

K 142 537
3

მკელი ქართული
აგიოგრაფიული
ლიტერატურის მკვლევები
III

Памятники древнегрузинской агиографической литературы

КНИГА III

(Метафрасные редакции XI—XIII вв.)

Подготовили к печати

И. В. Абуладзе, Е. П. Габидзашвили, Н. Д. Гогоуадзе,
М. Ш. Долакидзе, Г. И. Кикнадзе и Ц. И. Курцикидзе

ПОД РУКОВОДСТВОМ И РЕДАКЦИЕЙ

И. В. АБУЛАДЗЕ

ИЗДАТЕЛЬСТВО «МЕЦНИЕРЕБА»
ТБИЛИСИ

1971

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია
კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ინსტიტუტი

ძველი ქართული აგიოგრაფიული ლიტერატურის ძეგლები

წიგნი III

(შეტაფრანული რედაქციები XI—XIII სს.)

დასაბუქლად მოამზადეს

ილ. აბულაძემ, ე. გაბიძაშვილმა, ნ. გოგუაძემ, მ. დოლაძემ,
ბ. კიკნაძემ და ც. ქურციკიძემ

ილია აბულაძის

ხელმძღვანელობითა და რედაქციით

გამომცემლობა „მეცნიერება“
თბილისი
1971

142537
K 3

$\frac{899.962.1-3}{493}$

 F 1

კრებული „ძველი ქართული ავთოგრაფიული ლიტერატურის ძეგლები“ გამოდის 4 წიგნად. I წიგნში, რომელიც 1964 წელს გამოიცა, შევიდა უძველესი პერიოდის (V-X სს.) ორიგინალური ქართული ძეგლები, II წიგნში კი, რომელიც 1967 წელს გამოქვეყნდა, მოხდა მომდევნო (XI-XIV) საუკუნეთა ძეგლები. III წიგნი შეიცავს მეტაფრასულ რედაქციებს, ხოლო IV (გამოვიდა III-ზე ადრე, 1968 წ.) დაეთმო სვინაქსარულ რედაქციებს. ტექსტები მეცნიერულ-კრიტიკულად არის დადგენილი ყველა ხელმისაწვდომი ნუსხის მიხედვით.

წინამდებარე III წიგნში შესული მასალა წარმოადგენს ძვირფას წყაროს ქართული ენისა და ლიტერატურის განვითარების შესასწავლად.

სპეგ-2000
 შიამოშვილი

წინასიტყვაობა

ძველი ქართული აგიოგრაფიის ძეგლების მორიგი, მესამე წიგნი მეტაფრასული აგიოგრაფიის ნაწარმოებებს შეიცავს. აღნიშნული ქანრის თხზულებანი მე-11 საუკუნიდან იკიდებენ ფეხს ჩვენში (ცოტა ადრე ეს ქანრი ბიზანტიაში წარმოიშვა). მე-12-13 სს-ში ქართული მეტაფრასული ლიტერატურის ძეგლები უკვე ძირითადად ჩამოყალიბებულია. ამდენად, წინამდებარე წიგნში შესული ნაწარმოებები უმეტესად XI-XIII სს-ს ეკუთვნის.

ქართული მეტაფრასული აგიოგრაფიის ძეგლებიდან ცნობილია: ქართველთა განმანათლებლის ნინოს ცხოვრების ორი რედაქცია (ე. წ. არსენისეული და მისი პერიფრაზი), ასურელი მამების—თანე ზედაზნელის, შიო მღვიმელისა და დავით გარეჯელის ცხოვრებათა თითო რედაქცია და ილარიონ ქართველის ცხოვრების ერთი რედაქცია, რომლის ავტორად თეოფილე ხუცესმონაზონი მიიჩნევა.

აღნიშნულ რედაქციათა გარდა გამოვლინდა შიოსა და დავით გარეჯელის ცხოვრებათა დღემდე უცნობი რედაქციები. შიო მღვიმელის ცხოვრება დღემდის ცნობილთან მიმართებით წარმოადგენს მოკლე წიგნს საკუთარი შესავლითა და ვრცელთან საერთო მთელი რიგი ადგილებით. იგი, როგორც ტექსტის ენობრივი მხარე გვიჩვენებს, იმ პერიოდს უნდა მიეკუთვნებოდეს, როცა მეტაფრასული მწერლობა ჩვენში ძალზე გაშლილი იყო. დავით გარეჯელის ცხოვრება არსებული მეტაფრასის პერიფრაზს წარმოადგენს. თანახმად ანდერძისა, მისი ავტორია რომანოზ ერისთავი, მიტროპოლიტი, რომელსაც ის 1737—40 წწ-ში შეუდგენია. ერთიცა და მეორეც წიგნში დანართად გავუშვით.

წინამდებარე წიგნში მოთავსებული ნაწარმოებები გამოსაცემად მოამზადეს: ილია აბულაძემ—ასურელ მამათა ცხოვრებანი (დღემდის ცნობილი და უცნობი, —„დანართში“ წარმოდგენილი), ც. ქურციკიძემ—ნინოს ცხოვრების ე. წ. არსენისეული რედაქცია, ნ. გოგუაძემ—ნინოს მეორე მეტაფრასული ცხოვრება (პერიფრაზი), მ. დოლაჭიძემ—ილარიონ ქართველის მეტა-

ფრასი, ე. გაბიძაშვილმა — დავით გარეჯელის მეორე მეტაფრასული ცხოვრება (პერიფრაზი, — „დანართში“ ასახული), გ. კიკნაძემ — დავით და კოსტანტინეს წამება. ვარიანტების ამოწერაში მონაწილეობდნენ ზ. სარჯველაძე, უ. ცინდელიანი, ც. ჭანკიევი, გ. ნინუა, ლ. ქაჯაია, ლ. ათანელიშვილი.

ილ. აბულაძე

[374]* ცხორებად და მოქალაქეობად და ლუაწლი წმიდისა და ღირსისა დედისა ჩუენისა ნინოძისი, რომელმან ქადაგა ქრისტე, ღმერთი ჩუენი, ქუეყანასა ჩადილომდსას¹ და განანათლა ნათესავი ქართვილთად**

მამაო, გუაყურთხენ² 5

ინება რაჲ მეუფემან მეუფეთამან³ და უფალმან უფლებათამან⁴ და შემოქმედმან ყოველთა მთავრობათა და კელმწიფებათამან იესუ, ძემან ღმრთისამან, თანასწორმან მამისა და სულისა წმიდისამან, მოსლვაჲ ქუეყანად ვსნად დაბადებულთა თვისთა, მოავლინა მოციქულად და მახარებულად⁵ მოსლვისა მისისა მთავარანგელოზი გაბრიელ და იშენა ტაძარი¹⁰ ქუეყანასა ზედა ბუნებისაგან მიწისა, უმაღლესი ცასა ცათასა, ყოვლითურთ მოცული და ბრწყინვალე ქალწულებითა და უბიწოებითა, და შევიდა დიდი იგი მეუფე⁶ ტაძარსა მას შინა; არცა კლიტენი მისნი დაჰკნნა, არცა ბქენი მისნი განახუნა, არამედ შევიდა, ვითარცა შუენის მეუფებასა⁷ მისსა, და გამოვიდა, ვითარცა იცის საიდუმლომან⁸ ღმრთეებისა⁹ მისისამან, და ტაძარი იგი ვგრეთვე დაკრძალულად დაუტევა. უზესთაეს¹⁰ ბუნებათა და უად[375]რეს ყოველთა საკრველებათა იშვა ქალწულისაგან, ვითარცა კაცი, და არა განეკუა ღმრთეებისა განკაცებითა, და¹¹ იქმნა ყოვლითურთ კაც და ყოვლითურთ ჰგიეს ღმრთეებასა¹² შინა, დაისაყდრა წიაღთა ქალწულისათა, რომელი ჰგიეს ზეცას მამისა თანა განუშორებულად. ტკრთულ იქმნა წიაღთა დედისათა მტკრთველი იგი ყოველთა არს-

* ხელნაწერთა ნუსხა: A: Q—762 (გვ. 374—466), B: A—707 (გვ. 1r—18v), C: A—518 (500r—520v).

** C ნუსხას ხსენების დღე შემოაქვს: თუესა იანვარსა იდ.
¹ ჩრდილოეთისა B. ² მამაო გუაყურთხენ] გუეს B. ³ მეტმან მეტთამან B.
⁴ ქალიერმან და თვთმელობელმან A. ⁵ მხრებელდ A, მახარბლდ B. ⁶ მეტ B.
⁷ მეტებასა B. ⁸ საიდუმლომან B. ⁹ ღმრთეებისა AB. ¹⁰ უზშთეს BC. ¹¹ და—B.
¹² ღმრთეებასა BC.

Handwritten initials or signature in blue ink.

თამ; მოქენე იქნა სძისა, ვითარცა ჩივლი, რომელი ზრდის ყოველთა, ვითარცა ღმერთი; შეიხვა სახუველითა ჩივლთაჲთა, ვითარცა ყრმაჲ, და ვითარცა ღმერთმან განჯსნა¹ საკრველნი ცოდვათა ჩუენთანი, ჩივლებრ მიიწვინა ბაგასა დამბადებელი ყოველთაჲ; ჰეროდესგან იღვენებოდა, ვითარცა კაცი; სუმეონისგან² ღმრთად აღსარებულ იქნებოდა; ეგვპტელ ივლტოდა, ვითარცა კაცი, რომელმან შემუსრნა კელით-ქმნულნი³ ეგვპტისანი; წარემატებოდა ჰასაკითა გორცთაჲთა, რომელი-იგი ყოველგან არს და მარადის ჰვიეს ღმრთეებითა⁴; მოვიდა იორდანედ და ნათელ-ილო⁵ წინამორბედისა და ნათლისმცემელისაგან, რომელი ნათლითა აღავსებს ყოველთა დაბადებულთა.

აღასრულნა ნიშნი დიდ-დიდნი, ვითარცა ღმერთმან და კაცმან ზეს[376]თა⁶ ბუნებისამან⁷: ღრეკილთა განამართლებდა⁸, კეთროვანთა განსწმედდა, სნულთა სიტყუთ განჰკურნებდა, მკუდართა ბრძანებით აღდგინებდა, ეშმაკთა შერისხვით განასხმიდა, ვიღოდა ზღუასა ზედა, ვითარცა ჰმელსა, კნინითა პურითა უდაბნოსა ზედა ბევრეულთა გამოზრდიდა⁹ და სხუათა ესევეითართა უმრავლესთა რიცხვსათა¹⁰. არა კმა იყო ესე ყოველად სახიერმან მან და¹¹ ყოველითურთ შეიწყალა უძღურებაჲ ჩუენი და დაიმდაბლა თავი თვისი ვიდრე სიკუდიდმდე და სიკუდილითა მით¹² ჯუარისაჲთა.

და იხილა რაჲ, ვითარმედ თანა-ნადებთა მათ ჩუენთა გარდაგდად შეუძლებელ ვართ, თავს-იღვა, რაჲთა იქმნას ჩუენთვს წყევასა ქუეშე და თანა-ნადები იგი ჩუენი გარდაიჰადა. და დაგუაგნა ღმერთსა და¹³ მამასა და ვნებული იგი ბუნებაჲ კაცთაჲ უენებელ ყო, რამეთუ უენებელმან მან ვნებაჲ ჩუენთვს¹⁴ თავს-იღვა და უსჯულოებათა ჩუენთათვს სიკუდილი ნებსით¹⁵ მიითულა, ჯუარს-ეცუა ბუნებითა მით გორცთაჲთა, მოკუდა¹⁶ და საფლავსა დაიღვა, ხოლო¹⁷ აღდგა ღმრთებრ მესამესა დღესა* და თანა-აღადგინნა ჯოჯოხეთს შინა[377]მოკტნი¹⁸ ამალლა ზეცად და დაჯდა მარჯუენით მამისა. და შემდგომად აღდგომისა უბრძანა მოწაფეთა¹⁹ და მოციქულთა მისთა, ვითარმედ: „წარვედით და მოიმოწაფენით ყოველნი წარმართნი და ნათელ-სცემლით მათ სახელითა მამისაჲთა და ძისაჲთა

* აქედან B ხელნაწერს აკლია.

¹ განჯსნა A. ² სუმეონისგან A, სიმეონისგან B. ³ -ქმნულნი AB. ⁴ ღმრთეებითა A, ღმრთებითა B, ღმრთებითა C. ⁵ ნათელს-ილო A. ⁶ ზესთა BC. ⁷ ბუნებისა ABC. ⁸ განჯმართებდა AC. ⁹ +უკუალად A. ¹⁰ რიცხვსათა] რისათა B. ¹¹ და] ად B. ¹² მით—C. ¹³ და—B. ¹⁴ ~ჩუენთს ვნება B. ¹⁵ ნებსით B. ¹⁶ და მოკუდა B. ¹⁷ ხ]და AC. ¹⁸ +იგი C. ¹⁹ წთა მოწაფეთა C.

და სულისა წმიდისაათა და ასწავებით მათ დამარხვად ყოველი, რომელი გამცენ თქუენ*.

და ღლესა მევრგასესა მოუვლინა სული წმიდა მათ, იყენეს რაჲ¹ იგინი ქორსა მას ზედა, და ერუენნეს² მათ განყოფანი ენათანი, ვითარცა ცეცხლისანი, და იწყეს სიტყუად³ უცხოთა ენათა, ვითარცა სული იგი⁴ მისცემდა⁵ მათ, რომლისა ძალითა აღვსებულთა წმიდათა მათ მოციქულთა მიერ ერთსარწმუნოება იქმნა სოფელი და არცა ერთი ნათესავთაგანი დაშთა უსმენელად ვმისა მათისა, არამედ სადაცა-იგი წინაძღომითა⁶ მისითა ქადაგად წარივლინებოდეს, იგივე ენაჲ მიეცა სიტყუად, და იგი ნათესავი ერწმუნა სამოძღურებელად, და ესრეთ თითოეული ყოველთა ნათესავთა მიმართ წარემართნეს ჯერისაებრ და დაუყენებელად ახა⁷ [378] რებდეს საბარებასა სასუფეველისასა და ასწავებდეს სიტყუასა ცხოვრებისასა, რომელნი იგი სხუად და სხუად ქუეყანად წარივლინნეს⁷.

~~ხოლო ჳეშმარიტებისა იგი მოსახელი, ყთვლად ქებული მოციქული ანდრია, ფრიადსა ნაწილსა სოფლისასა მქადაგებელი ჳეშმარიტებისა, მოვიდა რაჲ კაბადუკიად, პონტოდ და მერმე ტრაპეზუნტად და კუალად ნეოკესარიად, და მიმოვიდოდა ქალაქითი-ქალაქად და სოფლითი-სოფლად და უქადაგებდა სიტყუასა ცხოვრებისასა, მივიდა სამუსატელთა დიდსა მას ქადაგსა, რომელ არს საზღვარსა სპარსთასა, მიერ აღვიდა იერუსალიმდ⁸, რაჲთა აღასრულოს პასეკი ყოვლად წმიდისა ღმრთისმშობელისა წინაშე. და შემდგომად მარტკლიისა კუალად განვიდა საქმესა მას ქადაგებისასა, რომლისა თანა იყენეს სიმონ კანანელი და მატათია⁹ და თადეოზ¹⁰, და მიიწინეს რაჲ ედესად, თადეოზ დაშთა მუნ, ხოლო დიდებულისი ანდრია ორთა მათ თანა ვიდოდა ქალაქად-ქალაქად და სოფლად-სოფლად, ასწავებდეს და იქმოდეს სასწაულთა სახელითა ქრისტესითა, ვიდრემდის მიიწინეს ქუეყანასა ქართველთასა და უქადაგეს სიტყუად ცხოვრებისაჲ.~~

[379] იყო ვინმე მათ კერძოთა დედაკაცი მთავარი, რომელსა პრწმენა ქადაგებაჲ მოციქულისაჲ. და მატათია¹¹ სხუათა თანა მოწაფეთა დაადგრა მუნ; და მრავალნი მოაქცინეს საწმუნოებად და მეცნიერებად ჳეშმარიტებისა, ვიდოდეს და ასწავებდეს ვიდრე მდინარედ ქოროხადმდე და სოფლებთა ნიგალისათა, ხოლო დიდებული მოციქული ანდრია სიმონი-

* მათე 28, 19—20.

¹ იყენეს რაჲ—დასხდეს C. ² ერუენნა C. ³ იწყეს სიტყუად—იტყუებდნენ C.

⁴ იგი—C. ⁵ მოსცემდა C. ⁶ სადაცა-იგი წინაძღომითა—ქრძანებითა C. ⁷ წარივლინნეს—AC. ⁸ იერუსალიმ A. ⁹ მატათია C. ¹⁰ თადეოს A. ¹¹ მატათია C.

თურთ სხუათა თანა წარვიდა ოცხეთად¹ და მიერ კუალად ათხაზეთად და სევასტოპოლიდ, რომელ არს ცხუმი. ქადაგებდა და ასწავებდა და ურიცხუთა ერთა მოაქცევდა სარწმუნოებად. (ხოლო მეფე ქართველთაჲ და უმრავლესი კერძო ქუეყანისა ჩრდილოასაჲ დაშთა მასვე სიბნელესავე² და 5 საცთურსა კერპთ-მსახურებისასა, რომლისათვის³ შემდგომად მცირედისა⁴ ეგულების თბრობად სიტყუასა ჩუენსა.)

ხოლო ყოვლად-ქებულთა მათ და წმიდათა მოციქულთა, თვთოეულმან და ყოველთა ერთბამად, თუ ვითარი მოქალაქობაჲ აჩუენეს, ანუ ვითარი მოღუაწებაჲ მოიგეს, რამეთუ ყოველი სოფელი მოინადირეს და თვთ მნათობ 10 იქმნეს. და რამეთუ სიმაღლითა სათნოებათაჲთა⁵ და უშიშად თავს-ღებითა ტანჯვა[380]თა და ქირთაჲთა და თვთ მის სიკუდილისაჲცა შეურაცხ-ყოფითა ანგელოზნიცა განკვრებად შემოკარბნეს და ყოველთა მეცნიერებად ქეშმარიტებისა წარუძღუნეს⁶ და განაბრწყინვეს ქუეყანაჲ, და ყოველნი ქალაქნი და სოფელნი ქადაგებითა ღმრთის-მსახურებისაჲთა აღავსნეს. და 15 შეწირნეს ბევრის-ბევრეულნი სულნი ღმრთისა სარწმუნოებისა მიერ და წმიდისა ნათლის-ღებისა განათლებულნი. და ესრეთ ჯერ-ჩინებისაებრ საღმრთოასა და საღმრთოთა ვნებათა მიბაძვითა რომელთაჲმე ჯუარ-ცუმისა მიერ, სხუათა განტკნვისა, სხუათა წარკუეითა თავთაჲთა დაუტევეს სოფელი ესე და ზეცისა სუფევად აღვიდეს.

ხოლო შემდგომად მათსა დამოწაფებულნი მათნი მორწმუნენი, განპოხებულნი სძითა მოძღურებათა მათთაჲთა, თუ ვითარ ყოველთა ძვრთა და ტანჯათა და სიკუდილსა შეუ*რაცხის-მყოფელ იქმნნეს და ერეოდეს მთავარსა მას ბნელისასა, სოფლის-მპყრობელსა⁷ უკეთურსა, რომელმან-იგი ღონითა მანქანებათა⁸ მისთაჲთა მყოფელნი ნებისა 25 მისისანი, მის ჟამისა მპყრობელნი მეფენი და მთავარნი განმზადნა⁹ ქურად¹⁰ თვსა¹¹ და[381] აღაზრზინნა ტანჯვად და გუემად და სიკუდილად ქრისტეს მოწამეთა. ამით¹² ჰგონებდა ყოვლად ბოროტი იგი დაქინებად ღმრთის-მსახურებისა და დაფარვად ქეშმარიტებისა. არამედ უფროჲს¹³ და უმაღლეს განშუენდა და განბრწყინდა სიმრავლე წმიდათა მოწამეთაჲ. და 30 გვრგვინოსანი ამაღლდეს¹⁴ წინაშე მეფისა, და აღავსო¹⁵ სასუფეველი ზეცათაჲ¹⁶ და განანათლა სოფელი შეწყნარებაჲმან ყოვლად¹⁷-წმიდათა ნა-

* აქ გრძელდება B ხელნაწერის ტექსტი.

¹ ოსეთად C. ² სიბნელესა შინა C. ³ რი-სათ-სცა C. ⁴ შემდგომად მცირედისა—C. ⁵ სათნობათაჲთა A, სთნბითათა C. ⁶ წარუძღუნეს C. ⁷ +მას B. ⁸ მანქანებათა[მსახურებათა B. ⁹ განმზადნა B. ¹⁰ საქურველად C. ¹¹ თსდ B. ¹² ამისთვის B. ¹³ უფროჲსად C. ¹⁴ გვრგვინოსანი ამაღლდა AC. ¹⁵ აღივსო AC. ¹⁶ ცთა B. ¹⁷ ყოვლად—B.

წილთა მათთამან, და¹ შეამკო ეკლესიაჲ ქადაგებამან ლუაწლთა მათთამან, მოაშთო მკდომი იგი ბელთარ მორეგმან მან² სისხლთა მათთამან და სრულიად შემუსრა და დაწუა³ ყოველი ძალი მისი, რომელთა⁴ შორის, ვითარცა მთიები, მდიდარი ბრწყინვალეობითა ვარსკულავთა⁵ შორის, გამოჩნდა ყოვლად-ბრწყინვალე იგი და⁶ საჩინოჲ მნათობი, უძლეველი მკედარი⁷ მკედლისა დიდისაჲ, კანდიერად მდგომარე წინაშე პირსა ღმრთისასა, მსწრაფ-ლი და მკურვალე, მეთიხი და მფარველი და კელის-ამპყრობელი⁸ ყოველთა მორწმუნეთაჲ, და უფროასად⁹ ნათესავისა ჩუენისაჲ, დიდებული მოწამე ქრისტესი⁹ გიორგი, რომელმან ილუაწა დიოკლიტიანეს¹⁰ ზე, [382] რომელი აღმოეცენა ყოვლად-საქებელით და უფროასდა ესევეითართა ნერგთა¹⁰ მიერ¹¹ ქუეყანით კაბადუკით¹², რომლისა ლუაწლისა და წამებისა ჟამთა და ამასვე ქუეყანასა შინა იყო ვინმე თანამოქალაქე მისი, კაცი კეთილად მორწმუნე, შვილი მდიდართა და წარჩინებულთაჲ, კუალად იყო იგი ძლიერ და ახიფან და განთქუმულ წყობათა შინა, რომლისა სახელი ზაბილო¹³.

15

ესე წარვიდა პრომედ წინაშე მეფისა მაქსიმიანესა მსახურებად და მოღებად პატივისა და ნიჭისა. ხოლო იყო ვინმე, მეგობარი მისი და თანამოქალაქე, კაცი ღმრთის-მოყუარე, რომლისანი იყენეს ძე ერთი და ასული ერთი. ხოლო აღესრულა რაჲ კაცი იგი და მეუღლე მისი, დაშთეს ობოლნი იგი, განყიდეს ყოველი მონაგები მშობელთა მათთაჲ და აღდგეს²⁰ და წარვიდეს იერუსალემდ¹⁴ და შეუვრდეს მზრუნველსა ობოლთასა, ყოვლად-სახიერსა მას და განმაცხოვრებელსა მას ცხოვრებისა საფლავსა თაყუანის-სცეს, და მუნ დაადგრეს და მსახურებდეს¹⁵. ამისა¹⁶ შემდგომად (მი-რაჲ-იწია ყრმაჲ იგი¹⁷ ჰასაკად, კეთილად¹⁸ ქცევისა და წესიერებისა მისისათვის¹⁹ პატივითა²⁰-პატივად ალყ[383]ვანებული მიემთხვა პატრიაქო-²⁵ ბასა, ხოლო დაჲ მისი მსახურებდა²¹ წმიდასა აღდგომასა და ჰმორჩილობდა²² დედაკაცსა ღირსსა და წარჩინებულსა ხარრას ბეთლემელსა.

ხოლო ჰაბუკი იგი ზაბილო, რომელი ზემო ვაცხენეთ, მიიწია²³ პრომედ წინაშე მეფისა. ხოლო მან სიხარულით შეიწყნარა და შემდგომად პატივთა და ნიჭთა განაწესა იგი მკედართ-მთავრად. მას ჟამსა²⁴ იქმნა³⁰ განდგომილებაჲ ფრანგთაჲ და მარბევლობით²⁵ განხრწნიდეს ქუეყანასა

1 და—AC. 2 მან—C. 3 დაწუვა C. 4 რლთაცა B. 5 ვარსკულავსა C. 6 და—C. 7 ამპყრობელი C. 8 უფროას B. 9 ~ ქს მცწშე C. 10 დეკოკლიტიანეს B. 11 მიერ] შს C. 12 კაბადუკით B. 13 ზაბილონ B. 14 იძლომდ A. 15 და მსახურებდეს—C. 16 ამისსა B, და ამისა C. 17 იგი—C. 18 კეთილად]ქლქლ C. 19 წესიერებისა მისისათვის] წესიერებისათვის C. 20 პატივითა B. 21 მსახურებდა C. 22 ჰმორჩილებდა B. 23 მიიწია რჲ B. 24 ჟამსა შა B. 25 მარბევლობითა B.

პრომთასა, ვიდრემდის თვთ მეფისაცა¹ მიმართ ბრძოლა ყვეს. ხოლო ქა-
ბუკი იგი² კაბადუკიელი³ ზაბილო მის თანა მკედრებითურთ⁴ განვიდა
შემთხვევად მათდა⁵ და შეწვენითა ქრისტესითა ფრიადი სიმკნე მოეცა
და ძლევად დიდი აღადგინა, და მბრძოლნი იგი იოტნა, და მთავარი იგი
5 მათი და წარჩინებულნი ერისანი პყრობილნი წინაშე მეფისა მოიყვანნა.
ხოლო მეფემან ფრიადი პატივი და ნიჭი წინა-უყო ზაბილოს⁶ და განდგო-
მილთა მათთვის განაჩინა სიკუდილი. მაშინ იწყეს მათ ტირილად, და ევედ-
რებოდეს ზაბილოს⁶ და ეტყოდეს: შეგვ[384]ყვანენ ტაძარსა შინა უფლი-
სა ღმრთისა შენისასა და ნათელ-გუეც სახელითა მისითა, რომელსა შენ
10 ჰმსახურებ, რომელმან ესევითარი სიმკნე მოგცა შენ. და ესრეთ რაჲ მო-
ვისრნეთ, შენ უბრალო იყო სისხლისაგან ჩუენისა?⁷

მაშინ ზაბილო აღუწა საქმე ესე პატრიაქსა პრომისასა—პაპასა. ხო-
ლო მან სიხარულით შეიწყნარა და ნათელ-სცა მათ სახელითა მამისადათა
და⁸ ძისადათა და სულისა წმიდისადათა და შეიყვანნა ტაძრად და აზიარნა
15 საიდუმლოთა⁹ ქრისტეს, ღმრთისა ჩუენისათა. და თაყუანის-სცეს და შეემ-
თხვნეს¹⁰ წმიდათა თავთა მოციქულთა. და ხვალისა დღე შეიმოსეს სამო-
სელი სამკლდროად და განვიდეს ადგილსა მას, რომელსა ბრძანებულ იყო
წარკეთილად თავთა მათთა, და სიხარულით მოელოდეს¹¹ სიკუდილსა, აღ-
ბეჭედულნი წმიდისა ნათლის-ღებისა მიერ.

20 ხოლო ზაბილო ხედვიდა რაჲ ამას¹², აღიძრა გონებითა და ტიროდა
ფრიად, რამეთუ, ვითარცა ცხოვართა, თავნი თვისნი¹³ მიეპყრნეს სიკუდილდ.
წარვიდა და შევიდა წინაშე მეფისა და გამოითხოვნა იგინი. ხოლო მეფემან
მიჰმადლა¹⁴ ზაბილოს¹⁵ სიკოცხლე მათი. და[385]მან განუტყვენა და წარგზავ-
ნა მშვიდობით ქუეყანად მათდა. ხოლო იგინი ევედრნეს ზაბილოს¹⁵, რაჲთა
25 წარჰყვეს მათ თანა და მისცეს ერსა მათსა ნათელი ქრისტეანობისაჲ.
ხოლო მან ისმინა ევედრებაჲ მათი, და ითხოვნა პაპასგან მღღელნი და
წარვიდა მათ თანა ქუეყანად მათა. და ვითარცა მიიწინეს¹⁷ მახლობელად,
ეუწყა ერთა მათ ყოველი იგი ყოფილი და ვითარმედ მთავარნი იგი¹⁸-
მათნი ცოცხლებით მოვლენ. შეკრბეს ყოველნი იგი სამთავრონი ერთად
30 და მოეგებნეს სიხარულით მდინარესა ზედა დიდსა დადამარასა. და გან-
ყვეს მთავართა მათ ერი იგი იმიერ და ამიერ, და აკურთხეს მღღელთა
წყალი იგი, და შთაჲდა ყოველი იგი ერი და განიბანებოდეს და აღმოვი-
დოდეს ადგილსა ერთსა, და დაასხმიდეს მღღელნი ჳელთა მათთა და ნა-

1 მეფისა B. 2 იგი—C. 3 კაბადუკიელი B. 4 მკედრობით . . . B. 5 მათდა|მი-
სა C. 6 ზაბილოს B. 7 სისხლისა ჩუენისაგან B. 8 და—B. 9 საიდუმლოთა B. 10 შე-
მთხვენეს BC. 11 მოელოდნეს A, მოელოდნენ C. 12 აამას რაჲ B. 13 თვისნი|მათნი B.
14 მიჰმადლა C. 15 ზაბილოს A. 16 ზაბილოს AB. 17 მიიწინეს B. 18 იგი—B.

თელ-სცემდეს სახელითა მამისაჲთა და ძისაჲთა და სულისა წმიდისაჲთა
ათ დღე. და აღჰმართნეს ¹ კარავნი და შეწირეს უსისხლოდ იგი მსხუერპ-
ლი და აზიარნეს ყოველნი საიდუმლოთა ² ქრისტეს ღმრთისა ჩუენისათა.

ხოლო ზაბილო ³ დაუტევნა მღვდელნი იგი მათ თანავე, რაჲთა ასწა-
ონ სარწმუნოებაჲ კეშმარიტი და სჯული ⁴ და წესი ქრისტეანობ[386]ისაჲ, ⁵
და თვთ წარმოვიდა პრომედვე ფრიადითა ნიჭითა განმდიდრებული მათ
მიერ. ამისა ⁶ შემდგომად განიზრახა გულსა თვისსა და თქუა: წარვიდე იერუ-
სალემდ ⁷ და ვაჟმარო სიმდიდრე ესე ჩემი წმიდათა მათ გლახაკთა იერუ-
სალემისათა ⁷. და შე-რაჲ-ვიდა იერუსალემდ ⁸, თაყუანის-სცა განმაცხოველე-
ბელსა ცხოვრებისა საფლავსა და წმიდათა მათ ადგილთა და ფრიადი სიმ- ¹⁰
დიდრე განუყო გლახაკთა. და იხილა, რამეთუ მეცნიერი იგი მისი ყრმა,
რომელი დითურთ თვისით წარმოვიდა ქუეყანით მისით კაბადუკით იერუ-
სალემდ ⁹, რამეთუ პატრიაქ ქმნილ იყო. და ფრიადი სიყუარული აჩუენა
ზაბილოს ⁸ და მეგობარ მისა ⁹ იქმნა.

და ესე რაჲ ესრეთ განეგებოდა, დღესა ერთსა ჰრქუა სარრა ბეთ- ¹⁵
ლემელმან პატრიაქსა: ესე ზაბილო, განთქმული ბრძოლათა ¹⁰ შინა და
უფროჲს სიბრძნითა და ღმრთის-მოშიშებითა, რომელმან ერნი იგი ური-
ცხუნი ბრანგთანი, ნათესავნი ¹¹ დიდნი ¹², მიუძღუანნა ღმერთსა სარწმუ-
ნობისა მიერ და ნათლის-ღებისა, ჯერ-არს, რაჲთა მისცე დაჲ ესე შენი
სოსანა ¹³ ცოლად მისსა, (რამეთუ ესე იყო სახელი მისი), და წარიყვ ნოს ²⁰
და წარვი[387]დეს ქალაქად თვსად. რომელი-იგი გულს-მოდგინედ ისმინა
პატრიაქმან და მისცა სიხარულით დაჲ თვისი ცოლად ზაბილოს ¹⁴ და წარ-
გზავნა ქუეყანად თვსად კაბადუკიად ¹⁵, რომელთაგან იშვა მხოლოდ ღირ-
სი და ყოვლად ნეტარი ნინო—ხეთა კეთილთაგან ნაყოფი კეთილი და სათ-
ნოდ ღმრთისაჲ. და ვითარცა იქმნა იგი ათორჲეტის წლის ¹⁶, შეითქუნეს ²⁵
მშობელნი მისნი და განყიდეს ყოველი მონაგები მათი და წარვიდეს
იერუსალემდ მზრლოდ ასულისა ერთისა თანა ნეტარისა ნინოასა და მუნ
განუყვეს ყოველი სიმდიდრე მათი.

ხოლო ზაბილო დაიწერა ჯუარი პატრიაქისაგან და იჯმნა მეუღლისა-
გან თვისისა, და შეიტკბო ასული თვისი და სახედ უყართა წვმისათა და- ³⁰
მოადინნა ცრემლნი ზედა პირსა მისსა და ეტყოდა მას: შვილო, აჰა ესერა
დღეს ობოლ იქმნები ჩემგან, რამეთუ დაგიტევებ და განგეშორები. ხოლო
შეგვედრებ შენ მამასა მას ზეცათასა და მზრდელსა ყოველთასა ღმერთსა,
რომელი-იგი ¹⁷ არს მამად ობოლთაჲ და მსაჯული ქურიეთაჲ. დაჰნერგე

¹ აღმართნეს C. ² საიდუმლოთა AB. ³ ზაბილო C. ⁴ სჯული C. ⁵ ამისსა AB.
⁶ იქლიმდ AB. ⁷ იქლიმისათა A. ⁸ ზაბილოსს AB. ⁹ მისსა AB. ¹⁰ ბრძოლასა C.
¹¹ ნათესავნი ფრანგთანი B. ¹² დიდნი—B. ¹³ სოსანა B. ¹⁴ ზაბილოსს AB. ¹⁵ კაბა-
დუკიად B. ¹⁶ წლისა AC. ¹⁷ რ-ი-იგიქრ-იგი C.

გულსა შენსა სამარადისოდ შიში მისი და სიყუარული და ჰმაძვედ ქვე-
 ვასა[388] ღირსთა მათ მენელსაცხებლეთა დედათასა და დათა ლაზარეს-
 თასა¹. და ესრეთ რაჲ სცხონდებოდი, ყოველი რაოდენი ითხოვო², მოილო
 ღმრთისაგან. და მისცა უკუანამსკნელი ამბორის-ყოფაჲ.

5 ხოლო ზაბილო, ამღებულმან შურსა ელიაჲსსა და იოანესსა, ყოვე-
 ლითურთ სრულიად³ ჯმნილმან სოფლისაგან, განვლო იორდანე და უდაბ-
 ნოდ განვიდა, მხოლოჲ⁴ მხოლოსა ღმერთსა შეუდგა და ჰმსახურებდა, რომ-
 ლისაჲ არღარა ვინ უწყის კაცთაგანმან აჰამომღე.

10 ხოლო პატრიაქმან დაჲ თვისი სოსანა მისცა მსახურად⁵ დედათა
 უძლურთა, ვითარცა თვთ ინება მან, და ესრეთ აღესრულა სათნოდ ღმრთისა.

ხოლო დისწული თვისი, ნეტარი ნინო, შეჰვედრა მორწმუნესა და
 ღმრთის-მოშიშსა დედაკაცსა, რომელი მარადის ჰმსახურებდა⁶ წმიდასა
 აღსადგომელსა მაცხოვრისა ჩუენისა იესუ ქრისტესსა. მის თანავე ჰმსა-
 ხურებდა⁷ ღირსი ნინო და ისწავლიდა მისგან, რამეთუ კეთილად მეცნიერ

15 იყო იგი ჰსნისა ჩუენისათვის აღსრულებულთა განგებულებათა მაცხოვრი-
 სათა და მიუთხოვბდა ანგელოზისა მიერ ხარებასა, ქალწულისაგან შო-
 ბასა, იოანეს მიერ იორდანესა შინა ნათლის-ღებასა და ყოველთა მათთვის
 [389] სასწაულთა ურიცხეთა, რომელნი აღასრულნა, და კუალად შური-
 თა ჰურიათა მიერ შეპყრობასა და ნებსით⁸ ვნებასა და ჯუარ-ცუმასა და
 20 დაფლვასა და მესამესა დღესა აღდგომასა. ხოლო იგი წადიერებით ისმენდა
 და საწურთელ მისა⁹ აქუნდეს დღე და ღამე.

ამისა¹⁰ შემდგომად ჰკითხვიდავე ნეტარი ნინო სამოსელთათვის უფლი-
 სათა, რომელნი ჯუარ-ცუმასა განიყვნეს და სუღარისათვის და ტილოთა¹¹,
 რომელნი საფლავსა უფლისასა იპოვნეს, და კუალად ცხოველს-ყოფელისა
 25 ჯუარისათვის. ხოლო იგი მიუგებდა, ვითარმედ: კუართი¹² საუფლოჲ, რო-
 მელსა ზედა წილ-იგდეს¹³, ხუდა წილით ჰურიათა¹⁴ მცხეთელთა, ხოლო
 ტილონი და სუღარი მიიხუნეს პეტრე და მენელსაცხებლეთა დედათა, ხო-
 ლო ჯუარი და სხუანი, რაოდენნი-რაჲ ნებსით¹⁵ ვნებასა მას მაცხოვრისასა
 მსახურ ექმნეს ჯორცთა მათ საუფლოთა, შურითა განბოროტებულთა
 30 მათ ჰურიათა დაფარეს¹⁶ მიწასა.

კუალადცა ჰკითხვიდა ღირსი ნინო სამოსლისა მისთვის მაცხოვრი-
 სა და ქალაქისათვის მცხეთისა. ხოლო იგი მიუგებდა, ვითარმედ: ქუეყანაჲ
 არს ჩრდილოჲსაჲ დიდი, სამკვდრებელი წარმართთაჲ შორის პარ[390]თთა

¹ ლაზარესთა C. ² ითხოო BC. ³ ს¹დ—B. ⁴ და მხოლოჲ B. ⁵ . . . ს¹რ¹ბ¹დ B.
⁶ მსახურებდა C. ⁷ ნეფსით B. ⁸ მისსა AB. ⁹ ამისსა AB. ¹⁰ ტილოსა C. ¹¹ კუართი
 იგი B. ¹² წილი-იგდეს C. ¹³ ჰრ¹იათა A. ¹⁴ ნეფსით B. ¹⁵ დაჰფარეს C.

და ოვსეთისა, და შორის ზღვა და სპარსეთისა¹, და სახლ მათდა არს² სამეუფო ქალაქი³ მცხეთაჲ.

✕ ხოლო ნეტარმან ნინო ისწავა რაჲ ყოველი ზედამიწევით, აღიპყრნა კელნი ზეცად და ჰმადლობდა ყოვლად-ძლიერსა და ყოვლისა განმგებელსა ღმერთსა და ყოვლად-წმიდასა დედოფალსა ღმრთის*მშობელსა, რომლისა ხატი მოევო სურვილით და წინაშე მისსა მღვთმარე სენაკსა შინა თვისსა მარადის განგრძალულ იყო ლოცვისა და ვედრებასა.

ხოლო ჩუენ აქა ვყოთ დასაბამი სიტყვისაჲ, მაუწყებელი კსნისა და ცხოვრებისა ჩუენისაჲ, რამეთუ, ვითარცა წერილ არს, შემდგომად ამაღლებისა უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესისა და მოვლინებითა სულისა წმიდი-¹⁰ სადაა წმიდათა მოციქულთა ზედა და განყოფითა ენათადა მსგავსადვე ენისა მოციმულისა, წილ-ხუდა იგივე ქუეყანაჲ თვითოეულსა⁴ და ქადაგებდეს სიტყუასა ქვემარტებისასა ყოველთა ქალაქთა და სოფელთა. ხოლო წმიდასა იოანეს⁵, მახარებელსა და ღმრთისმეტყუელსა, ეგრეთვე სამ-გზის წილ-გდებითა ხუდა კერძოდ ეფესოასაჲ, ქუეყანაჲ ასიისაჲ, და აწუეღეს⁶ ¹⁵ წმიდანი მოციქულნი წარსლვად ქადაგებასა მას მსგავსადვე მათსა⁷, ხოლო იგი მიზეზ[391]-ყოფდა არაფლობად განშორებისა ყოვლად-წმიდისა ღმრთისმშობელისაგან⁸, არამედ ჰმსახურებდა მას სახლსა შინა თვისსა—სიონს.

ამისა⁹ შემდგომად პრეტუა მას წმიდამან დედოფალმან, მალლითა ²⁰ ქრისტესითა დედამან მისმან: არა ჯერ-მიჩნს, შვილო, რაჲთა მოყუასნი და ძმანი შენნი განვიდენ ქადაგებად სახელსა ქრისტესს, ძისა და ღმრთისა ჩემისასა, და მოიმოწაფენენ წარმართნი და შენ უქმად სდგე ჩემისა ოდენ მოლუაწებისათვის¹⁰. და კუალად განყოფასა შენსა ჩემგან იჭუეულ ვარ, ნუ-უკუე არა სათნო იყოს უფლისა, რომელმან გვბრძანა ერთად ყოფაჲ. აწ ²⁵ უკუე წარვედ შენცა ქუეყანასა მას, რომელი წილ-გხუდა, და მოვიდე მე-ცა შენ თანა, რაჲთა ორივე სრულ იქმნას¹¹: შენიცა ქადაგებაჲ და კუალად ჩემგან განუშორებელობაჲ.

ესრეთ რაჲ უბრძანა საყუარელსა მას, და წარემართა მის თანა სლვად და ქადაგებად, და მაგდანელი მარიამ და სხუანი მენელსაცხებლენი ³⁰ მათ თანა. და ვითარ ვიდოდეს სამ დღე ოდენ, მაშინ გამოუჩნდა მაცხოვარი და უბრძანა საყუარელისა მისთვის წარსლვაჲ¹² ქადაგებად, და მენელსაცხებლეთა მათ მის თანა, თანაშემწედ და¹³ მოლუაწედ მისა.

* აქედან B ხელნაწერს აკლია.

¹ და შორის ზღვა და სპარსეთისა—B. ² არს—AC. ³ +არს AC. ⁴ თითოეულსა C. ⁵ იე C. ⁶ აწუეღეს A. ⁷ მათა AC. ⁸ +რომლისადა . . . ებ¹ლ იყო ბრძანებითა მისითა C. ⁹ ამისსა A. ¹⁰ ~მოლუაწებისათვის ჩემისა ოდენ C. ¹¹ იქმნეს AC. ¹² წარსლვად AC. ¹³ და—C.

[392] ხოლო ყოვლად-წმიდასა დედასა მისსა პრქუა: არა მნებავს ქადაგებად წარსლვად შენი, არამედ წარვედ შენ სახიდ შენდა სიონდ¹, რამეთუ ნაწილ შენდა არიან აღვილ მოსაქცევლნი ერნი წარმართნი დ ქუეყანაჲ მათი. ჰოლო აღ-რამ-ესრულნენ ქუეყანისა ესე ეამნი დღეთა: 5 შენთან, არა ხოლო იოანე, არამედ ყოველნი მოციქულნი კიდით ქუეყანისაჲთ შემოვკრიბნე² შენდა და მე თავადი მოვიდე წარყვანებად სულის შენისა, რომელი-იგი აღუსრულა³, ვითარცა აღუთქუა. ხოლო ვინაჲ⁴ მიიწია ყოვლად-წმიდაჲ იგი, აკურთხა ქუეყანაჲ იგი სლვითა თვისითა დ კუალად იერუსალემდ⁵ მოიქცა. და იყოფებოდა სახლსა მას იოანესსა სიონს შინა. და იყო მოქალაქობაჲ მისი ყოვლად-საკვრველ და უაღრეს ბუნებათა ყოველთა დღეთა ცხოვრებისა მისისათა ქუეყანასა ზედა⁶.

ხოლო განვიდა რაჲ სოფლისა ამისგან დიდებულთა მით მიცვალებითა, და აღვიდა სუფევად ძისა მისისა თანა. ამისა⁷ შემდგომად წელთა მრავალთა შორის გარდასლვისა მოხედვა ყო ზეცით წყალთბით⁸ ყოვლად-სახიერმან დედოფალმან და მოიკსენა უფლისა მიერ და ძისა თვისისა⁹ წილხუდომილი იგი მისდა ქუეყანაჲ და ნათესავი ჩუენი, რამეთუ ნაწილ მისა⁹ ჩუენ ვართ, ნათესავნი ქართ[393]ველთანი¹⁰, და ნეტარ ვართ ჩუენ და სამ ნეტარ, რამეთუ ნაწილ მისა⁹ ვიწოდენით. > და იგი არს შემდგომად ღმრთისა მკსნელი და განმათავისუფლებელი ჩუენი მწარისა მისგან მონე- 10 ბისა და სრულიადისა ტყუეობისა მთავრისა მის ბნელისა.

აჲ კუალად აღვიდეთ, სადა-იგი პირველ დაუტევეთ სიტყუად, რამეთუ, ვითარცა ღირსი ნინო ილოცვიდა დღე და ღამე მარბვითა და მღვძარებითა¹¹ და დაუტყობელთა ვედრებითა, მღვდმარე წინაშე ხატსა მას ყოვლად-წმიდისა ღმრთისმშობლისასა, დღესა ერთსა, ეამსა მეექუსესა, 25 რეცა აღტაცებულ იქმნა და იყო მღვდმარე სიონს შინა წინაშე სენაკსა მას წმიდისა დედოფლისასა, რომელსა შინა მკვდრ იყო. იყო რაჲ ქუეყანასა ზედა და ზედა¹² კერძო ცხედარსა მისსა იყო ვაზი რტოგარდაფენილი. გამოუჩნდა ყოვლად-წმიდაჲ იგი ღირსსა ნინოს და პრქუა: აჲა ესერა წარგავლინებ შენ ქადაგად ნათესავთა მიმართ უცხოთა, ნაწილსა ჩემსა ქუეყანასა ჩრდილომასა, ერისა მიმართ ქართველთამასა, წარვედ სიმენით და უშიშად და უქადაგე ქეშმართებაჲ. >

[394] ხოლო მან, შეძრწუნებულმან ხილვისა მისგან, მიუგო¹³: დედოფალო, ვითარ¹⁴ შესაძლებელ არს ევე ჩემ მიერ, რამეთუ მე დედაკაცი ვარ

* აჲ გრძელდება B ხელნაწერის ტექსტი.

¹ სიონად C. ² შემოვკრიბნე C. ³ აღუსრულა C. ⁴ ვინა C. ⁵ იმწოდ C. ⁶ ზა—B. ⁷ ამისსა AB. ⁸ თვისისა|მისისა B. ⁹ მისსა AB. ¹⁰ ქართველნი B. ¹¹ მღვძარებითა| მოღწეებითა B. ¹² ზა—C. ¹³ მიუგო|ქქა C. ¹⁴ ვრქვერ B.

უცხოა, უნდოა, უსწავლელი, ანუ რაა იყოს სასწაულად და წინამძღუ-
რად¹ საქმისა მაგის?

მაშინ წმიდამან დედოფალმან მიყო² კელი ზედა კერძო ცხერისა
მისისა მყოფსა მას რტოსა ვენაჯისასა და მოჰყუთა მისგან და შექმნა
ჯუარის სახედ და მისცა იგი კელთა ნინოასთა, და პრქუა: (ამით ნიშითა
ქლო ყოველთა მანქანებთა ეშმაკისათა და წარგემართოს ქადაგებამ შენი,
და თანამეშვე გეყო და არა დავიტუო შენი.

ამისა³ შემდგომად მოვეო⁴ რაა თავად თვსად ნეტარი იგი, იხილა
კელთა შინა თვსთა, რამეთუ აქუნდა ჯუარი იგი ვაზისაჲ, და⁵ შეძრწუნე-
ბული და განკვრევილი ცრემლით აღიდებდა ღმერთსა და ყოვლად-წმი-
დასა ღმრთისმშობელსა, და შეზღუდვილსა⁶ სარწმუნოებითა და სასოები-
თა კრძალულად მარადის მის შორის ეპყრა⁷ ჯუარი იგი წმიდაჲ. ესე ყო-
ველი მიუთხრა დედის ძმასა თვსსა, წმიდასა პატრიაქსა, ნეტარმან ნინო.
ხოლო იგი, განკრთომილი⁸ დიდებულსა მას ზედა სახილაგსა, ჰმადლობდა
ღმერთსა და ყოვლად-წმიდასა დედოფალსა⁹ ღმრთისმშობელსა.

[395] მათ დღეთა შინა მოვიდა ვინმე დედაკაცი შერაცხილთაგანი¹⁰
ქალაქით¹¹ ეფესოთ თაყუანის-ცემად წმიდისა აღსადგომელიქისა და გან-
ყოფად ქველის-საქმისა. და ვითარცა¹² მოილოცნა წმიდანი იგი ადგილნი,
კულად წარგმართა სახიდ თვსა¹³. მაშინ ევედრა პატრიაქსა ღირსა ნინო,
რამთა წარგზავნოს მის თანა გზასა მას, რომელსაცა უფალი მიუძღლეს¹⁴.
ხოლო წმიდამან პატრიაქმან, ძმამან დედისა ნინოასმან¹⁵, მიიყვანა იგი და
დაადგინა აღსავლსა წინაშე¹⁶ საკურთხეველისასა და დაასხნა წმიდანი
კელნი მისნი¹⁷ მკართა ზედა¹⁸ მისთა, ილოცვიდა და იტყოდა: უფალო
ღმერთო, შემოქმედო¹⁹ ყოველთა დაბადებულთა, ხილულთა და უხილავ-
თაო, და მფლობელო²⁰ ყოველთა საუკუნეთაო, რომლისა კელთა ში-
ნა არს ყოველი²¹ სული²², შენ შეგვედრებ ობოლსა ამას დისწულსა
ჩემსა²³ და წარვაგლინებ ქადაგებად ღმრთეებისა შენისა და მახა-
რებელად წმიდისა აღდგომისა შენისა, სადაცა ჯერ-იჩინოს შენმან
სახიერებამან²⁴, წარუძღლუ და ემენ კეთილ თანამოგზაურ, მცველ და
მფარველ²⁵ ყოველთაგან²⁶ სივერაგეთა მტერისათა,²⁷ შეზღულდე [396] ესე

1 წინამძღუარ B. 2 მიყო C. 3 ამისა AB. 4 მოვეეო C. 5 და—B. 6 შეზღუდ-
ვილი B. 7 ~ეპყრა მის შორის B. 8 განკრთომილი [განკვრევილი C. 9 დედოფალსა—
B. 10 შერაცხილთაგან B. 11 ქენით C. 12 ვრ C. 13 სხით თვსსა B] ქენდ თსად A,
თსავე ქენასა C. 14 რი მიუძღლ... B, წარუძღლეს C]—A. 15 ნინოასმან [მისისამან BC.
16 წე—BC. 17 მისნი—C. 18 ზა—B. 19 შექმდმნ B. 20 მფლობელო [მფო C.
21 ყი—A. 22 სული—AC. 23 დისწულსა ჩემსა] დისა ჩისსა B. 24 +და შენ C.
25 და მფარველ—A. 26 მცველ და მფარველ ყთგნ—C. 27 სივერაგეთა მტერისათა [ამის-
სა და C. 28 შენისა, სადაცა ჯერ-იჩინოს... შეზღულდე—ეს ადგილი A ხელნაწერში
დაზიანებულია და არ იკითხება.

წმიდითა სულითა შენითა, რაათა უშიშად ვილოდის შორის ასპიტთა და იქედნეთა და მიუთხრობდეს ჭეშმარიტებასა ღმრთეებისა შენისასა, რამეთუ დიდებულ ხარ უკუნისამდე.

და¹ შენ, ყოვლად-წმიდაო დედოფალო ღმრთისმშობელო, სასოო ყოველთა შენდა შევედრებულთაო, რომელი-ესე გამოირჩიე მსახურად დიდებისა შენისა, მარადის გარე-შეიცევ ოხათა შენთა საფარველითა და წარუქედღე, სადა-იგი ჯერ-გიჩნს², რამეთუ აჰა ესერა ბრძანებისაებრ შენისა წარვაგლინებ მინდობითა ურიცხეთა წყალობათა შენთაათა.)

და ვითარ მოილო პატრიარქისაგან კურთხევად ღირსმან ნინო, იჴმნა სულიერისა მისგან³ დედისა⁴ თვისისა და წარმოემართა⁵ დედაკაცისა მის თანა ეფესელისა. და ვითარცა⁶ მოვიდა სახედ⁷ მისა⁸, შევმთხვა მუნ დედაკაცსა ვისმე, პატიოსანსა და⁹ წარჩინებულსა, სახელით რიფსიმეს, რომელსა სუროდა სარწმუნოებისათვის ქრისტესისა და წმიდისა ნათლის-ღებისა. იწყო სწავლად მისა¹⁰ ნეტარმან ნინო და წარმოუთხრობდა განგებულე-ბათათვის მაცხოვრისათა, კსნისა ჩუენისათვის¹¹ აღსრულებულთა და კულად მეორედ მოსლვისა მისისათვის დიდებით და მიცემად სასუფეველსა [397] აღმსარებელთა სახელისა მისისათა.

მაშინ პატიოსანმან¹² დედაკაცმან, ვითარცა ქუეყანამან კეთილმან, შეიწყნარნა თესლნი იგი ნინოას სიტყუათანი, და ნათელ-ილო მღდელისა მიერ სახელითა მამისაათა და ძისაათა და სულისა წმიდისაათა სხუათა თანა ერგასისთა სახლისა მისისათა¹³. და წარიყვანა მის თანა ღირსი ნინო და იყოფებოდა¹⁴ ორ წელიწად¹⁵ სახლსა შინა მისსა მის თანა და კეთილად ჰმოძღვრიდა¹⁶ და ასწავებდა მცნებათა მაცხოვრისა ჩუენისა იესუ ქრისტესთა, რომლისა სახელისათვის იჴმნა სივლტოლად რიფსიმესი საბერძნეთით. და გაიანე¹⁷, გამზრდელი¹⁸ მისი, და სხუანი იგი ერგასისნი სულნი მის თანა მორწმუნენი¹⁹ წარმოიყვანნა და მოჰმართა²⁰ არეთა²¹ სომხითისათა. ხოლო აღმოვიდა ღირსი ნინოცა მის თანა²². და ვითარცა მოიწინეს²³ მახლობელად სამოთხესა თრდატ მეფისასა, დაადგრეს²⁴ მუნ ეამ რაოდენმე²⁵. ხოლო წმიდად რიფსიმე და მისთანანი იგი იწამნეს სახელისათვის ქრისტესისა თრდატის მიერ და გვრგვნ²⁶ შემოსილნი ღირს იჴმნნეს²⁶ სასუფეველსა.

1 და—C. 2 ჯერ-გიჩნდეს B. 3 სულიერისა მისგან—B. 4 დედისაგან B. 5 წარმოვიდა B. 6 ე^რ B. 7 სახიდ B. 8 მისსა B. 9 პატიოსანსა და—B. 10 მისსა AB. 11 კსნისა ჩუენისათვის] კსნისათვის C. 12 +მან B. 13 სხუათა თანა ერგასისთა სახლისა მისისათა—B. 14 იყოფოდა C. 15 ორ წელიწად] წელსა ორსა C. 16 მოძღვრიდა C. 17 გაიანე B. 18 აღმზრდელი B. 19 მორწმუნენი—B. 20 მომართა C. 21 არეთა] ადგილთა B. 22 ხ^ადმოვიდა ღირსი ნინოცა მის თანა—B. 23 მოიწინეს B. 24 და დაადგრეს B. 25 რაედენმე B. 26 იჴმნენ C.

ხოლო განგებითა ზეგარდამოათა დაეფარა¹ ნეტარი ნინო [398] უხრე-
ლავედ და ყოვლად მიუახლებელად მღევართაგან და ხედვიდა სიმრავლესა
ანგელოზთასა, წმიდათა მათ მოწამეთა ზედა მოსრულად და წმიდათა სულ-
თა მათთა² ზეცად³ დიდებით აღმყვანებულად. მაშინ დაეარდა ქუეყანად,
ვევრებოდა ღმერთსა და იტყოდა: უფალო, ღმერთო ჩემო, ნუ დამიტე-
ვებ⁴ მე, მკველსა შენსა, შორის მკვეცთა ამათ მძნვარეთა და კაცთა,
მსგავსთა იქედნეთა და ასპიტთასა⁵. მაშინ იყო ვმა მისა მიმართ, რო-
მელი ეტყოდა: აღდგე, ვიდოდე აღმოსავლით, სადა-იგი სამკალი ფრიად
არს, რომელიცა მოიმეო⁶ და რომლისათვის დაცვულ⁷ იქმენ და დაცვულ
იქმნა.

მაშინ აღდგა და წარმოვიდა⁸ ნეტარი ნინო და ვითარცა მოვიდა
ოლოზროთია, დიზამირა მუნ. და მო-რამ-იწია ზაფხული, აღმოვიდა მთა-
თა ჯაგახეთისათა და მიმდებნა ტბასა, რომელსა ეწოდების თანავანა⁹, და
მუნ დადგრა ორ დღე. და მოილო საზრდელი მეთევზურთაგან და განძლი-
ერდა, და აღიდებდა ღმერთსა. კულად ბყენეს მათვე ადგილთა მწყემსნი¹⁰
ცხოვართანი¹¹ და მემროწყლენი ზროხათანი, რომელნი არეგობდეს¹² მთათა
მათ ზედა¹³ სამწყსოთა [399] მათთა. ჰკითხვიდა მათ¹⁴ ღირსი ნინო ვინაო-
ბასა და სადაათობასა¹⁴. ხოლო მათ მიუგვის: რომელნიმე ელიოგნით¹⁵ ვართ
და რომელნიმე ჰინძარელნი¹⁶, სხუანი¹⁷ საფურცლით და რომელნიმე ქა-
ლაქისა დიდისა მცხეთისანი.

ხოლო წმიდამან მიხენდა, ვითარ ეამსა ზაფხულისასა სავსე იყენეს
თოვლითა მთანი იგი ჩრდილომასანი, განკვრევილი დადებდა ღმერთისა
მიმართ და ილოცვიდა. და მცირედ მიწვა ქუეყანასა ზედა, რათა განი-
სუნოს. და ვითარ მივიძინა, წარმოუდგა კაცი, ბრწყინვალე ხილვითა და შუე-
ნიერი პასაკითა¹⁸, და მისცა წიგნი დაბეჭდული¹⁹ და პრქუა: აღდგე და მიარ-
თუ წიგნი ესე მეფესა წარმართთასა მცხეთას, რამეთუ ამისთვის მოივლინე.
ხოლო მან ცრემლით მიუგო: უფალო, მე დედაკაცი ვარ უცხოა, ვიდრე
ვიდე უცხოთა ნათესავთა თანა? მაშინ განკსნა²⁰ წიგნი იგი, რომლისა თა-
ვად წერილ იყო სახელი იესუმისი ჰრომელებრ: ცსადცა იქადაგოს სახა-
რებაა ესე, მუნცა ითქუმოდის დედაკაცი ესე, რამეთუ არა არს მამაკაცება
და დედაკაცება*²¹ არამედ თქუნე ყოველნი ერთ ხართ, წარვედით და მოი-

* აქედან B ხელნაწერს აკლია.

¹ დაიფარა BC. ² მისთა C. ³ ზეცას C. ⁴ დამიტეობ B. ⁵ ასპიტთა B. ⁶ მოიმ.
კო] მოიმეოჲკო B. ⁷ დაცულ C. ⁸ წარვიდა B. ⁹ თანავანა AC. ¹⁰ ცხოვართანი B.
¹¹ არეგობდეს A. ¹² ~ ზედა მათ C. ¹³ მათ—C. ¹⁴ სადაათობასა C. ¹⁵ ელიოგნით B,
ელიძგნით C. ¹⁶ ჰინძარელნი AC. ¹⁷ და სხუანი C. ¹⁸ ასაკითა C. ¹⁹ დაბეჭდული B.
²⁰ განკსნა AC.

ქართული

მოწაფენით ყოველნი წარმართნი და ასწავებდით მათ, რამეთუ ნათელი [400] გამობრწყინებულ არს მათდა. და აქამომდე იყო სახილავი ესე.

- არა პრქუა, ვითარცა-იგი პირველად მოციქულთა, ვითარმედ: წარგადგინნენ თქუენ წინაშე მეფეთა და მთავართა საწამებელად და გტანჯვადენ თქუენ და მოგწყუელდენ და ნუ გეშინინ მათგან, რომელთა მოსწყუდნენ კორცნი თქუენნი. არარაჲ ესევითარი პრქუა, რამეთუ წუთლა დედაკაცი იყო უცხოჲ და მხოლოდ მხოლოდ შემტკობელი მკურვალისა სარწმუნოებისაჲ და საღმრთოჲსა სიყუარულისაჲ, არამედ ვითარცა-იგი უბრძანა მარიამ მაგდანელსა: წარვედ, ახარე ძმათა ჩემთა. თვთ თავადმან, ყოვლისა წინამსწარ განმგებელმან და წინამსწარ მცნობელმან, წინამსწარვე განმზადნა გულნი ერთა მათ წარმართთანი შემწყნარებელად საღმრთოთა სიტყუათა თესლსა და გამოძღებელად ნაყოფთა, რომელნი-იგი, ვითარცა ცხოვარნი მწყემსსა, ეგრეთ შედგომად¹ იყვნეს ქადაგებათა და სწავლათა ღირსისა ნინოჲსთა, რომელი სასწაულთა მათ მიერ დიდებულთა იქმნა წყარო ნიშთა და მადლთა².

- (და ვითარცა განიღვძა ჩუენებისა მისგან, აღდგა და აღიპყრნა კელნი ზეცად მიმართ და მყუარ ეჲ ილოცვიდა. [401] და კუალად ცრემლითა მკურვალითა ევედრებოდა და შეურდებოდა შესავედრებელსა მას ყოველთა მორწმუნეთასა, ყოვლად-წმიდასა დედოფალსა ღმრთისმშობელსა, და იტყოდა: მ ყოვლად-ქებულო და დიდებულო და ყოვლად-საგალობლო დედაო ღმრთისაო, რომელმან უბრწუნელებით ჰმეგ, ცხოვრებად ჩუენდა მოსრული წმიდაჲ იგი წმიდათაჲ სიტყუაჲ ღმრთისაჲ, შეიწირე ვედრებაჲ უღირსისა მონისა და მკველისა შენისაჲ, მოიხილე ჩემ ზედა საფარველითა მადლისა და მეოხებისა შენისაჲთა და შემწე და გელის-ამპყრობელ ექმენ უძლურებასა ჩემსა. და წარდევენ და აოტენ ბოროტნი იგი მკეცი, ხილულნი და უხილავნი. და ყოველთავე განსაცდელთაგან³ დამიცევ და ყოველთა საბრკეთა და საცთურთა მტერისათა უენებელად თანა-წარმკადე, რომელი-ეგე ხარ სასოჲ და სიმტკიცე, ზღუდე და მკველი ყოველთა შენდა შევედრებულთაჲ, რამეთუ აჰა ესერა ბრძანებისაებრ ძისა შენისა და ღმრთისა ყოველთაჲსა, ვითარცა შენ სათნო იყავ, მინდობითა ოხათა შენთაჲთა წარვემართებთ უშიშითა და მტკიცითა გონებითა ქადაგებად სახელსა მისსა წმიდასა ნათესავსა შორის წარმართთასა. და ვითარცა-იგი განაგებდ, ჰმოძღურიდ და ასწავებდ წმიდათა მოციქულთა [402] ქადაგებასა მას ჭეშმარიტებისასა, და მათ თანა წმიდანიცა იგი მენელსაცხებულენი დედანი წარავლინენ მსახურად, ქადაგად და მოციქულად, წარმძიდელ მეცა და მასწავე სიტყუაჲ ჯეროვანი და საქმე უმჯობესი და მონედენ და შეიწ-

¹ შედგომილ C. ² მღლთაჲ C. ³ ყთგვე განსაცდელთა C.

ყალბი ვანწირული, რომლისათვის დასთხია პატიოსანი სისხლი თვის ქრისტემან, ძემან შენმან და ღმერთმან.

და ვითარცა სრულ ყო ლოცვად, მყის განათლდა გონება მისი, და ნათელი და¹ ბრწყინვალეობად მიუთხრობელი გარე-შეგმოსა მას მოფენითა მის ზედა მადლისადათა ყოვლად-წმიდისა ქალწულისა მიერ და¹ დედისა ღმრთისა.

აღდგა და წარემართა შეჭურვილი მის მიერ და იწყო სლვად. მიემთხვა კეთილთა მოგზაურთა და შევიდა ქუეყანასა ქართლისასა, და მიიწია ქალაქად ურბნისად. იხილა მას შინა ერი უცხოთ, უცხოთა ღმერთთა მსახურნი, რომელნი ცეცხლსა და ქვათა და ძელთა თაყუანის-სცემდეს. ¹⁹ მივიდა ბაგინსა ჰური-თასა ენისათვის ებრაულისა, რამეთუ ებრაული და ბერძული წიგნი და ენაჲ კეთილად ესწავა. და დაყვნა მუნ თვისა ერთისა ჟამნი და განიციდინა ძალსა მის ქუეყანისასა.

ამისა შემდგომად დღესა ერთსა წარემართნეს სიმრავლენი [403] ერთანი ქალაქით ურბნისით ქალაქად სამეუფოდ მცხეთად თაყუანის-ცემად ¹⁵ ღმრთისა მათისა არმაზისა და კჳალად შეძინებისა და ვაჭრობისა. წარვიდა მათ თანა ნეტარიცა ნინო და, ვითარცა მიიწია ქალაქად მცხეთად, დადგა წიად კერძო ვიდისა და ხედვიდა ერისა მის სიმრავლესა, რომელნი დაბნელებულ იყვნეს საცთურითა მით კერპთმსახურებისადათა; და ცრემლოდა² ცთომილებისათვის მათისა და წარწყმედისათვის სულთა³ მათთაჲსა. ²⁰

და ვითარცა იყო ხელისა დღე, დასცეს საყვრსა და აღიძრა სემრავლე ერისაჲ ურიცხვ. ფერად-ფერად შემოსილნი, და გამოვიდოდეს ქალაქით. შემდგომად მცირედისა იწყო ერმან მორიდებად გზისაგან, და გამოვიდა დედოფალი ნანა, და შეამკუნეს⁴ ფოლოცნი თვთო სახითა სამოსლითა ყუავილთა თანა და სულნელთა. ამისა შემდგომად გამოვიდა მეფე ²⁵ მირიან ებნითა და ქნართა და კმითა ნესტუსადათა და მრავლითა სახობითა, ხოლო ღირსმან ნინო ჰკითხა დედაკაცსა ჰურიასა⁵, ვითარმედ: რაჲ არს ესე, ანუ რაჲ ეგულეების ერსა ამას? ხოლო მან მიუგო, ვითარმედ: ღმრთისა მათისა თაყუანის-ცემად აღვლენ, რომელი-იგი [404] არარაჲ არს სხუად, გარნა კერპი უსულოჲ. ³⁰

და ვითარცა აღიესნეს მთანი იგი სიმრავლითა ერთადათა, აღვიდა ნეტარიცა ნინო მათ თანა და ჰხედვიდა⁶ საკრველებასა მას მეფეთა და ერისასა. და კჳალად საზარელად საოცრებასა მას კერპისასა განიციდინა, რამეთუ დგა კაცი ერთი სპილენძისაჲ და ემოსა ტანსა მისსა ჟაქვ ოჭროსაჲ და თავსა მისსა ედგა ჩაფხუტი ოჭროსაჲ და სამჯარნი მისნი ოქ- ³⁵

¹ და—C. ² ცრემლოდა C. ³ სულთა—C. ⁴ შეამკუნეს C. ⁵ ჰურიისასა C.

⁶ ხედვიდა C.

რომანი და თულად მისსა აქუნდეს¹ ქვა ბივრიტი და იაკინთრამ, ხოლო
 გელსა აქუნდა ვრმლი, რომელი, ვითარცა ელვამ, საზარულად იქცეოდა
 გელსა შინა მისსა, რეცა რომელი შეეხებინ, სიკუდილად წარიწირის თა-
 ვი და განიკითხავნ და იტყუნ თვთოეული თავსა შორის თვსსა: ნუჟუჟუ
 5 დავაკლე ერთგულებითა მსახურებასა, ანუ სცთა სადამე სიტყუად² ებრა-
 ელსა თანა, ანუ სმენასა, და ხუდა სადამე შვისასა ღმრთად, ანუ მოიგონა
 სადამე დიდი ღმერთი ზეცასად, და ბიწი რამ პოოს მას³ თანა, სცეს მას³
 მახვლი იგი, ამისთვის შიშით და ძრწოლით მიეა [405] ხლებოდა⁴ მას მეფე
 და ყოველი ვრი. ესრეთ მანქანებდა მის შორის მყოფი იგი ეშმაკი და აც-
 10 თუნებდა მათ. ხოლო მარჯუენით მისა⁵ უდგა კაცი ოქროსად და სახელი
 მისი ვაცი, და კულად მარცხენით მისა ღვა კაცი ვეცხლისად, და სახელი
 მისი ვაცა.

იხილა რამ ესე ყოველი ნეტარმან ნინო, სულა-ითქუმიდა და ფრიად
 ცრემლოოდა⁶, ვითარ სრულიად დაბრძობილნი და დაბნელებულნი⁷ მტე-
 15 რისა მიერ, ცოცხლიე შთაენთქნეს ჯოჯოხეთსა მეფენი და მთავარნი ესო-
 დენსა⁸ თანა სიმრავლესა, რომელნი გელითა კაცთაათა ქმნილთა უსულო-
 თა ღმრთად თაყუანის-სცემდეს ყოვლად უცხონი შემოქმედისაგან. წარვი-
 და უკუე მცირედ განშორებულად და აღიპყრნა კელნი ზეცად და ცრემ-
 ლით ვედრებოდა და იტყოდა: უფალო, იესუ ქრისტე, ღმერთო ჩუენო,
 20 ღმერთო და შემოქმედო ყოველთა დაბადებულთაო, რომელი ცხოვრებისა-
 თვის ჩუენისა კაც იქმენ და ხატი მონისა შემოსად არა⁹ უღირს-იჩინე,
 რაათა აცხოვნო¹⁰, რომელი ჰქმენ ხატად შენდა, და ივსნა მძლავრებისა-
 გან სოფლის-მპყრობელისა ბნელისა. მოიხილე აწცა მალლით სამკვდრებ-
 ელით დიდებისა შენისაათ დაბადებულთა შენ[406]თა ზედა და ივსნენ
 25 სიბნელისა მწარისა¹¹ და ტყუეობისა მტერისა ბოროტისა, რომელსა მხო-
 ლოსა გნებაეს ყოველთა ცხოვრება და მეცნიერებად ქეშმარიტებისა მოს-
 ლვამ. ჰე უფალო, ისინე ვედრებად უღირისა მონისა და მკველისა შე-
 ნისაად, აჩუენე ძლიერებად შენი ჟამსა ამას და ყავ სასწაულ კეთილ, რამ-
 თა იხილონ ერთა ამთ მაცხოვარებად შენი, და შენ მხოლოდ გიცნან
 30 ღმრთად ქეშმარტად და შენდა მხოლოვსა შეწირონ დიდებად და თა-
 ყუანის-ცემად.

და ვითარცა სრულ-ყო ლოცვამ, ევა ძლიერებათა შენთა, ქრისტე,
 რამეთუ მეყსეულად გამოჩნდა დასავალით¹² ღრუბელი ბნელი და ქარი
 ძლიერი და იქმნეს ქუხილნი სასტიკნი და ვმანი საზარულნი და მეხის-ტე-

¹ აქუნდა C. ² სიტყუო C. ³ მათ C. ⁴ შიიახლებოდა C. ⁵ მისსა A. ⁶ ცრემ-
 ლოდა C. ⁷ და დაბნელებულნი—C. ⁸ ესეოდენსა A. ⁹ არამ A. ¹⁰ აცხოინო C.
¹¹ ბნელისა მწარისაგან C. ¹² დასავლით C.

ხანი შესაძრწუნებელი, რომლისა მიერ მეფე და მთავარნი და ერთი იგი,
 ლტოლვილნი საშინელებისა მისგან, ურთიერთას დასთრგუნვიდეს¹ და ქა-
 ლაქად თვითიული სახიდ თვსა² მირბიოდეს. ხოლო ადგილსა მას საკერ-
 პოსა და კერპთა მათ ზედა მოიწყოდა სეტყუა თხრობად განსაკრვებელი,
 რომელი ვითარცა რკინისაა ანუ თუ რვალისაა ლოდებრ გუეუთებოდა,⁵
 ვიდრემდის სრულიად დამუსრნა და და [407] აწულილნა, ვითარცა მტურ-
 ნი, და ზღუდენი იგი და შენებულება ყოველი დაარღვა, ვიდრემდის*
 ადგილიცა იგი მათი უცნაურ საგონებელ იყო მათ³ ყოველთა მიერ, რო-
 მელსა ზედა აწ შენებულ⁴ არს⁵ ეკლესიაა ყოვლად-წმიდისა ღმრთისმშობ-
 ლისაა და მონასტერი ფრიად შეუნიერი. 10

ხოლო ნეტარი ნინო ჟამსა მას ზეგარდამოვსა ძალისაგან წარწყმე-
 დასა კერპთასა მდგომარე იყო უშიშად მახლობელად ადგილისა მის, მცი-
 რესა საფარველსა კლდისასა ქუეშე მდგომარე და შესწირვიდა ღმრთისა
 ქებასა და მადლობასა.

ხოლო ვითარცა იქმნა მყუდროება და განწმინდა ჰაერი, წარმოვიდა¹⁵
 ღირსი იგი წიად კერძო დასავალსა კლდისასა, სადა-იგი პირველ ქალაქი
 შენ იყო. და დგა მუნ ხე შეუნიერი, რტოგარდაფენილი, რომელსა ქუეშე⁶
 დაადგრა ექუს დღე. და⁷ გამოსახა ხესა მას ზედა სასწაული ჭყარისაა და
 ილოცვიდა მარადის, დღე და ღამე.

მაშინ გამოვიდა სიმრავლე ქალაქისაა ხილვად ადგილისა მისდა²⁰
 ძიებად ღმერთთა მათთა, რომელთა ყოვლად არა ჰპოებდეს. და ვითარცა
 ცნობამიღებულნი, ურთიერთას⁸ განკვრებულნი⁹ ხელ [408] ვიდეს და სიცი-
 ფისათა¹⁰ რათმე¹¹ სიტყუათა ზრახვიდეს, ვითარმედ: მტერ არს ღმრთისა
 ჩუენისა არმაზისა ღმერთი ქალდეველთა¹², და ვითარცა ჩუეულება არს
 სოფლის¹³-მპყრობელთა, ურთიერთას¹⁴ მძლავრობენ¹⁵, და ესე ყოველი²⁵
 მის მიერ მოიწია. ამას და ესევეითარსა იტყოდეს საკიცხელსა და საბას-
 რობელსა მოკიცხულნი¹⁶ იგი ეშმაკისაგან მარადის მოკიცხულთა და საბას-
 რობელთა მათ ღმერთთა მათთა თანა.

მაშინ მოვიდა ერთი წარჩინებულთა მგველთაგანი დედოფლისათა,
 სახელით¹⁷ შროშანა¹⁸, და ვითარცა იხილა ნეტარი ნინო ხეთა მათ ქუეშე,³⁰
 მოიყვანა თარგმანი, ბერძულმეტყუელი დედაკაცი, და ყოველი საქმე მი-
 სი და ვინაობა და მიზეზი მუნ მისლვისაა—ყოველი ზედამიწეენით ის-

* აქ გრძელდება B-ზელნაწერის ტექსტი.

¹ დათრგუნვიდეს C. ² თვსად A. ³ მათ—C. ⁴ შენებულ]შენ C. ⁵ ~შენ არს
 აწ B. ⁶ ქუეშესა C. ⁷ და—B. ⁸ ურთიერთთარს B. ⁹ განკვრევებით B. ¹⁰ სიციფისა B.
¹¹ რა-თმე C. ¹² ქალდეველთა A. ¹³ სოფლის-ქალდის-B. ¹⁴ ურთიერთთარს AB.
¹⁵ მძლავრობენ C. ¹⁶ მოკიცხულნი A. ¹⁷ სახელი B. ¹⁸ შროშანია B.

წავა და კეთილად გულისკმა-ყო და ფრიალითა ცრემლითა¹ აღვსებული
 აიძულებდა² წარსლვად მის თანა სადედოფლოდ. ხოლო მან არა ინება,
 არამედ შემდგომად სამისა დღისა შევიდა ქალაქად და მიჰმართა³ სამო-
 თხესა შეფისასა, და პოვა მუნ მცირე სახლი⁴ მცველისაჲ მის სამოთხისაჲ,
 5 რომელსა შინა ჯდა დედაკაცი [409] ერთი, სახელით ანასტოს. იხილა
 რაჲ ღირსი იგი, აღღვა მსწრაფლ და შეიტკბო, ვითარცა მეცნიერი, და
 დაჰბანა ფერწნი და სცხო ზეთი და მოართუა საზრდელი, რომლისა თანა
 დაადგრა ცხრა თუე.

ხოლო დედაკაცი იგი იყო უშვილო და ფრად იურვოდა ქმარი მი-
 10 სი. ლამესა ერთსა იხილა ნეტარმან ნინო ჩუენებით კაცი ვინმე ბრწყინვა-
 ლე ნათლისაჲ და ჰრქუა მას: შევედ სამოთხესა მაგას ხეთა ქუეშე, ადგილ-
 სა ყუავილთასა, და აღილე მიერ მიწაჲ და აქამე კაცთა მაგათ, და ესუას ძე.
 და მან ყო ვერეთ. და შემდგომად მცირედისა ესხნეს მათ ძეგბ და ასულეგბ,
 რამეთუ იყო სამოთხესა მას შინა ხე კვბაროზი, დიდი და ფრად შუენი-
 15 ერი, და ქუეშე მისა⁴ მრავალფერთა ყუავილთა სულნულეგბაჲ მარადის
 იყნოსებოდა, რომელი ყოველთა მიერ განსაკვრეველ⁵ იყო.

და კუალად იხილა ღირსმან მან⁶ ჩუენებაჲ, რამეთუ მოვიდიან სიმ-
 რაველნი მფრინველთანი და განიბანნიან⁷ დიდსა მას შინა მდინარესა
 მტკურისასა და აღმოვიდიან სამოთხესა მას და ხესა მას ზედა შემო[410]
 20 კრბებოდიან და ქუეშე მისსა ყუავილთა მათ მოისთულეგბდიან და რეცა
 თუ წმიდისა მის მიმართ დადადებდიან.

ესე ხილვაჲ სამ-გზის იხილა და მიუთხრა სიღონიას, ასულსა აბია-
 თარისსა, რომელი-იგი პირველ სარწმუნოებად⁸ მოსლვადმდე დედოფლისა
 დამოწაფებულ იყო მისდა. და მის თანა შროშანია, რომელი ზემო ვაქსე-
 25 ნეთ სხუათა თანა შუდთა დედათა.

ესე სიღონია სწავლულ იყო სჯულსა⁹ მოსესსა და წინაწარმეტყუელ-
 თასა და კეთილად და ღირსებით მეცნიერ, რამეთუ¹⁰ მამაჲ მისი აბიათარ
 მღდელთ-მოძღუარი იყო ჰურიათაჲ, კაცი სიბრძნითა და ფილოსოფოსო-
 ბითა შემკული, რომელმან ფრად იღუაწა ქეშმარტებისათვს ღირსისა
 30 ნინოჲს თანა, რომლისათვს ქუემორე მივითხრათ.

ხოლო ვითარცა წმიდამან ჩუენებაჲ იგი მიუთხრა სიღონიას, მყის
 აღძრულმან სულისაგან გარდამოუტევნა მდინარენი ცრემლთანი, მიუგო
 და ჰრქუა: ყოვლად-უცხოო და ჩუენ თანა აღზრდილო, შორით მოსრუ-
 ლო და ჩუენდა მომართუმელო ზეცისა ნიქთაო, შენ მიერ ვეჯულეგბის შე-
 35 მოქმედსა განათლებაჲ სულთა ჩუენთაჲ და ბნელი[411]საგან უმეცრეგბისა

¹ აიძულებდა B. ² მიმართა C. ³ ~სახლი მცირე B. ⁴ მისსა AB. ⁵ განკვრე-
 ბულ AC. ⁶ მან—C. ⁷ გ~ნიბანნიან C. ⁸ სარწმუნოებისა C. ⁹ შეჯულსა C. ¹⁰ რ~და B.

ნათლად ქეშმარიტებისა¹ გამოყვანებად, და შენ მიერ იცნან ღმერთთა ეკლესიისა ველმან ამან სიმრავლემან წარმართთამან, რომელნი ტყუეჴმნილ არიან მწართა მონებითა ეშმაკთადათა. ესე ყოველი ვითარცა აღსრულებად იყო, შემდგომად მცირედისა კეთილად აღუქსნა გონიერმან მან დედაკაცმან პირველადვე. ხოლო ღირსმან ნინო მადლი² შეწირა ყოვლად-სახიერისა ღმრთისა და წარვიდა საყოფლად თვისად³, შორის მაყუალთა მათ, რომელნი მდგომარე იყვნეს სამოთხესა მას მახლობელად კუპაროზთა მათ საკვრველთა; რომელნი სახელ ტლავრისა გარდართხმულ იყვნეს და დაჴფარვიდეს მას; და⁴ დღე და ღამე ვეღრებოდა ღმერთსა, რაჲთა მისცეს მეცნიერება ღმრთეებისა მისისაჲ ხატად მისა⁵ დაბადებულთა, წარწყმდილთა მტერისა მიერ. 10

6 ხოლო იყო მოქალაქობად მისი და⁶ მოღუაწებად ფრიადი და ცრემლითა და ლოცვითა სამარადისოდათა საცხე და საწადელ საშუებელ მისსა — სიმრავლე მარხვისაჲ და კეთილ სამოსელ მისა⁷ — სამოსელი ბალნისაჲ და ცხედარ და სარეველ⁸ განსასუენებელ მისსა — ძაძად მიწასა ზედა დარევილი.

[412] ესე ვითარითა მოღუაწებითა დაადგრა ადგილსა მას, შორის მაყუალთა, ექუს წელ.) ხოლო ვინაჲთგან წარმართნი იგი მკურნალობისა კელოვნებასა⁹ უმეტარ იყვნეს და სიმრავლითა სნეულთადათა აღსავსე, ამისთვისცა ურთიერთას¹⁰ მივიდოდეს და სნებისაგან სიმრთელედ შეცვალბისა¹¹ მისგან სახესა თვისთა სნეულთა კურნებისასა ისწავებდეს. ამისთვისცა კაცისა ვისმე წარჩინებულისა ძე სნეულ იყო და მიეცა მის მიერ ღირსსა¹² ნინოს, რაჲთა წარიყვანოს და იძიოს სხუათაგან სახე კურნებისა მისისაჲ. ხოლო ნეტარმან მან ყრმაჲ იგი მიიჭუა და წარიყვანა და თვისსა ცხედარსა მიაწვინა. და ვეღრა ღმერთსა, ყოველთა დამბადებელსა, განქსნად და შეცვალბად იგი სნეულბისა მისგან. ხოლო ყოველთა უფალმან ვედრებაჲ იგი მისი შეისმინა და ყრმასა მას სიმრთელე მიანიჭა. და კუალად¹³ ასული დედაკაცისა ვისიმე¹⁴, ვნებული ლოცვითა ღმრთისა მიმართ, განკურნებული მისცა დედასა მისსა. მიერთგან მრავალთა მიერ განსაკვრებულ იქმნა ღირსი იგი, ვიდრედა არცაღა თუ მეუღლისაგან მეფისა [413] საქმე ესე დაფარულ იქმნა. და ვინაჲთგან იგიცა ესე ვითარითავე¹⁵ ბოროტითა სენითა შებყრობილ იყო, მეყსეულად მიავლინა მისა¹⁶ ვედრებით, 30 რაჲთა მივიდეს¹⁷ მისა¹⁸. ხოლო ღირსმან მან ფრიადისა მის მდაბლისა¹⁹ გონებისა მისისაგან სამეუფოჲ იგი ვედრებაჲ არა მიითუალა. ხოლო სენთა მიერ ფიცხელთა იძულებულმან ცოლმან მეფისამან განაგლო ზუაობითი იგი მეფო-

¹ კტბისდ B. ² მადლობა AC. ³ თსნა B. ⁴ და—C. ⁵ მისსა A. ⁶ და—B.

⁷ მისსა AB. ⁸ + მისსა AC. ⁹ კელოვნობისა C. ¹⁰ ურთიერთთარს B. ¹¹ შეცვალბულბისა B. ¹² ვისმე B. ¹³ ვევეითარითა B. ¹⁴ მისსა A. ¹⁵ მივიდენ B. ¹⁶ მისსა AB.

¹⁷ სიმდაბლისა C.

- ბისა პატივი და თავით თვისით უცხოება მის და მდაბლისა მისისწრაფა, და ითხოვდა კურნებასა. ხოლო ღირსმან მან ნეტარებისამან იგიცა თვისსა¹ მას უნდოსა ცხედარსა მიაწვინა და წამლად განსაკურნებულად ვნებისა მისისა² იკუმია ლოცვად. და ღმერთმან, რომელი შეისმენს ვედრებასა მოშიშთა
- 5 მისთასა, მიანიჭა მსწრაფლ თხოვად მისი და ყოვლითურთ განკურნებული წარავლინა სახიდ თვისა. ხოლო დედოფალმან სასყიდლად კურნებისა მოართუა მას, რომელი-იგი მას ღირსად პატივისა შეერაცხა: ოქრო და ვეცხლი, სამოსელი და სამკაული და სხუად რაოდენი³ შეეტყუების ძღუენსა და მისაცემელსა სამუფოსა.
- 10 [414] ხოლო ღირსმან მან ამათი მიღებად ყოვლად არა თავს-იდვა, არამედ ჰრქუა, ვითარმედ: ჩემდა დიდად მისათუალველ არს, უკუეთუ იცნათ ღმრთის-მსახურებად. და შემოიხუნა შორის საღმრთონი⁴ სწავლანი, ვითარნი ჯერ-იყვნეს, და მიუთხრნა ცხობებად ჩუენდა მოსრულისა ღმრთისა და მაცხოვრისა ქრისტეს განკაცებისა ყოველი განგებულებად, კუალად
- 15 ჯუარ-კუმად და აღდგომად და ზეცად ამალღებად. და დაუმტკიცებდა, ვითარმედ ჭეშმარიტად იგი არს ღმერთი, შემოქმედი ცათა და ქუეყანისაჲ, და ზღუათა და ყოველი რაჲ არს მათ⁵ შინა, და კუალად მომავლ არს დიდებით განსჯად ცხოველთა და მკუდართა, და ევედრებოდა, რაჲთა ჰრქუმენეს იგი ყოვლითა გულითა და რაჲთა აღაშენოს⁶ ეკლესიაჲ⁷ სახელსა
- 20 ზედა უფლისა ღმრთისა და მაცხოვრისა ჩუენისა იესუ ქრისტესსა. ესმა რაჲ ესე ყოველი დედოფალსა, ლმობიერქმნილი და განკურნებული სასწაულსა მას ზედა⁸ დიდებულსა და ტკბილთა სწავლათა მიერ⁹ ნეტარისა ნინოჲსთა განათლებული, სახიდ თვისად¹⁰ მიიქცა. და აუწყა მეუღლესა თვისსა მოსწრაფებაჲ იგი კურნებისაჲ და ძალი ღმრთისაჲ მის,
- 25 რომელსა ქადაგებს უცხოჲ იგი, და [415] ყოველი, რომელი ესმინა მისგან. და ევედრებოდა, რაჲთა იგი მხოლოდ უწყოდის¹¹ ღმრთად ჭეშმარიტად. ხოლო მეფემან მირიან აქო მეუღლესა თვისსა¹² ზედა¹³ ქმნილი იგი საკურველებად და დაუკვრდა ფრიად, ხოლო ტაძრისა შენებაჲ არა ინება.
- კუალად სხუასა ჟამსა მცირე ძე მეფისაჲ შეპყრობილ იქნა ფიცხ-
- 30 ლად სენითა ჯურვეებისაჲთა, რომლისაჲ უბრძანა დედოფალმან, რაჲთა მიკგუარონ იგი ღირსსა ნინოს. და ევედრებოდა განკურნებად მისა¹⁴. ხოლო წმიდამან ჩუეულებისაებრნი ლოცვანი და ვედრებანი შეწირნა უფლისა და ყოვლითურთ განკურნებული მისცა იგი ღედასა თვისსა. ამისა შემდგომად დაემოწაფა დედოფალი ნანა ღირსსა ნინოს სხუათა თანა წარჩინებულთა

1 თვისსაჲ B. 2 მის AC. 3 რაოდენიცა B. 4 საღმრთონი—C. 5 მას B. 6 აღაშენოს AC. 7 ეკლესიანი C. 8 ზედა—AC. 9 მიერ—AC. 10 თვისად—AB. 11 უწყოდეს C. 12 თვისსა—C. 13 ~ზა თვისსა B. 14 მისსა AB.

მკვეალთა მისთა და მარადის გულს-მოდგინედ¹ ისმენდა² სწავლათა და მოძღურებათა მისთა. და ვითარცა სასწაულნი იგი³ დღითი-დღე აღესრულებოდეს წმიდისა მის მიერ და განითქუმოდეს ურიცხვნი იგი კურნებანი, მთავარი ვინმე სპარსი მოვიდა მეფისა, სახელით ხუა[416]რა, რომელი-იგი იყო დედის ძმა დედოფლისაჲ. ესე ვნებულ იყო სულისაგან⁵ ბოროტისა და იგუემებოდა ფრიად მრავლით ეამითგან; და ევედრებოდა დედოფალი ღირსსა ნინოს განკურნებად მისა⁴. ხოლო მეფემანცა მიუვლინა რეცა ურწმუნოებით და ორგულებით და ეტყოდა ნეტარსა მას: რომლისა ღმრთისა ძალითა იქმ შენ კურნებათა ამთ? ანუ ხარ შენ ასული არმაზისი, ანუ შეილი ზადენისი და ვინაჲთგან უცხოებით მოხუედ აქა, მოგა-¹⁰ნიჭეს შენ ძალი კურნებათაჲ⁵ და შევიწყალეს შენ. რამეთუ დაღაცათუ ჰაერთა მიერ შეიმუსრნეს, არამედ ცხოველ არაიანვე. აწ იყავ წინაშე ჩუენსა პატივეცემულ, ვითარცა ერთი მაწოვნებულთაგანი შეილთა ჩუენთაჲსა, და უკუეთუ განჰკურნო მთავარი ესე, ფრიადი სიმდიდრე მიგანიჭოთ შენ და იყო ყოველთა მიერ სახელოან⁶ დიდსა ამას ქალაქსა შინა. ხოლო ნე-¹⁵ტარმან ნინო მიუვო და პრქუა მეფესა: შენ, მეფე, უკუნისამდე ცხონდი⁷ სახელითა უფლისა და ღმრთისა და [417] მაცხოვრისა ჩუენისა იესუ ქრისტესითა, რომელი-იგი არს შემოქმედი ცათა და ქუეყანისაჲ. და ყოველთა დაბადებულთაჲ, რომელმან აურაცხელითა მოწყალებითა მისითა გამოაბრწყინვოს⁸ ნათელი გულისკმის-ყოფისაჲ შენ შორის მეცნიერებად⁹ ღმრთიებისა მისისა, რომელი-იგი მალალთა შინა მყოფ არს და მდაბალთა ჰხედავს¹⁰, რომლისა ველთა შინა არს ცხოვრება და სიკუდილი ყოველთა ცხოველთაჲ, და ვესავ, რამეთუ ახლოს არს მიახლება შენი მისსა¹¹ განგებულებითა უსაზღვროთა სიბრძნეთა მისთაჲთა. რამეთუ მადლი იგი, რომელი მკვდრ იყო მის შორის, იტყოდა პირით მისით, რომელი უკუანაჲს-²⁵კნელ აღსრულებად იყო. ვითარცა იტყვს წინაწარმეტყუელისა მიერ: მივჰვინო სულისაგან ჩემისა ყოველსა ზედა კორციელსა და მონათა და მკვეალთა ჩემთა ზედა და წინაწარმეტყუელებდენ ძენი და ასულნი თქუენნი და კმა არს მაუწყებელად მიდენაჲ იგი სულისაჲ და საქმე სასწაულთაჲ, ოდეს-ესე არა არს მამაკაცება არცა დედაკაცება, მონება, ვინა აზნაურება,³⁰ რჩევა მამაკაცისა, ვინა დედაკაცისა, არამედ რომელი[418]ცა ჰეშმარტებით და ერთგულებით ჰმონებდეს უფალსა, მიენიჭების მადლი სულისა წმიდისაჲ და განუყოფს მადლთა თვისთა სიმრავლესა მსგავსად ღირსები-

¹ გულს-მოდგინედ—B. ² ისმენ B, ისმენდ A. ³ იგი—B. ⁴ მისსა AB. ⁵ კურნებისა B. ⁶ სახელოან BC. ⁷ მეფესა—B. ⁸ ცხოვნი B, სცხონდი C. ⁹ გამოაბრწყინოს C. ¹⁰ ხედავს BC. ¹¹ მისისა C.

არსენ ბერი

საებრ კაცად-კაცადისა, რომელთა ინებონ მოგებად მისაჲ საქმეთა მიერ კეთილთა, ვითარ-იგი ზოგად ქდაგებდეს მოციქულნი და მათ თანა მარიაჲ მაგდანელი და სხუანი წმიდანი ღვდანი, და წინაწარმეტყულებდეს ძენი ჰურიათანი, წმიდანი იგი მოციქულნი ასულთა თანა მათთა, ვითარ-იგი

5 იყვნეს ასულნი ფილაპესნი და სხუანიცა.
 ხოლო ვითარცა ვთქუთ, ნეტარმან ნინო მიუგო რაჲ პასუხი ჯერო-
 ვანი მეფესა, კუალად ეტყოდავე², ვითარმედ: (მეფეო, არს ქალაქსა³ ამას
 შინა შენსა წმიდაჲ სამოსელი უფლისა და ღმრთისა ჩუენისა იესუ ქრის-
 ტესი დაფარულ, და მის მიერ იქმნებიან ძალნი ესე და კურნებანი⁴
 10 ურიცხუნი ყოფად არიან, და განიკურნოს მთავარიცა ესე სახელისა მისისა
 მიერ წმიდისა.)

ამისა⁴ შემდგომად მოიყვანეს მთავარი იგი წინაშე წმიდისა, რომ-
 ლისა თანა მოვიდა ღვდოფალიცა სამოთხესა მას შინა ქუეშე კვპაროზთა
 მათ საკრველთა, შორის [419] ყუაგილოვანსა მას⁵. მაშინ ჰრქუა ნეტარ-
 15 მან ნინო მთავარსა: უკუეთუ გრწმენეს უფალი იესუ ქრისტე, ვითარმედ
 იგი არს ქეშმარიტი ღმერთი, განსთავისუფლდე⁶ ენებისა მაგისგან. ხოლო
 მან მიუგო: მრწამს, რომელსა შენ ესავ, ვითარმედ შემძლებელ არს გან-
 კურნებად ჩემდა. მაშინ უბრძანა წმიდამან სამ-გზის თაყუანის-ცემად აღ-
 მოსავალით და აღსარებად სახელსა წმიდისა⁷ სამებისასა და⁸ მერმე მიტყე-
 20 ვად დასავალით და სამ-გზის თქუმად: ვიჯმნი შენგან, ეშმაკო, და ყოველ-
 თა საქმეთა შენთაგან, და შეუღებები ქრისტესა, ძესა ღმრთისასა. და მყის
 იელტოდა მისგან არაწმიდაჲ იგი სული და განთავისუფლდა ენებისა მის-
 გან და დაემოწაფა ნეტარსა ნინოს და იქმნა მორწმუნე ყოვლით სახლეუ-
 ლით მისით.

25 ამისა⁹ შემდგომად მცირედნი რაჲ ღლენი წარტდეს, თუთ თავადი მე-
 ფე განვიდა ნადირობად ღლეთა ზაფხულისათა მუხრანით¹⁰ კერძო და მო-
 ლო სანახები იგი. მიერ¹¹ აღვიდა მთასა¹² ზედა თხოთისასა¹³, რაჲთა მოი-
 ხილოს კასპი და უფლის-ციხე. მაშინ განგებითა ზეგარდამოძთა კაცთ-
 მოყუარისა მეფე[420]საგან პავლესებრ მოინადირა და მეყსულად ბნელი-
 30 თა შეპყრობილ იქმნა და დაცემულ და ვერ შემძლებელ სლვად, რამეთუ
 თანა-მოინადირენი იგი მისნი¹⁴ მცხინვარესა პას ნათელსა ჰხედვიდეს¹⁵ ჩუეუ-
 ლებისაებრ და ვილოდეს, ხოლო მეფე დაშთომილ იქმნა, შეპყრობილი
 საკრველითა სიბრმისაჲთა, და ზარტეხილ იქმნა და წარიწირა სასოებაჲ
 ცბორებისაჲ. ხოლო ღმერთმან წყალობის-მოყუარემან ცვალა გონებაჲ

1 მისსა AB. 2 კუალად ეტყოდავე—B. 3 ჰდა AB. 4 ამისსა B. 5 ყუაგილოვანსა
 მას B, ყუაგილოვანთა მათ C. 6 განთავისუფლდე C. 7 წმიდისა]წა C. 8 და—B.
 9 ამისსა AB. 10 მუხრანით A. 11 და მიერ C. 12 მთათა AC. 13 თხოთისათა AC.
 14 ამისნი იგი C. 15 ხედვიდეს B.

მისი უმეტრებისაგან მეცნიერებად. განიზრახვიდა თვსაგან და იტყოდა: აჰა ესერა ვხადე არმაზს და ზადენს და არა ვპოვე¹ ლხინებაჲ. აწ შეუფრდელ² ჯუარცუმულსა მას, რომელსა³ ქადაგებს უცხოჲ იგი დედაკაცი და ჰყოფს სახელითა მისითა მრავალთა კურნებათა. მეყსეულად სიბნელე გონებისაგან განავლო, ჳმა-ყო და თქუა: ღმერთო ნინოჲსო, რომელი ხარ⁴ ჳეშმარიტი ღმერთი, განმინათლე ბნელი ესე ჩემ ზედა მოხუეული და გამომიბრწყინვე ნათელი, რაჲთა აღვიარო სახელი წმიდაჲ შენი⁵ და გადიდებდე შენ.

ესე რაჲ თქუა ყოვლად-სახიერმან მან და მოწყალემან, რომელი [421] მარადის ეძიებს ღონესა ცხორებისა ჩუენისასა, გამოაბრწყინეა ნათელი მის შორის და მსწრადღ სიბნელისა მისგან განთავისუფლდა. მეყსეულად აღდგა და აღიპყრნა ჳელნი აღმოსავალით, ღალად-ყო და თქუა: ჳეშმარიტად შენ ხარ ღმერთი ჳეშმარიტი, შენ ხარ ღმერთი ღმერთთაჲ და უფალი უფლებათაჲ, რომელმან შეჳქმნენ ცანი და ჳუფეყანაჲ, შენ აღვიარებ და შენ თაყუანის-გცემ, რომელმან მიჳსენ ჳირისა ამისგან, და მრწამს, რამეთუ გინდა ჳსნაჲ ჩემი, აღვიარებ სახელსა შენსა წმიდასა და თაყუანის-გსცემ პატიოსანსა ჳუარსა შენსა. ამისა⁶ შემდგომად წარმოემართა სამეუფოდ⁷ თვსად ქალაქად⁸ და ვითარცა⁹ მოეახლა, გამოვიდა ყოველი ერი სიხარულით მიგებებად მისა¹⁰ და მათ თანა დედოფალი ნანა, რამეთუ ესმინა პირველ მის ზედა მოხუეული იგი სიბნელე, და აწ ხედვიდეს დიდებულსა მას საკვრველსა სიხარულითა და სარწმუნოებითა და ბრწყინვალეობითა სახედველთაჲთა ერთბამად შემეკულსა და განკვრეებულნი აღიდიდებდეს ღმერთსა ნინოჲსსა.

და ვითარცა შემოვიდა მეფე პალატად, ჳმა-ყო და თქუა:¹¹ სადა არს უცხოჲ იგი დედაკაცი და¹² დედაჲ ჩემი, რამეთუ ღმერთსა, რომელსა იგი ქადაგებს, იგი არს ჳეშმარიტად¹³ მესნელი ჩემი. [422] და ჳრქუეს, ვითარმედ: ილოცავს ჩუეულებისაებრ მაყუალთა მათ შორის. მეყსეულად ღირსსა მას საკვრველებისასა და ქადაგსა¹⁴ ჳეშმარიტებისასა ნინოჲს თანა მიისწრაფა. აღიარებდა ჳმამალად და იტყოდა: მრწამს ამიერითგან, მოციქულო ჳეშმარიტისა ღმრთისაო, ვითარმედ იგი არს ჳეშმარიტი ღმერთი, რომელსა შენ ჳქადაგებ, და მას ვესაგ და მას თაყუანის-გსცემ და ვედრა, რაჲთა უჩუენოს სახე ეკლესიისაჲ. ხოლო ახალმან მან ბესელიელ, ხუ-

¹ ვპოე BC. ² შეურდელ BC. ³ რომელსა-იგი C. ⁴ ~შენი წ-ჲ B. ⁵ ამისსა B.

⁶ სამეუფოდ B. ⁷ ~ქალაქად თვსად B. ⁸ ვითარცა-B. ⁹ მისსა AC. ¹⁰ და თქუა-C.

¹¹ და-C. ¹² რ-ღ-ა რომელსა იგი ქადაგებს, იგი არს ჳეშმარიტად-A. ¹³ ქადაგებასა C.

როთ-მოძღურებისა¹ სიბრძნითა² აღვსებულმან და მისისავე მადლისა³ დარს-
ქმნილმან, საღმრთოდ იგი ტაძარი გამოუსახა; და ვითარ-იგი გამოუსახვი-
და, ერნი იგი აშენებდეს. და გასრულდა ტაძარი იგი სახელსა ზედა ყოვე-
ლად⁴-წმიდისა ღმრთისმშობლისასა, ვითარცა ასწავა ნეტარმან ნინო. და
5 ეკლად უბრძანა მეფემან აღშენებად სხუა ტაძარი შორის სამოთხესა მას
მისსა სახელსა ზედა უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესსა, სადა-იგი მღვო-
მარე იყო კვპაროზი იგი⁵ საკვრველი, ზედა ყუაგილოვანსა⁶ მას სულნელ-
სა. და ვითარცა შურებოდა ყოველი იგი ერთი მოსწრადედ, უბრძანა მო-
კუეთად ხე იგი შეუენიერი კვპაროზი და ქმნა[ღ]⁶ სუეტად [423] და აღ-
10 მართებად შორის ტაძრისა.

ამიერითგან აქა⁷ მელოდენ სიტყუად ესე და თქუენ ისმინეთ, კეთილ-
ნო⁸ მსმენელნო, და უპირატეს წარმოგითხრა უპირატესისა მისთვის და სა-
სურველისა⁹ და საანჯნო¹⁰ ვყო ქეშმარიტებაჲ საქმისაჲ ყოვლად-ქეშმა-
რიტისა მისთვის და საცხოვრებელისა და თავისა კეთილთაჲსა საწადელისა
15 თხრობისა. რამეთუ გარდამოვდა რაჲ ქუეყანად მაღალი იგი წყალობი-
სათვის კაცთა ნათესავისა, და შეიმოსა ბუნებაჲ ჩუენი და იქცეოდა ჩუენ
შორის ღმერთი და კაცი ორითა ბუნებითა და აღასრულებდა ნიშთა მათ
უაღრესთა ბუნებისათა ყოველთა მათ შინა ჟამთა ოცდაათამეტა¹¹
წელთასა. ამისთვის ყოვლად უკეთურნი იგი და ყოვლად ბორგენულნი¹²
20 კრებულნი ჰურიათანი და უფროჲსად მღღელთ-მოძღურანი და მწიგნობარ-
ნი მათნი განიხებრებოდეს და განიპებოდეს შურითა, და ენება დადუმებად
და დაფარვად ყოვლად¹³ დაუფარველი იგი¹⁴, რაჲთა მისცენ დავიწყებასა,
რომელი მაღალ არს და დიდებულ უკუნისამდე.

ხოლო იყენეს სამღღელონი ტომნი და წარჩინებულნი [424] ერნი
25 ჰურიათანი, რომელნი მკვდრ იყენეს მცხეთას, რომელთაჲ წეს¹⁵ იყო
წლითი-წლად აღსლვად იერუსალემდ¹⁶ აღსრულებად პასექისა მათ ყოველ-
თა თანა და სიტყუს-ყოფად ერთბამად სჯულისათვის¹⁷ მოსესა¹⁸, რაჲთა
არა¹⁹ სადაჲთ დაიკნანას²⁰ იგი.

ხოლო ოდეს ჯერ-უჩნდა²¹ ღმერთსა და მაცხოვარსა ჩუენსა იესუ²²
30 ქრისტესა ვსნად ჩუენი ენებითა მით ჭუარისაჲთა, და მოახლებულ იყო
განგებულებაჲ იგი აღსრულებად, უფროჲს აღაბორგებდა ეშმაკი ნების-
მყოფელთა მისთა ჰურიათა, და მიუწერეს ჰურიათა მიმართ მცხეთელთა²³

1 - მოძღურებითა C. 2 თვისითა სიბრძნითა C. 3 ყდ—C. 4 იგი—C. 5 ყუაგილოვან-
სა B. 6 შექმნა B. 7 აქან A, აქა C. 8 კეთილად C. 9 და სასურველისა[დასასრუ-
ლისა B. 10 საანჯნო C. 11 ოცდაათამეტა B. 12 ბორგენულნი C. 13 ყდ—B. 14 +
და AC. 15 წესი B. 16 ი'აშლიმდ A. 17 შჯულისათვის C. 18 მოსესისა B. 19 არაჲ B.
20 დაიკნენ AC. 21 ჯერ-უჩნდეს B. 22 ი'უ—B. 23 მცხეთისათა B.

იერუსალემით¹, ვითარმედ: კაცისა მის მიერ, რომელსა პრქვან² იესუ, განქარდა³ სჯული⁴ მოსესი და დიაცნას⁵ ყოველნი წესნი ჩუენნი, და კინლა ყოველი სოფელი შედგომილ არს მისდა. აწ მოვედით⁶ და შეგუეწიენით ჩუენ კაცი ბრძენნი და სჯულის⁷-მეცნიერნი და აღვასრულოთ მცნება ღმრთისა და მოსესი.

მაშინ გამოაჩინეს⁸ ელიოზ მღდელი, რომელი იყო შვილი სამღდელოთა ტომთაჲ, კაცი ბრძენი და მეცნიერი, და სხუანი მის თანა; და წარგზავნენეს მცხეთელთა წოდებასა⁹ მას მღდელთ-მოძღუართასა იერუსალემდ¹⁰.

ხოლო იყო დედა ელიოზისი მოხუცებულ და ღმრთის-მსა[425]ხურ, დედაკაცი ფრიად ბრძენი და გონიერი. და კუალად იყო ასული მისი, და ელიოზისი, ქალწული შემკული სათნოებითა და ღმრთის-მოშიშებითა. წარგზავნიდა რაჲ დედაჲ ძესა თვისსა, მისცა მოკითხვაჲ, ამცნებდა და ეტყოდა: შვილო, აჲ ესერა წარხუალ დღესასწაულსა ამას წოდებასა და წესსა სჯულისასა¹¹ და მიხუალ იერუსალემდ, განეკრძალე ფრიად და რომელსა-იგი ზრახვენ ბოროტსა მღდელთ-მოძღუარნი და ფარისეველნი კაცი-სა მისთვის მართლისა, ნუმცა შერთულ არს სიტყუაჲ და ცნობაჲ შენი მათ თანა, [რამეთუ იგი არს მოსწავებული წინაწარმეტყუელთაგან და საიდუმლოჲ¹² დაფარული ჰურიათაგან და წარმართთა, ცხოვრება საუკუნოჲ. და კუალად დაჲ იგი მისი ქალწული, ვითარცა მისცემდა მოკითხვასა წარგზავნიასა ძმასა თვისსა ელიოზს, ევედრებოდა სურვილითა გულისაჲთა და ეტყოდა: ძმაო სასურველო, ღირს იქმნები შენ ხილვად კაცისა მის მართლისა, რომელსა პრქვან¹³ იესუ, და ნეტარ ხარ შენ. ხოლო გვედრები შენ, რაჲთა, რომელსაცა რასმე შეხებულ იყვნენ გელნი მისნი წმიდანი, ანუ თუ¹⁴ მახლობელ სამოსელ[426]თა მისთა წმიდათა¹⁵ ქმნილ იყოს, მოილო შენ თანა ფრიად საწადელად ჩემდა. ესე რაჲ პრქუა,¹⁶ წარგზავნა მშვიდობით. და ვითარცა მიიწია ელიოზ იერუსალემდ¹⁷, შეკრებულ იყო კრებული იგი უსჯულოჲ¹⁸ და დაემტკიცა¹⁹ ჭუარ-ცუმაჲ მკსნელისაჲ. ხოლო არასადა ეზიარა განზრახვასა მათსა ელიოზ, ვითარცა-იგი მიელო მცნებაჲ დედისაგან თვისისა, არამედ შორის დეა იგი და მისთანანი²⁰, ვითარცა-იგი წერილ არს სახარებასა იოვანეს თავსა, იყენეს ვინმე წარმართთაგანნიცა აღმოსრულთა მათგანნი, რაჲთა თაყუანის-სცენ დღესასწაულსა მას. ესენი

¹ ი¹-ლიმით A, იერუსალიმით B. ² პქვან C. ³ განქარდა C. ⁴ სჯული C. ⁵ დიაცნეს A. ⁶ მდ¹ით ABC. ⁷ სჯულისა-A, სჯულისა-C. ⁸ გამოაჩინეს A. ⁹ წადებას B. ¹⁰ ი¹-ლიმდ AB. ¹¹ სჯულისასა C. ¹² საიდუმლოჲ AB. ¹³ რქვან A. ¹⁴ თუ-AC. ¹⁵ წმიდათა-B. ¹⁶ თქუა B. ¹⁷ ი¹-ლიმდ A. ¹⁸ უსჯულოჲ C. ¹⁹ დაემტკიც¹თ C. ²⁰ ჰიგი და AC.

მივიდეს ფილიპესა¹, რომელი იყო ბეთსადადათ² გალილიაჲსადათ³, და ეტყოდეს მას: უფალო, გუნებავეს იესუმსი ხილვამ. მივიდა ფილიპე და პრქუა ანდრიას; მოვიდეს⁴ ანდრია და ფილიპე და პრქუეს იესუს. ესენი იყვნეს ელიოზ და მისთანანი წარმართთაგან⁵ მოსრულნი.

6 ხოლო ვითარცა აღსრულა ნებისით⁶ იგი ვნებაჲ მაცხოვრისაჲ, და ვითარცა⁷ წერილ არს, განიგდეს წილი სამოსელსა ზედა მისსა⁸, რომელი-იგი იყო უკერველ, ზეით მოქსიოლ. ესე ხოლო მო[427]ითხოვა⁹ და თვსად მოილო¹⁰ ელიოზ და მის თანა დაჰკრძალა¹¹. ხოლო ეჰა საკვრველი და დიდებული¹² სასწაული, და ჰეშმარიტად საღმრთოჲსა მოქმედებისაჲ, რამეთუ
10 თუ დღესა მას და ეჰმსა, ოდეს ჯუარს-აცუეს მეფეჲ უსჯულოთა¹³ მათ და მიამთხვა კუერი ლუსმარსა გელთა მათ საუფლოთა ბოროტმან მან მტარვალმან ადგილსა გოლგოთისასა, მასვე ეჰმსა მიიწია ყურთა გულისათა დედისა ელიოზისისა¹⁴ მცხეთას და ჰმა-ყო ძლიერად აღმრულმან სულისა მიერ და თქუა: ამიერითგან მშვდობაჲ თქუენდა, მეფობო პურიათო,
15 რამეთუ მოჰკალთ უფალი, მოსრული ჯორცითა მაცხოვრად, და იქმენით¹⁵ მტერ შემოქმედისა. და ამას ზედა შეისუენა მასვე ეჰმსა, არა თუ იყო-ლა მაშინ მეფობაჲ პურიათაჲ, რამეთუ აღრევე დაჰსნილ იყო ტყუენვითგან ბაბილოენისაჲთ, არამედ ვითარცა-იგი უბრძანა მაცხოვარმან: „ჰა ესერა დაეტეოს თქუენგან სახლნი თქუენნი¹⁶ ოჯრად“, სრულიადსა მას წარწყმე-
20 დასა¹⁷ მათსა მოასწავებდა, ვითარ-იგი ყოველი აღსრულაცა მასვე¹⁸ დღესა¹⁹. და ეჰმსა ვნებისა მისისასა [428] მოსცა წინაწარმეტყუელებითი იგი სიტყუაჲ საკვრველსა მას დედაკაცსა, მათსავე ნათესავსა, უმეტესად საკდემელად უგუნურებისა და სიბრმისა გულთა მათთაჲსა.

ამისა²⁰ შემდგომად წარმოვიდა ელიოზ იერუსალემით²¹ და წარმოი-
25 ლო კუართი იგი საუფლოჲ მის თანა, და მო-რამ-ვიდა სახიდ თვსად²², ქალაქად მცხეთად, ესმა, რამეთუ დედაჲ მისი აღსრულებულ იყო, ხოლო²³ დაჲ იგი მისი ქალწული მიეგებვოდა²⁴, და მოეხვა ქედსა მისსა. ხოლო ელიოზ გამოილო კუართი იგი საუფლოჲ და მისცა მას და პრქუა: აჰა რომლისა-იგი²⁵ სურვიელ იყავ, მიიღე კუართი მისი და განიხარე. და ვი-
30 თარცა მოულო გელთაგან ელიოზისთა კუართი იგი უფლისაჲ დედაკაცმან მან, და ვითარცა შეეცილი იგი მტკიცელ გელთა აქუნდა, შეიმთხვა პირსა და შეიტკბო გულსა ზედა თვსსა, და მსწრაფლ აღმოუტევა სული.

¹ ფილიპესა AB. ² ...სადადათ B. ³ გალილიაჲსადათ AC. ⁴ და მოვიდეს B.

⁵ წარმართთაგანნი C. ⁶ ნეუსითი B. ⁷ ე—B. ⁸ ~მისსა ზ“ა C. ⁹ მოითხოა C. ¹⁰ მოილო B. ¹¹ დაჰკრძალა C. ¹² ~დიდებული და საკვრველი B. ¹³ უსჯულოთა C.

¹⁴ ელიოზისსა AB. ¹⁵ იქმენით C. ¹⁶ სახლი თქუენი AC. ¹⁷ ~წარწყმედასა მას C.

¹⁸ მასვე B. ¹⁹ დღესა მას B. ²⁰ ამისსა B. ²¹ ი“შლიმით A. ²² თვსსა B. ²³ ხ“და B.

²⁴ მიეგება B. ²⁵ რომლისათვის-იგი B.

საქონელი
საქონელი

მაშინ იქმნა შფოთი დიდი ქალაქსა შინა, და შეძრწუნდეს ყოველი
ნი უცხოასა მისთვის სასწაულისა. და ენება მის ჟამისა მეფესა ამაზაერს
გამოღებად მისგან კუართისა მისი¹. და დაჰკვნა იგი ზარმან მან მყოფმან
[428] მას ზედა და მკუდრისა მის მიერ შეტკობითა² და მაგრიად კელ-
ოთ³-პყრობამან. ხოლო ელიოზ, შიშითა და ძრწოლითა შეპყრობილმან,⁵
დაფარა მიწასა საყუარელი იგი და წმიდაა და თვისი; და ეგრეთ კელთა
აქუს სამოსელი იგი უფლისაჲ, რომლისა ადგილი საცნაურ არს და ჩუენ-
და ჰეშმარიტებით ცნობილ შემდგომთა ნათესავთა მიერ ელიოზისთა. და
იგი არს ჰეშმარიტად, სადა⁴ ხე იგი კვბაროზი მდგომარე იყო და⁵ ქუეშე
მისსა⁶ იყო სულნელება ყუაველთაჲ, რომელი-იგი სამარადისოდ ყოველთა¹⁰
მიერ იყნოსებოდა.

ხოლო აწ მოვიდეთ⁷ პირველსავე სიტყუასა, სადა-იგი დაუტევეთ:
და ვითარცა მოჰკუეთეს ხე იგი, გამოსცა სულნელება მიუთხრობელი და
შეჰმზადეს სუეტად, ვითარცა ბრძანებულ იყო მეფისა მიერ, და ენება აღ-
მართებაჲ არა მასვე ადგილსა, რომელსა მოჰკუეთეს, არამედ სხუასა ერე-¹⁵
კერძოსა ტაძრისასა. მოვიდა მეფე და ყოველი ერი და ფრიადითა გულს-
მოდგინებითა და ღონიერებითა კელ-ყეგს⁸ და ყოველად ვერ უძღ[429]ეს
შედრვად, რამეთუ საღმრთოჲ ძალი აყენებდა მათ. და მოიწია ღამე და
წარვიდა მეფე და ყოველი ერი განკვრებულნი⁹ და გულკლებულნი სა-
ხიდ თვისა უცხოასა მისთვის საქმისა.

ხოლო ნეტარი ნინო დადგა ღამესა მას მახლობელად სუეტისა მის,
და¹⁰ მის თანა¹¹ სიდონია, ასული აბიათარისი, და შროშანა¹² და სხუანი
ათნი დედანი ბორწმუნენი, და განიპყრნა კელნი აღმოსავლით და ილო-
ცვიდა მყუეჯარ ჟამ¹³ ცრემლითა მკურვალითა. და ვითარცა შუაღამე იქ-
მნა, რეცა მთანი იგი იძრვოდეს და განიპებოდეს და სიღრმედ დაითქმო-²⁵
დეს¹⁴, რომელსა ზედა იყვნეს პირველ კერპნი იგი¹⁵, რეცა მდინარე იგი
დიდი¹⁶ მტკუარი აღმოვიდოდა და წარლუნდა¹⁷ ქალაქსა მათსა, რომელი-
იგი სასწაული იყო წარწყმედისა მათისაჲ და კაცთა ცხოვრებისაჲ. ხოლო
ღირსი ნინო დგა ღამე ყოველ ლოცვითა და ვედრებითა და ცრემლთა
მდინარითა სუეტსა მას ზედა. და ვითარცა მოეახლა ცისკარი, მიერულა³⁰
დათა მათ ყოველთა, ხოლო სიდონია და შრ[430]ოშანა¹⁸ მხოლოდ მღვძა-
რე იყვნეს წმიდისა მის თანა და იხილეს ხილვაჲ საშინელი, რამეთუ აჰა
ესერა ზედა-მოადგა ჰაბუკი ერთი, ნათლითა შემოსილი, ყოველად ცეცხ-
ლითა მობლარდნილი და პრქუნა რამე წმიდასა მას სიტყუანი სამნი.

1 კუართი მისი B. 2 შეტკობით AC. 3 კელთა-B. 4 სადა-იგი B. 5 და-B.
6 მისსა C. 7 მოველით AC. 8 კელ-ყუემს C. 9 განკვრებულნი-B. 10 და-B.
11 +იყო C. 12 შროშანია B. 13 ~მყოფარ ჟამ ილოცვიდა C. 14 დაინთქმოდეს AC
15 +და AC. 16 დიდი-C. 17 წარპრლუნდა B. 18 შროშანია B.
3. ავთოგრაფიული ძეგლები, III

ხოლო ნინო¹ დაეარდა პირსა ზედა თვისა, ხოლო ქაბუქმან მან მიყო²
 გული სუეტსა მას და აღიღო სიმაღლედ. და სიდონია*, ფრად ზარგან-
 დილმან, პრქუა წმიდასა, ვითარმედ: რაჲ არს ესე, რომელსა ვხედავთ?
 ხოლო მან გული ვანუყარა და უბრძანა ვანშორებამ. და აჰა ესერა იხილ-
⁵ ვებოდა საკვრველებამ განსაკრთომელი და ჭეშმარიტად მოქმედებამ ძა-
 ლისა საღმრთოთა, რამეთუ შთამოვიდოდა სუეტი იგი დამართებით
 ხარისხსავე თვისსა და ზედა ძირთა, რომელთა მოკუეტილ იყო. და ვი-
 თარცა მოეახლა, ვითარ ორ კაც ოდენ, დაადგრა დამოკიდებულად და
 გამოსცემდა ბრწყინვალეებასა და სულნელებასა მიუთხრობელსა. და ვი-
¹⁰ თარცა იქმნა ცისკარი, გამოვიდა მეფე და³, ურვეული პირველისა მისთვის
 ვერშეძრ[431]ვისა სუეტისა, მიმოვიდოდა სამოთხესა შინა თვისსა. და
 იყნოსა რაჲ სულნელებამ იგი, მოვიდა ზედა ადგილსა მას სუეტისასა,
 იხილა ხილვამ საშინელი: და ნათელი, ვითარცა ელვამ, რომელი აღიწყოდა
 ცაღმდე. და იწყო სიმრავლემან ერისამან შემოკრებად უცხოვსა მისთვის
¹⁵ სახილავისა, და შემოკრბა პალატი და ყოველი ქალაქი და ცრემლითა
 დაალტობდეს⁴ ქუეყანასა. და ვიდრე-იგი ზედიდეს ყოველნი, ნათლითა
 შემოსილი იგი სუეტი მცირედ-მცირედ შთამოვიდოდა და ძირთავე მისთა
 ზედა დაეყარა და მტკიცედ შეეძერწა ყოვლითურთ შეუხებელად ჯელი-
 საგან კაცთაჲსა. და აღივსნეს შიშითა და სიხარულითა მიუწლომელითა
²⁰ მეფე და ყოველი ქალაქი და ერთვობით აღიღებდეს ღმერთსა ნინოასსა.
 მოქმედსა საკვრველებათასა.

მიერთვან სასწაულნი და ნიშნი⁵ ურიცხუნი აღესრულებოდეს და
 აღესრულებიან ვიდრე მოაქამდე სუეტისა მის მიერ ცხოველისა.

[432] მას ეამსა იყო ვინმე ჰურიამ, ბრამა შობითვან, ესმენს რაჲ
²⁵ სასწაულნი იგი დიდებულნი, რომელნი აღესრულებოდეს სუეტისა მის
 მიერ, მოვიდა სარწმუნოებით წინა-ძლომითა სხუათაჲთა და შეეხო რაჲ,
 მყის იქმნა მხედველ, და წარვიდა სახედ თვისსა და აღიღებდა ღმერთსა.
 კუალად სხუამ ყრამა იყო, ძე მთავრისა წარმართისაჲ, მრავალ ეამ მდე-
 ბარე ცხედარსა ზედა, რომლისა ასონი უძრავ ქმნილ იყვნეს და სრულიად
³⁰ დაცნილ ბოროტისა ეშმაკისაგან. ესე მოილო დედამან მისმან წინაშე
 ნათლით-შემოსილისა მის სუეტისა და სარწმუნოებით ვეცდრებოდა ნეტარ-
 სა ნინოს, [რაჲთა ილოცოს ძესა ზედა მისსა, სიკუდიდ მიახლებულსა, და
 ყოს კურნებამ³ ხოლო ღირსსა მას შეეწყალა დედაკაცი იგი და დასდვა
 გული სუეტსა მას წმიდასა და მერმე შეახო ყრამსა მას მდებარესა და

* აქედან B ხელნაწერს აკლია.

¹ ნეტარი ნინო B. ² მიკყო, C. ³ და—C. ⁴ დაალტობდენ C. ⁵ ~ნიშნი და სას-
 წაულნი C.

ქრქუა: უკუეთუ გრწმენეს იესუ ქრისტე, ძე ღმრთისაჲ, ჯორციელად მოს-
რული ცხოვრებად სოფლისა, განიკურნო გულმულებისაგან შენისა. ხოლო
ყრამამან მან კმა-ყო და თქუა: მრწამს, წმიდაო ღმრთისაო, და თაყუანის-
ვსცემ მას. მაშინ უპყრა კელი და აღადგინა იგო და ყოველი [433] თურთ
განკურნებული მისცა დედასა თვსსა. და ყოველნი რომელნი მოვიდოდეს
სარწმუნოებით თითო-სახეთა¹ სენთაგან შეპყრობილნი, მსწრაფლ განკურ-
ნებულნი წარვიდოდეს სახიდ თვსა და აღიდებდეს ღმერთსა.

ხოლო დაეცა შიში დიდი მეფესა და ყოველსა ერსა ურიცხვთა მათ-
თვს სასწაულთა, რომელნი აღესრულებოდეს დღითი-დღე. და რამეთუ სა-
ზარელ იყო ბრწყინვალეობისა მისგან ზეგარდამოხსა ყოვლად საკურველისა²
სუეტი იგი, მაშინ შექმნა გარემოჲს სუეტისა მის საბურველი მეფემან და
დაფარა ხედვისაგან. და ეგრეთ გარეშესა მას საბურველსა შეეხებოდიან
ერნი და ყოველნი განიკურნებოდიან, ვითარითაცა შეპყრობილ არიან
უძლურებითა.

ხოლო სარწმუნოებად მოსლვისა და ცნობად ქეშმარიტებისა მირიან³
ქართველთა მეფისა პირველ ათორმეტისა წლისა წყალობით მოხედვა ყო-
ღმერთმან ყოველსა საბრძანებელსა ზედა პრომთასა⁴ და ბერძენთასა, ზე-
გარდამოხსა წოდებითა პრწმენა უფალი ჩუენი იესუ ქრისტე ქეშმარიტად
ღმრთად და მაცხოვრად მეფესა კოსტანტინეს და დედასა მისსა დედო-
ფალსა ელენეს; და ნათელ-ილეს სახელითა მამისაჲთა [434] და ძისაჲთა⁵
და სულისა წმიდისაჲთა მათ და ყოველმან პალატ-მკვდრობამან⁶ მათმან
ამაღლებითგან უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესით სამას და მეათე-
რთმეტესა წელსა. და განიხარა ყოველმან ერმან მორწმუნეთამან, და
ამაღლდა რქაჲ ქრისტეანეთაჲ, რამეთუ დიდმან მან და პირველმან
ქრისტეანეთა შორის მეფემან მსგავსად წმიდათა მოციქულთა ილუაწა⁷
და აჩუენა მკურვალეებაჲ ღმრთის-მსახურებისათვს და წარავლინა დე-
დაჲ თვისი ელენე იერუსალემდ⁸ ძიებად პატიოსნისა ჯუარისა, რო-
მელიცა პოვა მან ჯერ-ჩინებითა ღმრთისაჲთა. და აღაშენნა ტაძარნი
საუფლონი და შეამკუნა და აღიდნა წმიდანი იგი ადგილნი, და კუალად
აღმოვიდა სამეუფოდ თვსა. ვინაჲთგან ყოველთა მეფისა და შემოქმედისა⁹
მიერ აღესრულებოდა განგებულებაჲ ესე ცხოვრებისათვს ჩუენისა, შეუძლე-
ბელ იყო ნაკლულეგანებაჲ რაჲსმე და დაფარებაჲ საცხრად ჩუენდა მის
მიერ მონიჭებულთა განგებულებისა მისისა საიდუმლოთა¹⁰, რამეთუ ესმსა
მას, რომელსა ინება გამოცხადებად და აღმობრწყინვებად ქუეყანით ცხო-
ველს-მყოფელი და პატიოსანი ჯუარი, რომელსა ზედა მან თავადმან კელ-¹¹

¹ თეთო-სახეთა C. ² პრომთასა C. ³ პალატმან-მკვდრობამან C. ⁴ იწლიმდ A.

⁵ სადღუმლოთა A.

ნი განიპყრნა ველითა კეთილად მორწმუნნი [485]სა დედოფლისა ელენესითა, მასვე ქაშა შინა მცხეთას მიწასა შინა დაფარული იგი პირველ სამას ოცდაათთა წელთასა წმიდაჲ სამოსელი მისი ურიცხუთა სასწაულთა და ნიშთა მიერ გამოაბრწყინვა, რომელსა ზედა სუეტის სახედ ნათელი ბრწყინვალე ზეგარდამო იხილვებოდა. და ვითარცა დასაბამ მორწმუნეთა მეფეთა შორის იქმნა პრომთა და ბერძენთა ზეგარდამო წოდებითა დიდი კოსტანტინე, ვგრეთვე მასვე ქაშა იქმნა დასაბამ ქართველთა მეფეთა შორის ზეგარდამო განსწავლული კეთილად და სათნოდ ღმრთისა მორწმუნე მეფე მირიან.

10 ხოლო ვინაჲთგან განსრულდა შენებაჲ წმიდათა¹ მათ ეკლესიათაჲ და არღარა იყო ნაკლულევენებაჲ², გარნა მღვდელნი ხოლო, წარავლინნა მოციქულნი საბერძენეთად სწავლითა და მოძღურებითა ნეტარისა ნინოდსითა მეფისა მიმართ და ითხოვნა მოძღუარნი და მასწავლელნი³ ღმრთის-მსახურებისანი. ხოლო მკურვალეჲმან მან ტრფიალმან ღმრთის-მსახურებისამან
15 კოსტანტინე ისწავა რაჲ მიზეზი სათხოველისაჲ, მოციქულნი იგი მრავალსა პატივსა [486] სიყუარულისასა ღირს ყვნა და მიუვლინა მათ ევსტათი ანტიოქელ პატრიაქი ფრიადითა პატივითა, კაცი სარწმუნოჲ და სიბრძნითა და ცხორებითა განშუენებული, რომელი ნათლითა მართლმადიდებლობისაჲთა ყოველსა სოფელსა ჰნათობდა, რამეთუ იყო მას ქაშა
20 ნიკეას, წმიდასა მას და დიდებულსა კრებასა სამას ათრვამეტთა წმიდათა მამათასა, რომელთა თანა დაამტკიცა მართალი სარწმუნოებაჲ და დაამკუნა საღმრთოსა მას ბუნებასა ზედა განკუეთილებისა შემომღებელნი. ესე, ფრიადითა ძლუნითა განმდიდრებული, მასწავლულად სჯულისა⁴ და წესთა და მოძღურებად ღმრთის-მეცნიერებისა, მეფისა მიმართ ქართველთაჲსა
25 მოივლინა.

და ვითარცა შემოვიდა წმიდაჲ იგი პატრიაქი სანახებსა ქართლისასა და თანა აქუნდეს ძელი ცხორებისაჲ და ხატი მაცხოვრისაჲ და ყოვლად-წმიდისა ღმრთისმშობლისაჲ⁵, მოგება მეფე და მთავარნი მისნი და ყოველი სიმრავლე ქალაქისაჲ და ჯეოვნითა⁶ პატივითა დიდითა აღიყვანეს პალატად. და მიიღეს კურთხევაჲ მეფემან და⁷ დედოფალმან და ყოველმან ერმან. [487] ხოლო პატრიაქმან უბრძანა წინა განშაღებად ნათლის-ღებისათჳს⁸. მოვიდა ღირსი ნინოცა და მიიღო კურთხევაჲ პატრიაქისაგან, და მანცა ითხოა⁹ ლოცვაჲ ჯეოვანი სიმდაბლით და ქადაგად და მოციქულად და სანატრელად უწოდა. და მისცა წიგნი ელენე დედოფ-

¹ წმიდათა] ყთა C. ² ნაკლულევენებაჲ C. ³ მსწავლელნი C. ⁴ შჯელისა C.

⁵ -მშობლისა C. ⁶ +და A. ⁷ და—C. ⁸ ნათელ-ღებისათჳს C. ⁹ ითხოვა C.

ლისაჲ, მოწერილი ნეტარსა ნინოს თანა, ყოვლად-შუენიერი და შემკული და ბრწყინვალე ქებათა და შესხმათა მიერ მახარებულად და მოციქულად წოდებითა, და ნაწილი ძელისა ცხოვრებისაჲ, და ხატი ქრისტეს ღმრთისა ჩუენისაჲ და ყოვლად-წმიდისა დედისა მისისაჲ, რომელნიცა წარმოვეზა-
ვენეს დედოფალსა ელენეს ღირსისა ნინოასსა.⁵

ამისა² შემდგომად განჰზადეს³ სანათლოჲ, და ნათელ-იღეს მეფემან და დედოფალმან შვილითურთ მათით და ყოველთა მთავართა მათთა და ურიცხვუმან სიმრავლემან ერისამან სახელითა მამისაჲთა და ძისაჲთა და სულისა წმიდისაჲთა კელითა პატრიარქისაჲთა, და შემდგომითი შემდგომად ნათელს-იღებდეს⁴ ურიცხვნი სიმრავლენი წარმართთანი.¹⁰

ესე რაჲ იქმნა, ამისა² შემდგომად ავურთხნა ეკლესიანი იგი, მათ მიერ აღშენებულნი, და დაამყარა საკურთხეველნი და ყო სატფურებაჲ. და დაასხნა გულნი ღირსსა იოანეს მთავარ-ეპ[438]ისკოპოსად⁵ საყდარსა ზედა ყოვლად-წმიდისა ღმრთისა⁶ მობოისსა, და უკურთხნა მღღელნი და დიაკონნი, და მიუთხრნა მეფესა და ერსა განგრძობილად სწავლანი* სალ-¹⁵ მართონი, და განიხარა მეფემან და ყოველმან საესებაჲმან მორწმუნეთა ერისამან და ჰმადლობდეს ღმერთსა⁶.

ხოლო მკვდრ იყვნეს მცხეთას შინა ფრიალნი ერნი ჰურიათანი, რომელთა მთავარ და მღღელთ-მოძღვარ იყო აბიათარ, რომელი ზემო⁷ ეაცსენეთ. მოიყვანა იგი მეფემან წინაშე პატრიარქისა და პრჭუა მას, ვი-²⁰ თარმელ: ვითარცა ესერა⁸ ხედვენ თულნი შენნი, გამობრწყინდა ჩუენ ზედა ნათელი ჭეშმარიტებისაჲ და აღმოგვეცანა ბნელისაგან ნათლად და გვესნა მონებისაგან ეშმაკისა. აღვიარეთ ჭეშმარიტი ღმერთი და ნათელ-გვლებიეს სახელითა წმიდისა სამებისაჲთა და შედგომილ ვართ მცნებასა და მოძღვრებასა წმიდათა მოციქულთა და ქადაგთა მისთასა. აწ რაჲ²⁵ გნებაგს თქუენ, ჰურიახო, მოიქცევით და აღიარებთა ჭეშმარიტსა სარ-წმუნოებასა ჩუენ თანა, ანუ ჰვიეთ თქუენსავე სიციფესა ზედა, რამეთუ შენ ხარ წინამძღვარ მათდა? ხოლო აბიათარ პრჭუა მეფესა: მე⁹, მეფე, თავისა ჩემისათვის ამას მივიგებ¹⁰, რამეთუ ვითარცა უწ[439]ყიან მთავრთა შენთა და ყოველმან ამან ქალაქმან, ნათესავით ვარ ბენიამენისი და სჯუ-³⁰ ლითა¹¹ მოსესმიერთა სწავლულ და ფრიად წურთილ წერილთა წინაწარ-მეტყუელთასა და¹² მეცნიერ ყოველსა¹³ მათ მიერ ქადაგებულსა, რომელსა აწ ვხედავ აღსრულებულად. და იგი ყოველნი ამისთვის წამებდეს, ვითარ-

* აქ გრძელდება B ხელნაწერის ტექსტი.

¹ ნინოსსა C. ² ამისსა A. ³ განჰზადეს C. ⁴ ნათელ-იღებდეს C. ⁵ -ეპისკოპო-
ზად C. ⁶ და ჰმადლობდეს ღმერთსა—B. ⁷ ზემორ C. ⁸ ესერა]ესრეთ C. ⁹ მე—AC.
¹⁰ მივიგებ C. ¹¹ შჯულთა C. ¹² და—B. ¹³ ყოველთა B.

მედ შეცვალვად იყო სჯული¹ და სჯულის-მდებელი² და მოსლვად იყო
 ღმერთი ქუეყანად მსგავსად კაცთა³, და წყალთა მიერ ნათლის-ღებად და
 სამარესა⁴ დაღებად და აღდგომად მესამესა დღესა. ხოლო მე პირველთა
 მათთეს⁵ უგუნურებათა მამათა ჩუენთასა ეტიროდე⁶, რამეთუ განარისხეს
⁶ შემოქმედი და ქმნეს ბოროტი წინაშე მისსა და გამოაკუნეს თაენი მათნი
 სრულიად წყალობისაგან ღმრთისა, რომლისათვის წარწყმდა საცსენებელი
 ჩუენი და მივეცენით მონებად. და პრომთა დაიპყრეს ქუეყანად ჩუენი და
 მთაგრობად⁷ და ჩუენ⁸ განვიბნინეთ ყოველსა სოფელსა. ხოლო მიკვრდა,
 მესმოდრა რაჲ შედგომად იგი მოციქულთაჲ ქრისტესი და ესრეთ სიკუდილი
¹⁰ მისთვის, და მივემთხვე ეპისტოლეთა⁹ ნათესაეისა¹⁰ ყოვლად-ბრძნისა პავ-
 ლესთა და გულისგმა-ვეყე ყოველი იგი წერალი მათ შინა, და მოველოდე
 გამოკნასა მოსაწყინე[440]ბელისა ამისგან სჯულისა¹¹ ჩუენისა. და არავინ
 იყო მოძღუარ და მასწავლელ ჩემდა. აწ ოდეს ინება ღმერთმან და მოავ-
 ლინა ქუეყანასა ამას წმიდაჲ ესე და საკვრელი დედაკაცი ნინო, და გან-
¹⁵ ვიცადენ მოღუაწებანი¹² მისნი მრავალყამეულნი მაყულთა¹³ და ვიხილენ
 სასწაულნი უღირსნი ბუნებათანი¹⁴, რომელთა-იგი თქუენცა მეცნიერ ხართ,
 მეფეო. და შეუდგა მას ასული ჩემი და¹⁵ იქმნა მოწაფე მისა¹⁶. პირველად
 ასული ჩემი და შემდგომად მე და¹⁷ ყოველი ნათესავი ჩემი¹⁸ სწავლათა
 მისთა შედგომილ ვართ¹⁹. და აწ²⁰ ესერა მეცა²¹ შუა ვარ²² ნათლის-ღებად
²⁰ სახელსა ზედა წმიდისა სამებისასა.

და ვითარცა ესე²³ ყოველი წარმოთქუა აბიათარ, განიხარა მეფემან
 ფრიად²⁴, და პატრიარქმან ნათელ-სცა²⁵ აბიათარს და ყოველთა ნათესავთა
 მისთა²⁶. და კუალად სახლისა და ტომისა ელიოზისთა, რომელნი იპოვნეს,
 სიხარულით ნათელ-ილეს²⁷, და კუალად²⁸ სხუასა ორმოცსა კაცსა ჰურია-
²⁵ სა, რომელნი მოვიდეს სარწმუნოებად. ხოლო სხუანი იგი ერნი ჰურიათა-
 ნი აღაძრნეს აბიათარის²⁹ ზედა და დასცეს ხე იგი სულნელთაჲ, რომელი³⁰
 განაშუენებდა ბავინსა მათსა. და დაარღვეს ტძარი იგი მათი და დაუ-
 ტვეეს, და განიბნინეს თვნიერ მათ და [441] ბრანგიანთასა, რომელნი მო-
 ნათლნეს³¹. და მეფემან მიუბოძა მათ დაბაჲ სამკვდრებელად, რომელსა

1 შჯული C. 2 შჯულის-მდებელ C. 3 კაცთა — C. 4 სამარედ B. 5 მათ B.
 6 ვესტიროდე BC. 7 +ჩუენი C. 8 და ჩუენ—C. 9 ეპისტოლესა B, ეპისტოლეთა C.
 10 +ჩუენისა B. 11 შჯულისა C. 12 მოსწავებანი A, მონებანი C. 13 მაყულთა]+მათ
 შორის B] იყო ამითდა C. 14 ბუნებისანი B. 15 და შეუდგა მას ასული ჩემი და—B.
 16 მისსა A. 17 უღ ასული ჩემი და შემდგომად მე და]და მისა შემდგომად C. 18 +და
 მეცა C. 19 ~შედგომილ ვართ სწავლათა მისთა C. 20 აწ]პა C. 21 მეცა—C. 22 ვართ C.
 23 და ვა ესე—A. 24 ფ—C. 25 ~ნათელ-სცა პატრიარქმან C. 26 ყოველსა ნათესავსა
 მისსა C. 27 ნათელ-ილეს A. 28 კ—A. 29 აბიათარს B. 30 რ—ნი B. 31 და კუალად
 სახლისა და ტომისა ელიოზისთა... ბრანგიანთასა, რომელნი მონათლნეს—C.

ეწოდების ციხე-დიდი. და იყენეს წინაშე მეფისა საყუარელ და ქვეშაობ
ქრისტიანე¹. ხოლო წმიდამან პატრიარქმან ეესტათი აღასრულა, რაჲ-იგი
ჯერ-იყო და დაამტკიცა ქუეყანად მართალსა სარწმუნოებასა², და განუწეს-
ნა ებისკოპოსნი³ და მღვდლნი და დიაკონნი და ასწავა წესი ეკლესიისა
და ღმრთის-მსახურებისა⁴ ყოველსა ერსა⁵. და მიერიოვან⁶ იჯნა მეფისა-
გან და წარემართა ქუეყანად თვსა⁷. ხოლო⁸ მეფემან ქართველთამან და
სუნიკლიტიკოსთა მისთა მიუძღუანეს და განუწესეს პატრიარქსა ანტიოქი[ი]-
სასა შესაწევნელად მოსყიდისა ნიეთთა წმიდისა მიპრონისათა⁹ სოფელი
ასი, რაჲთა¹⁰ მიერიოვან იყენენ მომდგომ ანტიოქელ¹¹ პატრიარქისა. და ეს-
რეთ პატრიეთთა დიდთა წარგზავნენს¹².

ამისა¹³ შემდგომად მოვიდა პრომით დიაკონი და მოიღო წიგნი წმი-
დისა პატრიარქისა¹⁴ პაპასა¹⁵ მეფისა და ყოველისა ერისა ქართველთადასა
კურთხევისა მიცემად, და კუალად ღირსისა ნინოას მიმართ ქებისა და
შესხმისა, და ლოცვისა და მადლისა მისისა ზიარებად. [442] და¹⁶ კუა-
ლად, აქუნდა წიგნი მთავრისა მის ფრანგთადასა, რომელნი მოენათლენს¹⁵
მამასა მისსა¹⁷, რამეთუ ყოველნი იგი სასწაულნი და საკვრველებანი მის-
მენილ¹⁸ იყენეს მათდა იერუსალემით¹⁹ და²⁰ პრომით და კოსტანტინეპო-
ლით²¹, რომელი-იგი აღწერა მან, ყოველივე სმენილი²² და თუალით²³ ხი-
ლული, და წარიღო ქუეყანად თვსად²⁴ და აღიდებდა ღმრთისა.

ღამისა²⁵ შემდგომად აღვიდა ნეტარი ნინო მთასა მას, რომელი არს²⁰
პირისპირ მცხეთასა²⁵, წიად კერძო არაგუსა²⁶, რომელსა ზედა დღეს შენ
არს ეკლესიაჲ ჟუარისა ცხოველისაჲ, და მუნ ღამეთა ათეგდა ლოცვითა
ღმრთისა მიმართ. და ძირსა მის კლდისასა, რომელ არს მუნ²⁷, ლოცვითა
წყალი აღმოაცენა, რომელი-იგი დღენდელად დღემდღე დის. და მრავალნი
სასწაულნი და კურნებანი იქმნენს წყლისა მისგან მეოხებითა მის წმიდი-
სადათა. ამისა²⁸ შემდგომად ძიება ყო მთავარ-ეპისკოპოსმან²⁹ ხე³⁰, რაჲთა

1 ქრისტიანე AC. 2 და მეფემან მიუბოძა მათ დაბაჲ... მართალსა სარწმუნოება-
სა] და მისცა მეფემან დაბაჲ, რომელსა ეწოდების ციხე-დიდი. და იყო საყუარელ წი-
ნაშე მისსა. და სხუანი ჰერიანი, რომელთა არა ნათელ-იღეს, განიზიენეს მცხეთით
და წარიღეს. ხოლო ეესტათი პატრიარქმან დაამტკიცა მართლმადიდებლობაჲ და ას-
წავა წესი ეკლესიისა და ღმრთის-მსახურებაჲ ყოველსა ერსა C. 3 ებისკოპოსნი B,
ეპისკოპოსნი C. 4 ღმრთის-მსახურებაჲ A. 5 და ასწავა წესი ეკლესიისა და ღმრთის-
მსახურებისაჲ ყოველსა ერსა—C. 6 და მიერიოვან—AB. 7 თვსად A. 8 ხოლო—C.
9 მიპრონისათა C. 10 რაჲთა] და B. 11 ანტიოქელთა B. 12 წარგზავნენს AC. 13 ამის-
სა AB. 14 პატრიარქისა—C. 15 პაპისაჲ პრომით C. 16 და—B. 17 + ზაბილონს C.
18 სმენილ AC. 19 იერუსალემით A. 20 და—B. 21 კოსტანტინეპოლით B. 22 სმენით AC.
23 თუალითა B. 24 ქუეყანასა თვსა B. 25 მცხეთისა C. 26 არაგუსა AC. 27 მუნ—C.
28 ამისა B. 29 მთავარ-ეპისკოპოსმან B, მთავარეპისკოპოსმან C. 30 ხე A.

შექმნეს¹ ჭუარნი. და წარგზავნა რევ, ძე მეფისაჲ, და მთავარ-დიაკონი
 თვისი და წარაყვანა² ხურონი, და³ მოჰკლეთეს ხე იმიერ კერძო არაგვსა,
 სადა-იგი აღმოაცენეს⁴ წყაროჲ ცრემლთა ნინოჲს[443]თა⁵, რომლისაჲ
 პირველვე სმენილ იყო, რომელი იყო სულნელ⁶ და შუენიერ და ფრიალ
 5 ფურცელდაუცვენებელ⁷, და ვგრეთ სრულიად მოიღეს წინაშე სუეტისა
 ცხოველისა და ქმნეს მისგან ჭუარნი სამნი⁸. მაშინ იხილევებოდა სასწაუ-
 ლი საკრველო, რამეთუ⁹ ზეცით გარდამო შოვიდის ჭუარი ცეცხლისაჲ,
 შემკული ვარსკულაგებითა, ზედა, წმიდათა მათ ეკლესიათა და ვიდრე მო-
 წვენამდე¹⁰ ცისკრისა დადგის დამართებით სუეტისა ცხოველისა ამღლე-
 10 ბულად. შემდგომად¹¹ ამისა¹² განუტევენის ბრწყინვალეზანი ვარსკულაგეთ-
 ნი ერთი აღმოსავალით და ერთი დასავალით და თვთ ამღლდის ზეცად.
 და კულად მოვიდის ეგრეთვე და¹³ დადგის მთასა მას ზედა, წილ კერძო
 არაგუსა¹⁴, კლდესა მას ზედა, მახლობელად წყაროჲსა და განუტევებდის
 ვარსკულაგის სახედ ბრწყინვალეზათა, რომელი აღმოსავლისაჲ¹⁵ მიიწე-
 15 თა ბუდის¹⁶, ხოლო დასავლისაჲ¹⁷ თხოთს, სადა-იგი მეფემან ნათელი
 თუალთაჲ მიიღო. ესე მრავალ-გზის იხილა მეფემან და ყოველმან ერმან
 და განკრგებულნი აღიდებდეს ღმერთსა.

([444] და უბრძანა მეფემან აღშენებად ეკლესიათა: ერთი კლდესა მას
 ზედა, რომელსა¹⁸ ჩამოდგის სახე პატიოსნისა ჭუარისაჲ და მუნ დასუე-
 20 ნებად ჭუარი ერთი, რომელნი ქმნეს¹⁹ ხისა მისგან სულნელისა²⁰; და
 კულად²¹ უბრძანა აღშენებად ეკლესიასა²² მთასა ზედა თხოთისასა, სა-
 ხელსა ზედა დიდებულისა მოწამისა გიორგისსა, რამეთუ მუნ მოიღო ნა-
 თელი თუალთაჲ, და ერთი ჭუარი დასუენებად მას შინა. და ბრძანა ნე-
 ტარმან ნინო, რადთა ჭუარი ერთი წარგზავნონ²³ ბოდის და უჯარმოს²⁴.
 25 და²⁵ დაუსუენეს პირველად კლდესა მას ზედა, რომელსა აწ სახელადცა
 უწოდიან „ჭუარი პატიოსანი.“ და ჭუარი იგი ვენაჯესა რქისაჲ, რომელ²⁶
 მოიღო წმიდისა ღმრთისმშობლისაგან²⁷, არს მას შინა ნაწილად. ესენი
 განწყესებისაებრ თითოეულად²⁸ წარგზავნნ²⁹ ღირსმან მღღელმან იაკობ
 ფრიალდითა სიმრავლითა ერისაჲთა, საკუმეველთა და სანთელთაჲთა, ლოცვი-
 30 თა და ლიტანიითა და³⁰ დაასუენნა მათ შინა.)

1 შექმნენ B. შექმნას C. 2 წარაყვანა AC. 3 და—C. 4 აღმოაცენა BC. 5 ცრე-
 მლითა ნინოჲსითა B. 6 სურნელ B. 7 ფურცელდაუცვენებელ B. 8 ~სამნი ჭუარნი B.
 9 რ] და AC. 10 მოწვენამდე C. 11 და შემდგომად C. 12 ამისა AB. 13 და—AC.
 14 არაგვსა AC. 15 აღმოსავლისა C. 16 ბოდის C. 17 დასავლისა C. 18 რომელსა ზე-
 და B. 19 ქმნეს B. 20 სურნელისა B. 21 კ]—B. 22 ეკლესიათა B. 23 წარგზავნად C.
 24 უჯარმოს B. 25 და—AC. 26 რ] B. 27 მშობლისგან BC. 28 თითოეულად B.
 29 წარგზავნა B, წარაყვანა C. 30 და—B.

ხოლო ურიცხვთა მათთვის სასწაულთა და საკვრველებთა, რომელნი აღსრულებოდეს დღითი-დღე სუეტისა მისგან ცხოველისა, არავენ იკადრებდა კართა განხუმად თვნიერ დღისა კვრიაკისა. და მაშინ მღღელნი ხოლო შევიდიან [445] მას შინა ვალობად და ერი პირისპირ მდგომარე ილოცვიდის, რამეთუ შიში და ზარი ფრიადი იყო ყოველთა ზედა. ⁵

კჳლად წარავლანნა მეფემან და შემოკრახნა ქვით-ხურონი და ვალატოზნი და უბრძანა პირველად ერუშეთს დადებად საძირკველი¹ ეკლესიისაჲ, სადა-იგი არს ფიცარი ფერკთა მკსნელისათაჲ. და უბრძანა² საძირკველი ეკლესიისაჲ მანვლისს.

ესრეთ მკურნალელ სარწმუნოებითა და მართლმადიდებლობისა აღ-¹⁰სარებითა, ეკლესიათა აღშენებითა³ და შემკობითა ებისკოპოსთა⁴ და მღღელთა მიერ საღმრთოებათა მადლითა დღითი-დღე სანატრელი იგი მეფე წარემატებოდა. ხოლო მსჯავრი სიმართლისაჲ და წყალობაჲ გლახკთაჲ პირველითაგანვე⁵ დანერგულ იყო მის შორას მოღუწებთა ღმრთისაჲთა. არა ჯერ-იყო სხუათა მათცა სამთავროთა მოუწოდებულად⁶ დატყვებად⁷ ესევი-¹⁵თარისა საშუებელისაგან⁸, არამედ ვითარცა მადლოსა რაჲსმე საეგუროჲსაგან საჩინომან და ბრწყინვალემან ნათელმან ხილვად თვისასა ბრწყინვალეებისა შეკრიბნის შორიელნი და მახლობელნი, ეგრეთვე აქა საკვრველებთა მიერ [446] და მადლთა მისთა ელვარებითა ყოვლით კერძოვე⁹ შემოკრებოდეს და სანუკვარსა მას და სანოვავესა¹⁰ ზედა სულაერსა²⁰ იშუებდეს და ხილუათა¹¹ და საღმრთოთა სატყუათა და სწავლათა მისთა სმენითა ეხარებდეს და განათლდებოდეს და თითო-სახეთა¹² გუემათაგან¹³ განკურნებულნი ღმერთსა ნინოასსა ადიდებდეს.

ამისთვისცა¹⁴ წარვიდა ნეტარი ესე და თანა წარიყვანა იაკობ მღღელი და მთავარ-ღიაკონი და ერის-მთავარი ერთი ერთით მისითურთ და²⁵ დადგა წობენს¹⁵. და მოუწოდა ყოველთა მთელთა, კართალელ-ფხუენელთა¹⁶ და უქადაგა მათ სარწმუნოებაჲ ჭეშმარიტი ქრისტეს, ღმრთისა ჩუენისაჲ, ხოლო იგინი მოხედვითა მათ ზედა მადლისა ღმრთისაჲთა ღმობიერ იქმნეს, და დაღუწეს კერპნი მათნი და მოიჭკეს. და ნათელ-იღეს კელითა იაკობ მღღელისაჲთა ფრიადმან სიმრავლემან ერისამან და პრწმენა³⁰ ქრისტე. ამისა¹⁷ შემდგომად წარვიდა ერწოს და ქალეთს¹⁸ და უქადაგა და ნათელ-სცა ერწო-თიანელთა და მერმე შთავიდა კახეთად და დადგა

¹ საძირკველი A. ² კლ უბრძანა B. ³ აღშენებითა B. ⁴ ებისკოპოსთა B, ებისკოპოზთა C. ⁵ პირველითაგან B. ⁶ მოუწოდებულად მოუწოდებულად AC. ⁷ დატყვებად C. ⁸ ესევითარისაგან სწმენისა, C. ⁹ კერძო B. ¹⁰ სანუავესა B. ¹¹ ხილვითა B. ¹² თეთოსახეთა B. ¹³ გუეშლბთვნი B. ¹⁴ ამისთვის B. ¹⁵ წობენს AC. ¹⁶ ფხუენელთა და წალკანელთა B, ფხუენელთა C. ¹⁷ ამისა AB. ¹⁸ ქალეთს AC.

კაწარეთს, და მოიყვანნა სარწმუნოებად კუხნი¹ და სუჯნი. და გარდავიდა ქველ-დაბას² და მოუწოდა მთავართა კახეთისათა და [447] უქადაგა სარწმუნოებაჲ ქრისტესი, ხოლო მათდა პირველვე უწყებულ იყო ყოველი იგი სასწაული, რომელი იქმნა, და ნათლის-ღებაჲ მეფისაჲ და მთავართა და 5 ერისა მისისაჲ. და სიხარულით შეიწყნარეს სწავლაჲ მისი და მოიქცეს და ნათელ-იღეს კელითა მისეჲ იაკობ მღვდლისაჲთა. და მუნით მივიდა კხუეთს, დაბასა, რომელსა ეწოდების ბოდისი. და მოვიდა მისა³ დედოფალი კახეთისაჲ სუჯი, და⁴ მის თანა მთავარნი და მკვდრები და მონათა და მკველ-
 10 თა სიმრავლე. და უქადაგა და ასწავა მათ სარწმუნოებაჲ ქრისტესი, და წარმოუთხრნა ცხორებისათჳს ჩუენისა განგებულებისა მისისა საიდუმლონი⁵, ქადაგებანი მოციქულთანი და ყოვლისა სოფლისა მათ მიერ ღმრთის-მეცნიერებად მოსლვაჲ, და სუეტისათჳს ცხოველისა და დიდებულთა მათ-
 15 თჳს⁶ სასწაულთა, მის მიერ აღსრულებულთა, და მოქცევისათჳს მეფისა და ერისა სარწმუნოებად, რომელი-ესე მათდაცა სმენილ იყო⁷ ამისთჳსცა⁷
 20 სიხარულით შეიწყნარან⁸ დედოფალმან და ყოველმან ერმან შინმან ქადაგებაჲ და სწავლაჲ ნეტარისა ნინოასი⁹. და ნათელ-იღეს სახელითა მამისაჲთა და ძისაჲთა და სულისა [448] წმიდისაჲთა, და შეუდგეს¹⁰ ქრისტესა.
 ხოლო ნეტარმან ნინო ესრეთ სრულ ყო რაჲ ქადაგებაჲ ჰეშმარიტებისაჲ და აღასრულა სრბაჲ ღუაწლისა თჳსისაჲ, ეუწყა სულისაგან, ვი-
 25 თარმედ დაუტეობს სოფელსა ამას და მივალს უფლისა. მცირედ დასნეულდა ბუნებითა კორცთაჲთა მასეჲ დაბასა შინა ბოდისს¹¹. და¹² მიწერა¹³ წიგნი მეფისა და მისცა დედოფალსა კახეთისასა სუჯის, რომელსა წერილ იყო ესრეთ: „იესუმს¹⁴ ქრისტეს მონასა ერთგულსა, კეთილად მორწმუნესა და აღმსარებელსა წმიდისა სამებისასა და თანა-შეერთებულსა წმიდა-
 30 თა მეფეთასა, მეფესა მირიანს, გარდამოგივლინენ უფალმან ღმერთმან, ვითარცა ცუარი ზეცისაჲ, სიმრავლე წყალობისა მისისაჲ, და ყოველსა პალატ-ბანაკსა და ერსა შენსა¹⁵. და იყავნ თქუენდა მარადის სიქადულ ჯუარი ქრისტესი და მეოხებაჲ ყოვლად-წმიდისა დედისა მისისაჲ, რამეთუ მე აჰა ესერა მოვლე ზოგი ამის ქუეყანისაჲ და უქადაგე სახარებაჲ ქრის-
 35 ტესი და ვპოვე¹⁶ შეწევნაჲ მისმიერი¹⁷, რამეთუ შეიწყნარეს ყოველთა და მოიქცეს ცთომილებისაგან¹⁸ მათისა¹⁹, და მისცნეს კერპნი მათ[449]ნი დასაწუველად ცეცხლსა და ნათელ-იღეს სახელითა წმიდისა სამებისაჲთა და თაყუანის-სცემენ ქრისტესა, ჰეშმარიტსა ღმერთსა ჩუენსა, და²⁰ პატიოსან-

¹ კუხენი AC. ² ქველ-დაბას C. ³ მისსა B. ⁴ და—AC. ⁵ საიდუმლონი AB.

⁶ მათთჳს[მათ A]—C. ⁷ ამისთჳს AB. ⁸ შეიწყნარა BC. ⁹ ნეტარისა ნინოასი[ნეტარისაჲ მის AC. ¹⁰ შეუდგა B. ¹¹ ბოდისსა AC. ¹² და—B. ¹³ მიწერა C. ¹⁴ იესომს A, იესოს C. ¹⁵ ~შენსა და ერსა C. ¹⁶ ვპოვე C. ¹⁷ მის მიერ C. ¹⁸ ცთომილენ B. ¹⁹ მათთა B. ²⁰ და—AC.

სა ჯუარსა მისსა. და შენდა ჯერ-არს სიხარული და დიდებისა¹ მიცემად
 ყოველთა შემოქმედისა ღმრთისა, რამეთუ დღეთა შინა შენთა მოხედნა
 უფალმან თვსთა დაბადებულთა, მონაქმნილთა მტერისა² მიერ, და აღმო-
 უბრწყინვა ნათელი თვისისა მეცნიერებისაჲ. აწ რომელთა გიხილავს გემოჲ
 სიტკობებისა მისისაჲ, გიხაროდნენ, რამეთუ სასუფეველსა³ მის თანა
 ღირს-იქმნეთ. დაიცივით მტკიცედ მართალი სარწმუნოებაჲ ქრისტეანო-
 ბისაჲ და ბეჭედი წმიდისა⁴ ნათლის-ღებისაჲ, რომლითა აღიბეჭდენით, რა-
 მეთუ აჰა ესერა ყოველნი მოივლტიან ღმრთივ დაცულისა⁵ მეფობისა თქუე-
 ნისა აღსარებად ქრისტესა და ძიებად სულთა და ჯორცთა კურნებისა.
 ყოველთა შემდგომითი-შემდგომად მიუთხრობდით აღსრულებულთა დიდე-
 ბულებათა ღმრთისათა და სასწაულთა მათ საკვრველთა, რომელნი იხი-
 ლენით, რაჲთა დღითი-დღე აღმატებოდის და განძლიერდებოდის და
 განმრავლდებოდის⁶ სამწყსოჲ ქრისტესი, რაჲთა განათლებულნი სულისა
 მიერ და ერთსამწყსოქმნილნი ერთ[450]ბამად სცხონდებოდით⁷ სოფელსა
 ამას, და შეზღუდვილნი და დაცულნი⁸ მის მიერ იხარებდეთ, და მერმესა
 მას საუკუნესა სუფევესა მის თანა იშუებდეთ შუებითა მით არღარაწარ-
 მავალითა, არამედ სამარადისოდ დაუსრულებელითა.) და რამეთუ მე აჰა
 ესერა, ვითარცა ერთი სოფლად შემოსრულთაგანი, მოვაკლდები ცხოვრ-
 ბისა ამისგან და მზესა ამას ხილულსა მივეფარები⁹, და წარვალ ვზასა მა-
 მათა ჩუენთასა¹⁰. ესენებულმცა არს საუკუნოდ კეთილთა¹¹ შინა უფლისა-
 თა დედოფალი სუჯი, რამეთუ აღაძრა შურითა საღმრთოჲთა და დამუსრნა
 კერპნი თვსნი და მოაქცია ერი თვისი ღმრთის-მსახურებად და კუალად
 წარავლინა¹² სიენითად¹³ ძმისა¹⁴ და ასულისა მისისა და კუალად ასპუ-
 რავანად ასტერეონ მთაგრისა, და ყოველნი შემოკრიბნა და ასწავა მარ-
 თალი სარწმუნოებაჲ. და ყოველთა ბოდის¹⁵ შინა ნათელ-იღეს სახელითა
 მამისაჲთა და¹⁶ ძისაჲთა და სულისა წმიდისაჲთა) აწ მოაშრვეთ¹⁷ ჩემდა
 წმიდაჲ ვეე მამათ-მთავარი და კეთილი მწყემსი, რაჲთა წარმგზავნოს და
 მომცეს საგზალი სულისაჲ საუკუნოჲ, რამეთუ ეამი[451]განსლვისა ჩემი-
 საჲ მოახლებულ არს.“

და მიიღო რაჲ წიგნი ესე¹⁸ ნეტარისა ნინოასგან დედოფალმან სუ-
 ჯი, აღძრული შურითა საღმრთოჲთა და სურვილითა წმიდისა¹⁹ კათოლიკე
 ეკლესიისაჲთა, წარმოემართა ხილვად და თაყუანის-ცემად ცხოველისა სუე-

1 დიდების B. 2 მტრისა A. 3 სწავასა B. 4 წმიდისა—C. 5 დაცულისა C.
 6 განმრავლდებოდეს C. 7 სცხონდებოდით B, ცხონდებოდით C. 8 დაცულნი C.
 9 მივიფარები A. 10 ჩემთასა B. 11 კეთათა A, კეთლსა C. 12 წარავლინა B. 13 სიენი-
 თად B. 14 და ძმისა B. 15 ბოდისა C. 16 და—B. 17 მოაშრვეთ AC. 18 ესე—B.
 19 წმიდისა—B.

ტისა და პატროსნისა ჟუარისა მკედრობით¹ და ერთ და მკველბითურთ
 თესით. და რამეთუ ყოველსა მას სიშორესა გზისასა² თვნიერ საკედრისა³
 წარვლო და ფრკვე⁴ ვიდოდა იგი თვნიერ კამლთა და ცრემლითა⁵ დაალ-
 ტობდა ქუეყანასა. და ვითარცა მოიწინეს⁶ პირისპირ ტაძრისა ცხოველისა⁷
 5 სუეტისა, იხილეს, რამეთუ მდინარე იგი დიდი არაგვ უმეტეს ზომისა მდი-
 დროოდა ფრიად, რომლისაჲ⁸ ვერვინ მკედართავანმან უძლო წილ-სლვად,
 არამედ რომელნიცა შთავდიან⁹, გარე-უკუნ იქცეოდან, შესლვად დაყენე-
 ბულნი სიმძაფრითა წყალთაჲთა. ითქუმოდენ¹⁰ აქა განსაკვრვებელი იგი
 ყოველთა შორის და უმდიდრესი სარწმუნოებითა მამად მამათ¹¹-მთავარ-
 10 თაჲ და კუალად პეტრე, მიმავალი უფლისა მიმართ წყალთა მათ¹² ზედ
 ზღვსათა მკურვალთა სარწმუნოებითა. და ვითარცა-იგი თავადმან უბრძა-
 ნა მოწადეთა, ვითარმედ:¹³ „უკუეთუ გაქუნდეს [452] სარწმუნოებაჲ, ვი-
 თარცა მარცულაი მდოგვსაჲ, პრქუათ მთასა... და იცვალოს,“* ვგრეთვე ამან
 საკვრველმან¹⁴ დედაკაცმან და უფროსად განსაკვრვებულმან სიმდიდრითა
 15 სარწმუნოებისაჲთა, აწლა მიღებასა თანა ღმრთის-მეცნიერებისასა მიმღე-
 ბულმან ამის მადლისამან, მიიღო მკურვალთა გონებითა გულად თვსად¹⁵
 არა გარეშე უნდობაჲ¹⁶ სახისა მარცულისა მის მდოგვსაჲ, არამედ შინაგანი
 იგი სიმტკიცე და სიფიცხე მისი. ესევეთარითა გონებითა განმტკიცებულ-
 მან ილოცა უფლისა მიმართ და შეიქურა წმიდითა ჟუართა მისითა და
 20 აღწა საკედარსა, და ვიდრე ხელვიდეს იმიერ კერძო მთავარ-ეპისკოპოსი¹⁷
 იოანე და ყოველი ერი, შევიდა სიმძაფრესა მას წყალთასა. დიდებაჲ
 ძლიერებათა შენთა, ქრისტე, რომელი მარადის ნიშთ-ჰმოქმედებ¹⁸ შენდა
 სარწმუნოებითა მკურვალთა მოსრულთა. მყის განდგა მდინარე იგი და
 განვიდა უგნებულად, და მოეგებოდა მას მევე და მთავარ-ეპისკოპოსი¹⁷
 25 და ყოველი ერი, და დიდებულსა მას ზედა სასწაულსა განკვრვებულნი¹⁹
 ადიდებდეს ღმერთისა.

და შევიდეს ერთბამად ეკლესიად და ყვეს ლი[453]ტანიჲ და ლოცვაჲ,
 და თაყუანის-სცა უფალსა, და შეემთხვა ცხოველსა სუეტსა და შეწირა
 თავი თვსა შეილითურთ მისით და ყოვლით მონაგებით, და მცირეცა იგი
 30 ქალაქი ბართანნი²⁰ და დაბაჲ დიდი ზოდისი. მაშინ გამოიღო წიგნი იგი²¹
 ნეტარისა ნინოჲსი და წარიკითხა მეფემან, ფრიადითა²² ცრემლითა დაალ-
 ტო იგი. და აღდგა და წარემართა, და მის თანა მთავარ-ეპისკოპოსი¹⁷

* მათე 17, 20.

¹ მკედრებით B. ² გზისა C. ³ თვნიე საკედარისა B. ⁴ ბრკვე AC. ⁵ ცრემლით B.
⁶ მოიწინეს B. ⁷ ცხოველისა C. ⁸ რისა C. ⁹ შთავდიან AC. ¹⁰ ითქუმოდენ C. ¹¹ მამად-
 B. ¹² მათ—C. ¹³ ვითარმედ—AC. ¹⁴ საკვრველმან B. ¹⁵ თვსა B. ¹⁶ უნდობა A,
 უნებდა C. ¹⁷ მთავრებისკოპოსი B, მთავარებისკოპოზი C. ¹⁸ ჰმოქმედ A, მოქმედებ C.
¹⁹ განკვრვებლნი B. ²⁰ ბართანი AC. ²¹ იგი—C. ²² და ფრიადითა B.

იონე და დედოფალი ნანა და ყოველნი მთავარნი მათნი და სიმრავლე წიხისაჲ ფრიადი. და იწყეს სლვად და ვითარცა მიიწინეს¹, მოიკითხნეს² და იკურთხნეს მისგან. მაშინ მისცა მშველობა და კურთხევა მეფესა და ყოველსა ერსა. და მთავარ-ეპისკოპოსმან³ იონე⁴ აღასრულა საიდუმლოჲ⁵ ეამის-წირვაჲ⁶ და აზიარა განმაცხოველებულსა კორცსა და სისხლსა ქრისტესსა, 5 რომელი-იგი წარიღო საგზალად⁷ საუკუნოდ და შეჰვედრა⁸ სული თვისა კელთა ღმრთისათა.

ესრეთ შემკული მოციქულობისა მადლითა, ჰრწყინვალე ქალწულებითა, განშუენებული ღუაწლთა სიმრავლითა, აღსაესე სათნოებათა ყუაეი-ლოვნებითა, აღტურთული ტალანტთა [454] სიმრავლითა, წარმოუდგა წმი- 10 დასა სამებასა და მიართუნა ძღუნად პატიოსნად სიმრავლე ნაშობთა სულისათაჲ, და ფრიადთა შრომათა და ღუაწლთა მიერ განკაფული სოფლისა ამისგან (სუფევედ საუკუნოდ აღვიდა ოცდამეათხუთმეტესა წელსა ქართლს⁹ შემოსლოვისა მისისასა, ხოლო დასაბამითგანთა წელთა ხუთ ათას რვაას ორმოცდამეათოთხმეტესა¹⁰. მაშინ შეკრბეს მეფენი და ყოველნი 15 მთავარნი მათნი და დედოფალნი ქართლისა და კახეთისანი და ურიცხვ სიმრავლე ერისაჲ და ჰხედვიდეს¹¹ პირსა ნინოსსა, ვითარცა ანგელოზისასა, და ურთიერთას¹² დასთრგუნვიდეს¹³, რაჲთა სამოსლისაგან მისისა მიიღონ რაჲმე ევლოვიად, ანუ შეემთხვენ¹⁴ ღუაწლით-შემოსილსა მას გუამსა მისსა. ხოლო მეფემან ძლით დააცბრო შფოთი იგი ერისაჲ. და განაზრა- 20 ხა მეფემან მთავარ-ეპისკოპოსისა¹⁵ და მთავართა მისთა თანა, რაჲთა წმიდაჲ გუამი მისი ღმოიყვანოს მის მიერ აღშენებულსა მას წმიდასა¹⁶ ტაძარსა და მახლობლად ცხოველისა სუეტისა¹⁷ დაკრძალოს¹⁸. და ეჰა სასწაული [455] დიდებული, რამეთუ ყოველთა კელნი უქმ იქმნებოდეს და ყოველად- 25 ვე¹⁹ ვერ უძლეს შეძრვად სიმრავლემან მან ერისამან, ვიდრემდის მასვე²⁰ აღვიღსა, დაბასა²⁰ ბოდისსა, სადა-იგი აღესრულა, მუნვე დაკრძალეს²¹ ფრიადითა პატივითა და დიდებითა. და აღაშენა ზედა ლუსკუმასა მისსა მეფემან ტაძარი, ფრიად შუენიერი, და განაჩინა საეპისკოპოსოდ²². და მიერთგან აქამომდე სასწაულნი და ნიშნი ურიცხუნნი აღესრულებიან ნაწილთაგან მისთა წმიდათა სადიდებელად მამისა და ძისა და წმიდისა სუ- 30 ლისა²³ აწ და მარადის²⁴ და უკუნითი უკუნისამდე, ამენ²⁵.

¹ მიიწინეს B. ² მოიკითხეს BC. ³ ეპისკოპოსმან C. ⁴ მთავარ-ეპისკოპოსმან იონე—B. ⁵ საიდუმლო A. ⁶ ე-მისწირვისა B] + მთავარ-ეპისკოპოსმან იე B. ⁷ საგზალად AC. ⁸ შევედრა C. ⁹ ქართლსა B. ¹⁰ მეათხუთმეტესა B. ¹¹ ხედვიდეს BC. ¹² ურთიერთარს B. ¹³ დათრგუნვიდეს C. ¹⁴ შეემთხვენ B. ¹⁵ მე-ეპისკოპოსისა B, მთავარ-ეპისკოპოსისა C. ¹⁶ წმიდასა მას B. ¹⁷ სუეტისა ცხოველისა B. ¹⁸ დაკრძალოს C. ¹⁹ ედ AC. ²⁰ დაბასა—C. ²¹ დაკრძალეს C. ²² საეპისკოპოსოდ B, საეპისკოპოსოდ C. ²³ ს-ლ-ისა წ-ისა B. ²⁴ და მარადის—C. ²⁵ და უკუნითი უკუნისამდე ამენ—BC.

ქართული

ხოლო¹ შემდგომად წმიდისა ნინოჲს² ცხოვრებად საუკუნოდ მისლვისა მეფემან მირიან კეთილად წარჰმართა³ ღმრთის-მსახურებაჲ მართლისა სარწმუნოებისა მტკიცედ შეკრძალვითა, გლახკით მოწყალებითა, სიმდაბლითა და სიმშვიდითა, ეკლესიათა აღშენებითა, მსჯავრითა სიმართლისაჲთა,
5 შიშითა ღმრთისაჲთა და სათნოდ ღმრთისა აღესრულა და დაიდვა სამთავროჲსა ეკლესიასა.

შემდგომად მისსა⁴ ძემან მისმან რვე, ყოველი რომელი ემცნო მამასა მისსა, მორჩილებით აღასრულა და სათნოდ ღმრთისა⁵ წარჰმართა⁶ მეფობაჲ, და იგიცა წარვიდა [456] გზასა მამათა მისთასა.

10 <უწყებაჲ ჯერ-არს ამისიცა, საყუარელნო, ვითარმედ ესე მეფე მირიან, ანუ სსხუანი მეფენი ქართველთანი⁷, რომლისა ტომისაგან იყვნეს, ანუ ჩუენ ქართველნი რომელთა ნათესავთა შვილნი ვართ. რამეთუ აღუქსანდრე მაკედონელი იქმნა რაჲ მეფე, პირველად უცხოთესლნი იგი ბოროტნი წარმოიქცინა დასავლით⁸ და კერძსა⁹ მას ჩრდილოჲსასა დასხნა. და ვი-
15 თარცა უკუ-მოიქცა⁹ მუნით და შემოვიდა საზღვართა ქართლისათა, იხილნა ნათესავნი იგი სასტიკნი წარმართთანი, რომელთა ჩუენ აწ¹⁰ ბუნ-თურქად და ყივჩაყად უწოდთ, მსხლმარენი მდინარესა ზედა მტკურისასა მიხუევით, და ქალაქნი მათნი ძლიერნი და ციხენი ფრად მაგარნი, და ცხოვ-
დებოდეს იგინი ყოვლად უცხოდ კაცთა ბუნებისაგან, ვითარცა მკეცი და
20 პირუტყუნნი, რომელთა ქცევისა წარმოთქუმაჲ უკმარ არს,⁷ და ენება რაჲ-თამცა აფხურნი¹¹ იგი ქუეყანისა მისგან, არამედ მას ეჲსა ვერ უძლო. კუალად გამოვიდეს სსხუანი ნათესავნი ქალდეველთაგანნი¹² და დაეშენეს იგინიცა ქართლს. შემდგომად ამისა¹³ განძლიერდა და და[457]იპყრა ყო-
ველი სოფელი¹⁴ ამანვე აღუქსანდრე მაკედონელმან სიბრძნითა და სიმკნი-
25 თა თვისითა. და¹⁵ აღმოვიდა კუალად ქუეყანასა ქართლისასა და ქალაქნი და სიმაგრენი ყოველნი¹⁶ უცხოთესლთა მათ გამოუხუნა, რომელნიმე მოს-რნა და სსხუად სიმრავლე მათი ურიცხვ წარავლინა კედარსა¹⁷ მას, სადა იგი პირველნი⁸ მიიყვანნა, გარეგან თესეთისა. და არს ქუეყანაჲ იგი მა-
ღალ და ვრცელ და სიმრავლე წყალთაჲ, სადა-იგი მიერითგან მკვდრობენ¹⁸
30 დიდნი იგი ნათესავნი ყივჩაყთანი. და თვთ იწყო შენებად ქუეყანასა

* აქედან B ხელნაწერს აკლია.

¹ ამ აბზაკის წინ B ხელნაწერში წითლით წერია: „ესეცა წაუთრე ყოველი, რამეთუ შეწმიერ არს, საყუარელნი, და სატრფიალო მსმენელთათვის“. ² ნინოსა C. ³ წარმართა C. ⁴ მისსა—B. ⁵ ღმრთად B. ⁶ ქართველნი B. ⁷ დასავლით BC. ⁸ კერძსა [კედარსა] AC. ⁹ უკმოიქცა BC. ¹⁰ აწ ჩუენ B. ¹¹ აღფხურნი BC. ¹² ნათესავთაგანნი ქალდეველთა C. ¹³ ამისსა AB. ¹⁴ სოფელი [ქენი] B. ¹⁵ და—B. ¹⁶ ყნი [ყნ] C. ¹⁷ კედარსავე B. ¹⁸ მკვდრობენ C.

ჩუენსა. ხოლო ჰყვა თანა აზოვე, ძე არიან ქართველთა მეფისაჲ, და მის-
ცა ქუეყანაჲ ესე ჩუენი სამეუფოდ და სამკვდრებელად, და განუჩინა საზ-
ღვარი ჰქრეთი და ეგრის-წყალი და სომხითი და მთაჲ ცროლისაჲ, და თვთ
წარვიდა.

ხოლო ესე აზოვე წარვიდა არიან ქართლად მამისა თვისისა და წარ-
მოიყვანა მუნით ათასი სახლი მდაბიოჲ და მოქალაქე ღედებით, ყრმები-
თურთ მათით და კულად ათი სახლი მთავართაგან პალატისათა ღედებით
და ყრმებითურთ მათით¹; და მათ თანა ჰყვეს კერპნი ღმრთად. და ესე
აზოვე არს [458] პირველი მეფე ქართველთაჲ. და ამისთა შვილის-შვილ-
თაგან ოცდამერვე მეფე იყო მირიან, რომელი-იგი მხოლოდ იქმნა ქრის-
ტიანე, და მიერთვან ყოველნი მეფენი ქართველთანი არიან მორწმუნე
კეთილად. და ჩუენ ქართველნი შვილნი ვართ მათ არიან ქართლით გამო-
სრულთანი და ენა მათი უწყით. და ყოველნი მეფენი ქართლისანი ამით
მეფეთა შვილის-შვილნი არიან.

ხოლო მათ ჟამთა სპარსთა მიერ ფრიად იმძლავრებოდეს, რომელნი²
ჰმსახურებდეს² ცეცხლსა და ღმრთად თაყუანის-სცემდეს მზესა.

და ვითარცა შემდგომად მირიანისა³ გარდაიცვალნეს ცხრანი მეფენი,
მეთედ მეფე იქმნა ვახტანგ გორგოსანი. და ვიდრე ყრმადა იყო, იძულე-
ბით წარვიდა სპარსეთად და დაიცვა სარწმუნოებაჲ ქრისტიცი კეთილად.
შემდგომად რაოდენისამე ჟამისა მოიქცა. და იყო მიქაელ⁴ დიდი მთავარ-
ეპისკოპოსად და შეასმინეს მის თანა⁵, ვითარმედ ვახტანგ ქრისტიანობაჲ
დაუტყევა. ხოლო მან მსწრაფლ ირწმუნა და არღარა შეიმთხვა მიმავალი
მოკითხვად მისა⁶, არამედ დერტი შეამთხვა პირსა მისსა და განაძო ეკლე-
სიისაგან⁷. ხოლო მეფემან ერსა კელი განუყარა და დაადუ[459]მა სიბრ-
ძნით. და წარავლინნა მოციქულნი საბერძნეთად და ითხოვა მეფისაგან და
პატრიარქისაგან კათალიკოზი. და მან წარმოგზავნა⁸ პეტრე კათალიკოზად,
და სამოელ ღირსა და სხუანი მის თანა.

ხოლო მეფემან ვახტანგ აღაშენა ქუეშოჲ ესე დიდი ეკლესიაჲ
სუეტისა ცხოველისაჲ საკათალიკოზოდ, რამეთუ პირველი იგი მკირე იყო,
და მთავრად და წინამძღურად ყოველთა ეკლესიათა განაწესა. და დასუა⁹
მას შინა პირველად კათალიკოზად და მწყემსად პეტრე, რომელი ზე-
მო⁹ ვაცსენეთ, და დაამდაბლა პატივი „სამთავროსაჲ“ ესრეთ ღონისძიებით
შეურაცხებისა მისთვის მისისა.

¹ და კ¹ ათი სახლი მთავართაგან პალატისათა ღედებით და ყრმებითურთ მა-
თით—C. ² მსახურებდეს C. ³ მირიანისა A. ⁴ შ⁴ქლ. A, მიქელ C. ⁵ მისთანათა C.
⁶ მოკითხვად მისსა A]თაყუანის-ცემად მისა და შემთხვევად კელისა მისისა C. ⁷ ეკლე-
სიით C. ⁸ მან წარმოგზავნა] მათ წარმოგზავნეს C. ⁹ ზემორ C.

ამან ვახტანგ ალაშენა ტფილისი და ქალაქი მცხეთად მუნ¹ მიცვალა²; ამან დაიმორჩილნა ოესნი და ყივჩაყანი, ამან შექმნა კარნი იგი³ ოესეთისანი, რომელთა ჩუენ დაბრანესად უწოდთ, და ალაშენა მას ზედა გოდოლნი მაღალნი და დაადგინა მცველად მახლობელნი იგი მთეულნი, და დღენ⁴ დღელად დღედმდე არა გელ-ეწიფების გამოსლვად დედთა მათ ნათესავთა ოესთა და ყივჩაყთა თვნიერ [460] ბრძანებისა ქართველთა მეუისა. ამან ვახტანგ მეფემან ფრიადი ძლევად აღადგინა სპარსთა ზედა და ყოველნი წინააღმდეგომნი დაიმორჩილნა. რამეთუ იყო საზარელ და გოლიათ და განთქმულ ყოველსა ქუეყანასა და პასაკითა უმეტეს ყოველთა კაცთა, რამეთუ ათორმეტი ბრჭალი კაცისად იყო სამადლე მისი. და აწცა რომელ არს აბჯარი და სამოსელი მისი, მისგან უფროს⁴ საცნაურ არს. ხოლო იყო იგი ფრიად შემკულ ღმრთის-მსახურებითა და კეთილად-მორწმუნეობითა, რომელი მოიკლა სპარსთა ბრძოლასა შინა მონაყოფელისა ვისგანმე მისისა ზაკუეთ⁵, და არს საფლავი მისი წინაშე სუეტისა ცხოველისა და ზედა საფლავსა მისსა წერილ არს ხატი მისი, სწორი პასაკისა მისისა.

ამისა⁶ შემდგომად ფრიადნი ჭირნი მოიწინეს სპარსთაგან ქართველთა ზედა, და ფრიადნი სულნი მოსწყვდნეს და ქუეყანანი დაიპყრნეს და ფრიადნი იწამნეს სახელისათეს ქრისტესისა. რომელთაძმე⁷ აღწერილ არს ჩუენ შორის და რომელთაძმე⁷ აღწერილად დაშთა, ხოლო ყოველნი აღწერილ არიან წიგნსა მას ცხოველთასა და წინაშე ღმრთისა იხარებენ. ამას ყოველსა „ქართლისა ცხოვრებისა“ წიგნი ვრცელად მოგვთხრობს.

ამისა⁶ შემდგომად გამოვიდა მეფე პერაკლე⁸ [461] და შეიერთნა ქართველნი და განგებითა სამეფოდთა შევიდა სპარსეთად და ყოველი სპარსეთი შემუსრა. და ტაძარნი და ბოძონნი მათნი დაამტუნა და ხუასრო მეფე შეიპყრა და ძელი ცხოვრებისა წარმოიყვანა და ძლევაძმოსილი სამეფოდ თესად უკუ-მოიქცა⁹.

ამისა⁶ შემდგომად განეფინა უსჯულოესა მუჰამედის¹⁰ ქადაგებად. და შეუდგეს ერნი ურიცხუნი, ვიდრემდის დაიპყრეს სპარსეთი და უმრავლესი კერძოდ ქუეყანისა და მიღეთი და სომხითი და ვიდრე კაბადუკი აღმდე და პონტომდე მოიწინეს. და ვითარცა განწესებულ იყო ანტიოქით კურთხევა ქართლისა კათალიკოზისა და წესთა და მოძღურებათა საეკლესიოთა¹¹ სწავლად, არღარა ვის გელ-ეწიფებოდა სლვად¹² გზასა მას შიშისაგან აგარიანთადასა, და ამისთვის ფრიადი ზრუნვად აქუნდა. ხოლო

¹ და მუნ C. ² მიიცვალა C. ³ იგი—C. ⁴ უფრო C. ⁵ ზაკეთ C. ⁶ ამისსა A.

⁷ რომელთაძმე C. ⁸ პერაკლე C. ⁹ უკ-მოიქცა C. ¹⁰ მუამედის C. ¹¹ საეკლესიოთა C.

¹² სლვა C.

დღეთა თეოფილაკტე ანტიოქელ პატრიარქისათა წარვიდეს მოციქულნი საქართველოდ და მიუთხრეს ამის პირისათჳს. ხოლო თეოფილაკტე პატრიარქიან ყო საზოგადო კრებაჲ [462] მიტროპოლიტთა¹ და ეპისკოპოსთა² და განაჩინა ესრეთ წერილითა ბრძანებითითა, რაჲთა ეპისკოპოსნი³ სამრეგლოასა მისისანი შემოკრებოდინ⁴ და ზოგადითა გამორჩევითა მათითა და საკათალიკოზოასა მის ადგილისა მღღელთა და ერისაჲთა, და განაჩინონ ყოფადი, რომელი-იგი ღმერთმან გამოუცხადოს და წესისაებრ თუთ მათვე კათალიკოზად კელნი დაასხნენ. და ამის პირისათჳს მოსაკსენებელი წიგნი დაწერა და დაჰბეჭდა⁵ თჳსითა ბეჭდითა და მისცა მათ წესისაებრ ეკლესიისა. და ერთსა მოსრულთა⁶ მათგანსა, სახელით იოანეს, კელნი დაასხნა კათალიკოზად. ხოლო ვითარ-იგი იყვნეს პირველ სასყიდლად ნივთთა წმიდისა მიპრონისათა⁷ ეკლესიასა ანტიოქიისასა⁸ შეწირულნი-სოფელნი, რიცხვთ ასი⁹, ამათ წილ განუწყესს მოცემად მათდა წლითი-წლად დრაჰკანი¹⁰ ათასი, რომელი-იგი მიეცემოდა ვიდრე დღეთამდე იოანე პატრიარქისათა. ხოლო მიეცა იგი ორესტის, პატრიარქსა იერუსალემისასა¹¹, რომელი მოციქულად მისრულ იყო მეფისა ბასილის თანა. მხოლოდ ესეღა დაუშინეს, რაჲთა სახელით ხოლო მოიკსენებოდის [463] ქართლს პატრიარქი ანტიოქიისაჲ. და კულად ეამსა¹² წვალებათა ზედა აღდგომისასა მიიღვინებოდის მათდა და სულიერთა საქმეთა გამოეძიებდეს მათ შორის, რომლისაგან ყოვლადვე შეუხებელად და შეუმრღვეველად და მიუღრეველად მარადის პირველითგან დაცულ¹³ არს ნათესავი ჩუენი თანა-მოღუწებითა ყოვლად-სახიერისა ქრისტეს, ღმრთისა ჩუენისა, ურიცხვთა წყალობათაჲთა და უხრწნელისა დედისა მისისა მეოხებითა და საფარველითა. ხოლო ბერძენთა ზედა პირველითგან ესევეითართა ბოროტთა წვალებათა მიერ მოწვენილნი¹⁴ განსაცდელნი და ჭირნი არაადვილად აღსარიცხველნი¹⁵ არიან, რამეთუ მარადის მბრძოლი ნათესავისა ჩუენისაჲ, განცოფებული სიბოროტითა, ხედვიდა რაჲ ღმრთის-მსახურებასა ამალეებულად და თავსა თჳსსა დათრგუნვილად, განიპებოდა შურითა, განიჭრებოდა და ღონეპყოფდა მანქანებითა თჳსითა, რაჲთა კეთილად აღორძინებულსა მას იფქლსა ღმრთის-მსახურებისასა და მართლ-სარწმუნოებისასა შეურაოს ღუარძლი თჳსისა სიბოროტისაჲ, ვინაჲთგან ცხადად კერპთ-მსახურებაჲ სრულიად აღმოფხურილ და განქარვებულ იყო ქუეყანით. [464] ამისთჳს მოიგერა-გა ყოვლად-ბილწმან მან და აზმნო დარწმუნებად მის ეამისა მეფეთა და

¹ მიტროპოლიტთა C. ² ეპისკოპოსთა C. ³ ეპისკოპოსნი C. ⁴ შემოკრებოდინ A, შემოკრებოდინ C. ⁵ დაბეჭდა C. ⁶ მოსრულსა C. ⁷ მირონისათა C. ⁸ ანტიოქისა A. ⁹ ასნი C. ¹⁰ დრაჰკანი C. ¹¹ იერუსალემისა A. ¹² ეამსა—C. ¹³ დაცულ C. ¹⁴ მოწვენილნი A, მოწვენილნი C. ¹⁵ აღსარიცხველ C.

ყოვლად-მიზღვრთა მათ წინამძღუართა ეკლესიათა და მთავართა ერისთა,
 და უჩუენებდა ბნელსა მას ნათლად და მწკრესა მას წვალეებისასა რეც
 მართლიად საწურთელ¹ და სასწავლო ყოფად, რომელთა კეთილად მოღუა-
 წენი იგი მბრძოლნი მართლისა სარწმუნოებისანი სიმკნით წინა-განეწყევნე
 5 და უშიშად ამხილებდეს, რომელნი-იგი ბოროტად მადიდებულთა მათ მე-
 ფეთა თანა-შეწევნითა ბოროტად მადიდებულთა მათ ეპისკოპოსთა² არია-
 ნოზთაჲთა, ვითარცა ძვრის-მოქმედნი დასაჯნეს სიკუდილ კაცნი, სწორნი
 ანგლოზთანი, ვითარცა უწყით ყოველთა, რამეთუ დიდი იგი ქადაგი სი-
 ნანულისაჲ, იოანე ოქროპირი, ექსორობითა განკადეს, რომელთა შინა
 10 სოფლისა ამისგან განვიდა; და კუალად პავლე აღმსარებელი შემდგომად
 მრავალთა ღვენათა და პურობილებათა საბლითა მოაშთვეს; და მაქსიმეს³
 აღმსარებელსა კელი⁴ და ენაჲ მოპკუთენეს, შემდგომად ფრიალთა ქირთა
 ექსორობათა შინა სიკულად დასაჯეს; ვგრეთვე* სტეფანე ახალი შემდგო-
 მად მრავალთა ტანჯვათა [465] ძელითა განტვნეს; და სხუანი უმრავლეს-
 15 ნი რიცხვსანი მართლისა სარწმუნოებისათვის მსგავსადვე კერპთ-მსახურთა
 უწყალოდ მოსწყუდნეს უსჯულოთა⁵ მათ მეფეთა, წმიდათა ხატთა-მბრძოლ-
 თა და ერთარსისა სამებისა მგმობართა და განწყოფელთა, ვითარცა იყო
 უალი⁶ და ანასტასი და ლეონ და უსჯულოჲ კოსტანტინე და სხუანი მრავალ-
 ნი, რამეთუ ესოდენ განგრძელდა საცთური ესე, რომელ ყოველნი ეკლესიანი
 20 საბერძნეთისანი დაიპყრნა⁷ ბოროტმან ამან წვალეებამან, რამეთუ ესოდენ⁸
 არღარა იპოვა მართლმადიდებელი ეპისკოპოსი⁹ სამეფოსა ქუეშე ბერძენ-
 თასა: რომელ წმიდაჲ იოანე¹⁰, ეპისკოპოსი¹¹ გუთეთისაჲ, თვისისა სამწყსო-
 ესა მიერ ქართლისა კათალიკოზისა წარმოივლინა¹² და ამიერ მიილი
 კელთ-დასხმაჲ, და ვგრეთ წარვიდა ქუეყანად თვსად.
 25 ხოლო ჩუენ ზედა, ქართველთა, მარადის¹³ ღმრთისმიერთა¹⁴ მოხე-
 დვითა¹⁵ და ზედამდგომელობითა წმიდისა¹⁶ დედოფლისა ჩუენისა¹⁷ ღმრთის-
 მშობლისა და მარადის ქალწულისაჲთა ვინაჲთგან ვიცანთ ქეშმარიტებაჲ
 და აღვიბეკუდნით სულისა მიერ წმიდისა¹⁸ ნათლის-ღებითა და ვისწავეთ
 მართალი სარწმუნოებაჲ, არაოდეს მიდრეკილ [466] ვართ გზისა მისგან
 30 წრფელისა, არცა ოდეს შესრულ არს ვესლი სიბოროტისა მათისაჲ გულს
 ჩუენსა, არცა ბიწი შეგინებისაჲ მიუღია სასმენელთა ჩუენთა, ოდესცა
 ბოროტთა¹⁹ მწვალებულთა მრავალ-მზრახველობისაჲ²⁰. არამედ ეკლესიანი

* აქ გრძელდება B ხელნაწერის ტექსტი.

¹ საწრთელს C. ² ეპისკ^პოსთა C. ³ მაქსიმე C. ⁴ კელი C. ⁵ უსჯულოთა C.

⁶ უვლი BC. ⁷ დაიპყრა C. ⁸ ესოდენ B. ⁹ ებსკ^პოსი B, ებსკ^პზი C. ¹⁰ იოანე—A.

¹¹ ებსკ^პზი C. ¹² წარმოივლინა AC. ¹³ მარადის—B. ¹⁴ ღ^მრთისმიერთა C. ¹⁵ მოხედ-

ვითა მღ^მის B. ¹⁶ ყ^დ წ^მისა BC. ¹⁷ დედოფლისა ჩუენისა—C. ¹⁸ წმიდითა AC.

¹⁹ +მათ B. ²⁰ -მზრახველობისა C.

და წინამძღვარნი მათნი და ყოველი ერი ჩუენი¹ მტკიცედ და შეტრყე-
ველად ჰვიან აქამოდღე მართალსა ზედა სარწმუნოებასა²; და უკუეთუ
ოდესმე მათ მიერ სიტყვს-გებაჲ ქმნილ არს, პირველსავე გამოჩინებასა
სიხენეშისა მათისასა წარდევნილ არიან ჩუენ მიერ და კულად ბოროტ-
მძევნარების-ათს მათისა ერსა მიერ მორწმუნისა ქვითაც³ განტუნულ⁴
არიან, ვითარცა⁵ საჩინოდ კმობს სიმრავლე იგი ჰვათაჲ, შეკრებულთ⁶
პეტროზს⁷ ზედა, რომელთა საცთურისაგან მარადის გვკსნენინ⁸ ქრისტე-
მან, რომლისაჲ არს დიდებაჲ⁹, სიმტკიცე და სუფევაჲ მამისა თანა სულით
წმიდით¹⁰ საუკუნეთა მათ დაუსრულებელთა¹⁰ უკუნითი უკუნისამდე, ამენ.

წმიდანო მამანო და მმანო, ესე ნეტარისა ნინოას ცხოვრებაჲ შეუწყობე-
ლად და განბნეულად „ქართლისა მოქცევაჲსა“ თანა და „ჰანბაჲსა მეფეთასა“
თანა აღრეულად სწერია, ვითარცა თქვენ უწყით, რომელიმე თუთ მის წმი-
დისაგან მითხრობილად, რომელიმე მეფისა პირიანისგან, სხუად იაკობ მღვ-
ლისაგან, სხუად აბიათარისგან, სხუად კუალად სიღონიანისგან, გარნა წინ
უკუნა და უკუნა წარ, იგივე და ერთი პირი. და ამისთვის საველესიოდ მკით-
ხველათათს ფრიად საწყინო იყო და მსმენელათთვის უკმარ და ვერ ხანდაურ.
ამის პირისათვის დაფარულად მდებარე იყო და თანა-წარგვედებოდეთ მითხრო-
ბასა ღუაწლისა მისისასა დღესა ვსენებისა მისისასა, რომელი-ესე დიდი ზღვე-
ვაჲ არს ეოველთა მორწმუნეთათს და უფროსად ჩუენ ქართველთა—სასწა-
ულთა და შრომათა და ღუაწლთა მისთა დავიწყებასა მიცემად, რომელი-იგი
ღმერთმან ადიდა და რომლისა მიერ განათლდა ნათესავი ჩუენი და ღმრთის-
მეცნიერებაჲ ჰოვა. ამისთვის ვიკადრე თუთ მის წმიდისა მეოხებათა თანა-შე-
წყენითა და თქუნთა ბრძანებათა მოსწავებითა მე, უნდომან მტუერმან ფერკთა
თქვენთამან... ე-ღ... დ... ღირსმან... აღწერა... ტრის-სა მშო... ღმრდით
ს-ღ... თა ღწ-ლთა და ქ... სასწაულთა შემდგომითი შემდგომად ლიტონითა²⁵
სიტკვთა... აირი რომელი ბუელსა შინა... ჰრცა შემდამტებია, არცა დაში-
ლია, არამედ ძალი სიტკვსაჲ და გამოცხადებაჲ საქმისაჲ მოკლედ და მარტი-
ვად წარმოშითქაჲს და მრავალეცხსა და მსხვე თანა აღრეულობასა ჰანბენისა
თანა-წარგდილ ვარ. და უკუეთუ რადმე შესავალად თხრობისა, ანუ ადგილ-ადგილ
შესაკრავად სიტკვსა სიტკუად გკმარებია, იგიცა საღმრთოთა წიგნთაგან და³⁰
წმიდათა მიერ თქუმულისაგან არს, და ეოველი ჰეშმარიტი და ჰეშმარიტებით
აღწერილი და წამებულთა მათ მიერ აჰა წინაშე თქუნსა არს, შეზღუდვილნი
საღმრთოდთა სიუარულითა და მარადის მოსურნენო წმიდათა ღუაწლისანო,
იკითხევდით და ვრსა წარმოუთხრობდით სადიდებულად ღმრთისა და პატივისა
მისისა, რომლისაჲ არს დიდებაჲ.

35

¹ ყ-ნი ვრნი ჩნ-ნი C. ² ~სარწმუნოებასა ზედა B. ³ ქვითა B. ⁴ ე-ა—A.
⁵ შეკრებულთ C. ⁶ პეტროს C. ⁷ გვკსნენ B. ⁸ +და C. ⁹ წმიდითურთ C. ¹⁰ სიმტ-
კიცე და სუფევაჲ... დაუსრულებელთა—B.

[32] ცხორებად და მოქალაქოებად ღირსისა და
 მოციქულთა² სწორისა ნებარისა ნინომისი^{3*}
 გუაქურთხენ⁴, მამაო!

- 6 მათ ქამთა, შინა⁵ ოდეს იწამა⁶ ყოვლად ქებული და დიდებული მთავარ-
 მოწამე გიორგი კაბადუკიელი, მასვე ქამსა შინა და მასვე ქალაქსა შინა
 იყო კაცი ვინმე⁷ თანაზიარი და მეგობარი წმიდისა მოწამისა⁸. ესე კაცი იყო
 კეთილად მორწმუნე და შველი მდიდართა და წარჩინებულთა. და იყო იგი
 ძლიერი და წარჩინებული და განთქმული ბრძოლათა შინა და წყობა-
 10 თა⁹, რომლისა სახელი ზაბილონ. ესე ზაბილონ წარვიდა პრომედ წინაშე
 მეფისა მაქსიმიანესა¹⁰ მსახურებად და მიღებად¹¹ პატივისა და ნიქისა¹².
 ხოლო იყო ვინმე კაცი¹³ მისევე ქალაქისა¹⁴ კაბადუკიელი, მეცი-
 ერი და მოყუარე ზაბილონისი¹⁵. ხოლო¹⁶ აღესრულა რაჲ კაცი იგი და
 მეუღლე მისი და დაშთეს მათგან ორნი ქალ¹⁷-წულნი, და განყიდეს მო-
 15 ნაგები მშობელთა მათთა და წარვიდეს წმიდად¹⁸ ქალაქად იერუსალიმად¹⁹
 და თაყუანი-სცეს განმაცხოველებელსა საფლავსა²⁰ და შეუერდეს²¹ უფალ-
 სა მზრდელსა მას და მწყალობელსა ობოლთა და ქურავისა²²; და მიი-
 წინეს ივინი იმ²³ლიმად²⁴ [V] და დაადგრეს²⁴ მუნ და მსახურებდეს²⁵
 ქრისტესა²⁶.
 20 ხოლო ყრმა²⁷ იგი მიიწია რაჲ პასაკსა,²⁸ კეთილად ქცევისა ამისთვის²⁹
 პატივითი³⁰-პატივად აღყვანებულ იქმნა და მიემთხვა პატრიაქობასა. ხო-
 ლო დაჲ მისი მსახურებდა³¹ წმიდასა³² აღდგომასა და მმორჩილებდა³³ სა-
 რრა³⁴ ბეთლემელსა. ხოლო კაბუკი იგი ზაბილონ, რომელი ზემო ვაცსე-
 ნეთ³⁵, მიიწია პრომედ წინაშე მეფისა. სიმენისა მისისათვის განაწესა³⁶
 25 იგი მკედართმთავრად ერისა მისისა.

* ხელნაწერების ნუსხა: A:H—22 (ლენინგრ.); B: A—587; C: საქ. ცენტრ. არ-
 ქივი, № 1446, საქმე № 20. (აქ გათვალისწინებული არაა ნუსხების—H—963, H—
 357, S—1499, S—4284-ის მონაცემები: ყველა ეს ნუსხა გვიანდელია, მისდევს BC-ს
 და არ შეიცავს ტექსტს გაგებისათვის განსაკუთრებულ წაკითხვებს).

¹ იანვარსა ი^დ—A. ² მოციქულთ B. ³ ნინოსი BC. ⁴ გუაქურთხე C. ⁵ შინა—
 BC. ⁶ იწამა—წმიდა და B, წმიდა და C. ⁷ ~კაცი ვინმე იყო BC. ⁸ მოწამისა BC.
⁹ წყობათა შინა C. ¹⁰ მაქსიმიანესა B, მაქსიმოიანესა C. ¹¹ მიიღება C. ¹² ნიქსა და
 პატივისა C. ¹³ ~კაცი ვინმე BC. ¹⁴ ქალაქისა BC. ¹⁵ ზაბილონისა B, ზაბილონისა C.
¹⁶ ხოლო—BC. ¹⁷ ქა C+და BC. ¹⁸ წმიდათა C. ¹⁹ იმ²³ლიმად A, იმ²³ლიმ B. ²⁰ საფ-
 ლავს C. ²¹ შეუერდეს C. ²² ქურავისა C. ²³ მიიწინეს ივინი იმ²³ლიმად|შარლოკნეს
 წმიდანი იგი ქალაქნი და(—B) აღვილნი BC. ²⁴ დაადგრეს|დადგეს C. ²⁵ მსახურებ-
 დეს AC. ²⁶ ქრისტესა—A. ²⁷ ყრმა BC. ²⁸ ასაკსა A. ²⁹ ამისთვის|მისისათვის BC.
³⁰ პატივით AC. ³¹ მსახურებად B, მსახურებად C. ³² წმიდასა—BC. ³³ მმორჩილობდა
 B, მორჩილობდა C. ³⁴ სარა A. ³⁵ ვაცსენებდი C. ³⁶ განაწესნა C.

ხოლო მას ეამსა იქმნა განდგომილება ფრანგთაჲ, ვიდრემდის თუთ მეფისა მიმართ ბრძოლა-ყვეს. ხოლო ჭაბუკი იგი ზაბილონ განვიდა ბრძოლად მათდა და შეწვეწვითა ქრისტესითა სძლო და იოტნა და¹ მთავარი² იგი მათი³ და წარჩინებულნი მისნი შეიპყრნა და წინაშე მეფისა შეკრულნი მიიყვანნა⁴. ხოლო მეფემან პატივი და ნიჭი წინა-უყო ზაბილონს, ხოლო განდგომილთა მათთვის მთავართა განაჩინა სიკუდილი. მაშინ იწყეს მათ ტირილად და ევედრებოდეს ზაბილონს და ეტყოდეს: „შეგკუყვანენ ჩუენ ტაძარსა უფლისა შენისასა და ნათელ-გუეუც⁵ ჩუენ⁶ სახელსა ზედა მისსა⁷, რომელმან შენ ესევეთარი ძლევაჲ მოგანიჭა. და ესრეთ რაჲ მოვისრნეთ, შენ უბრალო იყო სისხლთა¹⁰ ჩუენთაგან⁸“. ხოლო მან აუწყა ესე პატრიაქსა პრომისასა და პაპასა⁹. ხოლო მან შეიწყნარა სიხარულით და ნათელ-სცა და აზიარნა საიდუმლოთა ქრისტესთა. და თაყუანი-სცეს¹⁰ მათ თავთა¹¹ წმიდათა¹² მოციქულთა. და ზვალისა დღე მზისა ამოსლვასა მყუდროდ¹³ განვიდეს¹⁴ ადგილსა სასიკეთდინესა და სიხარულით მოელოდეს სიკუდილსა. ხოლო ზაბილონს ხედვიდა რაჲ მათ, აღიძრა გონებითა და ტროდა ფრად, და შევიდა წინაშე მეფისა და გამოითხოვნა¹⁵ ივინი. ხოლო მეფემან მიჰმადლნა ივინი¹⁶ და პრჭუა¹⁷: „მომინიჭებთან ივინი¹⁸ შენდა და, რაცა გნებავს¹⁹, უყავ მათ“.

მაშინ ზაბილონს²⁰ განუტყენა ივინი წარსლვად²¹ ქუეყანად მათდა²⁰ და ამცნებდა, რაჲთა არა ოდეს იკადრონ²² განდგომილებაჲ. ხოლო ივინი აღუთქუმიდეს²³ და ეტყოდეს, რაჲთა წარჰყვეს²⁴ მათ²⁵. ხოლო მან ისმინა ევედრებაჲ მათი და ითხოვნა პაპასაგან²⁶ მღვდელნი²⁷ და წარიტანნა²⁸ თანა და წარჰყვა²⁹. და ვითარცა მიეახლნეს ქუეყანასა მათსა და ეუწყა, ვითარმედ მთავარნი მათნი ცოცხლებით მოვლენან³⁰, ყოველნი, რომელნი³⁵ იყენეს ქუეყანასა მას³¹, ყოველნი³² მოეგებნეს³³ წინა მდინარესა მას ზედა³⁴ ლადამარასა³⁵, და სიხარულით მოიკითხნეს ივინი. და ევედრებოდეს³⁶ ზაბილონს, რაჲთა ნათელ-სცეს მათ ყოველთა. ხოლო მღვდელთა³⁷ მათ

1 და—BC. 2 მთავარნი BC. 3 მათნი BC. 4 მიიყვანა B, მიიყვანა C. 5 გ'ვც A. 6 ჩუენ—A. 7 ~მისსა ზედა BC. 8 სისხლთაგან ჩუენთა C. 9 პაპსა C. 10 თყ'ნ-სცეს A. 11 +მათ BC. 12 წმიდათა—C. 13 მზისა აღმოსლვასა მყუდროდ] შეიპყრნეს სა-მოსელი სიკუდრთა. და BC. 14 გავიდეს C. 15 მოითხოვნა A. 16 ი'გი B. 17 რჭვა C. 18 იგი B. 19 გენებოს C. 20 ზაბილონ A. 21 წარსლვად C. 22 იკადროს B. 23 აღუთ-ქმიდეს BC. 24 წარყვეს BC. 25 მათ—BC. 26 პაპასაგან B, პაპისაგან C. 27 მღვდელი C. 28 წარატანა C. 29 წარყვა C. *30 მოვლენ A. 31 მას[მათის BC. 32 ყოველნი—C. 33 +სიხარულით BC. 34 ზედა—BC. 35 ლადამარსა C. 36 ევედრნეს BC. 37 მღვდელ-თა C.

აქურთხეს წყალი და ნათელ-სცეს მათ ყოველთა¹. და იქმნა სახარული დიდი მას დღესა შინა. ხოლო ზაბილონ დაუტევნა მღღელნი იგი² მათ თანა, რაჲთა ასწაონ³ მათ სჯული და წესი. და იგი წარვიდა ჰრომედ, დიდითა⁴ ნიჭითა განმდიდრებული⁵.

ამის შემდგომად განიზრახა გულისა თვისა,⁶ რაჲთა წარვიდეს იერუსალიმს⁷ და თაყუანის-სცეს⁸ წმიდათა მათ ადგილთა, და საფასე იგი, რომელ აქუნდა⁹, განუყოს¹⁰ მუნ გლახაკთა. და ვითარცა მიაწია იგი იერუსალიმს¹¹ და თაყუანი-სცა წმიდასა¹² ადღეგომასა, იხლა ყრმაჲ იგი, რომელი წარმოსრულ იყო ქუეყანით მისით¹³ კაბადუკით და პატრიაქ ქმნალ იყო იგი¹⁴ იერუსალიმს¹⁵. [33] იცნა იგი და მოივითხნეს ურთაერთას. დღესა ერთსა პრეტუ სარრა¹⁶ ბეთლემელმან პატრიაქსა, რაჲთა მისცეს დაჲ მისი ცოლად ზაბილონს. და პატრიაქმან ისმინა სარრაჲსი¹⁷ და შეპრთო¹⁸ დაჲ იგი¹⁹ მისი ზაბილონს. ხოლო მან წარიყვანა მამულად თვსად კაბადუკიად, რომელთაგან იშვა მხოლოდ ღარსა და ყოვლად²⁰ ნეტარი ნინო, ხეთაგან კეთალთა ნაყოფი კეთალა და სათნოჲ ღმრთისაჲ.

და ვითარცა იქმნა იგი ათორმეტისა წლისაჲ²¹, შეითქუნეს მშობელნი მისნი და განყიდეს ყოველი მონაგები მათი და წარვიდეს იერუსალიმად²² მხოლოდ ასულისა მათისა, თანა. და მუნ განუყვეს²³ ყოველი სიმდიდრე მათი. ხოლო ზაბილონ დაიწერა პატრიაქისაგან ჭუარი და შეატყ-
 20 ბო ასული იგი²⁴ თვისი და სახედ წვმისა დამოადინნა ცრემლნი და იქმნა გუელისაგან; და ასულა²⁵ იგი შეჰვედრა²⁶ ღმერთსა და დალოცა იგი და მისცა უკუანასწელი²⁷ ამბორის-ყოფად და ყოველითურთ ჯმნილმან სიფლისაგან ადიღო შური ელიასი და იოვანესი და განვლო იორდანე და არღარავენ უწყის კაცთაგანმან აქამომდე²⁸, გარნა ღმერთმან მხოლომან.

მაშინ პატრიაქმან დაჲ მისი სოსანა მისცა მსახურად²⁹ დედათა უძლურთა, ვითარცა-იგი თვთ ინება მან, და ესრეთ აღესრულა სათნოდ უფლისა³⁰; ხოლო გამორჩეული ღმრთისა³¹ ნეტარი ნინო შეჰვედრა³² ღმრთის-მოშიშსა დედაკაცსა სარრაჲსს³³, რომელი ჰმსახურებდა³⁴ წმიდასა³⁵

¹ მათ ყოველთა—A. ² იგი—BC. ³ ასწაონ C. ⁴ დიდთა A. ⁵ გამდიდრებული C. ⁶ თვისა C. ⁷ იერუსალიმ B. ⁸ თაყუანისცეს AC. ⁹ აქუნდა [აღიხუნა, რაჲთა A. ¹⁰ განუყენეს C. ¹¹ იერუსალიმ A, იერუსალიმ B. ¹² წმიდასა—BC. ¹³ ქუეყანით მისით] ქალაქითთ A. ¹⁴ იგი—BC. ¹⁵ იერუსალიმ B. ¹⁶ სარა A. ¹⁷ სარაჲსი A. ¹⁸ შეპრთო BC. ¹⁹ იგი—C. ²⁰ და ყოვლად—C. ²¹ წლისა BC. ²² იერუსალიმ A, იერუსალიმ B. ²³ განუყენეს C. ²⁴ იგი—C. ²⁵ ასული—B. ²⁶ შეჰვედრა C. ²⁷ უკუანასწელი C. ²⁸ აქამომდე—C. ²⁹ მსახურებად B. ³⁰ უფლისა [ღმრთისა B. ³¹ გამორჩეული ღმრთისა] დისწული თვის BC. ³² შეჰვედრა A. ³³ სარრაჲს — BC. ³⁴ მსახურებდა AC. ³⁵ წმიდასა—BC.

აღდგომასა. და მის თანა იყოფოდა¹ ღირსი² ესე ნინო. და ისწავლიდა³ იგი საღმრთოსა სჯულსა, რამეთუ მეცნიერ იყო იგი ყოველსავე განგებულებასა ქრისტესსა: ხარებასა⁴, და⁵ ნათლის-ღებასა, ჟუარ-ცუმასა⁶ და აღდგომასა, და სულრისათვის და ტილოთა და ჟუარისათვის და კუართისა. ხოლო ღირსი ნინო ჰკითხვიდა⁷ საღაობასა კუართისასა. ხოლო იგი ეტყოდა: „ჰხუდა⁸ იგი წილად ჰურიათა⁹ მცხეთელთა“. ხოლო იგი ეტყოდა: „სადა არს მცხეთა?“ ხოლო მან პრქუა¹⁰, ვითარმედ¹¹: „არს ქუეყანად ჩრდილოეთისა და სამკვდრებელი წარმართთად შორის სპარსთა და ოვსეთისა. და ქალაქი¹² არს მცხეთა“. ესე ყოველი ისწავა რაჲ, მაღლობად შეწირა¹³ ღმრთისა¹⁴ და ყოვლად წმიდისა¹⁵ დედოფლისა¹⁶ ღმრთის-მშობლისა.

ამას იგონებდა, რაჲთამცა ღირს-იქმნა ხილვად აღვილისა მის, სადა იგი არს კუართი უფლისა იესუჲსი¹⁷. და ყოველსა ჟამსა ევედრებოდის სენაკსა შინა თვისსა¹⁸ ხატსა მას წმიდისა ღმრთის-მშობელისა¹⁹ წინაშე მდგომარე, რაჲთა განაგოს უმჯობესი სულისა მისისაჲ. ხოლო ტკიბლმან მან და მარადის ნუგეშინის-მცემლმან ყოველთა²⁰ მვედრებულთა²¹ მისთამან¹⁴ სასომან ჩუენმან წმიდამან ღმრთის-მშობელმან შეისმინა ვედრებისა მისისაჲ და მოიხსენა წილ-ხულომად²² მისი ქართველთა²³ ნათესავისაჲ, ოდეს-იგი წილ-იგდეს მოციქულთა ქუეყანად და ქუეყანად²⁴. ამისთვისცა განშზადა²⁵ ღირსი და²⁶ წმიდაჲ ნინო მოციქულად. და ნეტარ²⁷ ვართ ჩუენ და სამგზის სანატრელ²⁸, რამეთუ ნაწილნი ვართ ყოვლად წმიდისა ღმრთის-მშობელისანი. ხოლო სიტყუად ჩუენი წმიდისა ნინო²⁹ |ჲ|ს განგებათა და საქმეთა მივაქციოთ²⁹.

[V] მათ დღეთა შინა მოვიდა ვინმე დედაკაცი შერაცხილთაგანი³⁰ ქალაქითგან³¹ ეფესო³² |ჲ|თ თაყუანის-ცემად წმიდათა³² აღგილთა იერუსალიმისათა³³ და განყოფად³⁴ ქველის-საქმისა. და ვითარცა მოილოცა³⁵, კუალად წარე-²⁵ მართა ქუეყანად თვისად. ხოლო ღამესა მას გამოუჩნდა ღირსსა³⁶ ნინოს³⁷ ძილსა შინა წმიდაჲ ღმრთის-მშობელი და პრქუა³⁸: „წარვედ³⁹ ქუეყანად ჩრდილოეთისა და უქადაგე სახარებაჲ ძისა ჩემისაჲ. და პპოო⁴⁰ შენ მად-

¹ იყოფოდა |ჲ|სახურება B, მსახურება C. ² ღირსი BC. ³ და ისწავლიდა |ღმრთის სწავლიდა A. ⁴ ჰსა ხარებასა |ქრისტეს სახიერებასა (სახერებასა C) BC. ⁵ და—BC. ⁶ ჟუარცუმასა BC. ⁷ კითხვიდა C. ⁸ ხუდა C. ⁹ ურიათა B. ¹⁰ პრქვა C. ¹¹ ედ—BC. ¹² ქალაქი A. ¹³ შეწირა C. ¹⁴ ღმრთისა B, ღმრთისა C. ¹⁵ წმიდისა BC. ¹⁶ დედოფალი C. ¹⁷ იესოსი C. ¹⁸ თვისა C. ¹⁹ მშობლისასა BC. ²⁰ ყოველთა—A. ²¹ მვედრებულთა C. ²² ხულომად C. ²³ ქართველთა C. ²⁴ და ქუეყანად—B. ²⁵ განშზადა BC. ²⁶ და—C. ²⁷ ნეტარ A. ²⁸ სანატრელი A, სანატრელი C. ²⁹ ჩუენი წმიდისა ნინოს განგებათა და საქმეთა მივაქციოთ | ჩუენისა ცხოვრებისა ნინო კედვითა(!) აღიარება და თავი თვისი საქმიეთა ჟუარს-აცუა A. ³⁰ შერაცხილთაგან B. ³¹ ქალაქით BC. ³² +მათ BC. ³³ იმწლიმისათა A, იმწლებისათა B. ³⁴ განყოფად C. ³⁵ მოილოცა C. ³⁶ ღირსი C. ³⁷ ნინოსა C. ³⁸ პრქვა C. ³⁹ წარვედ C. ⁴⁰ პპოო C.

ლი წინაშე ღმრთისა. და მე ვიყო მფარველი და გელის-ამპყრობელი¹ შენი“. ხოლო იგი ეტყოდა შეძრწუნებული: „დედოფალო, ვითარ შესაძლებელ არს ვეე ჩემ მიერ, რამეთუ მე დედაკაცი ვარ უნდოჲ და უსწავლელი, ანუ რაჲ იყოს სასწაულად საქმისა ამის?“

5 მაშინ წმიდამან დედოფალმან კელი მიჰყო² ზედა კერძო ცხედრისა მისისა მყოფსა მას რტოსა ვახისასა და მოჰკეთა მისგან და შექმნა ჯუარი. და მისცა კელთა ღირსსა ნინოს და პრჭუა³: „ესე იყოს მცველი შენი და ამით სძლო ყოველთა წინააღმდეგომთა შენთა. და წარემართოს ქადაგებაჲ შენი და მე ვიყო შენ თანა და არა დავიტყო შენ“.

10 ესე რაჲ იხილა, განიღვძა⁴ და აქუნდა ჯუარა იგი⁵ კელთა მისთა და ვითარცა განთენა, წარვიდა და ყოველი ესე მიუთხრა პატრიარხსა⁶ და უჩუენა ჯუარიცა იგი. და პატრიარხი⁷ განკრთომილი⁸ ჰმადლობდა⁹ ღმერთსა. და პრჭუა წმიდამან ნინო პატრიარხსა: „წარმავლინე, მამო, ვითარცა ბრძანებულ არს ჩემდა საღმრთოთაჲსა¹⁰ მიერ ბრძანებისა“.

15 ვედრა, რაჲთა თანა წარიყვანოს¹¹, დედაკაცსა მას მთავრისასა¹², რომელი წარვიდოდა¹³ ვეფსოდ. მაშინ წმიდამან პატრიარქმან დედის¹⁴ ძმამან მისმან წარიყვანა წინაშე კრისტეს ღმრთისა ჩუენისა საფლავსა და დაასხნა კელნი¹⁵ ესრეთ მეტყუელმან: „უფალო ღმერთო ჩუენო, შემოქმედო ცათა და ქუეყანისაო, და¹⁶ დამბადებულო ყოველთა ხილულთა და უხილავთაო, შენ შეგვედრებ¹⁷ ობოლსა ამას¹⁸ დისა ჩემისასა; და წარვალინებ ქადაგებად ღმრთეებისა¹⁹ შენისა, სადაცა ჯერ-იჩინოს შენმან²⁰ სახიერებაჲმან²¹, და შენ წარუძღელ²² და იქმენ²³ თანა-მოგზაურ ამისსა²⁴ და შეზღულდე ესე წმიდითა სულითა შენითა, რაჲთა უშიშად ვიდოდის²⁵ შორის ასპიტთა²⁶ და იქედნეთა; და მიუთხრობდეს ჰეშმარიტებასა ღმრთეებისა²⁷ შენისასა, რამეთუ დიდებულ ხარ უკუნისამდე²⁸. და შენ, ყოველად წმიდაო დედოფალო, ღმრთის-შობელო, სასოო ყოველთა შენდა²⁹ შევედრებულთაო, რომელი-ესე გამოირჩიე³⁰ მსახურებად დიდებისა შენისა, მარადის გარე შეიცვე³¹ ოხითა შენითა, რამეთუ აჲ ესერა წარვალინებ მინდობითა³² წყალობათა შენთა ურიცხეთა“.

20 და ვითარცა ესე წართქუ-

25

1 -ამპყრობელი C. 2 მიყო B. 3 რქვა C. 4 განიღვძა B. 5 იგი—C. 6 პატრიარქსა BC; ~პატრიარქსა ესე ყოველი მიუთხრა C. 7 პატრიარქი BC. 8 განკრთომილი] განკრთომი და A. 9 მადლობდა A. 10 სმ'ლთისა A. 11 წარიყუნოს A. 12 პრჭუა წმიდამან... მთავრისასა] ყოველად წმიდასა დედოფალსა. ხოლო წმიდაჲ (წმინდა იგი C) ნინო ვედრა პატრიარქსა, რაჲთა თანა წარგზავნოს დედაკაცსა მას (+თანა C) მთავარსა BC. 13 წარვიდა C. 14 დედისა B. 15 +ესე BC. 16 და—C. 17 შეგვედრებ B, შეგავედრებ C. 18 ამასა C. 19 ღმრთეებისა C. 20 შენმან—C. 21 სხ'რბამან A. 22 წარუძღელ C. 23 ექმენ BC. 24 ამასა C. 25 ვიდოდეს C. 26 ასპიტთა C. 27 ღმრთეებისა C. 28 უკენ+ამინ C. 29 შენთა BC. 30 გამოირჩიე]გამოაჩინე C. 31 შემიცვე C. 32 მინდობით C.

ნა¹, წმიდამან ნინო მიიღო პატრიაქისაგან კურთხევა და დაიწერა ჯუარი და წარმოემართა² დედაკაცისა მის თანა.

და ვითარცა მიიწივნეს³ ეფესოდ, შეემთხვნეს⁴ დედაკაცსა ვისმე მთავარსა, სახელით რიფსიმე⁵, რომელსა სუროდა⁶ სარწმუნოებისა მიმართ მოსლვა საღმრთოთა⁷ და წმიდისა ნათლის-ღებისა⁸ მიერ განწმედა⁹. მაშინ¹⁰ იწყო სწავლად წმიდამან ნინო¹⁰ და მოძღურებად მისსა¹¹. და ეტყოდა ყოველთა¹² განგე[34]ბულებათა ქრისტესთა. ხოლო ნეტარმან მან დედაკაცმან ვითარცა ქუეყანამან შეიწყნარა თესლი სიტყუათა მისთა¹³ და ნათელ-ილო სახელითა მამისა და ძისა და სულისა წმიდისა¹⁴. და წარიყვანა მის თანა ღირსი ნინო და იყოფოდა¹⁵ სახლსა შინა მისსა¹⁶ 10 და მოძღურიდა¹⁷ და ასწავებდა სჯულსა და მცნებათა¹⁸ უფლისა ჩუენისა იესუ¹⁹ ქრისტესთა.

ხოლო მას ეამსა შინა ინება დოკლიტიანე²⁰, რადთა იძიოს ყოვლით კერძო ქალი ქმნულ²¹-კეთილი²², რადთა შეირთოს²³ იგი ცოლად. და წარგზავნა²⁴ ყოვლით კერძო²⁵ მეძიებელნი²⁶ და მხატვარნი, რადთა, სადაცა 15 პპობედნ²⁷ ქალსა ქმნულ²⁸-კეთილსა²⁹, ხატვისა³⁰ მიერ აუწყონ მას. ხოლო ერთ³¹ კერძონი იგი³² მიიწივნეს რად ეფესოდ, ეუწყა რიფსიმესთვის³³ სიკეთე და შეუენიერება პირისა მისისა. და ვითარცა იხილეს, გამოხატეს იგი³⁴ და წარგზავნეს წინაშე მეფისა. და ვითარცა იხილა ხატი იგი, აღგზნა სიყუარულითა მისითა და მსწრაფლ წარავლინა ჰუნენი და თანად³⁵ 20 შესამოსლები და სამკაულნი თითო-სახენი და უბრძანა სწრაფით³⁶ აღმოყვანება³⁷ რიფსიმეს.

და ვითარცა მიიწივნეს³⁸ იგინი ეფესოდ³⁹, ეუწყა რიფსიმეს მოსლვა⁴⁰ მათი. შეუძნდა⁴¹ და თქუა გულსა შინა თვისსა⁴²: „არა განვსცვალო⁴³ დიდებად იგი საუკუნოდ წუთ-ერთ⁴⁴ ცხოვრებისათვის⁴⁵ და არცაღა გამოვაჯუა⁴⁶ 25

¹ წართქუნა] წურთნა BC. ² წარემართა BC. ³ მიწივნეს A, მიიწივნეს BC. ⁴ შეემთხვნეს A, შეემთხვა B, შეემთხვია C. ⁵ რისიმე B, რიფსიმე C,]—A. ⁶ სუროდა B. ⁷ სარწმუნოებისა მიმართ... საღმრთოთა] სარწმუნოებისათვის ქრისტეს ღმრთისა BC. ⁸ ნათლიღებისა B. ⁹ მიერ განწმედა—BC. ¹⁰ ნინა A. ¹¹ მისსა BC. ¹² მოძღურებად... ყოველთა]თითოეულად წარმოუთხრობდა BC. ¹³ მისთა BC. ¹⁴ ~წმიდისა სულისათა C. ¹⁵ იყოფოდა BC. ¹⁶ მისსა—C. ¹⁷ მოძღურიდა BC. ¹⁸ +სჯულსა C. ¹⁹ იესუს B, იესოს C. ²⁰ დოკლიტიანე C. ²¹ ქმნილი BC. ²² კეთილისა B; ~ქმნილი კეთილი ქალი C. ²³ შეირთო C. ²⁴ წარგზავნა C. ²⁵ +ქმნილი C. ²⁶ მეძიებელი C. ²⁷ პობედნ C. ²⁸ ქმნილ BC. ²⁹ +და A. ³⁰ ხატისა C. ³¹ ერთი C. ³² იგი—C. ³³ რიფსიმესთვის C. ³⁴ იგი—C. ³⁵ თანა C. ³⁶ წრაფით C; უბრძანა სწრაფით]უწინასწარან A. ³⁷ აღმოყვანება A. ³⁸ მიიწივნეს BC. ³⁹ ეფესოდ—AB. ⁴⁰ მოსლვა BC. ⁴¹ +რიფსიმეს ფრიად BC. ⁴² თვისა C. ⁴³ განვსცვალო B. ⁴⁴ ერთისა BC. ⁴⁵ ცხოვრებისათვის C. ⁴⁶ გამოვაჯუა C]განეახო A.

გული¹ ჩემი სასძლოსა² ზეცისა, და არცა³ შევაგინო წმიდა ნათლის-
 ღებამ შეუღლებითა უღმრთოჲსა მის მძლავრისაჲთა. და არცა ვეცრუო⁴
 უფალსა ჩემსა ქრისტესა⁵. და ჰრქვა⁶ გაიანეს⁷ ღედამძუძესა მისსა⁸: „მე
 წარვალ ამიერ უცხოებად, რამეთუ არა მნებავს საქმე ესე უჯეროჲ“⁹. ხო-
 6 ლო იგი ეტყოდა: „უკეთუო¹⁰ შენ წარხვდე, ჩუენ¹¹ სასჯელი წინა გვც
 უკეთურთა მათ კაცთაგან, არამედ წარმოვიდეთ ჩუენცა შენ თანა“.

და ესე რაჲ¹² განიზრახეს¹³, მას ღამესა მეოტ იქმნეს¹⁴. და მათ თანა
 იყვნეს სხუანიცა სახლუღონი დედანი, რომელთა რიფსიმესე თანა ნათელ-
 ელო; და ღირსიცა ესე წმიდა ნინო მათ თანავე მეოტ იქმნა. და ვითარ-
 10 ცა მოიწიენეს სომხითად სამეფოსა თრდატისსა¹⁵, დაიძალნეს საწნებელთა
 შინა. და ვითარცა ცნა ესე დეოკლიტიანე, შეუძნდა ფრიად და მიწერა
 თრდატისსა¹⁶, რადთა იძიოს იგი და ძლუნად დიდად მიუძღუნოს¹⁷ იგი¹⁷.

ხოლო თრდატ მოსწრაფებით იწყო ძიებად და ეუწყა ყოფამ მათი
 საწნებელთა¹⁸ შინა, და ბრძანა მიყვანება მათი მის წინაშე. და ვითარცა
 15 მიყვანეს¹⁹ მის²⁰ წინაშე წმიდანი²¹ იგი დედანი და ვითარცა იხილა რიფ-
 სიმე, აღეზნა ტრფიალებითა თრდატ და პლოკნიდა²² მას, რადთა იქმნეს²³
 იგი ცოლად მისსა²⁴. ხოლო წმიდამან რიფსიმე მიუგო²⁵ და²⁶ ჰრქვა²⁷:
 „უწყალოო მსაჯულო²⁸, მე ზეცისა სასძლოსა მითხოვილ²⁹ ვარ და შენ
 ვითარ იკადნიერებ³⁰ ამას“³¹. მაშინ თრდატ³², ვითარცა³³ ვერა³⁴ აღასრუ-
 20 ლა ნებაჲ³⁵ თვისი, მისცნა ტანჯვათა და სიკუდილთა³⁶ წმიდანი იგი დე-
 დანი. ხოლო წმიდა ნინო განეშორა³⁷, განგებითა [V] ღმრთისაჲთა განე-
 რა კელთა მათთაგან და ივლტოდა და მივიდა ულოპოროს და მუნ დაი-
 ზამორა.

და ვითარცა მოიწია³⁸ ზაფხული, აღმოვიდა მათთა³⁹ ჯავახეთისათა
 25 და მიემთხვა ტბასა, რომელსა ეწოდების ფარავნა⁴⁰, და მიიღო საზრდე-
 ლი მეთევზურთაგან და კმადლობდა⁴¹ ღმერთსა. ხოლო იყვნეს მათვე ად-
 გილთა მწყემსნი და იკითხვიდა მათგან ვინაობასა და სადაობასა. ხოლო⁴²

¹ გული|სული BC. ² +მას BC. ³ არცა BC. ⁴ ვეცრუო C. ⁵ რქვა C. ⁶ გაი-
 ანესა C. ⁷ მისა C. ⁸ უჯერო BC. ⁹ უკეთუ C. ¹⁰ ჩუენ—C. ¹¹ რა BC. ¹² განიძრა-
 ხეს C. ¹³ იქმნეს C. ¹⁴ თრდატისსა C. ¹⁵ დაიძალნეს... მიწერა თრდატისსა|და C.
¹⁶ მიუძღნოს C. ¹⁷ იგი|მას BC. ¹⁸ საწნახელთა C. ¹⁹ მიყვანეს C. ²⁰ მის—C. ²¹ წმი-
 ნდა C. ²² ლიქნიდა BC. ²³ იქმნეს B. ²⁴ მისსა|მისად C. ²⁵ წ—ნ რიფსიმე მიუგო|
 წმიდა რიფსიმე ეტყოდა BC. ²⁶ +და A. ²⁷ რქვა C. ²⁸ უწყალოო მსაჯულო|უსჯუ-
 ლო B, უსჯულო C. ²⁹ სძალი|მითხოვილ BC. ³⁰ იკადნიერებ|იკადრებ BC. ³¹ ამას|
 მეგას BC. ³² თრდატ—BC. ³³ ვითარ BC. ³⁴ ვერ BC. ³⁵ ნება A. ³⁶ მისცნა... სი-
 კუდილთა|მახვლითა დაქრნა BC. ³⁷ განეშორა—BC. ³⁸ მოიწია|მოვიდა BC. ³⁹ მათთა|
 მათთა C. ⁴⁰ ფარავნა A, ფარავანა C. ⁴¹ მადლობდა C. ⁴² ხოლო|და B.

მათ მიუგეს: რომელნიმე ქინჯარელნი და სხუანი საფურცლით და რომელნიმე ქალაქისაგან¹ მცხეთისა².

და ვითარცა ესმა ვსენებად მცხეთისაჲ, ფრიად³ ნუგეშინის-ეცა. და კუალად მიხედნა და იხილნა მთანი⁴ ჩრდილოასანი⁵ ეამსა ზაფხულისასა საესენი თოვლითა, შეძრწუნდა და ილოცვიდა და⁶ დამოადინნა ცრემლნი. ⁵ და მერმე მიილო ქვა⁷ და დაიდვა⁸ სასთუნალ⁹ და მიწვა განსთუნებად. და ვითარ მიიძინა, წარმოუდგა მას კაცი ბრწყინვალე ხილვითა და მისცა წიგნი დაბეჭდული და პრქუა¹⁰: „აღდგ და მიაართუ¹¹ წიგნი ესე შეფესა¹² წარმართთასა¹³ მცხეთისა“¹⁴. ხოლო მან ცრემლით მიუგო: „უფალო, მე დედაკაცი ვარ უცხოა¹⁵ და ვიდრე ვიდე¹⁶ უცხოთა ნათესავთა თანა?“ და ¹⁰ განვსნა წიგნი იგი და წერილ¹⁷ იყო პრომულად¹⁸ სახელი იესუმისი¹⁹; და²⁰ იტყოდა, რამეთუ: არა არს მამაკაცი და არცა დედაკაცი²¹, არამედ თქუენ²² ყოველნი ერთ ხართ ქრისტეს მიერ²³. წარვედით და მოიმოწაფენით ყოველნი წარმართნი* და ასწავებდით მათ, რამეთუ ნათელი გამობრწყინებდა²⁴ არს მათ ზედა. და სადაცა იქადაგოს სახარებაჲ ესე²⁵, მუნცა ¹⁵ ითქუმოდის²⁶ დედაკაცი ესე.

და ვითარცა განიღვძა ჩუენებისა მისგან, აღდგა და აღიპყრნა²⁷ კელნი თვისნი და მყოფარ ეამ ილოცა. და²⁸ კუალად მოდრკა და ცრემლითა²⁹ ქუეყანასა დაალტობდა, და³⁰ ყოველთა შესავედრებელსა წმიდასა ღმრთის-შობელსა ევედრებოდა, და იტყოდა: „მ³¹ ყოვლად ქებულო და დიდებულო ღმრთის-შობელო, რომელმან უხრწნელებით ჰშვე ცხოვრებად³² კაცთა მოსრული წმიდაჲ იგი წმიდათაჲ³³ სიტყუაჲ ღმრთისაჲ, შეიწირე ვედრებაჲ უღირსისა მკველისა³⁴ მონისა შენისაჲ და შემწე და კელის-ამპყრობელ³⁵ მექმენ საცთურთა ზედა მტერისათა. აჲ ესერა ბრძანებისაებრ ძისა შენისა წარვემართები მე ქებად სახელისა მისისათეს წმიდისა. წარმი- ²⁵ ძელუ და მასწავე სიტყუაჲ ჯეროვანი. და მოხედენ³⁶ და შეიწყალე ერი განწირული, რომლისათეს დასთხია პატოსანი სისხლი თვისი ქრისტემან ძემან შენმან და ღმერთმან ჩუენმან“.

* შდრ. მათე 28, 19, გალატ. 3, 28

¹ ქალაქით BC. ² მცხეთით BC. ³ ფრიად|ყოვლად B. ⁴ მთანი|მთანი C. ⁵ ჩრდილოეთისანი C. ⁶ და—C. ⁷ ქვა BC. ⁸ დადვა C. ⁹ სასთუნალ B, სასთუნლად C. ¹⁰ რქვა C. ¹¹ მიაართვი C. ¹² ~მეფესა ესე C. ¹³ წარმართსა C. ¹⁴ მცხეთასა C. ¹⁵ უცხო BC. ¹⁶ ვიდრე|ვიდრე C. ¹⁷ წერილი A. ¹⁸ რომაულად+და C. ¹⁹ იესო A, იესოსი C. ²⁰ და|რომელი BC. ²¹ მამაკაცი და არცა დედაკაცი|მამაკაცება B, მამაკაცება, არცა დედაკაცება C. ²² თქუენ—BC. ²³ ქრისტეს მიერ—BC. ²⁴ გამობრწყინდება C. ²⁵ ესე—BC. ²⁶ ითქმოდის BC. ²⁷ აღიპყრა C. ²⁸ და—C. ²⁹ ცრემლით C. ³⁰ და—C. ³¹ მი C. ³² ცხოვრებად C. ³³ წმიდათა BC. ³⁴ მკველისა B. ³⁵ ამპყრობელი C. ³⁶ მოხედე C.

და ვითარცა სრულ-ყო ლოცვამ¹, განათლდა ვონებამ მისა მადლი-
თა ქრისტესითა და² ყოვლად წმიდისა მარადის ქალწულისა მარიაჲმისითა³;
და უშიშითა⁴ გონებითა წარემართა, და ვითარცა იწყო სლვად⁵, მიემთხვა
კაცთა⁶ მოგზაურთა და შეუღდა გზასა ქართლისასა და მივიდა ქალაქსა
5 ურბნისსა⁷. და იხილნა კაცნი კერპთ-მსახურნი⁸ და შევიდა ბავინსა ჰური-
ათასა⁹, რამეთუ¹⁰ [35] უწყოდა ენამ¹¹ ბერძული და ებრაული¹².

ამისსა¹³ შემდგომად დღესა ერთსა წარემართნეს სიმრავლენი ერთანი
მიმავლნი ქალაქად მცხეთისად თაყუანის-ცემად¹⁴ ღმრთისა მათისა არმა-
ზისად¹⁵. და მათ თანა წარვიდა წმიდაჲ ნინო. და ვითარცა მიიწია მცხე-
10 თას¹⁶, დადგა იგი წინა კერძო კიდისა მის და ხეღვიდა ერისა მის სიმრავ-
ლესა, რომელნი დაბნელებულ იყვნეს საცთურითა მით კერპთ-მსახურები-
სადთა და ცრემლოვდა¹⁷ ცთომილებიანთეს მათისა.

ხელისა¹⁸ დღე დასცეს საყვრსა და აღიძრა სიმრავლე ურიცხვ, ფე-
რად-ფერადად შემოსილნი გამოვიდეს ქალაქით. და ვითარ მიპირიდა ერმან,
15 გამოვიდა ნანა დედოფალი და ფოლორცნი¹⁹ შეემკვნეს თითო-ფერთა სა-
მოსლითა. და შემდგომად მისსა²⁰ გამოვიდა მეფე მირიან და იქმნეს²¹
კმანი ებნებისა²² და ნესტუებისანი²³. მაშინ ჰკითხა ღირსმან ნანო, დედა-
კაცსა ჰურთასა²⁴: „რამსაღეს²⁵ არს ზარა ესე და კმანი ნესტუსანი?“ ხო-
ლო მან პრქუა²⁶, ვითარმედ: „ღმრთისა მათისა თაყუანის-ცემად აღვლენ,
20 რომელი არა რამ არს სხუამ, გარნა კერპი უსულამ²⁷“.

მაშინ აღვიდა ნეტარა ნინოცა მათ თანავე. და²⁸ აღივსნეს მთანი
იგი სიმრავლითა ერისადთა. და ხეღვიდა საკვრველებასა მას მეფისა და
ერისასა და საოცრებასა მას კერპისასა განიცდიდა²⁹: დგა კაცი სპილენ-
ძისად და ემოსა ჯაქვ³⁰ ოქროსად³¹ და სამკრენი³² ოქრომდისანი და თავსა
25 ებურა³³ ჩაფხუტდ ოქროსად³⁴ და აქუნდეს³⁵ თულად მისსა³⁶ ქვანი ბივ-
რიტი და იაკინთი³⁷; და კელთა აქუნდა კრმალი, და ვითარცა ელვამ³⁸
იქცეოდა კელთა შინა მისთა. და რომელიცა³⁹ მიეახლის, სიკუდილად წა-
რიწირის⁴⁰ თავი თვისი. და რომელნიმე⁴¹ მათგანნი იტყოდიან: „ნუუკუე

¹ ლოცვამ — BC. ² და—B. ³ მარიაჲმისათა AC. ⁴ უშიშითა]უშიშითა C.
⁵ სვლად C. ⁶ კაცთა]კეთილთა BC. ⁷ შეუღდა... ურბნისსა] შევიდა ქუყანასა ქართ-
ლისასა ურბნის BC. ⁸ კერპთ-მსახურნი A, კერპთ-მსახური C. ⁹ ურთათასა AC
+ენისათეს ებრაულისა BC. ¹⁰ +მან კეთილად BC. ¹¹ ენამ—C. ¹² ებრაული A.
¹³ ამისა BC. ¹⁴ თაყუანის საცემად C. ¹⁵ არმაზის C. ¹⁶ მცხეთასა C. ¹⁷ ცრემლოვდა
BC. ¹⁸ ხელისა—C. ¹⁹ ფოლორცნი C. ²⁰ და შემდგომად მისსა]ამისა შემდგომად BC.
²¹ იქმნეს BC. ²² ებნისა B, ებნისანი C. ²³ ნესტუსანი BC. ²⁴ ურთასა C. ²⁵ რამსაღე-
სა C. ²⁶ რქვა C. ²⁷ უსულამ BC. ²⁸ და] ხოლო BC. ²⁹ +რამეთუ BC. ³⁰ ჯაქვი AC.
³¹ ოქროსად A, ოქროსი C. ³² სამკრენი A] სამკარნი BC. ³³ ებურა] ეღვა BC.
³⁴ ოქროსა A, ოქროსი C. ³⁵ აქუნდეს A]—BC. ³⁶ მისა BC. ³⁷ იაკინთი B. ³⁸ ელვა
BC. ³⁹ რმვა A. ⁴⁰ წარიწის C. ⁴¹ რომელნი BC.

დააკლის¹ მსახურებად რამე ანუ უზრახა ებრაელსა ვისმე თანა². და სხუ-
ნი იტყოდეს: „ნუუკუე უცნაური იგი ღმერთი ზეცათაჲ მოიგონა ანუ მზი-
სა ღმრთად წოდებასა დახუდა?“ ესრეთ აოცნებდა³ შორის მისსა მყოფი
ეშმაკი. ხოლო მარჯუენით კერძო უდგა კაცი ოქროსაჲ⁴, და სახელი მისი
გაცი; და სხუად ერთი მარცხენით ვეცხლისაჲ⁵ და ეწოდა მას გატი⁶.

ესე ყოველი იხილა რაჲ ნეტარმან ნინო⁷, სულთ-ითქუნა და ცრემ-
ლოდა⁸ სრულიად სიბრძმისათვის მათისა⁹, რომელ მეფე და ყოველი ერი¹⁰
ერთბამად¹¹ ღმრთად აღიარებდეს კერპთა უსულოთა. წარვიდა მცირედ და
დადგა კლდისა რაჲსმე ძირსა და აღიპყრნა კვლნი ზეცად და ილოცვიდა და
იტყოდა: „უფალო იესუ¹² ქრისტე, ღმერთო ჩუენო და¹³ შემოქმედო ყო-
ველთაო, რომელი ცხოვრებისათვის ჩუენისა კაცი¹⁴ იქმენ და ხატი მონისაჲ
შეიმოსე, რაჲთა აცხოვნო, რომელი ჰქმენ¹⁵ ხატად შენდა, დაივსენ მძლავ-
რებისაგან ეშმაკისა ბნელისა, რომელსა მხოლოსა ვნებაჲს ყოველთა ცხო-
რებაჲ და მეცნიერებასა ჰქმნარიტებისასა მოსლვაჲ; შენ, უფალო, ისმინე
ვედრებაჲ უღირსისა მონისა და მკვევალისა¹⁶ შენისაჲ¹⁷ და აჩუენე ძლიე-
რებაჲ შენი ეამსა ამას და ყაჲ¹⁸ სასწაული¹⁹, რაჲთა პოონ²⁰ ერთა ამათ
მცნებაჲ²¹ შენი. და შენ²² მხოლოჲ²³ გიციან²⁴ ღმრთად ჰქმნარიტად [V]
და შენდა შესწირვიდენ დიდებასა“.

მაშინ, ვითარცა სრულ²⁵-ყო ლოცვაჲ, მყის გამოჩნდა დასავალით
ღრუბელი ბნელი და²⁶ აღდგეს ქარნი ძლიერი²⁷ და იქმნეს²⁸ ქუბილნი²⁹
სასტიკნი³⁰ და კმანი საზარელნი, და³¹ მეხის-ტეხანი შესადრწუნებულნი,
რომლისა მიერ მეფე და მთავარნი და ერი³² იგი ურთიერთარს³³ დასარ-
გუნვიდეს³⁴ და თითოეული³⁵ ქალაქად მირბიოდა. ხოლო აღვილსა მას
და³⁶ კერპთა ზედა მოიწია სეტყუაჲ თხრობად განსაკრვებელი³⁷, ვიდრემ-
დის სრულიად დამუსრნა კერპნი იგი³⁸, და ზღუდე და ყოველი შენებულე-
ბაჲ დაარღვა³⁹ და უჩინო-ყო. ხოლო აწ ძირსა მის მათისასა შენ არს
ეკლესიაჲ⁴⁰ წმიდისა ღმრთისა-მშობლისაჲ⁴¹. ხოლო ნეტარი ნინო ეამსა მას
საშინელსა ღმრთისა მიერთა⁴² მადლითა უენებელად⁴³ დაიცივა; და ვითარ

1 დააკლო BC. 2 აოცნებდა|აქტუნებდა BC. 3 ოქროსი C. 4 ვერცხლისა C.
5 გატი|გაცი BC. 6 ნინო C. 7 ცრემლოდა BC. 8 სიბრძმისა მათისათვის BC. 9 +ღმრ-
თად A. 10 +უსულოთა A, +მთ ABC. 11 იესო C. 12 და—C. 13 კაცი C. 14 ქმენ C.
15 მკვევლისა B, მველისა C. 16 შენისა AC. 17 ყაჲ B. 18 სასწაულ BC+კეთილ BC.
19 პოონ|იხილონ BC. 20 მცნებაჲ|მაცხოვარებაჲ BC. 21 და შენ|მაშინ BC. 22 მხოლო
BC. 23 +შენ B. 24 სრული C. 25 და—C. 26 ძრეილი C. 27 იქმნეს C. 28 სასტიკი C.
29 და—C. 30 ერნი C. 31 ურთიერთას B. 32 დათარგუნვიდეს C. 33 თვითთულნი C.
34 და—B. 35 განსაკრველი B, განკრვებული C. 36 ~ოვი კერპნი C. 37 დაურღვა BC.
38 ეკლესია BC. 39 მშობლისა BC. 40 მიერთა—BC. 41 უნებელად B.

განწმინდა¹ ჰაერი, წარმოვიდა წინა კერძო დასავალსა² კლდისასა და პოვა ხე
შუენიერი და გამოსახა მას ზედა ჯუარი; და ექუს დღე დაადგრა³ მუნ და
ილოცვიდა დღე და ღამე. ხოლო ერისა⁴ სიმრავლე კუალად განვიდა ხილ-
ვად აღგილისა მის, სადა დგომილ⁵ იყო არმაზ კერპი; და იხილეს რამ
5 აღგილი⁶ იგი, დაუკვრდა და იტყოდეს სიტყუათა სიცოფისათა ესრეთ:
„მტერ არს ღმრთისა ჩუენისა არმაზისა⁷ ღმერთი იგი ქალდეველთა და
ურთიერთას⁸ ჰმძლავრობენ⁹, და ესე ყოველი მის მიერ მოიწია“.

მაშინ მივიდა ერთი წარჩინებულთა¹⁰ მკველთაგანი¹¹, სახელით შრო-
შანა¹² და იხილა ამან წმიდა¹³ ნინო მუნ ესრეთ მყოფი, განკვრდა და¹⁴
10 კითხვიდა¹⁵ ვინაობასა. და ვითარცა ზედაამიწვევნით ისწავა¹⁶ მიზეზი მუნ¹⁷
მისლვისა¹⁸ მისისა¹⁹, ფრიადითა ცრემლითა აღვსებული მის თანა²⁰ წარ-
სლვისა²¹ იტყოდა²² წინაშე დედოფლისა. ხოლო მან არა ინება მის²³ თანა
წარსლვა²⁴. არამედ შემდგომად სამისა დღისა შევიდა ქალაქად²⁵ და მიმ-
მართა²⁶ წალკოტსა მეფისასა და პოა²⁷ მუნ მცირე სახლი, რომელსა შინა
15 იყოფებოდა დედაკაცი, სახელით ანასტასოს²⁸. აღღვა²⁹ და მივეება მას და
შეიტკბო, ვითარცა მეცნიერი³⁰. დაჰბანა³¹ ღერჯნი და სცხო ზეთი და
მომართუა საზრდელი. და ცხრასა³² თუესა იყოფებოდა მის თანა. ხოლო
დედაკაცი იგი იყო უშვილო, და ფრიად მწუხარე იყო ქმარი მისი. და
ლაქესა ერთსა იხილა³³ ნეტარმან ნინო კაცი ბრწყინვალე, რომელმან პრქუა³⁴:
20 „შვეედ სამოთხესა მაგას ხესა ქუეშე ყუავილოვანსა და აღილე მიერ³⁵ მი-
წა³⁶ და აჭამე კაცსა მაგას და იქმნეს შვილიერ“. ხოლო მან ყო ვერეთ.
და შემდგომად ამისსა ესხნეს ძეგბ და ასულეგ³⁷ და იხარებდა კაცი იგი.

ხოლო ხე იგი იყო კვბაროზი³⁸ და ქუეშე მისსა მრავალფერი ყუავილი³⁹.
და კუალად იხილა ღარსმან მან ჩუენებით, რამეთუ მოვიდიან მფრინველ-
ნი და განიბანნიან⁴⁰ წყალსა მას შინა მდინარესა მტკურისასა და მოვიდიან⁴¹
და ხესა მას ზედა შეკრბიან⁴² და ქუეშე მისსა ყუავილთა⁴³ მოისტულეგ-
დიან⁴⁴. მაშინ მიუთხრა ჩუენებად ესე შროშანას⁴⁵ და ასულსა აბიათარ

¹ განწმინდა C. ² დასავალსა C. ³ დადგრა C. ⁴ ერის C. ⁵ დგომილი C. ⁶ აღ-
გილი რა C. ⁷ არმაზისა C. ⁸ ურთიერთარს C. ⁹ მძლავრობენ AC. ¹⁰ წარჩინებულ-
თაგანი C. ¹¹ მკველთგუნენი A.—C. ¹² შროშანა B. ¹³ ამან წა]რა BC. ¹⁴ მუნ...
და]ხეთა მათ ქუეშე BC. ¹⁵ კითხვიდა AC. ¹⁶ ისწავა A. ¹⁷ ამუნ მიზეზი C. ¹⁸ მის-
სლვისა C. ¹⁹ მისისა AC. ²⁰ მის თანა—C. ²¹ წარსლვისა BC. ²² იტყოდა BC. ²³ მის]
მას C. ²⁴ წარსლვა A, წარსლვა C. ²⁵ ქალაქსა C. ²⁶ მიმართა C. ²⁷ პოვა BC.
²⁸ ანასტოს B, ანასტასიოს C. ²⁹ აღღვა]დაღღვა A. ³⁰ +და C. ³¹ დაბანა C. ³² ცხრას
C. ³³ იხილნა C. ³⁴ რქვა C. ³⁵ +და C. ³⁶ მიწა BC. ³⁷ ასულეგა C. ³⁸ კიბაროზი C.
³⁹ ყოველი B. ⁴⁰ განიბანნიან BC. ⁴¹ აღმოვიდიან BC. ⁴² შეკრბიან A. ⁴³ +მათ BC.
⁴⁴ მოისტლობდიან B, მოისტვლობდიან C. ⁴⁵ შროშანასა C.

მღვდლისა¹ ჰურიისასა², რამეთუ მათდა შემეცნებულ³ იყო და მრავალგზის მოვიდინ მისსა⁴ და ისმენდინ სიტყუათა მისთა ტკბილთა, რამეთუ სიღონია სწავლულ იყო სჯულსა⁵ [36] მოსესსა⁶ და წინაწარმეტყუელთასა⁷; და მამა⁸ მისი⁹ აბიათარ¹⁰ მღვდელთ¹¹-მოძღუარი იყო ჰურიათა¹² და ფილოსოფოსობითა¹³ შემკულ, რომელმან-იგი ფრიად ილუაწა ჳეშმარიტე-ბისათჳს ნინოას¹⁴ თანა, რომელი-იგი ეამსა თჳსსა მივითხრა.

ხოლო ვითარცა წმიდამან ნინო ჩუენებად იგი მიუთხრა, სიღონია¹⁵ აღიძრა ცრემლით¹⁶ და თქუა¹⁷: „ყოვლად უცხოო და შორით მოსრულო და ჩუენდა მომართ საღმრთოო ნიჭო, შენ მიერ ეგულების შემოკმედსა განათლებად სულთა ჩუენთად. და შენ მიერ იცნან ღმერთი ყოველთა ერ-თა. და რომელნი არიან ტყუობასა შინა ეშმაკისასა, ადრე განათავისუფლდენ“. ესრეთ აღუტანა ჩუენებად იგი კეთილმან მან დედაკაცმან. ხოლო ნინო წარვიდა მაცულთა მათ შინა, რომელნი-იგი დგეს შორის სამოთხესა¹⁸ მას მახლობელად კუპაროზთა მათ, რომელნი-იგი¹⁹ სახედ ტალავარისა²⁰ გარდაფენილ იყენეს და ჰფარვიდეს²¹ მას; და მუნ შინა აღასრულნის ლო-ცვანი თჳსნი. ამით მაცულთა შინა შევიდა ღირსი ნინო და აღიპყრნა ჳელნი და მადლობად შეწირა ღმრთისა²² და ილოცა, რადთა მისცეს მას მეცნიერებად ღმრთებისა²³ მისისა. ხოლო იყო მოქალაქობად მისი და მოლუაწებად ცრემლით²⁴ ლოცვად და საწადელ და საშუებელ მარხვად, და სამოსელი მისი დაბეჭული ბაღნისა, და სარეცელ²⁵ მისსა²⁶ ძაძაქ²⁷ და-რეცილი მიწასა ზედა. ესევეითართა მოლუაწებითა დაადგრა²⁸ მაცულთა²⁹ მათ შინა ეჭუს წელ და ჰკურნებდა³⁰ სნეულთა³¹.

და ესმა³² კაცსა ვესმე წარჩინებულსა³³, რომლისა ძე სნეულ იყო. ხოლო მან აღიქუა საყუარელი იგი ძე მისი და მიპყარა³⁴ წმინდასა³⁵ ნინოს³⁶ და ევედრებოდა განკურნებად. ხოლო ღირსმან მან ღმრთისა³⁷ შე-წევენასა მოუწოდა და სარეცელსა თჳსსა³⁸ მიაწვინა და ჳრისტეს მიერი³⁹

¹ აბიათარ-მღვდლისა A] აბიათარის BC. ² ურისსა A, ჰურიისასა C. ³ შემეცნებული C. ⁴ მისა C. ⁵ სჯულისა C; რამეთუ მათდა... სჯულსა] პდ შემეცნებულსა და იმას მიერ ჳეშმარიტისა გზისა მომოპოვნულსა (!), რამეთუ უწყოდა მან წიგნი ძლიოსა სჯულსა და გამოუთარგმანებდა მას ღირსი ნინო მოსლვისათჳს უფლისა ჩუენისა იესო ქს სდ¹ თითა წიგნთაგან A. ⁶ მოსესა C. ⁷ წინაწარმეტყუელთასა C. ⁸ მამა BC. ⁹ მისი—BC. ¹⁰ აბიათარი C. ¹¹ მღვდელთ—C. ¹² ურიათა BC. ¹³ ფილოსოფოსობით C. ¹⁴ ნინო BC. ¹⁵ სიღონია B. ¹⁶ ~ცრემლით აღიძრა C. ¹⁷ თქვა] ქვა C. ¹⁸ სამოთხისა C. ¹⁹ იგი—BC. ²⁰ ტალავარსა A, ტალავარისად C. ²¹ ფარვიდეს C. ²² ლ²თსა C. ²³ ლ²თებისა C. ²⁴ ცრემლით BC. ²⁵ სარეცილი AC. ²⁶ მისსა] მისი C.—A. ²⁷ ძაძაქ] ძველად A. ²⁸ დადგრა C. ²⁹ მაცულთა] ადგილთა A. ³⁰ კურნებდა C. ³¹ ჳკურნებდა სნეულთა] მრავალითა მოლუაწებითა A. ³² ესმა C. ³³ ესმა კაცსა ვესმე წარჩინებულსა] დღესა ერთსა იხილა სამოთხისა მის მოლუაწისა A. ³⁴ მიგვარა C. ³⁵ წმინდას C. ³⁶ ნინოსა C. ³⁷ ლ²თის C. ³⁸ თვისა C. ³⁹ მიერ BC.

ჯუარი ზედა გამოსახა. და ილოცა რაჲ¹, მყის აღდგა ყრმაჲ² იგი მრთელი და უვნებელი³, და⁴ მისცა იგი მამასა მისსა⁵.

და კუალად ასული⁶ დედაკაცისა ვისიმე ვნებული განკურნა. და მიიწია ჰანბავი⁷ ესე წინაშე დედოფლისა. და ვინაჲთგან⁸ იგიცა ესევითარი-
 5 თა⁹ სენითა შეპყრობილ იყო, მეყსეულად¹⁰ მიავლინა მისსა¹¹ ვედრებით, რაჲთა მივიდეს მისსა¹². ხოლო ღირსმან მან¹³ პატივისამან სამეუფო¹⁴ იგი¹⁵ ბრძანებაჲ არად მიითულა, რამეთუ მდაბალ იყო ვონებითა. ხოლო სენთა მათგან ფიცხელთა შეპყრობილმან იძულებით¹⁶ ზუაობით¹⁷ მეფობისა პატივი დაუტევა დედოფალმან და უცხოჲსა მის¹⁸ და მდაბლისა
 10 მირბიოდა და¹⁹ ვითარცა მიიწია იგი წმიდისა მის²⁰, კურნებასა ევედრებოდა. ხოლო იგი ეტყოდა: „მ²¹ დედოფალო, მე დედაკაცი ვარ უცხო²² და უნდო²³ ჯორცთა შინა მყოფი; და არა ძალ-მიც კურნებად, გარნა თაყუანის-ვსცემ²⁴ და ექადაგებ²⁵, რომელი-იგი არს დამბადებელი ყოველთაჲ²⁶ და²⁷ მკურნალი სულთა და ჯორცთა²⁸. უკეთეთ²⁹ თაყუანი-სცე
 15 მას და ღმრთად აღიარო, უეჭულად მიემთხვო კურნებასა“. და³⁰ დედოფალი ეტყოდა: „უკეთეთ³¹ განვიკურნო, პირველი იგი დაუტეოო ცთომად და ვითარცა მრქუა³² შენ, ვყო ვგრეთ“³³. [V] ხოლო ნეტარმან ნინო მიაწვი-
 20 ნა ცხედარსა ზედა თვისსა³⁴, და აღიბყრნა ჯელნი და ილოცვიდა ესრეთ მეტყუელი: „უფალო იესუ³⁵ ქრისტე, ღმერთო ჩუენო, რომელმან შეხები-
 25 თა სამოსლისა შენისაჲთა³⁶ განკურნე წილოვანი იგი დედაკაცი, ვგრეთვე მოვედინ წყალობაჲ შენი და მადლი შეწვევისა შენისაჲ გარდამოგვევლინე ჩუენ ზედა“. და ესრეთ რაჲ ილოცა, ყოველითურთ განკურნებული წარავლინა სახედ თვისად და იხარებდა. ხოლო დედოფალმან იხილა რაჲ მსწრაფელი იგი კურნებაჲ მისი, ფრიადი³⁷ სასყიდელი მიართუა ნაცვალად კურ-
 30 ნებისა. ხოლო ღირსმან ნინო პრქუა: „ესე ჩემდა არად საჯმარ არს აწ, რამეთუ ზეცისა ნიჭთა და პატივთა მოველი. და თუ გნებავს შენ სრული კურნებაჲ, თაყუანის-ეც³⁸ ღმერთსა შემოქმედსა შენსა და დამბადებელსა ყოველთასა“. და შემოიხუნა³⁹ შორის საღმრთონი⁴⁰ სწაელანი, ვითარნი ჯერ-იყენეს მითხრობად ყამსა მას.

1 რა AC. 2 ყრმა BC. 3 უნებელი B. 4 და—BC. 5 მისა C. 6 ასული|სული A. 7 ჰამბავი B, ამბავი C. 8 ვინადგან C. 9 ვევეითართავე BC. 10 მეყსეულად BC. 11 მისა BC. 12 მისა C. 13 მან—C. 14 სამეუფო BC. 15 იგი|ესე BC. 16 იძულებითი B. 17 ზუაობით C. 18 მის—BC. 19 და—A. 20 მის|მისა C. 21 მი C. 22 უცხო BC. 23 უნდო BC. 24 თაყუანის-ვსემ C. 25 ექადაგებ B. 26 ყოველთა BC. 27 და—C. 28 ჯორცთა AC+და A. 29 უკეთეთ C. 30 და—BC. 31 უკეთეთ AC. 32 მრქუა A. 33 განვიკურნო, პირველი... ვგრეთ|ოდენ განვიკურნო, ყოველივე, რაჲცა მითხრა, იგიცა ვწო BC. 34 თვისა C. 35 იესო C. 36 შენისათაგანთა C. 37 ფრიალ C. 38 თაყუანი-სცე C. 39 შემოხუნა A. 40 საღმრთონი C.

ხოლო ადვდფალი ლმობიერ¹ იქმნა და განკურდა ტკბილთა მით სწავლათა ზედა ნინოსათა² და³ განათლებული გონებითა სახედ თვისსა⁴ მიიქცა⁵. და აუწყა მეუღლესა თვისსა⁶ მსწრაფლი იგი კურნება და ძალი იგი ღმრთისა⁷ მის, რომელსა ქადაგებს უცხოა⁸ იგი. და ყოველი, რომელი⁹ ესმინა მისგან, აუწყა და ვედრებოდა, რათა იგი მხოლოდ¹⁰ უწყოდის¹¹ ღმრთად ჰქმარიტად. ხოლო მეფემან მირიან¹² მეუღლესა ზედა თვისსა ქმნილი იხილა ღმრთისა¹³ საკრველებად¹⁴ და¹⁵ დაუკურდა ფრიად ესრეთ მეყსეულად¹⁶ განკურნება მისი და უგნებლობად¹⁷.

კულად სხუასა ეამსა მცირე ძე მეფისა¹⁸ შეპყრობილ იქმნა ფიცხლად სენითა მკურვალებისადათა, რომლისა¹⁹ უბრძანა დედოფალმან, რათა¹⁰ მიპყარონ²⁰ ღირსსა²¹ ნინოს. და ვედრებოდა განკურნებად მისსა²². ხოლო წმიდამან ჩუეულებისაებრნი ლოცვანი ზედა დაასხნა²³ და ვედრებად შეწირა²⁴ უფლისა, და ყოვლითურთ განკურნებული მისცა დედასა თვისსა²⁵. ამისსა²⁶ შემდგომად დაემოწაფა დედოფალი ნანა ღირსსა ნინოს²⁷ სხუათა თანა წარჩინებულთა მკვეალთა მისთა²⁸. და მარადის ისმენ²⁹ სწავლათა¹⁵ მისთა და მოძღურებათა. და ვითარცა სასწაულნი იგი დღითი-დღე აღესრულებოდეს³⁰ წმიდისა მის მიერ და განითქუმოდეს³¹ ურიცხუნი იგი კურნებანი.

და კულად მთავარი³² ვინმე სპარსი მოვიდა მეფისა, სახელით ხუარა³³, რომელი-იგი³⁴ იყო დედის³⁵ ძმა³⁶ დედოფლისა³⁷. ესე ვნებულ იყო²⁰ სულისაგან ბოროტისა და ფრიად იგუემებოდა მრავლით ეამითგან, და ვედრებოდა განკურნებად ღირსსა ნინოს. ხოლო მეფემანცა მიუმცნო ურწმუნოებით და ორგულებით³⁸ და ჰრქვა³⁹: „რომლისა ღმრთისა ძალითა ჰყოფ⁴⁰ შენ კურნებათა, ნუტუეუ ხარ შენ ასული არმაზისი, ანუ შეილი ზადენისი, და ვინაეთგან უცხოებით მოხუედ, მოგანიქეს შენ ძალი კურნებისა²⁵ და⁴¹ დალაცათუ ჰაერთაგან შეიმუსრნეს, გარნა ვგრეთცა ცხოველ არიან. აწ იყავ ჩემ მიერ⁴² ფრიად პატივცემულ, ვითარცა დედამძუძე ჩემი და უკუეთუ⁴³ განკურნო⁴⁴ მთავარი ესე, მრავალი სიმდიდრე მოგანიჭო

1 ღმობიერი C. 2 ნინოსთა B, ნინოსათა C. 3 და—C. 4 თვისსად C. 5 მიიქცა C. 6 თვისსა—BC. 7 ღმრთისა BC. 8 უცხო BC. 9 ყოველი, რომელი] ე A. 10 მხოლო BC. 11 უწყოდა A. 12 მირიან + აქო B, აქო C. 13 იხილა ღმრთისა] იგი BC. 14 საკრველება AC. 15 და—BC. 16 მეყსეულად A. 17 ესრეთ მეყსეულად... უგნებლობად] გარნა არა მოვიდა ეამსა მას სარწმუნოებად BC. 18 მეფისა AC. 19 რომელსა C. 20 მიგვარინ C. 21 ღირსა C. 22 მისა BC. 23 დასხნა C. 24 შეიწირა C. 25 თვისსა C. 26 ამისა BC. 27 + და BC. 28 მისთა—BC. 29 ისმენ BC. 30 აღესრულებოდის B. 31 განითქუმოდეს C. 32 + იგი BC. 33 ხვარა C. 34 + იგი B. 35 დედისა C. 36 ძმა BC. 37 დედოფლისა BC. 38 ორგულებით C. 39 ჰქვა C. 40 ჰყოფ] იქ BC. 41 კურნებისა AC. 42 ჩემიერ C. 43 უკუეთუ C. 44 განკურნო C.

5. აგიოგრაფიული ძეგლები, III

შენ და იყო¹ [37] ყოველთა მიერ სახელოვან და დიდ² სამს. ქალაქსა შინა ჩემსა“. ხოლო ნეტარმან ნინო მიუგო და ჰრქუა⁴: „შენ უკუე, მეფე, ცხონდი სიტყვთა უფლისა ჩუენისა იესუ⁵ ქრისტესითა, რომელი⁶-იგი⁷ არს შემოკმედი ცათა და ქუეყანისა და ყოველთა დაბადებულთა; რომელი-იგი გამოაბრწყინვოს⁸ ნათელი ჭეშმარიტი ვულსა შინა შენსა, რომელი-იგი მაღალთა შინა მყოფ არს და მდაბალთა ხედავს; რომლისა ჯვლთა შინა არს სული ყოველთა⁹ და ცხოვრება და სიკუდილი. და ვესავ მას, რამეთუ ახლოს არს მოქცევა¹⁰ შენი მისსა და შენ არა უწყვი, რამეთუ არს ქალაქსა ამას შინა შენსა სამოსელი უფლისა მის ჩუენისა იესუ¹¹ ქრისტესი და მით იგმნებიან სასწაულნი ესე და¹² კურნებანი და ძალნი, და სხუანი ურიცხვნი ყოფად არიან, და განიკურნოს¹³ მთავარიცა ესე სახელითა მისითა წმიდითა“.

მაშინ მიიყვანეს მთავარი იგი და თანა მიჰყვა¹⁴ დედოფალიცა. და შეიყვანა იგი ხეთა მათ ქუეშე კეპაროზთა, და ჰრქუა ნეტარმან ნინო: 15 „უკუეთუ გრწამს უფალი იესუ¹⁵ ქრისტე, ჭეშმარიტი იგი ღმერთი, განსთავისუფლდე¹⁶ ვნებისა მაგისგან შენისა“. ხოლო მან მიუგო: „მრწამს, რომელსა-იგი შენ ესავ, ოდენ შემძლებელ არს იგი განკურნებად¹⁷ ჩემდა“. მაშინ წმიდამან უბრძანა სამგზის თაყუანის-ცემა აღმოსავლით და აღსაარებად¹⁸ სახელსა წმიდისა სამებისასა. და მერმე მიაქცია დასავლით 20 და სამგზის ათქუმა¹⁹: „ვიჯმნი შენგან, ეშმაკო²⁰, და ყოველთა საქმეთა შენთაგან“. და მიხედა მას თვალითა²¹ და თქუა: „შეგრისხენ უფალმან²², ეშმაკო²³“. და მეყუსეულად²⁴ ივლტოდა მისგან ეშმაკი და განთავისუფლდა ვნებისა მისგან.

ხოლო ცნა რაჲ მეფემან, ვითარმედ ქრისტესა²⁵ ათაყუანა მთავარი 25 იგი, განრისხნა²⁶ და ბორგდა²⁷ ფრიად²⁸ ნინოსათვის²⁹ და ნანა დედოფლისა და აღდგა და განვიდა ნადირობად და იტყოდა: „შემო-რაჲ-ვიქცე, შური ვიძიო³⁰ მათგან შეურაცხებისათვის ღმერთთა ჩემთაჲსა³¹“. და ვითარცა

¹ იყავ ჩემ მიერ... და იყო უკუე ვინაჲდგან ფრიად პატივცემულ არიან ღმერთნი ჩემნი და უკეთეს სხვათა ყოველთა ღმერთთა, თაყუანის-ვე მათ. და უკეთუ ჰყო ესე მრავალი სიმძღვრე მიიღო ჩემგან და A. ² და დიდ [დიდად] B. ³ ~ ქალაქსა ამას C. ⁴ რქუა C. ⁵ იესუს B, იესოს C. ⁶ რომელ C. ⁷ იგი—BC. ⁸ გამოაბრწყინვა C. ⁹ ყოველთა BC. ¹⁰ მოქცევა BC. ¹¹ იესუს B, იესოს C. ¹² და—C. ¹³ განკურნოს C. ¹⁴ მიჰყვა C. ¹⁵ იესოს C. ¹⁶ განთავისუფლდე BC. ¹⁷ კურნებად BC. ¹⁸ აღსაარებად BC. ¹⁹ სამგზის ათქუმა [ესე წარათქუმა A; ათქუმა] ათქმევინა C. ²⁰ შენგან ეშმაკო [ეშმაკისაგან C. ²¹ თვალით A. ²² უნ A. ²³ მიხედა... ეშმაკო] კულად აღმოსავლით (აღმოსავლით B) და თქუა: შეუღებე ქრისტესა BC. ²⁴ მეყუსეულად [მყოს BC. ²⁵ ქრისტეს C. ²⁶ განრისხდა C. ²⁷ ბორგუდა B, აბორგდა C. ²⁸ ~ ფრიად აბორგ და C. ²⁹ ნინოსთვის B, ნინოსათვის C. ³⁰ ვიძიოთ C. ³¹ ჩემთაჲს BC.

განვიდა იგი მთასა ზედა თხოთისასა,¹ ემსა სამხრისასა დაუბნელდა მას განგებულებითა ღმრთისადათა² ვითარცა³-იგი პირველ პაულეს⁴. და ვითარცა ვერ შემძლებულ იყო იგი სოვად, კმობდა იგი მონათა მიმართ და მთავართა, ვითარმედ: „დაბნულდეს თუალნი ჩემნი, ხოლო თქვენ ხედავთა ნათელსა“? ხოლო იგინი⁵ ეტყოდეს: „ბრწყინვალედ ვხედავთ ჩუენ ნათელსა მზისასა“. პრქუა⁶ მათ: „ვევდრენით ზადენს და არმავს, რადთა განმინათლონ მე“. ხოლო ყოველნი იგი ერთობით კმობდეს სახელსა მათსა და არარაჲ სარგებელ ეყო მას. მერმე მოვგო გონებასა და თქუა გულსა შინა თვისსა: „შეუვრდე⁸ ჟუარ-ცუმულსა⁹ მას, რომელსა-იგი¹⁰ ქადაგებს უცხოჲ¹¹ იგი დედაკაცი და ჰყოფს კურნებასა და სახელითა მისითა“.

მაშინ კმა-ყო და თქუა: „ღმერთო ნინოასო¹², რომელი ხარ ღმერთი ქეშმარიტი, განმინათლე სიბნელე ესე ჩემ ზედა მდებარე და გამომიბრწყინე მე ნათელი, რადთა აღვიარო სახელი შენი წმიდაჲ და გადიდებდე შენ¹³“. ხოლო სახიერი იგი და კაცთ-მოყუარე ღმერთი, რომელი¹⁴ ეძიებს¹⁵ მოწევეასა კაცთა ცხოვრებისათვის, მუცს მოფინა¹⁶ ნათელი და განანათლა [V] ბნელი¹⁷ მეყსეულად¹⁸. აღიპყრნა კელნი აღმოსავლით¹⁹, ლალად-ყო²⁰ და თქუა: „ქეშმარიტად შენ ხარ ღმერთი ქეშმარიტი და შენ ხარ ღმერთი ღმერთთაჲ²¹ და²² უფალი უფლებათაჲ, რომელმან შექმნენ²³ ცანი და ქუეყანაჲ და შენ აღვიარებ და შენ თაყუანის-გცემ, რომელმან მივსენ²⁴ ჭირისა ამისგან. და მრწამს, რამეთუ გინებს²⁵ ცსნაჲ ჩემი. და ამიერთგან თაყუანის-გცემ²⁶ პატროსანსა ჟუარსა შენსა“. და უბრძანა ყოველსავე²⁷ ერსა, რადთა მიიღონ ქება და კელითა თვისითა შექმნა აღვილსა მას, სადა-იგი პოა²⁸ ნათელი²⁹, ეგუტერი მცირე ჟუარის³⁰ სახედ და ვიდრე აქამომდე ჩანს ნაქმარი იგი. ხოლო სამხრით კერძო აღვილისა მის სახელსა³¹ შენ არს ეკლესიაჲ სახელსა ზედა მთავარმოწამისა³² გიორგისსა³³. და შემდგომად ამისსა³⁴ წარვიდა აღვსებული სიხარულითა და შემკული ქრისტეს სარწმუნოებითა. და წინა წარავლინა მახარებელი³⁵ საქმისა მისთვის. და ვითარცა მიეხლა ქალაქსა მას სამეფოსა³⁶, წინა მოე-

1 თხოთისისა C. 2 ღთისითა C. 3 ვითარცა — B. 4 პაულესა B. 5 იგი A. 6 პრქუა A, პქუა C. 7 თვისსა]აწ BC. 8 შეუვრდები C. 9 ჟვარცუმულსა C. 10 იგი—B. 11 უცხო BC. 12 ნინოსა B, ნინოსო C. 13 შენ—A. 14 რომელი—BC. 15 ეძიებს]პრძიანებს A. 16 მოფინა]მიანიქა მას BC. 17 განანათლა ბნელი]ვითარცა იხილნა ნათელნი (ნათელი C) BC. 18 მეყსეულად BC. 19 აღმოსავლით C 20 ლალატ-ყო C. 21 ღმერთთა B, ღთად C. 22 და—C. 23 შექმნა B, შექმნა C. 24 იხსენ C. 25 გნებაჲ C. 26 -ევეჲ C. 27 ყოველსა BC. 28 პოვა BC. 29 +და აღაშენა C. 30 ჟვარისა C. 31 სახლისა C. 32 მთავარმოწამის C. 33 გიორგისისა B, გიორგისა C. 34 ამისა BC. 35 მხარბლი A. 36 სამეფოსა B.

გებვოდა¹ ვრი ყოველა² და თვთ ღედოჟალიცა ნანა. და ერთბამად ყოველნი ადიდებდეს ღმერთსა³ და ვითარცა შევიდა მევე⁴ პალატად, თქუა⁵: „სადა არს უცხოა⁶ იგი დედაკაცი, დედა⁷ ჩემი, რამეთუ ღმერთსა, რომელსა იგი ქადაგებს, იგი არს ჭეშმარიტი მცნეული ჩემი“. და ღირსისა მის ნინოსა⁸ მიმართ⁹ მისწრაფდა¹⁰ და კმობდა და იტყოდა: „მრწამს ამიერთგან, მოციქულო ჭეშმარიტისა ღმრთისაო¹¹, რამეთუ¹² იგი არს ჭეშმარიტი ღმერთი და უფალი, რომელსა-იგი შენ ჰქადაგებს¹³. და მას ვესავ და მას თაყუანის-ვსცემ¹⁴“. და ვევერებოდა, რადთა გამოუსახოს სახე ეკლესიისა[ა].

10 მაშინ ახალმან ბესელელ¹⁴ და მის მიერისა მადლისა წარმომარინებელმან¹⁵ სახე¹⁶ ეკლესიისა¹⁷ დაუსახა. და აღაშენეს¹⁸ საღმრთოა¹⁹ ტაძარი სახელსა²⁰ ზედა წმიდისა ღმრთის-მშობელისასა. და კუალად უბრძანა მევემან აღშენებად სხუად ტაძარი შორის სამოთხესა მას, სადა-იგი მღვდმარე იყო ხე²¹ იგი კვპაროზი²² სურნელი და ქუეშე ყუავილოვანი; და ვითარცა შურებოდა ყოველი იგი ვრი მოსწრაფედ, უბრძანა მოკუეთად მევემან ხე იგი კვპაროზი, რადთა შექმნა²³ იგი სუეტად ტაძრისა მის. ხოლო აქან მულოდენ სიტყუად ესე და თქუენ ისმინეთ საწადელი ესე თხრობა²⁴ რაჟამს-იგი ინება ღმერთმან კსნა²⁵ კაცთა ნათესავისა²⁶, გარდამოავლინა²⁷ ძე და სატყუად თვისი, და ვორცნი შეამოსნა წმიდისაგან ქალწულისა და კაცთა თანა იქცეოდა ჟამთა ოცდაცამეტისა²⁸ წლისათა²⁹. და აღასრულებდა ნიშთა და სასწაულთა ბუნებათა უღარესთა³⁰. ხოლო ჰურიათა³¹ ნათესავნი მღვდელნი და მწიგნობარნი შურითა ვანიხერხებოდეს.

ხოლო იყვენს მას ჟამსა მცხეთასაცა³² შინა სამღვდლონი³³ ტომნი ჰურიანი და პასეჟსა მას წლითი-წლად აღვიდიან იმ³⁴ ღმს³⁵ სატყვის³⁶ ყოფად და დამტკიცებად სჯულსა მოსესსა³⁷, რადთა არა დაიკსნას იგი. და ოდეს-იგი ენება ჟურიათა³⁷ ვნებად შემოქმედსა მას ყოველთასა, მას ჟამსა უმეტეს აღაბორგნა ეშმაკმან ჰურაინი³⁸ და მაუწერეს მცხეთელთა მათ³⁹

1 მოვევოდა C. 2 ყოველი[მრავალი BC. 3 +ქალაქად და BC. 4 თქუა—BC. 5 უცხო BC. 6 დედა BC. 7 ნინოს B, ნინოსთან C. 8 მიმართ]თანა B,—C. 9 მისწრაფდა C. 10 ღმრთისა C. 11 რამეთუ—A. 12 ქადაგებ C. 13-ვევე A. 14 ბესელელ C. 15 მის მიერისა მადლისა წარმომარინებელმან]მისსავე მადლსა ღირს ქმნილმან BC. 16 +იგი BC. 17 ეკლესიისა BC. 18 აღაშენა C. 19 საღმრთო B, საღთო C. 20 სახელსა[სახესა C. 21 ხე—C. 22 კიპაროზი C. 23 შექმნა C. 24 თხრობად C; ~თხრობაად ესე საწადელი B. 25 კსნა BC. 26 ნათესავისა BC. 27 გარდამოავლინა C. 28 ოცდაცამეტისა C. 29 წლისათ C. 30 უღარესთა A. 31 ურიათა B. 32 მცხეთასაცა C. 33 სამღვდლონი C. 34 იმ³⁴ მდ B, იერუსალიამად C. 35 სიტყვისა C. 36 მოსესა C. 37 ჟურიათ C. 38 ურიაინ C. 39 მათ—BC.

იწმომით¹, ვითარმედ: „კაცისა მის მიმართ, რომელსა ჰრქვან² იესუ³, განქარდა სჯული მოსესი და დაიქსნეს⁴ ყოველნი წესნი ჩუენნი და ყოველნი კაცნი მისდა⁵ შედგომლ არიან. აწ⁶ მოვედით და შეგუეწიენით⁷, რადთა შური ვიძიოთ მას ზედა და რადთა სჯული მამათა ჩუენთა დავიცვათ და დავამტკიცოთ⁸“.

მაშინ სჯულის-მეცნიერთა მათ⁹ გამოირჩიეს¹⁰ ელიოზ მღვდელი¹¹ კაცი ბრძენი [88] და მეცნიერი და წარგზავნეს იწმომს. ხოლო¹² დედა¹³ ელიოზისი¹⁴ მოხუცებული და ფრიად ბრძენი და ვინიერი, და იყო ასული მისი, და¹⁵ ელიოზისი, ჭალწული და შექმული ღმრთის-მოშიშებითა. და წარ-რად-ვიღოდა ელიოზ, მოიკითხა დედამან მისმან და ჰრქუა: „შვილო, ¹⁶ ამა ესერა წარხუალ წოდებასა მას, რომელსა ზრახვენ¹⁶ მღვდელთმოდღვარნი¹⁷ და ფარისეველნი კაცისა მისთვის მართლისა; ნუმცა შერთულ ხარ მათ თანა, რამეთუ იგი არს მოსწავებელი წინაწარმეტყველთა¹⁸ და იგი არს წარმართთა ცხორება¹⁹ საუკუნო²⁰.“ და კუალად და²¹ იგი მისი ვითარცა მისცემდა მოკითხვასა, ჰრქუა²²: „ძმომ²³ სასურველო, ღირს იქმნე- ¹⁵ ბი შენ ხილვასა კაცისა მის²⁴ მართლისასა, რომელსა ჰრქვან²⁵ იესუ²⁶, და ნეტარ ხარ შენ და გვედრები მე²⁷, რადთა რასაცა შეგებულ იყვენენ კელნი მისნი წმიდანი, ანუ თუ სამოსელთა²⁸ მისთა²⁹ შეგებულ იყვენენ, უკეთეთ³⁰ მოიტანო, ნეტარ ვიყვენეთ³¹.“ ესე რა³² ჰრქუა³³ მას³⁴, წარვიდა. და³⁵ ვითარცა მიიწია იწმომს³⁶, შეკრებულ იყო ერი ჰურიათა³⁷ და³⁸ დამტკი- ²⁰ ცა³⁹ ჭუარცუმად⁴⁰ ქრისტესი. ხოლო არასადა, ეზიარა განზრახვასა⁴¹ მათსა⁴², არამედ შორს⁴³ დგა იგი და მისთანანი იგი. და მივიდეს იგინი⁴⁴ ხილვად იესუსა⁴⁵, ვითარცა-იგი წერილ არს სახარებასა შინა, ვითარმედ: „იყვენეს ვინმე წარმართთაგანნიცა⁴⁶, რომელნი⁴⁷ აღმოსრულ იყვენეს იერუსალიმად⁴⁸ დღესასწაულსა მას. ესენი მოვიდეს ფილიპესა⁴⁹, რომელი იყო ²⁵

¹ იერუსალიმით C. ² ჰქვან B. ³ იესო C. ⁴ დაიქსნეს A, იხსნეს C. ⁵ მისა C. ⁶ ყოველნი კაცნი... აწ[ესე] კაცი, რ⁷ლი აღდგომილ არს A. ⁷ შეგუეწიენით A. ⁸ რადთა შური ვიძიოთ... დავამტკიცოთ[ჩუენ] კაცნი ბრძენნი და სჯულის-მეცნიერნი BC. ⁹ სჯულის-მეცნიერთა მათ—BC. ¹⁰ გამოირჩიეს BC. ¹¹ მღვდელი—AC. ¹² +იყო B. ¹³ დედა B. ¹⁴ ელიოზი B, კაცი ბრძენი... დედა ელიოზისი—C. ¹⁵ და BC. ¹⁶ ზრახვიდენ C. ¹⁷ მღვდელთმოდღვარნი C. ¹⁸ წინაწარმეტყველთა C. ¹⁹ ცხორება C. ²⁰ საუკუნო BC. ²¹ და BC. ²² რქვა C. ²³ ძმომ — BC. ²⁴ კაცისა მის[მას] კაცის C. ²⁵ რქვიან C. ²⁶ იესო C. ²⁷ მე—C. ²⁸ სამოსელსა BC. ²⁹ მისსა B, მისა C. ³⁰ უკეთეთ C. ³¹ ვიყოთ C. ³² რა BC. ³³ რქვა C. ³⁴ მას[და] BC. ³⁵ და—C. ³⁶ იერუსალიმს C. ³⁷ ურიათა C. ³⁸ და—C. ³⁹ დამტკიც C. ⁴⁰ ჭვარცმა C. ⁴¹ განზრახვასა] განხერხვასა C. ⁴² მათსა[მისსა] B, მისა C. ⁴³ შორს[შორის] C. ⁴⁴ იგი C. ⁴⁵ იესუსა A, იესუსა B, იესოსა C. ⁴⁶ წარმართთაგანნიცა B. ⁴⁷ რომელნიცა C. ⁴⁸ იერუსალიმად A] თაყუანისცემად BC. ⁴⁹ ფილიპესა C.

ბეთსაიდათ¹ გალილიაჲსათ² და ეტყოდეს³: უფალო, გუნებაჲს⁴ იესუმის⁵ ხილვაჲ⁶. მოვიდა ფილიპე და პრქუა⁷ ანდრიას⁸ *. ესენი იყვნეს ელიოზ და მისთანანი წარმართთაგან მოსრულნი. ხოლო ვითარცა აღესრულა ნეფსითი⁹ ენებაჲ მაცხოვრისაჲ⁹, მიხუდა წილითა კუართი უფლისა ჩუენისაჲ¹⁰ ელიოზს, ვითარცა წერილ არს: „განიყვეს სამოსელი ჩემი და კუართსა ჩემსა ზედა განიგდეს წილი“¹¹ *. ხოლო მას ეამსა¹¹ ჯუარ-ცუმისასა¹², ოდეს ლუსმარსა¹³ ჰკრა კუერი მტარვალმან კელთა ზედა უფლისათა, ეამსა მას¹⁴ მიიწია ყურთა ელიოზის დედისათა და კმა-ყო ძლიერად აღძრულმან სულისაგან და თქუა: „ამიერითგან მშველობაჲ შენდა მეუობაო ჰურიათაო, რამეთუ მოკალთ¹⁵ უფალი მოსრული მაცხოვრად და იქმნენით მტერ შემოკმედისა“¹⁵. და ამას ზედა შეისუენა მასვე ეამსა¹⁶. არა თუ იყო-ლა მაშინ მეფობაჲ ჰურიათაჲ¹⁷, გარნა წარწყმედასა მათსა მოასწავებდა, ვითარცა წერილ არს: „აჰ ესერა დაუტყვენთ სახლნი თქუენნი ოკრად-ო“¹⁸ ***.

ამისსა¹⁹ შემდგომად წარმოვიდა ელიოზ იჭლიმით²⁰ სახედ თჳსად და დაჲ²¹ იგი მისი მიეგება და მოეხვა ქედსა. ხოლო ელიოზ გამოიღო კუართი იგი საუფლოჲ²² და მისცა მას და პრქუა²³: „აჰა რომლისა-იგი გსუროდა, მიიღე კუართი მისი“²⁴. ხოლო²⁵ ვითარცა მიიღო დედაკაცმან მან კუართი იგი უფლისაჲ, რამეთუ შეეცილო²⁶ იყო იგი, და იმთხვა რა²⁷ პირსა და²⁸ დაიდვა მკერდსა და კმა-ყო ცრემლით²⁹ და აღმოუტყევა სული. მაშინ აღიძრნეს ერნი უცხოსა მას ზედა სასწაულსა და იქმნა შფოთი დიდი და ამცნეს მეუფსა მის ეამისასა აღრეკის, ხოლო მას³⁰ ენება³¹, [V] რაჲთა გამოუღოს³² კუართი³³ იგი. ხოლო დაჰკენსა³⁴ იგი ზარმან მის მკედრისამან, რამეთუ³⁵ მაგრიად³⁶ ეყრა იგი მკერდსა ზედა. ხოლო ელიოზ შიშითა შეპყრობილმან დაჲ იგი საყუარელი და წმიდაჲ³⁷ კუართი-თურთ დაჰკრძალა მიწასა შინა, და მეყსეულად³⁸ აღმოკდეს³⁹ მის ზედა⁴⁰

* იოანე 12, 20—23.

** შტრ. მათე 27, 35; იოანე 19, 24.

*** ლუკა 13, 35.

¹ ბეთსაიდათ A. ² გალილი-სათ A.—BC. ³ +მას BC. ⁴ გუნებაჲს A, გუნებაჲს C. ⁵ იესუსა A, იესოსი C. ⁶ ხილვაჲ იესუმის BC. ⁷ რქუა C. ⁸ ნებსით BC. ⁹ მაცხოვრისა BC. ¹⁰ ჩუენისა BC. ¹¹ ეამს C. ¹² ჯუარცუმისასა C. ¹³ ლუსმარსა A. ¹⁴ მტარვალმან... ეამსა მას—BC. ¹⁵ მოკალთა B, მოკალთა C. ¹⁶ +და BC. ¹⁷ ურიათა C. ¹⁸ ოკრად BC. ¹⁹ ამისა BC. ²⁰ იჭლიმით B, იერუსალიმით C. ²¹ და BC. ²² საუფლო BC. ²³ რქუა C. ²⁴ მის C. ²⁵ ხოლო—BC. ²⁶ შეეცილ BC. ²⁷ რა—BC. ²⁸ და—C. ²⁹ ცრემლით|და ცრემლითა C. ³⁰ ამცნეს მეუფსა... ხოლო მას|მეცმა მის ეამისა (ეამს C) მეუფსა (მეფოსა B) მაგრიად და BC. ³¹ ენებაჲს B. ³² გამოიღოს BC. ³³ კუართი—C. ³⁴ დაჰკენსა BC. ³⁵ რამეთუ|ხოლო B. ³⁶ მაგრიად BC. ³⁷ და წმიდაჲ|წმინდით C. ³⁸ მეყს-ლად A, მეყსეულად BC. ³⁹ აღმოკდეს B; აღმოხდეს მეყსეულად C. ⁴⁰ მის ზედა—BC.

საქართველო
საქართველოს
საქართველოს

ხენი იგი¹ კვაროზნი, და აღმოეცნა ხესა მას ქუეშე ყუავილი მრავალი ფერი და სურნელი.

ხოლო აწ პირველსავე სიტყუასა მოვიდეთ². ვითარცა მოჰკუეთეს³ ხე იგი კვაროზი, გამოსცა სულწლებად⁴ მიუთხრობელი⁵, და შეჰზადეს⁶ სუეტად, ვითარცა ბრძანებულ იყო მეფისა მიერ. და ენება აღმართებად⁷ არა მასვე ადგილსა, სადა-იგი მოეყუთა⁷, არამედ სხუასა ერთგვაროსა ტაძრისასა. და მოვიდა მეფე და ყოველი ერი და ფრიადითა⁸ ღონისძიებითა⁹ ველ-ყვეს აღმართებად მისი და ვერ შეუძლეს, რამეთუ საღმრთოა¹⁰ ძალი აყენებდა. და მოიწია¹¹ ღამე და წარვიდა მეფე და ყოველნი ერნი¹² განკვრებულნი. ხოლო ნეტარი ნინო დგა მას ღამესა მახლობელად სუე-¹⁰ ტისა მის და ილოცვიდა, და იხილა ჳაბუკი ერთი ნათლითა შემოსილი. და ნინო[ქ]სვე¹³ გუერდით დგეს შროშანა და სიღონია, და იხილეს მათცა, და ეტყოდეს¹⁴ ნინოს: „რამ არს ხილვად¹⁵ ესე?“ ხოლო მან კელი განუხარა და უბრძანა განშორებად. და კაცმან მან ნათლითა შემოსილმან აღმართა¹⁶ ძელი იგი აღმართებით¹⁷ ადგილსა მას, სადა-იგი პირველ¹⁸ მდგო-¹⁵ მარე იყო¹⁹. და ორ კაც ოდენ სიმაღლესა დადგა იგი. და გამოსცემდა ბრწყინვალეებასა და ფრიადსა სულწლებასა²⁰. და ვითარცა იქმნა ცისკარი, გამოვიდა მეფე ურვეული სუეტისა მისთვის და მოეხლა ადგილსა მას და ეყნოსა სული სულწლებისა²¹ მიუთხრობელი. და იხილა ხილვად საშინელი და ელვარებად ბრწყინვალე, და სუეტი იგი მალლად ზემდგომარე. ²⁰ და იწყო შემოკრებად ერისა სიმრავლემან და ყოველი ქალაქი და თვთ მეფე და დედოფალი ცრემლითა ილტობოდეს. და ვითარ-იგი ხედვიდეს ყოველნი, სუეტი იგი ნათლით შემოსილი მცირე-მცირე²² ჩამოვიდოდა²³ და ძირითავე²⁴ მისითა²⁵ ზედა დაემყარა და შეეძერწა²⁶ ყოველითურთ შეუხებულად ველთაგან კაცთაჲსა²⁷. და აღივსნეს ყოველნი შიშითა²⁸ და სიხა-²⁵ რულითა²⁹ და ერთგობით³⁰ აღიდებდეს³¹ ღმერთსა ნინოასსა³². და მიერთებან იქნებოდეს³³ ძალნი და სასწაულნი.

მას ჟამსა³⁴ იყო ვინმე ჰურიაჲ³⁵ შობითგან ბრმად. მოვიდა³⁶ და შეეხო სუეტსა მას და აღეხილნეს თუალნი მისნი. და მოვიდა სარწმუნოებად

1 იგი—C. 2 მოვიდით B. 3 მოკუეთეს C. 4 სურწლებად BC. 5 მიუთხრობელ BC. 6 შეჰზადეს C. 7 მოკუეთა C. 8 ფრიადს C. 9 ღონისძიებითა C. 10 საღმრთო BC. 11 მოიწია C. 12 ყოველი ერი A. 13 ნინოსივე+თანა BC. 14 ეტყოდა A. 15 ხილვა BC. 16 აღმართა BC. 17 აღმართებით+დამართებით BC. 18 პირველ—A. 19 იყო+იყვენეს BC. 20 სურწლებასა BC. 21 სურწლებისაჲ B, სურწლებისა C. 22 მცირე-მცირე]მცირე C. 23 მოვიდოდა A. 24 ძირითავე BC. 25 მისითა C. 26 შეეძრა C. 27 კაცთაჲსა BC. 28 შიშით C. 29 სიხარულით C. 30 ერთგობად B, ერთობით C. 31 აღიდებდეს+აქებდეს BC. 32 ნინოსასა C. 33 იქნებოდეს C. 34 ჟამსა B. 35 ჰურია B, ურია C. 36 მოვიდა+მოუქდა B, მოუხდა C.

- ყოველთა სახლეულთა მისთა თანა. კულად მთავრისა ვისმე წარმართისა
 ძე მრავალ ეამ მდებარე იყო ცხედარსა ზედა, რომლისა ასონი უძრავ
 ქმნილ იყვნეს და¹ დაქსნილ ეშმაკისაგან. ესე მოილო დედამან მისმან წინა-
 შე სუეტისა მის და ევედრებოდა ნეტარსა ნინოს, რაათა² ილოცოს ძესა
 5 მისსა ზედა და განკურნოს³. ხოლო ღირსსა⁴ მას შეეწყალა დედაკაცი იგი
 და დასდვა კელი სუეტსა მას, და მერმე⁵ შეახო ყრმასა მას და პრქუა⁶:
 „უკეთუ⁷ გრწმენინ იესუ⁸ ქრისტე, ძე ღმრთისაჲ, [39] განიკურნო გუე-
 მულეებისაგან“. ხოლო ყრმაჲ⁹ იგი კმობდა: „მრწამს, წმიდაო ღმრთისაო“.
 მაშინ უბყრა კელი და აღადგინა მრთელი და მისცა დედასა თვისსა¹⁰.
- 10 ხოლო ჩასვე ეამსა შინა¹¹ შიში დიდი დაეცა ყოველთა მათთვის სა-
 სწაულთა, რომელნი იქნებოდეს სუეტისა¹² მისგან ბრწყინვალისა. მაშინ
 მეფემან შექენა გარემოს¹³ სუეტისა მის¹⁴ საბურველი და დაფარა ხედე-
 საგან. და¹⁵ ვგრეთ გარემუსა მას შეემთხვენინა¹⁶ და განიკურნინა, ვითარი-
 თაკა ვინ შეპყრობილ იყვნინა უძლურებითა.
- 15 ხოლო პირველ ათისა წლისა მირიან მეფისა ყოველთა უფალმან¹⁷
 წყალობა ყო პრომთა ზედა და ბერძენთა, და ზეგარდამო წოდებითა გა-
 მოაჩინა მეფე მორწმუნე კოსტანტინე და დედა¹⁸ მისი¹⁹ ელენე დედოფალი.
 და ნათელ-იღეს სახელსა ზედა ქრისტესსა²⁰ ყოველმანე²¹ ერმან და პალა-
 ტმან მისმან ამაღლებითგან უფლისა ჩუენისა იესუ²² ქრისტესსა²³ სამას
 20 მეთურამეტესა²⁴ წელსა და²⁵ ამაღლდა რქად ქრისტეანეთა²⁶. ხოლო დიდ-
 მან და მოციქულთა²⁷ სწორმან და მიმსგავსებულმან კოსტანტინე დიდად
 ილუწა და წარავლინა დედა²⁸ თვისი ი²⁹სლიმად³⁰ ძიებად პატიოსნისა ჟუა-
 რისა, რომელიცა³¹ პოა³² მან ჯერ-ჩინებითა ღმრთისაჲთა და³³ აღაშენნა
 წმიდანი ტაძარნი საუფლონი. ხოლო მას³⁴ ეამსა შინა³⁵ ოდეს-იგი პატიო-
 25 სანი ჟუარი აღმოგვბრწყინა³⁶ ქრისტემან ღმერთმან³⁷ თვისითა მადლითა³⁸
 დედოფლისა ელენეს³⁹ მიერ მპითებით(1) მსგავსადვე მისსა⁴⁰, ამას⁴⁰ ეამსა

¹ და—C. ² რათა C,—B. ³ და განკურნოს—BC. ⁴ ღირსა C,—A. ⁵ მერმე]მუ-
 ნითგან და A. ⁶ რქვა AC+მას A. ⁷ უკეთუ C. ⁸ იესო C. ⁹ უკეთუ გრწმენინ...ძე
 ღმრთისაჲ]გრწამს უფალი იესო ქრისტე ღმრთად ქეშპირიტად, რაათა A. ¹⁰ თვისსა]
 მისსა C. ¹¹ შინა—BC. ¹² სუეტის C. ¹³ გარემოს B. ¹⁴ გარემოს სუეტისა მის]სვე-
 ტისა მისგან C. ¹⁵ და—C. ¹⁶ შეემთხვევიან C. ¹⁷ უფალმან]ღ¹⁷თან C. ¹⁸ დედა BC.
¹⁹ მისი—C. ²⁰ ქრისტესა C. ²¹ ყოველმან C. ²² იესუს B, იესოს C. ²³ ქა A, ქრის-
 ტესა B. ²⁴ მეთურამეტესა B]მეთურამეტესა C. ²⁵ და—C. ²⁶ ქრისტეანეთა C.
²⁷ მოციქულთ C. ²⁸ დედა BC. ²⁹ ი²⁹სლიმად B, ივერუსალიმად C. ³⁰ რომელმანცა C.
³¹ პოვა BC. ³² და—C. ³³ მასვე BC. ³⁴ შინა—BC. ³⁵ აღმოგვბრწყინა A] გამოაჩი-
 ნა BC. ³⁶ ქრისტემან ღმერთმან]უფალმან B,—C. ³⁷ თვისითა მადლითა]კელითა BC.
³⁸ ელენისათა BC. ³⁹ მიერ მპითებით მსგავსადვე მისსა—BC. ⁴⁰ ამას]მასვე BC.

მცხეთას¹ თვის² დაფარული³ წმიდა⁴ სამოსელი გამოაბრწყინვა, ღრთ-
მელსა ზედა სუეტი ნათლისა⁵ იხილებოდა⁶ და კურნებანი⁷ მრავალი
იქმნებოდეს⁸; და ჰრომთა და ბერძენთა ზედა იქნა მეფე მორწმუნე⁹ კოს-
ტანტინე. ეგრეთვე მასვე ემისა მეფე იქნა ზეგარდამო განსწავლული კე-
თილად და სათნოდ ღმრთისა მორწმუნე მეფე მირიან.

მაშინ ვითარცა განსრულდა შენება ეკლესიათა და არღარა¹⁰ იყო
ნაკლულევანება¹¹, გარნა ხოლო მღღენი. და¹² წარავლინა მოციქულნი
საბერძენთს მეფისა მიმართ და ითხოვნა¹³ სჯულის-მღებულნი, ხოლო ვი-
თარცა მიიწივნეს მოციქულნი იგი, განიხარა კოსტანტინე მეფემან და
მრავლითა პატივითა¹⁴ პატივ-სცა და წარაყოლა მათ თანა ეგსტათი ანტი-
ოქელი პატრიაქი, კაცი ყოვლითა სიბრძნითა¹⁵ საესე, რომელმან ნიკიასა¹⁶
კრებას¹⁷ დაამტკიცა¹⁸ მართალი სარწმუნოება. ხოლო ვითარცა მიიწია
პატრიაქი სანაზებთა წართლისათა და თანა ჰყვა ძელი ცხოვრებისა¹⁹ და
ხატი უფლისა²⁰ და ყოვლად წმიდისა ღმრთის-მშობლისა²¹. მოვეება მას
მეფე და ყოველნივე²² ერნი და²³ მთავარნი მისნი და²⁴ დიდითა პატივით
ალიყვანეს²⁵ პალატად. და მიიღეს კურთხევა მეფემან და დედოფალმან და
ყოველმან ერმან²⁶. და წმიდასა ნინოს მიუძღუნა²⁷ ნეტარება და მისცა
წიგნი ელენე დედოფლისა²⁸ მიწერალი მისდამი²⁹ პატივით. და ზვალისა
დღე მოუწოდეს მეფემან და წმიდა ნინო პატრიასსა და სამღღლოთა³⁰ და
ნათელ[ვ]-ილო მეფემან და დედოფალმან და ყოველთა მთავართა და ყო-
ველმან ერმან. და აკურთხნა ეკლესიანი და დაამყარა³¹ საკურთხეველნი
და ყო სატფურება. და დაასხნა ჯვლი მთავარებისკობოზად³² ღირსსა³³
იოვანეს. და ასწავა სჯული მეფესა და ყოველსა ერსა. ხოლო მკვდრ იყე-
ნეს მცხეთას³⁴ შინა მრავალი სულნი ჰურიანი, რომელთა მღღელთმთავ-
რად იყო მაშინ აბიათარ³⁵, რომელი ზემო ვაქსენეთ, და მიიყვანა იგი წი-
ნაშე პატრიაქისა მეფემან და პრქუა³⁶: „მ³⁷ აბიათარ, ღმერთმან გვკსნა

¹ მცხეთასა B, მცხეთასაცა C. ² თვისი[მ]იწასა შინა BC. ³ დაფარული[დაფლუ-
ლი C. ⁴ წა A. ⁵ ნათლისა BC. ⁶ იხილებოდა C. ⁷ კურნებანი[იკურნებიან C. ⁸ იქ-
ნებოდეს C. ⁹ ~მორწმუნე მეფე BC. ¹⁰ არღარა BC. ¹¹ ნაკლულევანება C. ¹² და—C.
¹³ ითხოვა C. ¹⁴ მრავლითა პატივითა C. ¹⁵ სიბრძნით C. ¹⁶ ნიკიასა B, ნიკის C.
¹⁷ კრება C. ¹⁸ დამტკიც C. ¹⁹ ცხოვრებისა C. ²⁰ უფლისა BC. ²¹ -მშობლისა AC.
²² ყოველნი BC. ²³ ერნი და—BC. ²⁴ და—C. ²⁵ ალიყვანეს A. ²⁶ და დედოფალმან
და ყოველმან ერმან—BC. ²⁷ მიუძღუნეს B, მიუძღვნეს C. ²⁸ დედოფლისა BC.
²⁹ მისდა BC. ³⁰ სამღღლოთა A; მოუწოდეს მეფემან და წმიდა ნინო პატრიასსა და
სამღღლოთა[ვან]მზადეს სანათლო BC. ³¹ დაამყარა B. ³² მთავარებისკობოზად B,
მთავარებისკობოზად C. ³³ ღირსა C. ³⁴ მცხეთასა C. ³⁵ აბიათარ C. ³⁶ რქვა C.
³⁷ მი C.

წმიდისა ნინო მას¹ მიერ კერპთა მონებისა² და საცთურთა მათთავან და ნათელ-
გვლებიეს კელითა პატრიარქისათა³ სახელსა ზედა უფლისა იესუ⁴ ქრისტე-
სა⁵. აჲ რაჲ გნებავს⁶ თქვენ, ჰურიანო⁷?

მაშინ მიუგო აბიათარ⁸ და პრქუა⁹: „მეფეო, ვითარცა უწყიან მთა-
ვართა შენთა და ყოველმან ამან ქალაქმან¹⁰, ნათესაენი ვართ ბენიამენისნი
და სჯულსა მოსესსა სწავლულ და ფრიად წურთილ წერილთა¹¹ წინაწარ-
მეტყუელთასა¹² და მეცნიერ ყოველსა მათ მიერ ქადაგებულსა. და ყოველ-
ნი იგი ამისთვის წამებდეს, ვითარმედ შეცვალებად იყო სჯული ესე ჩუენი
და მოსლვად ღმერთი ქუეყანად და მსგავსებად კაცთა და ნათლის-ღებად
და ჯუარცუმად¹³ და სამარესა დაღებად და აღდგომად მესამესა დღესა.
ხოლო მამათა მათ ჩუენთა განარისხეს¹⁴ შემოქმედი და გამოაჯუნეს
თაენი მათნი წყალობისაგან ღმრთისა და პრომთა¹⁵ დაიპყრეს მეფო-
ბად ჩუენი¹⁶, რადთა¹⁷ ჩუენ¹⁸ ვიყვნეთ განბნეულ და მონებასა ქუეშე¹⁹.
ხოლო მე მივემთხვე²⁰ ებისტოლესა ნათესაეისა ჩუენისასა²¹ პავლესა²², რო-
მელი-იგი შეუდგა მოციქულად ქრისტესა და გულისკმა-ვყავ²³ მით სჯუ-
ლისა ჩუენისა განქარვებად, გარნა არაეინ იყო მასწავლულ²⁴ ჩუენდა. და
აჲ ოდეს ინება ღმერთმან და მოავლინა ქუეყანასა ამას მოციქულად ნეტა-
რი ნინო და ვიხილენ სასწაულნი უღარესნი ბუნებისანი²⁵, რომელთა თქუენ-
ცა მეცნიერ ხართ, მეფეო, და შეუდგა მას ასული ჩემი. და აჲ მეცა შუა
ვარ ნათლის-ღებად სახელსა ზედა სამებისასა“.

და ვითარცა ესე ყოველი წარმოთქუა, განიხარა მეფემან. და ნათელ-
სცა პატრიარქმან აბიათარს და ყოველსა ნათესაესა მისსა. და მისცა მეფე-
მან დაბად, რომელსა ეწოდების ცხელიდი. და იყო საყუარელ წინაშე მი-
სსა. ხოლო სხუანი ჰურიანი²⁶, რომელთა არა ნათელ-ილეს, განიბნიენეს
მცხეთით და წარვიდეს. ხოლო ეცხათი პატრიარქმან დაამტკიცა მართლ-
მადიდებლობად და ასწავა წესი ეკლესიათად და იჯმნა²⁷ მეფისაგან და წა-
რებართა ქუეყანად თვსად. ხოლო მეფემან და სენკლიტიკოსთა²⁸ მისთა
მისცეს ასი სოფელი მოსასყიდელად²⁹ წმიდისა მიპრონისა³⁰.

¹ ნინოს BC. ² მონებისაგან BC. ³ პატრიარქისათა B, პატრიარქისაგან C. ⁴ იე-
სუს B, იესოს C. ⁵ ქა A. ⁶ გნებას A. ⁷ ურიანო C. ⁸ აბიათარ C. ⁹ რქვა C.
¹⁰ ჰარამეთუ C. ¹¹ წერილსა BC. ¹² წინასწარმეტყუელთასა C. ¹³ ჯვარცმად C. ¹⁴ გა-
ნარისხნეს A|განიხარეს C. ¹⁵ პრომთა|ქსუათა A. ¹⁶ ჩუენი—C. ¹⁷ რადთა|და BC.
¹⁸ ჩუენი C. ¹⁹ ქუეშე A. ვიყვნეთ განბნეულ და მონებასა ქუეშე|დავემტკუნეთ BC.
²⁰ მივემთხვე-ზეე A. ²¹ ჩუენისასა|ჩემისასა A. ²² პლსა A|პარველსა C. ²³ ვყავ B.
²⁴ მსწავლულ BC. ²⁵ ბუნებათან BC. ²⁶ ურიანი B. ²⁷ იჯმნა C. ²⁸ სენკლიტიკოს-
თა BC. ²⁹ მოსასყიდლად C. ³⁰ მიპრონისა BC.

ხოლო¹ ამისა² შემდგომად აღვიდა წმიდა ნინო მთასა მას, რომელი არს პირისპირ მცხეთასა³, რომელსა ზედა დღეს შენ არს ეკლესიაჲ სუეტისა ცხოველისაჲ⁴ ჭუარი პატიოსანი. და მუნ ილოცვიდა და ევეღრებოდა⁵ ლმერთსა. და ძირსა მის მთისასა წყალი აღმოაცენა და იქმნეს⁶ სასწაულნი და კურნებანი მრავალნი⁷ წყლისა მისგან. ხოლო ხე მთისა მის⁸, რომელი განბრწყინდა ნათლისა მისგან, შექმნეს ჭურებალ⁹. მაშინ იხილვა¹⁰ სასწაული დიდი, რამეთუ ზეციტ¹¹ [40] გამოჩნდის¹² ჭუარი ცეცხლისა შემოსილი¹³ ვარსკულავებითა და ვიდრე¹⁴ ცისკრისა მოწვენადმდე¹⁵ დგის ზედა კერძო სუეტისა¹⁶ ცხოველისა. და შემდგომად ცისკრისა განუტევის ელვანი. და წარვიდის¹⁷ ერთი აღმოსავლით¹⁸ და ერთი დასავლით¹⁹. და ერთი იგი დაჰვდის თავსა თხოთისასა. და ერთი იგი მიიწვოდის ბოდეს²⁰. ჭუარის სახე იგი დადგის წიად არაგუსა თავსა²¹ მის მთისასა, სადა-იგი წმიდამან ნინო წყაროჲ²² აღმოაცენა. და ესე მრავალგზის იქმნა. და განკვრდა მეფე და ყოველი ერი. და აღაშენა მეფემან ერთი ეკლესიაჲ²³ თავსა მის მთისასა, სადა ჭუარი იგი²⁴ დადგის, და ერთისაჲ²⁵ თხოთს და და-სუენეს²⁶ ჭუარნი იგი. ერთი ჭუარს და ერთი თხოთს და ერთი ბოდეს. ხოლო ჭუარი იგი ვაზისაჲ²⁷, რომელ მოილო წმიდამან ნინო კელისაგან ყოვლად წმიდისა ღმრთის-მშობელისა, არს ჭუარსა მას შინა, რომელ დაასუენეს ჭუარსა პატიოსანსა. ესე²⁸ ჭუარნი განწესებისაებრ მეფისა წარყვიანა ღირსმან იაკობ ღრიალდითა სიმრავლითა ერისაჲთა და საკუმეველთა²⁹ სულნე-ლებითა³⁰ და³¹ დაასუენა³² ადგილთა მათ. ხოლო სუეტსა მას წინაშე ცხოველსა აღესრულებოდეს სასწაულნი მრავალნი და არაგინ³³ იკადრებდა კართა განხუმად³⁴ თენიერ კვრიაკისა³⁵. ხოლო კვრიაკესა განახუნიან³⁶ და მღღელთა³⁷ შეწირიან³⁸ საღმრთოჲ³⁹ მსხუერბლი. და ყოველნი⁴⁰ სნეულნი განიკურნებოდნან და ერი⁴¹ პირისპირ⁴² მდგომარე⁴³ ილოცვიდის⁴⁴, რამე-

¹ ხოლო—BC. ² ამისა BC. ³ მცხეთისა B. ⁴ ცხოველისა B; სუეტის ცხოველისა C. ⁵ ევეღრა BC. ⁶ იქმნეს|მრავალნი B, მრავალი C. ⁷ მრავალნი|იქმნეს BC. ⁸ მთისა მს A. ⁹ ჭურებალ A; ხე მთისა მის... შექმნეს ჭურებალ|იოვანე მთავარეზს-კობოზმან სურნელისა მის ხისაგან შექმნა სამნი ჭუარნი BC. ¹⁰ იხილვებოდა BC. ¹¹ დიდი რამეთუ ზეციტ|ესე ულ'გნ მ'თ ერთ ქალაქისათა A. ¹² გამოჩნდის A. ¹³ შე-მოსილი|შემკული BC. ¹⁴ ვიდრე—C. ¹⁵ მოწვენამდე A. ¹⁶ სუეტისა A. ¹⁷ წარვიდა C. ¹⁸ აღმოსავლეთით B, აღმოსავლით C. ¹⁹ დასავლით BC. ²⁰ ბოდეს BC. ²¹ თავსა—BC. ²² წყარო+იგი BC. ²³ ეკლესია BC. ²⁴ ~იგი ჭუარი C. ²⁵ ერთისა B, ერთი C. ²⁶ და-სუენეს C. ²⁷ ვაზისა BC. ²⁸ ეს BC. ²⁹ საკუმეველთა C. ³⁰ სურნელე ბითა BC. ³¹ და—C. ³² დაასუენა BC. ³³ არგინ C. ³⁴ განხუმად C. ³⁵ კვრიაკესა C. ³⁶ განახუნიან A. ³⁷ მღღელთა C. ³⁸ შესწირიან C. ³⁹ სამ'ლოთ C. ⁴⁰ ყოველნი|ურიცხნი A. ⁴¹ ერი C. ⁴² პირისპირ|პირის B. ⁴³ მდგომარენი A. ⁴⁴ ილოცვიდის|ს'დეს გარეშე A.

თუ შიში დიდი და ზარი ფრიადი იყო ყოველთა ზედა და ყოველნი ადი-
ლებდეს ღმერთსა¹.

კულად ბრძანა მეფემან, რადთა ერთი ეკლესიაჲ აღაშენონ ერუ-
შეთს, სადა-იგი არს ფიცარი ფერკთა უფლისათაჲ. და ერთი ეკლესიაჲ²
5 მანგლისსს, რამეთუ არს მუნ სამსკუალი³ უფლისაჲ. ესრეთ წარგმატებო-
და მეფე სარწმუნოებითა და გლახაკთ⁴-მოწყალებითა. და მღვდელნი და
მღვდელთმთავარნი განმრავლდებოდეს.

ხოლო ნეტარმან ნინო იწყო ქადაგებად და თანა წარიტანა იაკობ
მღვდელი და⁵ დიაკონი და ერთი ერის-მთავარი ერთიურთ მისით და დად-
10 გა წობენეს. და მოუწოდა მთელთა⁶, კართლელთა⁷ და ფხოვნელთა⁸, და
უქადაგა სარწმუნოებაჲ კეშმარიტი. ხოლო იგინი ლმობიერ იქნნეს და
ნათელ-ილეს და დაღვეწნეს საკერპონი და აღაშენნეს⁹ ეკლესიანი. და ამისა შემ-
დგომად წარვიდა ერწოს და ებაღეთს¹⁰ და მოიყვანნა¹¹ იგინიცა სარწმუ-
ნოებად და ნათელ-ილეს მათცა. და მერმე ჩავიდა¹² კახეთს და დადგა კა-
15 წარეთს და მოაქცივნა იგინიცა¹³. მერმე გარდავიდა ქუელდაბას და მოუ-
წოდა მთავართა¹⁴ კახეთისათა. ხოლო მათდა პირველვე უწყებულ იყო სარ-
წმუნოებაჲ ქრისტესი და ნათლის-ღებაჲ მეფისაჲ, და სიხარულით შეიწყ-
ნარეს სწავლაჲ მისი, მოიქცეს და ნათელ-ილეს კელითა მისეჲ იაკობ მღვ-
20 კახეთისაჲ¹⁵ სუჯი და მის თანა მთავარნი და მკედრები და მონა-მკვევალთა
სიმრავლე. და წარმოუთხრნა¹⁶ მას ქრისტეს²⁰ საიდუმლოასა²¹ განგებულე-
ბანი და ასწავა სიტყვითა ტკბილითა სარწმუნოებაჲ კეშმარიტი და სას-
წაულნი²² იგი²³ აუწყნა, რომელნი-იგი²⁴ იქნებოდეს²⁵ ჭალაქსა შინა მცხე-
თას²⁶ სუეტისაგან²⁷ ცხოველისა²⁸. [V] ხოლო მათდა წინაწარ²⁹ უწყებულ
25 იყო ყოველი³⁰. ხოლო მათ სიხარულით შეიწყნარეს სწავლაჲ³¹ ნეტარისა,
ნინოასი³² და ნათელ-ილო დედოფალმან და ყოველთა მთავართა და მკე-
ველთა მისთა.

და ვითარცა ესრეთ სრულ-ყო³³ ქადაგებაჲ მისი ნეტარმან ნინო და
სრულ-ყო ღუაწლი თვისი, ეუწყა სულისა მიერ წმიდისა განსლვაჲ³⁴ მისი

1 რამეთუ შიში დიდი... ადილებდეს ღმერთსა] და დიდი დიდი ზარი და კმანი
ლაღადებისანი აქუნდეს და ევედრებოდეს ღა A. 2 ეკლესია BC. 3 სამსკუალი B, სამ-
სკუალი C. 4 გლახაკთა C. 5 და—C. 6 მთელთა BC. 7 კართლელთა BC. 8 ფხოვნელთა
BC. 9 აღაშენნეს C. 10 ებაღეთს BC. 11 მოიყვანა A. 12 შთავიდა C. 13 იგიცა A-
14 + მათ C. 15 ბუდეს] ბოდბეს B, ბოდბას C. 16 მივიდა C. 17 მისა C. 18 კახეთისა BC.
19 წარმოუთხრა C. 20 ქრისტესი C. 21 საიდუმლოსა B, საიდუმლოს C. 22 სასწაულნი-
ცა B. 23 იგი—BC. 24 -იგი—BC. 25 იქნა A. 26 ჭალაქსა შინა მცხეთას—BC. 27 სუე-
ტისა A. 28 ცხოველისა C. 29 წწარ AB, წინასწარ C. 30 ყოველი—BC. 31 სწავლა
BC. 32 ნინოასი BC. 33 ყო—B. 34 განსლვა C.

კორცთავან. და მიწერა წიგნი მეფისა და მისცა დედოფალსა კახეთისასა სუჯის, რომელსა წერილ იყო ესრეთ: „იესუს¹ ქრისტეს² მონასა ერთგულსა და აღმსარებელსა³ წმიდისა სამებისასა და თანა შეერთებულსა წმიდათა მეფეთასა მეფესა მირიანს გარდამოგივლინოს ღმერთმან⁴ ცუარი წყალობისა⁵ ზეცით და ყოველსა პალატ-ბანაკსა ერისა შენისასა. და იყავნ⁶ მფარველ თქუენდა ჯუარი ქრისტესი და მეოხებდა ყოვლად წმიდისა დედისა მისისა. რამეთუ აჰა მე ესერა⁷ მოვლენ⁸ ზოგი-რამენ⁹ ამის ქუეყანისა¹⁰ და შეიწყნარეს ქადაგებად ქრისტესი და მოიქცეს და ნათელ¹¹-ილეს და თაყუანი-სცეს დამბადებელსა ყოველთა¹²სა, და შენდა ჯერ-არს სიხარული, რამეთუ დღეთა შენთა შინა¹³ მოხედნა ღმერთმან თვსთა დაბადებულთა და აღმოუბრწყინა¹⁴ ნათელი¹⁵ თვისისა მეცნიერებისა¹⁶. აწ დაიცევით¹⁷ მართალი სარწმუნოებად ქრისტესი, რადთა მის თანა ჰსუფევდეთ¹⁸ საუკუნოდ სასუფეველსა ცათასა: რამეთუ მე აჰა ესერა ვითარცა ერთი სოფლად შემოსრული განვალ ცხოვრებისაგან¹⁹, და წარვალ გზასა მამათა ჩუენთასა. კსენებულმცა არს საუკუნოდ კეთილთა შინა ღმრთისათა დედოფალი სუჯი, რამეთუ მოვიდა კეშმარიტსა ქრისტეს სარწმუნოებასა და²⁰ დამუსრნა კერპნი და მოუძღუა²¹ და მოიყვანა²² ერნი ღმრთისა²³-მსახურებად. და მოუწოდა ძმასა და ასულსა მისსა და კულად არტერეონ მთავარსა²⁴ და²⁵ ასწავა მართალი სარწმუნოებად. და ყოველთა ბუდეს²⁶ შინა ნათელ-ილეს სახელითა მამისა და ძისა²⁷ და წმიდისა სულისადათა²⁸. აწ წარმოგზავნეთ ჩემდა წმიდად მამათმთავარი, რადთა მომცეს საგზალი სულისა საუკუნოდ²⁹, რამეთუ³⁰ მოახლებულ არს აღსასრული ჩემი“.

და მიიღო³¹ რად წიგნი იგი³² ნინოასის³³ დედოფალმან სუჯი³⁴, სურვილითა აღძრული თაყუანის-ცემისათვის სუეტისა ცხოველისა³⁵ თვთ მოსწრაფედ წარემართა, რადთა იხილოს და თაყუანის³⁶-სცეს ცხოველსა³⁵ სუეტსა და ჯუარსა ცხოველსა. და ყოველსა³⁷ მას სიშორესა გზისასა ფრკვი ვიდოდა უკამური³⁸ და ცრემლითა დაალტობდა ქუეყანასა. და ვი-

1 იესოს C. 2 ქრისტე C. 3 აღმსარებელსა | აღმსარულებელსა BC. 4 ღმერთმან | უფალმან C. 5 წყალობისა BC. 6 იყვენ B. 7 ~ ესერა მე C. 8 მოვალ C. 9 -რამე B | რამეთუ C. 10 ქუეყანისა BC. 11 ნათელს-C. 12 ყოველთა | სა! | ღმერთსა BC. 13 ~ შინა შენთა BC. 14 აღმოუბრწყინდა C. 15 + და C. 16 მეცნიერებისა BC. 17 დავიცევით B, დაიცევით C. 18 სუფევდეთ AC. 19 ცხოვრებისაგან C. 20 და—C. 21 მოუძღუა A. 22 მო-უძღუა და მოიყვანა | მოაქცინა B, მოაქცენა C. 23 ღმრთისა BC, ღმრთისანი A, + ღმრთის A. 24 მთავარსა B. 25 და-BC. 26 ბოდეს BC. 27 ძისათა B. 28 ~ სულთა წმი-დისათა B, სულისა წმიდისა C. 29 საუკუნოდ BC. 30 რამეთუ—BC. 31 მიიღო C. 32 იგი—C. 33 ნინოასი B, ნინოს C. 34 სუჯი | სჯული C. 35 სუეტისა ცხოველისა, | სვეტის ცხოველისა C. 36 თაყუანი-BC. 37 ყოველსა | ცამსა BC. 38 უკამური | უკამარი B.

თარცა მოიწინეს პირის-პირ სუეტისა ცხოველისა, იხილეს: რამეთუ¹ წყალი² იგი არავც უმეტეს ზომისა დიოდა, რომელი ვერვინ მკედართა-
განმან³ წილ-ვლო⁴. არამედ რომელნიცა შთავიდიან, გარევე⁵ უკუნ იქცე-
ვიან⁶ დაყენებულნი სიმამფრისაგან წყლისა მისგან დიდისა. ხოლო ვითარ-
5 ცა-იგი პეტრე მიმავალი უფლისა წყალთა ზედა ვიდოდა, ვგრეთვე ამან
დედაკაცმან საესემან სარწმუნოებითა ქრისტესითა და⁷ სურვილითა სუე-
ტისა ცხოველისადა⁸ და მინდობილმან სარწმუნოებასა⁹ მას მარცულისა
მლოგვასასა¹⁰ აღიბეჭდა¹¹ თავი თვისი ჯუართა ქრისტესითა და აღგდა ჰუ-
ნესა¹². ხოლო ხედვიდეს იმიერ კერძო მთავარეპისკოპოსი¹³ იოვანე და
10 ყოველი ერი. და ვითარცა შევიდა წყალთა მათ შინა, მართლ უკუნ-იქცა
ამიერ და იმიერ წყალი¹⁴ იგი. ხოლო იგი განვიდა მშვლობით¹⁵. მაშინ
მოეგება მას¹⁶ მეფე და მთავარეპისკოპოზი¹⁷, ყოველნი ერნი¹⁸, [41] შეპ-
ყრობილნი შიშითა და საკვრველებითა. და შევიდა¹⁹ ეკლესიად წინაშე
სუეტისა ცხოველისა და ილოცა ცრემლითა მკურვალთა და შეწირა²⁰
15 თავი თვისი შეილითურთ და ყოველი მონაგები თვისი და ქალაქიცა იგი
მცირე ბართიანი²¹ და დაბაჲ იგი ბუდისი²² და იხარებდა სულითა.

მაშინ გამოილო წიგნი იგი ნეტარისა ნინოასი²³ და მისცა მეფესა. და
წარიკითხა რაჲ იგი²⁴, აღივსო ცრემლითა და აღდგა და თანა წარიტანა მთა-
ვარეპისკოპოსი²⁵ და დღეოფალიცა ნანა. და ვითარცა მიიწინეს²⁶ და მოი-
კითხეს, მან მისცა მათ კურთხევაჲ უფლისა მიერ²⁷. ხოლო წმიდაჲ ნინო
20 შეპყრობილ იყო სნეულებითა და უბრძანა იოვანეს წირვაჲ²⁸ ეამისაჲ²⁹.
ხოლო მან შეწირა მსხუერპლი უფლისა და აზიარა კორცსა და სისხლსა
ქრისტესსა³⁰, რომელი-იგი წარიძლუნა³¹ მან საგზლად³² საუკუნოდ. და
შეპვედრა³³ სული თვისი კვლთა ღმრთისათა და წარვიდა საუკუნეთა კე-
25 თილთა. ესრეთ შემკული მოციქულობისა მადლითა და ბრწყინვალე ქალ-
წულებითა და განშუენებული³⁴ სიმრავლითა ღუაწლთაჲთა და აღტკრთუ-
ლი ტალანტთა სიმრავლითა³⁵ წარმოუდგა წმიდასა სამებასა. და მიართუ-
ნა ძლუნად სიმრავლენი ერთანი და ღუაწლთა³⁶ მიერ განკაფული სოფლი-

¹ რამეთუ—C. ² წყალი—B. ³ მკედართაგანმა C. ⁴ წილ-ვლო|წარვლო BC.
⁵ გარევე|გარევე C. ⁶ იქციან C. ⁷ და—C. ⁸ ცხოველისათა BC. ⁹ სარწმუნოებისამან BC.
¹⁰ მას მარცულისა მლოგვასასა—C. ¹¹ აღბეჭდა B. ¹² უნესა C. ¹³ მთავარეპისკოპოზი
B, მთავარეპისკოპოზი C. ¹⁴ ამიერ და იმიერ წყალი|მდინარე BC. ¹⁵ მშვლობით|კმე-
ლად BC. ¹⁶ მას—BC. ¹⁷ მთავარეპისკოპოზი BC. ¹⁸ ყოველნი ერნი—BC. ¹⁹ შევიდეს A.
²⁰ შეწირა C. ²¹ ბართიანი C. ²² ბოდისი BC. ²³ ნინოსი B; წიგნი იგი ნეტარისა ნი-
ნოასი|ნეტარისა ნინოს წიგნი C. ²⁴ რაჲ იგი|მეფემან და C. ²⁵ მთავარეპისკოპოზი BC.
²⁶ მიიწინეს BC. ²⁷ მიერ C. ²⁸ წირვა BC. ²⁹ ეამისა BC. ³⁰ ქსსა—BC. ³¹ წარიძლუ-
ნა C. ³² საგზლად B. ³³ შევედრა C. ³⁴ განშუებული C. ³⁵ ღუაწლთაჲთა... ტალანტთა
სიმრავლითა—C. ³⁶ ღწწლთა A.

სა ამისგან სუფევად საუკუნოდ აღვიდა ოც და მეათეუამეტესა წელსა ქართლს¹ შემოსლვისა მისისასა². ხოლო დასაბამითვანთა წელთა³ ხუთი ათას რვაას ორმოც და⁴ მეათეუამეტესა⁵. მაშინ მოვიდა⁶ მეფე და ყოველი ერის სიძრავლე გუამისა მიმართ მისისა დაგრდომით და გოდებით, შიშით და ძრწოლით შეუტრდებოდეს. და სიძრავლისაგან ერნი⁷ დასთრგუნვიდეს⁸ ფერკითა ურთიერთას⁹ და სხეულნი განიკურნებოდეს¹⁰, რომელნი¹¹ შეეხნენ ფესუსა სამოსლისა მისისასა. ხოლო მეფემან ძლით¹² დააცხრო¹³ შდოთი იგი ერისა¹⁴ და განიზრახა, რაფთა გუამი მისი აღიყვანოს და დაჰკრძალოს ჩალობელად სუეტისა ცხოველისა. და ვითარცა კელ-ყვიან აღებად გუამისა¹⁵ მის წმიდისა, კელნი მათნი უქმ იქნნინ და¹⁶ ყოვლ აღ ვერ უძლიან შეძრვად¹⁷. მაშინ გულისკმა-ყვეს და დაჰკრძალოს მასვე დაბასა შინა ბუდეს¹⁸ და ეკლესია¹⁹ აღუშენეს²⁰ და ეპისკოპოსი²¹ განაჩინეს მის²² ზედა. ესრეთ პატივით და კრძალულებით პატივ-სცეს წმიდასა და ნეტარსა ნოციულსა და განმანათლებულსა ქართლისასა, კახეთისა და ჰერეთისასა²³, სამგზის სანატრელსა ღმრთივ დიდებულსა²⁴ ნინოს. 15

ხოლო შემდგომად წმიდისა ნინოას ცხორებად საუკუნოდ მისლვისა მეფემან კეთილად წარჰმართა²⁵ ღმრთისა²⁶-მსახურებად და იქცეოდა სიმდაბლითა, სიმშვიდითა, გლახაეთ-მოწყალებითა და²⁷ მღდელთა პატივ-სცემდა²⁸ და ეკლესიათა აშენებდა. და ესრეთ სათნოდ ღმრთისა მიიცივალა. და დაჰმარტეს²⁹ მის მიერ აღშენებულსა³⁰ ეკლესიასა სამთავროს³¹. 20

შემდგომად მისსა³² ძემან მისმან³³ რევ მიილო³⁴ მეფობად და მანცა ყოველითა ღმრთის-მოშიშებითა აღასრულა მეფობად³⁵ თვისი³⁶. და იგიცა წარვიდა კლასა ჩამათა მისთასა შემკული ღმრთისა სათნოებითა.

უწყებად ჯერ-არს თუ მეფენი ქართლისანი ვიეთ ტონნი იყვნეს, რამეთუ აღექსანდრე მეფემან ვითარცა დაიმორჩილნა ყოველნი, მაშინ შე- 25
მოვიდა ქართლს³⁷ და იხილნა ნათესავნი სასტიკნი³⁸ წარმართნი³⁹, რო-

¹ ქართლსა C. ² ქართლს შემოსლვისა მისისასა]ქწედ ნათლის ღმრთისათვის (?) მისისთა A. ³ წელთა—BC. ⁴ ორმოცდა B, ორმოც C. ⁵ მეათეუამეტესა A+წელსა BC. ⁶ მოვიდა]ხედედა BC. ⁷ დათრგუნვიდეს A. ⁸ ურთიერთს A. ⁹ განიკურნებოდენ A. ¹⁰ სიძრავლე გუამისა... განიკურნებოდეს, რომელნი] პირს მისს ვითარცა ანგელოზისასა და ურთიერთს (ურთიერთთარს C) დასთრგუნვიდეს, რაფთა BC. ¹¹ ძალითა C. ¹² დააცხრო BC. ¹³ ერისა BC. ¹⁴ გუამსა C. ¹⁵ შეძრვად C. ¹⁶ ბოდეს BC. ¹⁷ ეკლესია BC. ¹⁸ აღაშენეს BC. ¹⁹ ეპისკოპოსი BC. ²⁰ მას A. ²¹ ჰერეთისასა]ჰერეთისასა B, ჰერისასა C. ²² ღმრთივ დიდებულს C,—B. ²³ წარმართთა BC. ²⁴ ღმრთისა C. ²⁵ და—BC. ²⁶ პატივცემდა C. ²⁷ დამარტეს BC. ²⁸ აშენებულსა BC. ²⁹ სამთავროსა BC. ³⁰ მისსა]მისმან C. ³¹ მისმან]მისი C. ³² მიილო C. ³³ და მანცა... მეფობად—BC. ³⁴ თვისი]მისი BC. ³⁵ ქართლსა C. ³⁶ სასტიკნი+ნათესავისანი B, ნათესავნი C. ³⁷ წარმართთანი BC.

მელთა¹ ჩუენ აჩათბუნთურქად² უწყესთ³, რამეთუ იხილევბოდეს⁴ იგინი ყოვლად უცხოდ კაცთა ბუნებისაგან, ვითარცა იყენეს მკეცნი რაამე⁵ საქულველნი⁶. [V] და ენება, რაამთამცა აღფხურნა იგინი. ხოლო იყენეს ციხენი მათნი მაგარნი და ვერ შეუძლეს ეამსა მას აღფხურა⁷ მათი. კუალად გამოვიდეს სხუანი ნათესაენი ქალდეველთანი და დაემუნენს მუნვე ქართლს. და ვითარცა ყოვლგნით მოირქუნა ალექსანდრე, კუალად მოვიდა ქართლად და შემუსრნა ციხე-ქალაქნი მათნი. და რომელნიმე მოსრნა და რომელნიმე წარიოტნა⁸. ხოლო სარკინელნი იგი განუმავრდეს ეამ რავდენმე და უკანაჲ⁹ განკურტიტეს კლდე და ივლტოდეს. და წარვიდეს გარეგან თესითისა. და თვთ იწყო შენებად ქუეყანასა ქართლისასა. და მისცა ქუეყანაჲ ქართლისაჲ¹⁰ აზონს და განუჩინა საზღვარი ჰერეთი¹¹ და ვერის წყალი და სომხითი და მთაჲ¹² ტროლისაჲ(!)¹³ და თვთ ალექსანდრე წარვიდა.

მაშინ აზოგო წარვიდა¹⁴ ქართლად არიან მამისა თვისისა და წარმოიყვანა მუნით ათასი სახლი მდაბიოჲ¹⁵, და კუალად ათი სახლი მთავართაგან და ყოვლით¹⁶ დედა-წულთით მათით მოიყვანნა და დაამენნა ქართლს. და თანა ჰყვეს კერპნი მათნი ღმრთად. და ესე აზონ პირველი მეფე იყო ქართველთაჲ¹⁷. და ამისთა შვილის-შვილთაგან¹⁸ ოცდამერგე მეფე იყო მირიან, რომელი მეფე იქნა ქრისტეს¹⁹ აღმსარებელ და ქრისტეს მორწმუნეთა მეფე. და ჩუენ შვილნი ვართ არიან ქართლით გამოსრულთანი²⁰, და ენაჲ²¹ მათი უწყით. და მეფენი ჩუენნი მათნი²² შვილის-შვილნი²³ არიან²⁴, ხოლო ქართველნი²⁵ პირველ მსახურებდეს რომელნიმე ცეცხლსა და სხუანი მზესა და ვარსკულავთა²⁶ და თაყუანი-სცემდეს²⁷ ძელთა²⁸, ქვათა და ღმრთად ხალოდეს. ხოლო რაეამს მოხედვა-ყო ღმერთმან ქართველთა ზედა და ინება წმიდამან ღმრთის-მშობელმან, რომლისა ნაწილნი ვართ, და ნათელ-გვლებიეს სახელსა ზედა ძისა და ღმრთისა მისისა ქრისტეს უფლისა ჩუენისასა მადლითა და შეწევნითა სასოასა²⁹ მის ჩუენისა წმიდისა ღმრთის-მშობელისა³⁰ დედოფლისა მარადის ქალწულისა მარიამისი-

¹ +აწ BC. ² აჩათბუნთურქად|ბუნთურქად BC. ³ უწყესთ|უწოდთ B, უწოდთ C. ⁴ იხილევბოდეს|ცხოვრებოდეს BC. ⁵ რაამე|რ. ⁶ კაცთა ბუნებისაგან... საქულველნი|რ. ცხი... ნება ბუნებთა მათგან იყენეს სასტაკად საბრძოლველნი A. ⁷ აღფხურა BC. ⁸ წარიოტნა|წარიოტნა C. ⁹ უკანასკნელ BC. ¹⁰ ქუეყანა ქართლისა BC. ¹¹ ერეთი B|ერეთი C. ¹² მთა B|მთა C. ¹³ ტროლისა BC. ¹⁴ წარვიდა—C. ¹⁵ მდაბიოჲ B|მდაბი უფლისა C. ¹⁶ ყოვლით C. ¹⁷ ქართველთა BC. ¹⁸ შვილიშვილთაგან B. ¹⁹ ქრისტე C. ²⁰ ქართლით გამოსრულთანი|ქართლითანი BC. ²¹ ენა BC. ²² მათნის BC. ²³ შვილისშვილთანი BC. ²⁴ არიან—BC. ²⁵ ქართველნი|ქართულთა ერნი A. ²⁶ რომელნიმე ცეცხლსა... ვარსკულავთა|ღა რომელი მიდრკეს შდ კერპთმსახურებად და შეუდგეს ეშპასა და ღმერთთა სხვაეთა (!) A. ²⁷ თაყვანისცემდენ B, თაყვანისცემდენ C. ²⁸ +და BC. ²⁹ სასოსა BC. ³⁰ ღმრთის-მშობელისა—A.

თა¹, არა ოდეს მიდრეკილა გული ჩუენი ურწმუნოებად სამებისაგან წმი-
დისა ვრთ² ღმრთეებისა³ ჭეშმარიტისა⁴. ხოლო ბერძენნი მიიქცეს კუ-
ლად⁵ კერპთმსახურებად და კუალად წვალებისა ღუარძლი შემოიღეს და
ქინლა წარწყმდეს და დაეცნეს. ხოლო ჩუენი ესე კეთილი სარწმუნოებად,
რომელი მოგუცა ღმერთმან ნებითა და ჯერ-ჩინებითა დედისა მისისადათ⁶ 5
მტკიცედ გვპყრეს მეოხებითა წმიდისა ღმრთის-მშობელისადათ⁷.

ხოლო შემდგომად მირიანისა მეათე მეფე იქმნა ვახტანგ გორგასალი.
და ვიდრე-ღა ყრპა იყო, იძულებით სპარსეთად წარვიდა და ქრისტეს სარ-
წმუნოებად კეთილად დაიკვა⁸. და შემდგომად რაოდენისაჲე ჟამისა მოიქცა.
და მაშინ⁹ ჟამსა მას იყო მიქაელ მთავარეპისკოპოსად¹⁰ და დააჯერეს, ვი-
თარმედ ვახტანგ ქრისტეანობაჲ¹¹ დაუტევე. ხოლო მან ირწმუნა და მი-
რამ-ვიდოდა ვახტანგ მოკითხვად მისა, წიხლა¹² შეჰკრა და კბილნი შე-
ლექნა¹³. ხოლო მეფეჲან ვახტანგ სიმშვიდით ღმრთისათვის¹⁴ დაითმინა იგი
და არარა¹⁵ ბოროტი შეამთხვა, გარნა გავზავნა¹⁶ მოციქულნი საბერძნეთს
და ითხოვა მეფისაგან და¹⁷ პატრიარქისა¹⁸ კათალიკოზი. და მათ წარმოავლინეს¹⁵
პეტრე¹⁹ კათალიკოზად. [48] ხოლო ვახტანგ აღაშენა ქუეშოჲ²⁰ ესე დიდი
ეკლესიაჲ²¹ და დასუა მას შინა პირველად კათალიკოსად²² პეტრე ღირსი
და მდაბალი და დაამდაბლა პატრივი სამთავროსაჲ²³.

ამან ვახტანგ აღაშენა ტფილისი და მცხეთაჲ²⁴ ქალაქი მუნ მიცვალა.
ამანვე დაიმორჩილნა ოვსნი და ყივჩაყნი და შექმნა²⁵ კარნი ოვსეთისანი. 20
და აღაშენა მას ზედა გოდოლი, და დააყენნა მას ზედა მცველნი მახლო-
ბულნი მის ადგილისანი. და უწოდა მათ კარად დარიალსა²⁶. და აწ
თვნიერ ბრძანებისა მეფისა ვერ ჰელეწიფების გამოსლევად ოვსთა და ყივ-
ჩაყთა.

ამანვე ვახტანგ სძლო სპარსთა და დაიმორჩილნა. რამეთუ იყო საზა- 25
რელ და გოლიათ და განთქუმულ²⁷ ყოველსა ქუეყანასა, რამეთუ იყო სიგრ-
ძე მისი თორმეტი²⁸ მტკაველი. და აწცა საცნაურ არს იგი საწოლისა და
აბჯრისა მისისაგან, ხოლო იყო ფრიად შემკულ ღმრთის-მსახურებითა და
კეთილად ზორწმუნებითა²⁹ დიდი ვახტანგ. ხოლო მოიკლა იგი სპარსთა
ბრძოლასა შინა მონაყოფილისაგან მისისა, რამეთუ იცოდა განახევი ჯაჰკ- 30

1 მარამისათა C. 2 ვრთი C. 3 ღმრთეებისა C. 4 ჭეშმარიტისა—C. 5 კლ—BC.
6 მისისათა B, მისისასა C. 7 მშობელისათა BC. 8 დაიკვა]მიცვა C. 9 მაშინა C.
10 მთავარეპისკოპოზად BC. 11 ქრისტეანობა C. 12 წიხლნი A, წილი C. 13 შექლექნა B,
შექლექნა C. 14 ღმრთის (I) A. 15 არარა] არა BC. 16 გავზავნა A. 17 და—BC.
18 პატრიარქისა A. 19 პეტრე A, პეტრე B. 20 ქუეშო B, ქვეშო C. 21 ეკლესია BC. 22 კათა-
ლიკოზად BC. 23 სამთავროსაჲ B. 24 მცხეთა BC. 25 შექმნა BC. 26 დარიალისა B,
დარიალსა C. 27 განთქმულ C. 28 თორმეტი BC. 29 და კეთილად მო რწმუნებითა—BC.

საღ ღლიას¹ ქუეშე და აღიპყრა² რაჲ ვრმალი თვისი³, რაჲთა სცეს კაცსა⁴ სპარსთაჲგანსა, მონამან მან ბოროტმან ჰკრა ისარი ღლიასა ქუეშე და მით მოკულა⁵ და ქრისტესთვის იწამა ქრისტეს-მოყუარე იგი მეფე. და არს საფლავი მისი წინაშე სუეტისა ცხოველისა.

5 ხოლო შემდგომად ამისა⁶ მოიწიენეს სპარსთაგან⁷ ქართველთა ზედა დიდნი ჰირნი და ფრიადნი სულნი მოსწყვდნეს⁸ და ქუეყანანი დაიპყრნეს⁹ და მრავალნი იწამნეს ქრისტეს სახელისათვის. რომელთანიმე წიგნნი აღიწერნეს და რომელთანიმე¹⁰ დაშთეს აღუწერელად, გარნა ყოველნი აქ წერილ არიან წიგნსა ცხოველთასა.

10 ამისა¹¹ შემდგომად გამოვიდა ჰერაკლე¹² მეფე და შეერთნეს ქართველნიცა. და შევიდა¹³ სპარსეთს და შეწვენითა ღმრთისაჲთა¹⁴ შემუსრა სპარსეთი და ტაძარნი და ბოძონნი მათნი და ხუასრო მეფე, და ძელი ცხოვრებისა¹⁵, რომელი წარეტყუენა სპარსთა, წარრიოყვანა და ძლევა-შემოსილი შემოვიდა საწელოდვე.

15 ამისა შემდგომად განუფინა ქადაგებამ მუჰამედ¹⁶ უსჯულოსაჲ¹⁷ და მრავალი ერე შეუღდა მას. და¹⁸ შემდგომად მისსა გამოვიდეს სპარსნი და¹⁹ პონტომდე²⁰ მოიწიენეს და ყოველი კაბადუკიაჲ²¹ დაიპყრეს. და ვითარ-იგი იყო კურთხევაჲ კათალიკოზისაჲ²² ანტიოქიით, არღარავის კლეწიფებოდა სლვად გზასა ანტიოქიისასა²³. ამისთვის დიდი ზრუნვაჲ²⁴ აქუნდა ქართველთა. ხოლო დღეთა თეოფილე²⁵ ანტიოქელ პატრიაქისათა წარავლინნეს²⁶

20 მოციქულნი და მიუთხრეს ამის პირისათვის. ხოლო თეოფილე პატრიაქმან²⁷ ყო კრებამ საზოგადო²⁸ და განაწესეს, რაჲთა შეკრებოლიან ებისკოპოსნი²⁹ სამრემლოსა³⁰ მისისანი და აკურთხევედნ კათალიკოზსა, რომელიცა სთნდეს მეფესა და ერსა. და ამის პირისათვის³¹ დაწერა წიგნი და დაბეჭდულად³² წარმოგზავნა. ხოლო ვითარ-იგი პირველ იყვნეს ასნი სოფელნი სასყიდლად მიპრონისა, ამის წილ განუწესა³³ [V] ასი დრაჰკანი³⁴. ხოლო შემდგომად ამისა³⁵ კულად ესე ოდენ³⁶ განაჩინეს, რაჲთა სახელით ოდენ მოიკსენებ-

¹ ღლიასა C. ² აღიპყრა BC. ³ თვისი—A. ⁴ კაცთა C. ⁵ მოკლა BC. ⁶ მისსა BC. ⁷ სპარსთათაგან B. ⁸ მოსწყვიდეს C. ⁹ დაიპყრეს C. ¹⁰ რომელთანიმე წიგნნი აღიწერნეს და—C. ¹¹ ამისა BC. ¹² ჰერაკლე ერეკლე C. ¹³ შევიდეს BC. ¹⁴ ღმრთისათა C. ¹⁵ ცხოვრებისა B, ცხოვრებასა C. ¹⁶ მუჰამედ B, მუჰამედ C. ¹⁷ უსჯულოსა B | სჯულსა C. ¹⁸ და—BC. ¹⁹ და—C. ²⁰ პონტომდე A. ²¹ კაბადუკია BC. ²² კათალიკოზისა BC. ²³ ანტიოქიისა A. ²⁴ ზრუნვა BC. ²⁵ თეოფილე C. ²⁶ წარავლინეს C. ²⁷ პატრიაქმან—BC. ²⁸ საზოგადო BC. ²⁹ ებისკოპოსნი B, ებისკოპოსნი C. ³⁰ სამრემლოსა BC. ³¹ პირისათვის | ქვერისათვის A. ³² და C. ³³ განუწესეს A, განუწესა BC. ³⁴ დრაჰკანი C. ³⁵ ამისა BC; ~ამისა შემდგომად C. ³⁶ ესოდენ BC.

ბოდის პატრიაქი ანტიოქელი ქართლს. ესრეთ განავეს ქართლისაჲ ეკლესიათა წესი და ქცევაჲ და ესრეთცა¹ არს ვიდრე დღენდღად² დღემდე³ საღიღებლად მაძისა და ძისა⁴ და⁵ წმიდისა სულისა, რომლისაჲ⁶ არს დიდებაჲ უკუნითი უკუნისამდე, ამინ!

თუესა მაძისა :ზ: 5

ცხოვრებაჲ⁷ წმიდისა მაძისა ჩუენისა იოვანე ზედაძნელისაჲ⁸, რომელი ბრძანებითა ღმრთისაჲთა⁹ და წინამძღურობითა¹⁰ სულისა წმიდისაჲთა მოივლინა ჰუეჰანით უშამდინარით ჰუეჰანად¹¹ ქართლისა ათორგმბთა მოწაფითა მისთა წმიდათა თანა

განაახლა და განავრცო¹² წმიდაჲს მაძაჲს ჩუენჲს ქრისტეს მიერ¹³ ქართლისა კათალიკოზჲს არსენი¹⁴

გუაკურთხენ, მაძის!

სულნი მართალთანი კელთა შინა ღმრთისათა წერილისაებრ, და არა შეეხოს მათ რადიურთით რომელიცე¹⁵ შემაწუხებელთაგანი¹⁶, ვითარ განწმედილთა¹⁷ ბიწთაგანი¹⁸, რამეთუ ესენი ყოველთა ამით ნივთიერთა და ზრქელთა ზესთა|ა| აღსრულნი¹⁹ ფრთითა სათნოებათათა და ბრწყინვალეებასა საღმრთოსა მიმთხუეულნი, განაბრწყინებენ მზის²⁰ ქუეშესა ყოველსა. ხოლო კსენებისა მათისა მიერ²¹ ცისკროვან²² იქნების ხილული ესე და გრძნობადი ქუეყანად, ვინათგან²³ მსგავსად მნათობთა დიდთა განმტევებელნი²⁴ ბრწყინვალეთა შირავანდელთანი, ელვარე ჰყოფენ ყოველთა კსენებისა მათისა მედღესასწაულეთა და საღმრთოსა მადლსა მიჰფენენ სულსა²⁵ ზედა მორწმუნეთასა, რომელნი სარწმუნოებით და სურვილით

* ხელნაწერების ნუსხა: B: A—170 (6r.), C: A—160 (384 გვ.), D: A—130 (7 v.), E: S—449 (99r.), F: H—2121 (154 r.), I: H—1672 (213 r.) K: A—176 (15 r.), L: ლენინგრ. H—22 (1v). M: ლენინგრ. 3M—21 (1 გვ.).

¹ ესეცა C. ² დღენდღად C. ³ დღემდე C. ⁴ მაძისა და ძისა|ძისა მაძისა C. ⁵ და—B. ⁶ რომლისა BC. ⁷ ცხოვრებაჲ LM. ⁸ ზედაძნელისა C, ზედაზაღნელისა K. ⁹ ღმრთისაჲთა|უფლისათა L. ¹⁰ წინამძღობითა K. ¹¹ ქუეყანად M. ¹² განავრცნა C. ¹³ ქრისტეს მიერ—I. ¹⁴ არსენი ქართლისა კათალიკოზჲს C; არსენ I; „განაახლა და განავრცო... არსენი| თქმული არსენი ქართლისა კათალიკოზისა K. ¹⁵ რომელიმე BFI, რომელნიმე LM; ¹⁶ შემაწუხებელნი L. ¹⁷ განწმედილი I. ¹⁸ ბიწთაგან M. ¹⁹ ზესთ-აღსრულნი CDFIK. ²⁰ მზისა L. ²¹ მიერ—CK. ²² ცისკროვანად CK. ²³ ვინათგან LM. ²⁴ განმტევებელი LM. ²⁵ სულთა BFI.

სამარადისოდ აღწერილთა წიგნსა შინა ცხოველთასა ქუენათა ამათგან¹ და უპატროსნესთა ჩუენ მიერ ძღუენთა, ესე იგი არს¹ სიტყუათა ქებისათა², პატივ-სცემლენ საღმრთოთასა დიდებისა ზიარ-ქმნულთა³.

ვინაჲ გვღირს ჩუენ, ⁴ მორწმუნენო, და კსენებისა წმიდათაჲსა მო-
⁵ ყუარენო⁵, ვითარ⁶ თანამდებსა რომელსაჲმე, თანა-წარუეცლსა, მიცემაჲ⁷ წმი-
 დათათვეს ქებისა და შესხმისა მიერ ღღესასწაულისა მათისა სრულყოფელ-
 თა, რათა მათ მიერ ნაცვალის ვებაჲ⁸ კეთილთა⁹ ნიჭთაჲ მოვიღოთ, რამე-
 თუ ამათგანნი¹⁰ რომელნიმე სისხლითა თვისთა¹¹ მოგებულ იქმნეს¹² გვრ-
 გვნთა ზეციერთა¹³, ხოლო სხუანი, მღვდელთ-მოძღურებისა საცხებელითა
¹⁰ ცხებულნი და წმიდად დამმარბეველნი¹⁴ მისნი ყოველთაჲვე მსოფლიოთა
 ბიწთაგან, უბიწოდ და სიწმიდით წარღვომილ არიან წინაშე ყოველთა
 ღმრთისა¹⁵ მსხუერბლსა ქებისასა შემწირველნი¹⁶ უნიეთოთა¹⁷ პირებითა¹⁸,
 ხოლო სხუანი¹⁹, ყოველთაჲვე²⁰ ამით კორციელთა შუებათა²¹ და²² გემოთა²³
¹⁵ შეურაცხის-ყოფელნი მარბვისა მიერ²⁴ სამარადისოთასა ლოცვისა²⁵, გან-
 მკაფელნი სხეულისანი და ყოველთა იწროებათა მიერ დამპყნობელნი და
 მომაუძღურებელნი მძლავრებისა მისისანი, ნაცვალად²⁶ სასყიდელთა შრო-
 მათა მათთასა მომღებულ²⁷ არიან მარჯუენისაგან საუფლოთასა.

რამეთუ ნაცვალად²⁸ ტკივილთა და ღუაწლთა, რომელნი მოითმინნეს
 საწუთოსა ამას შინა ცხოვრებასა²⁹, ბრწყინვალენი ნიჭნი და სიმღიდრენი
²⁰ უხრწნელთა შუებათანი მოენიჭნეს მათ, ზეცისა სავანეთა და ფუფუნებათა
 შინა მკვდრქმნულთა³⁰, რომელთა ერთი არს სანატრელიცა ესე მამაჲ
 ჩუენი და ბრწყინვალე მნათობი იოანე, რომელიცა, ვითარ ბრწყინვალე
 რაჲმე ვარსკულავი, აღმოუბრწყინდა³¹, ბნელსა შინა უმეცრებისასა შეცთო-
 მილთა³² სულთა და³³ დაულამებელისა ნათლისა მიმართ წინამძღუარ ექმნა
²⁵ მათ, რამეთუ კუერთხითა სარწმუნოებისაჲთა განიოტა ბოროტი მგე-
 ლი³⁴ და ტაცებათაგან მისთა უვნებლად დაიცვა სამწყსოთა თვისი ძალითა
 სამებისაჲთა განძლიერებულმან.

¹ არს—M. ² ქებისთა L. ³ ზიარ-ქმნილთა BDFILM. ⁴ მ—F, ში L. ⁵ მოყუ-
 არენო]მორწმუნენო M. ⁶ ვითარცა I. ⁷ მიცემად I. ⁸ ნაცვლის-ვებაჲ CFKLM. ⁹ კე-
 თილთა—I. ¹⁰ ამათგანი I, ამათგანნი M. ¹¹ თვისთ D. ¹² იქმნეს ILM. ¹³ ზეცისათა
 BFILM. ¹⁴ მმარბეველნი CK, და მზრახველნი M, მზრახულნი L. ¹⁵ ღმერთსა F.
¹⁶ შემწირველნი]ბრწყინვალენი L. ¹⁷ უნიეთი CK. ¹⁸ პირებითა]ღირებითა M,—CK.
¹⁹ სხუანი]რომელნიმე CK. ²⁰ ყოველნივე L. ²¹ ყოველთაჲვე ამით კორციელთა შუება-
 თა—CK. ²² და]სოფლისა CK. ²³ და გემოთა—I. ²⁴ +და CK. ²⁵ ლოცვისა L. ²⁶ ნაც-
 ვლად CK, ნაცვალთა BDFILM. ²⁷ მოღებულ D. ²⁸ ნაცვალად CK, ნაცულად D.
²⁹ ~ცხოვრებასა შინა CK. ³⁰ ქმნილთა BDFILM. ³¹ აღმოუბრწყინდა CK. ³² შეცთო-
 მილთათა D. ³³ და—I. ³⁴ მგელი]ბნელი L.

ესე ღირსი კსენებისაჲ, საკრველი და ყოვლად-ჭებული მამაჲ ჩუენი, აღმოეცენა ქუეყანისაგან¹ შუამდინარისა, რომელიცა-ესე ქუეყანაჲ მრავალთა მომთხრობელთა მიერ ძულელ სადგე² მყოფთა და კულად შემდგომთა მათთა³ მრავლისა ქებისა⁴ მიმთხუეულ არს იფეობისათჳს ნაყოფთა მისთაჲსა და ჰაერისათჳს კეთილისა და წყალთა ტკბილთა, კეთილად⁵ მდიდრად მცენარეთა⁶ აღმოდენისათჳს და უფროსლა კეთილთა და საჩინოთა მამაკაცთა გავრცობისათჳს, რომელთა მიერ უმეტესად შემკობილი მოჰადლულ არს ესევეითართა სიმდიდრეთა და დიდებთა მოგებისათჳს. ამისთჳს პირველ კსენებულისა ქუეყანისაგან⁷ მომღებულ არს ნათესაობასა მიწიერისა მამულისასა⁸ სანატრული ესე კაცი. ხოლო უმახლობელესი⁹ ადგილი და¹⁰ გამომღებელი დაბაჲ და სახელისა მისისა წოდებაჲ უცნაურ არს ჩუენგან; და არცა¹¹ მშობელთა მისთა ვინაობაჲ და რომელობაჲ სახელისაჲ გვსწავიეს, თჳე ვიფიქრო იყენეს და რომელთაგან შთამომავალნი. გარნა მხოლოდ ესე მოცემულ არს ჩუენდა უწინარესეჲ აღმწერელთაგან ცხოვრებისა მისისათა, ვითარედ ქუეყანით შუამდინარისაჲ¹² მოაქუნდა კორციელი ნათესაობაჲ ნახლობელად¹³ ანტიოქიასა¹⁴ მყოფისა რომლისაჲ დაბისაგან, აჲა შინა წილბდომილისა¹⁴ შობისა და აღზრდისაჲსა¹⁵ და სწავლათა მიერ და საღმრთოთა მოძღურებათა¹⁶ სისრულედ მასაჲსა აღწევნულსა¹⁷. ხოლო ჩუენ უსაკუთრესი მამული ამისი ზენაჲ იერუსალიმში¹⁸ უწყით და მეცნიერ ვართ, და მამაჲ ყოველთა დამბადებელი²⁰ ჯეროვნად გვსწავიეს, მამაჲ¹⁹ ამის სანატრელისა მამისაჲ, რამეთუ ყოველნივე მის მიერ არარაჲსაგან²⁰ არსად მოვიყვანენით და კელთა მიერ უზრწნელთა აღვიზილენით, რათა უზრწნელებისა²¹ ნებებელთა უკუდავი ცხოვრებაჲ და წარუვალი სუღევაჲ²² დავიმკდროთ სავანეთა შინა ზეცისა²³ მამისათა. ესე უკუე სანატრელი სწავლულ იქმნა წურთილობითა²⁴ საღმრთოთა²⁵ წერილთაჲთა და ყოველი სიმდიდრე სულიერთა მოძღურებათა მდიდრად დაიუნჯა გულსა შინა თჳსსა. და ერთბამად მასაჲსა²⁵ აღორძინებასა²⁶ თანა ფრიალი²⁷ რადმე სათნოებათა სიმაღლე იხილვებოდა კაცისა მის თანა აღორძინებულად²⁸, რამეთუ ფრთოვან²⁹ იქნებოდა სულითა და ყოველითურთ ქუეყანიერნი ესე და იწიად დამზიდველნი ნიფთნი, ვითარცა არა-

¹ ქუეყანისაგან M. ² სადგე BKM]სამდგ F, სადგე L. ³ +მიერ CK. ⁴ მრავალსა ქებისა L. ⁵ +და FILM, კეთილად—CK. ⁶ მცენარეთა—L. ⁷ ქუეყანისაგან M. ⁸ მამულისა L. ⁹ +ესე CK. ¹⁰ და—L. ¹¹ არცა L. ¹² შუამდინარით I, შუამდინარისად DL. ¹³ მახლობელად]მხოლოდითად M. ¹⁴ ანტიოქის L, ანტიოქიას I. ¹⁵ წილ-ხლობისა CK, წილ-ხლობისა D. ¹⁶ აღზრდისა L. ¹⁷ მოძღურებათა]მძღავრებათა M. ¹⁸ აღწევნულსა LM. ¹⁹ იერუსალიმში I, იერუსალიმი LM. ²⁰ მამაჲ—I. ²¹ არარაჲსაგან M. ²² უზრწნელებისა—CK, უზრწნელობისა M. ²³ სუღევაჲ—L. ²⁴ ზეციერთა CK. ²⁵ წურთილობითა BCFILM. ²⁶ მასაჲსა M. ²⁷ აღორძინებასა M. ²⁸ ფრიალ L. ²⁹ აღორძინებაჲ BDFILM. ³⁰ ფრთოვან]ფარულად CK.

რანი¹, შეერაცხნეს², ვინაჲ ერთგზის დამღებელი კელისა ერქუანსა ზედა ანელ მყოფელსა სულთასა მიუქცეველ იყო მართლ უკუნ, რამეთუ მო-
შიშება, ნუსადა შებრკოლებისა ლოღსა წარკეთნეს სასუფეველისა და
ღმრთისა მიმართნი³ სლვანი.

5 ესრეთ სრულ იქმნა რაჲ ყოვლათა წურთილებითა, და ფრიადი სიმდი-
დრე სწავლულებისა შეუკრიბა თავსა თვსსა, შეაშურვა⁴ შური უფლასაჲ
წინა-ალრჩევითა⁵ მონაზონებრივისა სახისაჲთა. და ესე მერმეცა ყრმებრივისა
ჰასაკსა შინა მყოფმან, გარნა⁶ მკცოვანმან და ფრიადმან გონებისა სიმა-
ხვლითა, რამეთუ⁷ ესწავა მეტყუელისა, ვითარმედ: მხოლო ვარი მე,
10 ვიდრემლის თანა-წარგვკდე. ამისთვისცა მარტოებით⁸ ენება მონებაჲ მხო-
ლომსა⁹, რათა არა თანა-შეკრული მსოფლიოთა ზრუნვათა თანა-შეულ-
ღვითა დღესაკისაჲთა დაიყენებოდის მოსწარავებით მსახურებაჲ¹⁰ უფლი-
საჲ¹¹, ვინაჲცა „გიხაროღენსა“ მეტყუელი სოფლისა და მსოფლიოთა¹²
ყოველთა მიმართ, მორბედ იყო შემდგომად¹³ კელსა უფლისასა¹⁴ არა¹⁵
15 ქუეყნიერთა ნიეთთაგან დამძიმებულთა, რამეთუ¹⁶ დღითი-დღე გამოიძარ-
ცუებოდა შრომათა მიმართ მოღუაწებისათა მარხვისა და მღვძარებისა
შემტკობებელი¹⁷.

ხოლო სიმდაბლე ესეოდენი¹⁸ იხილვებოდა საღმრთოჲსა ამის¹⁹ მამა-
კაცისა თანა, ვიდრეღა ყოვლითურთ არარად შეერაცხა²⁰ თავი თვისი მე-
20 ტყუელსა: მე მატლ ვარ და²¹ არა კაც, და თანად საყუედრელ კაცთა.
ხოლო სიმშვედ რაბამი, რამეთუ ყოვლად ურისხულ²² იყო, რომლისა²³
მიმართ მოშურნე²⁴ მშვლთათვს განშზაღებულსა ქუეყანასა დამკვდრებად,
ხოლო რისხვაჲ მხოლოდ ბოროტთ-დასაბამისა ეშმაკისა მიმართ მოევო,
ვითარ მისა მიმართ მხოლოდ ბრძოლად²⁵ და წინა-განწყობად ბრძანე-
25 ბულსა²⁶ და არა მსგავსთა თვსთა კაცთა მიმართ. ამის თანა წყაროჲ
ცრეპლთაჲ დაუწყუედელი მარადის გარდამოსდინ²⁷ თუალთა მისთა²⁸ და
დღე და ღამე დაალტობნ სარეცელსა თვსსა ცრეპლითა და განჰბან მას
ნაკადულითა²⁹, თუალთაგან ჩამომდინართა³⁰, წინამსწარმეტყუელი-
საებრ³¹ მეტყუელსა: და ევედრებინ უჯალსა, რათა მძლედ კორცთა
30 მძლავრებისა გამოაჩინოს, რომელნი მრავლად მიზიდვენ³² სულსა მიწიერთა

¹ არა რანი|არა რომელი L. ² შეერაცხნეს K, შეკრაცხნეს M. ³ მიმართ BFIM.

⁴ შეაშურა I. ⁵ წინაალრჩევითა|ალრჩევითა I. ⁶ გარნა|გარე M. ⁷ რამეთუ—BDFIM.

⁸ მარტოებით CK. ⁹ +მხოლომსა L. ¹⁰ მსახურებად BCFIKLM. ¹¹ უფლისა F. ¹² მსო-

ფლიოსა K. ¹³ შემდგომად BLM. ¹⁴ კელთა უფლისათა L. ¹⁵ +რომელთა CKL.

¹⁶ რამეთუ—CK. ¹⁷ მარხვისა და მღვძარებისა შემტკობებელი—L. ¹⁸ ესოდენი CKLM.

¹⁹ ამის|ამას M. ²⁰ შეერაცხა M. ²¹ და—M. ²² ურისხულ I. ²³ რომლისაჲ C. ²⁴ მო-

სურნე L. ²⁵ მბრძოლად K. ²⁶ ბრძანებულსა|ბრძოლასა CK. ²⁷ გარსმოსდინ K. ²⁸ მის-

თა—K. ²⁹ მკელთა I. ³⁰ შამომდინართა CKL. ³¹ წინამსწარმეტყუელებისაებრ L.

³² მიზიდვენ BFIKLM.

და ზრქელთა ვნებათა მიმართ, და ესე ჰასაკსა შინა სიჭაბუკისასა, ვითარ
მაშინ მარჯუელ ორღანოდ ქონებითა სხეულისადათა ვნებათა მიმართ.

ესრეთ სამარადისოდასა ლოცვისა და ვედრებისა მიერ სირცხვლეულ-
ნი მართლუკუნ აქცივნა მტერნი, რამეთუ შეიწყნარა უფალმან ლოცვაჲ
მისი და საძლეველნი მოიხუნა მბრძოლთა ზედა ძლევისა აღმადგინებელ-
მან. და¹ დამცხრობელი² კორციელთა გულის-თქუმათა და ვნებათა გან-
კაფითა³ და შეიწრებითა სხეულისადათა აღმადგინებოდა დღითი-დღე სათ-
ნობებათა სიმწუერვალისა მიმართ.

და მადლი სასწაულთა სრულქმნისაჲ მოენიჭა მას ღმრთისა მიერ
და შორიელთა საქმეთა, ვითარცა მახლობელთა, ზედვიდა, რამეთუ ესევენი¹⁰
თართა მადლთა მიერ შეამკო ღმერთმან მონაჲ თვისი, რომელი ჰყოფს
ნებასა მოშიშთა მისთასა. და მსგავსად ვარსკულავისა ბრწყინვალისა აღ-
სრულებითა ძალთა და სასწაულთადათა ელვარე ყო⁴ მბრწყინავი სული-
თა და ცისკროვანი გონებითა, რამეთუ თითო-სახეთაგან⁵ სენთა შეპყრო-
ბილნი კურნებასა მრჩობლ კერძოსა მიემთხუროდეს ამის მიერ, ვინაჲთგან¹⁵
ბრმათა ნათელი მიემადლებოდა და სნეულთა სიმრთელე, და ეშმაკისა⁶
მიერ ტანჯულთა თავისუფალქმნაჲ⁷ მძლავრებისაგან მისისა.

ესევეთარნი რაჲ საკვრველებანი აღსრულებოდეს მის მიერ, მოვი-
დეს მისა⁸ ყოვლით კერძო ხილვად და კურთხევისა მიღებად მისგან,
რამეთუ განითქუა ჰამბავი მისი ყოველსა⁹ მას ქუეყანასა ასურეთისასა²⁰
სასწაულთათჳს და ნიშთა, რომელნი მონიჭებულ იყვნეს მისა ღმრთისა
მიერ.

ამას შინა რაჲ წარკდეს ეჲმნი რაოდენნიმე, სთნდა წმიდასა და
ღირსსა მამასა იოანეს წარსლვაჲ მიერ ადგილით, რამეთუ ევლტოდა²⁵
იგი კაცთამიერსა დიდებასა, რომელი ფრიად მავნებელ ექმნების მრავალთა
და შეაკეთუნებს მათ გზისაგან საღმრთოდასა და მოხრებლად¹⁰ წარწყმედისა
შთაიყვანებს, ვითარ-იგი ძუელ ოდესმე ზუავიცა იგი და ამპარტავანი, სი-
ლღით მოქადული დადგმასა საყდართასა ღრუბელთა ზედა, ამპარტავა-
ნებისა ძლით ბნელთა შინა უღრმესთა ჯოჯოხეთისათა შთავრდომილ იქმ-
ნა. ამას ბოროტსა ვნებასა, ვითარცა მაკუდინებელსა რომელსამე გესლსა³⁰
განმკდელი, განიოტებდა.

და აღმზუმელი¹¹ ფრთეთა სულიერთა წარივლტოდა უდაბნოდ გან-
სუენებისად რომელთამე თანა მოწაფეთა მისთა, რათა მხოლოდ საღმრთო-

¹ და—I. ² დამაცხრობელი BDFM. ³ განკაფითა I, განმკაფითა M. ⁴ ჰყო M.
⁵ თითო სახეთაგან F. ⁶ ეშმაკთა I. ⁷ ქმნაჲ|იქმნა FI. ⁸ მისსა IM. ⁹ ყოველსა|ქამ-
სა I. ¹⁰ მოხრებლადმი C, მოხრებლადმი K. ¹¹ ამზუმელი C, ამზუმელი K, აღმ-
ზუმელი DFM.

თათს მოცალექნულსა¹ შემოკრებულად² აქუნდეს გონება: წურთად
 და კმნად მათდა, რომელნი აღასუბუქებენ³ სულსა ჯორციელთა ამით
 ვნებათაგან. ვინაჲცა⁴ უდაბნოდ მიწვეწული⁵ და ქუაბსა⁶ მიმთხუეული⁷
 მუნ მყუდროებით დაადგრა მას შინა მოწაფეთა თვსთა⁸ თანა ლოცვისა
 5 და ჩარხვისა მიმართ განკრძალული და ყოველთავე საღმრთოთა მცნება-
 თა აღსრულებად მოსწრაფე. ხოლო ადგილი იგი მრავალთა⁹ ყამთა შინა
 მიფარულ იქმნა და არავინ უწყოდა სანახებთა მათ მიმართ წარსლვად
 წმიდისა, დაღაცათუ¹⁰ მრავლად სურვიელ იყვნეს პოვნასა სასურველისა¹¹
 სულთა და ჯორცთა მკურნალისა მამისა¹². გარნა ვერ შემძლებელ იყვნეს¹³
 10 ივინი¹⁴ მიმთხუევისა საქიებელისა, რამეთუ მოწაფენი მისნი, ფარულად
 წარსრულნი ჭალაქად, მოიყიდიან¹⁵ საზრდელსა¹⁶ კელთ-საქმრისა¹⁷ მათი-
 სა მიერ, და კუალად¹⁸ ფარულად უკმოქცეულთა მოძღურისა მიმართ
 საქმედ აქუნდეს დაუცადებელი ლოცვა და ვედრება უფლისა¹⁹ მსგავ-
 სად მასწავლევისა მათისა. და ამას კუალად კელთ-საქმარი ენაცვალეზო-
 15 დის²⁰ და მღუმრიადი²¹ ენისა მიერ ზრახვად მაღლოვნებით²² ღმრთისა მი-
 მართ, რათა²³ ყოვლითურთ არა²⁴ მიეცეს სხეულსა განსუენება უქმობისა
 მიერ კელთაჲსა, რამეთუ აუცნიერ იყნეს მოციქულისა, ვითარმედ:
 კელთა ამით მსახურეს²⁵ მე და ჩემთანათა*.

არამედ არა ენება ღმერთსა დაფარვად ესევეითარისა მაჲაკისაჲ
 20 უმეცრებასა შინა, ვინაჲთგან „არცა აღანთიან²⁶ სანთელი²⁷ და დადგიან²⁸
 ქუეშე კვირისა²⁹, არამედ სასანთლესა ზედა, რათა ნათობდეს იგი ყო-
 ველთა“**. რამეთუ გამოუცხადა წმიდაჲ ესე თვისი მეძიებელთა და მო-
 სურნეთა პოვნისა მისისათა და საუნჯე დაფარული მიეცა მოქენეთა გან-
 მდიდრებისათა, ვინაჲთგან საღმრთოთა სურვილითა აღძრულნი ვიეთნი-
 25 მე³⁰ და ყოვლით კერძო ძიებისა მოქმედნი არა კუებულ იქმნეს³¹ სასო-
 ვებისაგან, არამედ მიემთხვენეს³² საწადელსა მათსა ღმრთისა მიერ საჩინო-
 ქმნითა მონისა თვისისაჲთა სარგებელად მრავალთა. ვინაჲ კუალად სიმრავ-

* შტრ. საქმე 20,34. ** მათე 5,15.

1 კმნითა I. 2 შემოკლებად I. 3 აღსრულებენ M. 4 ვინაჲცა[ვინათგან BFI,
 ვინადგან M. 5 მიწვეწილი FI, მიწვეწული B. 6 ქუაბთა I. 7 მიმთხუელი[მიწვეწულ-
 ნი DM. 8 მისთა I. 9 მრავალ M. 10 დაღაცათუ BIM. 11 სასურველისა I, საქვრველი-
 სა L. 12 მამისასა CK. 13 იყვნეს CK. 14 ივინი—BIKM. 15 მოიყიდიან K. 16 საზრდელ-
 სა—BFI. 17 კელთ-საქმისა I. 18 წარსრულნი ჭალაქად... და კუალად—M. 19 უფლის
 M. 20 ენაცვალეზოდის CM. 21 მღუმრიადი BFI, მღუმრად M. 22 მაღლოვნობითა CK.
 23 რათა—D. 24 არა—CK. 25 მსახურეს BK. 26 აღანთიან F. 27 ნათელი M, აღან-
 თიან სანთელი D. 28 დადგინ CK, დადგინ+იგი L. 29 კვირისა K, კვიმრისა I.
 30 აღძრული ვიეთნიმე[აღძრულნივე BFIM, აღძრულნიმე D. 31 იქმნეს I. 32 მიემთხ-
 ვნეს DF.

ლე ურიცხვ შეკრებობადა მისა მიმართ, სურვიელი სმენად სიტყუთა მისთა და მოძღურებათა. და სნეულნი, მპოვნელნი მკურნალისანი, ცხედრითა¹ ზე ტვრთულნი, მიიყვანებოდეს მისა მიმართ, და თანად ეშმაკთა მიერ და რომელთავე² ვნებათა მძლავრებულნი ამის ყოვლად ღირსისა მამისა მიმართ³, მოსწრაფებით და სარწმუნოებით მქონებელ იყვნეს სრბა-
სა, ვინაჲ⁴ მიემთხუოდესცა სრულიადსა კურნებასა ლოცვითა ამის წმიდისაჲთა, რამეთუ ყოველთავე ვნებულებისაგან უვნებლობაჲ მიენიჭებოდა⁵ და უძღურებისაგან ძლიერებაჲ მსწრაფლი⁶ მიენიჭებოდა⁷.

და სასწაულთა და ნიშთა სიმრავლე რომელთავე ვნებულებისა მქონებელთა ზედა აღესრულებოდა ამის ღირსისა მამისა მიერ, რომელთა
აღწერა⁸ თითოეულად⁹ შეუძლებელ არს.

2. ხოლო ვინაჲთგან ევლტოდა¹⁰ იგი პატივითა და უფროჲსდა პატივისამიერთა¹¹* შდოთთა სოფლისათა, განიზრახა უცხოთა ქუეყანათა მიმართ წარსლვაჲ, სადა-იგი უმეცრებასა მისსა მქონებელ იყვნენ ყოველნი, რათა ესრეთ სადამე¹² შეუძლოს მარტოებით დაყუდებაჲ.

ამისთვისცა ეტყოდა¹³ მოწაფეთა თვისთა, რომელნი შედგომილ იყვნეს მის თანა¹⁴: ძმანო, უკუეთუ იწებოს ღმერთმან, მეგულების წარსლვაჲ უცხოთა ადგილთა მიმართ, რათა მცირედთა ამათ¹⁵ ნეშტთა დღეთა ცხოვრებისა ჩემისათა უცხოებისა ამის და მწირობისა სოფელსა შინა რუდუნებით და მარტოებით ვიყოფოდინ¹⁶, რამეთუ ვითარ აღმოვიკითხავთ,
მსხემ¹⁷ და წარმავალ ვართ ყოველნი, ვითარცა და¹⁸ მამანი¹⁹ ჩუენნი. ხოლო თქუენ, საყუარელნი შევილნი ჩემნი, დაადგერით²⁰ ამას უდაბნოსა შინა, განკრძალულნი ყოველთავე სივერავეთა მიმართ ბოროტისათა, და ლოცვასა ჰყოფდით ჩემთვისცა ღმრთისა მიმართ²¹, რათა წარმიძლუეს გზათა მიმართ სათნოთა მისთა და მოუძღურებულად²² ეგნენ ალაგნი ჩემნი.

ხოლო ქეშმა რიტად მოწაფეთა ქეშმარტისა მოძღურისა და მასწავლელისათა²³ ესა რაჲ²⁴ სიტყუაჲ ესე²⁵ ბერისაგან, ერთკმობით²⁶ მიუგეს ყოველთა: ცხოველ არს უფალი²⁷ და ცხოველ არს სული შენი, არასადა

* აქედან იწყება E ხელნაწერი.

¹ ცხედრითა BCK. ² რომელთავე FM. ³ მიმართ] მიერ M. ⁴ ვინ M. ⁵ მიენიჭებოდა] მიეცემოდა IM. ⁶ მსწრაფი BDFM. ⁷ მიეცემოდა B. ⁸ აღწერად CK. ⁹ თითოეულად BCKM. ¹⁰ ევლტოდა I. ¹¹ მიერთა] მიერ CK. ¹² სადმე CK. ¹³ ეტყოდეს F. ¹⁴ მის თანა] მისთვის BCDEFIKLM. ¹⁵ ამათ] მათ CK. ¹⁶ ვიყოფოდეს BDEFIKM. ¹⁷ მსხემ M. ¹⁸ და—I. ¹⁹ მამანიცა CDK. ²⁰ დაადგერით M. ²¹ მიმართ] მიერ CK. ²² მოუძღურებულად I, მოუძღურებულად F, მოუძღურებულად M. ²³ მსწავლელისათა CDK. ²⁴ რაჲ] რათა M. ²⁵ ~ესე სიტყუა M. ²⁶ ერთკმობით] ესრეთ კმობით L. ²⁷ უფალი] ღმერთი BIM.

განგიტეთ შენ მარტოჲ, არამედ ჩუენცა წარმოვიდეთ შენ თანა, ვიდრე-
ცა ხვლოდი-ცხოვრებად გინა სიკუდილად, რამეთუ შენ გიცით წინამძღუ-
რად და მომრწყუელად და განმაპოხებელად სულთა ჩუენთა სწავლათა
მიერ საღმრთოთა, რომელნი აღმოდინ პირით შენით და ლოცვათა შენ-
5 თა მიერ¹ ვსასოებთ მიმთხუევესა ღმრთისა სახიერისასა.

ესევეითარითა რაჲ სიყუარულითა მისითა² შეკრულად ხედვიდა სა-
ნატრელი იოანე მოწაფეთა თვისთა, უწჳამა მათ მის³ თანა წარსლვაჲ, სა-
დაცა უფალი მიუძღლეს მათ ნავთსაყუდელად ნებისა თვისისა.

3. და ესრეთ დამტევებელი ქუეყანისა და მამულისა თვისისა, ვითარ
10 სხუაჲ ვინმე აბრაჰამ, საუფლოჲსა კმისა მიერ⁴ წოდებული, ქუეყანად
ქართლისა მოიწია, უპირატესისა მიმართ მაშინ სხუათა ქალაქთასა მცხე-
თისა დედაქალაქად. და შესრულმან წინაშე განმაცხოველებელისა სუეტი-
სა, ერთბამად მოწაფეთა თვისთა თანა თყუანი[ს]-სცა უფალსა, დავრდო-
მილმან⁵ იატაკსა ზედა და ცრემლთა მიერ დამალტობელმან მიწისამან და
15 მიმყოვრებულად⁶ ვედრებათა შემწირველმან სახიერისა და ტკბილისა მეუ-
ფისა. ხოლო პირველ ვსენებული⁷ ესე პატიოსანი⁸ სუეტი ზე ჰაერთა ში-
ნა შთამოკიდებულ არს უხილავად საღმრთოჲთა წამის-ყოფითა, რამეთუ
მოსწრაფე იყენეს მეფისა მირიანის⁹ ზე აღმართებასა დიდებულისა ამის
სუეტისასა. ვერ შემძლებელთა აღმართებად დაუტევეს იგი და წარვიდეს,
20 ვითარ ყოვლითურთ უსასოქმნილთა აღმართებისა მისისათა¹⁰.

ხოლო ლოცვითა და ვედრებითა ღირსისა დედისა ჩუენისა ნინო¹¹
ქართველთა განმანათლებელისაჲთა¹² საღმრთოჲსა ძალისა მიერ მართლი-
ად ჰაერსა¹³ შინა შთამოეკიდა, ვითარ¹⁴ წყრთა ერთ ოდენ, რომელიცა¹⁵
ვიდრე აქამომდე ესრეთ მღვთმარე არს მრავალთა სასწაულთა და ნიშთა
25 სრულყოფილი¹⁶.

ამას სუეტსა წინაშე მიწვენული¹⁷, სანატრელი იოანე ვედრებოდა
უფალსა ცრემლით, ესრეთ მეტყუელი: მაუწყე მე¹⁸, უფალო, გზაჲ, რო-
მელსაცა ვილოდე და მიძლოდე მე ჰეშმარიტებითა შენითა ადგილისა მი-
მართ, რომელსა შინა სათნოდ შენდა მყუდროებით აღვასრულო ნეშტი¹⁹
30 ეამი ცხოვრებისა ჩემისაჲ, რამეთუ სურვილითა შენითა დამიტევებიეს,
მ მეუფეო, გამომღებელი და აღმზრდელი ჩემი²⁰ ქუეყანაჲ, ვინაჲ შენ,

¹ ~ მიერ შენთა CK. ² მისითა]მაითთა EFLM. ³ მის]მათ FIM,—E. ⁴ მიერ—M.

⁵ დავრდომილად BEFIM. ⁶ მიმყოვრებულად M. ⁷ მოცენებული L. ⁸ +ესე L. ⁹ მი-
რიანისა CK. ¹⁰ მისისათა]მისისა თანა M. ¹¹ ნინო]და CKL. ¹² ქართველთა განმანათ-
ლებელისაჲთა]განმანათლებელისა ნინოჲსითა CKL. ¹³ ჰაერთა IL. ¹⁴ ვითარცა I. ¹⁵ რო-
მელი CK. ¹⁶ მყოფელი CK. ¹⁷ მიწვენილი IM. ¹⁸ მე—M. ¹⁹ ნეშტი]ნეტარი CK.

²⁰ ჩემსაცა CKL.

მოურნეთ ყოველთაო, იზრუნე ჩემისა უნდოებისა და მიჩუნე¹ მე, ვინაჲ და სადა ვილოდი სრულ ყოფად სარბიელსა² ამას³ საწუთოდასა.

ხოლო ღმერთმან, რომელი არა უგულუბელს-ჰყოფს ვედრებასა მონათა თვსთასა⁴, უჩუენა მას მთაჲ ჩრდილოეთით კერძო მცხეთისა ქალაქისა და ჯუარისა⁵ პატიოსნისა. და ზეესეულად კუალად თაყუანის-მცემელი და მადლობათა შემწირველი მეუფისა ქრისტესთვის⁶ მოსწრაფებით აღვიდა თავსა მის მთისასა და იხილა რაჲ იგი, რამეთუ მარჯუე იყო მარტობით დაყუდებისათჳს⁷ და თავისუფალ ყოველთა შფოთთაგან, ჰრქუა მოწაფეთა თვსთა: ძმანო ჩემნო⁸, აჲ დავემკდრებდი მე, რამეთუ მთნავს ესე, ვინაჲთგან კეთილ არს ჩუენი აჲ ყოფად. ხოლო მათ მიუგეს: პატი-¹⁰ოსანო მამო, სიტყვსაებრ შენისა, ვითარცა ვთნავს, ვგრეთ⁹ ყავ¹⁰.

ესრეთ უდაბნოს მოყუარე ესე გურიტი, ვითარ სხუაჲ ვინმე იოანე, წინამსრბოლი სხუათა სათნოებათა, დამკვდრებულ იქმნა თავსა ზედა მისდა ჩუენებულისა მის¹¹ მთისასა. და შეეხებოდა უფიცხესთა შრომათა მოლუაწებისათა მარხვისა და ლოცვისა მიერ¹² სამარადისოდასა, ზე ღვომი-¹⁵სა, სრულიად დამკნობელი და მომუძღურებელი კორცთა და ყოველთა-ვე¹³ ზედა-მოსლვათა და მანქანებათა მაცთურისა ეშმაკისათა¹⁴, უძღურითა სხეულითა ძლიერად წინა-განეწყობოდა¹⁵, რამეთუ მოუძღურებელი სხეული ძლიერ იქმნების სულითა, ხოლო გემოთა და შუებათა მიდევნებული უძღურჰყოფს სულსა და ყოვლითურთ მონად გულის-თქუმათა გამოაჩი-²⁰ნებს. ამისთვისცა მოსწრაფე იყო საღმრთოჲ ესე¹⁶ მამაკაცი განკაფისა მიერ კორცთაჲსა სულისა მონად და მსახურად¹⁷ დაღვინებასა მათსა.

ესევეითარი სამკაული კათოლიკე ეკლესიისა და ქართლისა ერისა დიდი მნათობი დაამკვდრა ღმერთმან მთასა ამას ზედა, რათა მალლით მოჰფენდეს ყოველთა გარემოსთა მისთა ზედა ბრწყინვალესა ელვასა ლოცვათა¹⁸ თვსთასა.²⁵ ხოლო წმიდაყო¹⁹ ღმერთმან მთაჲ იგი ლოცვითა წმიდისა მის ბერისაჲთა. და ეშმაკთა სიმრავლე განიოტა მიერ აღგილით, რომელი დამკვდრებულ იყო მუნ, რამეთუ ძუელ ოდესმე წარმართთა²⁰ მიერ გოდოლი აღმართებულ იყო²¹ მთასა მას²² ზედა და ბომონი მდგომარე იყო, რომელსა ზედა საძაგელნი მსხუერპლნი უსაძაგელესთა²³ ეშმაკთანი აღესრულებოდდეს უსახურთა და მათ მიერ ბო-³⁰

¹ მიჩუნე]მიჩინე M. ² სარბელსა K. სარგებელსა M. ³ ამის C. ⁴ თვსთათა K. ⁵ ჯუარი F. ⁶ ქრისტესა BEFIM. ⁷ დაყუდრებისათჳს CK. ⁸ ჩემნო—M. ⁹ ვგრეთცა CL. ვგრეთცა K. ¹⁰ ყავს L. ¹¹ მის—CKL. ¹² +და CK. ¹³ ყოველთა I. ¹⁴ მაცთურისა ეშმაკისათა]მაცთურთა ეშმაკისა D. ¹⁵ წინა—CK. ¹⁶ ესე—BCDFKM. ¹⁷ მსახურებად F. ¹⁸ ლოცვათა]ცოდვითა CK. ¹⁹ .ყო.—C; წმიდა-ყო—K. ²⁰ წარმართთა M. ²¹ +მუნ L. ²² ამას CDKL. ²³ უსაძ ავლესთა M.

როტად¹ შეეთომილთა კაცთაგან. არამედ წყალობისა და სახიერებისა უფს-
კრულმან ოხათა მიერ და ვედრებათა² ღმერთშემოსილისა მამისა იოანეს-
თა³ წაროტნა და განჯადნა ადგილისა მისგან სულთა მკლველნი იგი და
ზაცთურნი კაცთანი ეშმაკნი⁴.

4. ხოლო ვინაჲთგან მარადის და პირველითგანვე მყუდროებით მნე-
ბებელ იყო⁵ ცხორებასა, რომლისა ძლით და ქუეყანაჲცა თვისი დაეტევა [და]
გარეგან საზღვართა მამულისა და ადგილისა თვისისათა ქმნულ⁶ იყო, სინდა
წარვლინებაჲ მოწაფეთა თვისთაჲ, ვითარ ოდესმე მოციქულნი ქრისტესნი⁷
ქადაგებად წარმართთა მიმართ სახარებასა სინანულისასა მოსატევებულად
10 ოოდეთა, ვინაჲცა ეტყოდა მათ სიტყუთა ტკბილითა და მამობრივითა:
„შვილო, რაჲსა სდგათ აქა და არა ზრუნავთ⁸ სხუათაცა⁹ სარგებელი-
სათესუ¹⁰ ანუ არა უწყითა, რამეთუ სარგებელისათეს ამის ქუეყანისა წარ-
მოუვლინებით ჩუენ¹¹ უფალსა ჩუენსა იესუ¹² ქრისტესა? ვინაჲთგან, ვითარ¹³
ხედავთ მერმეცა, ახალნერგ არს ქუეყანაჲ ესე და მოქნე არს მორწყვასა
15 სწავლათა მიერ და განპოხებასა სარწმუნოებისა ძირთასა ქადაგებისა მიერ
და მოძღურებისა მსგავსად¹⁴ წმიდათა მოციქულთასა. ამისთესცა¹⁵ ჯერ-
არს, რათა წარვიდეს თითოეული¹⁶ თქუენი და განამტკიცებდეს სარწმუ-
ნობითა ზართლითა, რომელთა მიუღებდეს¹⁷ ნათლის-ღებაჲ სახელისა მი-
მართ მამისა და ძისა და წმიდისა სულისა. ხოლო რომელნი მერმეცა
20 უმეტრებასა და ურწმუნობასა შინა არიან, რათა ასწავებდეთ მათ¹⁸ და
მოიმოწაუებდეთ თაყუანის-ცემად უფლისა ჩუენისა იესუ¹⁹ ქრისტესა.
„და ნურასა²⁰ აღირჩევთ უფროჲს ღმრთისა სიყუარულისა. შუე-
ბასა და უძღებებასა განეშორენით, რამეთუ გემოჲსა მიერ და საქმლისა
განიკადა ადამ სამოთხით საშუებელისაჲთ და სიკუდილი მოატყუა ნა-
25 შობთა თვისთა²¹ ღმრთისა მცნებათა ურჩ ქმნითა და მრავალნი²² ოფლნი²³,
ლუაწლნი და შრომანი მოაწინა შემდგომთა მისთა ზედა ერთ-გზის ხისაგან
გემოჲს ხილვითა. და განღმრთობისა წილ სიკუდილი დაესაჯა და სამოთ-
ხით ექსორია იქმნა. დაღაცათუ²⁴ ქრისტემან არა უგულუებელს-ყო კელთა
თვისთა მიერ დაბადებულისა ესრეთ მიმძღავრებაჲ ეშმაკისაგან, არამედ
30 განკაცებითა და ვნებათა სატყეფართა კაცებრ დათმენითა²⁵ გამოგვეკსნნა²⁶
ჩუენ ბქეთაგან სიკუდილისათა. დაღაცათუ²⁴ ზაკვთ წინა-უყო განღმრთო-

¹ ბოროტად—L. ² ვედრებითა M. ³ იოანესითა B] +სრულიად CKL. ⁴ ეშმაკ-
თანი D. ⁵ +ხოლოღ BCDEFIKLM. ⁶ ქმნულ DEFIM. ⁷ მოციქულნი ქრისტესნი]
იესუს K, იესოს CDL. ⁸ ზრუნვით M. ⁹ სხუათა L. ¹⁰ სარგებელისათეს C] შესაძიენ-
ლისათეს BEFIM. ¹¹ ჩუენ—EFIM. ¹² იესო M. ¹³ ვითარ]ვერ L. ¹⁴ მსგავსად—CKL.
¹⁵ ამისთეს I. ¹⁶ თითოეული K, თითოეული LM. ¹⁷ მოუღებდეს I. ¹⁸ მათ—BEFIM.
¹⁹ იესო M. ²⁰ რასა]რარასა EFGM, რომელსა L. ²¹ თვისთა]მისთა L. ²² მრავალსა
K. ²³ +და BFHL. ²⁴ დაღაცათუ]და დაღაცათუ L. ²⁵ თმენითა CK. ²⁶ გამოგვეკსნა BI.

ბაჲ ბოროტმან სატანა პირველსა მამსა, არამედ ჭეშმარიტად იზრდებოდა იგი ღმრთეებასა¹ ქრისტემან, კაცობრივისა² თბისა ზიარებითა ღმერთმან. და უწყოდეთ უკუე³ თქუენცა⁴, საყუარელნო, ვითარმედ მარხვითა და მღვდარებითა და კორცთა წმიდად და უბიწოდ და ცვიითა ღმერთ იქმნების და ღმერთსა შვერთების სული⁵, განწმედლილი კორციელთა⁶ ბიწოთგან.

„ღვნოსა ევლტოდეთ⁷ ყოვლითურთ, ვინაჲთგან არა⁸ ზიარებამა არს ღვნისა მოღუაწეთა თანა და უფროდსა მონაზონთა, რამეთუ ესევეთარი საკრველთა⁹ განუკსნელთა მიერ შემკრველი უძღებებით მომღებელთა¹⁰ მსგავსად მონათა¹¹ მოსყიდულთასა უპატიოდ წარადგინებს¹² მათ გულის-თქუმათა მიმართ¹³ ცოდვისათა. და¹⁴ პავლეცა¹⁵ ძირად სიბოროტისა თქუა¹⁶ ღვნოჲ, მეტყუელმან: ანუ დაითრვებით¹⁷ ღვნითა¹⁸, რომლისაგან იქმნების ბილწებამა, და წამალი არს მკუდინებელი და დედაჲ გულის-თქუმათა ბოროტთა. ძმანო ჩემნო, მარადის სიკუდილსა იკსენებდი¹⁹ და საზარელი²⁰ იგი დღე წინაშე²¹ თულთა გონებისათა გაქუნდინ²², სადა-იგი გუე-გულების²³ ყოველთა წარდგომამა, შიშუელთა და²⁴ ქუე-დამხედველთა²⁵ თულთა. უწყოდეთ უკუე, საყუარელნო, ვითარმედ კორცნი ესე ხრწანდ-ნი და წარმავალნი²⁶ არიან, ხოლო სული უკუდავად დაადგრების²⁷ მხოლო. ვილუაწოთ, შვილნო, აქა²⁸ შინა. ნუ ვპრიდებთ²⁹ თავთა ჩუენთა, ნუ განე-სცემთ აზნაურებასა ჩუენსა ვნებათა მიმართ, მოვითმინეთ³⁰ ტკივილნი წუთიერნი³¹, რამეთუ ეამი ესე³² ქირისაჲ არს, ხოლო საუკუნოჲ³³ იგი— განსუენებისაჲ. ესძლოთ აქა შინა მკნედ ბრძოლითა³⁴ მბრძოლსა³⁵ ჩუენ-სა, რათა მერმესა მას შინა საძლეველნი გვრგვნი მოვიხუნეთ. განეკრძა-ღნეთ ეამისა მისთვის საზარელისა, რაქამს³⁶ კორცთა ამათ ნიეთიერთაგან განეშორებოდის სული, რამეთუ საშინელ არს ეამი იგი, ოდეს საზარელ-ნი³⁷ მკედრობანი ზეცეურნი³⁸ მიუწოდდენ³⁹ სულსა მიყვანებად იგი აღ- გილსა⁴⁰ მისთვის⁴¹ განმზადებულსა და მიგებად⁴² მისა საქმეთა მისთაებრ კეთილთა ვინა თუ⁴³ ბოროტთა“.

¹ ღვთაებასა M. ² +ლთაებისა M. ³ უკუე—FIM. ⁴ ~თქუენცა უკუე CEK. ⁵ სრული M. ⁶ +ვენებათა L. ⁷ ვევლტოდეთ I. ⁸ არა|არარაჲ L. ⁹ საკრველთა|საკრ-ველთა BM. ¹⁰ მიმღებელთა CDEFKLM. ¹¹ მონათა—K. ¹² წარადგენს CL, წარად-გინეს D; ~წარადგენს უპატიოდ K. ¹³ მიმართ| მიერ I. ¹⁴ +რამეთუ CKL. ¹⁵ პავლე L. ¹⁶ დაითრვებით M, დაითრობით L, დაითრობვი CK,—I. ¹⁷ ღვნითა—IM. ¹⁸ იკსე-ნებდით|იკონებდით BEF, გონებდით IM. ¹⁹ საზარელი|საყუარელი L. ²⁰ წი-ნაშე—DF. ²¹ გქონდენ M, გაქუნდეს L. ²² გვევლებს C. ²³ და—L. ²⁴ ქუე-მხედველთა CKL. ²⁵ წარმავალ CK. ²⁶ დადგრების L. ²⁷ აქა|აქისა BEFIM. ²⁸ ვრი-დებთ CLM. ²⁹ მოვითმინოთ BDEFIM. ³⁰ წუთიერნი|წუთი ერთნი BEFILM. ³¹ ~ესე ეამი M. ³² საუკუნე CKL. ³³ მბრძოლითა M|—K. ³⁴ მბრძოლსა|მბრძოლ-სა KM. ³⁵ რაქამს|რამეთუ M. ³⁶ +იგი BEFM. ³⁷ ზეცისანი BEFIM. ³⁸ მიუწოდ-დენ K. ³⁹ +მას L. ⁴⁰ ადვილისა ამისთვის D. ⁴¹ მიგებებად M. ⁴² თუ—L.

ამათ და უმრავლესთა ამითა¹ სიტყუათა მიერ² განმსწავლელმან
 თვსთა მოწაფეთამან, სანატრელმან მამამან იოანე წარავლინა ივინი ქაღ-
 ვებად მოახლებასა ცათა³ სასუფეველისასა⁴. ხოლო ივინი ვილოდეს გზასა,
 მათთვის⁵ ბრძანებულსა, ვითარ მიმღებელნი კელმწიფებისა⁶ დათარგუნვად
 5 გუელთა და⁷ ღრიანკალთა⁸ და ყოველსა ძალსა მტერისასა. და თითოეუ-
 ლი⁹ მათგანი წარვიდა ადგილად¹⁰, სადაცა-ი გი წარუძღუა მათ¹¹ სული
 წმიდაჲ, რამეთუ რომელნიმე¹² კახეთით წარვიდეს, ხოლო ღირსი¹³ დავით
 გარესჯისა უდაბნოდ მიიწია.

და სანატრელი ეზღერიოს¹⁴ სამთავისისა¹⁵ ქალაქსა დაემკვდრა. ხო-
 10 ლო ღმერთმემოსილი და საკვრელთ-მოქმედი შიო¹⁶ მღვმესა მცხეთისასა,
 ქუაბსა რასამე¹⁷ მცარესა მპოვნელი, მუნ შინა¹⁸ დაეყუდა¹⁹. და²⁰ ნეშტნი
 მათგანნი²¹ წარვიდეს უდაბნოთა ადგილთა მიმართ, მათა შინა და ქუაბ-
 თა და კურელთა ქუეყანისათა მოქმედნი²² მკვდრობისანი.

და ესე ყოველნი²³ იწამებოდეს²⁴ დღითი-დღე სარწმუნოებისათვის
 15 სიტყვისაებრ მოციქულისა: ნაკლულევანნი, კირვეულნი, ძვრხილულნი,
 რომელთა ღირსეჲ არა იყო სოფელი ესე, ვინაჲთგან²⁵ ეკმნა²⁶ მათ ყო-
 ველთავე მსოფლიოთა²⁷ ზრუნვათაგან და უმრავლესნი ამათნი არცაღა
 ხალხისა და თხის-ტყავებისა²⁸ მომგებელ იყვნეს²⁹ და³⁰ ამათგანცა უღირ-
 სად მსჯელნი თავთა თვსთანი. არამედ ტყავისა³¹ ბუნებისა მიერ გარე-მობ-
 20 ლარდნილნი წინა-განეწყებოდეს³² ყინელთა ღამისათა და სიცხეთა დღისა-
 თა მომკსენებელნი³³ და ვითარმედ და პირველნიცა მამანი, ვიდრემდის
 შიშულენი იყვნეს სიმარტივისათვის და ცხოვრებისა უკლოვნოჲსა და გა-
 რე-მომკველისა საფარველისა სამოთხესა შინა მგონებელ იყვნეს³⁴ მკვდრო-
 ბასა³⁵. ხოლო ვინაჲთგან³⁶ ურჩქნითა ზრქელნი ესე ტყავისანი შეემოსნეს
 25 სამოსელნი ერთბამად ხისაგან ცხოვრებისა და³⁷ სამოთხისა და³⁸ ღმრთისა,
 ექსორიობა³⁹ შეემთხვა. ამისნი⁴⁰ გონებად მიმღებელნი⁴¹ მოსწრაფე იყე-
 ნეს შიშლოებისა⁴² მიერ კუალად სამოთხეს⁴³ შესლვასა.

¹ ამათთა|ამისთა I. ² მიერ—BDEFIM. ³ ცათა|წმიდათა D. ⁴ სასუფეველისასა M.
⁵ მათთვის|მათსა I. ⁶ კელმწიფებასა LM. ⁷ და—CK. ⁸ ღრიანკალთა E, ღრიანკალთა IL.
⁹ თითოეული K. ¹⁰ +ადგილად F. ¹¹ მათ|მას CDKL. ¹² რომელნი I. ¹³ +მამა K.
¹⁴ ეზღერიოს L. ¹⁵ სამთავისა BEFIM. ¹⁶ შიოთ D. ¹⁷ რასამე BCFIKM, რასამე E,
 რომელსამე L. ¹⁸ მპოვნელი მუნ შინა —L. ¹⁹ დაემკვდრა L. ²⁰ და—CK. ²¹ მათგან
 I, მათგანი M. ²² მოქმედი M. ²³ ყოველი K. ²⁴ იწამნეს I. ²⁵ ვინაჲთგან DEF. ²⁶ იგ-
 მნა FM. ²⁷ სოფლიოთა L. ²⁸ თხის-ტყავისა I, თხის ტყავებსა CDFLM. ²⁹ ეყვნეს D.
³⁰ და—CDKL. ³¹ ტყავითა CDKL. ³² წინა-განეწყებოდეს K, წინა-განეწყებოდეს
 CL, წინა-განეწყებოდეს F. ³³ მოკსენებულნი CK. ³⁴ იყვნეს—L. ³⁵ მკვდრობისა L.
³⁶ ვინაჲთგან DEFK. ³⁷ და—BDEHF. ³⁸ და—M. ³⁹ ექსორიობა CEFKM. ⁴⁰ ამისთვის—
 L. ⁴¹ მიმღებელნი BCDEKLM. ⁴² შიშლოებისა I, შიშლოებისა D, შიშლოებისა BM.
⁴³ სამოთხედ L.

ესევეთარნი კეთილნი მუშაენი და არა სასყიდლით დადგინებულნი წარივილნენ¹ სანატრელისა მამისა იოანეს მიერ კეთილსა მას სამუშაოსა, რომელთა კეთილად ესწავა მოძღურისა თვისისაგან ანუელ² ქმნაჲ ერქუნითა სწავლათაჲთა სულეზსა მორწმუნეთასა და განრჩევაჲ იუქლისა ლუარძლისაგან, რომელსა მოშურნე იგი და მტერი კაცთაჲ დასთესავს მარადის გონებასა შინა მათსა გულის-სიტყუათა ბოროტთა შთათესვითა³ სულთა⁴ შორის კაცთასა.

5. ამათ სანატრელთა მამათა მიმართ მივიდოდეს⁵ ვიეთნიმე ღმრთის მოყუარენი და ქრისტეს მორწმუნენი და მათ მიერ ისწავებდიან⁶ მოძღურებასა სულისა წმიდისა მყოფელთა⁷. ხოლო სხუანი მრჩობლ კერძონი⁸, სულთა¹⁰ და ჯორცთა სნეულად მქონებელნი, უმეტერებისა მიერ კურნებასა⁹ მიემთხუოდეს მეცნიერებად მოსრულნი¹⁰ წმიდათა ამათ მოძღურებისა მიერ, ვინაჲთგან ღმერთი დიდთა კურნებათა და სასწაულთა აღასრულებდა წმიდათა ამათ მამათა¹¹ ვედრებისა¹² მიერ, რომელთა ძლით განმტკიცებოდეს გულნი მორწმუნეთანი მართლისა სარწმუნოებისა მიმართ, ხოლო¹⁵ ეშმაენი, შეშინებულნი, დაუტევებდეს¹³ ადგილთა თვისთა და უშინაგანესთა უდაბნოთა მიმართ წარივლტოდეს და თანად¹⁴ საკერპონი დაირღუეოდინ¹⁵ ღმრთის-მეცნიერებად მოსრულთაგან სწავლითა ღირსთა¹⁶ მამათაჲთა და ეკლესიანი აღემართებოდეს სადიდებულად ღმრთისა¹⁷.

ხოლო ღირსსა იოანეს აქუნდეს¹⁸ თავისა თვისისა თანა ნაწილნი წმიდათა მოწამეთანი, რომელნი წარმოეტანეს¹⁹ ქუეყანით თვისით, და რაჟამს წარავლენდა მოწაფეთა თვისთა, მისცემდა²⁰ თითოეულსა²¹ მათსა ნაწილთა მათგან წმიდათასა, რათა აქუნდეს მათ მცველად ყოველსა ცხოვრებასა შინა საეშმაკოთა სივერაგეთა მიმართ. და თავისა²² თვისისა თანა იპყრა²³ ნაწილთაგანი²⁴ წმიდათაჲსა, რომელთა მიხედვითა სამარადისოდ მათ თანა²⁵ იწამებოდის გონებითა. და იგინი მოეგნეს საუნჯედ და სიმდიდრედ თესად და ნუგეშინის-მცემელად ცხორებასა შინა თვისსა. და ესენი ვიდრემუ²⁵ მოწაფეთა მისთათვის წარმოეტქუენით²⁶.

6. ხოლო სანატრელი მამაჲ ჩუენი იოანე დაადგრა მათსა მას ზედა, და ერთი მხოლოდ მოწაფე დაიყენა მის თანა, რათა აქუნდეს იგი²⁷ ნუგეშინის-საცემელად²⁸ უძღურებისა თვისისა. ხოლო თვთ მისცა თავი თვისი

¹ წარივილნენ I, წარავლინენ D. ² ანუელ L. ³ შთასლეთა M. ⁴ სულსა CKL. ⁵ მივიდოდეს CK. ⁶ ისწავებდეს L. ⁷ წმიდა მყოფელისათა L. ⁸ კერძო CK. ⁹ კურნებათა L. ¹⁰ მოსულნი L. ¹¹ მამათა—L. ¹² ვედრებისა] მოძღურებისა L. ¹³ დაუტევებდეს DEFKLM. ¹⁴ თანა I. ¹⁵ დაირღუეოდენ DEIM. ¹⁶ ღირსთა]ღირსათა D. ¹⁷ ღირსა]უღლისა CK. ¹⁸ აქუნდა BDEFM. ¹⁹ წარმოეტანეს I. ²⁰ მისცა CDKL. ²¹ თითოეულსა BK, თოთოეულსა M. ²² თავისაჲ CKL. ²³ იპყრა D, იპყრა CKL. ²⁴ ნაწილთაგან CKL. ²⁵ ვიდრემუ I. ²⁶ წარმოეტქუენით C. ²⁷ იგი—M. ²⁸ ნუგეშინის-მცემელად CKL.

ფიცხელთა შრომათა მოღუაწებისათა და ყოვლადვე არა დასცხრებოდა ლოცვისაგან და მარხვისა სამარადისოჲსა, რომლისა მიერ¹ სრულიად² განილინა³ კორცნი თჳსნი და მოუძღურებულ ყვნა იგინი. ხოლო სული განძლიერებული და გონებაჲ განწმედილი ნივთთაგან⁴ და ნაბრძვლთაგან⁵ სოფლისათა⁶, ზე აქუნდეს წინაშე ღმრთისა. ყოველსავე სახესა მოღუაწებისასა სრულმყოფელსა⁷ სრულიად⁸ დაევიწყა⁹ სხეული⁹ და არარად შეერაცხნეს საშუებელნი სოფლისანი, ვითარ წარმავალნი და განხრწნადნი. ამას ესევეითარსა მოღუაწებასა შინა მყოფსა ხედვიდეს რაჲ კეთლის-მოძულენი იგი¹⁰ ეშმაკნი, განიბერხებოდეს შურითა და ვითარ მახვლითა¹⁰ განიჭრებოდეს რისხვითა აღბორგებულნი¹¹, რამეთუ ვერ მოითმენდეს ესე-
 ვითარად ხილვასა წმიდისასა, ვიდრელა დღესა ერთსა სრულიადისა ურცხ-
 ვნობისა¹² შემოსელნი¹³ კანდიერებით ზედა მიუტყდეს¹⁴ წმიდასა იოანეს და მრავლად აშინებდეს მას შრისხანებასა და გულის წყრომასა სასტიკე-
 ბით¹⁵ მაჩუენებელნი მისა¹⁶ მიმართ. და გარე-მოდგომილნი¹⁷ შფოთებით
 15 ამბობებდეს კმ თა უშუერთა განმტყვებელნი, რათამცა შეაშინეს ბერი და
 განიოტეს¹⁸ მიერ. „და რაჲსათჳს,—ეტყოდეს,—მოხუელ ადგილთა ამათ
 ჩუენთა, რომელი¹⁹ პირველითაგანვე ჩუენ დავიმკვდრეთ²⁰? რაჲ არს შენი
 და ჩუენი, რამეთუ მძლავრებით გნებაჲს მიღებაჲ ადგილთა ჩუენთაჲ? აწ
 უკუე, მ ბერო, არა თუ ნებსით²¹ წარხვლე ამიერ ადგილით²², მრავალნი გან-
 20 საცდელნი მოვაწინეთ²³ შენ ზედა და მაშინ²⁴ სადამე²⁵ უნებლიეთ იძულებ-
 ბულმან ისწაო უცხოთა საზღვართა არა-მიხუტკაჲ“.

ხოლო იგი ჟუართა ქრისტესითა აღმბეჭდველი²⁶ თავისა თჳსისა „გარე მომადგეს და მომიცევს მე,—იტყოდა,—და სახელითა უფლისაჲთა ვერეოდე მათ... ძალ ჩემდა²⁷ გლობაჲ უფლისაჲ და მეყო მე იგი მაც-
 25 ხოვარ... ღმერთსა ვესავ, არა შემეშინოს, რაჲ მიყოს მე მტერმან“*. ამისა²⁸ შემდგომად მიტყუელი ეშმაკთა მიმართ იტყოდა: „ეჲ ესერა, აქა ვარ. და უკუეთუ ჩემსაცა სხეულსა ზედა მოცემულ არს თქუენდა კელმწიფე-
 ბაჲ ღმრთისაგან, ვითარ ოდესმე იობის ზედა, იქმოდეთ, რაჲცა გნებაჲს²⁹“.

* ფსალ, 117, 11, 14, 6.

¹ რომლისა მიერ [რომლისაგან B; მიერ] მიმართ K. ² სრულიად—CK. ³ განლი-
 ნა M, განლინა L. ⁴ ნივთთა I, ნივთაგან M. ⁵ სოფლისა I. ⁶ სრულმყოფელისა M.
⁷ სრულიად [რამეთუ სრულიად CK, რომელმან L. ⁸ დაივიწყა L. ⁹ სხეული [სოფელი
 BEFIM. ¹⁰ იგი—I. ¹¹ აღბორგებულნი I. ¹² ურცხვენობისა D. ¹³ შემოსელი CK.
¹⁴ მიუტყდეს CDKL. ¹⁵ სასტიკებით [სტიკებოებით B. ¹⁶ მისსა FI. ¹⁷ გარე-
 მოდგომილნი M. ¹⁸ განიოტეს D. ¹⁹ რომელი CK. ²⁰ დავიმკვდრეთ M.
 დავიმკვდრენით CDK. ²¹ ნებსით CK. ²² ადგილთა E. ²³ მოვაწინეთ BCK. ²⁴ მაშინ-
 ლა L. ²⁵ სადამე CIKL. ²⁶ აღმბეჭდველი ჟუართა ქრისტესითა K, აღმბეჭდული BDF.
 აღბეჭდილი M. ²⁷ +და BDEFILM. ²⁸ ამისსა F. ²⁹ გნებაჲს K.

რამეთუ მე მონაჲ ვარ უფლისა ჩემისა იესუ¹ ქრისტესი და არა მეშინის
ქაღებთა თქუენთაგან“.

ხოლო უმთავრესმან მათ ეშმაკთამან კმა-ყო ღირსისა იოანეს მიმართ
პრისხანებით და ეტყოდა: „იოანე, იოანე, რაჲსათვის გუაწყენ² ჩუენ და ვინაჲ
მოხუედ აქა დამტევებელი ადგილისა თვისისა? აწ უკუე მსწრათლ წარვედ⁵
ამიერ, რამეთუ ჩუენი არს ადგილი ესე და³ ვერ შემძლებელ ხარ ჩუენ
თანა ყოფასა. და უკუეთუ არა ისმინო ჩუენი, —ეტყოდა, —წარწყმედისა⁴
მომატყუებელ ექმნე⁶ თავსა შენსა, რამეთუ ვერ უძლო წინა-აღდგომაჲ
ძალისა და სიმრავლისა ჩუენისა[ჲ]. აწ ნუ აცთუნებ⁷ თავსა შენსა⁷, არა-
მედ წარვედ ამიერ სხუათა ადგილთა მიმართ“.

მაშინ მიუგო ბოროტთა მათ ეშმაკთა წმიდამან იოანე და ეტყოდა:
„მ ბოროტის მოყუარენო, კეთილისა⁸ განზრახებაჲ არა ოდეს გნებავს
თქუენ ნათესავეისათვის ჩუენისა, რამეთუ მზაკუარნი ხართ და მტყუყვარნი⁹.
და ვითარ ვისმინო თქუენი, ცრუთა და ამათა, რომელნი არასადა¹⁰ განი-
ზრახავთ უმჯობესსა კაცთასა, რამეთუ¹¹ მოსწრაფე ხართ ჯოჯოხეთად¹⁵
შთაგლებასა მათსა?“

„და ვითარ მეტყვთ მე, ვითარმედ: თქუენი არს ადგილი ესე? ანუ
არა უფლისა არსა¹² ქუეყანაჲ და საესებაჲ მისი, სოფელი თანად და ყო-
ველნი დამკვდრებულნი მას შინა, რომელიცა სამკვდრებელად ჩუენ კაც-
თათვის¹³ მოუნიჭებია? ხოლო თქუენთვის ბნელი გარესქნელი განუმზადე-
ბიეს და ცეცხლი უშრეტი, რომელსა შინა გეგულუების თქუენ დასჯად
საუკუნოდ, და ყოველთა, რომელნი ჰყოფენ ნებათა თქუენთა¹⁴.“

„და ვითარ მე უმჯობესად¹⁵ განმზრახებ ამიერ წარსლვასა, მ მზაკუ-
ყარო¹⁶, რომელმან ზაკუყვით ცთუნებითა განჰკადე¹⁷ მამა ჩუენი ადამ სა-
მოთხით განღმრთობისა წინა-მყოფელმან, რომელიცა აწ მოგვლებიეს¹⁸ ქრის-
ტე¹⁹ იესუსს მიერ. და აწ ესერა ადამის ნაშობთა მიერ იღვენებით ყოვე-
ლით კერძო, ვინაჲ თქუენ²⁰ ივლტოდეთ²¹ ამიერ სახელითა უფლისა ჩუე-
ნისა, იესუ ქრისტესითა და წარვედით შორს²² ადგილისა ამისგან, რამეთუ
ქრისტესა ჩემდა მოუნიჭებიეს²³ ესე“.

¹ ჩუენისა იესუს CDK. ² გუაწყენ M. ³ და—M. ⁴ წარწყმედისა BD. ⁵ ექ-
მენ CK. ⁶ აცთუნებ[აწყენებ BDEFIM. ⁷ შენსა]თვისსა CKL. ⁸ კეთილის BDEFM.
⁹ მტყუყვანი C, მტყუყვანი K, მტყუყარნი DI. ¹⁰ არასადა[არა BEFIM. ¹¹ რამეთუ]
არამედ CKL. ¹² არს M. ¹³ ~ჩუენ კაცთათვის სამკვდრებელად L. ¹⁴ ნებათა თქუენსა
I. ¹⁵ საუმჯობესად D, საუმჯობესოდ CKL. ¹⁶ მზაკუყარო CDEF, მზაკუარო K. ¹⁷ გან-
ჰკადეთ IM, განკადე K, განჰკადეთ BEF. ¹⁸ მივიღლებიეს D. ¹⁹ ქრისტეს CDKLM.
²⁰ თქუენ—F. ²¹ ივლტოდით F. ²² შორსა I. ²³ ~მოუნიჭებიეს ჩემდა L.

ესე რაჲ თქუა წმიდამან იოანე, მყის ყოველთა მით ეშმაკთა ჩლუტე-
 ვეს ყოველთა¹ ეჰმა² ვაჰებისა³ და გოღებით იტყოდეს: „ჲ ჩუენდა⁴, რამე-
 თუ მოხუედ⁵, სახელის-ღებითა იესუჲსითა ვიოტებით⁶ ყოველთა ადგილ-
 თაგან და ძლეულად ვიხილევბით. მათგანცა, რომელნი შეუდგენ მას,
 5 რამეთუ იგი ძლევასა მოანიჰებს⁷ ჩუენ ზედა. მოვედით, ვივლტოდით⁸ ამიერ
 და წარვიდეთ უშინაგანესთა წარმართთა მიმართ და დავემკვდრნეთ⁹ მათ
 თანა“. და მეყსეულად სიტყუასავე¹⁰ თანა, ვითარცა¹¹ ნასლი, ბნელი გამო-
 ვიდა მთისა მისგან და მიმართა ჩრდილოთ კერძო და უჩინო იჰმნეს მი-
 ერიოთგან მის ადგილისაგან ყოველნი ეშმაკნი და წარვიდეს.

10 და ვითარცა ესჲა ესე¹² ყოველთა, რომელნი მკვდრ იყვნეს გარემოჲს
 მთასა მას, რაჲ-იგი ყო ღმერთმან, და ვითარ განიღვევნეს¹³ ეშმაკნი ლო-
 ცვითა წმიდისა¹⁴ იოანესითა, ყოველთავე¹⁵ დიდებაჲ შეწირეს ღმრთისა,
 რამეთუ იცოდეს სიბოროტე ეშმაკთა მათ, მთასა მას ზედა დამკვდრებულთა,
 ვინაჲთგან მრავალთა ვნებათა მოაწვედეს¹⁶ მახლობელთა მათთა¹⁷ ზედა ბო-
 15 როტნი იგი სულნი, რომლისათვისცა განკვრებულნი სასწაულთა ამათ ზე-
 და ყოველნივე¹⁸ გარემოჲს მკვდრნი ზარ-განჯილნი იტყოდეს: ჳეშმარი-
 ტად საკვრველ არს ღმერთი წმიდათა შორის მისთა, რომელი ჰყოფს ნე-
 ბასა¹⁹ მოშიშთა მისთასა და კურთხეულ არს სახელი წმიდაჲ მისი უკუ-
 ნისამდე.

20 **ესე**ვეითარი²⁰ მდლთა და ნიშთა მიერ ბრწყინვიდა ღირსი ესე მამაჲ
 ჩუენი და ყოველთავე²¹ სათნოებათა მიერ განმდიდრებულ იყო, რამეთუ
 მარადის მღვძარე გონებითა და განკრძალული სულითა მოვლიდის²² მო-
 წაფეთა თესთა²³ ყოველსავე ეჰმა შინა, რათა არა ბოოს დაქსნილი უღე-
 ბებითა და განუმზადებელი დღისა მისთვის უცნაურისა, რომელსა შინა²⁴
 25 მოსრული სიძე იგი²⁵ განწმედილთა სულთა მოუწოდეს²⁶, განმზადებულ-
 თა და შემკობილთა შესღვად სასძლოსა ცათასა, ვინაჲცა მარხვასა ზედა
 დასძენდა მარხვათა და ლოცვასა — კუალად ვედრებათა და ფსალმუ-
 ნებასა²⁷. ✕

¹ ყოველთა—BFILM. ² ~ჰმაჲ ყოველთა K. ³ ვაჰებისა K. ⁴ ჩუენდა|ჩემდა BD EFIM. ⁵ მოხუედ|მხოლოდ CKL. ⁶ ვიოტენით I. ⁷ მანიჰებს BCDEKFLM|+მათ L. ⁸ ვივლტოდით K. ⁹ დავემკვდრნეთ M. ¹⁰ სიტყუასავე M. ¹¹ ვითარცა—BEFILM. ¹² ესე —DEFI. ¹³ განიღვევნეს I. ¹⁴ წმინდისა D. ¹⁵ ყოველივე M. ¹⁶ მოაწვედეს BCDEFIKM. ¹⁷ მათთა|მათთა M, მათსა L. ¹⁸ +იგი BCDEFKLM. ¹⁹ ნებასა|ნიშებასა BDEFM. ²⁰ ესევეითართა BCDEFIK. ²¹ ყოველთა M. ²² მოვლიდის CKL. ²³ მოწაფეთა თესსა CDK, მღ-მსა თესსა L. ²⁴ შინა—I. ²⁵ ~იგი სიძე L. ²⁶ მოუწოდეს CKL, მოუწო-
 დოს M. ²⁷ ფსალმუნებათა L.

ხოლო მთა¹, რომელსა ზედა დამკვდრებულ² იყო ნიშებშემოსილი ესე მამაკაცი, ურწყულ³ იყო პირველად, და ზედვიდა რაჲ ფიცხელსა შრომასა და ოფლთა მოწათისა თვისისათა, რომელთა მოითმენდა მოღებასა შინა წყლისასა (რამეთუ აღიკიდის სარწყული და შთასრული ძირსა⁴ მის მთისასა, მიერ აღმოიღებდის⁵ წყალსა საკმარად⁶ ბერისა, შეეწყალა იგი ბერსა), და ცრემლით ევედრა⁷ ღმერთსა, რათა რომელმან-იგი⁸ უღაბნოს ისრაჲლსა⁹ წყალი უღინა¹⁰ კლდისაგან მყარისა, მანვე და¹¹ აქაცა მთასა მას ზედა აღმოუცენოს მათ¹² წყაროჲ ნუგეშინის-საცემულად მათთვის.

ხოლო¹³ ღმერთმან შეისმინა ვედრებაჲ მსახურისა თვისისაჲ და კმელსა მას და უნოტიოსა მიწასა, ანუ თუ უფროასლა კლდესა ზედა აღმოუცენა¹⁴ მას¹⁵ წყალი ტბილი¹⁶ და გემოვანი, რომელი ვიდრე აქამომდე მდიდრად აღმოუცენების სადიდებელად ღმერთისა და მონისა მისისა¹⁷ იოანესსა¹⁸.

და ვითარცა განითქუა სასწაული ესე მახლობელთა მიმართ და გარემოჲს მკვდრთა მის მთისათა, თუ ვითარ ლოცვითა წმიდისა მის კაცისათა აღმოეცენა წყალი მთასა მას ზედა, რამეთუ ყოველთავე იცოდეს. ¹⁹ ვითარმედ¹⁹ განკმელი და ურწყული²⁰ იყო პირველად, ამისთვისცა მოვიდეს²¹ მისა²² ყოვლით კერძო მტკრთველნი უძლურთა და რომელთავე ენებათაგან შეპყრობილნი²³, და სუან²⁴ რაჲ წყლისა მისგან და დაიწყუეთიან²⁵ რომელსავე წყლულსა²⁶ ზედა, მეყსეულად კურნებასა მიემთხუეოდინ და ვიდრე აქამომდე, რომელნი სარწმუნოებით მიიღებდეს²⁷ წყლისა ამისგან²⁸, სარგებელ ექმნის²⁹ მათ ლოცვითა წმიდისა³⁰ მამისა³¹ იოანესითა.

ხოლო შენებაჲ ადგილისაჲ მის არა ინება³² ღირსმან იოანე³³, არამედ ქუაბსა რასამე³⁴ მცირესა მპოვნელმან მთასა მას ზედა, მუნ შინა დაასრულა ცხორებაჲ თვისი³⁵. და სასწაულთა მრავალთა აღსრულებითა გამობრწყინდა ვითარცა მზე.

და განითქუა ჰამბავი³⁶ მისი ყოველსა მას ქუეყანასა ქართლისასა. რამეთუ მადლთა სიმრავლე ურიცხვ და საკრველთ-მოკმელებანი განა-

¹ +იგი BCDEFKLM]+ყოვლად L. ² დამკვდრებულ|მკვდრ CKL. ³ ურწყული CK. ⁴ +თანა L. ⁵ აღმოიღებდის L. ⁶ საკმარად CDFKL. ⁷ ევედრებოდა I. ⁸ რომელნი-იგი D. ⁹ ისრაჲლთა L. ¹⁰ წყალი უღინა|აღმოუცენა წყალი L. ¹¹ და—L. ¹² მათ—BDEFM. ¹³ ხოლო—D. ¹⁴ აღმოეცენა CF. ¹⁵ მას—CFK. ¹⁶ წყალნი ტბილნი K, წყალი ტბილნი C. ¹⁷ მისისა|თვისისა B. ¹⁸ იოანესა LM. ¹⁹ ვითარ CKL. ²⁰ ურწყულთა L. ²¹ მოვიდოდეს CKL. ²² მისსა CFK. ²³ შეპყრობილთანი D. ²⁴ სუან I. ²⁵ იწყუეთიან B, დაიწყუეთიან K, დაიწყუეთიან C. ²⁶ წყლულსა|წყალსა M. ²⁷ მიიღებდენ L. ²⁸ მისგან II. ²⁹ ექმნებთ CDKL. ³⁰ წმიდისა—L. ³¹ +ჩუენისა B. ³² ენება D; ~არა ინება ადგილისა მის K. ³³ ხოლო შენებაჲ ადგილისაჲ მის არა ინება ღირსმან იოანე—BEFI. ³⁴ რასმე L. ³⁵ +ყოველი CKL ³⁶ ჰამბავი L.

ცხადებდეს მათ ყოველთა მიმართ, ვინაჲთჳან ესრეთ უწყის ღმერთმან
დიდებაჲ მადიდებელთა თჳსთა ძალთა და ნიშებთა¹ სიმრავლისა მიერ.

ხოლო ღღესა ერთსა მივიდა² ოდესმე მოწაფე ამის ღირსისაჲ წყა-
როსა³ მას ზედა, რომელი ლოცვითა წმიდისაჲთა აღმოცენებულ იყო. და
5 ვითარცა მიეახლა, იხილა, რამეთუ მდგომარე იყო მას ზედა დათუ ყოვე-
ლად ღიდი. და შეშინებულთ, რაოდენ ეძლო, სრბით მიიწია ბერისა მი-
მართ და მიუთხრა მას დათვსათჳს, რომელი ეხილვა⁴ წყაროსა⁵ ზედა. ხო-
ლო ბერი აღდგომილი შეუდგა მოწაფესა თჳსსა წყაროჲსა მიმართ და
მხილველი დათვსაჲ სიმშვიდით იტყოდა მისა მიმართ: „სუ⁶, უკუეთუ
10 გწყურის და წარვედ, ხოლო გეტყუ შენ, ამიერითჳან ნუ ვის აენებ მთასა
ამას შინა დამკვდრებულსა⁷ კაცთაგანსა, ნუცა ერთსა ვის. ესე სიტყუაჲ
რაჲ ესმა⁸ დათუსა⁹ ბერისაგან, ვითარცა მონაჲ, მორჩილი და შეკდიმებული
ღირსისაგან, თავ-დადრეკით და მყუდროებით წარვიდოდა ესრეთ უწყოდა
15 სჯულის-ღებაჲ¹⁰ უსიტყუთა¹¹ ცხოველთა¹² კეთილმან ამან სჯულის-მდე-
ბელმან, რამეთუ მიერითჳან ვიდრე აქამომდე ესრეთ დამმარხველ არიან
მცნებასა წმიდისასა უსიტყუთ-ნათესაობანი¹³ ამით მკეცთანი, ვიდრეღა და
უკუეთუ ვიეთმე შეემთხვნენ მთასა ამას ზედა, მყის სრულ ჰყოფენ ბრძა-
ნებულსა¹⁴ წმიდისასა და მართლუკუნ ქეუელნი სხვსა ადგილისა მიმართ,
ჰყოფენ სლვისა თჳსსა არა რომელსა¹⁵ ვნებასა შემამთხუველნი კაცთათჳს.
20 ესე სასწაული მრავლად ზესთა ჰმატს დანიელისსა¹⁶, რამეთუ მან
ლოცვისა მიერ მხოლოდ თავი თჳსი დაიცვა ღმერთაგან უვნებელად და
ესე მაშინ მღვმესა შინა მის თანა¹⁷ შეყენებულთაგან მხოლოდ, ხოლო ღიდი-
მან ამან და საკვრველმან მამამან ნაშობნიცა მის მიერ ხილულისა დათჳ-
სანი¹⁸ განსწავლნა, ვითარცა პირველი იგი, არა მხოლოდ¹⁹ მისდა არა
25 ვნებად, არამედ და არცაღა სხვსა ვის²⁰ კაცთაგანისა მთასა მას ზედა
მავლისა, რომელსა²¹ ვიდრე ღღენდელად²² ღღენდმდე დამკველ არიან
დათუნი ამის მთისანი.

მოიყვანეს ოდესმე ამის საკვრველთ-მოქმედისა მამისა იოანესა²³ გან-
რღუეთული ვინმე და ყოვლითურთ დაჰსნილი ასოჲთა, საწყალობელი სა-
30 ხილველი²⁴ თუალებისა მიერ მხედველთა მისთასა, რომელიცა დადვეს
წინაშე წმიდისა განრთხმული ცხეღარსა ზედა და გოდებით იტყოდეს ნეტა-

¹ ნიშთა L. ² მივიდოდა CKL. ³ წყალსა I. ⁴ რომელი ეხილვა [რამეთუ იხილა EFIM. ⁵ წყალსა BDEFM. ⁶ სუ K, სუ DEFI, სუი C. ⁷ დამკვდრებულთა CK. ⁸ ესმა [ესე M. ⁹ დათუსა—I. ¹⁰ სჯულის-ღება DEF. ¹¹ უსიტყუთა M, უსიტყუთა L. ¹² ცხოველთა L. ¹³ ნათესაობანი K. ¹⁴ ბრძანებასა I. ¹⁵ რომელსა [რასა CK. ¹⁶ დანიელისა K, დანიელისასა M. ¹⁷ მის თანა [მისგან M. ¹⁸ დათჳსანი, და BDEF. ¹⁹ მხოლოდ [ხოლო I. ²⁰ არცაღა ვის სხვსა F. ²¹ რომელსა CK. ²² ღღენდელად M. ²³ იოანესა I. ²⁴ სახილავი CKL.

რისა მიმართ ნათესაენი განრღუეულისანი: შეიწყალე განრღუეული ესე, წმიდაო ღმრთისაო, რამეთუ გურწამს, ვითარმედ ვედრებითა შენითა ღმრთისა¹ მიმართ შემძლებელ² ხარ ყოველსავე ვითარ ნების მყოფელი და სარწმუნოა მონაჲ უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესი. ხოლო არა უღარეს ვმობდა განრღუეულიცა იგი საწყალობელითა³ ვნითა, რაოდენ სადამე⁴ შემძლებელ იყო, უკუეთუ სადაღა დაშთომილ იყო მისა ვმაჲ მეტყუელებად: შემიწყალე, მონაო მოწყალისა ღმრთისაო, მკუდარი ესე საფლავად მიუცემელი⁵ და ევედრე ჩემთვის ღმერთსა, რათა განვიკურნო ლოცვითა შენითა.

ხოლო ნეტარსა იოანეს დაღაცათუ მძიმე უჩნდა საკმე იგი, არამედ ღმობილ⁶ იქმნა სულითა საწყალობელსა მას ზედა განრღუეულსა და აღდგომილი ლოცვად ევედრებოდა ღმერთსა⁷, რათა განკურნოს ბოროტითა ვნებითა შეპყრობილი იგი კაცი. ამისა⁸ შემდგომად მოქცეული⁹ მისა მიმართ, ვითარ ოდესმე¹⁰ თავადიცა უფალი განრღუეულისა მიმართ საბანელსა ზედა პროვატიკისასა იტყოდა¹¹: „აღდგე, აღილე ცხედარი შენა¹², რამეთუ განგკურნებს შენ უფალი ჩუენი იესუ ქრისტე. მ¹³ საკვრველებათა შენთა, ქრისტე! ნახევარ მკუდარი და ყოვლითურთ წარწირული იგი¹⁴ მამაკაცი მესა შინა აღემართა ფერკთა თვისთა ზედა და დადგა წინაშე ბერისა¹⁵ განკურნებული ყოვლითავე ასოჲთა. ესე საკმე დიდებული იხილეს ყოველთა მუნ დამთხუეულთა¹⁶ და განკვრებულნი აღიდებდეს ღმერთსა, მოქმედსა ესევითართა სასწაულოთასა მონისა თვისისა მიერ¹⁷. და განმტკიცებოდეს¹⁸ მსმენელნი და მხილველნი საკვრველებათა ამით დიდთანს სარწმუნოებასა ზედა წმიდისა სამებისასა. ო

კუალად სხუასა ეამსა მოიყვანეს ამის წმიდისა კაცი ვინმე, რომლისა შორის¹⁹ დამკვდრებულ იყო ეშმაკი უტყუებისაჲ და ფრიალ²⁰ იგუეებოდა ბოროტისა მის სულისაგან ვერშემძლებელი ყოვლითურთ მეტყუელებად, რომელიცა იხილა რაჲ წმიდამან იოანე, შეიწყალა²¹ იგი და ბტყოდა ეშმაკსა, რომელი დამკვდრებულ²² იყო კაცისა ამის²³ თანა: „სულო ბოროტო და უკეთურო, რაჲსა სტანჯავ დაბადებულსა ღმრთისასა²⁴? გეტყვ შენ²⁵ სახელითა უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესითა, განვედ კა-

* იოანე 5, 8.

¹ ღმრთისა | უფლისა CDK. ² შემძლებ B. ³ საწყალობლითა M. ⁴ სადმე CKL. ⁵ მიცემული BDEFILM. ⁶ ღმობიერ F. ⁷ ღმერთსა | უფალსა CDK. ⁸ ამისსა I. ⁹ + იგი L. ¹⁰ + და L. ¹¹ იტყოდა — BCDFIM. ¹² მ | და მ CDK. ¹³ ~ ნახევარ მკუდარი მ საკვრველებათა შენთა, ქრისტე წარწირული იგი ყოვლითურთ L. ¹⁴ ბერისა — F. ¹⁵ დამთხუეულთა | დამკვდრებულთა L. ¹⁶ მიერ — I. ¹⁷ განმტკიცებოდეს D. ¹⁸ შორის | შინა M. ¹⁹ ფრიალ | მრავალ CDKL. ²⁰ შეიწყალა BCDEKLM. ²¹ დამკვდრებულ | მკვდრ L. ²² ამის | მის BCEFIKLM. ²³ ღმრთისა F. ²⁴ ~ შენ გეტყვ BEFM.

ცისა მაგისგან და წარვედ უღაბნოთა ადგილთა და უეაღთა⁴. ხოლო ეშმაკი იგი¹ მყის ბრძანებასავე თანა² ბერისასა განვიდა კაცისა მისგან და დაუტევა იგი განკურნებული, რომელიცა³ დაუკრდებოდა ყოველთა მხილველთა და ზარგანდილნი იტყოდეს: „ვინ არს, რომელი⁴ სიტყვთა⁵ ეშმაკთა იოტებს და სნეულთა⁶ კურნებასა მსწრაფლ მიანიჭებს“? ხოლო ნეტარი იოანე იტყოდა მათდა მიმართ: „ნუ განკვრეებულ ხართ, მ კაც-ნო, დიდებულებათა ზედა ღმრთისათა, რამეთუ არა მე ვარ მკურნალი, არამედ სახელის-დებაჲ უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესი, რომელი იოტებს ეშმაკთა და განსდევნის სენთა და უძღურებათა კაცთასა. და ყოველი ძალი მაცთურისა ეშმაკისა განკურნების, რამეთუ მან თავადმან ბრძანა, ვითარმედ⁷: რომელსა პრწყმენეს ჩემდამო საქმეთა, რომელთა მე ვიქმ, მანცა ქმნეს და უფროა სნიცა⁸ ჩემსა ქმნესა⁹, და იგი არს მკურნალი ყოველთა¹⁰ და მოჰყედი საკვრველებათა¹¹“.

ესევეითართა მადლთა მიერ ბრწყინვიდა სანატრელი იოანე და ესე-
¹⁵ ვითართა სასწაულთა მიერ შემკობილ იყო ღმრთისა მიერ, რამეთუ ურიცხუნი ძალნი და ნიშნი აღასრულნა ქუეყანასა ზედა. ვინაჲთგან მრავალ არიან სასწაულნი, რომელნი ქმნა ქუეყანასა ასურეთისასა(!), რომელთა თითოეულად მოკსენებაჲ შეუძლებელ არს მიმოყოვრებისათჳს ჟამისა. ხოლო ესე მცირედნი საკვრველებათა მისთაგან წარმოვთქუენით¹² მაუწყე-
²⁰ ბელად ვითარებისა¹³ ღმერთ-შემოსილისა ამის¹⁴ მამისა(ა)სა./

7. ვინაჲთგან განელნის კორცნი მარხვისა მიერ და სამარადისო-
 ხასა ლოცვისა, და მოუძღურებულ იყო ყოვლითურთ მკცოვანებასა¹⁵
 კეთილსა შინა¹⁶ მიწვეწული¹⁷ და ლუაწლთა ფრიადთა თავს-მდებელი¹⁸
 ქუაბსა მას შინა ზემოქსენებულსა, სათანადო იყო მისიცა დაცხრომაჲ
²⁵ ესეოდენთა¹⁹ შრომათაგან და მიღებაჲ ნაცვალსა სასყიდელსა ოფლთა და
 ღუაწლთასა, რამეთუ ყოველივე თჳსი და უფროასდა თვთ იგი²⁰ კორ-
 ცნიცა განსცნა²¹ მონებად ღმრთისა და უფლისა თჳსისა, რომლისათჳსცა
 ფრიადი სიმდიდრე შეეკრიბა საუნჯეთა შინა ზეცისათა.

ვინაჲ სულისა მიერ წმიდისა მცნობელმან ჟამსა აღსრულებისასა
³⁰ მოუწოდა მოწაფეთა თჳსთა²² რომელთაჲ, და ელიას დიაკონსა და თა-

* იოანე 14,12.

¹ იგი—K. ² თანა—CK. ³ +ესე CKL. ⁴ რომელი|რამეთუ CDK. ⁵ სიტყვთა CKL. ⁶ სნეულებათა CDKL. ⁷ ვითარ M. ⁸ უფროსიცა I, უფროსნი L. ⁹ ქმნეს BEI KM. ¹⁰ ~ყოველთა მკურნალი CK. ¹¹ საკვრველთა CK. ¹² წარმოვთქუენით K. ¹³ ვითარებასა KM|+ამის L. ¹⁴ ამის—L. ¹⁵ მკცოვანებასა CK. ¹⁶ ~შინა კეთილსა L. ¹⁷ მიწვეწული M. ¹⁸ თავის-მდებელი M. ¹⁹ ესოდენთა CKLM. ²⁰ იგი—L. ²¹ განსცნა|განასხნა FI. ²² თჳსთა|მისთა CDKL.

თას, რომელსა აღეშენა მონასტერი ქუეშე კერძო მთისა მის და იყოფო-
და მას შინა ძმათა თანა მრავალთა¹, მის მიერ შეკრებულთა, მონასტერსა
მას² შინა. და ეტყოდა მათ: „შვილნო ჩემნო, ეამი აღსასრულისა ჩემისაჲ
მოწევენულ³ არს და მეგულეების⁴ განსლვაჲ ჯორცთა⁵ ამათჲგან⁶, ვინაჲ
ფრიალ მოშიშ ვარ, ნუსადა წინააღმდეგომთა ბოროტთა გულნი⁷ ჰაერის-
მცველთაჲ მათ მწარ და⁸ დამაყენებელ მექმნეს⁹ მე სიღრმემდი¹⁰ ჯოჯოხე-
თისა დაკდალ მოსწრაფენი ვაცთა ნათესავისანი. აწ უკუე, ძმანო ჩემნო,
თქუენცა მოელოდეთ სამარადისოდ სიკუდილსა და კეთილად განეკრძა-
ლენით საბრკეთა¹¹ ეშმაკისათა, ნუსადა ლოდ შებრკოლებისა გექმნეს¹²
თქუენ ბოროტი იგი მტერი ჩუენი, რომელი¹³ უშზირის ბრჭალთა¹⁴ სუ-
ლისა ჩუენისათა¹⁵ დლითი-დღე და ვინ-მე შემძლებელ არს განრინებად¹⁶
კელთა მათთჲგან¹⁷. არა თუ¹⁸ მარხეთა და სიწმიდითა ჯორცთაჲთა მოი-
ლოს ძალი ღმრთისაგან? ამისთვისცა გევედრები თქუენ¹⁹, შვილნო ჩემნო,
რათა მღვძარე იყვნეთ ყოველსა ეამსა და სიწმიდით მსახურებდეთ უფალ-
სა. ხოლო მომიკსენებდით²⁰ მეცა ლოცვითა შინა თქუენთა. ეჰა, სიმშვედ²¹
და სიმდაბლე სულისა უმანკოჲსა, რამეთუ ჯორცთა შინა ყოვლადვე სა-
ზარელ ეშმაკთა იხილვებოდა და სიტყვთ განიოტებდა მათ, ხოლო აწ
ყოვლითურთ²² დამტევებელი სხეულისა და საყდართა წინაშე სამეუფო
თა მდგომარე განწმედი²³ სულისა და გონებისაჲთა და მადლსა წინა-
სწარ მეცნიერებისასა²⁴ მიმღებელი საღმრთოჲსა და წმიდისა სულისაგან²⁵.
მერმეცა გარდამატებულთა სიმდაბლითა უღირსად მსჯელი თავისა თვისი-
სა, ჰაერის-მცველთა სულთაგან მოშიშებდა, რამეთუ ესწავა ამას²⁶ არ,
დიდმეტყუელებჲჲ პავლეს მიერ, ჭრისტეს პირისა²⁷, არამედ სიმდაბლითა
ესრეთ თქუმაჲ, ვითარმედ: „რომელი თანა-მდებ იყო ქმნად, მიქმნიეს²⁸,
და ნეშტი²⁹ მონა ვარ უქმარი უფლისა ჩემისაჲ“³⁰.

25

ესრეთ რაჲ ასწავა მოწაფეთა თვისთა, კუალად ამცნო მათ³⁰, რათა
სხეული მისი დადვან მასვე ადგილსა³¹ შინა მწირობისა მისისასა. ამისა
შემდგომად ეზიარა უბრწუნელთა და უკუდავთა ჭრისტეს საიდუმლოთა

* შტრ. მათე 25. 26-29.

1 მრავალსა K. 2 მას—CK. 3 მოწევენულ M. 4 მეგულეების KM. 5 ჯორცთა M.
6 ~ჯორცთა ამათჲგან განსლვა I. 7 +და BCEFIKLM. 8 მწარ და|მწარეთა BCEFIK
LM, მწარ CEFK. 9 მექმნეს CK. 10 სიღრმემდი BDEFIM. 11 საფრკეთა CEFK, სა-
ფრკეთაგან I. 12 გექმნას L. 13 რომელი—BDEFIM. 14 ბრჭალსა CK. 15 სულთა ჩუენ-
თასა CEK. 16 განრომად CKL. 17 კელთაგან მათთა I, კელთა მათგან M. 18 არა თუ
გარსა I. 19 თქუენ BEFIM. 20 მომიკსენებდეთ I. 21 ყოვლითურთ—I. 22 განწმედი
M. 23 მეცნიერებისა L. 24 სულსაგან M. 25 ამას—EL. 26 პირსა L. 27 მიქმნეს I.
28 ნეშტად L. 29 ჩემისა|ჩუენისა BDFIM. 30 მათ—BEM. 31 ადგილსა|უდაბნოსა I.

და აღმზუმელი¹ თუალთაჲ საგონებელ იყო მხიარულებით მიხედვასა ვიეთსამე, რომელთაცა² მიიმართა³. თუალითა მიხედვიდა⁴, რამეთუ შვედრობაჲ ზეცისა უკორცოთაჲ მოვლინებულ იყო, რათა აღიღოს უფალმან⁵ მონაჲ თვისი, რომელმან ქუეყანასა ზედა კორცითა უძლურითა აღიდა იგი. და

5 შემდგომად მცირედისა ანგელოზთა მიმართ განუტევა სული მიყვანებად იგი უფლისა თვისისა მიმართ, რომელმან მოუწოდა⁶ მას ზეცისა განსასუენებელთა⁷ მიმართ ნაცვალად შრომათა და ტკივილთა⁸ თავს-ღებითა⁹ ქუეყანასა ზედა.

ხოლო მოწაფენი მისნი, შევრდომილნი ფერკთა მისთანი, ცრემლი-

10 თა¹⁰ დაალტობდეს მათ¹¹ და მწარედ გოდებდეს, ვითარ ობლად დაშთომილნი ესევეთარისა მამისაგან, და თანა¹² ესევეთართა სიტყუათა იტყოდეს: „პატიოსანო მამო და მოღუაწეო სულთაო, ამიერითგან სადაღა ვიხილოთ სახე ანგელოზებრივი¹³, გინა ვინა¹⁴ იყოს მკურნალი ორკერძოსავე¹⁵ უძლურებასა კაცთასა, ანუ ვინ აღადგენდეს დაცემულთა გონებითა, და სადა იყოს წამალი ეშმაკთა მიმართ კაცთა, ვინ ესრეთ, ვითარ შენ, დაალტობდეს იატაკ-ც ცრემლთა მიერ წმიდათა“² ამით და ესევეთართა უმრავლესთა იტყოდეს, ვითარ¹⁶ შეეტყუების ესევეთარისა სულთა საუნჯისაგან დაკლებულთა.

ხოლო უღებ-ყვეს¹⁷ სიტყუაჲ ბერისაჲ, რომელი ემცნო¹⁸ მათთვის

20 სხეულისა მისისა ძლით, რამეთუ სადა ემცნო დადებაჲ კორცთა მისთაჲ¹⁹ მოწაფეთათჲს, უღირსად შეერაცხა მათ ადგილი იგი²⁰ ყოვლად ღირსისა მისთვის. ხოლო მოვიდეს მღვდელნიცა და დიაკონნი და სხუაჲ სიმრავლე ერისაჲ ფრიადი²¹ და მოწიწებით წარმგრაგნელთა სხეულისა მისისათა წარიხუნეს იგი²² მონასტერსა თათს მიერ (მოწადისა მისისა) აღშენებულსა, და ლარნაკისა²³ მოქმედთა²⁴ მას შინა დასხნეს პატიოსანნი ნაწილნი მისნი კრძალულებით და ამბორის-მყოფელნი სამარხოჲსა მისისანი წარივიდეს მსწრაფლ²⁵.

ხოლო დიდმან მამათა შორის იოანე²⁶ არა თავს-იღვა უღებ-ყოფაჲ სიტყუსა თვისისაჲ²⁷, არამედ კიშმარიტად²⁸ ცხოველსა შემ-

30 დგომად სიკუდილისაცა ენება, რათა მასვე ადგილსა შინა დაისხნენ ნაწილნი²⁹ მისნი, სადა-იგი მერმეცა კორცთა შინა მყოფმან ილუწა

¹ აღმზუმელი FM. ² რომელცა M. ³ მიიმართა|მლიმართა BM. ⁴ მიხედვითა I. ⁵ უფალმან|მერთმან EFIM. ⁶ მოუწოდა BCDEFKLM. ⁷ +და სუფევათა CKL. ⁸ +მიმართ F. ⁹ თავის-ღებითა M. ¹⁰ ცრემლით CKL. ¹¹ მათ|მას L. ¹² თანად BCD EFKLM. ¹³ +შენი K. ¹⁴ ვინაღა E, ვინა L. ¹⁵ ორკერძოვე M. ¹⁶ ვითარი BCDEFKLM. ¹⁷ უღებ-ყვეს—M. ¹⁸ ემცნო|ემცნო CK. ¹⁹ მისთაჲ—M. ²⁰ იგი—I. ²¹ ერისა ფრიად I, ~ერისა სიმრავლე ფრიად F. ²² იგი|იგინი CDFL. ²³ ლარკნისა D. ²⁴ +და K. ²⁵ მსწრაფლ| მოწაფენი მისნი L. ²⁶ მამათა შორის იოანე—M. ²⁷ მისისაჲ CDKL, თვისისა M. ²⁸ კიშმარიტსა F|+ვ~ა B. ²⁹ ნაწილნი|სასწაულნი M.

და სარბიელი ესე მოლუაწებისაჲ სრულ ყო, ვინაჲცა¹ ძრვანისა² დი³ და
 ღნი იქმნეს⁴ ადგილსა მას ცხად-ყოფელნი, ვითარმედ პირველადე სამ-
 კვდრებელად ვეულვების⁵ წარსლვება წმიდასა ღმრთისასა. მაშინ მოევსენა⁶
 სიტყუაჲ იგი ბერისაჲ მოწაფეთა თვსთა და აუწყეს მათთვის მცნებულთა
 ღირსისა მიერ კათალიკოზსა⁷ და ყოველსა სასებებასა ეკლესიისასა. ხოლო
 კათალიკოზი⁸, მსმენელი ამათ⁹, წარვიდა მღღელთა თანა და დიაკონთა. და
 დიდითა პატივითა და წინაძღომითა ერისაჲთა თანად სიმრავლითა სან-
 თულთა და დიდების-მეტყუელებათაჲთა აღიყვანეს მრავალ-მოლუაწე იგი
 გუამი მისი პირველ კსენებულსა მას ქუაბსა შინა და მუნ დადევს¹⁰ იგი
 პატივის-მოყუარებით. ხოლო შემდგომად აღყვანიბისა ნაწილთა მისთა¹¹
 დასცხრა ძრვაჲ, რომელი იყო მონასტერსა მას შინა¹² თათაჲსსა. და
 სხუანიცა¹³ მრავალნი სასწაულნი იქმნეს¹⁴ აღყვანებასა¹⁵ ნაწილთა მისთა-
 სსა, რამეთუ მრავალნი სნეულნი და თითო¹⁶ სახითა¹⁷ სენითა¹⁸ შეპყრო-
 ბილნი მხოლოდ¹⁹ შეხებითა სხეულისა²⁰ ამის წმიდისაჲსა განიკურნნეს²¹.
 და უკუეთუ ვინმე სარწმუნოებით მოუყდეს სამარხოხსა მისსა²², რომლისა-
 ვე უძღურებისგან მოცული, მაღიადსა კპობს განკურნებასა მაჰირვებე-
 ლისა მის სენისასა.

8. ხოლო შემდგომად მრავლისა ჯამისა წმიდამან²³ კლემენტოს, კა-
 თალიკოზმან მცხეთისამან²⁴, აღმოსავალით კერძო ამის ქუაბისა სხუაჲ
 ეკლესიაჲ აღაშენა სახელსა ზედა წმიდისა იოანე ნათლის-მცემელისასა სა-
 დიდებელად ღმრთისა და მონისა მისისა სანატრელისა მამისა ჩუენისა
 იოანესსა.

✓ ესევეთართა მადლთა მიერ განბრწყინებულმან, ყოვლად ქებულმან
 იოანე განაშუენა ქუეყანაჲ ქართველთაჲ და ღმრთის-მსახურებაჲ სრული-
 აღი ასწავა. და არა მხოლოდ თავისა თვისისა მიერ, არამედ და²⁵ მოწა-
 ფეთაცა²⁶ მიერ თვსთა, რამეთუ ერთმან მოწაფეთა მისთაგანმან ეკლესიაჲ
 აღავერდისაჲ აღაშენა წოდებასა ზედა სახელ-განთქმულისა მოწამისა გი-
 ორგისსა, რომელმან მრავალნი სასწაულნი აღასრულნა, ვითარ და მოძ-
 ლუარმანცა²⁷ მისმან. ხოლო სხუამან ქუაბი²⁸ იულთისაჲ²⁹ სამკვდრებელად
 ღმრთისა³⁰ მოლუაწეთა და მოწესეთათვის შეჰმზადა³¹. და ერთმან მათგან-
 30

¹ ვინაჲცა [ვინა I. ² იქმნეს BKM. ³ ვეულვების I. ⁴ მოევსენა—M. ⁵ კათალი-
 კოსსა C. ⁶ კათალიკოსი CK. ⁷ ამათი BCK, ამისა L. ⁸ დადვის C. ⁹ შინა—CK.
¹⁰ სხუანი I, სხუანი K. ¹¹ იქმნეს IM] + და M. ¹² + მას BCEFKLM. ¹³ თვთო F.
¹⁴ სახეთა K. ¹⁵ სენთა CKLM. ¹⁶ მხოლო E. ¹⁷ სხეულსა CK. ¹⁸ განიკურნნეს K.
¹⁹ მისისა CDK. ²⁰ წმიდამან—J. ²¹ ~კათალიკოზმან მცხეთისამან კლემენტოზ I.
²² და—L. ²³ მოწაფეთა DFIM. ²⁴ მოძლუარმან CK. ²⁵ + იგი K. ²⁶ ულთისაჲ C.
²⁷ ღმრთის—L. ²⁸ შეჰმზადეს BEFI, შემზადა K, შემზადეს M.

მან ზენა სოფელს¹ აღაშენა მონასტერი, რომელსა შინა დედალი არარაჲ² შევალს და არცა მფრინველი იკადრებს დაბუდებასა, და სხუათა კუალად მონასტერნი აღაშენნეს³ კახეთს შინა და მრავლად აღაორძინეს⁴ სარწმუნოებაჲ ქადაგად⁵ განჩენილთა უფლისა მიერ და სწავლად უმეცართა მეცნიერებასა ღმრთისასა.

ესევეთარნი არიან კაცისა ამის ღმრთისა მოღუაწებანი და შრომანი, რომელნი ღმრთისათვის ისხნა⁶ და კუალად მსგავსნივე ნაცვალის-გებანიცა სასწაულთა და ნიშთა⁷ მიერ შემკობითა⁸, ვიდრელა კორცთა შინა იყო. ზოლო შემდგომად კორცთაგან⁹ განსლვისა და სოფლით გარდაცვლებისა უოხჰნოთა შინა იშუებს საშუებელთა ზეცისა ტალავართა და სასძლოთა დამკვდრებული და ხედავს ნათელსა მას დაუღამებელსა საღმრთოსა დიდებისასა¹⁰ მოხარული კეთილთა ზედა გამოუთქმელთა, რომელნი¹¹ თულმან არა იხილნა¹² და ყურსა არა ესმა¹³ და გულსა კაცისასა არა აღვიდა¹⁴. და იხარებს იგი¹⁵ მწყობრსა თანა მამათასა განწყესებული და განსცხრების გუნდსა თანა¹⁶ ანგელოზთასა კმითა მელღესასწაულეთაჲთა მგალობელი. რამეთუ განგლო ცეცხლი და წყალი მრავალთა ლუაწლთა დათმენითა ხილულსა ამას და გრძნობადსა¹⁷ სოფელსა შინა და რაჲლა¹⁸ სხუაჲ ჯერ-იყო ამისა, გარნა თუ შუენოდა აღსლვაჲ განსასუენებელად უხილავთა მათ¹⁹ და გონიერთა სივანეთა შინა?

არამედ, შ მამაო მამათაო და დიდებაო მონაზონთაო, რომელი გამოსჩნდი სიქადულად ქართველთა ნათესავისა, ნანდკლვე²⁰ ღირსო ზეცისა ნეტარებათა დამკვდრებად, სამ-გზის სანატრელო, მოწესეთა სამკაულო. მოიხილვედ ზეცისა კამარათაჲთა ჩუენ ზედა უღირსთა ამათ შვილთა შენტა, რომელნი ვიმძლავრებით ფრიად ბოროტთა და კაცთ-მოძულეთა მტერთა ჩუენთა ეშმაკთაგან, და წარდგომილი²¹ წინაშე საყდართა სამშნათობიერისა²² წმიდისა სამებისათა იოხე ჩუენთვის ქსნაჲ კორცთა და ვნებათა მძლავრებისაგან, რათა მრავლად შემაშფოთებელთა²³ ბოროტთა გულის-ზრახვათაგან ქსნითა²⁴ ჯეროვანი სადამე²⁵ მოცალეებაჲ²⁶ ვპოვოთ²⁷. და ესრეთ გონებითა განწმედილითა მადლობასა და ქებასა შეწირ-

¹ სოფელსა K. ² არა რაჲ|არა რომელი CDEFKLM. ³ მონასტერი აღანეს I. ⁴ აღაორძინნეს K. ⁵ ქადაგებად ILM. ⁶ ისხნა|თავს-იღვა BDEFIM, თავს-ისხნა CK. ⁷ ნიშებთა CDKL. ⁸ შემკობილთა DEFLM. ⁹ კორცთა M. ¹⁰ დიდებისასა|დაგებისასა FI. ¹¹ რომელმან I, რომელი M. ¹² იხილა I. ¹³ ესმნეს CKL. ¹⁴ აღვიდეს CDKL. ¹⁵ იგი—BEFM. ¹⁶ თანა—M. ¹⁷ გრძნობადსა M. ¹⁸ რაღლა I. ¹⁹ მათ—CK. ²⁰ ნანდკლ CDK. ²¹ წარდგომილმან CKL, წარდგომილნი BDEF. ²² სამშნათობიერისა BM. ²³ შემაშფოთებელთა CK. ²⁴ ქსნილთა BCDEFKILM. ²⁵ სადამე BCDEFKILM. ²⁶ მოცალეობაჲ I. ²⁷ ვპოვოთ BEFLM.

ვად ღირს ვიქმნეთ¹ დაუსაბამოასა² მამისა და მხოლოდ-შობილისა ძისა მისისა თანა-დაუსაბამოდ³ და ყოვლად-წმიდით და ცხოველს-მყოფელით სულითურთ აწ და მარადის და საუკუნეთა საუკუნეთასა⁴, ამინ⁵.

სინტაქსი

თთუესა მაისსა თ დღესა

ცხორებად და საკვრველებად⁶ წმიდისა და ნებარისა⁷ შიო-
 მსნი, რომელი⁸ იყო ანტიოქიადთ⁹ შუამდინარისადთ¹⁰, ხოლო
 გოიწია ჭმეხანად ქართლისა და დამაკვდრა სარკინისა მღვ-
 მესა¹¹, რომელი-ესე აღწერა ღირსმან მარტვირი, პირველ
 რომელსა ეწოდა¹² იოანე, რომელი იყო მოწაფეთაგანი წმი-
 დისა იოანესთა კონსტანტინოპოლით^{13*}

გლაკურთხენ, მამაო!

ქსენებითა წმიდათადათა ოდესმცა¹⁴ სადა იქმნა განქლომა¹⁵ ცნობისა¹⁶
 მქონებელთაგან არა თუ ვინმე სრულად წარტყუნულ¹⁷ იყოს გონები-
 თა ეშმაკისა მიერ¹⁸ და თუალნი სულასანი აქუნდეს ყოვლად უწმედვე-
 ლო, რამეთუ წერილ არს: «ქსენება მართლასაა ქებით¹⁹ აღუარულებისა». 15
 ხოლო რომელთა-იგი ქსენება ოდეს²⁰ საქებელ არს, მათა სამარადისოდ
 მოქსენება რაოდენმე აღესრულებოდის²¹ ტრუილთა საღმრთოასა სიბრ-
 ძნისათა და²² მოსურნეთა ჭეშმარიტისა ცხორებისათა²³ მიბაძვებად²⁴ თვთ
 მათ მათთა²⁵ სათნოებათა²⁶ და მოქალაქობისა. იტყვის ბრძენთაგანი²⁷ ვინმე
 პირველთა, ვითარმედ: «ბრძენთა მაქებულნიცა ბრძენნი უკმან, ხოლო 20
 წმიდათა მათებრვე²⁸ განწმედლინი სულათა და თუალთა გონებთადათა
 საცნაურად მხედველნი²⁹ მათასა ცხორებისანი.

* ხელნაწერთა ნუსხა: B: A—170 (31v.) C: A—160 (309 r.), D: A—130 (53r.), E: S—449 (124v.), F: H—2121 (195 v.), G: H—1371 (1r.), H: S—4621 (4r.), K: A—176 (47 v.), M: ლენინგრ. 3M—21 (24v.), N: S—1133 (9r.), O: A—928 (2r), P: A—515 (464r), Q: H—286 (146 გვ.), R: A—643 (75 გვ.)

¹ ვიქმნეთ IM. ² დაუსაბამოთ CEFKM. ³ დაუსაბამოთ I. ⁴ საუკუნეთასა|საუ-
 კუნე M. ⁵ ამინ—M. ⁶ მოქალაქობა Q. ⁷ ქმამისა B. ⁸ რომელი|რათა GO. ⁹ ანტი-
 ოქით I. ანტიოქიად HQ. ¹⁰ შუამდინარისად HQR|ასურეთისა GHOPR, ასურე-
 თისად Q. ¹¹ მღვმეს CKHNPQR. ¹² რომელსა ეწოდა პირველად GHOPR, რო-
 მელსა პირველად ეწოდა Q. ¹³ კონსტანტინოპოლით CDHKNOR. ¹⁴ ოდესმცა DEFILMR.
¹⁵ განქლომა|ვანროთა H, ვანეროთა Q. ¹⁶ ცნობის-CGHIKNOPQR. ¹⁷ წარტყუე-
 ნილ IQ. ¹⁸ ქრომელთანი Q. ¹⁹ ქებით E. ²⁰ ოდეს CIGHKNOPQR. ²¹ ქხოლო
 BEFIM. ²² ქმოხსენეთა Q. ²³ ქალსქრავს BEFIM. ²⁴ მიბაძვად Q. ²⁵ მამათა G.
²⁶ სათნოებისა K. ²⁷ ბრძენი HQQ. ²⁸ მათებრვე|მათ ვერთვე R. ²⁹ მხილველნი I.

ამისთვის¹ ჩუენცა საწინასწარმეტყუელოხსა სიტყუსა მიერ ვყრთ დაწყებაჲ მიზეზსა ამას სიტყუსა ჩუენისასა, რათა წმიდანი წმიდათა მიერ შეისხმოდნ², მოქადლუნი დიდებასა ზედა, რომელი განიკუთნეს³ წინა-სწარვე ღმრთისა მიერ მართალი, ვითარცა ფინიკი ალყუავენს და ვითარ-
 5 ცა ნაძვ ლიბანისა, განმრავლდეს, ქეშმარიტად ამაღლდეს წმიდანი უფ-როჲს სიმაღლეთა და განმრავლდეს ნაყოფნი მათნი უფროჲს ყოველთა ხეთა ნაყოფიერთა⁴ და ყუაეიან სახლსა შინა ღმრთისასა⁵, ვითარცა⁶ ვარ-დნი შუენიერნი, და ვითარცა⁷ შროშანნი სულნელნი, რომელთაგანი⁸ ერ-თი არს ჩემი ყოვლად-სასურველი, ღმრთივ ცნობილი, წინაშეწარ და მიერ-
 10 ვე გამოჩეული, სამ-გზის სანატრელი შიო, მამა მამათა და მოღუაწე-ბისა ძეგლი, რომელმან არარად შერაცხა⁹ სოფელი და სოფლისა შინა ყოველი სიყუარულისათვს ღმრთისა, მშობელნი¹⁰ და ნათესავნი, სიმდი-დრე და პატიენი და განსუენებაჲ კორცთაჲ, ვითარცა წარმავალი და მომაკუდინებელი სულისა¹¹, მოიძულა¹², დაუტევა ნებასა თანა კორცთასა¹³
 15 ყოველი ნებაჲ მსოფლიოჲ, მეუღლებჲ უმრავლესთა მიერ საწადელი, თვთ იგი ქუეყანაცა, მშობელი და აღმზრდელი თვისი, დაუტევა და მხო-ლო[ა]სა ოდენ ღმრთისა საკუთარ ქმნილი ეკუეთა ღუაწლთა ძლიერად და იწროჲთ გზით და საჭირველით¹⁴ მავალი¹⁵ ფართოსა მას და საცხოვ-რებელსა ზეცისა ჩინებისასა მოსწრაფე იყო¹⁶ მიწევნად, მორჩილი სა-
 20 მოციქულოხსა ჯმისა. დაუთმო¹⁷ ჰაერთა სიფიცხლესა¹⁸, უცხოვებასა, სი-გლახაკესა, შიშლოებასა¹⁹ და ყოვლითურთსა უპოვარებასა, რომლისათვს-ცა არა სცა პრული წამთა და არცა განსუენებაჲ კორცთა, ვიდრემდის პოვა ადგილი უფლისაჲ და საყოფილთა²⁰ შინა წმიდათასა განისუენა, რომელსა შინა აწ მკვდრი მეოხად დგას წინაშე მეუფისა თვისისა კად-
 25 ნიერად სურვილით მაცხენებელთათვს²¹ მისთა²² და წმიდისა დღესასწაუ-ლისა მისისა აღმასრულებელთა²³.

1. ესე წმიდაჲ და ღმერთ-შემოსილი მამაჲ შიო იყო ქუეყანით ასურეთისაჲთ²⁴, დიდით²⁵ მით²⁶ ღმრთის²⁷ ქალაქით ანტიოქიაჲთ²⁸, რომელმან

1 ამისთვის IPR. 2 შეისხმოდენ[შეიმოსდენ Q. 3 განიკუთნეს CFGK, განიკურ-ნეს R. 4 ქეშმარიტად ამაღლდეს... ხეთა ნაყოფიერთა] ნაყოფნი მათნი ქეშმარიტად ამაღლდეს წმიდანი უფროს ყოველთა ხეთა ნაყოფიერთა K. 5 ღმრთისა F. 6 ვითარ-მცა Q. 7 ვითარცა—GHOPQR. 8 რომელთაგან GHOPQR. 9 შეპრაცხა I. 10 მშობე-ლი P. 11 სული CK. 12 მოიძულა+და E. 13 კორცთა P. 14 საჭირთ B; საჭირვე-ლად K. 15 მავალით P. 16 +იყო R. 17 დაუთმო[დაურთო CK. 18 სიფიცხესა BP. 19 შიშლოებასა I. 20 საყოფელსა BDEFILM. 21 მომცხენებელთათვს B; მაცხენებელთა P. 22 თვსთა P. 23 აღმასრულებელთა[აღმასარებელთა CDKN. 24 ასურეთისად IQ. 25 დიდითა BEFIKM, დიდისა R. 26 მის R.—K. 27 ღმრთის—I, ღმრთისა Q. 28 ან-ტიოქიად HQ.

მრავალნი ესევითარნი წმიდანნი¹ აღმოაცენნა². მშობელთა ღმრთის მსახურ-
თა და აზნაურთა შვილი³, რომელნი-იგი მრჩობლ მდიდარ იყვნეს⁴ ღმრთის
მსახურებითა და მშობლობითა⁵ ამის წმიდისაჲთა, და არა ესუა მათ
შვილი სხუაჲ⁶, ვარნა ნეტარი შიო მოეცა მათ ნაყოფად მუცლისა მათი-
სა⁷, კეთილი და ღმრთივ-მონიჭებული კუერთხი სიბერისა. და ესე ოდენ⁸ 5
აქუნდა მკედრი⁹ მამულისა მათისა. ხოლო ნეტართა მეუღლეთა შუენიერი
იგი ნაყოფი მათი აღზარდეს მრავლითა მოღუაწებითა და ზედა-დგომითა
სწავლათა შინა საღმრთოთა წერილთასა¹⁰. და ასწავეს¹¹ მას ყოველი წე-
რილი—ძველი და ახალი და თარგმანებაჲ მათი. ხოლო იგი მიიღებდა
ყოველსა სწავლულებასა¹², ვითარცა ქუეყანაჲ კეთილი, რამეთუ აღორძ- 10
ნდებოდა თვს¹³ შორის¹⁴ კეთილად ცვითა და წურთითა მათითა, და
დაისწავა¹⁵ უმრავლესი მათი ზეპირით, ხოლო წმიდაჲ სახარებაჲ და ეპის-
ტოლენი პავლე მოციქულისანი და წიგნი ფსალმუნთაჲ მარადის განუ-
შორებელად ეპყრნეს, და ვნითა და პირითა მარადის ივინი მოაქუნდიან
და უფროჲს თაფლისა¹⁶ დაატკობდეს¹⁷ სასასა მისსა. 15

იქმნა რაჲ წლისა ათექუსმეტისა, იწყო გამოძიებად სიტყუათა წმი-
დათა წიგნისა¹⁸, და ზინ და იკითხვენ განუსუენებელად დღე და ღამე, და
მადლითა სულისა წმიდისაჲთა ყოველსა უცთომელად¹⁹ გულსკვა-ჰყოფნ²⁰
და გამოსთარგმანებნ²¹, ვიდრემდის ყოველთა უკვრდა მადლი იგი ღმრთი-
საჲ, რომელი მდიდრად მეტყუელებდა პირით მისით²², შეეშინა უკუე 20
მშობელთა მისთა და იურვოდეს²³ მისსა მას ვგრეთ შეუსუენებელსა შრო-
მასა და ეტყოდეს, რათა მისცეს მოცალებადცა²⁴ ოდესმე თავსა
თვსსა²⁵ და არა ვგრეთ მიმდემად²⁶ აქირებდეს სხეულსა. და წიგნთა-
ცა კელ-ყვეს, რათა მიუხუნენ²⁷. შეწუნნა ამას ზედა²⁸ ნეტარი იგი ყრმაჲ
და ეტყოდა მშობელთა თვსთა, ვითარმედ: რად ესრეთ ჰყოფთ²⁹, უფალ- 25
ნო ჩემნო, და განმშორებთ მე ზრახვისაგან ღმრთისა? რამეთუ რომელი
არა ზრახავს მარადის სკულსა ღმრთისასა, იგი შორს არს სასუფეველი-

¹ +ესე M. ² აღმოაცენნა D. ³ შვილი Q. ⁴ იყვნეს Q. ⁵ მშობლობლობითა H, მშობლობობითა R. ⁶ ~სხუა შვილი CKM. ⁷ მათისა—R. ⁸ ესეოდენ|ესოდენ EI. ⁹ მკედრი CK. ¹⁰ წერილთა Q. ¹¹ ასწავლეს CKN. ¹² სწავლულებასა|სწავლულებასა FL, სასწავლულებასა R. ¹³ თვს|მის BEFM. ¹⁴ კეთილი, რამეთუ... თვს შორის—I. ¹⁵ დაი-სწავლა R, ასწავა CK. ¹⁶ +და D. ¹⁷ დატკებოდეს DEFIM, დაიტკობდეს G. ¹⁸ წიგნთასა B. ¹⁹ უცთომელად|უწთომელად H. ²⁰ ჰყოფნ|ყოფენ K, -ჰყოფენ CDEF. ²¹ გამოსთარგმანებენ I. ²² მისითა CK. ²³ იურვოდეს|იყროვოდეს G. ²⁴ მოცალე-ბაჲ P. ²⁵ ~თავსა თვსსა ოდესმე I. ²⁶ მიმდემად|მიმდემდის CDGHKNOR, მიმდე ამის Q. ²⁷ და წიგნთაცა კელ-ყვეს, რათა მიუხუნენ—GHOPQR, მიიხუნენ E, მიხუ-ნენ D. ²⁸ ამას ზედა|ამაზედა HQ. ²⁹ ჰყოფთ|ჰყავთ EFM.

საგან ღმრთისა და ტყუე იქნის¹ ეშმაკისა. აწ ნუ, კეთილნი შობებულნი ჩემნი, იხილეთ რასა-ვეგ² ჰყოფთ³ და ნუტყუე პირი ჩემი თქუენცა განგეშოროს ზაგისთვის, რომელსა⁴ ჰყოფთ ჩემ თანა⁵. მიიღო შობებულთაგანცა დღობა და მიგრჩდეს ნებასა მისსა. და წარებატებოდა ნეტარი ესე ყოველთა ჰასაკისა⁶ სწორთა შიშითა ღმრთისაჲთა და წურთითა საღმრთოთა წერილთაჲთა, რამეთუ ირწყებოდა იგი სჯულსა შინა ღმრთისასა⁷ წერილისაებრ და ნაყოფიერ იქმნებოდა, ვითარცა ზეთის ხილი მსხმოა სახლსა⁸ ღმრთისასა.

ჟამთა მათ შინა, ოდეს ღირსი შოთა იქმნა ოცისა⁹ წლისა, დიდი იგი მნათობი და თული მოღუაწეთაჲ, ყოვლად განთქუმული იოანე, ნიშებ-შემოსილი, გამოჩნდა, ვითარცა ვარსკულავი მრავალ-მნათობი, რომელი-იგი¹⁰ განანათლებენ¹¹ ყოველთა მკვდრთა ანტიოქიასათა¹², და იყოფებოდა იგი უდაბნოსა აღვლსა მრავალთა თანა მოწადეთა. მიიწია უკუე შოთა ფარულად შობებულთაგან თვსთა დიდისა მის მწყემსისა იოანესა, შეუერდა ნეტართა მათ ფერკთა, მოეხუეოდა¹³, ამბორს უყოფდა¹⁴ და ვითარცა ღმრთივ აღძრული სიყუარულითა, რომელი ცეცხლსა¹⁵ უშემწუელეს არს და ყოველსა ბუნებასა შინა უზეშთავს¹⁶ ყოვლისა. ხოლო ნეტარმან იოანე იხილა რაჲ გონიერებაჲ¹⁷ კაბუკისა მის და შინაგანი მხედველობაჲ და სიმდაბლე გონებისაჲ, შემუსრვილებაჲ¹⁸ გულისაჲ და მყუდროებაჲ¹⁹ სიტყვსაჲ და სიმტკიცე შინაგანისა მის კაცისაჲ, გულისკმა-ყო სულითა სიმადლე სულისა მისისა და, თუ ვითარ²⁰ ქუეყანასა კეთილსა უწყიეს შეწყნარებად თელსა მას ღმრთისა²¹ ბრძანებათასა²² და, რამეთუ იყოცა ნეტარი იოანე გეცნიერ წინაჲსწართა²³ და ჰრქუა მას ესრეთ: „შვილო, შოთა!“ განკრთა უკუე სახელის-დებასა ზედა თვსსა ნეტარი შოთა²⁴ და ცნა, ვითარმედ მიემთხვა, რომელსა-იგი სურვიელ იყო, ვეგვითარსა მოძღუარსა და განმანათლებელსა თვსსა. კუალად ჰრქუა მას: „შვილო, შოთა, რად შემფოთნები ამისთვის, რამეთუ სახელი შენი მაუწყა მე ღმერთმან²⁵. უკუეთუ გრწამს წმიდისა სახარებისა, რომელი შეიყუარე, გრწმენეს²⁶, რამეთუ სარწმუნოებაჲ²⁷ ღმრთისაჲ ყოველსავე შეუძლებს“²⁷. ალა-

¹ იქმნის]იქმნების B. იქმნეს DEFHIMNOPQ, იქმნეს GR, იქნების CK. ² რასა-იგი F. ³ +ჩემთანა F. ⁴ რასა GH. ⁵ და ნუტყუე პირი ჩემი... ჰყოფთ ჩემ თანა—F. ⁶ ჰასაკითა CKQ, ჰასაკის GOPR. ⁷ ღმრთისა FM. ⁸ +შინა P. ⁹ ოცის CDKN. ¹⁰ რომელი-იგი CDEFGHK, რომელი-იგინი M. ¹¹ განანათლებენ CDGHIKMNQQR. ¹² ანტიოქიასათა EFGHIFQR, ანტიოქისათა O. ¹³ +და HQ. ¹⁴ +და რასა, არა ჰყოფდა CGHKNOPQR. ¹⁵ ცეცხლისა R. ¹⁶ უზეშთავს N, უხესთავს P. ¹⁷ გონება R. ¹⁸ და სიმდაბლე გონებისაჲ, შემუსრვილებაჲ—R. ¹⁹ ვითარსა CDGHIKMNPR. ²⁰ ღმრთისა PR. ²¹ +ალორძინებად P. ²² წერილთა R. ²³ განკრთა უკუე... ნეტარი შოთა—CK. ²⁴ ღმერთმან]უღალმან BEFIM. ²⁵ გრწმენა I—²⁶ სარწმუნოებასა CK. ²⁷ ~შეუძლებს ყოველსავე HQ.

დგენა იგი ნეტარმან იოანე და ამბორს-უყო მას და მისცა¹ კურთხევამ და მიეჭა მოწაფეთა და ჰრქუა ნელიად: „აჲ ვაბუჯი ესე გამოირჩია ღმერთმან და აღავსო სულითა წმიდითა, და იქმნეს ესე მამაჲ² მრავალთა სულთაჲ, რომელთა³ წარუძღუეს ღმრთისა სათნოებათა მიერ თვსთა, რამეთუ იქმნეს⁴ ესე სათნელ მნთებარე⁵ სასათნოესა ზედა, რათა ყოველ-
თა უნათობდეს“. და კულად-მოეჭა შიოს და ჰრქუა: „შვილო⁶, ნეტარ ხარ შენ⁷, რამეთუ დიდ იქმნე⁸ წინაშე ღმრთისა და ნეტარ ვარ⁹, რამეთუ მამაჲ ვიწოდო ვეგეითარისა¹⁰ მამათა მამისაჲ“.

ეზრახა მას ღლე ყოველ და თაფლისა უტკბილესთა მათ სიტყუათა მისთა მიერ¹¹ განანათლა გონებაჲ მისი და მხიარულ ყო¹². მეორეს¹³ უკუე ღლესა ჰრქუა მას: „წარვედ აწ, შვილო, და მშობელთაგან შენთა მოიღე კურთხევამ და მერმე მოვედ ჩემდავე¹⁴ და მადლმან ღმრთისამან დაგიფარენ და განგაძლიერენ“.

შეწუნნა¹⁵ ნეტარი შიო ფრიად წარგზავნისათჳს, რამეთუ ეშინოდა მორჩილსა მას სულსა, ნუუკუე მშობელთაგან ნაცვალად¹⁶ კურთხევისა სასჯელი მიიღოს, რაჲმს ცნან სურვილი მისი¹⁷ მონაზონებისა¹⁸ მიმართ. არამედ დაუმტკიცა მას¹⁹ ნეტარმან იოანე, ვითარმედ: „გრწმენინ ჩემი, რამეთუ უწინარეს შენსა მათ მიიღონ წმიდისა მონაზონებისა²⁰ სახე; წარვედ, უფალი იყავნ შენ თანა მოგზაურ და განამატკიცებელ შენდა!“ ხოლო შიო მიიღო²¹ კურთხევამ იოვანესი და ყოველთა ძმათაჲ, და წარ-
ვიდა სახედ²² მშობელთა²³ მისთა. და მიიწია რაჲ, ჰკითხვიდეს, თუ სადა არს იგი და რად დაუფარა მათ, უკუეთუ აქუნდა რადმე²⁴ მიზეზი წარ-სლვისაჲ²⁵ სადამე²⁶, გარნა ფრთხილმან ამან სულმან ყოველად არა აუწყა, რათა არა განაკრთენეს²⁷ ანაზღაფთისა²⁸ მის საქმისათჳს, არამედ დაიდუ-მა და კეთილითა მით სივერაგითა სხუამ რადმე ღონე მოიპოვა დარწმუნ-
ებისა მათისა. ხოლო შესწუვიდა²⁹ ალი იგი მოტყინარისა მის სიყუარულითა³⁰ ღმრთისაჲ, რომელი ცეცხლებრ³¹ ეგზებოდა³² შინაგან მისსა და ასწავებდა³³ მას, რათამცა³⁴ ვითარ სასურველსა მას თვსსა უადრეს³⁵ მიემთხვა.

1 +მას K. 2 მამად GHOPQR. 3 რომელთა]რათა R. 4 იქმნეს K. 5 მთებარე BI. 6 შვილო]შიოს K. 7 შენ—K. 8 იქმენ P. 9 +მე P. 10 ვეგეითართა GHOPQR. 11 მისთა მიერ]მიერ თვსთა P. 12 ყო—I, ჰყო HQR. 13 მეორეს G. 14 ჩემდავე—I. 15 შესწუნნა Q. 16 ნაცვალად C. 17 მისი—F. 18 მონაზონებისა P. 19 მას—K. 20 მონა-ზონებისა P, მონაზონობისა R. 21 +რაჲ I. 22 სახლად I, სახიდ D. 23 მშობელთ G. 24 რადმე—I. 25 წარსლვისა R. 26 სადმე NOPR. 27 განაკრთენეს KP, განაკვრთენეს H, განაკვრთენეს BR. 28 ანაზღაფთისა G. 29 შესწვიდა NOPQ, შესწირვიდა M, შესწყდა R. 30 სიყუარულითა]სურვილისა H. 31 ცეცხლითა G. 32 ეგზებოდა R. 33 ასწავებდა]ასწარაღებდა GHNOPQR. 34 რათამცა]რათა CK. 35 უადრეს]უადრეს CD.

- იყო დიდებული დღეთა შორის¹ წმიდა² კურიაკე და წარვიდეს მშობელნი მისნი წმიდად ეკლესიად და ეამსა წმიდასა ეამის-წირვისასა დაღვაიგი თვნიერ ჩუეულებისა მახლობელად მამისა თვისისა. ხოლო მოიწია რაჲ დიაკონი საფსალმუნეთა ზედა³ წარკითხვად წმიდისა⁴ სახარებისა,
- 5 პრქუა ნეტარმან შიო მამასა თვსსა: „უფალო ჩემო⁵, მივეახლნეთ⁶ წმიდისა მის⁷ სახარებისა ქუეშე კერძო, რამეთუ მასმიეს ხუცესთაგან⁸, ვითარმედ ყოველნი სენნი⁹ და უძღურებანი განეშორებიან, რომელთა¹⁰ თავსა¹¹ ზედა წარიკითხონ¹² დღესა კურიაკესა წმიდაჲ სახარებაჲ. ერჩდა მამაჲ მისი¹³ სიტყუათა მისთა და¹⁴ დაღვეს ქუეშე კერძო წმიდისა სახარებისა.
- 10 ხოლო ესე სახარებაჲ წარიკითხა დიაკონმან: „ყოველმან რომელმან არა მოიძულოს¹⁵ მამაჲ და დედაჲ და¹⁶ ცოლნი¹⁷ და შვილნი¹⁸, აგარაკი და მონაგებნი¹⁹, ვერ ძალ-უც²⁰ მოწაფე ყოფად ჩემდა²¹“. აღესრულა რაჲ წმიდაჲ ეამის-წირვაჲ, წარვიდეს სახლსა თვსსა და დასხდეს სამხრობად. და²¹ ჰკითხა ნეტარმან შიო მამასა თვსსა: „უფალო ჩემო, რაჲ იყო სიტ-
- 15 ყუაჲ იგი, რომელი დღეს აღმოიკითხეს წმიდასა შინა სახარებასა?“ და მან პრქუა²² მისთვის, რომელი ესმინა წმიდისა სახარებისაგან. მერმე მიუვო²³ კეთილმან მან²⁴ შვილმან: „უფალო, რაჲ ყოვნებად არს ჩუენდა, რათა გუერქუას ჩუენ მოწაფე ქრისტესი და ვითარცა გესმა²⁵, ასი წილი მოვილოთ²⁶ მისგან მომავალსა მას საუკუნესა²⁷ მცირედისა ამისთვის, რამეთუ
- 20 რაჲ შეეძინოთ²⁸ სოფლისა ამისგან, უკუეთუ მეფეცა ვიყენეთ, ვგრეთ²⁹ ვერას³⁰ შემძლებელ ვართ განრინებად³¹. ხოლო მამისა მისისა³² გული, ვითარცა ცვლი ლბილი საბეჭდავისაგან, ეგრეთ აღმოიტვფრვოდა³³ და პრქუა ძესა თვსსა:³⁴ „შვილო, ვითარ შენ ჰხედავ, მე და დედაჲ შენი მოხუცებულ³⁵ ვართ და შენ მარტოჲ, მკვდრი მამულისა ჩუენისა, მოგუეცი. აწ
- 25 უკუეთუ ინებო, ჩუენ გუყვენ³⁶ მონაზონ და შენ³⁷ მოიყვანე შენდა³⁸ ცოლი და³⁹ ნუ უმკვდრო ჰყოფ მამულსა შენსა. აჰა ესერა ყოველი წინაშე შენსა არს⁴⁰, მიიღე ყოვლისა უფლებაჲ“. განიხარა ესე ნეტარმან

* შტრ. ლუკა 14,26.

¹ შორისა R. ² წმიდა—G. ³ ზედა—R. ⁴ +მის P. ⁵ ჩემო|ჩუენო E. ⁶ მივი-ახლნეთ N. ⁷ მის—M. ⁸ ხუცისაგან H, ჰუცისაგან Q. ⁹ სენი K. ¹⁰ რომელთა|რათა R, რომელი Q. ¹¹ თავთა K. ¹² წარიკითხვან K, წარიკითხვიან C. ¹³ თვისი E. ¹⁴ და—CK. ¹⁵ მაიძულოს O. ¹⁶ და—CGKNOPQR, ¹⁷ ცოლი CGHNOPQR. ¹⁸ ცოლი და შვილი I. ¹⁹ მონაგები CGHKNOQR. ²⁰ -უძს Q. -უძს R. ²¹ და—P. ²² +მას GHKNOPQR. ²³ +მას K. ²⁴ მან—K. ²⁵ გუესმა CKR ²⁶ მივილოთ R. ²⁷ საუკუნოსა DP. ²⁸ შეეძინოთ F. ²⁹ ვგრეთა|ვერარას I. ³⁰ ვერას|ვერარას P. ³¹ განრინებად|განღებად BFGHIMNOPQR, მონებად CK. ³² მამასა მისსა BIM. ³³ აღმოიტვფრვოდა K. ³⁴ თვსა G. ³⁵ მოხუცებული G. ³⁶ განუყვენ M, გუყვენ R. ³⁷ შენდა K. ³⁸ შენდა—KQ. ³⁹ და—GKNR. ⁴⁰ არს—I.

შიო და თქუა გულსა თჳსსა: ოდეს შშობელნი ჩემნი იქმნენ¹ მონა-
ზონ, მე თავისუფალ ვარ, რაჲ² მინდეს³, ვყო. და მოეცენა სიტყუაჲ
ესე, რომელი ჰრქუა ნეტარმან იოანე, ვითარმედ: „შენსა უწინარეს მიი-
ლონ შშობელთა შენთა სახე მონაზონებისაჲ“. ხოლო ნეტარმან შიო მიუ-
გო კეთილთა მათ შშობელთა თჳსთა: „უფალხო ჩემხო, ოდეს კეთილი
გონებაჲ მოგცა თქუენ ღმერთმან⁴, ნუ სდროებთ ქმნად⁵ მაგისსა, არამედ
რაჲ-იგი გიყნს⁶ თქუენ, მიეცით შესაწირავად, რომელსაჲცა მონასტერსა
გთნავს⁷ და მე მომაგალსა წელსა, უკუეთუ სათხო უჩინდეს ღმერთსა⁸,
მოვიყვანო, ვითარიცა⁹ მინდეს, მეუღლუე“. ესრეთ¹⁰ რაჲ ამისა¹¹ ქმნად¹² მოიმ-
ტკიცნა შშობელნი, არლარა ყოვნა, არამედ პირველად წარიყვანა დედაჲ
თჳსი ქალწულთა მონასტერსა და შეჰვედრა დედათა¹³ დიაკონსა და აღ-
კუეცა იგი. და ჰრქუა მას ნეტარმან შიო: „დედაო, უწყოდე, რამეთუ
ამიერითგან ეგო¹⁴ მცნებასა შინა¹⁵ და აღთქუმაჲ დაგიც ქრისტესდა წი-
ნაშე საკურთხეველისა¹⁶, არცა ჩემდა ხილვად შემძლებელ ხარ და არცა
მამისა ჩემისა. იყავ¹⁷ შენ აჲა მორჩილ წმიდისა ამის დედათა დიაკონისა¹⁸
და დათა ყოველთა, და ნულარა გეურვებინ¹⁹ ჩემთჳს, ოდენ ნუ დაივი-
წყებ²⁰ ლოცვათა შინა შენთა ჩემთჳსცა²¹“. და მოიკიბხნეს. ფრიადითა
ცრემლითა და მისცეს ურთიერთას²² უკუანაასკნელი ამბორის-ყოფაჲ და
განეშორნეს.

ვგრეთვე წარიყვანა მამაჲ თჳსი მონასტერსა ზოგად-ცხოვრებულთა-
სა, და შეიშოსა მანცა წმიდაჲ სქებაჲ. და მრავალი სიტყუაჲ სწავლისაჲ²³
ჰრქუა ნეტარმან შიო მამასა თჳსსა მოთმინებისათჳს. და ორთავე მო-
ნასტერთა არამიერიდნი საფასე შეწირა²⁴, სადა-იგი²⁵ იყვნეს შშობელნი
ამის წმიდისანი, და მსგავსადვე დედისა მამასაჲცა მისცა უკუანაასკნელი
შშვდობაჲ და მიილო მისმიერი²⁶ კურთხევაჲ, და განეშორა. ესრეთ მიილო
რაჲ თავისუფლებით²⁷ ცხორებაჲ ღმრთიე-გონიერმან შიო, მიიწია სახილ²⁸
და განუყო ყოველი მონაგები თჳსი გლახკათა და განათავისუფლნა მო-
ნანი და მკველნი²⁹ და განყიდა ყოველი, რაჲცა იყო შშობელთა მისთაჲ

¹ იქმნენ K. ² რაჲ]რათა რაჲ K, რაჲცა P. ³ +იგი P. ⁴ ~ღმერთმან თქუენ CN, ღმერთმან]უფალმან R. ⁵ ქმნასა GHOPQ, ქმნას R. ⁶ გიკმსთ GH. ⁷ გთნავს I, გთნავს P. ⁸ ღმერთსა]თანა G. ⁹ ვითარცა GHR; ვიდრეცა B. ¹⁰ ესრეთ]ერთ R. ¹¹ ამისსა IG. ¹² ~ქმნად ამისა P. ¹³ დედათ-EF. ¹⁴ ეგო]ეგე CDKNOPQR, ვგრე D. ¹⁵ მცნებასა შინა]მცნება შენი R. ¹⁶ საკურთხეველსა CKNOPQR. ¹⁷ იყავნ GH. ¹⁸ დიაკონსა R. ¹⁹ გეურვების Q. ²⁰ დამივიწყებნ FI, დამივიწყებ BE. ²¹ ჩემთჳსცა—EF. ²² ურთიერთარს R. ²³ სწავლისაჲ]საწინასწარმეტყველოთა HQ. ²⁴ შესწირა Q. ²⁵ -იგი—Q. ²⁶ მისმიერი]მისმიერი K, მისგან P, მის მიერ R. ²⁷ თავისუფლებით GO. ²⁸ მკველნი N.

დატევებული, და მისცა მონასტერთა და მოქენეთა, თვნიერ ოდენ აპყრა
 წმიდაჲ სახარებაჲ და წიგნი საუსალმუნე, დაუტევა «გინაროდენია» ყო-
 ველთა საქმეთა მისთა თანა სახარებისაებრ მეტყუელისა, თვთ სულიცა
 უარ-ყო¹ ქრისტესთვის და განვიდა სოფლით და სახლით თვსით და წა-
 რემართა სასურველისა მიმართ თვსცა გზისა², რომლისათვის³ ყოლადვე
 სუროდა და ტრფილ იყო მოგებად მისდა⁴, რომლისაგანცა⁵ არა ვუე-
 ბულ იქმნა, ვითარცა ქუემორე ცხად ყოს სიტყუამან.

მიიწია კუალად იოანესა⁶ და მოუდრიცნა ნუკლნი, და⁷ მიიღო კურ-
 თხვეაჲ და მის მიერ⁸ განიხარა იოანე სიხარულითა დიდითა, და შეიწყნა-
 რა და შეიტკბობდა მას დიდითა სიყუარულითა და ეტყოდა⁹: „შვილო,
 სარწმუნო¹⁰ შიო, ნეტარ ხარ შენ, რამეთუ¹¹ დასდევ კელი¹² ერქუანსა
 და უკუანა¹³ არა¹⁴ მხედველობდი, არამედ კეთილად წარმართე¹⁵ ურნატი¹⁶
 შენი. ჰე გეტყვ შენ¹⁷, ძმაო, და გრწმენინ, ვითარმედ უშრომელად განე-
 შორო ყოველთაგან ბრძოლათა¹⁸ მტერისათა ამისთვის, რამეთუ ყოვლითა სა-
 სოვებითა შეიყუარე შენ ქრისტე და მტკიცითა სარწმუნოებითა აღასრუ-
 ლენ წმიდანი ბრძანებანი მისნი“. ხოლო შიო ევედრებოდა ნეტარსა იო-
 ანეს, რათა აღკუეცოს¹⁹ იგი²⁰ და შერთოს იგი მწყობრსა თანა²¹ მონა-
 ზონთასა. იხილა რაჲ დიდი იგი სიყუარული მისი იოანე, არღარა ყოვ-
 ნა, არამედ დასხნა²² მის ზედა წმიდანი კელნი მისნი²³, აღკუეცა²⁴ და
 შეჰპოსა წმიდაჲ სქემამ. და იხილა, რამეთუ პირი მისი იქმნა ვითარცა
 პირი ანგელოზისაჲ.

ხოლო ამიერითგან რაჲლა²⁵ ვინ თქუას ლუაწლთა მისთათვს ძლი-
 ერთა, რომელ²⁶ თავს-ისხმიდა, დღითი-დღე წარემატებოდა ძალითი-ძალად,
 ვითარცა ხე²⁷, თანა-წარსადინელსა²⁸ წმიდათა წყალთა ღმრთის მეცნიერე-
 ბისათა დანერგულნი. და²⁹ ნაყოფიერ იქმნებოდა, ვითარცა ფინიკი, მსხმოჲ
 ტკბილთა და სულიერთა ნაყოფთაგან³⁰ და სწავლათა ღირსისა³¹ იოანეს-
 თა, ვიდრემდის ყოველი გზაჲ მონაზონებისაჲ, ვითარცა კელოვნებაჲ
 რაჲმე, ესრეთ დაისწავა³² და³³ მიიწია საზომსა სრულთა³⁴ და დიდთა მა-
 მათასა³⁵, ვიდრემდის თვთ მოძღუარი იგი მისი იოანე განკვრდა მადლსა

1 -კყო QR. 2 გზასა EFI. 3 რომლისა K. 4 მისად P. 5 რომლისაგან I, რომ-
 ლისათვისცა K. 6 იოანესსა CDFGHIMNPR, იოანესსა Q. 7 და—BDFGHKMNPR.
 8 მის მიერი CDGHNOPQR. 9 იტყოდა R. 10 სარწმუნოჲ CQ. 11 +არა CGHKNOPQR.
 12 +შენი R. 13 უკუან I. 14 არა—CGHKNOPQR. 15 წარმატე EF. 16 ორნატი BE
 FGHKMNOPQR. 17 შენ—CK. 18 ბრძოლათაგან P. 19 აღკუეცოს CK. 20 იგი—GHQ.
 21 თანა—BEFIM. 22 დასხნა CGHKNOPR. 23 ~კელნი მისნი წმინდანი HQ. 24 აღ-
 კუეცა K. 25 რაჲლა|არღარა Q. 26 რომელთა KR. 27 +დანერგელი Q. 28 თანა-წარ-
 სადინელთა IP, წარსადინელსა M. 29 და—GHOQR. 30 ~ნაყოფიერთა სულიერთა K.
 31 +მამათა Q. 32 დაისწავლა M. 33 და—GHOPQR. 34 სრულსა R. 35 მამულსა G.

მას ღმრთისასა¹, რომლითა ხედვიდა² ნეტარსა შიოს³ აღსავსედ, რამეთუ
 ეშმაკთა და მათ მიმართ⁴ ზედა-მოსლვათა⁵, ვითარცა ქსელთა დედაზარ-
 ღლისათა⁶, დაქსნიდა. და მოეცა მას ღმრთისა მიერ⁷ მადლი სენთა ოტებად
 კაცთაგან და პირუტყუთა⁸ და ეშმაკეულთა სიტყვთ განკურნებდა და ყოვ-
 ლით კერძო მომავალნი იოანესსა⁹ სნეულნი და ეშმაკეულნი ლოცვით ამისი-
 თა განიკურნებოდეს, რამეთუ¹⁰ იყო ნეტარი ესე ყოვლად უმანკოდ და რა-
 თურთით არა შევიდოდა¹¹ გულსა მისსა¹² კუალიცა სიმადლისა და ამპარ-
 ტაგანებისაჲ, ¹³ ზოლო სიმდაბლე ესეოდენი¹⁴ მოეგო, ვიდრემდის არცა¹⁵ თუ
 არა რადმე¹⁶ შეერაცხა თავი თვისი.

(2. ოდეს-იგი აღასრულნა ნეტარმან შიო ოცნი წელნი სსუანი მო-
 ნაზონებასა შინა, მოიწია იოანესსა¹⁷ ბრძანებაჲ ზეგარდამო, რათა გამო-
 იჩინეს ათორმეტნი მოწაფეთაგან¹⁸ თვისთა, ძლიერნი სიტყვთა¹⁹ და სა-
 კმითა²⁰, და წარვიდეს ქუეყანად ქართველთა და განამტკიცენეს²¹ ერნი
 სარწმუნოებასა ზედა, რამეთუ²² ახალნერგ იყვნეს²³ მაშინ ქართველნი და
 ორასნი ოდენ წელიწადნი წარსრულ იყვნეს მოქცევით მათითგან,²⁴ ოდეს-
 იგი მოციქულთა მადლითა განმტკიცებულმან წმიდამან²⁵ დედამან ნინო²⁶
 აღმოშენა წმიდითა ემბაზითა და განანათლნა²⁷ ღმრთის მეცნიერებითა.
 ესე რაჲ ბრძანებაჲ გამოეცხადა მისგან დიდსა იოანეს, ამცხო ყოველთა
 მოწაფეთა თვისთა, რათა განეკრძალენ²⁸ ლოცვასა, და მარბვითა²⁹ გარ-
 დავლენ³⁰ ათნი იგი დღენი ვედრებასა შინა ღმრთისასა³¹ და იბილონ.³²
 თუ რაჲ არს აღსასრული გამოცხადებისაჲ³² მის.

გარდაცდეს დღენი იგი, მოუწოდა ყოველთა და პრქუა ნეტარმან იო-
 ნე: „შვილნო ჩემნო და ძმანო საყუარელნო, აჰა ესერა ყოველთა³³ მადლითა
 ღმრთისაჲთა გხედავ სრულთა ყოველთა შინა³⁴ საქმეთა ღმრთისათა. ის-
 მინეთ³⁵, რომელი-ესე³⁶ მეუწყა ღმრთისა მიერ, რამეთუ ვიხილე მე ყოვ-
 ლად წმიდაჲ დედოფალი ღმრთისმშობელი და მიბრძანა, რათა აღვიხუნე
 ჩემ თანა ათორმეტნი თქუენგანნი³⁷ და წარვიდეთ ქუეყანად ქართლისა³⁸

¹ ღმრთისა F. ² ხედვიდა D. ³ შიოს PR. ⁴ მიმართ მიერთა CGHKNOQR.
⁵ მიერ M. ⁶ მოსლვათა R. ⁷ დედაზარღლითა M. ⁸ ღმრთისა მიერ—G, მიერ R. ⁹ პი-
 რუტყუთა N. ¹⁰ იოანესა K. ¹¹ რამეთუ ქრომელი Q. ¹² შევიდოდეს CK. ¹³ მისსა გულ-
 სა F. ¹⁴ ამპარტაგანებისა BOR. ¹⁵ ესოდენი K. ¹⁶ არცაღა G. ¹⁷ რადმე რად CIKN.
¹⁸ იოანესა HQR. ¹⁹ მოწაფეთაგანი K. ²⁰ სიტყვთ DEFIM. ²¹ საქმით EFIM, სა-
 კმითა და სიტყვთა G. ²² განამტკიცენ BDEFGHINOPQ. ²³ განამტკიცნა C. ²⁴ რამე-
 თუ—O. ²⁵ იყვნენ G. ²⁶ მოქცევითგან მათით GOPR, მოქცევიდგან მათით HQ.
²⁷ წმიდამან—CDGHKNOPQR. ²⁸ ნინა Q. ²⁹ განანათლნა K. ³⁰ განეკრძალენ H.
³¹ მარბვითა HQ. ³² გარდავლნა PQ, გარდავლნა O. ³³ ღმრთისა F. ³⁴ გამოცხადე-
 ბის P. ³⁵ ყოველთა M. ³⁶ შინა შიარის I. ³⁷ ისინე H. ³⁸ ანეც რომელი OPQR.
³⁹ თქუენგანი K. ⁴⁰ ქართლისად M.

და მუნ ვილუაწოთ სარწმუნოებისათჳს ქუეყანისა. აწ უკუე დავწერო მე¹ თქუენ ყოველთა სახელები და დავღვათ² წმიდასა ზედა ტრაპეზსა. ხოლო განვათიოთ ყოველთა ღამე ესე ზოგად ვედრებასა შინა ღმრთისასა და, რომელთაცა³ მოგუცეს⁴ ღმერთმან, ვერჩედთ საღმრთოსა ამას ნებასა⁵.

და პრქუეს ყოველთა: „მამო წმიდაო, ვითარცა გამოგიცხადა შენ ღმერთმან, ყავ. ხოლო ჩუენ არასადა დაგიტეოთ⁶ და არცა განვეშორნეთ წმიდასა პირსა შენსა.“ და იყენეს ყოველნი დიდსა შინა მწუხარებასა, რამეთუ არა იცოდეს⁷, თუ⁸ რომელთა ჰნებეიდა⁹ დატეეება¹⁰, რამეთუ ესრეთ უძნდა¹¹ დატეეება¹², ვითარ¹³ ცოცხლი ეოჯოხეთს შთასლვაჲ. ხოლო განათიეს¹⁴ ღამე ყოველ ლოცვასა შინა ზე დგომით. და იქმნა ქამი დღისაჲ მესამე, ყოველთა მღუდელთა უბრძანა ნეტარმან იოანე¹⁵, რათა შეწირონ უსისხლოჲ იგი მსხუერპლი. და აღესრულა რაჲ წმიდაჲ¹⁶ იგი¹⁷ ემის-წირვაჲ და ეზიარნეს წმიდათა საიდუმლოთა, უბრძანა ყოველთა, რათა¹⁸ აღიპყრნენ ჯელნი და იტყოდენ¹⁹ კირიელეისონსა²⁰. და ვითარცა განიპყრნეს ჯელნი ყოველთა²¹ და იტყოდეს კირიელეისონსა²² ქამ ერთ, აღილო ანგელოზმან ღმრთისამან²³ საკურთხეველისაგან და შთადეა²⁴ ჯელთა შინა²⁵ იოანესთა სახილველად²⁶ ყოველთა ათორმეტი²⁷ ქარტა, რომელსა²⁸ ეწერა ათორმეტთა ძმათა²⁹ სახელი, ³⁰ რომელნი-იგი³¹ უუაღჴან გამოირჩინა: ³² შიო, დავით, იოსებ, ანტონი, თეოდოსიოს³³, თათა³⁴, პიროს³⁵, ელია, ³⁶ პიმენ³⁶, ნათან, აბიბოს, იოანე. ხოლო ესე ამისთვის ყო ნეტარმან იოანე³⁷, რათა არა თუალ-ღებით ჰგონონ სიყუარული მათდა მიმართ³⁸ ძმათა და რომელნი-იგი დაშუენ, არა შეწუხნენ ³⁹ მოძღუერისათჳს.

ესე⁴⁰ რაჲ ესრეთ იქმნა⁴¹, მოიყვანა⁴² დაშთომილნი⁴³ იგი ძმანი შეწუხებულნი, მწარედ მტრალნი დატეეებისათჳს⁴⁴ მათისა და მვედრებულნი⁴⁵, რათა არა დააკლდენ ეგვიეთარსა⁴⁶ სახიერსა მოძღუერსა. არა-

1 მე—DEFM, 2 დავსღვათ Q. 3 რომელთაცა [რომელთა აწ K. 4 მოგუცეს EF IM. 5 ნებასა [პრძანებასა HQ. 6 +შენ CK. 7 იტყოდეს BCDGHKNOPQR. 8 თუ—I. 9 ჰნებეიდა R. 10 დატეეება CGKNOP. 11 უძნდათ P [უძნდათ R. 12 დატეეება CDG HKMNPQR, დატეო O. 13 ვითარცა K. 14 განათლდეს CDKN. 15 ნეტარმან იოანე—K. 16 წმიდაჲ—G. 17 იგი—CGHKNOPQR. 18 რათა ყოველთა K. 19 იტყოდენ BI. 20 კირიელეისონსა [კანონსა R, კირიელეისონსა M. 21 ყოველთა ჯელნი GHPQR. 22 კირიელეისონსა [კანონსა R, კირიელესუნსა Q, კრილოსანსა O. 23 +წმიდის ტრაპეზით HQ. 24 შთადეა Q. 25 შინა—Q. 26 სახილველად R. 27 თორმეტი DHNOQR. 28 რომელთა CGK. 29 ძმათა—Q. 30 სახელები Q. 31 რომელნი-იგი [რომელნი I, რომელი-იგი R. 32 გამოირჩინა I, რამოირჩიენა უფალმან CK. 33 თეოდოსიოს CKN. 34 თათა CN. 35 პიროს K, პიროს CDGNOPR. 36 პლი მენ M. 37 ხოლო ესე ამისთვის ყო ნეტარმან იოანე—Q. 38 მიმართი CGHNO PQ, მიმართ+და E. 39 შეწუხდნენ R. 40 ეს P. 41 იყო K. 42 მოიყვანა K. 43 დაშთომილნი P. 44 დატეეებისათჳს CDFGHKM NPR. 45 მვედრებულნი EG. 46 ესევიეთარსა I.

მედ მიუგო ნეტარმან იოანე და ჰრქუა მათ: „შვილნო, შეუძლებელ არს ნებასა ღმრთისასა² წინააღდგომაჲ და თქუენ მეწამებით³, რამეთუ⁴ მიერ ღლითგან, ოდეს ინებეთ გლახაკისა იოანეს⁵ მოწაფეობაჲ⁶, არავის თუალ-ვახუენ თქუენგანსა, არამედ ყოვლითა გულითა მარტივად⁷ შეგი-ყუარენ ყოველნი, ვითარცა ჰრისტე მეწამების ამას თვთ. და აწ ოდეს⁸ ნებაჲ მისი თქუენ ზედა ესრეთ არს, რათა თქუენ აჲა სათნო-ეყვნეთ მას, ხოლო ესენი, სადა-იგი⁹ მიუძღუეს. ნუ სწუხთ, არამედ სიხარულით¹⁰ ერჩილით ბრძანებასა და ჩინებასა მისსა, რათა არა წინააღმდგომ-ცა ვიპოვნეთ ღმრთისა“. და ფრიად ჰლოცვიდა და ევედრებოდა, რათა დააცხრონ გოდებაჲ¹¹ იგი უზომოჲ¹². და განუჩინა მათ ეფთვი¹³ წინამძღურად და მსწავლულად¹⁴ ნაცვალად თვსსა. და აღიპყრნა კელნი და ილოცა¹⁵ მყოვარ¹⁶ ესამ და შევედრნა იგინი უფალსა¹⁷. და მოექცა თითოეულსა¹⁸ მათგანსა, დასდვა კელი¹⁹ და აკურთხნა,²⁰ და მერმე ზოგად ყოველნი, და ესრეთ მრავლითა ცრემლითა იჴმნა მათგან.

ამათ ესმთა შინა²¹ აღსრულ იყო დიდი მნათობი სკუმონ საკვრველთ²². მოქმედი მთასა საკვრველსა, გარნა არა და²³ სუეტსაცა ზედა, არამედ თორნესა შინა მკდომარე იყო. და ნეტარმან იოანე და მოწაფეთა მისთა იხილეს იგი და ლოცვაჲ მისი²⁴ მოიღეს, და ესრეთ წარემართნეს გზასა, ჭართლად მიმყვანებელსა, რომელი-იგი მრავლითა შრომითა წარვლეს.

3. ხოლო მიიწივნეს რაჲ ქუეყანად²⁵ ჭართლისა, დაადგა²⁶ ევლა-ვიოს²⁷ კათალიკოზსა ჩუენებასა შინა ღამისასა ანგელოზი უფლისაჲ²⁸ და ჰრქუა მას: „აჲა ესერა მოვალს იოანე, ყოვლად განთქმული მონაჲ უფ-ლისაჲ²⁹ მოწაფეთა თვსთა³⁰ თანა³¹, რომელმან განანათლოს ყოველი ესე³² ქუეყანაჲ, ვითარცა პირველ ნინო. აწ უკუე აღდგ და მიეგებოდნ³³ მათ და მრავლითა მოღუაწებითა შეიწყნარენ იგინი, რამეთუ ღმრთისამიერითა³⁴ ბრძანებითა მოიწივნეს იგინი, და ნუ ზედაჲ შეურაცხებით მო-სილებასა მათსა, რამეთუ შინაგანი მათი კაცი ყოვლად ბრწყინვალე და შემკობილ არს“.

1 მათ—R. 2 ღმრთისა FM. 3 + მე I. 4 რამეთუ—K. 5 იოანე E. 6 მოწაფეობაჲ I. 7 მარტივითა G. 8 ოდეს—GOPQR. 9 სადა-იგი|სადაცა-იგი BCDEFGHIKMNOP QR. 10 სიხარულით—G. 11 გონება M. 12 უროცხე I. 13 მსწავლულად EFGIMQR. 14 და ილოცა|დალოცა M. 15 მყოარ N. 16 უფალსა|ღმერთსა R. 17 თვთეულსა FHKPQ, თითოეულსა C, თვითოეულსა R. 18 დასდგნა კელი BCK. 19 აკურთხნა M. 20 შინა—Q. 21 საკვრველს—G. 22 და—I. 23 მისი|მისმიერა GHOPQR. 24 ჭალაქად BEFIM. 25 დაადგა|და დადგა CG, და დაადგა K. 26 ევლაიოს K, ევლაიოზს F. 27 უფლისაჲ|ღმრთისა R. 28 უფლისაჲ,|ღმრთისა P. 29 თვსთა|მისთა GHOQ. 30 თვსთა თანა|მისთანათა R. 31 აესე ყოველი CK. 32 მიეგებე K. 33 ღმრთისა მიერ BCEFIM.

აღდგა უკუე ღირსი ევლაიოს ყოველთა თანა ეკლესიისა შევლთა¹ და განვიდა ზენა სოვლამდე და იმსტურობდა² ყოველთა თანა-წარმავლთა, თუ ვინმე არიან³ მონანი იგი ღმრთისანი. და აჰა მოვილოდეს⁴ წმიდანი იგი მამანი⁵ უკამლონი და⁶ დაბეგულითა⁷ მოსილნი, შეურაცხად სახილველნი⁸, კუნკულითა⁹ შემოსილნი წესისაებრ ასურთა¹⁰ ქუეყანისა. იხილნა¹¹ რაა ღირსმან კათალიკოზმან, გულისკვა-ყო, ვითარმედ ისინი არიან, რომელთათვის-იგი ეუწყა. აღდგა და შეუპყრა ქედსა იოანესსა და პრეტუ მას¹²: „ვეთლად მოუედ, მამაო წმიდაო“. შეუვრდა უკუე¹³ იოანე ფერტა მისთა და ეტყოდა: „წმიდაო მეუფეო, კურთხეულ არს ღმერთი, რომელმან ღირს მყო თაყუნის-ცემად სიწმიდისა შენისა¹⁴. ვგრთევე თითოეულად¹⁵ ყოველთა მიიღეს¹⁶ კურთხევა კათალიკოზისა მიერ. აქა დამაყენა მე¹⁷ სიტყუამან მითრობად თქუენდა საკრველებისა დიდისა, და ვითარ ღირსმან კათალიკოზმან და ნეტარმან იოანე ისწაენეს¹⁸ ერთმანერთისათვის და სახელა თათოეულასა, და კუალად, ვითარ მოეცა¹⁹ იოანეს ენაა ქართულად მეტყუელა²⁰, ყოვლად დაუბრკოლებელი. ეჰა საკრველებასა შენსა, ქრისტე ღმერთო, ვითარ აღიღებ მადიდებელთა შენთა. ესე²¹ სასწაული, ძმანო²², მიშკავსებულ არს სიონს²³ გარდამოსლვასა სულისა წმიდისასა წმიდათა ზედა მოციქულთა და განყოფასა მას ენათასა²⁴ ცეცხლისათა“. კეშმარიტად საკრველ არს ღმერთი შორის წმიდათა²⁵ მისთა, რომელმან სულათა წმიდითა წამსა²⁶ შინა ადატყუა სიტყვთა ზრახვად იოანე, რომელი არცა ოდეს ასმოიდა, არა თუ ესწავა²⁷. ესე ვისმცა²⁸ არა²⁹ დაუკვრდა, ვისიმცა ცნობაა არა განცკბრდა³⁰ რომელნი მაშინ მუნ იყენეს და რომელთა ესა უცხო ესე სასწაული³¹, ყოველნი განკრვებულნი და ზარგანციღლნი აღიღებდეს ღმერთსა; მოქმედსა საკრველებათასა.

ხილა სასმენელად ყოველთა პრეტუ კათალიკოზმან ნეტარსა³² იოანეს: „მამაო იოანე, მე უფალმან მაუწყა მოსლვისათვის შე-

* საქმე 2, 1-4.

¹ მნეთა GHOPQR. ² ისტუმრობდა R. ³ არს CDHNQ. ⁴ მოვიდეს CIK. ⁵ მამანი|მონანი Q. ⁶ და—CK. ⁷ დაბეგულითა K. ⁸ სახილავნი BDEFGHMNOPQ. ⁹ კუნკულითა HQ. ¹⁰ ასურთა Q. ¹¹ იხილა K. ¹² მას|და K;+და C. ¹³ უკუე—K. ¹⁴ ~შენისა სიწმიდისა I. ¹⁵ თითოეულად FGHO, თითოეულად C, თითოეულად KPQ. ¹⁶ ~მიიღეს ყოველთა GHKOPQ; +ყოველთა K. ¹⁷ შე|უედნ GHOQR,—P. ¹⁸ ისწაენეს G. ¹⁹ მოეცა I. ²⁰ ~ქართულად მეტყუელ ენა Q. ²¹ ესე|ეჰა G. ²² ძმანო—CK. ²³ სიონს—BEFIM. ²⁴ ენათა IM; მას ენათასა|ენათასა HQ; +ენითა ცეცხლისათა CGHKNOPQR. ²⁵ ~წმიდათა შორის GHIOPQR. ²⁶ წამსა|წმიდასა CDGHK. ²⁷ ასწავა E. ²⁸ ვისმცა|ვისთარმცა CDGHKNOPQR. ²⁹ +თუ R. ³⁰ ვისიმცა ცნობაა არა განცკბრდა—I. ³¹ სასწაული ესე GHOPQR. ³² ნეტარსა—P.

ნისა¹, და აჲ² ვაძლობ ღმერთსა, რომელმან მოაღიწა სიწმიდენ³ შენი, რათა⁴ წარუძღუე მრავალთა სულთა მეცნიერებასა⁵ ღმრთისასა⁶ და განსწავლენ⁷ კეშმარიტებასა შინა⁸ ცხოვრებასა, რომელი მიიყვანებს სასუფეველად⁹ ცათა“. თაყუანის-სცა¹⁰ მას¹¹ წმიდამან იოანე და მიუგო ესრეთ: „წმიდაო მეუფეო, შენ მიმსგავსებულ ხარ ქრისტესა სიმდაბლთა, ვითარ¹² მისგან ვისწავიეს, ხოლო ჩუენ, მონანი შენი, უფროასად¹³ ვაძლობთ ღმერთსა, რამეთუ ღირს ვიქმენით¹⁴ ეგვეთარისა¹⁵ კეთილისა¹⁶ მწყემსისა პონად, რომელსა ყოველნი დაფარულნი გამოეცხადებთან ღმრთისა მიერ. მადლი დიდებულსა მას, რომელმან ღირს გუყენა ხილვასა წმიდისა¹⁷ პირისა შენისა¹⁸, რათა უფროასდა შენ წარგვძღუე¹⁹ მრწემთა²⁰ ამით შენ-²¹ თა გზასა ცხოვრებისასა, რამეთუ ვხედავ მდლსა ღმრთისასა²² სრულქმნილად შენ შორის²³ უღირსი ესე, რამეთუ რაჲმს ღირს ვიქმენ კურთხევისა²⁴ შენმიერისა²⁵ მოღებად, აღელო პირი და ენა²⁶ ჩემი ზრახვად ენასა შენსა და განეხუნეს სასმენელნი ჩემნი, რათა მესმოდენ²⁷ წმიდანი ბრძანებანი შენი, მეუფეო ჩემო“. და ყოველთა რომელთა ესმოდა²⁸,²⁹ მდლობდეს ღმერთსა.

წარემართნეს უკუე და მიიწიენეს წმიდად ეკლესიად და დაეარდეს წინაშე³⁰ განმაცხოველებელისა მის ადგილისა, სადა-იგი ღმრთისა³¹ ჯერჩინებითა აღემართა საკრველებით სუეტი იგი დიდებული, რომელი მდგომარე არს პაერთა შინა თენიერ ველთა კაცობრივთა ზედა კერძო კურ-³² თისა მის, ზეგარდამო ქსოვილისა, ქრისტეს, მკსნელითა³³ ჩუენისა³⁴, (რომლისათვის³⁵ სხუათა თხრობათა³⁶ შინა მოკსენებულ არს). ამას წინაშე მრავლითა ცრემლითა დააღტობდა იოანე³⁷ იატაკსა მოწაფეთა თანა მყოვარ ეამ. ხოლო სრულ ყვეს რაჲ ლოცვაჲ, კათალიკოზმან მრავლითა მოღუაწებითა ისტუმრნა. და დაადგრეს მუნ დღეთა მრავალთა. და ხედვი-³⁸ დეს ყოველნი³⁹ პირსა ნეტართა⁴⁰ მამათსა, ვითარცა ანგელოზთასა. და მიიწიოდეს⁴¹ ყოველით კერძო ყოველთა სენთავან შეპყრობილნი და ყოველნი მიემთხუეოდეს მსწრაფლ კურნებასა. და ესმოდეს ყოველთა მათ⁴²

1 შენისა]ოქუენისა GHPOQR. 2 აჲ—GHOPQR. 3 რათა]რომელი K. 4 მცნება-სა H. 5 ღმრთისა M. 6 განასწავლენ O. 7 შინა]შენსა CK. 8 თაყუანისცა CFGHIK MNR. 9 მას] მან O. 10 უფროს BEFK. 11 ვიქმენით CK. 12 ეგვეთარისა R. 13 კეთილისა—K. 14 წმიდისა CIK,—G. 15 შენისასა—Q. 16 წარგვძღუე O. 17 მრწემთა C. 18 ღმრთისა F. 19 შორის]ზედა GHOPQR. 20 კურთხევისა CGHKNOPQR. 21 მიერ-სა GHOPQR. 22 ანა და პირი KP. 23 მესმოდეს I. 24 და G. 25 და მიიწიენეს... დაეარდეს წინაშე—CK. 26 ღმრთისა]ღმერთსა R. 27 მკსნელისა]ღმრთისა I. 28 ჩუენისა]ჩემისა Q. 29 რომლისთვის O. 30 თხრობასა CK. 31 იოანე—K. 32 ყოველნი—K. 33 ნეტართა—BEFIM. 34 მიიწიოდეს R. 35 მათ—I; ~მათ ყოველთა R.

მიერ სიტყუანი საუკუნოვანი¹ და განმტკიცებოდეს ყოველნი სარწმუნოებასა ზედა წმიდისა სამებისასა; და ყუაოდა მოძღურებათა² მათთა³ მიერ ყოველი ქუეყანაჲ ქართლისაჲ, ვიდრემდის თვთ თავადიცა მეფე და ყოველნი მთავარნი⁴ ქართლისანი მიიწინეს მუნ, და მათგან კურთხევისა⁴ მიმღებელნი განათლდებოდეს სწავლითა მათითა და⁵, ვითარცა მდინარისაგან⁶ დიდისა, ირწყუებოდეს სწავლათაგან ნეტარისა⁷ იოანესთა. ხოლო ნეტარნი ესე მამანი მრავლითა ლოცვითა და ვედრებითა ითხოვდეს ღმრთისაგან, რათა უჩუენოს მათ ადგილი მკვდრობისა მათისაჲ. და მოვლიდეს ყოველთა მათ ადგილთა, სადა ნეტარი ნინო⁸ იყოფოდა⁹, და ამბორს-უყოფდეს იატაკსა და, ვითარცა¹⁰ მას ცხოველსა ხედიდეს¹¹, ვგრეთ შეიტკობდეს და ეზიარებოდეს და იკითხვიდეს და სცნობდეს ყოველსა მას ცხოვრებასა მისსა და ქადაგებასა და შრომათა მის ნეტარისათა¹². და ჰმადლობდეს¹³ ღმერთსა, რომელმან უძღურსა¹⁴ ბუნებასა მიანიჭა¹⁵ მადლი მოციქულებისაჲ და ესევეითართა ღუაწლთა ძლი-
 15 ერთა შინა¹⁶ განაძლიერა და უმკნეს იპოვა მამათა.

4. დღესა ერთსა იხილა ნეტარმან იოანე აღმოსავლით¹⁷ კერძო მათსა ზედა ზადენისასა¹⁸, რამეთუ, ვითარცა ნისლი¹⁹, ეშმაკთა სიმრავლენი ჰყოფდეს მრავალთა რათმე²⁰ საოცრებათა; და განჰკვრდა²¹ და ჰრქუა მოწაფეთა თესთა²²: „იხილეთ-ლა²³, უკეთურნი ისი²⁴ რასა ჰყოფენ? ამისთვის, 20 რამეთუ²⁵ მინდა²⁶ ადგილი ისი²⁷ საყოფელად ჩემდა, შინებისათვის ჩუენისა²⁸ სახილველად²⁹ ჩუენდა³⁰ შეკრებულ არიან და ჰყოფენ საოცრებათა, გარნა ძალი ქრისტესი თანა-მწე³¹ ვიყოთ“. მერმე მიექცა სულთა მათ ბოროტთა და ეტყოდა: „იყავნ უფალი³² კურთხეულ, რამეთუ მანდათ ლტოლვილთა ვერცა სხუაგან სადა³³ ჰყოფთ³⁴ სამკვდრებელი, სადაცა³⁵ 25 გლახაკისა იოანეს³⁶ და ძმათა ამათ³⁷ ჩემთა სახელები ითქმოდის“. ხოლო მივიდეს³⁸ წინაშე წმიდისა კათალიკოზისა³⁹ და ითხოვეს ადგილი

¹ ცხოვრებისნი E. ² მოძღურებოდა O. ³ მათა G. ⁴ თავადნი B. ⁴ კურთხევის P. ⁵ და—GHOPQ. ⁶ მდინარისგან M. ⁷ ნეტარი M. ⁸ ნინა HQ. ⁹ იყოფებოდა BEFGIM, იყოფოდა P. ¹⁰ ვითარცა BDEFGHIMNOPR. ¹¹ + და P. ¹² და შრომათა მის ნეტარისათა—BEFIM. ¹³ ჰმადლობდეს|ჰმადლობდეს F. ¹⁴ უძღურსა K. ¹⁵ მიანიჭა—I. ¹⁶ ~შინა ძლიერთა R. ¹⁷ აღმოსავლით H. ¹⁸ ზადენისა BCDKHNHP. ¹⁹ ნისლი CGHKNPOQR. ²⁰ რათმე Q. ²¹ და განჰკვრდა|განკვრდა EFMP. ²² თესთა—CDGHNKOPQR. ²³ იხილეთ P. ²⁴ ისი|იგი P. ²⁵ +მე BCDEGHKMNOPQR. ²⁶ მინდა|მათა G; +მე F. ²⁷ ისი|იგი BEFIM. ²⁸ ჩუენისა|ჩემისა CGKNPQR. ²⁹ სახილავად M. ³⁰ ჩუენდა|ჩემდა BDEFMR. ³¹ თანა-მწე|მწე GK. ³² უფალი CK. ³³ სადა—FGIM. ~სადა სხუაგან CHNOQR, ~სადათ სხუაგან P; სადა|სადათ K. ³⁴ ჰყოფთ GHOPQ. ³⁵ სადაცა P. ³⁶ იოანესი CGHKNOPQR. ³⁷ ამათ|მათ HQ. ³⁸ მივიდეს M. ³⁹ კათალიკოზისა Q.

იგი მთაჲ, ყოვლად რაამე¹ მღინარი და შეუუვალი კაცთა მიერ², რათა დაემკვდრნენ მუნ, ვიდრემღის განუჩინოს მათ მალღმან ღმრთისამან შემდგომი.

და უბრძანა კათალიკოზმან, ვითარმედ: „წმიდანო მამანო, ყოვლად უწუგეშინისცემო³ და მღინარ არს და შეუუვალ კაცთაგან⁴ მთაჲ ისი⁵, და უწინარეს კერპიცა იგი⁶ ბილწისა ზადენისი⁷ მდგომარე ყოფილ არს იქი, რომელი-იგი შეეფსრა ნეტარმან ნინო⁸, და აწ ვითარ მესმის, სულთა მიერ⁹ ბოროტთა აღსავსე არს მთაჲ იგი“. ხოლო მათ პრქუეს: „იყავნ ნებაჲ ღმრთისაჲ¹⁰, წმიდაო მეუფეო, და წმიდანი ლოცვანი შენნი—შემწე მდაბალთა¹¹ ამთ მონათა თანა შენთა, მოგუეც კურთხევა შენი და წარგუავ-ლონენ“. და ვითარ ვერ დააყენნა ივინი კათალიკოზმან, მისცა მათ კურთხევა და წარავლინნა ივინი.

ხოლო იყო ჟამი მისისა¹² თჳსა და მდიდროოდა¹³ მღინარე¹ არაგვ. მიიწინეს უკუე კიდესა მღინარისასა. ხოლო თვთ ევლავიოს კათალიკოზი მუნ იყო მრავალთა თანა ეპისკოპოსთა და სხჳსა სიმრავლისა¹⁵ ფრიადისა, რათა უვნებელად წიალ-იყვანნენ¹⁵ ფიცხელისა¹⁶ მისგან მღინარისა. იხილეს რაჲ დიდროაჲ¹⁷ იგი წყლისაჲ, აყენებდეს მათ წიალ-სლვად¹⁸, რამეთუ უღონო იყო განსლვაჲ მისი¹⁹ ჟამსა მას.

პრქუა დიდმან იოანე ნეტარსა შიოს: „ილოცე, მამაო, რათა ღმერთმან უვნებელად წიალ-გყყვანნეს²⁰ იმიერ²¹“. ხოლო მორჩილმან ამან²² სულმან ყოვლად არარაჲ პრქუა სხუაჲ, არამედ მინდობილმან ბრძანებასა²³ მოძღურისასა მოიდრიგნა სამ-გზისა²⁴ მუკლნი აღმოსავალით, ჟუარი გამოსახა წყალსა მას ზედა²⁵ და პრქუა: „მამაჲ ჩუენი იოანე გიბრძანებს, წყალნო²⁷, რათა დაეყენეთ²⁸ სლვისაგან, ვიდრემღის²⁹ წიალ-ვიდეთ³⁰ იმიერ³¹ გმელად“. ეჰა უსაზღვროსა კაცთ-მოყუარებასა შენსა, ქრისტე ღმერთო! რამეთუ სიტყუასა თანა მისსა დადგა მღინარე იგი სლვისაგან, ვიდრემღის

¹ რაამე—BEFIM. ² +და H. ³ უწუგეშინისცემო P. ⁴ კაცთაგან—G. ⁵ ისი]იგი BEFM. ⁶ იგი]ისი CDKN]—GIOPQR. ⁷ ზადენისი OP, ზადენისა BQ. ⁸ ნინა Q. ⁹ მიერ]მით P. ¹⁰ ღმრთისაჲ]უფელისაჲ P. ¹¹ მდაბალთა]მადიდებელთა P. ¹² მისის P. ¹³ მდიდროობდა EFIM, მდიდრობდა BD, მდიდროი K, მდიდროდა CN. ¹⁴ მღინარი K. ¹⁵ -იყვანენ HMP, -იყვანნეს R. ¹⁶ ფიცხელისა DEF. ¹⁷ დიდროა FGIKNOR, მდიდროა HQ, დიდროა C. ¹⁸ წიალ-სლვად]წარსლვად R. ¹⁹ მისი]მითი P. ²⁰ წიალ-მიყვანნეს B, წიალ-გყყვანოს I, წიალ-ვიყვანოს P. ²¹ ამიერ GOQ. ²² ამან]მან BEFIP. ²³ ბრძანებისა H. ²⁴ სამ-გზის—CK. ²⁵ ზედა—I. ²⁶ +მით CDKN;+მას GHOPQR. ²⁷ წყალ DEFM. ²⁸ დაეყენო I. ²⁹ ვიდრემღის]ვ'დ I. ³⁰ წიალ-ვხდეთ HQR; წიალ-ვპდეთ GOP. ³¹ ამიერ GOM.

წილ-ვიდეს¹ ივინი კმელად. იხილეს რაჲ² ესე სიმრავლემან ერისმან, ყოველნი აღიდებდეს³ ღმერთსა, რომელმან ესევეთარი მადლი მოსციცს მონათა⁴ თესთა. და იხარებდა კათალიკოზნი და ერი ყოველი⁵ და⁶ ჰმადლობდეს ღმერთსა, რომელმან ეგვეითარი⁷ განმამტკიცებელნი სარწმუნოებისანი მონიჭნა მათ.

ხოლო ნეტარნი იგი მამანი აღვიდეს მთასა მას ზედა ფრიადითა ღუაწლითა სიკჷმოსაგან სერტყთასა⁸. და მიმოვლო ნეტარმან იოანე ყოველი იგი⁹ მთაჲ, და პოვა მცირე ქუაბი და შექმნა იგი წმიდად ელესიად, და დაემკვდრნეს მუნ. და იქმნეს¹⁰ მცირედი რაჲმე¹¹ ტალავრები და ილუ-
 10 წიდეს ძლიერად, რამეთუ განიკაფებოდეს¹² ყინელისაგან სასტიკისა ქანსა¹³ ზამთრისასა. და იყო მათდა საზრდელად¹⁴ მდელითაგან ქუეყანისათა. ხოლო განისმა ჰამბავი მათისა მუნ მკვდრობისაჲ, და შექმნეს¹⁵ მთასა მას შინა¹⁶ გზაჲ¹⁷ ფრიადმან¹⁸ სიმრავლემან¹⁹. და მოვიდოდეს ყოვლით კერძო სიმრავლე ერისა²⁰ აურაცხელი: სნეულნი, ეშმაკეულნი, ბრმანი, ღრეკილ-
 15 ნი, ყრუნი—და ყოველნი განიკურნებოდეს ლოცვითა მათ წმიდათა²¹ მამათაჲთა, ვითარცა წერილ არს ვრცელსა შოხა²² ცხორებასა ნეტარისა იოანესსა.

5. დღესა შინა ერთსა გულს-იდგინა კათალიკოზმან კრებისა²³ თანა თვისისა, რამეთუ მუნ იყვნეს ყოველნი ეპისკოპოსნიცა²⁴ მისნი, რათა აღ-
 20 ვიდნ და მოიხილნენ²⁵ წმიდანი იგი მამანი. წარვიდეს უკუე და აღვიდოდეს²⁶ მთასა მას²⁷ ზედა, და იხილნეს²⁸ ნეტარნი²⁹ იგი³⁰, ვითარცა ანგელოზნი ღმრთისანი, თვნიერ ყოვლისა სოფლისა განგებისა და საკმარისა³¹. იხილნეს რაჲ წმიდათა მათ³² მამათა კათალიკოზნი და ყოველნი იგი³³ ეპისკოპოსნი მიმავალნი³⁴, განიხარეს³⁵ სიხარულითა დიდითა, მოეგებოდეს მათ და შეუვრდებოდეს ფერკთა მათთა, და მიიღებდეს კურთხევასა მათმიერსა³⁶; ეგრეთვე ეპისკოპოსნიცა იგი ლოცვასა მათმიერსა. ხოლო კათალიკოზმან ყო რაჲ ლოცვაჲ დასასრულისაჲ, დასხდეს უკუე ქუაბსა

¹ წილ-ხდენ H, წილ-ქდენ Q, წილ-ქდეს GOPR. ² რაჲ—GHOPQR. ³ აღიდებდენ Q. ⁴ მონათა|მოშითა G. ⁵ ყოველი ერი BEFIMR. ⁶ და—BIMQ. ⁷ ვითარნი I. ⁸ სერტყეთასა C. ⁹ იგი—GHPOQR. ¹⁰ ჰქმნეს HQ. ¹¹ რაჲ P. ¹² განიკაფოდეს GOR, განიკაფნეს P. ¹³ +ზედა I. ¹⁴ საზრდელად მათდა GHOPQR. ¹⁵ და შექმნეს—Q. ¹⁶ შინა|ზედა I. ¹⁷ სიმრავლემან ერისმან შექმნეს გზაჲ Q. ¹⁸ ფრიადმან—Q. +მან R. ¹⁹ სიმრავლემან + ერისმან R. ²⁰ სიმრავლე ერისა ყოვლით კერძო G. ²¹ ~წმიდათა მათ K. ²² შინა—P. ²³ კრებულისა GHQ. ²⁴ ეპისკოპოსნი R. ²⁵ მოიხილნენ|მოილოცნენ I, მოილოცნ P. ²⁶ აღვიდეს H. ²⁷ მას—Q. ²⁸ იხილეს Q. ²⁹ ნეტარნი|წმიდანი I. ³⁰ +მამანი I. ³¹ საკმარისა Q, სასაკმარისა P, სახკმარისა HR. ³² მათ—EFIM. ³³ იგი—GHOPQR. ³⁴ მიმავალნი R|+და R. ³⁵ განიხარნეს CDEFKOMNP. ³⁶ მათ მიერ CGHKNOPQR.

არქივი
თავისუფალი

მას მახლობელად, რომელი შეეშადა ეკლესიად. ეტყოდა ნეტარი კათალიკოსსა და ყოველთა ეპისკოპოსთა: „რად მოშუერთი¹, უფალნი ჩემო, სიმდაბლისა ჩემისა? და ვითარ ღირს ვართ² ჩუენ, მონანი სიწმიდისა თქუენისანი, რათამცა მოაშურეთ³ სიწმიდე თქუენი⁴ აქა⁵ არამედ ღმერთმან მოგეცინ⁶ სასყიდელი, რომელი მდიდარ არს წყალობითა“. 5
უბრძანა კათალიკოსმან იოანეს, რათა ჰრქუას მათ სიტყუაჲ სარგებელისათჳს სულისა, ხოლო იოანე ეტყოდა⁷: „შენ გშუენის ესე, წმიდაო მეუფეო, და შენი არს საქმე ესე, რათა ჩუენ⁸ ვირწყუებოდით⁹ სწავლათა შენთა მიერ“. მრავალ ჟამ აიძულა რაჲ¹⁰ კათალიკოსმან იოანეს, ალალო პირი თვისი და იწყო სიტყუად სიტყუათა ცხოვრებისათა შუენიერთა, 10
რამეთუ ნეტარისა იოანეს¹¹ პირი, ვითარცა წყაროჲ ტბილი მდინარე, ეგრეთ აღმოაცენებდა სწავლათა დაულევნელთა¹², ოდეს აიძულის ვინ თქუმაღ რასამე, და ისმენდეს მისსა¹³ ყოველნი იგი ეპისკოპოსნი და სარგებელ ყოფოდეს¹⁴ ფრიად და იხარებდეს.

6. ამას¹⁵ ჟამსა შინა აღსრულებულ იყვნეს ეპისკოპოსნი ორნი¹⁶: 15
ერთი წილქნისა¹⁷ და ერთი ნეკრესისა¹⁸. და ზრახვა ყვეს კათალიკოსმან და ეპისკოპოსთა¹⁹, რათა მათგანი²⁰ ყენენ²¹ ეპისკოპოს²² ორთავე შინა საყდართა. და განიზრახეს ესრეთ, რათა რომელთაცა²³ დღეს შეწირონ უსისხლო მსხუერბლი, მათ დაასხნენ²⁴ კელნი²⁵ თუნიერ ყოელისა²⁶ ცილობისა. ხოლო მოიწია რაჲ ჟამი წმიდისა ჟამის²⁷-წირვისაჲ, აბიბოს იქმნა 20
მსახურ წმიდისა ჟამის-წირვისა²⁸ და ისე—დაიკონი.

და აღესრულა რაჲ ჟამის-წირვაჲ²⁹, შეიპყრა კათალიკოსმან³⁰ ერთითა გელითა ისე, ხოლო³¹ ერთითა აბიბოს და ამბორს-უყო აბიბოს(ს) და ჰრქუა: „გიხაროდენ, აბიბოს, ეპისკოპოსო ნეკრეს ქალაქისაო!“ და ამბორს-უყო ისეს და ჰრქუა: „გიხაროდენ, ისე, ეპისკოპოსო წილქნისაო!“ 25
ხოლო იგინი³² განცკბრდეს³⁴ მოულოდებელსა³⁵ მას³⁶ ზედა სმენასა, შეწუხებულნი იგზნიდეს³⁷, უღირსებას იტყოდეს, ევედრებოდეს³⁸, შეუტრდებოდეს ფერჯთა ცრემლითა განტევებად³⁹ მძიმისა მისგან საქმისა, გარნა

1 მოშუერთით R. 2 ღირს ვართ R. 3 მოაშრვეთ CDFGMNOP, მიშვრეთ EQ. 4 რათამცა მოაშურეთ სიწმიდე თქუენი—I. 5 აქა თქუენი E. 6 თქუენ K. 7 + მას I. 8 ჩუენ—I. 9 ვირწყუებოდეთ CDEFGHKMNOPQR. 10 რაჲ—IM, რაჲ აიძულა EF. 11 იოანე H. 12 დაულევნელთა—R. 13 მისა K. 14 იყოფოდეს CK. 15 მას P. 16 ორნი ეპისკოპოსნი GHPOQR. 17 წილქნისა HQ. 18 ნეკრესისა G. 19 ეპისკოპოსმან I. 20 მათგანი G. 21 ყენენ FHQ, ყუნეს G. 22 ეპისკოპოსად G. 23 რომელთაც G. 24 დასხნან HQ. 25 კელი P. 26 ყოელისა—P. 27 წმიდისა ჟამის—Q. 28 აბიბოს იქმნა... ჟამის-წირვისა—GK. 29 ჟამის-წირვაჲ|ღამის-წირვა—R. 30 კათალიკოსმან—K. 31 ხოლო|და R. 32 წილქანისაო GQ. 33 იგინი—P. 34 განცკვრდეს FGHK. 35 მოულოდებელსა H. 36 მას—GHOPQ. 37 იგზნეს R. 38 +და Q. 39 განტევებად N.

კათალიკოზმან ესრეთ ჰრქუა მათ: ¹ „ცხოველ არს უფაღმ ჩუენი? იესუ ქრისტე, არა ვარე-მივაქციო სიტყუაჲ ესე, რომელი იქმნა ჩემ გლახაკისა მიერ გამორჩევითა³ ღმრთისათა“.

ესე რაჲ ესმა იოანეს, ჰრქუა მათ: „შვილნო, ნუ ხართ ურჩ განგე-
 5 ბისა საღმრთოასა და წმიდისა ამის მეუფისა ჩუენისა⁴ და რამეთუ მოვი-
 წიენით აქა ამისთვის, რათა⁵ ვილუაწოთ ადგილად-ადგილად ღმრთისათვის,
 რომელმან-იგი მიბრძანა ჩუენ მოსლვაჲ“. ესჲ რაჲ სიტყუაჲ მოქლურისაჲ,
 ვრჩდეს ბრძანებასა მისსა. და წარიყვანა⁶ კათალიკოზმან და ყვნა ორნივე
 ეპისკოპოს. და წარავლინა აბიბოს საყდარსა ზედა ნეკრესისასა⁷, ხოლო
 10 საკრველი ისე⁸ წარავლინა საყდარსა⁹ წილკნისასა¹⁰, რომელსა შინა მღგო-
 მარე არს ხატი ყოვლად უბიწოასა ღმრთისა დედისაჲ, რამეთუ მებრვე¹¹
 ესევითარი ღირსი მღღელთა-მთავარი¹² შუენოდა წილ-ხლომად საყდარსა
 ღმრთისა მტკრთველისა ქალწულასა მწყესად¹³ ჯეროვნად ძისა და
 ღმრთისა მისისა სისხლთაგან მოგებულთა სამწყსოთა.

15 ხოლო ვითარცა დადგინებულ იქმნა წმიდაჲ ესე¹⁴ ეპისკოპოსად¹⁵,
 კუალად დასძინა პირველსა მოსწრაფებასა უპეტესი შრომაჲ, რამეთუ იწ-
 ყო¹⁶ სწავლად და მწყესად სამწყსოთა თვისთა გულს-მოდგინებით¹⁷ და არა
 კმა-იყო მახლობელთა მხოლოდ განმტკიცებაჲ¹⁸ სარწმუნოებასა ზედა მარ-
 თალსა¹⁹, არამედ²⁰ აღიძრა შურითა საღმრთოთა და ფრთეთა სულიერთა
 20 მიმხუმელი წარვიდა დამკვდრებულთა მიმართ ჩრდილსა კერძოთათა²¹,
 რომელნი²² მერმეცა მოუქცევულ²³ იყვნეს ქრისტეანეთა²⁴ მართლისა სარ-
 წმუნოების მიმართ და კერპთ-მსახურებისა საცთურითა შეპყრობილნი
 ბრმად მქონებელ იყვნეს თულთა²⁵ სულისათა.

აქა შინა მიწვენულმან²⁶ ღირსმან²⁷ ამან²⁸ მამამან²⁹ იწყო სწავლად
 25 მათდა³⁰, სიმშვიდით და სიტკბოებით შზრახველმან³¹ მათდა³² მიმართ, რამე-
 თუ წარმოუთხრობდა მათ კაცთა მომართ ვარდამოსლვასა ღმრთისასა³³
 ზეცით, რათა გამოიქსნნეს³⁴ ეშმაკთა და კერპთა³⁵ მონებისაგან³⁶ და ამა-
 ოებასა³⁷ და საცთურსა³⁸ მტყუართა³⁹ მათ ღმერთთა მათთასა განუცხა-

¹ მათმან I. ² ჩუენი] ჩემი CGHK NPR. ³ გამორჩეულთა R. ⁴ ჩუენისა] ჩემისა Q. ⁵ რათა—Q. ⁶ წარიყვანა EIK. ⁷ ნეკრესისასა G, ნეკრისსა N. ⁸ ისე O, ისე Q. ⁹ ზედა B. ¹⁰ წილკნისასა GQ, წილკნისსა N, წილკნისისასა P. ¹¹ მებრვე M. ¹² მღღელ-მთავარი N. ¹³ მწყესად CGHKONPQR. ¹⁴ ისე H, ისე Q. ¹⁵ ეპისკოპოსად—Q. ¹⁶ იწყოს M. ¹⁷ -მოდგინებითა P. ¹⁸ დამტკიცებად K. ¹⁹ მართალსა] მოძღუერისა HOPQR, მოძღუერისასა G, მართლისა M. ²⁰ აღ] B. ²¹ კერძოთა HP] + თანა R. ²² რომელნიცა H. ²³ მოქცეულ K. ²⁴ ქრისტეს I, ქრისტეანეთა MOQR. ²⁵ თ' ვლი-
 თა I. ²⁶ მიწვენულმან IMQ. ²⁷ ღირსმან—GQ. ²⁸ ამან—K. ²⁹ მამამან—R. ³⁰ მათ-
 და—Q. ³¹ შზრახველმან H. ³² მათდა K. ³³ ღმრთისა FM. ³⁴ გამოიქსნეს IPQ. ³⁵ კერპთა—P. ³⁶ დამონებისაგან P, მონებისგან M. ³⁷ ამოობასა EM, ამოებასა CDF
 GHIP. ³⁸ საცთურთა K. ³⁹ მტყუერთა K, მტყუერთა C.

საქონისაჲსი
საქონისაჲსი

დებდა¹, და ვედრებოდა მათ, რათა დაუტეონ საცთური იგი ბორბტი² და შეუღვენ უფალსა ჩუენსა იესუ ქრისტესა³. და ესრეთ ყოვლითა ღონისძიებითა და კეთილითა სწავლითა მოაქციენა იგინი სარწმუნოებად სასწაულთა მრავალთა აღსრულებითა, რამეთუ სნეულთა განჰკურნებდა⁴ და ეშმაკთა განასხმიდა სახელის-დებითა ქრისტესითა, ვინაჲცა მრავლნი შეე-⁶ძინნეს⁴ სარწმუნოებასა ქრისტეანეთასა⁵ მოძღურებითა ამის ღირსისა მამაკაცისაჲთა. და მრავალნი ტაძარნი კერპთანი დაარღვნა⁶ და ბომონნი⁷ დაამკუნა, ხოლო⁸ ეკლესიანი⁹ აღაშენნა, და ყოველთა ნათელს-სცა¹⁰ და ქრისტეს სარწმუნოებასა ზედა განაბტიცნა, ამიერ დამადგინებელი მუნ მღვდელთა და დიაკონთა, კულად საყდრადვე თესად¹¹ უკუ-მოიქცა¹² ძლე-¹⁰ვასა¹³ აღმადგინებელი ბოროტთა ეშმაკთა ზედა¹⁴ მოძღურებითა და სწავლითა¹⁵ საღმრთოჲთა¹⁶.

7. ხოლო ჩუენ პირველსავე სიტყუასა¹⁷ მოვიდეთ. შემდგომად წარსლვისა¹⁸ ნეტართა ამათ აბიბოს და ისესა განმრავლდა მოსლვაჲ ყოვლით კერძო ნეტარისა იოანესსა¹⁹, დაუტეობდეს სოფელსა²⁰ და იქმნებოდეს მონაზონ, ვითარცა წერილ არს მისთვის²¹ მას შინა ცხორებასა²², რამეთუ მთაჲ იგი, პირველ მალნარი²³, ყოვლად განშიშულდა სიმრავლისაგან მიმავალთაჲსა²⁴ და მუნ დამკვიდრებულთაჲსა, რამეთუ აღიესო ყოველი²⁵ იგი მთაჲ მადიდებელთა²⁶ მიერ²⁷ ღმრთისათა²⁸.

ღამესა შინა ერთსა გამოუჩნდა ნეტარსა იოანეს ყოვლად წმიდაჲ ²⁰ ღმრთის-მშობელი და წმიდაჲ დედაჲ ნინო²⁹ და ეტყოდა მას დიდებული იგი სახილავი³⁰, რათა განსთესნეს³¹ თჳსნი იგი მოწაფენი ყოველთა აღგილთა შინა ქართლისაჲთა. განიღუძა უკუე იოანე და მიუთხრა ჩუენებაჲ ესე ყოველთა³² ძმათა და უბრძანა³³ მათ³⁴, რათა განეშადნენ ძლიერად აღსრულებად ნებასა ღმრთისასა. და წარვიდეს³⁵ თჳთვეული მათგანი აღ-²³გილად-ადგილად, სადაცა მიუძღუეს მათ სული წმიდაჲ. ესმა რაჲ ესე³⁶ მათ, შეწყუნნეს ფრიად განშორებისათჳს მისისა, ვარნა არარაჲ წინაღ-

¹ გამოუცხადებდა K. ² ქრისტეს G. ³ ჰკურნებდა GHOPQR. ⁴ შეეძინეს I, შეეძინნეს C. ⁵ ქრისტეანეთასა| მართალსა B. ⁶ დაარღვნა PQ, დაარღვივნა R, დაარღვნა Q. ⁷ ბომონი HK. ⁸ ხოლო|და R. ⁹ ეკლესიანი K. ¹⁰ ნათელ-სცა FGKMN OP, ნათელ-სცა HQR. ¹¹ თჳსა I, თჳსთა F. ¹² უკმოიქცა BDEGK, უკუნ მოიქცა I. ¹³ ძლევისა QR. ¹⁴ +და R. ¹⁵ სასწაულითა HQ. ¹⁶ ღმრთისათა H. ¹⁷ +თინა GHPOQR. ¹⁸ წარსრულისა G, წარსულისა CDN, წარსვლისა R. ¹⁹ იოანესა K. ²⁰ სოფელთა P. ²¹ მისთვის|მის თჳსსა CKNR, მისსა GP. ²² +მისსა BEFI. ²³ მალნარი|მაჩინარი K. ²⁴ მომავალთაჲსა BEM. ²⁵ ყოველივე K. ²⁶ მადიდებელად G. ²⁷ მიერ—K, მიმართ HQ. ²⁸ ღმრთისათა—I, ღმრთისაჲ EM. ²⁹ ~ნინო დედა BEFM; დედაჲ ნინო|ნინა H, დედაჲ ნინა Q. ³⁰ სახილველ CK. ³¹ განთესნეს CK. ³² +მათ CGHKNOPQR. ³³ მიუთხრა I. ³⁴ მათ—CGHKNOPQR. ³⁵ წარვიდენ P. ³⁶ ესე—E.

მდგომი იკადრეს, არამედ ერჩდეს ნებასა ღმრთისასა¹ და ბრძანებასა² მოძღურისასა³. და წარვიდა თვთუელი მათი, ვითარცა განუჩინა მათ სულმან წმიდამან. მოვიდა უკუე ნეტარი იოანე და მოიყვანა ყოველნი კათალიკოზისა ევლავიოს⁴ წინაშე და აუწყა მას ჩუენებაჲ იგი და ევედრა,
 5 რათა მისცეს მათ⁵ კურთხევაჲ და შეზღუდნეს ივინი ლოცვითა მისითა. ესრეთ უკუე მოიღეს რაჲ⁶ კურთხევაჲ მისი⁷, მრავალი ასწავა მათ⁸ ნეტარმან იოანე, ვითარცა წერილ არს ცხორებასა შინა მისსა. და⁹ წარვიდეს უკუე ყოველნი და თვთუელმან მათგანმან¹⁰ წარიტანნა¹¹ ახალ-
 ნერგთა მათგან¹² ქართველთა მონაზონთა, ვითარცა უბრძანა მათ იოანე.
 10 8. არამედ ნეტარი შიო იყო დაყუდების მოყუარე და ევედრებოდა იოანეს, რათა უბრძანოს მას¹³ დაყუდებით ყოფაჲ. და პრქუა¹⁴ მას იოანე: „შვილო შიო, წარვედ, სადაცა უფალი მიგიძღუეს, რამეთუ გამომიცხადა მე ღმერთმან, ვითარმედ¹⁵ დაყუდებითაცა ცხოვრება წარ-
 ელო¹⁶ და მამა¹⁷ იქმნა¹⁸ დიდსა ლავრასა; არამედ წარვედ¹⁹ და მიიღე
 15 კურთხევაჲ ნეტარისა მეუფისა ჩუენისა²⁰ კათალიკოზისა²¹ და იყავნ უფალი შენ თანა, ვითარცა არასადა დამიტყვა მე²², მდაბალი ესე²³, ბრძოლასა შინა სულთა უკეთურთასა, იგი იყავნ კელასა ამპყრობელ²⁴ შენდა დღე და ღამე, მგარველ და²⁵ ნუგეშინის-მცემელ, და შენ²⁶ წილ მბრძოლ და დამარღუეველ ყოველსა ძალსა და სივერაგესა ეშმაკთასა“.
 20 ესრეთ რაჲ შეზღუდა²⁷ ლოცვითა ნეტარმან იოანე ღირსი კურთხევისაჲ შიო, წარვიდა კათალიკოზისა წინაშე და მოიღო კურთხევაჲ მის მიერ²⁸. და წარემართა დასავალით²⁹ კერძოთა მცხეთასათა კაცთაგან ყოველად უვალთა მალნართა და კლდეთა³⁰ საშანელთა. ვლი და იხილა³¹ კევი რამე ღრმაჲ, უნუგეშინისცემოჲ, ურწყულა, საცხე მგეცთა მიერ და ქუეწარმავალთა გესლანთა, რომელი-იგი მიხედვით ოდენ შედარწუნებდა
 25 კაცობრივსა ბუნებასა. და ვითარ მიმოვლო ადგილი³², თქუა: „ესე იყავნ განსასუენებელ მონისა შენისა, ქრისტე, ღმერთო ჩემო, და მადლი შენი—მწე სიმდაბლისა ჩემისაჲ, და ლოცვანი მამისა ჩემისა იოვანესნი მგარველ

¹ ღმრთისა M. ² ბრძანებასა მოძღურებასა P. ³ მოძღურისასა მამისისა P.

⁴ ევლავიოსის BH, ევლავიოსის P, ევლავიოსისა Q. ⁵ მათქმას CK. ⁶ რაჲ მოიღეს EFIM. ⁷ +და I. ⁸ მათ—CK. ⁹ და—GHOPQR. ¹⁰ მათმან HK. ¹¹ წარიტანა FGO PQR. ¹² მათ K. ¹³ მას—CK. ¹⁴ პრქუაქა N. ¹⁵ ვითარმედ რამეთუ K. ¹⁶ წარივლო M. ¹⁷ მამა CGHKNOPQR. ¹⁸ იქმნე K. ¹⁹ წარვედცა B. ²⁰ ჩუენისა ჩემისა Q. ²¹ ~კათალიკოზისა მეუფისა ჩუენისა G. ²² მე—K. ²³ ესე—CK. ²⁴ აღმპყრობელ CDEFGK; მპყრობელ OP. ²⁵ და—CK. ²⁶ შენ—GHOPQR. ²⁷ შეზღუდა შემზადა HQ.

²⁸ ~მის მიერ კურთხევა I; მიერი CDHKNOPQ. ²⁹ დასავალი G, დასავლით OP.

³⁰ კლდეთა ყოველად GHOPQ, ფრიად R. ³¹ +და იხილა R. ³² +იგი FM. ³³ ადგილი თქუა და თქუა ადგილი CK.

და შემწე ყვენ ჩემდა¹. **პ**ოვა ჩრდილოეთ ვერძთ მდინარესა მას დიდსა, რომელ არს მტკუარი, **ქ**უაბი ყოვლად მცირე, რომელი კმა-ეყოფოდ და მფარველად სხეულსა მას მისსა. ამას შინა დაემკვდრა ნეტარი შიო, მარტოებით² მხოლოდ³ მინდობილი ღმრთისა მხოლოჲსა, თვნიერ საზრდელისა, თვნიერ⁴ სასუმელისა⁴, თვნიერ ყოვლისა ნუგეშინის-ცემისა, რომლითა კაცნი ცხოვნდებიან. ხოლო გარდავლნა რაჲ⁵ ორმოცნი დღენი, იხილა ღმერთმან⁶ გულსმოდგინებაჲ მისი და მიტევებაჲ ზრუნვისა მისისაჲ⁷ მისდა, რამეთუ არცაღა მხალთაგანი⁸ რაჲმე ილუაწა განმაძლიერებელად ვუამისა მისისა, მისცა მას ძალი უმეტესი. და განასრულა ღირსმან შიო სამოცი დღე ყოვლად მიუღებელმან საზრდელისა და⁹ სასუმელისამან¹⁰. და ესრეთ მინდობითა სასოებისა¹¹ ღმრთისაჲთა სურვილით და წადიერებით შეიტკბო მკვდრობაჲ¹² ქუაბსა მას შინა, რამეთუ უგულბელს-ყო თავისა თვისისა ზრუნეაჲ ყოველთავე¹³ მსოფლიოთა და კორციელთა¹⁴ შუებათათჳს და მისცა იგი იწროებათა და ქირთა, რომელთა მიერ მონად და მსახურად სულისა მორჩილებად დადგინებაჲ კორცთაჲ¹⁵ შეუძლოს. ხოლო სასოებაჲ თვისი ყოველი¹⁶ აქუნდა ღმრთისა¹⁶ მიმართ და მის მიერ მოვლოდა¹⁷ შეწვენასა და განძლიერებასა თჳსსა ყოველთა მიმართ საბრკეთა და სივერაგეთა მტერისათა.

ხოლო დღეთა ამათ¹⁸ შინა ვინ გამოთქუნეს ღუაწლნი მისნი, რომელ¹⁹ მოიწოდეს²⁰ მის ზედა განსაცდელნი ეშმაკისანი, რამეთუ არა დაშთა სისრ(ა)თა მისთაგანი²¹, რომელი არა მოიწია წმიდისა ამის ზედა მრავალ-სახედ და მრავალ-ფერად განცლად იგი გულის-სიტყუათა მიერ აურაცხელთა და ჩუვნებათა შინა ოცნებითა²². და ვითარ ვერარაჲ უძლო²³ ამთ მიერ, მერმე²⁴ იწყო შინებად მისდა²⁵ ოდესმე²⁶ სახითა მვეცთაჲთა, ოდესმე სახითა ქუეწარმავალთაჲთა, რამეთუ იქმნის²⁷ ლომ და ვეფხ²⁸ და დათუ და გუელ²⁹ რქოსან, და აშინებნ ოდესმე ღამით და ოდესმე დღისით. ხოლო იხილა რაჲ²⁹, რამეთუ³⁰ გურდემლსა ჰედდა, ანუ კუერსა³¹ სცემდა, კუალად მოიცვალა³²

¹ მარტოებით HQ, მარტოებით C, მარტოებით K. ² მხოლოად M. ³ თვნიერ] და EFGHMOPQR. ⁴ თვნიერ სასუმელისა]სასუმელისა I; სასუმელისა+და PR. ⁵ რაჲ—K. ⁶ ღმერთმან]უღალმან BEI. ⁷ მისისაჲ]მისისა N. ⁸ მხალთაგან K. ⁹ და—B. ¹⁰ სასუმელისაგან EFIM]—B. ¹¹ მინდობითა სასოებისა]სასოებითა და მინდობითა K; სასოებითა CP. ¹² მკვდრობა M. ¹³ ყოველთა I] რომელთაჲ H, რომელთაჲ CGK NOPQR. ¹⁴ კორცთა B. ¹⁵ ყოველი—Q. ¹⁶ ღმრთისა]უღლისა P. ¹⁷ მოვლოდა]მოიწიოდა O. ¹⁸ ამთ I. ¹⁹ რომელი M, რომელნი CDEFGHKNOPQR. ²⁰ მოიწოდის K. ²¹ მისთაგან M. ²² უცნობითა CDGHNOP. ²³ უძლოს CK. ²⁴ მერმე—Q. ²⁵ მისსა I. ²⁶ ოდეს GHOPQR. ²⁷ იქმნი CP. იქმნა M. ²⁸ ვეფხ QR. ²⁹ რაჲ—BEFK. ³⁰ რამეთუ—M. ³¹ კუერსა]კურსა G, ჰაერსა HPQ, ჰერსა CON, ღერსა R. ³² მოიცალა R.

სხვთ კერძო, და ღამესა ჭრთსა ქმნა ესევეთარი რამემ¹ ოცნება: რამეთუ შეკრბეს მუნ დამკვდრებულნი იგი ეშმაკნი და იქნეს² სიმ-
 რავლე ამბოხისაჲ ფრიალ³ და დაესხნეს, ვითარ ჰნებვიდა⁴ მოკლუაჲ მისი.
 არამედ ყოვლად არა შეირყია⁵ ნეტარი ესე ოცნებათა მათგან მათთა⁶,
 5 სრულ ყო გულს-მოდგინებით⁷ და დაწყნარებულად ლოცვაჲ თესი. მერმე
 გამოვიდა ქუაბით და ჰრქუა მათ: „უბადრუქო, არა უწყითა, რამეთუ
 სადა⁸ ძალი ჰრისტესი არს, მუნ თქვენ მიერ არარაჲ⁹ შესაძლებელ არს¹⁰
 აჰა ესერა ესეოდენნი¹¹ დღენი არიან და ყოველსა რომელსა¹² ჰყოფთ, და
 ვერცა მოახლებად¹³ ჩემდა უძლებთ¹⁴, რამეთუ ჰრისტე, ღმერთი ჩემი¹⁵,
 10 ძალ¹⁶ ჩემდა და ცხოვრება და სიქადულ, და მე თქვენგან ყოვლად არა
 გეშინის¹⁷, არამედ უფროასლა აწ¹⁸ მე გეტყვ თქვენ სახლითა უფლისა
 ჩუენისა¹⁹ იესუ ჰრისტესითა: წარვედით და განმეშორენით ჩემგან ყოველ-
 ნი მოქმედნი უსჯულოებისანი. ხოლო ეშმაკნი სიტყუასა ამას ზედა ივ-
 15 ლტოდეს მისგან და ჰრქუეს მას: „შიო, ამპარტავანო ბერო, აჰა ესერა
 ხვალე²⁰ მთავარი ჩუენი მოიწევს²¹ აჰა, რამეთუ აწ²² ბრძოლად და მოკ-
 ლვად არს მოძღურისა შენისა იოანესა²³, და ხვალე მოაკუდინოს იგიცა,
 და მოიწიოს აჰა და მოგაკუდინოს შენცა ბოროტად“. ესე ჰრქუეს და
 წარვიდეს.

ხოლო განიპყრნა გვლნი თესნი ღმრთისა მიმართ ნეტარმან შიო²⁴
 20 და ხალოდა შემწედ ძალსა მისსა, და ღამე იგი განათია გვლ-განპყრობით²⁵
 გარეგან ქუაბისა მის თესისა. და ვითარცა მოეახლა²⁶ ცისკარი, იხილა
 ქუაბსა მას შინა თესსა²⁷ ნათელი მიუთხრობელი, რომლისა²⁸ განცდად ვერ
 შეუძლებდა. და მოეფინა სულწელებაჲ რამემ მიუთხრობელი, ვიდრემდის
 ყოვლითურთ²⁹ აღავსო სული მისი სიხარულითა, და ჰრქუა ქუაბით გამო:
 25 „შიო, მონაო ერთგულო ძისა ჩემისაო, მოვედ!“ და იხილა³⁰ ქუაბისა³¹
 მის³² კარსა მდგომარე დედაკაცი, ყოვლად დიდებული, რომლისა განცდად³³
 უღონო იყო, ხოლო ერთი სხუაჲ³⁴ სახითა მოღუაწეთაჲთა მამაკაცი, ყოვ-
 ლად დიდებული, და სიმრავლე ფრიალ³⁵ ერთა ზეცისათა, რამეთუ გან-
 ლებულ³⁶ იყო ზედა კერძო კლდისა მის, სადა³⁷ იყო მცირე³⁸ იგი ქუაბი

¹ რამემ—R. ² ქნეს BEFIM, ქნეს PQ, იქნეს RO. ³ ფრიალ CGKONPQR.

⁴ ჰნებვიდა P. ⁵ შეირყა M. ⁶ მათთა—R. ⁷ გულს-მოდგინებით—K. ⁸ სადაცა M.

⁹ არარაჲ|არა CDGHNOPQ. ¹⁰ +არარაჲ Q, +არცა ერთი რაჲ ენება P. ¹¹ ესეოდენი B.

¹² რომელსაცა R. ¹³ მოახლებად R. ¹⁴ უძლებო BEFM. ¹⁵ ჩემი—K. ¹⁶ +არს CGH

KNOPQR. ¹⁷ მეშინის—GHOR. ¹⁸ აწ უფროსლა K; აწ—PR. ¹⁹ ჩუენისა|ჩემისა Q.

²⁰ ხვალე—IP. ²¹ მოვალს P. ²² აწ—Q. ²³ იოანესა IKQPR. ²⁴ ~ნეტარმან შიო

ღმრთისა მიმართ F. ²⁵ გვლ-აღპყრობით R. ²⁶ მოახლა I. ²⁷ თესსა—I. ²⁸ რომელი R.

²⁹ ყოვლითურთ—BEFGIM. ³⁰ იხილე R. ³¹ ქუაბის Q. ³² მის—HQ. ³³ +ყოვლად P.

³⁴ სხუაჲ—Q. ³⁵ ფრიალი IM. ³⁶ განათებულ Q. ³⁷ +იგი B. ³⁸ მცირელი K.

და ცადმდე იხილვებოდა მწყობრი ანგელოზთაჲ, რომელნი გლობდეს
 გლობასა სამწყმიდასა¹ ტკბილითა რაჲთმე და მიუთხრობელითა ცმითა და
 ყოველნი იყვნეს ნიშითა ჟღარისაჲთა შექურვილ. ხოლო² საშინელებისა
 მისგან³ დავარდა ნეტარი შიო ჟუეყანასა ზედა, რამეთუ ვერ იტკრთვიდა
 ბრწყინვალეობასა მას განუცდელსა, რომელი დედაკაცისა მისგან გამოჰ-
 კრთებოდა⁴. ხოლო მიჰყო ვითარცა⁵ წუერი რაჲმე კუერთხისაჲ დიდებულ-
 მან⁶ დედაკაცმან, განძლიერა იგი⁷ და ჰრქუა მას: „აღდგე!“ და აღადგინა
 იგი და მისცა ჯელთა შინა⁸ მისთა მსგავსი თოვლისაჲ მცირედი და ჰრქუა⁹:
 „მე ვარ მშობელი ჰრისტეს ღმრთისაჲ, რომელი-იგი¹⁰ შენ შეიყუარე; ხოლო
 ჩემ თანა მდგომარე¹¹ ნათლის-მცემელი არს იოანე. და ვიხილეთ რაჲ სრუ-
 ლი სიყუარული შენი ძისა მიმართ ჩემისა¹², მოვედ¹³ ნუგეშინის-ცემად
 შენდა. აჲ შექამე ეგე, რომელი¹⁴ არს ჯელსა შენსა¹⁵, და ამიერთგან რაჲ-
 იგი ზეცით მოგეცემოდის¹⁶, მას სჰამდი¹⁷, და ნულარა¹⁸ გეშინის¹⁹ ბრძოლა-
 თაგან²⁰ ეშმაკათასა²¹, რამეთუ გაქუს მდიდრად მადლი ღმრთისაჲ. და იქმ-
 ნეს უღაბნოჲ ესე აღსავსე კაცთა მიერ ღმერთ-შემოსილთა, რომელნი მო-
 ბაძვე იყვნენ²² ცხორებასა შენსა, და მაჭებელ შენდა ეგოს²³ იგი²⁴ უქუნი-
 სამდე²⁵.

ხოლო მოევო რაჲ ნეტარი შიო თავსა თვსსა²⁶ და ცნა მეურნეობაჲ
 ღმრთისა და უბიწოასა დედისა მისისაჲ, და ჰამა საზრდელი იგი²⁷, რო-
 მელი აქუნდა ჯელთა მისთა, მსგავსი თოვლისაჲ, რომელი მოუძღუნა²⁸
 ბრწყინვალემან მან დედაკაცმან. დატება პირი²⁹ მისი მიუწოდომელითა³⁰
 რაჲთამე³¹ სიტკობებითა და სიხარულითა³² განძლიერდა; ილოცვიდა³³
 ღმრთისა მიმართ და იტყოდა: „მ³⁴ იესუ, სახიერო და³⁵ კაცთ-მოყუარეო,
 რომელი იშვე წმიდისაგან ჰალწულისა³⁶ და ღმრთისმშობელისა, რათა
 აცხოვნენ შეცთომილნი ეშმაკისაგან³⁷ და გამოიკსნენ³⁸ მოსაენი და ღმრ-
 თად³⁹ კორცმესხულად აღმსარებელნი შენნი მანქანებათაგან მისთა. შენ
 მეუფეო უფალო, მომეც მე, უღირსსა ამას მონასა შენსა⁴⁰, მოთმინებით

1 სამწყმიდაობისასა Q. 2 ხოლო R. 3 საშინელებისაგან მისისა K. 4 გამო-
 კრთებოდა DHKMNOPQR. 5 ვითარცა—K. 6 +მან CGHKMNOPQR. 7 იგი—Q.
 8 შინა—R. 9 +მას B. 10 -იგი—R. 11 მდგომელი R. 12 ჩემისა|შენისა M. 13 მოვე-
 დით P. 14 რომელ IMP. 15 შენსა|შენსა Q. 16 ~მოგეცემოდის ზეცით GHOPQR.
 17 ჰამდე R. 18 ნულარა I. 19 +შენ K. 20 მბრძოლთაგან K. 21 ეშმაკისათა BEIM.
 22 იყვნეს BR. 23 ეგოს—M. 24 იგი—CK. 25 ~უქუნისამდე იგი M. 26 თავად თვსად
 CGHKMNOPQR. 27 იგი|იქი R. 28 პირი|ლირისი M. 29 მიუწოდომელით M, მიუწითომელი-
 თა P. 30 რაჲთმე Q, რათმე OPR. 31 +და BCEFGHIKMNOPQR. 32 და ილოცვიდა
 P. 33 მი GQR. 34 და—R. 35 ჰალწულისაგან PQ. 36 ეშმაკისგან MOP. 37 გამოიხსენ
 HQ, გამოიკსნენ P. 38 +და BM. 39 შენსა—CK.

დადგრომა ადგილს მას¹ შინა, რათა² სათნოდ შენდა ადგასრულნე ნე-
შტნი ესე დღენი ცხოვრებისა ჩემისანი, და ღირს მყავ მეცა სხუათავე თა-
ნა, შენ მიერ შეწყალებულთა, ხილვად კეთილთა მათ საუკუნეთა მეოხე-
ბითა ყოვლად უზრუნველისა დედოფლისა ჩუენისა, უბიწოასა დედისა შე-
ნისათა, და დიდებულთა წმიდათა მოციქულთათა³ და წმიდისა მამისა
ჩუენისა⁴ იოანესითა.

ამათ⁵ მეტყუელი ცრემლითა⁶ დააღტობდა ქუეყანასა ვანგრძობი-
ლად ლოცვისა აღმასრულებელი⁷ და მუკლთ-მოდრეკით⁸ მადლობისა შემ-
წირველი⁹ უფლისა¹⁰ მიმართ მრავალთა დღეთა შინა¹¹. ხოლო ამას¹² შინა
ვითარცა¹³ წარკდეს დღენი რაოდენნიმე¹⁴ და¹⁵ დადგრომილ იყო ნეტარი
შიო ლოცვისა და მარხვისა შინა შეუორგულებელსა, იხილა ღმერთმან გულს-
მოდგინება და მოთმინება¹⁶ მისი და ვითარ არა პრიდებდა ჯორცთა
თვსთა ესევეთარსა იწროებასა და უღონოებასა შინა დასჯად¹⁷ ნაკლუ-
ლევანებისა მიერ ყოველთავე საჭიროთასა, ვინაჲცა მანვე სახიერმან და
კაცთ-მოყუარემან ღმერთმან¹⁸ არა უგულებელს-ყო მონაჲ თვისი, არამედ,
რომელმან ელია¹⁹ ყორნისა მიერ უდაბნოს გამოზარდა*, მან²⁰ აქა²¹ მსახუ-
რიცა²² თვისი შიო, შურსა საღმრთოსა შემშურებელი²³, ზარდა საზრდე-
ლისა²⁴ მოვლინებითა, რამეთუ²⁵ ტრედისა მიერ დღითი-დღე მოუფლენდის
მას²⁶ საჭიროსა ნუგეშინის-საცემელსა²⁷ ჯორცთასა და ამას თანა წყალოცა
კმა-საყოფელი მონიჭა მის განკმელისა კლდისაგან²⁸, მარჯუენით კერძო
ქუაბისა მის, რომელსა შინა იყოფებოდა. ესევეთარი რაჲ ღმრთისამიერი
მეურნეობაჲ²⁹, მის ზედა ქმნული³⁰, იხილა წმიდამან შიო, მადლობასა და
ქებასა შესწირვიდა მისა³¹, მეტყუელი³²: „მ³³ უფალო დიდებისათ და ღმერ-
თო ყოვლისა ნუგეშინის-ცემისაო, იყავნ სახელი შენი კურთხეულ უკუ-
ნისამდე³⁴, რამეთუ დიდებულ³⁵ არს წყალობაჲ შენი ჩუენ ყოველთა ზე-
და, ვინაჲთვან კაცთაცა³⁶ და საცხოვარსა აცხოვნებ შენ, უფალო, სიმრავ-
ლისაებრ³⁷ წყალობათა შენთასა, რომელმან ჯერ-იჩინე ჩუენიცა³⁸, უღირ-

* III მეფეთა 17, 2-7.

¹ ამას CGHKNOPQR. ² რათა—M. ³ +და ყოველთა წმიდათა საუკუნითვან
სათნო ყოფილთა შენათა CGKNOPQR. ⁴ ჩუენისა|ჩემისა Q. ⁵ ამათი CEFHGKMN
OPQR. ⁶ ცრემლით I. ⁷ აღმასარებელი ER. ⁸ მეტლ-მოდრეკით G. ⁹ შემწირველი—P.
¹⁰ უფლისა|ღმრთისა P. ¹¹ ~შინა დღეთა R. ¹² ამათ P. ¹³ ვითარცა—P. ¹⁴ რაოდენ-
ნიმე GI. ¹⁵ და—GK. ¹⁶ ~მოთმინება და გულს-მოდგინება P. ¹⁷ დასჯად H.
¹⁸ ღწიუფალმან P. ¹⁹ ელია H. ²⁰ მანვე BEFIN. ²¹ +და CGHKMOPQ. ²² მსახუ-
რი I. ²³ შემშურებელი CK. ²⁴ საზრდელითა K. ²⁵ რამეთუ|ხოლო GQ. ²⁶ მოუფ-
ლენდის მას—G. ²⁷ ნუგეშინის-საცემელსა E. ²⁸ კლდისგან MP|+და P. ²⁹ მეურნეო-
ბა K. ³⁰ ქმნილი BEFMR. ³¹ მისსა FHKQ, მისა—R. ³² მის მეტყუელისა P.
³³ ში QR. ³⁴ ~უკუნისამდე კურთხეულ P. ³⁵ დიდ CGKNOPQR. ³⁶ კაცთა CGHKPR.
³⁷ სიმრავლისაგან K. ³⁸ ჩუენიცა|ჩემიცა BCEFGKMNOPQR.

სისა და¹ უნდოასა, ზრუნვაჲ, ვინაჲცა ყოვლისათვისვე² ვმადლობ სახი-
ერებათა შენთა, რომელი³ არა დამიტევებ მე, ცოდვილსა ამას და უკმარსა
მონასა შენსა“.

ესრეთ ზეგარდამოასა მოურნეობისა⁴ მიმთხუელი ღმრთისაგან იხა-
რებდა სულითა და აღიდებდა მეუფესა და მფლობელსა ყოველთასა,
რომელმან წყალობით მოხედდა ყო მის ზედა. და მიერთვან დასძინა
მღვძარებაჲ და ლოცვაჲ სხუათა ყოველთა თანა⁵ მოღუაწებათა, რამეთუ
ავრძნობდა იგი უხილავად წყობასა⁶ მისა⁷ მიმართ ბოროტთა მტერთა
ეშმაკთასა⁸, ვინაჲცა განძლიერებულ იქნა საღმრთოასა ძალისა მიერ და
მოეცა მას⁹ ძალი წმიდისა¹⁰ სულისა¹¹ მიერ დათრგუნვად თავსა¹² შხაკუ-
ვარისა გუელისასა¹³ და ზესთა ქნად ისართა და¹⁴ მანქანებათა მისთა; და
წარიოტნა იგინი დღე ყოველ ფსალმუნებითა¹⁵ და ზე დგომითა, ლოცვი-
თა¹⁶ ღმრთისა მიმართ, რამეთუ პირსა შინა თვისსა მოაქუნდა სიტყუაჲ
წინასწარმეტყუელისა დავითისი¹⁷ სამარადისოდ: «უფალი ნათელ ჩემდა და
მაცხოვარ ჩემდა¹⁸, ვისა¹⁹ მეშინოდის²⁰. უფალი შესავედრებელ არს²¹ ცხოვ-
რებისა ჩემისა, ვისგან შევძრწუნდე... აღ-თუ-დგეს ჩემ ზედა²² ბრძოლა,
ამისთვისცა²³ მე შენ ვესაგ*». და კუალად: «მომადგეს მე²⁴ და მომიცვეს მე
და სახელითა უფლისაჲთა ვერეოდე²⁵ მათ²⁶...»**. «საფრკვე შეიმუსრა და
ჩუენ განვერნით ამათ». და ესევეითართა ლოცვათა ზედ-დამკობელი²⁷
ბოროტთა ეშმაკთა ძალსა²⁸ განიოტებდა მათ²⁹ ნიშთა³⁰ საუფლოასა ჭუა-
რისაჲთა მარტოებით³¹ მყოფი და მხოლო ღმრთისა მიმართ ვალობათა და
ქებათა აღმავლენელი³² მყუდროებით³³ თვისაგან³⁴.

9. ხოლო ამას შინა წარტლეს რაჲ მრავალნი³⁵ ეამნი³⁶, ინება ზე-
გარდამომან განგებულებამან გამოჩინებაჲ ბრწყინვალისა ამის³⁷ სანთლი-
საჲ³⁸, ვინაჲთგან არცა³⁹ შესაძლებელ იყო ქალაქისა, მთასა ზედა სათნოე-
ბათასა დაფუძნებულისა, ესრეთ უმეცრებასა შინა დაფარვაჲ***. ამისთვის-
ცა სასანთლესა⁴⁰ ზედა მალალსა დადგმულ⁴¹ იქნა მნათობი ესე ნათელი,

* ფსალმ. 26,1-3. ** ფსალმ. 117,11. *** მათ. 5,14.

1 დაქმის CK, ამის და DGHNOPQ. 2 ყოვლისავეთს I. 3 რომელირა მეთუ I.
4 მეურნეობისა P, მოურნეობისა GR. 5 თანა—GHI. 6 წყობასაწყალობასა MQR.
7 მისსა GHK. 8 ეშმაკთასა I. 9 მას—GHOPQR. 10 სწმიდისა CK. 11 ძალისა
მიერ და მოეცა მას ძალი წმიდისა სულისა—I. 12 თავისა M. 13 გუელისა შხაკუვა-
რისასა GHOPQR. 14 და—CK. 15 ფსალმუნითა M. 16 ლოცვათა GOQ. 17 დავითისა
BFM. 18 + და P. 19 ვისსა N. 20 მეშინოდი R. 21 არს—K. 22 ჩემ ზედა—K.
23 ამისთვის K. 24 მე—CKN. 25 ვერეოდი EFIM. 26 მათ—I. 27 ზედა-დამკობელი K,
ზედ-დამკობელი R|მათი BIM. 28 ძალსა—QH, ძალისა CGKNOPR. 29 მათ—
BCEFIKM. 30 ნიშთა BDOR. 32 მარტოებით HQ|და რტოებით M. 32 აღმავლენე-
ლი K, აღმავლენელი D, აღმავლენელი F. 33 მყუდროებით Q. 34 თვისაგან Q.
35 მრავალნი—Q. 36 მრავალი ეამნი K. 37 მის BEFIM. 38 ნათლისა M. 39 არცაქარა I.
40 სახთლესა CK. 41 დადგომილ BM.

რათა ნათობდეს იგი ყოველთა* და განათლდებოდინ მოძღვრებათა მისთავან სულნი მორწმუნეთანი. ამისთვისცა მრავალ ჟამ დაფარული ესე საუნჯე გამოაცხადა ლქერთჳნ სახითა ესევეთართა. რამეთუ მას ჟამსა¹ იყო ვინმე მამაკაცი საჩინოჲ, მთავარი ციხე-დიდისაჲ, სახელით² ევაგრე, შვილი ღმრთის მსახურთა და მორწმუნეთა მშობელთა, და სიყრმით თვისიგან ღმრთის-მსახურებასა და საღმრთოთა წერილთა წურთასა შინა აღზრდილი. ესე³ ოდესმე, დღესა ერთსა, გამოვიდა⁴ შვილთა და⁵ მონათათვისთა⁶ თანა ნადირობად იმიერ მტკურისა, სადა-იგი იყოფებოდა⁷ სანატრელი შიო. ხოლო ვითარცა⁸ მიიწივნეს ივინი ამას ადგილსა, მიმოდაიბნინეს ყოველნი მარჯულ და მარცხლ⁹ ძიებად ნადირისა. ხოლო ევაგრე¹⁰ ხოლო¹¹ მდგომარე იყო ერთსა ადგილსა და იქი და აქა ხეღვიდა, რათა იხილოს რომელიმე¹² მის მიერ ძიებულთა ნადირთაგანი¹³, და განგებითა საღმრთოთა¹⁴ იხილა ტრედი იგი პირველ ქსენებული, რამეთუ მიაქუნდა საზრდელი წმიდისა შიოს მიმართ¹⁵ მსგავსად ჩუეულებისა. ხოლო ევაგრე¹⁶ მიხედვიდა ტრედსა მას სიმბხლით, სადა-იგი შევიდა, და იხილა ადგილი იგი და დაისწავა¹⁷. ამისა შემდგომად ნადირისა კმასაყოფელისა¹⁸ მომნადირებელი წარვიდა სახიდ თჳსად¹⁹.

ხოლო ზვალისა დღე კუალად²⁰ განვიდეს ნადირობად, ვითარ და უწინარესსა²¹ დღესა. და ვითარცა²² მიმოვიდოდეს სხუანი ყოველნი²³ ძიებად ნადირისა, კუალად ევაგრე მდგომარე იყო მახლობელად ქუების მის, სადა-იგი²⁴ იყოფებოდა²⁵ ღირსი შიო²⁶. და აჰა ესერა ხეღვიდა ტრედსა²⁷ მას, რომელი ეხილვა უწინარესსა²⁸ დღესა მიმდებელად საზრდელისა პირითა თვისითა ბერისა მიმართ. ესე რაჲ იხილა ევაგრე, განცკვრებულ²⁹ იყო განსაკვრებულსა³⁰ ამას სახილავსა ზედა, ვინაჲცა შეუდგა კუალსა ტრედისასა, რათა ცნას³¹ ზედა-მიწვენით³², თუ რომლისა³³ მიზეზისათჳს აწლა³⁴ ორგზის იხილვა მის მიერ ტრედი მიმდებელად საზრდელსა³⁵ მის

* მათ 5, 15.

¹ მას ეჟას|მას I; + შინა BCDEGHKMNOPQR. ² სახელი I. ³ + პირველ თქმული ევაგრე (ევეგრე, K) CGHKNOPQR. ⁴ განვიდა CGHKNOPQR. ⁵ + და Q. ⁶ თვისთა—Q. ⁷ იყოფოდა CK. ⁸ ვითარცა—H. ⁹ მარცხულ GHKOPQR. ¹⁰ ევაგრი—I. ¹¹ მხოლო—CKP. ¹² რომელიმე—R. ¹³ ნადირთაგან R. ¹⁴ ღმრთისათა R. ¹⁵ მიმართ—CK. ¹⁶ ევარგეზე, ევაგრი CK. ¹⁷ ისწავა R, დაისწავლა M. ¹⁸ კმასაყოფისა GHOP QR. ¹⁹ თჳსა I. ²⁰ კუალად—R. ²¹ უწინარესსა Q, უწინარესსა M. ²² ვითარ R. ²³ ყოველნი|იგი R. ²⁴ სადა იგი|სადა BEFM. ²⁵ იყოფოდა CP. ²⁶ შიო—R. ²⁷ ტრედსა|ენეტარსა Q. ²⁸ უწინარსა H, უწინარესა KQ. ²⁹ განცკვრებულ FGK. ³⁰ განკვრებულსა CK, განსაკვრებულსა G. ³¹ კსენან Q. ³² ზედმიწვენით NOPR. ³³ რასა R. ³⁴ აწლა—P. ³⁵ საზრდელისა BEFIMR.

აღვლისა მიმართ. ხოლო ვითარცა¹ მიიწია², იხილა წმიდა³ მამა შოი, მჯდომარე ქუაბსა მას შინა და⁴ მადლობისა⁵ აღმავლენელი⁶ ღმრთისა მიმართ⁷, და ევაგრე უკუე განკურვებული⁸ უცხოსა ამას სახილაგსა ზედა, ზარგანჯდრილი მოშიშებით⁹ იტყოდა მისა მიმართ, რამეთუ გულისკმა-ყო ღმრთისა¹⁰ ძლით¹¹ დაყუდებამ მისი¹² ქუაბსა მას შინა: „ვინ ხარ და სა¹³ დაათ, მ¹³ კაცო ღმრთისაო?“ ხოლო ბერი ეტყოდა მას¹⁴: „მე კაცი ვარ უცხოა და ქრისტეს მოსავი, ხოლო ვიყოფები ქუაბსა ამას შინა მცირესა, განშორებული მსოფლიოთა ამმოხთაგან¹⁵, რათა მყუდროებით აღვა-სრულნე¹⁶ დღენი ცხოვრებისა ჩემისანი¹⁷ და ესრეთ უშფოთველად თანამ-ღებსა მადლობისა¹⁸ და დიდების-მეტყუელებისა¹⁹, სრულ-ყოფელი ყო-¹⁰ ველთა მუჟუნისა და უფლისა²⁰ მიმართ, სათნო-ვეყი, ქრისტესა, ღმერთსა ჩუენსა. ხოლო ევაგრე²¹, მსმენელი ამათი²², ნეტარისა და ღირსისა შოთას-გან²³, მზიარულ იქმნა ღრად სულითა²⁴ და იტყოდა მისა²⁵ მიმართ: „ცხოველ არს უფალი და ცხოველ არს სულა შენი, არასადა დაგიტეო²⁶ შენ ანიერთგან და არცალა წარვიდე სახიდ ჩემდა“. ხოლო ბერი ეტყო-¹⁵ და მას²⁷: „ვერ ძალ-ვიცა²⁸, შეილო, მოთმენა²⁹ სიფიცხისა³⁰ და უღონოე-ბისა³¹ ამის³² უდაბნოასაჲსა, რამეთუ ვითარ გამოაჩინებს სახე შენი; მრავლითა ფუფუნებითა აღზრდოლსა გხედავ შენ, ვინაჲცა წარვედ³³ სა-ხიდ შენდა სამარადისოდ შიშსა ღმრთისასა³⁴ მკონებელი გონებასა შინა შენსა, რათა დაგიცვას შენ ყოველთაგან სავენებელთა³⁵ სულითა“.

და ევაგრე კუალად სიტყუასა უგებდა³⁶ ბერსა: „დალაცათუ დღეს-ვე³⁷ იყო³⁸ სიკუდილი ჩემი შენ თანა, არცა ესრეთ დაგიტეო შენ, ღმერთ-შემოსილო მამაო, არამედ აჲა დავადგრე შენ წინაშე და შენ თა-ნა ძვრხილულობა³⁹ და იწროებამ ყოველივე აღვირჩიო, ვიდრეღა უკუნ-ქცევაჲ კუალად მსოფლიოთა შუებათა⁴⁰ მიმართ და განსუენებათა, რო-²⁵ მელნი მრავალთა შფოთთა მიერ აღსავსე არიან“.

1 ვითარცა—M. 2 ევაგრე E. 3 წმიდა—R. 4 და—P. 5 მადლობისა MN. 6 აღმავლელი K. 7 მიმართ—Q. 8 განკურვებული G. 9 მოშიშებით—I. 10 ღმრთის K. 11 ძლით R. 12 მისი—CK. 13 მი QR. 14 ეტოდა მას—R. 15 ამმოხებთაგან IR. 16 აღვასრულენ D. 17 ჩემისანი ქუენისანი K. 18 მადლობისა EGHKMNQOR. 19 დიდების-მეტყუელებისა FGHKMNQOR. 20 უფლისა ღმრთისა R. 21 ევაგრე E. 22 ამათი მსმენელი I. 23 შოთასგან EFGHMQR. 24 სულითა მადლითა GR, მადლითა HOQ. 25 მისა Q. 26 დაგიტეოს H. 27 მას—R. 28 ვის HQR. 29 მოთმენად P, მოთმენად GH OQR, მოთმენება I. 30 სიფიცხისა BCEFGIKPNR, სიფიცხისა M. 31 უღონობისა FGKMNOP,—H; და უღონობისა—Q. 32 უღონობისა ამას—IR. 33 წარვედ ვინა-ჲცა Q 34 ღმრთისა. F. 35 სავენებელითა M, საცნობელითა R. 36 სიტყუას-უგებდა IM OQR. 37 დღესვე CIK. 38 იყო M. 39 ძვრ-ხილულობა I. 40 შუებათა მფოთებათა G.

ხოლო ვითარცა იხილა წმიდამან შიო სიმტკიცე გონებისა მისისაჲ, თქუა ევაგრეს მიმართ: „აწ უკუე ვინაჲთგან ესრეთ შეგიყუარებებს უღაბნოჲ და ღმრთისათჳს იწროებით¹ ცხოვრებაჲ, მერჩიი მე, ყოველივე² რაჲცა გრქუა შენ“. და ევაგრე³ მიუგო: „ყოველი⁴ რომელი მიბრძანოს⁵ სიწმიდემან შენმან, მხიარულებით ვყო და შევიწყნარო იგი სიტყჳსაებრ შენისა“. ხოლო ბერმან მისცა მას⁶ კუერთხი თჳსი, რომელი⁷ აქუნდის⁸ კელთა მისთა და პრქუა⁹: „წარვედ, შვილო, და წარიღე ესე, და მი-რაჲ-ხვ-დე მტკუარსა ზედა, შთაყავ ევე წყალსა შინა და შეწვევნითა უფლისა ჩუენისა⁹ იესუ ქრისტესითა გზა-გვემს¹⁰ მდინარე იგი და წილ-კელ¹¹ ჳეკლად, და¹² მისრულმან სახილ¹² თჳსად, განაგე ყოველი¹³ საცხოვრებელი შენი, ვითარცა ღმერთსა სთნდეს, და კულად უკ-მოიქეც¹⁴ ჩუენდავე¹⁵. ხოლო მოიწო რაჲ მდინარესა ზედა, მსგავსად პირველისა, კულად¹⁶ შთაყავ კუერთხი ესე ჩემი მას შინა და, უკუეთუ გზა-გვეს, მოვედ ჩემდა მომართ¹⁷ მოსწრაფებით, რამეთუ ნება არს ღმრთისა¹⁸; ხოლო უკუეთუ არა განი-¹⁹ბოს და არცა ერჩდეს ამას კუერთხსა არა გზა-ყოფელი შენი შორის მისსა, უკუნ-იქეც¹⁹ სახილ თჳსად²⁰, ვინაჲთგან მტკიცელ უწყოდე, არა სთნავს ღმერთსა კელ-ყოფაჲ ევე შენი“.

მაშინ ევაგრეს დაღაცათუ მძიმე უჩნდა სიტყუაჲ იგი წმიდისაჲ ყოვლითურთ დატვევებისათჳს და²¹ განშორებისა რაოდენადცა ღირსისაგან, ²² არამედ ეგრეცა²² მორჩილ ექმნა ბრძანებასა მისსა, ფიცთა დასარწმუნებელთა²³ მიმღებელი მისგან, რათა არა იელტოდის მიერ ადგილით, რამეთუ იტყოდა გონებასა შინა თჳსსა ევაგრე, ვითარმედ²⁴: „ნუსადა ჩემ ძლით²⁵ დაუტეოს ადგილი ესე, რომელსა შეურაცხ-უქმნიან ყოველნივე²⁶ შფოთნი ქუეყანისანი და აქა²⁷ შინა მარტოებით და იწროებით აღურჩე-²⁸ვის ცხოვრებაჲ შორს²⁸ კაცთაგან და ყოველთავე ამბოხთა²⁹ სოფლისათა“. ამისთჳსცა ფიცით მიიღო სიმტკიცე ბერისაგან, რათა დაადგრეს მას ადგილსა ვიდრე უკუნ-ქევეადმდე მისა³⁰. ხოლო წმიდამან აღთქუებით დაარწმუნა არასადა წარსლვაჲ³¹, ვიდრე მიწვენადმდე მისდა. და ეს-

¹ იწროება I, იწროებითი K. ² ყოველსავე R. ³ ევაგრემ H. ⁴ ყოველივე Q. ⁵ მას—R. ⁶ რომელი|რათა BMR. ⁷ აქუნდა K, აქუნდეს BCMR; რომელი აქუნდის| რათა აქუნდეს EF. ⁸ +მას GHOPQR. ⁹ ჩვენს G. ¹⁰ გზას-გვემს B, გზა-გვეს F, გზა-ქვემს H; გვემს+შენ CGHKNOPQR. ¹¹ წილ-კელ GK. ¹² სახით I. ¹³ ყოველი-ვე CHKNOPQR. ¹⁴ მოიქეც I, უკუმოიქეც FH. ¹⁵ ჩემდავე EFIMPQ. ¹⁶ კულად—HKQ. ¹⁷ მომართ—I. ¹⁸ ~ღმრთისა არს CK. ¹⁹ უკუნ-იქეც CEFHGK. ²⁰ თჳსა K, თჳსსა I. ²¹ და—G. ²² ეგრეთჲ BEFIMPR. ²³ დასარწმუნებელთა|და სარწმუნობათა HQR. ²⁴ ვითარმედ—I. ²⁵ ჩუენ ძლით K. ²⁶ ყოველივე K, ყოველნი GOPQR. ²⁷ აქა| არა M. ²⁸ შორის CGHKR. ²⁹ ამბოხებათა K. ³⁰ მისსა I. ³¹ წარსულა R.

რეთ¹ კუერთხისა თანა კურთხევასა ბერისასა² მიმღებელი ევაგრე წარუდა
 აღსრულებად ბრძანებულისა. და ვითარცა³ მიიწია მდინარესა ზედა,
 ჰრქუა ყრმისა ერთსა, რათა⁴ წარვიდეს და ჰრქუას⁵ ყოველთა⁶ სახლელ-
 თა მისთა, რომელნი⁷ იყვნეს ნასდაგის[ს], რათა მიიწივნენ⁸ წინაშე მის-
 სა ციხედიდად⁹. ხოლო მან შთაყო კუერთხი იგი მას შინა, ვითარცა⁵
 მცნებულ¹⁰ იყო მისთვის ბერისაგან, და¹¹ (მ¹² საკრგელი!) მეყუსეულად
 მდინარე ესე დიდი, რომელსა ყოველნი მეცნიერ ხართ, განიბო საშუალ
 შეკდიმებული განჯმელისა კუერთხისაგან¹³ და გზა სცა ევაგრეს დაულ-
 ტოლველითა ფერჯითა სლვად მას შინა.

ხოლო ვითარცა მივიდა სახიდ თვსად, განავო ყოველივე¹⁴ საცხოვ-
 რებელი თვისი, ვითარცა ემცნო მისთვის ბერსა. და მისცა გლახაკთა უმე-
 ტესი კერძო¹⁵ მონაგებთაგან თვისთა, და ჯიხაროდენსა¹⁶ დამტვევებელი
 ნათესავთა და სოფლისა, მოსწრაფე იყო, ვითარ სხუაჲ ვინმე
 ლოთ¹⁷ სეგორს, ღმრთისა მონისა მიმართ მიწეწანად, არლარა მიმხედველი
 გონებითა და თუალითა სოფლამდე¹⁸, რამეთუ მოშიშებდა¹⁹, ნუსადა¹⁵
 მართლ უკუნ მხედველი არა წარმართებულ იქმნეს სასუფეველისა მიმართ
 ცათაჲსა, ვითარ²⁰ ძველ მარილისად შეყინებული²¹ მიწიერთა და სოდო-
 მებრთა²² ცნობა-ვნებულებათათვის, ^{23*} ვინაჲცა მალიად მქონებელ²⁴ იყო
 სლვასა კიდედმდე²⁵ მდინარისა კელთა შინა მქონებელი კუერთხსა ბერი-
 სისა²⁶. და²⁷ მსგავსად პირველისა შთაყო წყალსა მას შინა კუერთხი იგი
 ღირსისა შიოჲსი და კულად გზა სცა²⁸ ფრიად დიდმან და საზარელმან
 წყალმან²⁹.

ეჲა ძლიერებაჲ შენი, ქრისტე ღმერთო! ესე სასწაული³⁰ არა უდა-
 რეს არს, ძმანო³¹, სასწაულსა მას, რომელი იქმნა წინასწარმეტყუელისა
 და ღმრთის-მზილველისა მოსეს კუერთხისა მიერ,^{**} რამეთუ დაღაცათუ²⁵
 მუნ ღმერთი იყო მბრძანებელი და წინასწარმეტყუელთა უპირატესი მოსე,
 ბრძანებული მსახური საღმრთოჲსა დიდებისაჲ, არამედ აჲა მადლით³² გან-

* შესაქმ. 19, 22—26. ** გამოსლვ. 14, 16—22.

¹ ესრეთ[ესე] K. ² ბერისა CHNOR, კურთხევასა ბერისა K. ³ ვითარ R. ⁴ რა-
 თა]და GO. ⁵ ჰრქუეს G. ⁶ ყოველთა—R. ⁷ რომელი K. ⁸ მიიწივნეს R. ⁹ ციხედ
 დიდად K. ¹⁰ მცნობელ G. ¹¹ და—P. ¹² ში MPQR. ¹³ კურთხისგან M. ¹⁴ ყოველი
 EFM. ¹⁵ კერძო GR. ¹⁶ გიხაროდენისა Q. ¹⁷ ლოტ CHNOPR. ¹⁸ სოფლამდე BIM,
 სოფლამდი CGHNOPQR, სოფლამდი DK. ¹⁹ მო-შიშებდა R. ²⁰ ვითარ—GOPQR.

²¹ შეყენებული H. ²² სოდომებთა CK. ²³ -ვნებულობათათვის H, -ვნებულობათათვის QR.

²⁴ მქონებელი Q. ²⁵ კიდედმდე K, კიდედმი GHONPR, კიდედმე CM. ²⁶ ~კუერთხსა
 ბერისისა კელთა შინა მქონებელი G; ბერისა M. ²⁷ და—P. ²⁸ +წყალმან მან CGH
 KNOQP; +წყალმან R. ²⁹ წყალმან—CGHKNOPQR. ³⁰ +ძმანო GH. ³¹ ძმანო—GH.

³² მადლითა R.

ღმრთობილი სულისა წმიდისა¹ მიერ², მსახური და მონა ღმრთისაჲ შიოხსი იყო მბრძანებელი ახლისა ამის მოსესი, რომელმან კურთხისა ცემითა განიყვანა ისრაელი³, ვგრეთვე ევაგრე შორს ყო⁴ გონებაჲ თჳსი ყოველთავე ქუეყნიერთა⁵ ზრუნვათაგან ხედვად ღმრთისა მიმართ. ხოლო მეგეტელი⁶—შემაწუხებელნი სულისანი, ბოროტნი გულის-სიტყუანი—დანათჳნი⁷ სიღრმეთა⁸ შინა დავიწყებისათა⁹ და ყოვლითურთ დაფარნა იგინი სამ-მოკცევთა შინა მდინარებრთა¹⁰ ცრემლთა ნაკადულისასა¹¹. კულად ესე სასწაული არა უმცირეს¹² არს, რაჟამს იორდანე განაპო ელისე ხალენითა ელიასითა¹³ და ვთქუა რამე შეკადრებით, მუნ ხალენი იყო შემცურველი გორცთა მათ¹⁴ დიდისა წინასწარმეტყუელისათა და მრჩობლ¹⁵ მიმღებელსა სულისა საწინასწარმეტყუელთასა¹⁶ აქუნდა¹⁷ ელისეს, მან სამ-გზის სცა¹⁸ და ვგრეთ განიპო, ხოლო აჲა კურთხი მოლუაწისა კვლთა შინა უსრულისა¹⁹ აცისათა, და²⁰ ორ-გზის განაპო ერთ-გზის შთაყოფითა. გარნა მუნცა ღმერთი იგმოდა და აჲცა. იგივე აღიდებს მოშიშთა მისთა; დიდება დიდსა მას²¹ დიდებულსა სახელსა მისსა!²²

ესევეთარი კადნიერებაჲ მოელო ღმრთისაგან საკუთარსა მონასა მისსა სანატრელსა შიოხსი, რამეთუ²³ განკმელისაცა კურთხისა მიერ მხოლოდ²⁴ ბრძანებით²⁵ სხუათა მიერ აღვრ-ასხმიდა ბუნებასა წყალთასა²⁶ და შორის მათსა გზასა²⁷ გარეშე ჩუეულებისა კელსა²⁸ დასდებდა²⁹, რამეთუ ესევეთართა სასწაულთა მიერ უწყის ღმერთმან შემკობაჲ მსახურისა თჳსისაჲ, ვინაჲცა ვისწრაფოთ ჩუნცა სიწმიდისა მიერ და კრძალულებისა სათნოყოფა³⁰ ღმრთისა, რათა მოვილოთ მაღლი საუკუნეთა კეთილთა მიმთხუევისა.

ხოლო ჩუნ პირველსავე სიტყუასა მოვიდეთ³¹.

ესრეთ³² საღმრთოჲსა სურვილისა³³ მიერ აღძრული ევაგრე, ღირსი³⁴, ვითარცა მოიწია წინაშე ბერისა, ყოველსავე ბრძანებასა მისსა სრულმყოფელი, თქუა წმიდისა მიმართ: „წმიდაო მამო, ვითარცა მიბრძანე,

* IV მეფეთა 2, 14. ** ასეა (მოსალოდნელი იყო: ორ გზის).

¹ ~წმიდისა სულისა K. ² ~მიერ წმიდისა I. ³ ისრაელი MQR. ⁴ ევრეთვე ევაგრე შორს ყო—CDGHKNOPQR. ⁵ ქუეყნისათა R. ⁶ მეგეტელი I. ⁷ დანათჳნი CK. ⁸ სიღრმესა I, და სიღრმესა CK. ⁹ დავიწყებისასა I. ¹⁰ მდინარეთა Q. ¹¹ ნაკადულისა M. ¹² უმცირეს[უმცირ] R. ¹³ ელიასითა HQ. ¹⁴ მათ—P. ¹⁵ მრჩობლსა K, მრჩობლს C. ¹⁶ საწინასწარმეტყუელთასა I]+რომელი BI. ¹⁷ აქუნდა[რომელი] აქუნდა EF. ¹⁸ სამ-გზის სცა] სამ-გზის ცა HKP. ¹⁹ უსრულისა[მოსრულისა] K. ²⁰ და—P. ²¹ +და GKNOPQR. ²² + წმიდასა K. ²³ რამეთუ[ხოლო] G. ²⁴ მხოლოდ—P. ²⁵ ბრძანებითა PR. ²⁶ წყალთასა I. ²⁷ გზასა[გზა-სცა] BFIM, გზა-სცემდა E. ²⁸ კელსა[კმელსა] CGHKNOPQR. ²⁹ დასდებითა FI, დასდებითა M. ³⁰ ყოფა—R. ³¹ ვიდევ CG, ვიდევ NOP, აღვიდეთ R. ³² ესე CK. ³³ სასურველისა I. ³⁴ ~ღირსი ევაგრე J.

ყოველივე ვერცა¹ ყვავ, და აწ ესერა² მოსრულ ვარ³ წინაშე⁴ სიწმიდისა შენისა კჳლად მორჩილებით⁵ სრულ ქნად, რომელიცა რაგვე მიბრძანო⁶.

ხოლო წმიდამან შიო მიუგო მას: „კეთილ მორჩილებისა შენისა (მიერ)⁶, შვილო, და⁷ უფალმან ღმერთმან⁸ განგაძლიერენ და მოგეცინ შენ⁹ ძალი მოთმენად ყოველთავე შემთხუეულთა შენდა⁹ ძვრის-ხილვათა და ქირთა, მტერისა მიერ მოწვეწულთა, ვინაჲცა განეკრძალე ყოვლით კერძო და მღვდარე იყავ. რამეთუ მრავალ-ზანქანა არს ბოროტი ეშმაკი და ის-წრაფის შებრკოლებასა ჩუენსა გზათაგან საღმრთოთა, ნუსსადა შენცა დაგირწყას¹⁰ საბრკე და შთასთესნეს¹¹ კეთილსა იფქლსა¹² შინა გონებისა¹⁰ შენისასა ბოროტნი ღუარძლნი კჳლად სოფლად¹³ უკუნ-ქცევისანი¹⁴.

ესევეითართა და¹⁵ მსგავსთა ამისთა სიტყუათა მიერ განამტკიცა ევაგრე ღირსმან შიო და ასწავა მას, ვითარ ჯერ-არს წინა-განწყობაჲ¹⁶ ღონეთა მიმართ¹⁷ და ძმატუეათა მბრძოლისა ჩუენისა ეშმაკისათა და პრქუა¹⁸: „აწ უკუე, შვილო, ოდეს მოვილეთ¹⁹ გულსა-საგებაჲ²⁰ ღმრთისა¹⁵ მიმართ²¹ შენ ზედა ყოველი, რომელი გთნავს ცხოვრებისა შენისათვის, ყავ“. ხოლო შეუვრდა ფერტთა ბერისათა ევაგრე²² და ევედრებოდა, რათა სრულ-ყოს მონაზონებითა. პრქუა მას²³ შიო: „აჲ ესერა მე²⁴ დავასხამ²⁵ შვილო, ცოდვილთა კვლთა ჩემთა შენ ზედა, ხოლო უფალმან ღმერთმან უხრავად ზეცით დაგდევინ მარჯუნე²⁷ და სრულ გყავნ²⁸ ყოველთა კურთხევეითა“. და შემპოსა მას ნეტარმან²⁹ შიო წმიდაჲ³⁰ ანგელოზთა სახე—სქემაჲ და ასწავა მას³¹ ყოველი წესი მონაზონებისა და სჯულ-უღვა ყოველი³² წესი მონაზონთა კრებულისა, და ვითარ უღირს მას³³ ყოველთავე³⁴ კორციელთაგან³⁵ განყენებაჲ და მხოლოდ ღმრთისათვის შესაკუთრებაჲ, და განუჩინა მას³⁶ საზღვარი ჳდომისა (და) დგომისა, ღო-
ცვისა და შრომისა. და მოგლო ზემო კერძო განშორებულად და პოვა ქუაბი და უბრძანა, რათა მუნ შინა იყოს. და განაკრძალა იგი სულთა

¹ ვერცთა GHOPQR, ვერცე C. ² ესერა]ეს რაჲ P. ³ მოსრულ ვარ K. ⁴ წინაშე—P. ⁵ მორჩილებაჲ K. ⁶ მიერ—EFIM. ⁷ და—BCDGHKNOPQR. ⁸ ღმერთმან—BEFI. ⁹ ~შენდა შემთხუეულთა P. ¹⁰ დაგირწყუას CDGHNOPQR. ¹¹ შთასთესნეს BE. ¹² იფქლისა R. ¹³ სოფლამდე K, სოფლადმი CDGHNOPQR. ¹⁴ უკუნქცევისანი E. ¹⁵ და—Q. ¹⁶ ~წინა განწყობა ჳერ არს GO. ¹⁷ მიმართ]მიერ GHFQR. ¹⁸ პრქუა]ქუა M. ¹⁹ მოვილეთ I. ²⁰ გულს-საგებაჲ K. ²¹ მიმართ]მიერ I]—P. ²² ვერავი E. ევაგრი CDFIKMNOP. ²³ +ნეტარმან Q. ²⁴ ~მე აჲ ესერა K. ²⁵ დავასხამ CDEFGHIK. ²⁶ შვილო—P. ²⁷ მარჯუნა CDEFGHIKMNOPR. ²⁸ -გვედნ CGHX. გუჳნ Q. ²⁹ ნეტარმან]წმიდამან K, სანატრელმან R. ³⁰ +და GHPOQR. ³¹ მას—HQ. ³² ყოველივე CGHKNOPQR. ³³ მასქათ GHPOQR. ³⁴ ყოველთა R. ³⁵ კორციელთაგან M. ³⁶ მასქათ R.

ბოროტთა ზედა-მოსლვისაგან¹ და, თუ ვითარ უქმს ბრძოლას მათი, ასწავა ყოველი, და თავადი წარვიდა თვისადვე² საყოფელად³.

მიერითგან⁴ განცხადნა სახელი შიოხსი ყოველსა მას გარემო⁵ სოფლებსა⁶ ევაგრეს ძლით,⁷ და მოვიდოდეს მრავალნი და მონაზონ იქმნენ⁸ ბოდეს და დაემკვდრებოდეს მახლობელად ევაგრესსა. ხოლო აღვიდის რაჲ კვრიაკესა⁹ ნეტარი შიო, იხილნის ყოველნი და სწავლითა¹⁰ შემოზღულდნის¹⁰ იგინი და თუთ იყოფებინ მყუდროებით ქუაბსა მას შინა თვისსა.

დღესა ერთსა იხილა ნეტარმან შიო, რამეთუ ძმასა ვისმე მოაქუნდა წყალი და, ვითარ მოვიდოდა, უბრკუმა¹¹ მას ეშმაკმან და შემუსრა¹² სარწყული მისი, და მწუხარე იქმნა ძმად იგი, რამეთუ ფრიალი შრომაჲ თავს-ელვა გზისა და მოაქუნდა დიდისა მისგან მდინარისა ძმათათჳს სასუმელად, რათა მოიღოს¹² მათ მიერ კურთხევაჲ. იხილა რაჲ იგი ნეტარმან შიო, რამეთუ ცრემლოოდა¹³, შეწუნა ფრიალ იგიცა და მიხედნა, რამეთუ მახლობელად კლდისა მდგომარე იყო ანგელოზი, მზრდელი მისი, და¹⁵ კურთხითა ვითარცა¹⁴ რასმე¹⁵ გამოაფოსოებდა¹⁶ ძირსა მის კლდისასა. გულისკმა-ყო შიო, ვითარმედ მოავლინა¹⁷ ღმერთმან¹⁸ ნუგეშინის-ცემისათჳს მათ ძმათასა¹⁹, რათა მოსცეს მათ წყალი, და ჰრქუა ძმასა მას: „ნუ სწუხ²⁰, ძმაო, რამეთუ ცრემლთა მგაათ წილ შენთა და სასოებისა მავისთჳს²¹ შენისა აჰა ღმერთმან მავას²² ადვილსა აღმოაცენა წყალი, რათა²³ მიერ²³ აღმოივსებოდეს²⁴ სარწყული უშრომელად ძმათათჳს“. და აჰა ესერა სიტყუსა²⁵ თანა ბერისასა²⁶ აღმოეცენა²⁷ მცირე წყაროჲ, რომელი კმა-ყოფოდა ძმათა მათ მდიდრად, რამეთუ იყვნეს იგინი ოცდახუთ ოდენ და ჰმალდებდეს ღმერთსა.

10. შემდგომად ამისსა²⁸ იწყეს განმრავლებად²⁹ ძმათა და ულონო³⁰ იყვნეს³¹, რამეთუ არა იყო მათდა ეკლესია, რომელსამცა³² შინა შეკრებულ იყვნეს დიდებულსა დღესა—წმიდასა³³ კვრიაკესა. და ამისთჳს ეტყოდეს ნეტარსა შიოს, რათა უბრძანოს მათ აღშენებად წმიდაჲ³⁴ ეკლესიაჲ. აღდგა უკუჲ ბერი და ადვიდა დამართებით ქუაბისა თვისისა აღმოსავა-

¹ ზედა მოსლვისგან P. ² თვისადე I. ³ საყოფელად N. ⁴ ამიერითგან CGHKN OQR. ⁵ გარემოს E. ⁶ სოფელსა K. ⁷ ძლითა K. ⁸ კვრიაკე CGHNOPQR. ⁹ კვრე K. ¹⁰ სწავლით CK. ¹⁰ შეზღულდნის CDEFGHKNOPQR. ¹¹ უბრკუმა MPQR. ¹² მოიღოს Q. ¹³ ცრემლოოდა CDEFGIKMNOPQR] + რამეთუ K. ¹⁴ ვითარცა—GHPOQR. ¹⁵ რასმე CGHKOQ. ¹⁶ გამოაფოსოებდა R. ¹⁷ შიავლინა Q. ¹⁸ ღმერთმან—CK. ¹⁹ ძმათათჳს IK. ²⁰ სწუხარ R. ²¹ სასოებისათჳს შავის K. ²² მავასქმავან A. ²³ მიერ] მათ მიერ K. ²⁴ აღმოივსებოდეს GHKOPQR. ²⁵ სიტყუსა CDEFGHK. ²⁶ ბერისსა CE. ²⁷ აღმოცენა G. ²⁸ ამისა BK. ²⁹ განმრავლებაჲ K. ³⁰ + რაჲ K; + რამეთუ C. ³¹ ყვნეს C. ³² რომელსაცა QR. ³³ დღესა წმიდასა] დღესასწაულსა HO; წმიდასა—GOQ. ³⁴ წმიდაჲ—CDGHKNOPQR.

ლითსა¹ მას კლდისა წუერსა და უბრძანა ყოველთა ძმათა აღსლვად მის თანა ლიტანიითა². ხოლო მიიწიენეს რაჲ მუნ, ევედრებოდა ბერი ღმერთსა³ მრავლითა ცრემლითა; და მომდრეკელთა თავისათა ილოცეს მუნ ერთბამად და ევედრებოდეს ღმერთსა⁴, რათა მან აჩუენოს⁵ მათ ადგილი, სადაცა თვთ მას⁶ ჯერ-უჩნს⁷ შემზადებად ტაძარი ღიღებისა თვისისაჲ. მოი- 5
დრიენა მუკლნი და მყოვარ ეამ მღებარე⁸ იყო ჭუეყანასა ზედა. და შემდგომად⁹ ლოცვისა მიილო ცეცხლი¹⁰ საკრველთ-მოქმედმან შიო და იპყრა იგი მარცხენესა ნებსა ზედა კელისა თვისისასა და¹¹ დაასხა¹² მას ზედა საკ(უ)მეველი, ხოლო მარჯუენითა¹³ კელითა გამოსახა მას ზედა საუფლოჲ ჯუარი და უბრძანა ყოველთა¹⁴ მათ ძმათა, რათა აღიპყრენ¹⁵ კელნი და 10
განაგრძონ ეამ ერთ ვმობაჲ¹⁶ კირიელეისონისაჲ¹⁷, და ესრეთ აკუმევედა. ხოლო კუამლი იგი საკუმეველისა აღვიდა ჰაერსა¹⁸ შინა, ვითარცა სუეტი, აღმართ¹⁹, ზეცამღე²⁰, ვიდრემდის თუალთაცა მათგან²¹ შეიფარა²². და²³ ღგეს რაჲ და ზედვიდეს ნიშსა ამას²⁴ განსაკრთომელსა, კუალად გამორჩიდა²⁵ წუერი იგი საკუმეველისა²⁶ ჰაერთა შინა, ჭუეყანად შთამომავალი სა- 15
კრველებით²⁷, ვითარცა საბელი რაჲმე²⁸ შემტკიცებული. ხოლო მოეახლა რაჲ ჭუეყანად, შთადგა კვესა მას შინა, ადგილსა ერთსა, სადა ძმან იგი მკვდრობდეს.

იხილა რაჲ ესე ღიდმან შიო, წარუძღუა ძმათა²⁹ მათ, მადიდებელი ღმერთისაჲ. და მი-რაჲ-იწიენეს³⁰ ადგილსა მას, რომელი უჩუენა მით 20
ღმერთმან³¹, ზედვიდეს საკუმეველსა მას, ვითარცა ძეგლსა რასმე³², ეგრეთ მდგომარესა. ხოლო ნეტარისა შიოასის რაჲ ვინ თქუას, რამეთუ³³ უმეტეს განგრძობასა ორისა ეჰმისასა საესედ მქონებელი კელსა შინა ნაკუერცხალსა³⁴ ცეცხლისასა³⁵, მოვიდოდა³⁶ ყოველსა მას ადგილსა და მოაკ(უ)მევედა; და მერმე უკ(უ)შია ყოველთა³⁷ ძმათა, და მაშინლა დაასხა 25
კელთაგან ოცსთა ნაკუერცხალი³⁸ საცეცხურსა შინა.

¹ აღმოსავლეთსა H. აღმოსავლითსა GOR, აღმოსავლეთისა Q. ² ლიტანიითა CK. ³ ღმერთსა|პირველ R. ⁴ მრავლითა ცრემლითა... ევედრებოდეს ღმერთსა—M. ⁵ უჩუენოს P, აჩინოს M. ⁶ ~მას თვთ P. ⁷ ჯერ-უჩნდეს G. ⁸ მღებარე|მდგომარე GHOPQR. ⁹ შემდგომად|კუალად D. ¹⁰ ~ცეცხლი მიილო GHOPR, ცეცხლი მიილო Q. ¹¹ და—G. ¹² დაასხა|დასცა R. ¹³ მარჯუენით CKN|+თვისითა R. ¹⁴ ყოველთა|წმიდათა R. ¹⁵ აღიპყრეს R. ¹⁶ ვმობად GHOPQR. ¹⁷ კირიელეისონისაჲ|კანონისა R. ¹⁸ ჰაერთა F. ¹⁹ აღმართა R. ²⁰ ზეცამღე IQ. ²¹ თუალთაგან მათთა BEFIM, თუალთაგანცა მათთა P. ²² შეფარა BEFL. ²³ და—R. ²⁴ მას R. ²⁵ გამორჩინდა Q. ²⁶ საკუმეველისა CEG. ²⁷ საკრველებითა K. ²⁸ რაჲ GHOPQR. ²⁹ ძმათ N. ³⁰ მი-რაჲ-იწიენენ H. ³¹ მათ ღმერთმან—G. ³² რასმე CHK. ³³ რამეთუ—P. ³⁴ ნაკუერცხალისასა G, ნაკუერცხლისასა*HQR, ნაკუერცხალისსა OP. ³⁵ ცეცხლისასა—GHO PQR. ³⁶ მიმოვიდოდა CGHKNOPR. ³⁷ +მათ G. ³⁸ ნაკუერცხალი +იგი CEGKM-NOPR|საკმეველი H, საკმეველი იგი Q.

ვინმეც არა განკვრდა უცხოთა ამას სახილავს¹ და სასმენელსა² და არა აღიღებდა ღმერთსა მხოლოსა, მოქმედსა საკრველებათასა, რომელმან, ვითარცა ბაბილონს დაიკვნა სამნი ყრმანი ცეცხლისაგან³ შეუწ(უ)ველად⁴, ვგრეთვე მონისა თვისისა კელი ზესთა ბუნებისა დაიცვა შეუხე-
ბელად.

მოითხოვა უკუე ღირსმან შიო სათბროლი და სცა სამ-გზის ადგილ-
სა მას,⁴ სადა მდგომარე იყო სუეტი იგი⁵ საკ(უ)მეველისაჲ, და თქუა ეს-
რეთ: „ღიღება შენდა, ღმერთო, რომელი სამ-გუამოვნებით და ერთ-არ-
სებით იღიღები⁶, ამას ადგილსა სრულ ყავ ტაძარი ღიღებისა შენისაჲ.“
და განდგა მკირედრე განშორებულად, სცა უკუე⁷ ქუეყანასა კულად
სამ-გზის სათბროლითა მით⁸, მეტყუელმან ესრეთ: „ყოვლად წმიდაო
ღმრთისმშობლო მარიამ, რომელმან ჰმევ სიტყუა ღმრთისაჲ ჯორცითა,
აქა დაამტკიცე სახლი საღიღებელი შენი!“ და კულად მკირედ მახლო-
ბელად იხილა მსგავსი ჯურღმულისა მღვმე⁹, ფრიად¹⁰ ღრმა¹¹, და ბრძანა,
რათა მას ზედა¹² აღშენოს¹³ ეკლესიაჲ ნათლისმცემლისაჲ¹⁴.

ჰრქუა ნეტარმან ევაგრი: „წმიდაო მამაო, იყავნ ნებაჲ ღმრთისაჲ¹⁵
და შენი¹⁶, რამეთუ ვხედავთ ყოველნი, ვითარმედ სულითა ღმრთისაჲთა
იტყვის ნეტარი პირი შენი და ნებასა¹⁷ შენსა ყოველსა¹⁸ ჰყოფს ღმერთი“.
ხოლო სუეტი იგი საკ(უ)მეველისაჲ¹⁹ დგა ადგილსა მას ზედა სამ დღე
შეუძრველად და გამოსცემდა სულწელებასა²⁰ მიუთხრობელსა²¹, და²²
დღესა მესამესა აღკრბა.²³

11. აწ მივითხრა თქუენ ღირსისა ევაგრისთვის, თუ ვითარ ძიება-
ყვეს მეფემან²⁴ და მთავართა ქართლისათა, და ესმა²⁵ რაჲ მონაზონებაჲ
მისი, რაოდენ შეწუნეს, რამეთუ ესე²⁶ იყო შემდგომად მეღისა განმგე-
ბელ სამეფოასა²⁷ ქართველთაჲსა²⁸ და²⁹ ფრიად მკნე და განმარჯუებულ
სპასპეტ.

ჟამსა მას,³⁰ ოდეს თვთმპყრობელი იოსტინიანოს³¹, მეფე ბერძენ-
თაჲ³², ჰბრძოდა კერძოთა ოცუეთისათა, საზღვარსა ავაზგიასასა³³, ნათესაე-
სა ტასკუნთასა,³⁴ რამეთუ ექმნა მათ განდგომილება, მაშინ მოუძღუა-

* დანიელ 3,23; 49,51; 93—94.

¹ + ზედა M. ² + ზედა CK. ³ + და R. ⁴ ~ ადგილსა მას სამ-გზის R. ⁵ იგი—R. ⁶ იღიღება E. ⁷ უკუე—CK. ⁸ ~ სათბროლითა მით სამ-გზის CGHKNOPQR. ⁹ ღვი-
მე NOQ. ¹⁰ ფრიად|ყოვლად F. ¹¹ ღრმაი P. ¹² ზედა|შინა P. ¹³ აღაშენოს EG. ¹⁴ ნათ-
ლისმცემლისა CD. ¹⁵ ღმრთისაჲ და—Q. ¹⁶ + და ნებასა შენსა BDFIM. ¹⁷ ნებასა|ნე-
ბაჲ CK. ¹⁸ ყოველსა—P; ყოველსავე K. ¹⁹ საკ(უ)მეველისაჲ|საკრველისა I. ²⁰ სულწე-
ლებასა Q, სულწელებასა P. ²¹ მიუთხრობელსა—HQ. ²² და—CK. ²³ აღკრება O.
²⁴ მეფემან M, მეფეთა P; ²⁵ ესმათ P. ²⁶ ესე—G. ²⁷ სამეფოსა CDEGHKNOPR.
²⁸ ქართლისათა I. ²⁹ და—P. ³⁰ ამას GO. ³¹ იუსტინიანოს FM. ³² ~ მეფე ბერძენთა
იუსტინიანოს R. ³³ ავაზგიასასა EIM, ავაზიგიასასა CDFHRQ, ავაზაგიასასა GK,
ავაზოგიასასა NOP. ³⁴ ხასკუნთასა CDGHKNOPQR.

ნა¹ ნიჭი დიდი იოსტინიანოს² ფარსმანს³, ქართველთა მეფესა, და ევედრა, რათა შეეწიოს მკედრობასა მისსა ყოვლითა ძალითა თვისითა და ბრძოლა⁴ უყოს ტასკუნთა.⁵ ისმინა უკუე⁶ ფარსმან ვედრებად ბერძენთა მეფისა და დაუტვევა ევაგრე მცველ⁷ სამეფოასა⁸ თვისსა. ხოლო უკუე თვთ⁹ წარვიდა და შეწუგნითა ღმრთისადათა დაიმორჩილა ნათესავი იგი ტასკუნთა¹⁰ და მთავარნი¹¹ მათნი ყოველნი შეპყრობილნი წარავლინნა წინაშე იოსტინიანესსა¹². მერმე მოიქცა თვსადვე¹³ სამეუფოდ¹⁴.

ხოლო ცნა რაჲ ევაგრისთვის, თუ სადა იყო და ვითარ ქმნილ იყო შეცვალეზა იგი¹⁵ ცხოვრებისა მისისაჲ, მოიცვა¹⁶ უკუე¹⁷ იგი¹⁸ მოულოდებელმან მწუხარებამან. არლა¹⁹ ყოვნა, არამედ მასვე ჟამსა მიიწია²⁰, სადა-იგი იყო ნეტარი ევაგრი. და იხილა რაჲ²¹ შემოსილი სამოსლითა მოლუაწეთაჲთა²², რაოდენი²³-რაჲ²⁴ ვინ თქუას, არუენებდა ნამეტნავსა მწუხარებასა²⁵ გულსასა ცრემლთა ცხელთა დათხვეითა ქედსა მისსა ზედა და ევედრებოდა ესრეთ მრავალ ჟამ²⁶, რათა კუალად განვიდეს მის თანა სოფლად და არა²⁷ ობოლ ყოს²⁸ იგი მამულისაგან²⁹ თვისსა. ხოლო პრქუა მას ღირსმან ევაგრი: „მ³⁰ მეფეო, რად მაწუხებ³¹-დაბადებულსა ღმრთისასა, რათა შევირაცხო მსგავსად ძალთა კუალად-მიტყვევითა ნათხევარსავე“. და დაარწმუნებდა³² მრავლითა სიტყვთა, რათა კუალად არარაჲ პრქუას³³ ესევეთარი.

მყოვარ ჟამ³⁴ საღმე დასცბრეს რაჲ ვოდებისაგან³⁵, წარვიდეს ქუაბად ბერისა. შევიდა უკუე პირველად³⁶ ნეტარი ევაგრი და აუწყა წმიდასა³⁷ შიოს მისლვაჲ³⁸ მეფისაჲ. და პრქუა ევაგრის: „შვილო ჩემო, ფრიად მძიმე არს ჩემ ზედა³⁹ მოსლვაჲ მეფისაჲ, და ვინ⁴⁰ ვარ მე—მიწაჲ ესე⁴¹ და ნაცარი—არამედ მე⁴² თვთ განვიდე წინაშე ცხებულსა⁴³ ღმრთისასა⁴⁴“. და ესრეთ გამოვიდა კარსა ზედა ქუაბისასა. მიხენდა უკუე მეფემან და⁴⁵ იხილა რაჲ⁴⁵ ხატი მისი, ზარი⁴⁶ განვდა, რამეთუ მაღლი რაჲმე⁴⁷ ღმრთი-

¹ მოუძღუნა P. ² იუსტინიანოს M. ³ ფარმას P. ⁴ ბრძოლითა M. ⁵ ხასკუნთა DGHNPRQ. ⁶ +მეფემან GHOPRQ. ⁷ მცველი P. მცველად Q. ⁸ სამეუფოსა CDEF GNO. ⁹ ~თვთ უკუე IPR. ¹⁰ ხასკუნთა CDGHKNOPQR. ¹¹ +იგი R. ¹² იოსტინიანესა KPQ, იუსტინიანესა M. ¹³ თვსად I. ¹⁴ სამეუფოდ Q. ¹⁵ იგი—I. ¹⁶ +იგი CK. ¹⁷ უკუე—GHOPQR. ¹⁸ იგი—CK. ¹⁹ არლარა CGHKNOPR. ²⁰ მიიწია I. ²¹ რაჲ] იგი GHOPQR. ²² მოლუაწეთაჲთა I. ²³ რაოდენი—K. ²⁴ -რაჲ—B. ²⁵ მწუხარებასა—CGHKNOPR. ²⁶ მრავალ ჟამ—K, ჟამ—NOPQR. ²⁷ არა—R. ²⁸ ობოლ ყო CK. ²⁹ მამობისაგან CGHKNOPQR. ³⁰ მი GHQR. ³¹ მაწუხებმაწუხე CGHKNOPQR. ³² არწმუნებდა CK. ³³ თქუას EFGHIMPQR. ³⁴ ჟამ—CDGHK. ³⁵ ვოდებისაგან MO, გონებისაგან H. ³⁶ პირველად—M. ³⁷ წმიდასა]ნეტარსა CGHIKNOPQR. ³⁸ მისლვად CK, მოსლვა R. ³⁹ ზედა—I. ⁴⁰ ვინა CGHKNOPQR. ⁴¹ ~ესე მიწა Q. ⁴² მე—I. ⁴³ ცხებულისა FHMQR. ⁴⁴ ღმრთისა F. ⁴⁵ რაჲ—R. ⁴⁶ ზარ P. ⁴⁷ რაჲმე]რაჲმან I.

საღ¹ იხილა მის ზედა საშინელი, და მყის დაავლო ქუეყანად შარავანდი² მეფობისაჲ და³ განიკვნა სარტყელი და მიისწრაფა და დავარდა ფერკთა თანა ბერისათა. ხოლო ნეტარი იგი ეტყოდა: „შემინდევ⁴, მეუფეო⁵, და რად ჰყოფ პატივსა⁶ შეუტყუებელსა⁷ კაცისა მიმართ ცოდვილისა⁸, მოაწევ ჩემ ზედა სასჯელსა ღმრთისასა“. ხოლო მეფე კუალადცა შეუვრდებოდა და მრავლითა ცრემლითა ითხოვდა მისმიერსა კურთხევასა. პრჭუა მას ბერმან⁹: „ღმერთმან აბრაჰამისმან¹⁰, ისაკისმან და იაკობისმან, რომელმან გამოირჩია დავით, მონაჲ თვისი, და სცხო მას მეფედ ერსა თვისსა¹¹ ზედა, რომელმან აღავსო სოლომონ სიბრძნითა უფროჲს ყოველთა, რომელმან შეჭურა მონაჲ თვისი კოსტანტინე საჭურველითა ჭუარისაჲთა და გამოჩნდა მძლედ ყოველთა მტერთა ზედა, ეგრეთვე აკურთხენ მეფობაჲცა შენი და დაიცვიენ¹² შეურყვეველად. აკურთხენ¹³ მკლავნი შენნი და აღაორძინენ თესლნი შენნი მოუკლებელად და დაიცვიენ¹⁴ შეუმწიკულე-ბელად¹⁵ ყოვლისავე შეგინებისა¹⁶ სულისა და ჯორცთაჲსა და განწმიდენ ყოვლისაგან ბიწისა და მწინკულისა¹⁷ ცოდვისა(ჲ)სა და დაგიფარენ ყოველისაგან საცთურისა და ზაკუვისა¹⁸ მტერთაჲსა და საშინელ გყვენ¹⁹ ყოველთა²⁰ მტერთა და წინააღმდეგობთა მიმართ და განგამტკიცენ²¹ ჭეშმარიტითა სარწმუნოებითა სიყუარულისა²² მისისა²³ მიმართ, რათა იგი თავადი²⁴ უწყოდე მეფეთა-მეფედ²⁵ და მსაჯულად ცხოველთა და მკუდართა, რომელი არს კურთხეულ უკუნისამდე, ამინ“.

მიჰყო კელი მისი და აღადგინა იგი და შექმოსა²⁶ მას კელითა თვისითა შარავანდი²⁷ იგი სამეფუჲოჲ²⁸. ეგრეთვე ყოველნი²⁹ მთავარნი შეუვრდეს³⁰ ფერკთა მისთა და მიიღეს კურთხევაჲ მისმიერი³¹.

იყო ვინმე მთავართაგანი³² ერთი, რომლისა თუალი მარჯუნენ³³ მოწყულულ იყო ისრისა მიერ და სრულიად³⁴ დაშრეტილ. ესე მოვიდოდა³⁵ რაჲ მოღებად კურთხევისა,³⁶ სარწმუნოებით იტყოდა გულსა შინა თვისსა,

¹ ღმრთისაჲ—GHOPQR. ² შარავანდედი GHPQ. ³ და—K. ⁴ შემინდვენ Q. ⁵ მეფეო EGHMOQR. ⁶ პატივსა—CGHKNOPQR. ⁷ შეუტყუებელისა CGHKNOPQR. ⁸ ცოდვილისა+და CGHKNOPQR. ⁹ ბერმან—EFIM. ¹⁰ აბრაჰამისმან HMQI+და G. ¹¹ ერისა თვისისა Q. ¹² დაიცვენ CFHKQR. ¹³ აკურთხენ M. ¹⁴ დაიცვენ CHKQR. ¹⁵ და დაიცვენ შეუმწიკულეზღად—BEFIM; შეუმწიკულეზღად P. ¹⁶ შეგინებისა] შინებისა I. ¹⁷ მწიკულისა EFGKQR, მწიკულისა H. მწიკლოვანისა M. ¹⁸ ზაკუვისაგან EF. ¹⁹ გყვენ CGHR. ²⁰ ყოველთაჲ P. ²¹ განგამტკიცენინ GHOPQR, განგამტკიცენ I. ²² სიყუარულის K. ²³ მისისათა K]—G. ²⁴ -თავადი იგი CK. ²⁵ -მეფედ] -მეფედ CDGHMNOQR. ²⁶ შექმოსა GHKOPQR. ²⁷ შარავანდედი GHKQ. ²⁸ შარავანდე C. ²⁹ სამეფო QR. ³⁰ +იგი B. ³¹ შეუვრდებოდეს GOQR. ³² მის მიერ BI. ³³ მთავართაგან R. ³⁴ მარჯუნენ I. ³⁵ სრულიად]კუალად P. ³⁶ მოვიდა GOPQR. ³⁷ ~კურთხევისა მოღებად BEFIM.

ვითარმედ: „რამს შევეხო¹ ფერკთა მისთა², მეყუსეულად განმეკურნოს³ თული ჩემი“. და ესრეთცა⁴ იქმნა, რამეთუ დადვა რაჲ⁵ თული ფერკსა⁶ წმიდისასა⁷, მეყუსეულად განიკურნა თული იგი მისი და ჩნდა ვითარცა მეორე იგი. ესე რაჲ საკვრველებაჲ იხილეს, ყოველნი აღიდებდეს ღმერთსა.

დაჯდა მეფე და ყოველნი იგი მთავარნი წინაშე ბერისა და ხედვილეს ანგელოზებრივსა⁸ მას ხატსა მისსა და უკვრდა⁹ ყოვლად უპოვარი იგი ცხოვრებაჲ მისი და ჰკითხვიდეს სულისა საცხოვრებელთა სიტყუათა. ხოლო ნეტარი იგი, ვითარცა ღმრთისა მიერ განბრძნობილი, აღმოიტყოდა ღმრთივ სულიერთა სწავლათა, რამეთუ ენა ქართული¹⁰ შეუნიერად და მართლად¹¹ ესწავა პირველვე, ოდეს იყო იოანეს თანა, მოძღვრისა თვისისა, რამეთუ ოთხი წელი მუნ¹² სრულ ყო¹³ ზედაზადენს¹⁴. ხოლო ლოცვასა შინა და¹⁵ ფსალმუნებასა ასურებრსა¹⁶ და ბერძულსა¹⁷ იკმარებდა, რამეთუ ორივე ესე¹⁸ ესწავა ნეტარსა მას. და¹⁹ ჰრქუა²⁰ მეფემან ფარსმან ბერსა: „მამაო, მიბრძანე მე²¹, რაჲცა ჯერ-იყოს ჩემ მიერ¹⁵ სამსახურებელი²² წმიდისა ამის მონასტრისა შენისაჲ“. ჰრქუა მას ბერმან: „უფალო მეფე, გულნი მეფეთანი კელთა შინა ღმრთისათა არიან, ვითარცა რაჲ ჯერ-ვიჩნს²³, ყავ“. მიანიჭა უკუე მონასტერსა მას ოთხნი რჩეულნი²⁴ სამეფოთა²⁵ დაბათავან²⁶ და დაწერა კელითა თვისითა თავისუფლებაჲ მათი და მისცა ევაგრის²⁷ ოცდაათი ლიტრა ოქროჲ გელესია²⁸ თა²⁹ მათთვის საკმრად, ბარძიმი ოქროსა და ფეშხუმი²⁹ და სხუაჲ ყოველი სამსახურებელი ვეცხლისა, ჯუარი დიდი ოქროსაჲ და სახარებაჲ, ფრიალ შეუნიერად³⁰ შემკობილი სანატრელისა მეფისა ვახტანგის მიერ. და განაჩინა³¹ ზედამღვთელნი საქმისანი, რათა სწრაფით ყონ აღშენებაჲ ეკლესიათა მათ.

იქმნა უკუე ბერისაგან და მივიდა³² მცხეთად და კათალიკოზსა მკარის აუწყა ყოველი³³, რაჲცა³⁴ ეხილვა და ესმინა წმიდისა შიოხსიგან³⁵, და იხარებდა ფრიალ³⁶ სულითა მეფე და ყოველი ერი ქართლისაჲ ნე-

1 შევეხო N. 2 მისთაწმიდისათა CGHKNOPQR. 3 განმეკურნეს I. 4 ესრეთ-მცა HQ. 5 რაჲ—R. 6 ფერკისა M. ფერკთა GPQ. 7 წმიდისათა GPQ. 8 ანგელოზებრ-სა CGHKNOPQR. 9 უკვრდათ P. 10 ქართლი D. 11 მართლიად OPQR. 12 მუნ—GHOP QR. 13 სრულ იყო F. 14 ზედაძენს BEFHIM, ზედაძადენს DNP, ზედა ზადენსა G, ზედას-ზენს Q. 15 და—M. 16 ასურებრივსა P. 17 ბერძულსა M. 18 ესევე CK. 19 და—GHO PQR. 20 +მას R. 21 მე—EFH. 22 სამსახურებელ—I. 23 ჯერ-ვიჩნდეს I. 24 თავარაჲ-ნი GHOPQR. 25 სამეფოთა HQ. 26 დაბათავან და სამეფოთა I. 27 ევაგრეს BEFIM. 28 ეკლესიათ K. 29 ფეშხუმი CDFGHIKNOPQR. 30 შეუნიერად—GO, მშვენიერად H. 31 განაჩინა HIKQ. 32 მივიდა I. 33 ყოველივე Q. 34 რომელიცა I. 35 შიოხსიგან BE GQR. 36 ფრიალქითარმედ I.

ტართა მათ მამათა¹ მოძღურებითა განათლებული². ხოლო განსრულდეს³ რაჲ ეკლესიანი იგი⁴ სამნივე, მიუმცნო⁵ ნეტარმან ევაგრი შეფესა, ვითარმედ: „აღესრულა ნებაჲ⁶ ღმრთისაჲ და შენი, მეფეო; აწ უკუე ყვე სატფურებაჲ სახლისა ამის ღმრთისაჲ⁷“. განიხარა⁸ მეფემან და მიუმცნო⁹ კათალიკოზსა მაკარის და ყოველთა ეპისკოპოსთა, რათა კრება ყონ დღესა მარტკლიასა⁹ სატფურებისათჳს მათ ეკლესიათასა. შემოკრბეს უკუე ყოველნი ეპისკოპოსნი კათალიკოზისა¹⁰ თანა და თვთ მეფე და ყოველნი მთავარნი და იოანე, მოძღუარი ყოველთა მათ მამათაჲ, და ყოველნი მამანი ყოვლით კერძო შემოკრბეს და ესრეთ ყვეს¹¹ ენკენია ეკლესიათა მათ¹² შვდელუსა ერთსა შინა¹². ფრიად აიძულებდა კათალიკოზი და ყოველნი იგი¹³ მღღელთ-მოძღუარნი ნეტარსა შიოს, რათა მოიღოს კელთა-დასხმაჲ¹⁴ ხუცობისაჲ, რამეთუ ღიაკონად კელდასხმულ¹⁵ იყო ანტიოქიასევე. არამედ არა თავს-იდვა, რამეთუ ეშინოდა, ნუჲუკუე და კუალად ეპისკოპოსად სადამე¹⁶ აიძულონ; და ამისთვის, ვითარცა კრძალი ორპირი, განეწყო¹⁷ ყოველთა წინა¹⁸ და ესრეთ დაამტკიცა, ვითარმედ: „არცა თუ ყოველისა სოფლისა მიერ ვირწმუნო“. და ესრეთა¹⁹ განეყენეს²⁰ ეპისკოპოსნი იძულებასა მისსა.

წარვიდეს უკუე ყოველნი ყოვლით კერძო, ლოცვასა ბერისასა მიმღებელნი. ხოლო ნეტარი იგი მასევე თჳსსა მოღუაწებისა გზასა ვიღოდა²⁰ და შურებოდა²¹ დღითი-ღლე შემატებითა²² სხვსა²³ და სხვსა უახლესისა²⁴ ლუაწლისათა. რამეთუ ძაძისა იგი სამოსელი, რომელ²⁵ ემოსა, პირველვე მუტლის²⁶ თავამდე და იდაყუთამდე²⁷ და კუნტულიცა ძაძისავე განკუდასრულიად, და სხუაჲ არა თავს-იდვა მიღებად ახალი და არცა იგი²⁸ დაკერვად²⁹, თჳნიერ ადგილთა ოდენ³⁰ სირცხვლისათა დაიფარვიდა, რამეთუ³¹ სხუასა ადვილსა მოხეთქის და მათ ადვილთა დაადგის.

და განმრავლდა რიცხვ შეკრებულთა ძმათაჲ ორი ათასად და განითქუა სახელი წმიდისა ამის ყოველსა შინა ქართლსა, და ყოვლით კერძო მოვიდოდეს ყოველნი და ვერღარა დაიჭევდა ჳევი იგი, რამეთუ

¹ მამათა—G. ² განათლებულნი PQ. ³ განასრულეს H. ⁴ იგი—G. ⁵ ჰარაჲ K.

⁶ ნებაჲ|დიდება K. ⁷ და შენი, მეფეო... ამის ღმრთისაჲ—M. ⁸ ჰარაჲ HQ. ⁹ მარტკლიასა HKQ. მარტკლთასა P. ¹⁰ კათალიკოზის IP. ¹¹ ყვეს|ყვევი I. ¹² ~შინა ერთსა CGHKNOPQR. ¹³ იგინი K. ¹⁴ კელთ-დასხმა EFGHMOPQR. ¹⁵ კელთ-დასხმულ CFIMNP, დასხმულ E. ¹⁶ სადმე BCDEFMNOPR, სადამე—G. ¹⁷ განეწო I, განეწონა G. ¹⁸ ~წინა ყოველთა CK. ¹⁹ ესრეთ CKR. ²⁰ განეყენეს R. ²¹ შურებოდა|შურებობა O, შეუკრბებოდა R. ²² შემატებით CK. ²³ სხვსა|სიტყვსა Q. ²⁴ უახლესა P. ²⁵ რომელი P. ²⁶ მუტლით I ²⁷ იდაყუდამდე P, იდაყუთავე K. ²⁸ + თავს-იდვა .GHPQR. ²⁹ დაკერვად G, ჰარცა დაკერვად იგი R. ³⁰ ოდენ—EFIM. ³¹ დადგის CDKN|დაიფარის GHOPQR.

მარტო¹ შფოთსა ვერლარა² უძლებდეს. და იწყეს მიერთვან სხუთა ადგილთა შენებად, რამეთუ რომელნიმე კოდმანისა³ კერძო წარვიდეს და ქმნეს მუნცა ლავრაჲ დიდი, ხოლო რომელნიმე სარკინისა⁴ აღმოსავლით⁵, სადათ-იგი⁶ აღუქსანდრე იოტნა უცხო თესლნი*. იქმოდა უკუე ღმერთი სასწაულთა და ნიშთა აურაცხელთა⁷ კელითა ამის წმიდისაჲთა, რამეთუ 5 მოქცევანდეს ყოვლით კერძო სნეულნი და მკელობელნი და ბრმანი და ღრეკილნი და სულთაგან არაწმიდათა შეპყრობილნი და⁸ განიკურნებოდეს წმიდისა ამის⁹ მიერ, რომლისათვის თითოეულად წარმოთქ(უ)მა შეუძლებელ არს¹⁰. უკუეთუ ვინ სასწაულთა ამის წმიდისათა თითოეულად იტყოდის,¹¹ პირველად ვერ შეუძლოს¹² და მერმე მსმენელნიცა ურწმუნობებად მიდრკენ,¹³ რამეთუ გონებისაგან¹⁴ კაცთაჲსა, ვითარცა უზემთაჲს არს¹⁵, ეგრეთვე და¹⁶ ურწმუნოებითაცა შეიპყრობიან¹⁷ სულნი უმეცართანი და უწყის თვთ ქემმართვებამან, რამეთუ ამისთვის თანა-წარგვედ მისცა, რომელსა შეუძლებდი აღწერად.

12. სიმრავლისაგან რაჲ მომავალთაჲსა აღივსებოდა ყოველი იგი¹⁸ 15 კვევები¹⁹, მოეტევებოდეს მკეცნი უდაბნოჲსანი²⁰ და ცხენსა და კერძოვირსა და კარაულსა, რაოდენსა ჰპო(ვ)ებდეს მუნ მომავალთაჲსა,²¹ განკრწნიდეს, და თვთ ძმათაცა სამსახურებელად²² მყოფნი იგი კარაულნი შეტამნეს. მივიდეს²³ უკუე ნეტარისა მის მამისა წინაშე შეწუხებულნი ყოველნი იგი ძმანი²⁴ და აუწყეს ჳირი იგი, რომელი მოიწეოდა მათ ზე- 20 და მკეცთა მიერ. ესმა რაჲ ესე წმიდასა, შეწუხნა, რამეთუ²⁵ კაცთა და პირუტყუთა ყოველთა²⁶ წყალობაჲ²⁷ ზოგებით²⁸ აქუნდა ნეტარსა მას. ილოცა უკუე ღმრთისა მიმართ, რათა რაოდენნი მკეცნი მკვდრობდენ²⁹ უდაბნოთა მათ შინა³⁰, მუნ შემოკრბენ წინაშე მისსა³¹. ეჲ საკვრველი! რამეთუ მეყსა შინა, ვითარცა აღასრულა წმიდამან ლოც- 25 ვაჲ, რაოდენნი³²-რაჲ თქუას კაცმან ყოვლისაგან ნათესავისა მკეცთაჲსა, მუნ იხილევბოდა წინაშე ქუაბისა მისისა. იხილნა³³ რაჲ ნეტარმან შიო,

* შღრ. «მოქცევაჲ ქართლისაჲ» ე. თაყაიშვილის გამოცემა: Опис. II, გვ. 708.

¹ მარტო K. ² ვერლა CEFHGKMNOPQR. ³ კოდმანისა CKNOP. ⁴ სარკინის G. ⁵ აღმოსავლით GH. ⁶ სადა-იგი I. ⁷ აურაცხელითა R. ⁸ და—P. ⁹ ~ამის წმიდისა P. ¹⁰ +რამეთუ CGHKNO. ¹¹ იტყოდეს G. ¹² შეუძლის EFM. ¹³ მიდრკენ P, მიდრკენ M. ¹⁴ გონებისაგან GHNOPQR. ¹⁵ არიან EFGHIKMQ]+და P. ¹⁶ და—I. ¹⁷ შეპყრობილნი G. ¹⁸ იგი—R. ¹⁹ კვევები BEFGIM. ²⁰ უდაბნოჲსანი C. ²¹ მომავალსა R, მომავალთა CK. ²² სამსახურებელად N. ²³ მივიდეს B. ²⁴ იგი ძმანი—K. ²⁵ რამეთუ]რაჲ K. ²⁶ ყოველთა—GOPQR. ²⁷ წყალობაჲ H. ²⁸ ზოგებულ R. ²⁹ მკვდრობდეს M. ³⁰ + ყოველნი CGHKNOPQR. ³¹ მისა DNOPR. ³² რაოდენნი Q. ³³ იხილა K.

- გამოვიდა და, ვითარ კაცთა, ესრეთ ლმობიერად ზრახვიდას და იგინი ყოველნი დღეს¹ ქედმოდრგვილნი და ისმენდეს ნეტარისა მის ბრძანებასა და მოელოდეს განჩინებასა², რამეთუ ყოველთა ერთბამად აღეშთო და აღეხუნეს მართუენი თვისნი, რომელსამე კბილითა, რომელსამე ქელითა, და რომელსამე წინა უდგეს ჩჩვლნი, და³ იხილვებოდა საკვრველი და საზარელი სახილველი⁴. ჰრქუა მათ⁵ ნეტარმან შიო: „იხილეთ, მკვეცო, სიმდაბლე ჩემი და ისმინეთ ჩემი, რომელ-ესე⁶ გეტყვ. უწყის ქრისტემან, რამეთუ ფრიად მელმის აწ გული ჩემი თქუენთვის, გარნა რამეთუ ბუნებაჲ თქუენი ველურ არს, ამიერითგან⁷ თქუენსა და ჩუენსა⁸ დამბადებელსა უბრძანებინეს, რათა პირმეტყუელთა კაცთა მიერ აღივსნენ ყოველნი ესე უდაბნონი. აწ წარვედით, საყუარელნო ჩემნო, და იძიეთ ადვილი, რომელსა შინა განისუენოთ. და განსლვასა თქუენსა ნურარას⁹ ვის¹⁰ ავნებთ რაჲთურთით, არამედ ერთი თქუენთაგანი¹¹ დაადგერით აქა მამოვნებელად კარაულებსა¹² ძმათასა, რათა ამით უკუ-მოუზლოთ¹³, რომლითა-იგი შეაწუხენით ძმანი¹⁴. ეჰა საკვრველებასა! რამეთუ მყის სიტყუასავე თანა ბერისასა განიბნინეს¹⁵ ყოველნი იგი მკვეცი შთამართსა მას, განელეს მდინარე და წარვიდეს, სადაცა-იგი ზენამან წამის-ყოფამან უბრძანა. გარნა ერთი ხოლო მხოლოდ მგელი დადგა, ვითარ მონაჲ, წინაშე ბერისა მოშიშებით. და¹⁶ ჰრქუა მას წმიდამან შიო: „სახელითა უფლისა ჩუენისა¹⁷ იესუ¹⁸ ქრისტესითა შენ გეტყვ, მკვეცო, ამიერითგან, ვითარცა მწყემსი კეთილი, აძობდი კარაულთა ჩემთა¹⁹, რათა ესე ვითარითა მსახურებითა უკუ-მოუზლო²⁰ მწუხარებასა ძმათა²¹ ჩემთასა, რომლითა შეაწუხენ იგინი. ხოლო საზრდელი შენი იყოს, ვინაჲ და ჩუენცა ვიზარდებით²², და ცისკრად წარმყვანებელი კარაულთა საძოვარსა²⁴, ეჰასა მწუხრისასა²⁵ კუალად მოიყვანებდი²⁶ მათ, ვინაჲთგან მწყემსად და მცველად მათდა შენ გამიჩინებინარ²⁷“.

ხოლო მგელი იგი ერჩდა ბრძანებასა მას²⁸ ბერისასა და დადგა, ვითარ მონაჲ, ყოვლისა²⁹ კაცობრივისა³⁰ ბუნებისა მქონებელი და სიტყუასა³¹

¹ ~დგეს ყოველნი G. ² განჩინებასა — Q. ³ დაქარამედ Q. ⁴ სახილაგი MR. ⁵ მათქმას FR. ⁶ რომელსა-ესე BEFIKM, რომელი-ესე Q. ⁷ ამიერი თქუენ K. ⁸ ~ჩუენსა და თქუენსა CGHNOPQR. ⁹ ნურარაჲ I. ¹⁰ ნურარას ვისნურავის EFG. ¹¹ თქუენგანი DEFHKMNOPQR. ¹² კარაულებისა I, კარაულობასა G. ¹³ უკმოუზლოთ BEIKOR, უკუმოუძლოთ HM. ¹⁴ ძმანი+ჩემნი CGHKNOQ; +ჩუენნი P. ¹⁵ განიბნინეს K, განიბნნეს C. ¹⁶ და—GHOPQR. ¹⁷ ჩუენისა|ჩემისა Q. ¹⁸ იესუს OP, იესო R. ¹⁹ ჩემთა|ჩუენთა CGHKNOPQR. ²⁰ უკმოუზლო BEIKMOP. ²¹ ძმათა—I. ²² ჩვენთასა G, ჩუენთასა HOPR. ²³ ვიზარდებით BDEFHMR. ²⁴ საძოვართა K. ²⁵ მწუხრისასა G. ²⁶ მოიყვანებდის K. ²⁷ განმიჩინებინარ CDEFHKMNOPQR. ²⁸ მას—CDEFGH KMNOPQR. ²⁹ ყოველსა K. ³⁰ კაცობრივისაგან I. ³¹ სიტყუასა G.

გულისკმის-ყოფელი, რამეთუ განთიად აღიწმტეს და ბორცუსა¹ ჩენდა² მდგომარე ყუვილით³ უკმობნ⁴ განსლვად⁵ კარაულეზსა. ხოლო მიმწუხრი მოვიდიან რაჲ მონასტრად, მითვე კმითა მასვე ბორცუსა ზედა⁶ ძმათა აუწყებნ მოსლვასა კარაულთასა. ხოლო რომელნი ხედვიდეს და ესმოდა სასწაულისა ამისთვის, განკვრეებულ იყვნეს და აღიღებდეს ღმერთსა, რომელმან ესევეთარი მადლი მოანიჭა მონასა თვისსა, ვიდრემდის მკეცნიცა ველურნი ბუნებისაგან უცხოჲსა მსახურებასა აღასრულებენ, დამორჩილებულნი⁷ სიტყუსა მისისანი⁸.

არამედ სხუაჲ ისმინეთ საკვრველი, რამეთუ მკეცმან⁹ ამან მსგავსი ბუნებისა მისისა საზრდელი არა მიილო¹⁰, ვიდრემდის იყო მსახურებასა მას შინა, რამეთუ¹¹ ნეტარმან ევაგრი დაუნეცვის მას პური დილეულად და დაუსხის¹² წყალი ზედა¹³, და შეჭამის იგი. და მწუხრი ეგრეთვე მიიღის რაჲ მოლუაწეთა იგი საზრდელი, წარვიდის, და კარსა მის¹⁴ ჭუბისასა მიწვის¹⁵, სადა იყოფოდა¹⁶ ნეტარი შიო. და დღესამომდევნა იხილვების გამოქმნილი¹⁷ იგი შიოჲს მიერ განსასუენებულად მკეცისა მისთვის ადგილი. ¹⁸

ხოლო დაყო რაჲ მკეცმან ამან¹⁹ მსახურებასა მას შინა თვისსა წელიწადი ექუსი, დღესა ერთსა წარიყვანნა²⁰ კარაულნი ძოვნად მსგავსად წესისა თვისისა. და ვითარცა არს ჩუეულებაჲ მათი, მღერასა²¹ შინა²² გარდაიჭრა ჭენებული სხვისა მიერ კლდესა კარაული კონონისი²³ და მოკუდა. ხოლო მწუხრი, ეამისაგან²⁴ უწინარეს²⁵, მოიყვანნა²⁶ კარაულნი მკეცმან და მწუხარე²⁷ წკმუოდა²⁸ და ტიროდა. იხილა რაჲ კონონ, რამეთუ კარაული მისი არღარა იყო, შეწუხნა და მკელსა მას რისხვით უთქმიდა და შეასმენდა, ²⁹ ვითარმედ: „მას შეუჭამიეს“. შთავიდა უკუე კონონ ბერისა შიოჲსა³⁰ და ესჯოდა³¹ მას და ეტყოდა³² გულის-წყრომით, ვითარმედ: „დასაბამითგან არასადა ისმა³³, ვითარმცა³⁴ მკელი მამოვნებელ³⁵ იყო კარაულთა და ესე³⁶ ჰყავ შენ, მამო, რამეთუ³⁷ ნუგეშინის-მცემელი იგი მოხუცებულებისა³⁸ ჩემისაჲ და სხუათაცა³⁹ ძმათაჲ კარაული მკეცმან ამან⁴⁰ შეჭამა“. ხოლო⁴¹ მკელი იგი განიმართლებდა თავსა⁴², რაოდენ შესაძლებელ

1 ყუვილით K, ყოვლით GM. 2 უკმობნ R, კმობნ BI. 3 განსლვად R. 4 ზედა ბორცუსა K. 5 დამორჩილებენ BEFIM. 6 სიტყუსა მისსა BEFI. 7 მკეცნი I. 8 მიილო G. 9 რამეთუ—R. 10 +მას P. 11 —ზედა წყალი I. 12 მის]მას G. 13 მიმწუხრის R. 14 იყოფებოდა M. 15 გამოქმნილი CKN. 16 ამან—GO. 17 წარიყვანა IM. 18 მღერასა]მიერსა M. 19 შინა—R. 20 კონონისი M, კონონისა QR. 21 ეამისგან M. 22 უწინარეს]უნარეს R. 23 მოიყვანა IM. 24 მწუხარი F. 25 წკმუოდა BEF. 26 +და შეასმენდა K. 27 შიოისსა G, შიოჲს OPR. 28 ესჯოდა CDFGHKMNOPQR. 29 +მას HOPR. 30 ისმა]ისმინა Q. 31 ვითარმედ PR. 32 მამოვნებელ GO, მამოვნებელი M. 33 +ვითარ E. 34 +კარაული იგი K. 35 მოხუცებულობისა GHNOPQR, მოხუცებულისა C. 36 სხუათა R. 37 ამან—R. 38 ხოლო]და R. 39 +თვისსა E.

იყო წინაშე¹ ბერისა, გამოვიდა² და ტიროდა წყმუვლით³, მერმე უპყრა კუერთხსა კონონისსა⁴ და მიზიდვიდა⁵ მას. ჰრქუა ნეტარმან შიო კონონს: „წარვედ, ბერო, და მიპყეე მწყემსსა მაგას და იხილე, რაჲ უქმნიეს⁷ კარაული შენი“. ხოლო ჰრქუა მას კონონ: „ეჲა უწყალოებასა⁹ ამას! და სულიცა ჩემი წარწყმედად გეგულეებისა?¹⁰ და რაჲ არს სიძულილი ესე-ოღენი¹¹ ჩემდა¹² მიმართ¹³ შენი?¹⁴ კარაული¹⁵ ჩემი შეაკამე ძალღსა¹⁶ ამას¹⁷ და აწ განვიდე მის თანა, მტერისა¹⁸ ჩემისა, და განმძიაროს მეუ¹⁹ და ესრეთ აღიმალეზდა კვასა¹⁹ და სწყყედაცა²⁰ ბერსა. გარნა ნეტარი იგი ყოვლად არა განრისხნა, არამედ გამოვიდა ქუაბით და აღვიდა ძმათა თანა²¹, წარავლინა²² მგელსა და კონონს²³ თანა ორნი ძმანი, და მივიდოდეს²⁴ უკუანა²⁵ მგელისა²¹ და იხილეს, რამეთუ პარეხსა გარდაჰრილ იყო კარაული კონონისი და მომკუდარ იყო. და მოიქცეს²⁷ ნეტარისა შიოხსა²⁸ და აუწყეს ძმათა მათ, და ითხოვდა შენდობასა კონონ სიტყუათა მათთვის, რომლითა იკადრა ყუედრებაჲ წმიდისა მის ზედა. ხოლო მოუწოდა ნეტარმან შიო მგელსა მას²⁹ და ჰრქუა: „მგეცო, ეჲ-არს მსახურებაჲ ეგე შენი და მადლიერ ვარ შენდა; აწ უკუე თავისუფალ ხარ შენ ამიერითვან, წარვედ მსგავსთავე შენთა თანა და ნუ ოდეს იკადრებ ვნებად ძმათა ჩემთა; ხოლო ამათ თვთ იხილონ მწყემსი, ვითარი სთნდეს³⁰ კარაულთა³¹ თვსთათვს, რათა არა კუალად მაბრალოდენ³² მე შენ ძლით“. და მიერითვან წარვიდა მგელი იგი თავისუფალ ჰმნილი ბრძანებითა წმიდისაჲთა.

ესევეითართა ნიშთა³³ და სასწაულთა მიერ შემკობილ იყო³⁴ სანატრელი ესე მამაკაცი³⁵, რამეთუ უსიტყუთა³⁶ ცხოველთა მონებრ³⁷ მსახურებასა აიძულებდა³⁸. ვინაჲცა ნუ დაგვეკრდების³⁹ ჩუენ⁴⁰, მ⁴¹ ძმნო, ესევეითართა საკვრველთა საქმეთა აღსრულებებაჲ მონათა მიერ ღმრთისათა,

¹ წინაშე—G. ² გამოვიდა]გორვიდა DEFIM. ³ წყმუვლით FH, წყმულვით K. ⁴ კონონისსა DEFPR. ⁵ მიზიდვიდა BPQR. ⁶ კონონს I. ⁷ უქმნეს M. ⁸ კონონ—I. ⁹ უწყალოებასა]უწყებასა CK. ¹⁰ გეგულეების BEFIM, ვეგულეების H, ვეგულეების Q. ¹¹ ესოღენი MN, ესოდენ CK. ¹² ჩემდა]შენდა BDEFIK. ¹³ მიმართ CDGEKNO. ¹⁴ შენი]ჩემი BDEFI. ¹⁵ კარაული]რამეთუ კარაული E. ¹⁶ ძალღსა]მკვეცსა G. ¹⁷ მას CDGHKNOPQ. ¹⁸ მტრისა HQ. ¹⁹ ეჲა F. ²⁰ სწყყედა B, დასწყყედაცა K. ²¹ +და GHKNPQR. ²² წარავლინა K. ²³ კონონსა R. ²⁴ მივიდეს CDGHKNPR. ²⁵ +მის PR, მისა O, მისსა Q. ²⁶ მგელისა]მისსა მგლისა HQ, მისს მგლისა G. ²⁷ +წინაშე CDGHKNOPQ. ²⁸ შიოხსა CDGH, შიოხსასა R. ²⁹ მას—R. ³⁰ სთნდესთ P. ³¹ კარაულთა]კულთა D. ³² მაბრალოდენ BCK. ³³ ნიშებთა BDEFGHNMNOPQR. ³⁴ ესევეითართა ნიშთა... შემკობილ იყო—CK. ³⁵ სანატრელი ესე მამაკაცი]ესე სანატრელი ესე მამაკაცი CK. ³⁶ უსიტყუელთა P. ³⁷ მონებრივ CDGHKNOPQR. ³⁸ აიძულებდა]აღსრულებდა M. ³⁹ დაგვეკრდების DQ. ⁴⁰ ჩუენ—GHOPQR. ⁴¹ მ—BEFIM, მ ი R.

ნუცა¹ ურწმუნო ვიქმნებით დიდებულებათა ზედა ღმრთისათა,² რამეთუ თუთ იგი³ იტყვს სახარებათა⁴ შინა, ვითარმედ: „უკეთუთ გაქუნდეს სარწმუნოება, ვითარცა მარცხალი მდოგვსაჲ, და ჰრქუათ⁵ მთასა ამას: ალიფხუარ⁶ ამიერ და შთავარდი ზღუად, იყოს ეგრეა.⁷“ და რამეთუ წმიდაცა⁸ ესე და სარწმუნოა მონაჲ⁹ ღმრთისაჲ სარწმუნოებითა მტკიცითა¹⁰ და შეუთორგულებელითა შექურვილ იყო და ამიერ მივლო¹⁰ კელმწიფებაჲ ქმნად ძალთა და საკვრველებათა სიმრავლესა¹¹ და, რამეთუ მგელსაცა, უფროასლა მბრძოლსა ესევეითართა ცხოველთასა, მწყსაჲ და ზედამხედველობაჲ¹² მათი არწმუნა.

რომელიცა-ესე სასწაული სამარხოსა შინა ამის¹³ ღირსისა მამისასა¹⁴, ¹⁵ მის¹⁵ მიერ აღშენებულსა, ესრეთ დახატული¹⁶ დადგრომილ არს ვიდრე დღეინდელად¹⁷ დღედმდე გამომაჩინებულად დიდებულებათა ამის სანატრელისა მამისათა, რომელთა იშოდა შეწყენითა სულისა წმიდისაჲთა.

13. ხოლო მას ეამსა შინა ინება ნიშებ-შემოსილმან წმიდამან მამამან ჩუენმან იოანე მოხილვად მოწაფეთა თვსთაჲ, რათა ცნას, თუ რო- ¹⁸ მელსა საზომსა მიწვენულ¹⁸ არიან და თანად, რათა გამოაცხადნეს¹⁹ საქმენი მათნი კეთილნი სადიდებულად სამეებისა ერთარსებისა ღმრთისა ჩუენისა. ვინაცა წარვიდა ადვილით თვსით და მიიწია პირველ-კსენებულსა ამას საყდარსა ღმრთისა დედისასა, სადა-იგი მოუწოდა ღირსსა შიოსცა²⁰, რათა მივიდეს იგიცა წინაშე ყოვლად უბიწოასა ღმრთისმშობლისა²¹. და ²² ვითარცა შეკრბეს მუნ ერთბამად, მოიკითხეს ურთიერთას სიყუარულითა საღმრთოათა. ამისა შემდგომად დასხდეს²² წმიდანი იგი ბერნი. ხოლო წმიდამან იოანე მოითხოვა ღვთოჲ გარეშე ჩუეულებისა. და ვითარცა მოართუა მას²³ ელია²⁴ დიაკონმან²⁵ ჰიქით²⁶, მიიღო იგი წმიდამან იოანე კელთა შინა თვსთა და პატროსნისა ჯუარისა გამომსახველმან მას ზედა ²⁷ მარჯუენისა კელისა მწუფრვალთა თითთა მიერ განუტევა იგი ჰაერსა შინა, და მდგომარე იყო ჰიქაჲ იგი, ჰაერთა შინა²⁷ შთამოკიდებული მართლად²⁸, მყოვარ ეამ. და შემდგომად მრავლისა ეამისა ჰრქუა იოანე მოწაფეთა თვსთა: „შთამოიღეთ ჰიქაჲ ევე, აღსავსე ღვნითა, და აკურთხეთ

* მათე 21, 21.

¹ ნუცა I. ² ღმრთისათა ქუფლისათა P. ³ იგი—R. ⁴ სახარებასა CGHKNOP QR. ⁵ ჰრქუა CK. ⁶ ალიფხუარ B, ალიფხუერ HO, ალიფხუარ NQ. ⁷ ეგრეთ I. ⁸ წმიდაჲ BEFIM. ⁹ მონაჲ—BI. ¹⁰ მივლო BEFMQ. ¹¹ სიმრავლისა P. ¹² ზედამხედველება GK. ¹³ ამას შინა CK. ¹⁴ მამისა Q. ¹⁵ მის—Q. ¹⁶ დახატული და P. ¹⁷ დღენდელად I. ¹⁸ მიწვენულ MR. ¹⁹ გამოაცხადნენ GHOPQ, გამოცხადნენ R. ²⁰ შიოსცა D. ²¹ მშობლისა MN. ²² დასხდენ M. ²³ მას—K. ²⁴ ელიამ HQ,—R. ²⁵ დიაკონმან ქუვლად HQ. ²⁶ ჰიქითა CGHKNOPQR. ²⁷ და მდგომარე... ჰაერთა შინა—G. ²⁸ მართლად CDGKNOR.

და რამეთუ ებისკოპოსისაცა მიერ¹ ჯერ-არს კურთხევა. ხოლო მათ ყოვლითურთ არა იკადრეს, რამეთუ განკვრევებასა შეეპყრნეს ივინი დიდებულსა ამას და უცხოსა სახილაცა ზედა, ვითარ თვნიერ რომლისამე მტკრთველისა ჰაერთა შინა მდგომარედ² იხილვებოდა ჭიქაჲ იგი აღსაესე 5 ღვინთა.

მაშინ საკვრველთ-მოქმედმან იოანე მიჰყო ჴელი თვისი და მოილო³ ჭიქაჲ იგი, და ჴელად ჴუარი გამოსახა⁴ მას ზედა, რომლისაგან სამთავე მიიღეს ერთბამად და სხუათა მრავალთა, რომელნი მუნ დამთხუეულ იყვნენ.⁵ მაშინ ჰრქუა ღირსმან⁶ იოანე ნეტარსა შიოს: „ჯერ-არს, მამაო, 10 მადლისა⁷ მიცემაჲ ღმრთისა, რომელმან ყო ჴუნე შორის საკვრველი ესე“⁸. ხოლო წმიდაჲ შიო მორჩილ ექმნა⁹ სიტყუასა ბერისასა და აღდგომილმან მოილო⁹ ნაკურთხალი ნებასა თვისსა ზედა და დაასხა მას¹⁰ ზედა¹⁰ საკუმეველი, რომლისაგან აღვიდოდა სული სულნელებისაჲ ჰაერად. და უკუმია წმიდამან შიო ყოველთა მუნ მყოფთა, რომელნიცა, მხილველნი ესე- 15 ვითართა სასწაულთანი, აღიღებდეს ღმერთსა, მოქმედსა საკვრველებათასა, რომელმან მოსცა ესევეითარი მადლი¹¹ მოშიშთა მისთა. ხოლო ნეტარი იოანე იტყუა¹² მუნ მდგომარეთა მიმართ და განცვბრებითა¹³ შეპყრობილთა სასწაულისა ამისთვის: „რახსა განკვრეებულ ხართ, 20 31¹⁴ კმანო? ანუ არა უწყითა, ვითარმედ¹⁵ ცეცხლიცა ჰრიდებს შეკლიმებული მოსავე- 20 თაგან უფლისათა და რამეთუ ესევე ცეცხლი იყო ბაბილონს¹⁶ შინა აღგზებული სამთა ყრმათათვის, რომელმანცა შეიკლიმა უბიწოთა ჴორცთა მათთაგან, რაჲმს-იგი ქალდეველთა შესთხინეს საჭმილსა მას შინა¹⁷ ცეცხლისასა¹⁸, შუდ-წილ¹⁹ აღგზებულისასა,²⁰ ხოლო ანგელოზისა გარდამოსლვითა უენებელად დაიციებოდეს, ვიდრელა არცა თმაჲ თავისა²¹ მათისაჲ შეიწუვა²² 25 ყოვლითურთ და გარეჰოს მდგომარენი იგი არა რომლისა ბოროტისა მოქმედთა დაწუვად²³ მოსწრაფენი, თვთ შეიწუვებოდეს აღისა მის²⁴ მიერ, მათ ზედა მოფენილისა*, ვინაჲთგან არა რომელი საქმე შეუძლებელ არს ღმრთისა მიერ და მისი არს აწ²⁵ კმნილიცა²⁵ ესე სასწაული, რამეთუ

* დანიელ თ., 3.

¹ მიერ—R. ² მდგომარე H. ³ მიილო BCDFGHKMNOPQ, მილო E. ⁴ ~გამოსახა ჴუარი GHOPQR. ⁵ დამთხუეულ იყვნეს|დაემთხვენეს CDGHKNOQ, დაემთხენეს PR. ⁶ ღირსმან+მან D. ⁷ მადლას C. ⁸ იქმნა G. ⁹ მიილო DGHKNOQR მილო C. ¹⁰ მის GHOPQR. ^{10a} ზედა—B. ¹¹ ~ესევეითარი მადლი მისცა GHOPQR. ¹² ეტუდა OPQR. ¹³ განცვბრებით I. ¹⁴ მი QR. ¹⁵ ვითარმედ| რამეთუ GHOPQR, რამეთუ ვითარმედ K. ¹⁶ ბაბულონს N. ¹⁷ შინა—P. ¹⁸ ცეცხლისა EFIM. ¹⁹ წილ| გზის QR. ²⁰ აღგზებულსა G. ²¹ თავისა—G. ²² შეიწუვა|არა შეიწვა K. ²³ დაწუვად| დაცვად K. ²⁴ მის—CDGHKNOQR. ²⁵ აწ—GOPQR. ²⁶ კმნილიცა GMN.

უწყის ღმერთმან¹ დიდებამ მადიდებელთა მისთამ², რომლისათვისცა ნუ განკვრევებულ ხართ ღმრთისა მიერ ქმნულსა³ ამას საკვრველებასა ზედა სადიდებელად მონისა თვისისა“.

ამისა შემდგომად მიხედნა წმიდამან იოანე ღირსსა ისეს და პრქუა: „მამაო და მწყემსო კეთილო სიტყუერთა ცხოვართაო, ვუნებავს, რათა⁵ კურთხევაჲ მივიღოთ⁴ შენგანცა, რომელი გუაქუნდეს საცენებელად შენდა“.

ხოლო იგი⁵, ვინათგან მორჩილებასა განსწავლულ იყო და აღსავსე სულითა წმიდითა, ყოვლად არა ურჩ ექმნა ღირსსა იოანეს, არამედ მყის სიტყუასავე თანა აღდგა და აღიბურნა გელნი თვისნი ზეცად მიმართ და⁶ მყოვარ ეამ ევედრებოდა ღმერთსა მღუმრიად. ამისა შემდგომად¹⁰ ქუეყანად დავრომილი ცრემლითა დაალტობდა იატაკსა. და მერმე პრქუა ბერსა: „ლოცვა ყავ ჩემთვის, წმიდაო მამაო, და მცირედ შემომიდევ მე“.

და მიჰმართა⁷ წმიდამან ისე მდინარედ მიმართ, რომელსა ეწოდების ქსანი, ღირსთა მათ მამათა თანა.

და ვითარცა მიიწივნეს წყალსა მას⁸ ზედა ყოვლად ქებულნი ესე¹⁵ და საკვრველთ-მოქმედნი⁹, კუალად იწყო წმიდამან ისე ლოცვად და მოუწოდლა¹⁰ შეწევნად მისა სახიერსა უფალსა¹¹ და ყოვლად უბიწოსა ქალწულსა ღმრთისმშობელსა ესევეითართა ვედრებათა¹² მეტყუელი ცრემლითა:¹³ „მოვედინ მადლი შენი, მ¹⁴ წმიდაო და ღმრთივ-მიმადლებულო დედოფალო,¹⁵ რათა წყალი ესე დამემორჩილოს და შემომიდგეს მე, ვინა²⁰ ევა-იგი ვიღოდი“. და ვითარ¹⁶ მიმყოვრებულად ილოცა,¹⁷ განმარტა მდინარისა მიმართ კუერთხი იგი, რომელი აქუნდა გელთა თვისთა, და თქუა: „სახელითა უფლის, ღმრთისა¹⁸ ჩუენისა, იესუ ქრისტესითა შენ გეტყვ მდინარესა ამას,—წოდებისაებრ შენისა კსინ ვით ვიდრე-მე კსინეფიო გარნა კუერთხსა ჩემსა შემოუდევ“.

ხოლო წყალი იგი,¹⁹ მ²⁰ საკვრველ-²⁵ბათა შენთა, ქრისტე, უჩუეველსა გზასა და უფალსა მისგან პირველად ვიდოდა, შედგომილი²¹ ღმერთშემოსილთა²² წმიდათა მათ²³ მამათა, რამეთუ ქუეყანაჲ იგი, მყარი უწინარეს და ეკლოვანი, განიბებოდა და დაღრმდებოდა²⁴ თვნიერ რომლისავე²⁵ აღმომთხრელისა. ვითარცა²⁶ კუერთხი იგი

¹ ღმერთმან [უფალმან P. ² თვისთამ CKN. ³ ქმნილსა HQR]ქმნისა K. ⁴ მოვილოთ BEFIKMR. ⁵ იგი—Q. ⁶ და—Q. ⁷ მიმართა GKH. ⁸ წყალთა მათ I. ⁹ +და CK. ¹⁰ მოუწოდა BEFGHMOPQR. ¹¹ უფალსა [ღმერთსა R. ¹² ესევეითართა ვედრებათა I. ¹³ ესევეითართა ვედრებათა მეტყუელი ცრემლითა—K, ცრემლით I; ცრემლითა—Q. ¹⁴ მი CER. ¹⁵ ~ღმრთივ მიმადლებულო მ (მი G) წმიდაო დედოფალო GO. ¹⁶ ვითარ+იგი GH. ¹⁷ +და CK, ილოცვდა Q. ¹⁸ ღმრთისა—BGHIOQR. ¹⁹ +მსწრავლ ვრდა P. ²⁰ იგი, მ]და GO, მი CHQR. ²¹ და შედგომილი K. ²² ღმერთშემოსილთა—K. ²³ ~მათ წმიდათა GHINOPQ. ²⁴ დაღრმდებოდა BCDEFGHIMOPQR. ²⁵ რომლისა BEFM, რამასვე DHG. ²⁶ და ვითარცა CGHKNOPQR.

მეთრია ღირსსა ისეს, უკუნა¹ მივიდოდა² წყალი იგი მდინარე, მსმენელი³ ბრძანებასა წმიდისასა, და ესრეთ მიყვანებულ იქნა მახლობელად ტაძარსა⁴ ღმრთისა დედისასა წილკანს, რომელიცა ვიდრე აქამომდე დის სადიდებელად ღმრთისა⁵ ჩუენისა და ცხად-მყოფელად ღმრთისამიმართსა

5 კანდიერებასა წმიდისა ისესსა.
ესე⁶ სასწაული საკვრველი იხილეს ყოველთავე მკვდრთა მცხეთისათა და მახლობელთა დაბათა და განკვრევებითა⁷ შეპყრობილნი აღიდებდეს ღმერთსა და⁸ მოქმედსა⁹ დიდთა¹⁰ საკვრველებათასა, რომელმან მისცა ესევეთარი ძალი მონასა თვსსა, სანატრელსა¹¹ ისეს.¹²

10 ესევეთართა¹³ სასწაულთა და ნიშთა¹⁴ მიერ შემკობილ¹⁵ იყვნეს წმიდანნი ესე მამანი და ესევეთარი კანდიერება მთელი ამათ ღმრთისაგან¹⁶, რომელთა ყოველივე მსოფლიო და ზუავი კანდიერება დაუტევეს მისთვის. ესრეთ იხარებდეს საღმრთოთა სიყუარულითა ერთბამად მყოფნი¹⁷ და კუალად თვსაგან¹⁸ დადგრომილნი მოთმინებით შეიტკობოდეს

15 მთლუაწებრიგსა ცხოვრებასა, რამეთუ უწყოდეს ამათ¹⁹ სიტყუათა²⁰ მგალობელისა: არა-მე კეთილ, ანუ არა-მე შეუენიერ? არამედ დამკვდრება²¹ ძმათა ერთად*. და კუალად: ვიქმენი²² მე, ვითარცა სირი მხოლოდ²³ სართულსა ზედა*. ესრეთ ორკერძოვე სათნოებათა სიმრავლითა ბრწყინვალე იყვნეს ერთბამად და თვსაგანცა²⁴ მყოფნი.

20 ხოლო²⁵ წარსლვასა მას²⁶ წმიდისა იოანესა²⁷ ადგილად თვსად²⁸, სადა-იგი იყოფებოდა ქუბსა შინა, თანა-წარჰყვეს²⁹ მოწაფენიცა მისნი და დაადგრეს³⁰ მის³¹ თანა ვითარ სამსა ოდენ დღესა, და იხარებდეს სიხარულითა სულიერითა³² ღირსისა ამის მამისა თანა.

14. ხოლო ვითარცა ენება ამათ კუალად უკუ-მოქცევა³³ საყოფელთა მიმართ თვსთა თითოეულსა, ევედრებოდა ნეტარი შიო წმიდასა იოანეს, რათა უბრძანოს მას დაყუდებით³⁴ ცხოვრება. ხოლო მან მიუგო: „ღმერთმან მიგმადლენ³⁵ შენ სათხოველნი შენი³⁶, შვილო, და მოგეცინ

* ფსალმ. 132,1 ** ფსალმ. 101,7.

1 + მისსა CGHNOQ, მისა KPR. 2 მოვიდოდა M. 3 მსმენელ M. 4 ტაძრისა HQ|საყდრისა EFIM. 5 ღმრთისა|უფლისა K. 6 ესევე P. 7 განკვრევებით F. 8 და—CEGHKNOPQR. 9 მოქმედთა CK. 10 დიდსა FG. 11 სანატრელსა—R. 12 ~ისეს სანატრელსა Q. 13 ესევეთართა|ესე H. 14 ნიშებთა HQ. 15 შემკობილ|შეპყრობილ R. 16 ღმრთისა მიერ GHPOQR. 17 ~მყოფნი ერთბამად P. 18 თვსაგან Q. 19 ამათ—GOPQR. 20 სიტყუა CGHKNOQR. 21 დამკვდრებალ CHOQR. 22 ვიქმენ R. 23 ~მხოლოდ სირი I. 24 თვსაგან G. 25 ხოლო|რამეთუ Q. 26 მას—R. 27 იოანესა K. 28 თვსად I. 29 თანა-წარყვენ CK. 30 დადგრეს EK. 31 მის|მას MNQ. 32 საღმრთოთა R. 33 უკუმოქცევა CDEGIKMR, უკუნ მოქცევა Q. 34 დავედრებით E. 35 მოგმადლენ PR. 36 სათხოველი შენი CGHKNOPQR.

მოთმინება შეუბრკოლებელი, რათა ნაცვალად აქა¹ შინა იწროებით ცხოვრებისა მერმესა მას საუკუნესა² კპოვო განსუენება წარუვალი და ფართობით იშუებდე მოხარული მართალთა ყოველთა³ თანა, არამედ წარვედ და მოაკსენე პირველად პატრიაქსა წმიდასა, მამათ-მთავარსა ჩუენსა⁴, და უკუეთუ გობრძანოს მანცა წინა-ალრჩევისა შენისაებრ ცხოვრება, ⁵ უწყოდე, რამეთუ ნება ღმრთისა არს, ხოლო თვნიერ კათალიკოსისა⁵ კითხვისა ნუ კელ-ჰყოფ საქმესა მავას, რამეთუ მისი გვლის მორჩილება, ვითარ საყოველთაოსა. და რომელიცა გიწამოს მან, იგი მიითუალე სიხარულით. და რამეთუ პაულეცა, მოძღუარი იგი ყოველთა, ესრეთ გუამცნებს, ვითარმედ: «დაემორჩილენით წინამძღუართა თქუენთა და ერჩ- ¹⁰ ღით მათ, რამეთუ იგინი იღვძებენ სულთა თქუენთათესა»⁶.

ამათ ყოველთა თანა ასწავებდა მას⁷ წმიდა იოანე, რათა განაყენოს გონება თვისი ყოველთავე ვორციელთა და ქუეყნიერთა ზრუნვთაგან და, ვითარცა მკულარმან, სამარესა შინა⁸ დაღებულმან, ესრეთ შეურაცხ-ყენეს მიწიერნი ესე და⁹ ხილულნი ყოველნი, ვინათგან ესე არს ¹⁵ წესი და კანონი დაყუდებულთა¹⁰. ესევეთარნი რაჲ მცნებანი და სწავლანი მიიხუნა ნეტარმან შიო, წმიდისა იოანესგან¹¹ შევრლომილმან, ტირილით ამბორს-უყო¹² ფერკთა მისთა და მოიკითხნა¹³ ყოველნი მუნ¹⁴ დამთხუეულნი უკუნადასქნელითა მოკითხვითა, რამეთუ არლარა ეგულვებოდა მოკითხვა მათი. ამისა შემდგომად მკმნელმან¹⁵ მათგან¹⁶: „ლოცვა- ²⁰ ყავთ¹⁷ ჩემთეს—ჰრქუა¹⁸—რათა მოთმინებით და სიმკნით დადგრომილმან დაყუდებასა შინა მიწამოს თუ წმიდამანცა¹⁹ მამათ-მთავარმან, შეუბრკოლებლად აღვასრულნე ნეშტნი დღენი²⁰ ცხოვრებისა ჩემისანი“. და ესრეთ მიმღებელი მათგან ლოცვისა და კურთხევისა წარვიდა კათოლიკე ეკლესიად და თაყუანის-მცემელი²¹ წმიდისა და ყოვლად პატოსნისა ²⁵ სუეტისაჲ ცრემლით და სულ-(თ)ქ(უ)მით ევედრებოდა ღმერთსა, რათა ღირს ყოს იგი დაყუდებით სათნოდ²² მისა²³ გარდაცდად ნეშტსა ეამსა ჯორცთა შინა ყოფისა²⁴ მისისასა.

ამისა²⁵ შემდგომად შევიდა წინაშე მამათ-მთავრისა. ხოლო მან სიხარულით შეიწყნარა იგი. და ვითარცა მოიკითხნეს ურთიერთას, წარ-

* ებრ. 13, 17.

¹ აქაქამას I. ² საუკუნოსა K. ³ ყოველთა მართალთა I. ⁴ ჩემსა Q. ⁵ კათალიკოსის GR. ⁶ თქუენთა HOPQ. ⁷ მათ B. ⁸ შინა—G. ⁹ და—GO. ¹⁰ დაყუდებულთა—K. ¹¹ იოანესგან R. ¹² ამბორს უყო ტირილით CK. ¹³ მოიკითხა D. ¹⁴ მუნ—BEFIM. ¹⁵ კმნელმან I, კმნელმან Q, მკმნელმან CKN, მკმენლმან F. ¹⁶ მათგან H. ¹⁷ ზეჲ EFL, —ყოველთა H. ¹⁸ თქუა R. ¹⁹ წმიდამანცა—R. ²⁰ დღენი—CGK. ²¹ თაყუანის-მცემელი F. ²² სათნო GOP. ²³ მისდა K, მისსა FH. ²⁴ მყოფისა H, მყოფობისა Q. ²⁵ ამისსა FI.

მოუთხრა მას შიო ყოველივე წადიერებაჲ თვისი, თუ ვითარ სჭრეიელ¹ არს² დაყუდებითსა ცხოვრებასა შეტკობად³ და ვითარცა⁴ ღირსისა იოანეს მიერ წარმოვილინა⁵ მისა მიმართ⁶ კითხვად და⁷ ესრეთ ბრძანებითა მისითა შეკადრებად ლუაწლსა დაყუდებისასა.

- 8 ხოლო წმიდამან მამათ-მთავარმან სულთ-ითქუნსა სიღრმით⁸ გული-საჲთ⁹ და ცრემლეოდა ესრეთ შეურაცხ-ქმნასა თავისა თვისისასა¹⁰, მსმენელი ნეტარისა შიოხსიან¹¹ სიყუარულისათვის ჭრისტესა, ვიდრეღა და მღვმესაცა შინა უკუნსა დამკვდრებად. ხოლო მღვმე ესე არს ფრიალსა¹² სიღრმესა¹³ მჭონებელი და ყოვლად ბნელი, რომელსა შინა ეგულვებოდა
- 19 მრავალ-მოლუაწესა ამას მამაკაცსა შთასლუაჲ და დაყუდებაჲ, ვინაცა ცრემლით მიმხედველმან შიოხს მიმართ ნეტარმან მამათ-მთავარმან: „ვილოდე, — თქუა — მამაო, ვილოდე კეთილსა ამას და იწროსა გზასა, ცხოვრებად საუკუნოდ¹⁴ მიმყვანებელსა, რომელსა ზედა მცირედნი ელენან¹⁵, ვითარ მძლავრებულნი¹⁶ ზრკელთა ამით და წინააღმდეგომთა სხეულთაგან
- 15 და ყავნ ღმერთან მღვმე იგი კიბე აღმყვანებელ შენდა ზეცისა სუფევათა¹⁶ და ნეტარებათა მიმართ, ხოლო ბნელი იგი მუნ შინა — მიმყვანებელ ნათლისა მიმართ დაულამებელისა; და ჟამიერი ესე ჭირი¹⁷ ვეყავნ შენ მომატყუებელ¹⁸ საუკუნოჲსა განსუენებისა და წარუვალისა სიხარულისა, რომელსა¹⁹ მიმთხუვეად არიან ყოველნი²⁰ სათნოდ უფლისა აღმასრულე-
- 20 ბელნი ცხოვრებისა მათისანი!“²¹

- ამათი მსმენელი შიო მხიარულ იქმნა სულითა და ევედრა ლოცვისა ყოფად მისთვის, რათა მოსცეს მას²² უფალმან მოთმინებაჲ წინამდებარისა²³ ლუაწლისა მიმართ. და ესრეთ კურთხევისა მიმღებელი მამათ-მთავრისაგან²⁴ წარვიდა უდაბნოდ თვსად. ხოლო ვითარცა²⁵ მიიწია ღირსი
- 25 ესე უდაბნოდ თვსად²⁶, მოიკითხნა ყოველნივე²⁷ ძმანი სიყუარულითა საღმრთოჲთა და ულოცა მათ უმჯობესი სულთა მათთაჲ. ამისა შემდგომად სიმშვიდით²⁸ ზრახვიდა²⁹ მათდა მიმართ ესევეითართა სიტყუათა მეტყუელი: „ძმანო და მამანო და შვილნო სულიერნო, მცნებისაებრ ბერთა ჩემთაჲსა და წმიდისა მამათ-მთავრისა დაყუდებითსა ცხოვრებასა შევი-

* მათე 7, 14.

¹ წადიერ G. ² არს CDGHKNO. ³ შეტკობილად M. ⁴ ვითარ I. ⁵ წარმოავლინა D. ⁶ მის მიმართ I. ⁷ და—GOPQR. ⁸ სიღრმით H. ⁹ გულისაჲთ სულისაჲთ I. ¹⁰ თვისისა G. ¹¹ შიოხსიან R. ¹² ფრიალ BEFI. ¹³ სიღრმეთა I. ¹⁴ საუკუნოდ—F. ¹⁵ მძლავრებულნი GMNR, მრავლებულნი HQ. მძაფრებულნი O. ¹⁶ სუფევათა სავაფელთა M. ¹⁷ ჭირი ესე CK. ¹⁸ მომატყუებელ E. ¹⁹ რომლისა GHOPQR. ²⁰ ყოველნი—H. ²¹ მისისანი GHOPQR. ²² მათ B. ²³ წადიერებისა Q. ²⁴ მთავრობისაგან D. მთავარისაგან M. ²⁵ ვითარცა—GHOPQR. ²⁶ თვსად—CGHKNOPQR. ²⁷ ყოველნი G. ²⁸ სიმშვიდითა F. ²⁹ ზრახვიდეს CK.

წყნარებ, ხოლო თქუენ განეკრძალენით, საყუარელნო, საფრკეთა შრა-
 ვ აღლონისა მტერისათა და უმეტეს ყოველთასა მოიგეთ სიმდაბლე და
 ზორჩილებაჲ და სინშვდე საღმრთოჲ, რომელი უჩინო ჰყოფს რისხვასა,
 და სიყუარული, რომლისა მიერ მოიგების¹ ღმერთი, სიყუარულად წოდე-
 ბული; ამას² თანა შეიტკებთ წმიდა მყოფელი იგი სულთა მარხვაჲ, რო-
 მელი წართუტებს ბილწებასა; და ლოცვასა შინა თქუენსა ღმრთისა მი-
 მართ მოიგეთ სიწმიდე გონებისაჲ და აღუძრველობაჲ ბოროტთა გულის-
 სიტყუათა მიმართ, რომლითა განჭარღების ყოველი ძალი ეშმაკისაჲ³;
 ხოლო ტირილი იყავნ თქუენდა სამარადისოჲ, რომელი მოატყუებს სი-
 ხარულსა საუკუნესა⁴ და⁵ რამეთუ უფალი იტყვის: ნეტარ იყვენნ მგლო-
 ვარენი გულითა⁶*, მოიბოვეთ⁶ სიგლახაკე, რათა სასუფეველი⁷ ცათაჲ
 დაიმკდროთ;^{**} მოიძულენით ზრუნვანი და შფოთნი სოფლისანი, რათა
 არა შეიკეთუნნეთ მათ მიერ; წერილთა იწურთიღით საღმრთოთა, რო-
 მელნი განაფრთხობენ გონებასა, და ნუ მიაყვანებთ⁸ გონებასა თქუენსა
 ბოროტთა გულის-სიტყუათა; იქმნენით წმიდა კორცითა და ვითარცა⁹
 იტყვის წინასწარმეტყუელი: *ეჯიზბანენით, განიწმიდენით და მოისპეთ⁹*
ყოველივე გულარძნილება¹⁰ სულთაგან თქუენთა,*** რამეთუ უკუეთუ
 დაიცვენთ¹¹ სხეულნი თქუენნი სიწმიდით, ვითარ განბრწყინებულნი,
 სულითა მზიარულნი, შეხვდით¹² კორწილსა მას უფლისასა ლამპრითა¹³
 ბრწყინვალითა¹⁴ მიგებებად სიძისა მის უკუდავისა; მღვდარე იყენით გო-
 ნებითა სამარადისოდ მომლოდენი¹⁵ უცნაურისა მის ღლისა და ჟამისანი
 რამეთუ არა უწყით, ოდეს უფალი მოვიდეს და ნუსადა გპოვნეს თქუენ¹⁶;
 უღებად წარმგებლნი მამულისა სიმდიდრისანი და თანად¹⁷ დამძალველ-
 ნი ტალანტისანი, რომლისათვის საფასედ დადებისა მცნებაჲ მოგვლე-
 ბიეს.^{****} და უკუეთუ ვინმე უღებ-ყენეს მცნებანი ღმრთისა და უფლისა¹⁸
 თვისისანი, მოვიდეს ჟამსა, რომელსა არა მოელოდის¹⁹, და ორად²⁰ განმკუე-
 თელმან ნაწილი²¹ მისი დადვას ორგულთა თანა, რამეთუ უმწარესითა
 მახვლისაგან²² სიკუდილისაჲთა²³ განაფხურას სული უნანელთა და უღებ-
 თა კორცთაგან და წარავლინოს იგი ბნელსა მას²⁴ გარესკნელსა, სადა-იგი

* მათე 5,4; ** მათე 5,3; *** ესაია 1,16; **** მათე 25,27.

1 მოიგები C. 2 ამის P, ამისთვის R. 3 აეშმაკისა ძალი H. 4 საუკუნოსა G.
 5 და—CK. 6 მოიბოვე D. 7 სოფელი R. 8 მიაყვანებთ P, მოიყუანებთ R. 9 მოისპე-
 ნით Q. 10 ყოველივე გულარძნილებაჲ|უკუეთუებაჲ I. 11 დაიცვნით CK. 12 შეხვდით
 CK, შევიდეთ M. 13 ლამპრითა M. 14 ბრწყინვალეებითა CK. 15 მომლოდენი R,
 მოლოდენი Q. 16 თქუენ—CK. 17 თან M. 18 უფლისა და ღმრთისა CK. 19 მოე-
 ლოდეს BEFGHMOPQR. 20 ორგან P. 21 ნათელი M. 22 მახვლითა P. 23 სიკუდილი-
 თა CDGHKNOPQR. 24 მას—CK.

—მ¹ მე უბადრუკსა,—იყოს ტირილი და ღრჭენა კბილთა; * ვსენებაჲ სიკუდილისა და საზარელისა მის ღღისაჲ მარადის წინაშე თულთა გონებისა თქუენისათა გაქუნდინ², და ნუ გეშინინ სიკუდილისაგან, არამედ უფროასლა გეშინოდენ³ სასჯელისა⁴ მისგან საუკუნოასა⁵; მოითმინენით წუთიერი⁶ ესე და მცირედ ჟამისა⁷ ტკივილნი, რამეთუ თვნიერ ჭირისა შეუძლებელ არს პოვნაჲ საუკუნოასა⁸ ცხოვრებისაჲ, ვითარცა იტყვს პავლე მოციქული, ვითარმედ: მოთმინებითა თქუენითა მოიბოვნეთ⁹ სულნი თქუენნი** და ამრავლითა ჭირითა გკლირს შესლვაჲ¹⁰ სასუფეველსა ცათასა***.

10 „უწყოდეთ, ძმანო ჩემნო, მტკიცედ, ვითარმედ ყოველი ესე აქა შინა წარმავალ არს და დაუდგრომელ, ხოლო საუკუნოჲ იგი წარუვალ და სამარადისო, და მიელის¹¹ თითოეულსა ჩუენგანსა საუკუნოსა¹² მას შინა რომელსამე განსუენებაჲ, ხოლო სხუათა—სატანჯველი საქმეთაებრ მათთა, რომელნიცა ქმნეს¹³ სოფელსა ამას შინა. მითხართ-ღა, მ¹⁴ სა-
15 ყუარელნო, უკუეთუ ვინმე კაცი დღეს ყოველთა განსუენებათა და შეუ-
ბათა შინა იყოს და წარაგოს ყოველი მონაგები თვისი და არღარა დაუშ-
თეს მას¹⁵ ხვალისად და მიერიტვან შიშშილითა¹⁶ და სხვთა ყოვლითავე ძვრხილულობითა განიკაფებოდეს, ნუ სარგებელ¹⁷ ეყოსა¹⁸ მას ერთი-
სა იგი ღღისა განსუენებაჲ შემდგომთა დღეთა მიმართ?! ესრეთ უკუე
20 უწყოდეთ და საწუთოცა ესე ჩუენი ცხოვრებაჲ, რამეთუ უკუეთუ აქა მშუებელნი¹⁹ არა ვზრუნვიდეთ გულგებადისა მისთვის და არა დავიუნ-
ჯოთ²⁰ საუკუნეთა მათ შინა საუნჯეთა მიმტაცებელთა მამონასა²¹ მის-
გან სიცრუვისა, სიყმილითა მოგსწყდეთ და არად²² სარგებელ გუეყენენ²³
ჩუენ ჳორციელნი შუებანი, არამედ უფროასლა ვიტანჯნეთ, ვითარ უძ-
25 ლებად და ნაყროვნებით²⁴ ცხოვრებულნი“.

15. ამათ და ესევეითართა სწავლათა მიერ განამტკიცნა შიო ყო-
ველნი²⁵ იგი²⁶ მონაზონნი. ამისა შემდგომად ჰრქუთ მათ: „გამოირჩიეთ ერთი ძმათაგანი,²⁷ რომელი ილუწიდეს ცხოვრებისა თქუენისათვის, რამე-
თუ მე ამიერიტვან მეგულვების შთაღვაჲ მღვმესა შინა, რომელი შევკმზა-
დე²⁸ საყოფელად²⁹ და საფლავად ჩემდა“.

* მათე 25, 29. ** ლუკა 21, 19. *** საქმე 14, 22.

¹ ში BHR, ² გაქუნდინ G, გაქუნდით M. ³ გეშინოდინ Q. ⁴ სჯელისა H. ⁵ სა-
უკუნესა HQ. ⁶ წუთიერიწუთ ერთნი BEFM. ⁷ ჟამის R. ⁸ საუკუნესა Q. ⁹ მოი-
ბოვნეთ D. ¹⁰ შესლვად G. ¹¹ მოელის P. ¹² საუკუნესა CGHKNOQR. ¹³ ქმნეს
GHK. ¹⁴ ში BR. ¹⁵ მას—CK. ¹⁶ სიყმილითა CDGHKNOPQR. ¹⁷ სარგებელ F.
¹⁸ ეყოს CK, იყოს P. ¹⁹ მშობელნი M. ²⁰ ვიუნჯოთ GHOPQR. ²¹ მამონისა PR. ²² არა
GHK. ²³ გუეყენ Q. ²⁴ ნაყოვნებით CDGKNO. ²⁵ ყოველნივე CGHKNOPQ. ²⁶ იგი
—K. ²⁷ ძმათაგანი I. ²⁸ შევამზადე GIK, შევამზადე FH, შევამზადე C. ²⁹ საყოფლად N.

ხოლო შეწყუნა ნეტარი ევაგრი, და ყოველნი¹ ძმანი² ტიროდეს მწარედ ფრიად საზარელსა³ და უსმენელსა⁴ ზედა⁵ ველ-ყოფასა და ეტყოდეს: „წმიდაო მამაო, რაა არს ეგე⁶, რომელსა გეგულები ყოფა და ვის ესმა საუკუნითგან, ვითარმცა ცოცხლივ ჯოჯოხეთად⁷ შთაჰკადე⁸ ცხოვრებაა შენი და უფროასლა აწ, ოდეს⁹ გიკმს შენ¹⁰ განსუენებაა შრო-
მითაგან მოხუცებულსა¹¹ და ვითარ არა კმა-არიან ესეზომნი¹² ლუაწლ-
ნი, რომელ მოვილუაწებიან კაცთა ბუნებისაგან¹³ უცხონი! და ნუუტუე
არცა ღმერთსა სთნდეს ეგევითარი ლუაწლი,¹⁴ რომელი¹⁵ არავის უქმნიეს
სხუასა დღესამომდე¹⁶. და კუალად ესოდენნი¹⁷ სულნი, რომელნი შენ
ძლით შეკრებულ¹⁸ არიან უდაბნოსა ამას შინა, ოდეს არა¹⁹ გხედვიდენ
და არცა²⁰ ესმოდინ ტებილნი სწაელანი შენნი, ყოველნი განიბნიენენ,
ვითარცა ცხოვარნი, რომელთა არა აქუნ²¹ მწყემსი²²“. ამას და ესევეთარსა
მრავლითა ცრემლითა ეტყოდეს შიოს ყოველნი²³ ძმანი და ევედრებოდეს
არა დაობლებად მათდა და არცა შთასლვად მღვმესა მას შინა.

ხოლო წმიდაა შიო ნუგეშინის-სცემდა²⁴ მათ და ეტყოდა: „ძმანო
ჩემნო,²⁴ ღმერთმან მოგეცინ²⁵ მადლი ყოველთა სიყუარულისა ჩემისა,²⁶
არამედ მე კაცი ვარ ცოდვილი და უკუეთუ მართალნი²⁷ ძლით ცხოვნ-
დენ,²⁸ მე რაოდენ²⁹ უფროასი³⁰ მიკმს, რათა არა განვარდე³¹ სასუფევე-
ლისაგან³², რამეთუ მამა ჩუენი და³³ წინამძღუარი მოლუაწეთაა დიდი
ანტონი, გასმიეს განალა მრავალ-გზის, თუ ვითარსა მოლუაწებასა³⁴ დას-
ძინებდა მოლუაწებათა ზედა და ყოვლად არა მოაკლია სიბერესა შინა
თესსა³⁵ შრომაა, რომელსა ქეშმარიტად³⁶ მოელო გულსავსებაა დამკვ-
დრებად ანგელოზთა თანა. კუალად დიდი მაკარი, რომელმან-იგი ყოვე-
ლი ცხოვრებაა თვისი მოლუაწებასა შინა³⁷ აღასრულა, იხილეთ, ვითარლა
მოშიშ იყო³⁸, რაეამს-იგი³⁹ განვიდა კორცთაგან, ბოროტნი იგი⁴⁰ ჰაერის-
მცველნი ეტყოდეს, ვითარმედ: მაკარი, განხუედ და განგუერი. ხოლო

* მათე 9,36.

¹ ყოველნი—GHOQR. ² ~ძმანი ყოველნი P. ³ +მას CGHKNOPQR. ⁴ უთ-
მენელსა CK. ⁵ ზედა]მას GHOPQR. ⁶ ეგე—K. ⁷ ჯოჯოხეთს CHKNOPQR. ⁸ შთახ-
დეს HQR, შთაჰდე K, შთაჰდეს GOP, შთაჰკადე N. ⁹ ოდენ CDEFGHIKNOQR.
¹⁰ შენ—GHKOPQR. ¹¹ მოხუცებულთა CK. ¹² ესზომნი CKN. ¹³ ბუნებისა EFIM.
¹⁴ ლუაწლი P. ¹⁵ რომელნი P. ¹⁶ დღესამდე Q. ¹⁷ ესოდენნი F. ¹⁸ შემოკრებულ
I, შეკრებილ R. ¹⁹ არლარა BR. ²⁰ ვერცა R. ²¹ აქუნ CDIN. ²² +იგი CGHK
OPQR. ²³ ნუგეშინისცემდა CEFHIKMQR. ²⁴ ჩემნო—R. ²⁵ მოგეცენ G. ²⁶ ჩემი-
სათეს R. ²⁷ მართალი CFKR. ²⁸ ცხონდებიან CHK, ცხოვნდებიან GNOPQR.
²⁹ რაოდენი EFIM. ³⁰ უფროს R. ³¹ გარე განვარდე G, გარე განვარდე DHNOPQR.
³² სოფლისაგან HQ. ³³ და—Q. ³⁴ +ზედა I. ³⁵ თესსა—P. ³⁶ ქეშმარიტად Q]დი-
დალ P. ³⁷ შინა—I. ³⁸ +რომელი იგი ქუეყანასა ზედა განმართობილ (განათლებულ P)
იყო NOPQR. ³⁹ რაეამს-იგი] რომელი CGHK. ⁴⁰ იგი—I.

სამ-გზის სანატრელმან მან¹ სიმდაბლე ვორციელი სულითაცა² დაიცვა³,
 ვიდრემდის⁴ არა შეიწყნარა იგი ნათელმან ღმრთეებისამან, არა პრქუა
 მღევართა მათ თვსთა, თუ განვერი კელთაგან თქუნთა. და ყოველნი
 წმიდანი⁵ მამანი დიდითა ლუაწლითა განერნეს⁶ ეშმაქისა მზატუარებათა-
 5 გან, ხოლო მე, ცოდვილსა ამას, რაოდენ უმეტესი⁷ მივს ლუაწლი, რათა
 არა მივეცე სასჯელსა მას ულხინებელსა და დაუსრულებელსა, რამეთუ
 წერილ არს: რომელსაცა⁸ ვინ⁹ ზედა¹⁰ იპოვოს¹¹, მასცა ზედა ვანიკითხოს.
 აწ უკუე ლოცვა ყავთ ჩემთვის, ძმანო, რათა მომცეს ღმერთმან მოთმინე-
 ბაჲ და ძალი და რათა იყოს მღვმე ესე დასაფლველცა¹² უბადრუკთა ამით
 10 ვორცთა ჩემთა. ხოლო თქვენ გამოირჩიეთ თქვენ ზედა წინამძღუარი,
 რომელი შემძლებელ იყოს განგებად სულთა თქუნთა ცხოვრებისა“.
 პრქუეს მას ყოველთა: „მამაო წმიდაო, ჩუენ შენ მიერ შემოკრებულ¹³
 ვართ უდაბნოსა ამას¹⁴ შინა, მინდობილნი წმიდათა ლოცვითა შენთა და
 სულიერთა სწავლათანი, ვმოკალაქობდით და მოველოდით შენ მიერ¹⁵
 15 ცხოვნებასა¹⁶ სულთა ჩუენთასა. ხოლო¹⁷ აწ, ოდეს¹⁸ ვერ შეუძლებთ¹⁹
 ნებისა შენისა განკუთვალ, შენვე იხილე, რომელი იყოს და²⁰ შემძლებელ
 განგებად ჩუენდა და ცხოვრებად სულთა ჩუენთა“. პრქუა ნეტარმან
 შიო ევაგრის, რათა მიითუალნეს²¹ ძმანი იგი და უძლოდის²² მათ²³, ვი-
 თარცა-იგი უხილავს მისგან ყოველსა მას გზასა.
 20 ხოლო წმიდაჲ ევაგრი, ვინაჲთგან შშვლ²⁴ იყო და მდაბალ²⁵ გუ-
 ლითა, არა თავს-იდებდა მთავრად და წინამძღურად ძმათა ზედა²⁶ და-
 დგინებასა და უძღურებასა გონებისასა წინა-დაუდებდა ესრეთ მეტყუე-
 ლი: „ვერ შემძლებელ ვარ ჭერისაებრ სრულ ქმნად²⁷ მსახურებასა ძმა-
 თასა, ვინაჲცა ნუ მიძულებ²⁸ მე კელ-ყოფად საქმესა ამას უზეშთაესსა²⁹
 25 ძალისა ჩემისასა, რამეთუ კაცი უმეცარი³⁰ ვარ და უძღური³¹ ტვრთვად
 ესეოდენთა³² მონაზონთა ჭეროვანსა მოურნეობასა“³³. ხოლო ნეტარმან შიო
 მიუგო მას: „უკუეთუ მორჩილ გუექმნ³⁴, ფრიადი³⁵ სასყიდელი მიიღო³⁶
 ღმრთისაგან და ნეტარებაჲ მორჩილთაჲ³⁷ დაიმკვდრო³⁸ დიდებასა მას
 შინა³⁹ უხილავსა, ხოლო უკუეთუ ურჩებაჲ შეიმოსო, ურჩებისა პატიქსა

¹ მან—I. ² სულითა E. ³ +და CGHKNOPQR. ⁴ ვითარმელ I. ⁵ წმიდანი—I.

⁶ განერნეს CK. ⁷ უმეტეს CKF. ⁸ რაჲსაცა Q. ⁹ ვინ—I. ¹⁰ ზედა|სადა R. ¹¹ იპოვის R. ¹² დასაფლველადცა I. ¹³ შეკრებულ DGNOPR. ¹⁴ მას D. ¹⁵ მიერსა I. ¹⁶ ცხოვრებასა IMQR. ცხორებასა C. ¹⁷ ხოლო—Q. ¹⁸ ოდეს|ვინათგან R. ¹⁹ შეუძლეთ H. ²⁰ და—PQR. ²¹ მიიცვალნეს I. ²² უძლოდეს CGHIKNOPQR. ²³ მათ—I. ²⁴ შშვლი CDHIKNOPQR. ²⁵ მდაბალი CDGHKNOPQR. ²⁶ ზედა—I. ²⁷ ქმნასა P. ²⁸ მიძულებთ CDGHKNOPQR. ²⁹ უზეშთაესა I. ³⁰ უმეცარ R. ³¹ უძღურ R. ³² ესეოდენთა CGKONPR. ³³ მეურნეობასა G. ³⁴ გუექმნე GHOPQR. ³⁵ ფრიად P. ³⁶ მიიღო GHOP. ³⁷ მორჩილთა თანა G. ³⁸ დაიმკვდრონ K, დაემკვდრო G. ³⁹ შინა—EFIM.

ზღვეულ¹ იქმნე მიცემად; ინებე უკუე შენცა მსახურებაჲ² ძმათაჲ, რომელი მოგატყუებს³ დიდებასა, ვითარცა იტყვს უფალი ჩუენი იესუ ქრისტე: *რომელსა უნდეს თქუენ შორის დიდ ყოფაჲ, იყოს⁴ იგი ყოველთა მონაჲ და მსახურა⁵. და აწ ჯერ-არს⁶ შენდა, რათა დიდების⁷ მომატყუებელი⁸ სიმდაბლე⁹ მიიღო¹⁰.*

მაშინლა ძნაიდ საღმე⁹ ირწმუნა სიტყუაჲ ბერისაჲ და თაყუანისმცემელმან მისმან: „პატიოსანო მამო, — თქუა — რომელიცა-რაჲვე¹⁰ მიბრძანო, მორჩილებით¹¹ მივითუალო და ვინებო აღსრულებაჲ მისი ლოცვათა შენთა წმიდათა მინდობითა“. ამისა შემდგომად ევაგრი, მოშიშმან¹² ურჩებისა პატივთამან, მიიღო კუერთხი წინამძღურობისაჲ¹³ კელთავან შიოასთა. ზოლო ნეტარმან შიო მრავლითა სწავლითა განამტკიცა¹⁴ იგი და შევედრნა¹⁵ ძმანი იგი. ვედრნეს უკუე ყოველნი¹⁶ ძმანი ნეტარსა შიოს, რათა მისცნეს¹⁷ მათ¹⁸ სწავლანი მისმიერნი, რათა აღმოიკითხვიდნენ¹⁹ იგინი²⁰ დღეთა შინა კურიაკეთა და სურვილსა წმიდისა მის პირისა²¹ მისისასა აღმოივსებდენ.

16. ზოლო აღუწერა მათ ნეტარმან შიო²² ასსამოცი²³ თავი²⁴ სწავლაჲ, ყოვლად²⁵ შეუნიერი და ტკბილი, რომლითა განისწავლებოდეს ყოველნი იგი კრებულნი მარადის და ირწყუებოდეს, ვითარცა ნერგნი ღმრთივ სულიერნი წყაროთა სამოთხისათა, და აღორძინდებოდეს²⁶ ნაყოფითა²⁷ კეთილთა²⁸ საქმეთაჲთა²⁹. აღიპყრნა³⁰ ღმრთისა³¹ მიმართ³² კელნი თვისნი ნეტარმან შიო და შევედრნა³³ ყოველნი იგი ძმანი ღმერთსა, და მერ-²⁰მე ამბორს-უყო თითოეულსა მათსა და დაჯდა მღვმისა მის²⁴ პირსა ზედა და ეტყოდა ესრეთ³⁵: „შვილნო ჩემნო საყუარელნო და ძმანო ჩემნო სულიერნო და უფროასლა უფალნო ჩემნო, კურთხეულ არს ქრისტე, ღმერთი ჩუენი, რომელმან შეგკრიბნა თქუენ უდაბნოსა ამას მაქებელად წმიდისა სახელისა მისისა. აწ ისმინეთ³⁶ ჩემი, შვილნო, მოხუცებულისა ამის მამისა თქუენისა. უწყით³⁷ განაღა, რამეთუ არა იძულებითა ვისითა³⁸

* მარკ. 10,44. ** ამას ქვემოთ N-ს აკლია.

¹ ზვეულ G, ზღვეულ CDE. ² მსახურებაჲ K. ³ მოატყუებს CDGHKOPQR.

⁴ იყოს R. ⁵ დიდებისა P. ⁶ მომატყუებელი EM, მომატყუებელის K. ⁷ სიმდაბლე დიდებაჲ BFIM. ⁸ მიიღო—K. ⁹ საღამე DHKQ, სამე P. ¹⁰ რაჲვე HQ. ¹¹ მორჩილებით I. ¹² მოშიშმა D. ¹³ წინამძღურობისა Q. ¹⁴ განამტკიცა O. ¹⁵ შევედრა FGM. ¹⁶ +იგი CGHKOPQR. ¹⁷ მისცეს IQ. ¹⁸ მათ—KJმას C. ¹⁹ აღმოიკითხვდეს F. ²⁰ იგინი—EFIMიგი R. ²¹ პირისასა Q, ღირსისა R. ²² ~ ნეტარმან შიო მათ F. ²³ ასსამოცი GHMOPQR. ²⁴ თავი—EFIKM. ²⁵ ყოვლადქუერიად CDGHKOPQR. ²⁶ აღორძინდებოდეს BEGHORQ. ²⁷ ნაყოფთა P. ²⁸ კეთილთა M. ²⁹ საქმეთა კეთილთაჲთა Q. ³⁰ +უკუე CGHKOPQR. ³¹ ღმრთის M. ³² ~კელნი თვისნი ღმრთისა მიმართ BF. ³³ შევედრნა GHKOPQR. ³⁴ მის—CK. ³⁵ ~ესრეთ ეტყოდა G. ³⁶ ისმინე M. ³⁷ უწყო GHOQR. ³⁸ ვისითამე CGHKOPQR.

შემოხუდით წესსა ამას შინა¹, არამედ ნებსით; და სიყუარულისათჳს ღმრთისა იჳმენით² აღმოქუმელთა³ წინაშე მისსა და ყოველთა ანგელოზთა მისთა⁴ უარ-ყოფად სოფლისა და⁵ საქმეთა მისთაგან და მოქალაქობად⁶ სიწმიდით და მორჩილებად წმიდისა სახარებისა მისისა⁷ ყოვლითა გულითა, შეუორგულეებლად⁸, და აღებად ჯუარო მისი მკართა თქუენთა ზედა⁹, და მოძულებად მამა და დედა და¹⁰ ცოლი და შვილნი და¹¹ ძმანი და დანი და თვთ სულიცა თქუენი, და ეგრეთ შედგომად¹² მისდა.

„ეკრძალენით, ძმანო ჩემნო, მტერსა მას¹³ ბოროტსა, რომელსა ჰნებაჲს მარადის წარწყმედაჲ ჩუენი, ნუსადა მიერჩდეთ სულთა მკლველსა¹⁴ მას გუელსა და უარ-ჰყოთ აღთქუმაჲ ეგე¹⁴ თქუენი, რამეთუ დღე და დამე მღვდარე არს მტერი ჩუენი, ვითარცა იტყჳს წმიდა და¹⁵ დიდებულნი თავი მოციქულთაჲ პეტრე, ვითარმედ: «განიფრთხეთ¹⁶ და მღვდარე იყვენით, რამეთუ წინა-მოსაჯული თქუენი ეშმაკი, ვითარცა ლომი მყვრალი¹⁷, მიმოვალს და ეძიებს, ვინმცა¹⁸ შთანთქა. ¹⁹ არამედ წინა-აღუ-
¹⁵ დევით მტკიცენი²⁰ სარწმუნოებითა, უწყოდეთ იგივე ენებათა მათ²¹ მიზეზად ამას სოფელსა შინა, ძმობასა მას თქუენსა კეთილად და სათნოდ²² აღასრულებდით*.

„ძმანო ჩემნო, მტკიცედ დევით, რომელსა²³ ზედა იჩინენით, რამეთუ უფრობეს იყო ყოვლად არა შესლვაჲ მონაზონებად, უკუეთუ არა²⁴ დავიცვენეთ თავნი ჩუენნი ყოვლისაგან²⁴ ცოდვისა, რომელი იქმნების კორცთაგან და რომელი იქმნების გარეშე²⁵ კორცთასა²⁶; ისმინეთ წმიდისა სახარებისა, რომელსა²⁷ იტყჳს, ვითარმედ: სიტყუათათჳსცა²⁸ უქმთა სიტყუაჲ მისცეთო დღესა მას**.

ეჲა, ვითარ ზარის-საჯელ²⁹ არს ბრძანებაჲ ესე მეუფისაჲ, რამეთუ არა წინასწარმეტყუელისა არს³⁰, არცა მოციქულისა, არცა ანგელოზისა, არამედ თვთ მის³¹ უფლისა, მსაჯულისა ცხოველთა და მკუდართასა³², რამეთუ თვთ მან თქუა³³ ესე: რომელსა³⁴ ეგულვების განსჯაჲ საქმეთა ჩუენთაჲ, ვევედრენით³⁵ თუალუხუავსა მას

* I პეტრე 5,8-9. ** მათე 12,36.

¹ +მონაზონებისასა GHOPQR. ² იჳმენითიუხუენით D. ³ აღმოქუმელნი I, აღმოთქუმელთა F. ⁴ მისთაიუფლისათა HQ. ⁵ და—GHOPQ. ⁶ მოქალაქობაჲ DK. ⁷ მისსა CK. ⁸ შეუძლებლად E. ⁹ ~ზედა თქუენთა F. ¹⁰ და—OPR. ¹¹ და—CK. ¹² შემდგომად—OQ. ¹³ მას—R. ¹⁴ ეგე—M. ¹⁵ და—R. ¹⁶ განიფრთხვედ H. ¹⁷ მყვრალე E. ¹⁸ ვინცა I. ¹⁹ შთანთქას BDEFIM. ²⁰ მტკიცენი—CK, ²¹ ენებათა მათ—I; მათ—EFM. ²² კეთილად და სათნოდ—CDGHKOPQR. ²³ რომელსაცა P. ²⁴ ყოვლისაგანი G. ²⁵ გარე CK. ²⁶ +და Q. ²⁷ რასა QR. ²⁸ სიტყუათა თჳსთა M. ²⁹ ზარის-საჯელ C, ზარის-აღსაჯელ H, ზარის-აღსაჯელ OPQR. ³⁰ + ბრძანებაჲ ესე Q. ³¹ მის—Q. ³² მკუდართა I. ³³ ~თქუა მან CEK. ³⁴ რასა H. ³⁵ ვევედრენით F.

მსაჯულსა, რათა არა სიტყუათა ჩუენთაგან დასჯილად გამოვჩნდეთ წინა-
შე მისსა, ვითარცა-იგი¹ კუალად წერილ არს, ვითარმედ: სიტყუათა
შენთაგან განმართლდე და სიტყუათა შენთაგან² დაისაჯოა*.

„უწყოდეთ, საყუარელნო, რამეთუ სიკუდილი ახლოს არს, ახლოს³
და კართა ზედა, და კმობს მეუფე⁴: იღვძებდით, რამეთუ არა იცით, ⁵
ოდეს მოვიდეს⁵ მპარავი, ნუუკუე⁶ განჭურიტოს გუერდი სახლისა⁷ თქუე-
ნისაჲ, ოდეს არა უწყოდით, და მიგპაროს⁸ სული თქუენი და არღარა
გერგებოდის⁹, იღვძებდით უკუე¹⁰, რამეთუ არა იცით დღე იგი, არცა
ჟამი, რომელსა შინა ძე კაცისა მოვიდეს**.

„განეკრძალენით, ძმანო, ყოველსა, რომელი მიიყვანებს სულთა¹¹ ¹⁰
წარწყმელად. იყვენით მორჩილ¹² სწავლათა შინა და მსახურებასა შინა-
აღუზუაგებელ. და ესრეთ შერაცხენით თაენი თქუენნი, ვითარცა მეუ-
ღარნი მოძაგებულნი, რამეთუ პირველი კიბე სათნოებათა არს სიმდაბლე,
რომელი-იგი¹³ აღიყვანებს ღმრთისა¹⁴ შემტკობებელთა მისთა, რამეთუ
შეიყუაროთ თუ სიმდაბლე, მსწრაფლ მოიხილოს ღმერთმან¹⁵ თქუენ ზე-¹⁵
და, გესმის¹⁶, ვითარ იტყუს: ვის მივხედნე, გარნა მშველსა და მდაბალსა და
რომელი ძრწოდის¹⁷ სიტყუათაგან ჩემთა.

„მოიკსენეთ, უფალნო ჩემნო, ოდეს-იგი სოფლით გამოხვდოდეთ¹⁸,
ვითარ აღუტკუთ¹⁹ ღმერთსა უნდოსაცა რასმე²⁰ საკმრისა²¹ არა²² მოგე-
ბად თქუენდა, არამედ რათა იყვენთ თქუენ ზოგებით, ვითარცა წერილ ²⁰
არს. და იყვენს ყოველთა სულნი და გულნი ერთ. ნუ ხართ უსასო ქრის-
ტესაგან²³ და ნუ ესაგთ სიმდიდრესა და მოგებასა საკმართასა, რამეთუ ესე
არს დედაჲ ყოველთა ბოროტთაჲ და ესრეთ განჭრწნეს²⁴ გონებანი უმან-
კოთანნი²⁵ ბოროტმან ამან ძკრმან,²⁶ რამეთუ იწყის პირველად მცირით²⁷
რადმე და უნდოთ საკმრით და თქუს: ესე არარაჲ არს; და კუალად სხუაჲ ²⁵
რადმე მოიგის და თქუს: ესე არა სიმდიდრე არს, არამედ გორცთათვის
საჰიროჲ; და კუალად განვაჰრის²⁸ რადმე და თქუს: ვერ ეგების კაცი,
თუმცა ცხოვნდა თვნიერ ამისსა²⁹ და სხუათა კელსა მიხედვიდა, არამედ

* მათე 12, 37. ** შტრ. ლუკა 12, 39-40.

¹ ვითარცა-იგი|² ვითარცა P. ³ სიტყუათაგან შენთა Q. ⁴ ახლოს—FGOPQR.
⁵ მეუფე—G. ⁶ მოვიდეს—R. ⁷ ნუუკუე|⁸ ნუუკუე G. ⁹ სახლისა R. ¹⁰ მიგპაროს FR.
¹¹ გერგებოდეს BCDEFGHKMOPR. ¹² უკუე—CDGHKOPQR. ¹³ სულსა I. ¹⁴ ~მორ-
ჩილ იყვენით CK. ¹⁵ რომელი-იგი|¹⁶ რამეთუ იგი OPQR. ¹⁷ ღმერთსა R. ¹⁸ ღმერთმან—Q.
¹⁹ გესმისა CGKOQR, გესმისა P. ²⁰ ძრწოდეს CGHOPQR. ²¹ გამოხვდით EFGHI
MOPQR. ²² აღუტკუთ CK, აღუტკუთ GHOQR. ²³ რასმე—I, რასამე QR. ²⁴ საკმართისა
Q, საკმრისა K. ²⁵ არა—P. ²⁶ ქრისტესაგან R. ²⁷ განხრწნის CIKQ, განხრწნის BD
EFGHOPR, განხრწნის M. ²⁸ უმანკოთანი ეშმაკთანი R. ²⁹ ძირმან CGHKOPQR.
³⁰ პირველად მცირით R, მცირედ K. ³¹ განვაჰრის MQR. ³² ~თვნიერ ამისსა თუმცა
ცხოვნდა HQ.

- უფროსლა¹ უმჯობეს არს, რათა მოვიგო ჩემთვისცა და ვიღუწიდე გლახათაცა; და კულად მიასესხის ვისმე და ჰნებავნ² უფროსი და თქვეს: არა ვისგან მიმიხუეჭიეს³, ჩემი არს უბრალოდ და არა ჰრქვან ამას აღნადგინები; და კულად თქვეს: მივსცე ვისმე⁴ ესე, რათა ამიერ ვიზრდე-
 5 ბოლიცა⁵ და უკუანასკნელ ჩემთვის⁶ წარავგნ⁷ სხუათა.
- „მ⁸ უბადრუკებასა⁹ ბოროტსა, რამეთუ მრავალ-ვზის არცა თუ ერთი დანგი ვინმე¹⁰ წარავის მისთვის¹¹ და ესრეთ¹² მკირედ ანგაპრებად¹³ და ყოველთა უძვრესი¹⁴ კერპთ-მსახურებად, ვითარ არა უწყინ¹⁵, ეგრეთ აღასრულის. განეშორენით, ძმანო, სულთა დამაქცეველსა ამას სენსა,
 10 რომელი მოიგო იუდა, და იხილეთ, თუ¹⁶ ვითარსა ფსკერსა ჯოჯოხეთისასა მისცა თავი თვისი. ნუმცა¹⁷ იპოვებიან¹⁸ თქვენ შორის კრებანი, ვაჭარნი და ვაჭრობანი. უფროსლა ილუაწეთ, რათა მოივაჭროთ სასუფეველი ცათაჲ, რამეთუ რაჲ შეიძინოს კაცმან, უკუეთუ ყოველი სოფელი მისი იყოს, ანუ რაჲ გვძლავს განლებად¹⁹ სოფლით²⁰ თვნიერ კეთილთა
 15 საქმეთა, რომელთა²¹ სასყიდელი მუნ მოვილოთ²² შეიყუარეთ უპოვარებაჲ, რომელი-იგი მიმახლე²³ ბელ²⁴ არს ღმრთისა. აჰა ესერა გუგესმის წმიდათა მამათა ცხოვრებაჲ, რამეთუ ამით მოიგეს ღმერთი, და ესრეთ თუ იყვნეთ, თქუენცა მოგვახლოს ღმერთი; უკუეთუ მისდა ოდენ²⁴ დასდვათ²⁵ სასოებაჲ, ლოცვანი თქუენნი, ვითარცა საკუმეველნი სულნელნი, მსწრაფლ
 20 შევიდენ წინაშე მისსა²⁶, რამეთუ იტყვის: ამან გლახაკმან კმა-ყო, უფალმან ისმინა მისი და ყოველთა ჭირთა მისთაგან²⁷ იჯსნა იგი. ესე განმამდიდრებელი²⁸ სიგლახაკე შეიყუარეთ, რათა ამის მიერ მოიგოთ²⁹ გული შემუსრვილი და სული მდაბალი³⁰, რომელი არა შეურაცხ-ყოს³¹ უფალმან³².
- 25 „ველტოდეთ³³, ძმანო ჩემნო, სოფლისა ამის გულის-თქუმისა კრწინილებასა, განისწავლენით სამოციქულოთა სიტყუათა მიერ, ყავთ სარწმუნოებასა შინა თქუენსა სათნოებაჲ და სათნოებასა შინა მეცნიერებაჲ და

* აქედან 136-ე გვერდის მე-13 სტრიქონამდის E-ს აკლია.

¹ უფროსად I. ² ჰნებავს R. ³ მიმიხუეჭვის K, მიმიხუეჭვის CGHOR, მიმიხუეჭვის F. ⁴ ვისმე—CK. ⁵ ვიზრდებოდეცა CHKR, ვიზარდებოდეცა GOPQ. ⁶ ჩემთვის K. ⁷ წარავგო M. ⁸ ში QR. ⁹ უბადრუკსა CK. ¹⁰ ვინმე—EFIM. ¹¹ ვისთვის K. ¹² ესე K. ¹³ ანგაპრებაჲ DFMQR, ანგარება HK, ანგაპარება CEG, ანგაპრება O. ¹⁴ უძვრეს F. ¹⁵ უწყინი K, უწყინ H. ¹⁶ თუ—BEFI. ¹⁷ ჰვინ არს K. ¹⁸ იპოვები I. ¹⁹ განლებად გინებად CK. ²⁰ სოფლით განლებად EFIM. ²¹ რათა HQR. ²² მოვლით H. ²³ მიმახლებელ O, მიმახლებელი R. ²⁴ უკუეთუ მისდა ოდენ]და ესრეთ თუ იყვნეთ და მისდა Q. ²⁵ დასდვათ D. ²⁶ მისა F. ²⁷ ჭირთაგან მისთა P. ²⁸ განამამდიდრებელი G. ²⁹ განამდიდრებელი F. ³⁰ მოიგოთ]მოვიგოთ K. ³¹ დამდაბლებული Q. ³² არა შეურაცხ-ყოს]არაცხოს K, არაცხ-ყოს C. ³³ ველტოდით F, ივლ-ტოდით H.

მეცნიერებასა შინა მარხვად და მარხვასა შინა მოთმინებად და მოთმინებასა შინა ღმრთის-მსახურებად და ღმრთის-მსახურებასა შინა ძმათ-მოყუარებად და ძმათ-მოყუარებასა შინა სიყუარული. ხოლო უკუეთუ სიყუარული გაქუნდეს, გაქუს თქუენ შორის დამკვდრებულად² ღმერთი. ამით მცნებათა შინა იწურთიდინ³ კაცად-კაცადი თქუენი და სახე კეთილი⁴ იყუენით ურთიერთას,⁵ ურთიერთას კეთილისა მსწავლელ⁶, ნუ ბოროტსა⁷ და მთრვალობასა⁸ სულთა წარმწყემდელსა⁹, რომლითა იქმნების ბილწება¹⁰, ნუ სცემთ ადგილსა¹¹ შემოსლვად¹² თქუენ შორის ეშმაკსა¹³. ნუ იქმნებიან თქუენ შორის ლაღვანი¹⁴, ნუმცა¹⁵ დაგისწრობნ¹⁶ მზე შთასლვასა¹⁷ განრისხებულთა. ნუ ხართ მდრტუნავ, ურჩ და¹⁸ მაცილობელ¹⁸ და წინაღმდგომ უხუცესთა მიერ. ნუ ვიყუარნ¹⁹ განსლვად²⁰ სოფლად, რომლისაგან იჯმენით. ნუმცა არს თქუენ შორის შური და კდომამ. მოშურნე და²¹ მობაძავ²² კეთილთა იყუენით და აღმაშენებელ²³ ურთიერთას. რამ-იგი ვისწავივს ქრისტესაგან²⁴, მას ჰყოფლით²⁵ და მას ასწავებდით²⁶ ურთიერთას, რათა ძე ღმრთისა და²⁷ შვილ სასუფევ-¹⁵ ელისა²⁸ გეწოდებოდის²⁹. მოიძულეთ ყოველი შუება მსოფლიოთა³⁰ და შეიყუარენით³¹ მცნებანი ქრისტესნი, ვითარცა წმიდათა მამათა და მოძღუართა ჩუენთა შეიყუარნეს და დაიცვნეს, და დაიმკვდრეს³² სასუფეველი, რამეთუ რაოდენ ქუეყნიერთაგან განეყენნეთ³³, ეგოდენისა³⁴ წილ მოიგნეთ³⁵ სულიერნი. ხოლო უკუეთუ ქუეყანისასა ჰზრახვიდეთ²⁰ და იქმოდეთ, მიერიტგან განგეშოროს თქუენგან³⁶ ზეცისა იგი, რამეთუ ვითარცა წერილ არს, სიყუარული სოფლისა მტერობა არს ღმრთისა*. იტკრთენით საწერტელნი³⁷ იგი უფლისა³⁸ იესუსსნი კორცთა შინა თქუენთა, ვითარცა ვმობს პავლე: მოითმენდით ყოველსა სიყუარულისათვის ქრისტესისა, რამეთუ მან სიყუარულისათვის ჩუენისა თავს-იღვა ვინება³⁹ და ყუედრება, პირსა ცემა, ბასრობამ, ძმარი და ნაველი⁴⁰,

* 134-ე გვერდის 36-ე სტრიქონიდან აქამდის აკლია E-ს.

1 და—P. 2 დასამკვდრებულად GO, დამკვდრებული R. 3 იწურთიდინ CK, იწურიდ F, იწურთიდი D, იწურთიდი BMQ. 4 კეთილისა HKQR, კეთილის CGOP, კეთილ IM. 5 ურთიერთას—R. 6 კეთილის-მსწავლელ I. 7 ბოროტისა FGHIMOPQR. 8 მთრვალობასა FK, მთვრლობისა Q. 9 წარმწყემდელისა Q. 10 ბიწება GHQ, შეწება Q. 11 ადგილ CK. 12 შემოსლვად H. 13 ეშმაკისა KR. 14 ლაღვანი+და CK. 15 ნუმცა P. 16 გისწრობნ CK. 17 შთასლვასა H. 18 მაცილობელ HK. 19 ვიყუარან DF GMR. 20 განსლვად K, განსლვა H. 21 და—GHOR. 22 და მობაძავ—PQ. 23 აღმაშენებელ KJ+კეთილთა იყუენით K. 24 ქრისტესაგან HR. 25 ჰყოფდით CHOPQR. 26 ისწავებდით Q. 27 და—GHOPQR. 28 სასუფეველისა H. 29 გეწოდებოდეს CDGHKOQR. 30 მსოფლიოდეს P. 30 სოფლისა F, სოფლითა Q. 31 შეიყუარეთ R. 32 დაიმკვდრნეს DKP. 33 განეყენნით M. 34 ეგოდენისა FI, ეგოდენისა G. 35 მოიგნეთ M. 36 თქუენი. 37 საწერტელი CK. 38 +თქუენისა M, თქუენისა Q. 39 ვინება] ვინება DFHM. 40 ნაველი MQ.

ჯუარითა დასჯა და სიკუდილი. ესე ყოველი¹ და უმრავლესი მოითმინ ჩუენდეს, რათა ჩუენ გუაცხოვნენს. ჩუენცა მოვითმინოთ, ძმანო, სახელისა მისისათვის სივლახაკე, სიშიშულე, წყურვილი², ბასრობა, კიცხევა, გინება და ყუედრება, რათა³ უკუნადასკენელ⁴, ვითარცა მან⁵ თავადმან აღმოთქუა ჩუენ,⁶ მოვილოთ ნეტარება იგი და გვხაროდის სასუფუველსა ცათასა.

ნუ დაპბრკოლდებით, ძმანო, რაჟამს⁷ ღმრთისა მიერ განისწავლუბოლით. ისმინეთ წერილისა მხილებათა მიერ, უსჯულოებისათვის განსწავლულ⁸ კაცი. კუალად⁹ ძმაჲ უფლისაჲ იაკობ იტყვს: უკუეთუ განვიცდებოდით¹⁰, თვსთაგან გულის-თქუმათა განვიცდებით¹¹, რამეთუ¹² უფლისა მიერ განვისწავლუბოლით¹³, გინა თუ განვიცდებოდით¹⁴ ყოველსა შინა, სიფრთხილე¹⁵ გვქმს ფრიადი, რათა ლოცვასა¹⁶ მივსცნეთ თენი და არა დრტუნვასა ურგებსა, ** და¹⁷ უფროხსლა განსაცდელთა ადგილის-მცემელსა. ილოცვიდით¹⁸, ძმანო, მოუწყინებულად, რათა არა შეხვიდეთ განსაცდელსა. ნუ ითხოვთ ლოცვასა შინა, რაჲ-იგი თქუენ გონავს¹⁹, არამედ მას ითხოვდით, რაჲ-იგი უფალსა ჰნებაეს, რამეთუ მას დაბადებულთა მისთათვის²⁰ კეთილი ჰნებაეს.

„უემაჲლად უწყოდეთ, ძმანო, რამეთუ აღთქუმანი²¹ ჩუენნი²² აღწერნეს წმიდათა ანგელოზთა და მიიხუნეს წინაშე ქრისტესსა²³, და დამარხულ არიან აღწერილნი დღედმდე მოსლვისა მისისა²⁴. და კუალად ანგელოზნი, მცველნი ჩუენნი, წერენ ცხოვრებასა ჩუენა და იგიცა დამარხულ არს დღედმდე მოსლვისა მისისა, და მბრძოლი იგი კაცთა ნათესავისა, წინა-მოსაჯული იგი ჩუენი, ყოველსა რაოდენსა გუაცთუნებს და ვარდაგურებს²⁵ გზისაგან საღმრთოთაჲსა²⁶, წერს იგიცა და დამარხავს²⁷ იგიცა თვსსა მას ჟამადმდე²⁸ გამოძიებისა უფლასა. აჲ უჲე შევიშინოთ, ძმანო, სამთა ამთ კელით-წერილთაგან, რამეთუ მაშინ სამართალი ოდენ იქმნას და არა წყალობაჲცა, ჟამი ჟყალობაჲჲ დღეს²⁹ არს,

¹ იაკობ 1, 14. ^{**} აქედან E-ს კვლავ აქლია ბოლოდია.

¹ ყოველივე Q. ² წყურილი CGHKMOPQR. ³ რათა| რომელი R. ⁴ უკუნა-
სკენელმან GOPQR. ⁵ ვითარცა მან—GOPQR. ⁶ ჩუენ—R. ⁷ რაჟამს| რამეთუ GO.
⁸ განსწავლუ O. ⁹ კუალად—K. ¹⁰ განვიცდებოდეთ GM. ¹¹ ვანი დე ით CDEFGH
IKOPQR. ¹² ჰგინა თუ CDGHKOPQR. ¹³ განისწავლუბოლით G. ანვი წაულებო-
დებთ D. განისწავლუბოლით KR. ¹⁴ განვიცდებოდეთ CD, ანვიც დე ოლით E|KM.
განვიცდებოდეთ OPR. ¹⁵ სიფრთხილე|სივიცხე CK, სივი ხეუ DGHO Q. ¹⁶ ში-
ნა I. ¹⁷ და—HQ. ¹⁸ ილოცვიდით FGHQR, ილო ვიდეთ M. ¹⁹ თნავ თ HQ. ²⁰ და-
ბადებულთათვის თვსთა Q, თვისთათვის GR. ²¹ აღთქულნი R. ²² ჩუენნი| ენნი R.
²³ ქრისტესა FK. ²⁴ მოსლვისა მისისა| გამოძიებისა უფლისა CGHKO QR. მისისა—
M. ²⁵ ვარდაგურებს Q. ²⁶ საღმრთოსა I, საღმრთოთა CCFGHKO-QR. ²⁷ მარხავს
CGHO, დამარხავს DFM. ²⁸ ჟამად GHOPQR. ²⁹ დღე GHO-Q.

ხოლო მაშინ—ჟამი მშველობისა.¹ მაშინ არცა ქრთამი არს, არცა სიტყვის-
მიცემა, არცა შეწირულ იქმნენ² ცრემლნი, არცა დრო მოგუცეს³.
არამელ წარვდგეთ შიშუელნი და თავადარეკილნი⁴ ყოველნი ერთბამად
და განეხუნენ⁵ წიგნნი⁶ თითოეულისა საქმეთანი⁷ და მიეკადებოდის⁸ თი-
თოეულსა თვისი ვალი და თვისი აღთქუმა და თვისნი საქმენი. და გამო- 5
ვიდეს საშინელი იგი ჳმა, მიმწოდებელი⁹ მართალთა სასუფეველად¹⁰,
ხოლო წარმდევნელი¹¹ ცოდვილთა ცეცხლად უშრეტად. მ¹² ჩემდა, ძმა-
ნო¹³, ვითარ ვძრწი დღისა მისგან, უკუეთუ ვიპოვო¹⁴ მარცხენით და მეს-
მეს ჳმა¹⁵, წარმგზავნელი¹⁶ ჩემი სატანჯველად საუკუნოდ¹⁷. რაჲდა-მე
ყო უბადრუკმან მაშინ¹⁸, რამეთუ არღარა არს¹⁹ დასასრული სასჯელი- 10
სა მის, არღარა არს ღბინება, არღა²⁰ გარე-მრიტკეს²¹ საუკუნოა იგი,
არღა კუალად განვორციელდეს²² ჳრისტე, არღა იქმნეს სხუაჲ ცვალებად
ერთ-გზის განბრკობილისა²³ მის, ²⁴ რამეთუ ვითარცა ღმერთი უცვალებელ
არს, ეგრეთვე განჩინება და განბრკობაჲ ჟამისა მის არღარა²⁵ შეიცვა-
ლოს²⁶ არცა მართალთა ჴედა და არცა ცოდვილთა ჴედა. 15

„შევიშინოთ, შევიღწო, რათა, რომელი-იგი ნებსით აღუთქვთ,²⁷ უნე-
ბლიეთ²⁸ არა მოგუეკადოს²⁹ მისთვის სიტყუაჲ. ვილუაწით მცირედ ჟამ
და დაუსრულებელსა მას³⁰ საუკუნესა მოვიღოთ წმიდათათვის განზადე-
ბული იგი სასუფეველი და შუებაჲ იგი წარუვალი და კეთილნი იგი სა-
მოთხისანი, ვითარცა ჳმობს მოციქული: რომელი თუ-ღმან არა იხილა 20
და ყურსა არა ესმა და გულსა კაცისასა³¹ არა მოუტდა.* ნუ საჭირველ³²
გეჩნს მცირედ ჟამისა ესე ნაკლულევაანებაჲ კორცთაჲ, რამეთუ ასი წილი
განზადებულ არს თქუენთვის, რომელთა-ვეგ ილუაწით“.

ესევეთარად³³ ეზრახა მათ³⁴ მყოფარ ჟამ და ნუგეშინის-სცა³⁵ მათ
და სწავლითა განამტკიცნა ყოველნი იგი ძმანი. მიერთგან მოსწრაფე- 25

* 1 კორინთ. 2,9.

¹ მაშინ ჟამი მშველობისა—DFIM. მშველობისაჲ|ბრკობისა GHOPQR. მბრკობისა
C. მბრკობისა K. ² იქმნენ DFGH. იქმნეს R. ³ მოგუცეს| მოგუეცეს FI. ⁴ და თავად-
დარეკილნი|ქედლადარეკილნი FGI. ⁵ განეხუნენ O. განხუნენ R. ⁶ წიგნი I. ⁷ სა-
ქმენი I. ⁸ მიეკადებოდეს B. მიეკადებოდეს CGKOPR. მიეხადებოდეს H. მიეკადებოდეს
DFM. ⁹ მიმწოდებელი F. ¹⁰ სასუფეველად H. ¹¹ წარმდევნელი K|წარმგზავნელი FIM.
¹² მი BHR. ¹³ ძმანო ჩემნო K. ¹⁴ ვიპოო I. ¹⁵ ჳმა CK. ¹⁶ წარმგზავნელი H. ¹⁷ ჳდა GH
OPQR. ¹⁸ ჳმაშინ უბადრუკმან R. ¹⁹ ჳმაშინ GHOQR. ²⁰ არღა|არცა F. ²¹ მრიტ-
კეს GHKOPQR. ²² განვორციელდეს R. ²³ განბრკობილისა CGHKOQR. ²⁴ მის| მიერ F.
²⁵ ჳრაჲ GHO. ²⁶ შეცვალოს CK. ²⁷ აღმოთქვთ I. ²⁸ უნებლიათ I. ²⁹ მოგუეკადოს
CDGKMOQR. მიგევაადოს H. ³⁰ მას—FIM. ³¹ კაცისას G. ³² საჭირო I. ³³ ესევე-
თარად|ესე ვითარმედ GH. ესრეთ R. ³⁴ მათ—K. ³⁵ ნუგეშინისცემდა I. ნუგეშინისცა
GMR.

ბით¹ და ყოვლითურთ კეთილად მსახურებასა ჰყოფდა ძმათასა² ევაგრე და სიმარჯვთ უძლოდა მით და განაკრძალებდა ყოველთავე მიმართ სივერაგეთა და მანქანებათა ეშმაკისათა, ვინაჲცა³ კეთილად სათნო-ეყო უფალსა⁴ ჯეროვნად მართებითა და წინა-ძლომითა პირმეტყუელთა სამწყსოთაჲ-
5 თა⁵.

17. ხოლო წმიდაჲ და სანატრელი შიო შთაჲდა მღვმესა მას ბნელსა შინა, ქუე, სიღრმეთა მიწისათა, რათა სიმპალესა⁶ კორცთასა მიცემითა აღმოაჩევილოს⁷ კუვილი წმიდაჲ და რამეთუ იფქლიცა⁸, ესრეთვე⁹ მიწად შთათესული და სიმპალესა მიმთხუელი, გამოიღებს ნაყოფსა კეთილსა
10 არა შეშთობილი¹⁰ ეკალთაგან, არამედ ღრმად შთამტევებელი ძირთა, ვინაჲ და წმიდაცა¹¹ ესე, მიმცემელი მიწად¹² თავისა თვისისა¹³, აღიხილვიდა ზენა მათა მიმართ თულთა გონებისათა და მოელოდა¹⁴ შეწევნასა—ცუარათა, საყურნებელთა სულისათა,¹⁵ რომელთა მიერ განაპოხნეს იგინი ღმრთისა ზედმოხილვისა¹⁶ წვმათა მიერ მორწყულთა¹⁷.

18. ხოლო ვინაჲთგან შთაჲდა მღვმესა მას შინა, ვითარ შეუძლოს ეკობრივმან ენამან ჯეროვნად წარმოთქუმა¹⁸ სიმკნეთა და მოთმინებათა ნეტარისა მამისათა, ანუ რომელნი ღუაწლნი¹⁹ პირველად და რომელნი უკუანაჲსკენლად²⁰ დააწესნეს, რამეთუ მარხვა იყო მისა სამარადისო და ლოცვა მუკლთ-მოდრეკისა²¹ თანა დაუყენებელი²²,
20 დავრდომილი მიწად დაალტობდის²³ იატაკსა²⁴ ცრემლთა მიერ, რომელნი შთამოდიოდეს²⁵ თულთაგან მისთა, ვითარ წყარონი დაუწყუდეღლნი²⁶ ცრემლთა ჩემთასა: „ნუ დაიდუმებ,—მეტყუელებდის²⁷—
—რამეთუ მსხემ ვარ მე შენ წინაშე, და მომიტევე²⁸, რათა განვისუენო პირველ წარსლვისა²⁹ ჩემისა.“ ხოლო აღდგომილსა ზე ეპყრინიან³⁰ თულთ-
25 ნი გონებისანი გრძნობადთა³¹ კელთა თანა მვედრებულსა³²: „წარემართენქ,—იტყოდის—ლოცვაჲ ჩემი, ვითარცა საკ(უ)მეველი, შენ³³ წინაშე. ხოლო აღყარობანი კელთა ჩემთანი, ვითარცა მსხუერპლი სამწუხროჲ.“ და კულად მცირედ განსუენებაჲ რაჲ მისცის სხეულსა, თვსაგან მღუ-

1 მოისწრაფებდით K, მოისწრაფებით C. 2 ~ძმათასა ჰყოფდა P. 3 ვინაჲ G. 4 უფალსა|ღმერთსა PR. 5 სამწყსოთასა B. 6 სიმპალესა|სიმაღლესა HQ. 7 აღმოიჩევილოს HQ. 8 იფქლიცა H. 9 ესრეთ F. 10 შეშთობებული CKP. 11 წმიდაცა|აწ-
ცა Q. 12 მიწად—HQ. 13 თავისა თვისსა F, თავისა თვისსა D. 14 მოელოდა Q. 15 სუ-
ლისთა D, სულიერთა R. 16 ზედ მოხილვისა GHPOQR. 17 მორწყული DFGHIMOP
QR. 18 წარმოთქუა D. 19 ღუაწლი K. 20 უკანასკნელ I. 21 მუკლთ-დრეკისა CGHK
OPQR. 22 დაუყენებელად GHOPQR. 23 დაალტობდეს K. 24 იატაკთა GHOPQR.
25 შთამოდიოდეს F. 26 დაუწყუდეღლნი H. 27 მტყუელებდის HP. 28 +მე FM. 29 წარ-
სლვისა R. 30 ეპყრინ K, ეპყრინ Q. 31 გრძნობადითა HK. 32 მოვედრებულსა M.
33 შენ Q.

გრიად¹ იტყოდის: „დავიდევ² მე ნებსით მღვმესა ამას³, ქუესკენლსა ბნელსა შინა, ვინაჲ, მოწყალე, ნუ გარე-მიიქცევ⁴ პირსა შენსა ჩემგან⁵, ნუსადა ვემსგავსო შთამავალთა მღვმედ ჯოჯოხეთისა⁶, არამედ აღმოიყვანე⁷ საპყრობილისაგან ბოროტთასა⁸ სული ჩემი აღსაარებად სახელისა შენისა, რამეთუ⁹ თმენით დაგითმო შენ¹⁰, ვიდრემდის მომხედნე¹¹ და ისმინო ლოცვისა ჩემისა და აღმოიყვანო¹² მღვმისაგან გლახაკობისა¹³ კორცთაჲსა¹⁴ და თივისაგან უყისა¹⁵ ბრალთაჲსა. ამისა¹⁶ შემდგომად საზრდელისა მიძლებელი, რომელი მიეცემოდა მას¹⁶ ზენა¹⁷ კერძო შთატევებული ერთისა ბერისა მიერ და ესეცა მცირედ რაოდენ დაცვად შემტყიცებასა სხეულისასა აღდგომილი, კჳლად ჩუეულებისათა მქონებელი¹⁸, იტყვს¹⁹ მეტყუელი: „არა ესცე²⁰ ძილი²¹ თუალთა ჩემთა და პრული წამთა და განსუენებჲაჲ კორცთა, ვიდრემდის ეპოვო აღგილი უფლისაჲ და საყოფელი ღმრთისა იაკობისი“.

ამათ და ესევეთართა ქების-მეტყუელებათა და ვედრებათა შემწირველი მარადის უფლისა²² მიმართ დადგრომილ იყო ლაკუნასა²³ მას შინა²⁴ ყოვლითურთ წყუდიადსა, რამეთუ სასოებდა ნათელსა მას²⁴ დაუსრულებელსა და საუკუნესა²⁵ მიმთხუევად მცირისა ამის და წუთ ეამიერისა ბნელისა მოთმენითა და ესევეთართა²⁶ ღმობიერთა სულითა მეტყუელებდის: „შენ განანათლე სანთელი ჩემი²⁷, უფალო²⁸, და განაბრწყინვე ბნელი სულისა ჩემისაჲ, ღმერთო²⁹, რამეთუ ბნელი ესე ხილული შენგან არა დაბნელდეს, ნათელო თუალთ-შეუდგამო; ხოლო ღამე, ვითარცა დღე, განათლდეს, ვინაჲ ნუ უგულებელს-მყოფ მე ნებსით ყოველთა ამათ მომთმენელსა სიყუარულისათჲს შენისა“.

ესრეთ ეამთა მრავალთა მოთმინე იყო რაჲ³⁰ მღვმესა მას შინა მღუწელი³¹ მღაწლსა³² მოღუაწეთასა, განიკაფა ყოვლითურთ სხეული³³ მისი შრომათა მიერ და ჭირთა, რამეთუ შეიღება³³ იგი ფერსა სიშავისასა, მიმღებელი ნოტიობისა და ძნელ-სულობისა³⁴ გესლითა სხუად ვინამე³⁵ და უცხოდ ფერად შეცვალებული და სრულიად განლუელი და დამქნარი³⁶

1 მღვმრად H. 2 დავიდე K. 3 მას GO. 4 გარე-მიიქცევ R. გარე-მიიქცევ Q.
 5 +და GO. 6 ჯოჯოხეთისად GK. 7 აღმოიყვანე I. 8 ბოროტისა Q. ბოროტთაგან H.
 9 +მე CDGHKOPQR. 10 +უფალო GO. 11 მომხედო P. 12 აღმოიყვანო GK. +მე F.
 13 გლახაკებისა G. 14 კორცთაჲსა|კორცთა ჩემთასა GHOPR, კორცთა ჩემთა Q. 15 უფლისა—GHOPQR. 15a ამათსა CK. 16 მას—GHOPQR. 17 ზენო F. 18 მქონებელ CDGHI KMOQR. 19 იტყვისკიყვის CDFGHK MOPQR. 20 ესცეთ GO. 21 ძილი H. 22 უფლისა|ღმრთისა FI. 23 ლაკუნასა K. ლაკუნასა F. ლაკუნასა CGHOPQR. 24 +და C. 25 საუკუნოსა K. 26 ესევეთართა GQR. 27 ჩემი—G. 28 +ღმერთო ჩემო GHOPQR. 29 ღმერთო—GHOPQR. 30 რაჲ|რაჲთა H. 31 მღუაწელი GHR. 32 მღაწლსა H. 33 შეიღება G. 34 ძნელ-საღმობისა GO. 35 ვინმე M. 36 დამქნარი MP.

კორცითა. ტყავისა მიერ და ძულთა დაიცვიდა ხატებასა, ვინაჲ არა სათქმელ იყო ამისა, ვითარმედ: „კორცნი ჩემნი იცვალნეს ზეცისა¹ მიერ, არამედ უფროჲსლა შესატყვის² განჯმობაჲ³ ძალისაჲ⁴, ვითარცა კეცისაჲ⁵, ფრიალისა მარხვისა მიერ და⁶ აქჳმაჲ ენისაჲ⁷ სასასა⁸ მრავლისა ლოცვისა და ფსალმუნებისა მიერ“.

18. ხოლო მადლითა ამის წმიდისა⁹ მამისაჲთა აღორძინდა უდაბნოჲ იგი და აღსაესე იქმნა მონაზონთა მიერ სათნოებითა¹⁰ შემკობილთა და¹¹ ვიდრე აქამომდე მერმეცა უმეტეს აღორძინდების¹² შეწევითა ქრისტესითა ამიერ, ვინაჲთგან სრბაჲ აღასრულა და სარწმუნოებაჲ დაიმარხა განწმენითა სულისა და კორცთათა¹³, რამეთუ განებანა თავი თჳსი ნაკადულითა ცრემლთაჲთა სამარადისოდ, სიკუდილისა¹⁴ ქსენებად მოვიდა და მერმეცა კორცთა შინა¹⁵ მყოფი განჯსნილ¹⁶ იყო მათგან სრულიად დამვიწყებელი¹⁷ ბუნებასა კაცობრივისა¹⁸, რამეთუ ზე აქუნდეს თულანი გონებისანი ვონიერად წინაშე საყდართა სამეუფოთა მღვდმარესა სულიერად¹⁹.

15 ხოლო სინდა მეუფესა²⁰ აღწოდებაჲ²¹ მრავლად დამამურალისა ამის მამაკაცისაჲ განსუენებათა²² მიმართ და სუფევათა²³ უოხჭნოთა, ვინაჲ აუწყა მას განსლვაჲ კორცთაგან და დაცხრომაჲ ესეოდნთა²⁴ ტყვილთა და ლუაწლთაგან²⁵, რომელთა მიერ მძლე ექმნა მბრძოლსა ყოველთასა ბოროტსა²⁶ სატანასა²⁷, რომლისათჳსცა ეგულვებოდა საძლეველთა მიღებაჲ ლუაწლისა დამდებელისა²⁸ ღმრთისაგან. ხოლო ვინაჲთგან ცნა²⁹ სულისა წმიდისა მიერ³⁰ დატევებაჲ სხეულთაჲ, ითხოვა მღვდელ-მემსხუერპლეთაგან ზიარებაჲ უკუდავთა ქრისტეს საიდუმლოთა, და მიმღებელმან ბატიოსნისა კორცისა და სისხლისამან, ზეცად აღიბყრა³¹ ჳელნი თჳსნი და: „ველთა შენთა, — მეტყუელმან — მ³² მეუფეთ³³, შევჳედრებ³⁴ სულსა 25 ჩემსა შენ მიერ მიმღებელი მისი“.

* შტრ. ფსალმ. 21, 16.

1 ზეთისა IMOPQR. 2 შესატყვის CJ—G. 3 +ვითარცა F. 4 ძალისაჲ|რუალისა CDFHIKMOQR. ~ძულთა განჯმობაჲ Q. 5 კეცისაჲ|კეი CK. 6 და—I. 7 +და R. 8 +და CK. 9 წმიდისათა Q. 10 +მიერ K. 11 და—G. 12 აღორძინების I, აღორძინდების GHOQR. 13 კორცთასა M. 14 სიკუდილისა—K. 15 შინა—CK. 16 განჯსნილ K, გამოქსნილ I. 17 დამვიწყებთ G. 18 ბუნებისა კაცობრივისა Q, კაცობრივისა +და კორცთაგან და ნაწივეართა შეერთებასა CGHKOPQR. 19 სულიერად|სრულად H. სრულიად Q. 20 მეუფესა R. 21 აღწოდებად I. 22 განსუენებისა I. 23 სუფევათა|სამეუფოთა K. 24 ესევეითართა I|+მათ I. 25 ტყვილთაგან და ლუაწლთა Q. 26 ბოროტსა—I. 27 სატანას BDFGHIKMOQR. 28 ლუაწლის-მღებელისა CK, ლუაწლის-დამდებელისა BOPQR. 29 ვინაჲთგან ცნა|ქინათგანცა GHOQ. 30 მიერ—I, ~მიერ წმიდისა F. 31 აღიბყრა K. 32 მჲ HR, ში B. 33 მეუფეთ C; მეუფეთ—GOPQR. 34 შევჳედრებ H. 35 სანატრელი—I.

თესი მასვე მღვმესა შინა მამცნებელმან¹ დატევებად სხეულსა მისსა²,
 რათა რომელი საყოფელ და სამკვდრებელ მისა³ იყო სიცოცხლესა შინა
 მისსა, და⁴ ესე და⁵ შემდგომად სიკუდილისაცა საფლავი⁶ და სამარხოჲ
 სხეულთა მისთა იქმნეს⁷. ვინაჲ⁸ წადიერებით⁹ და სურვილით წარგრა-
 ვნილი ძმათა მიერ და შებებულთა¹⁰ მით, რომლითა მოხილ იყო, დაი-
 დგა¹¹ ყოვლად მკნე იგი გუამი მისი მასვე მღვმესა შინა, ვითარცა ემცნო
 მათთვის¹² წმიდასა და სანატრელსა ამას მამასა, რომელი აქუს აწ¹³ მღვ-
 მედ წოდებულსა მონასტერსა სიქადულად და ზღუდელ თვსად, და უფროას-
 ლა ყოველსა ნათესავსა ქართველთასა უპყრიეს იგი მცველად და მოტებე-
 ლად ყოველთა წინააღმდგომთა, ხილულთა და უხილავთა. და რომელნი¹⁰
 მიიწივნენ¹⁴ სარწმუნოებით თაყუანის-ცემად¹⁵ საფლავსა და საყოფელსა
 მისსა, ეპოების მათ შემწე ძლიერი ჭირთა შინა და მკსნელი ურჯათა და
 განსაცდელთაგან.

ესევეითარი მოქალაქობაჲ აჩუენა საწუთოსა ამას¹⁶ შინა სამ-გზის¹⁷
 სანატრელმან ამან მამამან და ესეოდენნი¹⁸ ლუაწლნი თავს-ისხნა ჯორცი-
 თა უძღურითა. სიყმილი და წყურვილი¹⁹ შეურაცხ-ყო²⁰, ცეცხლსა იწრო-
 ებათასა²¹ არა ჰრიდა, უღაბნოსა უღონოებაჲ არად შერაცხა²², ისარ ჩჩვლ-
 თა იყვენეს მტერისა²³ მიერ მოწვეწულნი მის ზედა²⁴ წყობანი²⁵, რომელთა
 მიერ მრავლად ეწყყებოდა²⁶, მზისა²⁷ ხილულისა²⁸ ხედვაჲ უღირსად დაა-
 საჯა²⁹ თავსა თვსსა³⁰, რათა გონიერი იგი შზე სიმართლისა იხილოს. ამის-
 თვისცა ცხოველი მკუდრად იხილვებოდა მღვმესა შინა, მიწასა ცოცხლივ
 შთასრული, რათა პირნი ლომთა³¹ გონიერთანი დაუყენეს, ვითარ დანიელ,
 ხილულთა და გრძობადანთანი³². იქმნა თეატრონ ანგელოზთა და კაცთა,
 წყობასა შინა წინააღმდგომთა მბრძოლთასა - განაკვრენა უსხეულონი
 ძალნი, ვითარ ჯორცითა, ხრწნადითა³³ და უძღურითა, უჯორცოთა ძალთა²⁵
 მძლე ექმნა და³⁴ სირცხველულნი უკუნ-აქცინა³⁵ გვრგვნთა³⁶ ძლევისათა
 მიმღებელმან³⁷, ვინაჲ³⁸ აწ მღვგომარე წინაშე თუალთ³⁹-შეუღვამისა⁴⁰ ნათ-

¹ მამცნებელმან]ამცნებელმან M. ² სხეულსა მისისა R. მისსა] თვსსა G. ³ მისსა H] -G. ⁴ და—CGHKOQR. ⁵ და—BI. ⁶ საფლავ CDGHKMOPQR. ⁷ იქმნეს GK. ⁸ ვინც M. ⁹ წადიერებით K. ¹⁰ და შებებულთა]დაბებულთა CDFGHIKMOPQR. ¹¹ დაიდგა CDFIKM, და დაიდგა GHOPQR. ¹² მათთვის K. ¹³ ~აწ აქუს HG. ¹⁴ მიი-
 ცენენ R. ¹⁵ თაყუანის-ცემედ F. ¹⁶ ამან K. ¹⁷ სამ-გზის—R. ¹⁸ ესოდენნი GKOPQR.
 ესოდენნი H. ¹⁹ წყურვილი CDFHIOPQ. ²⁰ შეურაცხ-ყო H, შეურაწ-ყო K. ²¹ იწრო-
 ებასა P. ²² შეირაცხა C. შეპრაცხა BFMPQ. ²³ მტერისა R. ²⁴ მის ზედა]მიზედა H.
²⁵ წყობანი]წყლულბანი P. ²⁶ ეწყობოდა CK. ²⁷ მზის HG. ²⁸ ხილვისა R. ²⁹ დაასაჯა]
 დასაჯა GH, დასაჯა PR, დაჯდა M. ³⁰ თავისა G. ³¹ ლომთა—CK. ³² ბრძნობადან-
 თანი GH, გრძნობათანი FM. ³³ განხრწნადითა GO. ³⁴ და—K. ³⁵ აქცინა GQR.
³⁶ გვრგვნითა DK. ³⁷ მიმღებელმან CDGHKMOPQR. ³⁸ ვინ F. ³⁹ თუალთა CGKO.
⁴⁰ თუალ-შეუღვამისა R.

ლისა ევედრების¹ სამარადისოდ მოტყეებასა ცოდვათასა მთხოველი ჩუენ-
 თჳს² სამების³ ერთღმრთეებისა⁴, რამეთუ მას შუენის ყოველი დიდებაა
 აწ და ყოველთა საუკუნეთა⁵ დაუსრულებელთა საუკუნოდ⁶, ამინ.

ცხორებად და მოკალაჰობად წმიდისა⁷ და ღმერთშემოსილისა⁸
 მამისა ჩუენისა დავით გარესჯაილისად⁹*

მამაო, გუაჟურთხენი¹⁰

1. საკსენებელსა მართლისასა მომთხოვებელთა და მოკალაჰობასა
 წმიდათასა აღმწერელთა გონებისა სადამე¹¹ თუალთა განწმედლილად¹²
 ჯერ-იყო ჰონება¹³, ხოლო ენასა მეტყუელსა კეთილ¹⁴ მორთულად და
 14 შესწორებულად¹⁵ მოთხრობისა¹⁶ აღწერად მიცემულისასა, რათა დიდთა
 კებათა და შესხმათა¹⁷ მიმთხუევად¹⁸ ღირსი არა დაიკინებოდის ბიწი-
 ნად¹⁹ მქონებელთა მიერ ბაგეთა სულისათა და რამეთუ მრავლად გკსწა-
 ვიეს წერილთა საღმრთოთაგან, ვითარმედ²⁰ უწმიდესად²¹ მიახლებად²²
 მნებებელნი ვიეთნიმე შორს დაიდგინებოდეს, ვითარ უწმიდონი მიახლე-
 15 ბად წმიდათა. ხოლო სხუათა განჯდაა ებრძანა ფერკთაგან ჯამლთა და
 ესრეთ ტკებნა²³ სიწმიდისა აღგილთა²⁴, რომელი-ესე ნივთიერთაგან²⁵
 განჯსნასა დასახვიდა²⁶ და სოფლიოთა²⁷ ზრუნვათა და შფოთთა, ვითარ
 ჯამლთა შემაიწრებელთა, დატყეებასა, რამეთუ მიწიერნი ესე და ნივთი-
 20 ერნი ზრუნვანი შემაშფოთებელ²⁸ ექმნებიან²⁹ მიდევნებულთა³⁰ მათთა და
 არა უტევებენ³¹ სიწმიდისა კულთა მიმართ სლვად.

ამათსა³² გულის-მსიტყუელსა³³ მცონოდა ჯელ-ყოფად საქმესა უზე-
 შთაესსა ძალისა და გონებესა³⁴ ჩემისასა პირველ თქმულთა მიზეზთათჳს,

* ხელნაწერთა ნუსხა: B:A—170 (18 r.), C:A—160 (260 v.), D:A—130 (31 r.),
 E:S—449 (107 r.), F:H—2121 (176 r.) I:H—1672 (246 v.), K:A—176 (2 r.), L:
 ლენინგრ. H—22 (9 r.), M: ლენინგრ. 3/M—21 (20 გვ.), N: A—126 (30 r.), O:
 A—161 (65 r.).

¹ ევედრებისა C. ² ჩუენთანა F. ³ სამებასა BGHMOPQ. ⁴ ერთღვთაებასა GH.
 ერთღმრთეებასა BOP, ერთარსებასა ერთღვთაებასა Q. ⁵ საუკუნე CK. ⁶ საუკუნეთასა
 FI, საუკუნეთა M. ⁷ +და ნეტარისა L. ⁸ წმიდისა და ღმერთშემოსილისა[ნეტარისა O.
⁹ გარესჯელისა D, გარესჯელისა MN. ¹⁰ ~გუაჟურთხენ, მამაო O. ¹¹ სადამე CEKL.
¹² განწმედლილად L. ¹³ ჰონებად IK. ¹⁴ კეთილად I. ¹⁵ შესწორებულად[შესწავებუ-
 ლად CK. ¹⁶ მოთხრობასა CDEFKLMN. ¹⁷ და შესხმათა—N. ¹⁸ მიმთხუევად EFL.
¹⁹ ბიწიანად[აღწერად BEFIM, შეწვენად L. ²⁰ ვითარ BCDEFIKLMN. ²¹ უწმიდეს-
 თა CDKL. ²² მიახლებად M. ²³ ტკებნა EM[დატყებნა CKLN. ²⁴ აღგილსა I.
²⁵ ნივთიერთთა K. ²⁶ დასახვიდი CK. ²⁷ სოფლიოთა L. ²⁸ შემაშფოთებელ CK. ²⁹ ექმ-
 ნებთა D. ³⁰ მიწიერულთა L. ³¹ დაუტევებენ CK. ³² ამითსა CK. ³³ +მე CDKN.
³⁴ გონებისასა K.

ნუსადა შორს სადამე¹ დავიყენო, ვითარ უღირსი ესევეითართა² კანნიერებისათჳს.

გარნა მინდობილმან ლოცვათა ზოგადისა მამისა³, სულთა მწყემსისა ონოფრესთა, რომლისა იძულებითა კელ-ვყავ⁴ აღწერად წინამდებარისა⁵ ამის მოთხრობისა⁶, ვიწყო შეუორგულეებლად⁷ დასასრულადმდე⁸ სიტყვა⁹ ქონებაჲ¹⁰ ალყანებისა¹⁰ შემწედ უმეცრებისა ჩემისა, ოხათა¹¹ ამისთა მომწოდებელ ვარ, რომლისაგან, ვითარ წყაროსა მიერ, აღმოდის მადლი¹² ზღვსა უვრცელესთა სიტყუათა სიტკბოებისაჲ, რამეთუ ვითარ ნილოსი დაკორდებულთა და განკმელთა¹³ მიწათა განაბოხებს, ეგრეთვე ესე გონიერად დაათრობს კეთილთა თხრობათა მიერ სულსა მსმენელთასა და,¹⁴ თესლ საღმრთოსა სწავლისა ქმნილი გამოიღებენ ნაყოფსა სამოკცულსა და ასეულსა. ამის სათნოებათა საუნჯისა¹⁴ მამისა ლოცვათა¹⁵ მიმართ მსასრებელმან ძალისაებრ¹⁶ ჩემისა ვიწყო აღწერად, ვინაჲთგან ძალისაებრი¹⁷ ყოველივე კეთილ მისათუალველ ღმრთისაგანცა და რამეთუ¹⁸ მწუღილინიცა¹⁹ ქურივისა მიერ დადებულნი ფასის-საცავსა მას შინა, უმეტეს¹⁵ ყოველთა მიერ შეწირულთასა საჯნა გულს-მოდგინებისა ძლით, მეცა ყოვლისაგანვე, რომელი მომიგიეს²⁰, ძლუნად სიტყვერად მიუბყრა ზოგადსა მამასა და მწყემსსა ქართველთასა სანატრელსა დავითს, რომელმან²¹, ვითარ მზემან, უკუნსა წყუდიადსა შინა მსხდომარე ერი ქართველთა განანათლა მოძღურებითა²² მიერ და სწავლათა თჳსთა და საკვრველებათა²⁰ და ნიშთა, რომელთა აღასრულებდა²³ მის მიერ მადიდებელთა მისთა მადიდებელი უფალი²⁴. ხოლო მგულვებელი მოთხრობად²⁵ ლუაწლთა და შრომათა მისთა²⁶ თვთ ზედ²⁷ მოფენილსა²⁸ მისდა ყოვლად წმიდასა სულსა მოგზადი²⁹ შემწედ უძღურებისა ჩემისა. არამედ უკუეთუ ვინმე პირველ და ძუელ ოდესვე აღწერილსა მოქალაქობასა ამის ღირსისასა მიხედ-²⁵ ვიდეს, ნუ დაუკვრდების ესრეთ სიმარტივით აღწერაჲ სიტყუათა მებრალობელსა³⁰ კელ-ყოფისა ჩემისასა, რამეთუ ნუუკუე მხოლოდ საქმედ

¹ სადამე CKN. ² ესევეითარისა L. ³ ზოგადისა მამისა—BEFIM; +და CKLN.

⁴ კელ-ვყავიკ-ა-ვყავ M. ⁵ წინამდებარესა CDKLN. ⁶ ამის მოთხრობასა CKLN, მოთხრობასა M. ⁷ შეუორგულეებლად C. ⁸ დასასრულადმდე BDEFIM, დასასრულადმდე K, დასასრულადმდე CLN. ⁹ ქონებათა L. ¹⁰ +რამეთუ CKLN. ¹¹ ოხათა L. ¹² აღმოდის მადლი|აღმომდინარისა L. ¹³ განკმელთა M. ¹⁴ საუნჯესა N. ¹⁵ ლოცვითა M. ¹⁶ რომლისაებრ M. ¹⁷ ძალისაებრ N. ¹⁸ +მან I. ¹⁹ მწუღილინი F. ²⁰ მომიგიეს I. ²¹ რომელნი I. ²² მოძღურებათა L|ძღურებათა M. ²³ აღსრულებასა I, აღსრულებადსა BLM. ²⁴ ღმერთი BEFILM. ²⁵ მოთხრობად I. ²⁶ ამისთა LN. ²⁷ თვთ ზედ|თჳსი ზეცად K. ²⁸ მოფენილისა D. ²⁹ მოგზდი CDKN. ³⁰ მებრალობელთა I.

ნატრელი ნაყოფთა თვსთავან¹ საცნაურ ჰყოფდა რომლობასა², მძინარეობითა³ თასა.

ხოლო ვთქუა სხუაჲცა მიზეზი მშობელთა ამისთა⁴ უცნაურობისა⁵, რამეთუ პირველნი იგი მოლუაწენი და ღმრთისა ძლით უცხოობათა⁶ აღმრჩეველნი უფროას ყოვლისა პატივისა⁷ განაშორებდინ⁸ თავთა⁹ თვსთა⁵ ყოველთავე მსოფლიოთა დიდებათავან⁹, რათა უნდოებისა¹⁰ მიერ სიმალლე დიდებისა¹¹ ზეცათასა¹² მომატყუებელი მიიღონ. ვინაჲ¹³ საეკუელ არს ღმერთ-შემოსილი[სა]ცა ამის მამაკაცისათვს საჩინოთა და პატიოსანთა მშობელთავან ყოფაჲ და ამის ძლით სადამე¹⁴, ვითარ¹⁵ ჰვავს, არა ენება¹⁶ ცხად ქმნა მშობელთა თვსთა სიმდიდრისათვს¹⁷ გარდამა-
ტებულისა, არამედ უფროასლა ჯერ-იჩინა ყოვლითურთ დაფარვაჲ საჩინოებისა¹⁸ მათისაჲ და არა გამოცხადებაჲ¹⁹, თუ რომელნი იყვნეს და ვიეთნი, რათა ამასცა²⁰ შინა სიმდაბლე აჩუენოს, მიზეზი გვრგვნთა და მორჩილებით სმენა სიტყვსა საუფლოსა, რამეთუ დამტე-
ვებელი მამისა და დედისა და ძმათა და ნათესავთა მოსწრაფებით შეუღდა¹⁵ კუალთა უფლისათა, ამღებელი უღელსა²¹ მცნებათა²² მისთასა²³.

გარნა დაღაცათუ კორციელად²⁴ მშობელნი და თანად სახელი მათი²⁵ უცხო იქმნა ჩუენგან, არამედ სულიერი მამაჲ და უსაკუთრესად აღმზრდელი ამისი საცნაურ არს ყოველთათვს, საკვრველი და ღირსი იოანე ზედაზადენელი²⁶, რომელმან²⁷ ნაცვალად სძისა და ყრმებრივთა²⁸ 20 საზრდელთაჲსა მტკიცე და ძლიერი²⁹ საზრდელი³⁰ წინა-უყო, ესე იგი არს საღმრთონი სწავლანი და მოძღურებანი, რომელთა მიერ³¹ ზეციერნი კეთილნი მიენიჭებინა ყოველთადა დამმარხველთა³² მისთა სიწმიდით და³³ ღირსებით და შეუბრლუველად³⁴ ჭუე დამზიდველთა ამათ და მიწიერთა ნივთთავან განყენებულთა³⁵. ესე უკუე³⁶ პირველ ჰსენებული ნეტარი იო-
ანე³⁷ თანა-მონათესავე³⁸ იყო მამულით ღირსისა და ვითისა³⁹, ვითარ შუა-

¹ თვსთა K. ² რომელობასა EFMO. ³ მისთა O. ⁴ უცნაურობისა I. უცნაუ-
რებისა M. ⁵ უცხოებათა CIKLN, უცხოებასა O] + და შეურაცხებათა CDKLN.
⁶ უფროას ყოვლისა პატივისა—O. ⁷ განაშორებდინ N. განაშორებენ O. ⁸ თვსთა M.
⁹ მსოფლიოთავან დიდებათა O. ¹⁰ უღებისა CK. ¹¹ დიდებისა—L. ¹² ზეცთა K. ¹³ ვი-
ნათავან O. ¹⁴ სადამე CDKL. ¹⁵ ვითარ—O. ¹⁶ ენება CKNO, ენება D. ¹⁷ სიმდიდრისა-
თვს—L, სიდიდისაჲ N, სიდიდისა CKN] + სიმდაბლისათვს CKLN, + და O. ¹⁸ საჩი-
ნობისა N. ¹⁹ საჩინოებისა ... გამოცხადებაჲ მშობელისა მათისა და არა ინება Q.
²⁰ ამასცა C. ²¹ უღელსა—O. ²² მცნებასა O. ²³ მისთა CK. ²⁴ კორციელნი CDKO
LN. ²⁵ სახე—ნი მათნი IO. ²⁶ ზედაზადენელი DI, ზედაზადენელი K, ზედაზადენელი CL
N, ზედაზადენელი FOM. ²⁷ რამეთუ I. ²⁸ ყრმებრივისა F. ²⁹ უძლიერესი I. ³⁰ საზრ-
დელი ძლიერი CK, ³¹ მიერ—MO. ³² დამმარხველთა M. ³³ სიწმიდით და—I, და—CK
LNO. ³⁴ შეურლუველად B, შეურლუველად ILMN, შემოურლუველად K. ³⁵ და მიწი-
ერთა ნივთთავან განყენებულთა—O. ³⁶ ესე უკუე] ბრუნვათავან დაიცავს, რამეთუ O.
³⁷ იოანე] იგი CK. ³⁸ მონათესავე L. ³⁹ და ვითისა O.

მდინარით ასურეთისაჲთ¹, შობასა და აღზრდასა მიმთხუეული კეთილთა მშობელთა მიერ და საღმრთოთა სწავლათა მიერ განათლებული და ზეციერთა პურითა განმტკიცებული, ესე იგი არს საუფლოთა და ღმერთ-მყოფელთა სიტყუათა მიერ² სახარებისათა. ამან მონაზონებრივისა³ მოქალაქობისა შემტკობელმან⁴ სიყრმითგანვე აღილო ჭუარი უფლისაჲ მკართა ზედა და მოსწრაფებით შეუღვა⁵ კეთილსა⁶ მოძღუარსა⁷ და მასწავლელსა⁸ უფალსა⁹ თვისსა¹⁰.

ამის უკუე ღირსისა მიერ და ესევეთარისა სულიერისა მასწავლელისა¹¹ აღზრდილ იქმნა და¹² განისწავლა მსგავსთავე შინა სანატრელი¹³ მამაჲ დავით და ყოვლითურთ მიბაძვებასა მოძღურისასა მოსწრაფე იყო სახესა მონაზონებისასა¹⁴ მიმღებელი და ტკბილსა მას უღელსა მტკრთველი უფლისა მცნებათაჲსა¹⁵, და ყოველსავე სიმდაბლესა და¹⁶ მორჩილებასა¹⁷ მაჩუენებელი¹⁸ მოძღურისა მიმართ თვისსა, ვითარ სიმალისა¹⁹ სიმდაბლისა²⁰ მიერ²¹ მომვაჭრებელი²² წერილისაებრ²³, რამეთუ ყოველმან, რომელმან დაიმდაბლრს თავი თვისი, იგი²⁴ ამოღლდეს* სიტყუსაებრ მაცხოვრისა.

ესევეთარისა²⁵ მწყემსისა მიერ იზარდებოდა²⁶ და განისწავლებოდა²⁷ კეთილითა²⁸ სწავლულებითა და ყოველნივე სულისა გამომზრდელნი სანოვაგენი²⁹ წინა-დაეგებოდეს ამას დლითი-დღე მწყემსისა მიერ კეთილისა, რამეთუ ადგილთა³⁰ მწუანვილოვანთა³¹ მიიყვანებოდა³² და წყალთა ზედა განსუენებისათა³³ გამოიზარდებოდა³⁴ სულიერითა სასუმელითა³⁵ შუებუ-ლი სხუათაცა თანა³⁶ შედგომილთა³⁷ ამის ღირსისა მამისა³⁸ თანა³⁹, რომელნი იშუებდეს საღმრთოთაჲთა სიხარულითა შუებულნი, მხედველნი ძალთა და სასწაულთანი, რომელნი სანატრელისა⁴⁰ ითანეს მიერ აღესრულებოდეს. და ისწავებდეს მისგან მარადის წინა-განწყობად⁴¹ მზაკუარებათა

* მათე 23, 12.

¹ ასურეთისა I. ² ~ მიერ სიტყუათა F. ³ + მიერ L. ⁴ შემტკობმან M. ⁵ შეუღვა—K. ⁶ ჟელსა DEFIMO. ⁷ მოძღურისა O. ⁸ მსწავლელისა O. ⁹ უფალსა—BF LMO. ¹⁰ თვისსასა O. ¹¹ + მიერ O. ¹² და—BDFILM. ¹³ სანატრელი—I. ¹⁴ მონაზონებისასა D. ¹⁵ და ტკბილსა მას... მცნებათაჲსა—K. ¹⁶ მტკრთველი უფლისა... სიმდაბლესა და [ქრისტესსა შედგომილი O. ¹⁷ მორჩილებისა O, და ყოველსავე სიმდაბლესა და მორჩილებასა—N. ¹⁸ მაჩუენებელი IO. ¹⁹ სიმალისა—O, სიმალესა MN. ²⁰ სიმდაბლესა N. ²¹ მიერ—O. ²² მომვაჭრებელი B, მოვაჭრებელი E. ²³ წერილისაებრ] წერილისა მიერ I. ²⁴ იგი—O. ²⁵ + სულთამოურნისა L. ²⁶ იზრდებოდა CDKM. ²⁷ განიზარდებოდა BEFIM. ²⁸ კეთილთა M. ²⁹ სანოვაგენი O. ³⁰ ადგილთადმი K, ათგილთადმი CN, ადგილადმი D, ადგილადმი L. ³¹ + მიმართ L. ³² მიიყვანებოდა D. ³³ განსასუენებელთა I. ³⁴ გამოიზარდებოდა O. ³⁵ სასუმლითა L. ³⁶ სხუათაცა თანა] სხუათა წესთა O. ³⁷ შედგომილი O. ³⁸ ~ მამისა ღირსისა I. ³⁹ თანა] თქვს BCDFKILMN. მამისათა O. ⁴⁰ სანატრელიცა D. ⁴¹ წინაგანწყობასა O.

მიმართ და ძმა ცუვათა¹ ბოროტთა²-დასაბამისა³ ბელიარისითა⁴, რომელი მოსწრაფე არს⁵ დლითი-დღე⁶ დარწყმად⁷ ჩუენდა საბრკეთა⁸ და დაბრკოლებად გზათაგან, ღმრთისა მიმართ მიმყვანებელთა, რამეთუ თვთ განვრდომილი ნათლისაგან და ბნელქმნილი⁹ ნაცვალად ბრწყინვალეებისა ზეციერისა ჰბრძვეს ხატად¹⁰ ღმრთისა დაბადებულთა¹¹ მოშურნეობით¹², რათა დაკლებულ ყვნეს იგინი ზეცათა სუფევისაგან¹³, თვთ ნებსით თვით დაკლებულმან საღმრთოესა და ბრწყინვალისა¹⁴ დიდებისაგან, ვინაჲცა¹⁵ საღმრთოა იოანე განაზრახებდა მათ განფრთხობად სივერაგეთა მიმართ ეშმაკისათა და განუცხადებდა შურსა და სიძულილსა,¹⁶ რომელსა¹⁷ მტონებელ არს კაცთა ნათესავისა მიმართ მოშურნე იგი და¹⁸ მტერი ჩუენი¹⁹ ეშმაკი. და ასწავებდა, ვითარ სამოთხით საშუებელისაგან განკადნა პირველნი მამანი და¹⁹ განღმრთობისა წინა-მყოფელმან მზაქუვარებით²⁰. ამისთვის სწავლიდა მათ²¹ მარხვისა მიერ და მღვდარებისა და ლოცვისა სამარადისოესა განკრძალვად²² მანქანებათა მიმართ მაცთურისა²³ სატანაჲსათა²⁴ და²⁵ დაქნობისა²⁶ მიერ კორცთა²⁷ ამით მბრძოლთასა²⁸ ამცნებდა¹⁵ მათ დამკობასა გულის-თქუმათა²⁹ და გემოთასა.

ამათ შინა რაჲ იყვნეს რაოდენთაჲმე წელთა, ინება საკვრველმან იოანე წარსლვავა³⁰ უცხოთა ადგილთა მიმართ³¹, რათა განველტოს³² იგი მეცნიერთა და მახლობელთა³³-მიერსა დიდებასა, რამეთუ ყოვლით კერძო მოვიდოდეს მისა ღმრთის-მოყუარენი მსმენელნი საკვრველებათა და ნიშ-²⁹ თანი, რომელთა აღასრულებდა ნეტარი ესე³⁴ მადლითა ყოვლად წმიდისა სულისაგან. ამისი³⁵ გონებად მომღებელი არლარა დაადგრა მუნ მრავალ ჯამ, არამედ წარმოვიდა წინა-ძლომითა საღმრთოესა³⁶ მოწაფეთა თვისთა თანა და მოიწია დედაქალაქსა მცხეთისასა³⁷ და მუნ თაყუანის-მცემელი³⁸ პატიოსნისა სუეტისაჲ, მიერ აღვიდა³⁹ მთასა ზედა, რომელ⁴⁰ არს ჩრდი-²⁵

¹ ძმა ცუვათა CDEFKM, ძმა ცულებათა O. ² ბოროტისა O. ³ დასაბამისთა I, დასაბამითა O. ⁴ ბელიარისთა FI, ბელიარისათა EMN, ბელიერისთა CK, ბელიერისათა DO. ⁵ მოსწრაფე არს|არა დასცხრების O. ⁶ დლითე-დღე E. ⁷ დარწყმად L. ⁸ საბრკეთა|მახეთა IO, საფრკეთა LN. ⁹ ბნელ-ქმნილი|დაბნელვებული L. ¹⁰ ხატად|ცხადად M. ¹¹ დაბადებულსა IO. ¹² მოშურნეობით BEFM. ¹³ სასუფევლისაგან L. ¹⁴ ბრწყინვალეებისა L. ¹⁵ ვინა E. ¹⁶ სიძულილესა CK. ¹⁷ რომელთა O. ¹⁸ და—CK. ¹⁹ და—CKLNO. ²⁰ მზაქვარებითა O. ²¹ სწავლიდა მათ|აწუყვდა მათ O|—I. ²² განკრძალვად M. ²³ მანქანებათა მიმართ მაცთურისა|მძლავრებისაგან O, მაცთურისთა I. ²⁴ სატანაჲსთა L, სატანასთა O. ²⁵ და—O. ²⁶ დაქნობისა|დადნობისა L. ²⁷ კორცთასა O. ²⁸ ამით მბრძოლთასა—O. ²⁹ თქუმათასა O. ³⁰ წარსლვად O. ³¹ მიმართ|მიერ M. ³² განველტოს O. ³³ მახლობელსა—M. ³⁴ ესე|იოანე I. ³⁵ ამის L. ³⁶ საღმრთოესა|სულისა წმიდისაგან L. ³⁷ დედაქალაქად მცხეთისად K. ³⁸ მცემელი BDEFIM. ³⁹ აღვიდეს I. ⁴⁰ რომელი CDFIKLMNO. *

ლომთ კერძო ქალაქსა მცხეთისასა, და მუნ¹ ყო სამკვდრებელე თჳსა ყოველსა შინა ცხოვრებასა თჳსა.

ხოლო ვინაჲთჳნ მარტოობით² მწებებელ იყო³ ცხოვრებასა, უბრძანა⁴ მოწადეთა თჳსთა⁵, რათა წარვიდეს⁶ თითოეული⁷ მათი⁸ სხუათა მიმართ აღვილთა და⁹ ქადაგებად¹⁰ სახარებასა¹¹ უფლისასა და სინანულსა¹² მოსატევებელად ცოდვათა. და ესრეთ განმტკიცებულნი სწავლითა და მოძღურებითა მისითა წარემართნეს სრულ ქმნად მცნებასა მოძღურისასა. და რბოდეს ფერჯითა მოხარულითა ხარებად¹³ მშუდობისა¹⁴ ბრძოლილთა მიმართ და შეცთომილთა ეშმაკისაგან¹⁵. ესრეთ მორჩილნი მოძღურისანი, არა ოდეს მწებებელნი დატევებასა მისსა¹⁶, წარივლინნეს¹⁷ ვითარცა ცხოვარნი შორის მგელთა, და რომელნიმე მათგანნი კახეთისა საზღვართა¹⁸ მიმართ მიიწივნეს, ხოლო სხუანი მთისა კერძოთა¹⁹, დვალეთისა²⁰ მკვდრთა მიმართ.

3. ხოლო საკვრველი და სანატრელი მამაჲ²¹ დავით, ვითარ სხუაჲ ვინმე, ელია უდაბნოჲს-მოყუარე, გარესჯისა²² უდაბნოდ მიიწია, რამეთუ ევლტოდა იგი ამბოხთა²³ და შფოთთა სოფლისათა, რომელნი²⁴ მრავლად შეამრღვევენ გონებასა და არა²⁵ ოდესმე²⁶ დააყენებენცა²⁷ ღმრთისა მიმართ²⁸ მოსწრაფებათჳნ. ამისთვისცა მოსწრაფე იყო მსოფლიოთა ყოველთაგან განშორებასა და მისმიერთა გემოთაგან განყენებასა და ყოველითურთ განსლვასა²⁹ სხეულისა³⁰ მარხვისა მიერ და შეიწრებისა კორცთაჲსა.

ხოლო ჰყვა³¹ მოკრფე ერთი, სახელით³² ლუკიანე, რომელიცა საღმრთოთაჲთა³³ მადლითა აღძრული³⁴ შეუდგა სანატრელსა ამას მამასა და ქალაქმყოფელსა უდაბნოჲსასა, ღმრთისა მონასა³⁵ სარწმუნოსა³⁶ და კეთილ მსახურსა³⁷, რამეთუ³⁸ ხედიდა ნეტარი ესე ლუკიანე მადლთა და სათნოე-

¹ მუნქმას N, მას შინა CO, მას ჴედა L, მან DK. ² მარტოებით CDEFILMN. მარტოებითა O. ³ ~ მწებებელ იყო მარტოებით K, მწებებელ იყო—O. ⁴ უბრძანა განაზრახა CKIN, განაზრახებდა O. ⁵ მოწა ეთა თჳსთა მოძღუარი მათი O. ⁶ წარივიდენ E. ⁷ თითოეული K. ⁸ ~ მათი თითოეული L. ⁹ + მუნ CKNO. ¹⁰ ქადაგებასა O. ¹¹ სახარებისა M. ¹² სინანულითა M. ¹³ ხარებად ცხოვრებად M. ¹⁴ მშუდობასა LM, ¹⁵ ეშმაკისგან M. ¹⁶ დატევებისა მისისა B. ¹⁷ წარივლინნეს CM, ¹⁸ სამთავროთა CDKLNO. ¹⁹ მიმართ მიიწივნეს... მთისა კერძოთა—O, მთის კერძოთაჲთა LN, კერძოთაჲთა C, კერძოთათ K. ²⁰ დვალეთის DEFIM, და დვალეთის O. ²¹ მამაჲ—M, + წმიდაჲ O. ²² გარესჯისა L. ²³ ამბოხებათა O. ²⁴ რომელი O. ²⁵ არა—არს DKN; არა—EFN, არა + და L. ²⁶ არა ოდესმე და მოღაწეთასა და O. ²⁷ დააყენებენცა დააგვრებენცა CK. ²⁸ მიმართთა CKD. ²⁹ განსლვასა განლევისა CKNO, ³⁰ სხეულისაგან BEFLM, სხეულისასა Q. ³¹ ჰყა D. ³² სახელი D. ³³ საღმრთოთა—NO. ³⁴ აღძრული აღძრულ იყო O. ³⁵ მონათა CDKO, ³⁶ სარწმუნოთა CKDO. ³⁷ კეთილთა მსახურთა CDK, კეთილთა მსახურთა მიერ NO, + მიერ CDK. ³⁸ რამეთუ და რამეთუ O.

ბათა ღირსისა მამისა დავითისთა¹ და სულისა მარგებელთა სწავლათა მისთა, რომელნი აღმოდიოდეს² პირით მისით მსგავსად წყაროთა³ დაუწყუდელთა⁴. ამისთვისა არა ენება დატევება მისი⁵, არამედ სთნდა შედგომა კუალთა მისთა და განუშორებელ ყოფა საღმრთოესა ამის⁶ მამაკაცისაგან⁷. ხოლო ვითარცა მიიწიენეს პირველ თქუმულსა მას⁸ უღაბნოსა⁹, შეიშთვებოდეს¹⁰ წყურილითა¹¹ და თანად სიციხითა შეიწუებოდეს, რამეთუ ესე¹² ადგილი მრავლად¹³ შემუყელი¹⁴ არს მზისა მცხინვარებათა¹⁵ მიმართ¹⁶ ზედ-მოფენილთა¹⁷. ვინაჲთა ვორიოსა¹⁸ კერძოთა¹⁹ მყოფი და ყოვლითურთ განმარტებით მდებარე უმეტეს ყოველთა²⁰ აღმოსავალისა²¹ სანახებთა. სიციხისა მიერ შეიცვების²², რომლისა ძლით და წყლისაგან²³ ნაკლულევან არს და სხუათა ყოველთავე²⁴ სხეულისა ნუგეშინის-მცემელთა²⁵ საკმარათაგან. აქა შინა ქმნილთა, ვითარცა ვთქუ, და წყლისა²⁶ მოქმენთა აღსუბუქებად²⁷ შინაგანსა შემუყელობასა²⁸ მზისა დასავალთასა²⁹ პოვეს რომელსამე ნაპარალსა³⁰ შინა³¹ კლდისასა წყალი მცირე, ცუარათაგან წვმისათა შეკრებული, და ამისგან³² მიმღებელთა სუეს რაოდენ დამაცხრობელად წყურვილსა³³ შემამფოთებელსა,³⁴ სადა³⁵ აჩრდილსა³⁶ მიმთხუეულნი დანახეთესა³⁷ რომელსამე ქუეშე³⁸ კლდისასა მცირედ³⁹ განსუენებდა⁴¹ მიდრკეს, ვითარ⁴² შრომითაგან⁴³ გზისათა⁴⁴ მოუძღურებულნი⁴⁵. ხოლო⁴⁶ მსხდომარე იყვენეს რაჲ⁴⁷ იგინი ერთბამად, თქუა⁴⁸ სანატრელმან მამამან⁴⁹ დავით ლუკიანეს მიმართ: „მხო ლუკიანე⁵⁰, ვხედავ⁵¹, რამეთუ⁵² კეთილ არს ადგილი ესე და თავისუფალ შფოთთაგან, დავადგრეთ უპუე აქა მარტობით⁵³, ღმრთისა მიმართ ვედრებისა⁵⁴ და ლოცვისა⁵⁵

¹ დავითისათა BEFIM, დავითისთა D. ² აღმოდის D. ³ წყაროს LMNO, წყაროსა BCEFIK. ⁴ დაუწყუდელისა CKINO. ⁵ ამისი N. ⁶ მის O. ⁷ მამისგან L, მამაკაცისგან M. ⁸ მას—BCDE IK. ⁹ ვითარად O. ¹⁰ შეიშთობოდეს E, შეიშთობოდეს FM. ¹¹ წყურილითა DEK. ¹² ესე¹³ იგი O. ¹³ მრავლად¹⁴ მამარად BFIM. ¹⁴ შემუყელ CKN. ¹⁵ მცხინვარებითა A. ¹⁶ მიმართ¹⁷ მიერ L. ¹⁷ ზედა-მოფენითა O, ზედ-მოფენითა E. ¹⁸ ვორლოსა M. ¹⁹ კერძოდ BCDI IKLMNO, კერძოთ E. ²⁰ ყოველისა CK O²¹ თანა L. ²¹ აღმოსავლისა MO. ²² შეიცვლების D, შეიწუების B. ²³ წლისაგანცა ILO. ²⁴ ყოველთა O. ²⁵ ნუგეშინის-საცემელთა LO. ²⁶ წალის O. ²⁷ აღსუბუქებად L. ²⁸ შემუყელობასა K. ²⁹ დასავალთასა CDKO. მისა დასავალთას³⁰ მზის-დასავალთასა N. ³⁰ ნაპარალსა M. ³¹ შინა—IL. ³² მისგან LM. ³³ წყურვილისა DEF. ³⁴ შემამფოთებელისა CEFKINO. ³⁵ და CDKINO. ³⁶ აჩრდილისა LO. ³⁷ აქა³⁸ O. ³⁸ რომელსა CK³⁹ აქა K, რომლისამე O. ³⁹ ქუე⁴⁰ ე—O. ⁴⁰ მცირედ⁴¹ მცირე O. ⁴¹ განსუენებდენ L. ⁴² ვითარ—EEFLMP; ვითარ⁴³ იდრე D. ⁴³ შრომითაგან O. ⁴⁴ გზისათა⁴⁵ ვითარად O. ⁴⁵ მოუძღურებულნი D. ⁴⁶ ხოლო⁴⁷ ვითარცა O. ⁴⁷ რაჲ—O. ⁴⁸ თქუა⁴⁹ მამამან O. ⁴⁹ მამამან—O. ⁵⁰ ვითარ CKINO. ⁵¹ ვხედავ CKNO. ⁵² რამეთუ—CDKINO. ⁵³ აქა⁵⁴ მარტობითა CKLO, ახოლოსა N. ⁵⁴ ვედრებისა BCDEFKLMN. ⁵⁵ ლოცვისა BC DEFKLM.

მოკმედნი, რათა მყუდროებით მარხვისა¹ და მღვდარებისა² მტონებელნი და ჟამიერთა სატკივართა სიმკნით მომთმენელნი³ მივემთხვნეთ მოტვევებასა ცოდვითასა. ხოლო მოწყალემან⁴ და ტკბილმან უფალმან ნაცვალად წარმავალთა ამით და განხრწნაღთა მოგუცეს სადამე⁵ და ჩუენცა ნაცვალის⁶-გებაჲ შრომათაჲ, და თანად იხილოს რაჲ გულს-მოღვინებაჲ⁷ და წადიერებაჲ ჩუენი მისა მიმართ⁸, მოგვევლინოს ძალი საღმრთოჲ⁹ განმადლიერებელად უძღურებისა¹⁰ ჩუენისა¹¹ და მოთმინებად¹² იწროებათა და უღონობათა რომელთავე¹³, ჩუენთვის¹⁴ შემთხუეულთა, რამეთუ ჭირი აქა შინა¹⁵ ყოვლითურთ წუთ ჟამისა არს და მალიად წარმავალი, ხოლო შუებაჲ და დიდებაჲ¹⁶ ღირსთა და¹⁷ მოღუაწეთაჲ საუკუნო არს და მოუკლებელ¹⁸ მერმეთა შინა საყოფელთა¹⁹.

ესე¹⁹ რაჲ ესმა სანატრელსა ლუკიანეს მოძღურისაგან, თქუა მისა მიმართ: „ღმერთშემოსილო მამაო, ჭეშმარიტად სიტყვსაებრ შენისა არს ესე²⁰ ყოველი და ვითარ აღმოვიკითხავთ²¹ საღმრთოთა წერილთაგან²², არს ნაცვლის-გებაჲ კეთილთა საქმეთა და მიეგების თითოეულსა²³ საქმეთაებრ თვსთა, რომელიცა-რაჲვე²⁴ იმოკმედონ საწუთოსა ამას²⁵ ცხოვრებასა²⁶ შინა²⁷, კეთილი გინა თუ²⁸ ბოროტი, გარნა ეხედავ ფრიადსა იწროებასა და უღონობასა ამის უდაბნოასასა, ვითარ დაკლებულ არს ყოვლისაგანვე²⁹ საქიროსა³⁰ საზრდელისა და თვთ მის წყლისაგანცა³¹, რომელთა მოკლებითა უძღურ იქმნების და მოაკლდების სხეული, ხოლო ჩუენ კაცნი ვართ, მერმეცა ჯორცთა ბუნებისა³² უძღურებასა შინა მყოფნი და მეშინის, ნუსადა³³ ვერ³⁴ შეუძლოთ მოთმინაჲ³⁵ ჭირთა და იწროებათა³⁶ ამის³⁷ უდაბნოასათა³⁸“.

ამის³⁹ მიმართ მიუგო სანატრელმან⁴⁰ დავით: „შ ძმაო ლუკიანე, ნუ ზრუნავ ამისთვის, რამეთუ არასადა უგულუბელს-მყვენეს ჩუენ მზრდელმან ისრაელისამან⁴¹ უდაბნოსა ზედა, არამედ რომელმან საზრდელად მათ⁴²

¹ მარხვასა BCDEFJKLMN. ² მღვდარებასა I. მღვდარებასა BCDEFGLMNO.

³ მოთმენილი M. ⁴ + მან CKLN. ⁵ სადმე CKLN. ⁶ ნაწილის—O. ⁷ + შრომათა L.

⁸ მიმართ N. ⁹ საღმრთოთათა D. ¹⁰ უძღურებისა ~ L. ¹¹ ჩუენდა L. ¹² მოთმინად CLNO.

¹³ რომელთავე [ორთავე O. ¹⁴ ჩუენდა O. ¹⁵ შინა—BEFIM. ¹⁶ წუთ

ჟამისა... დიდებაჲ] ეჟისა მცირესა და სასყიდელი სამარადისოდ ჭეიეს O. ¹⁷ და—O.

¹⁸ მოუკლებელი O. ¹⁹ ესე] ეჟა CK. ²⁰ ესე—I. ²¹ ამოვიკითხავთ CK. აღმოვიკითხეთ O.

²² + რამეთუ O. ²³ თვთოეულთა M, თვთეულსა LO. ²⁴ პირველვე O. ²⁵ ამის CK.

²⁶ ცხოვრებისა C. ²⁷ ~ შინა ცხოვრებასა O. ²⁸ თუ—O. ²⁹ ყოვლისავე O. ³⁰ საქიროსაგან O]

+ საკმრისა და O. ³¹ წყლისაგან I. ³² + ჰყოებისა O. ³³ ნუსადა] ნუსუთუ O.

³⁴ ვერ] ვერა სადამე O. ³⁵ მოთმინებაჲ O. ³⁶ და იწროებათა—O. ³⁷ ამას]

ამათ O. ³⁸ + დადგრომად O. ³⁹ ამისა BCEKLMNO. ⁴⁰ + ღირსმან K. ⁴¹ ისრაელისამან O.

ისრაელისამან MN. ⁴² ~ მათ საზრდელად CKLN; მათ—O.

მანანა უწყმა და კლდისაგან ზრქელისა წყალი უწყაროა და ელია კარ-
მელს¹ ყორნისა მიერ გამოზარდა, შურსა უფლისასა შემშურებელი², და³
თანად სხუანიცა⁴ მამანი⁵, მისთვის მოლუაწე ქმნულნი⁶, უკუანაესენელ ქუე-
ყანად მოსლვისა მისისა და ქალწულისა უბიწოდასაგან განკაცებისა ზარდ-
ნა პურითა ანგელოზთაჲთა ამან, და ჩუენცა გუზარდნეს საზრდელთა
მიერ, რომელთაგან ინებონ მოწყალებათა მისთა. და ვინაჲთგან არა ბრძა-
ნებულ არს ჩუენთვის ზრუნეჲა საკმელთათვის და სასუმელთა⁷, ნუ ვზრუ-
ნავთ შემდგომთა⁸ და ზვალისათვის⁹, რამეთუ იგი თავადი აღაღებს ველსა
თვისსა და განაძღებს ყოველსა ცხოველსა ნებისაებრ და ჩუენცა მოგუ-
ცეს¹⁰ საზრდელი განმამტკიცებელი¹¹ უძღურებისა¹² სხეულთა ამით ჩუენ-
თასა¹³. აწ უკუე¹⁴ განმწინდი¹⁵, ძმაო, და გაძლიერდი, რამეთუ მოლუაწე-
თანი არიან გვრგვნნი და არავინ თვნიერ მბრძოლთა ძღვევისა¹⁶ და ჳირ-
თა თავ-დებისა გვრგვნოსან იქმნების, ხოლო ღმერთმან სახიერებათაებრ¹⁷
მისთა¹⁸ გამოგუზარდეს ჩუენცა სხუათავე თანა უკმარნი ესე მონანი
მისნი¹⁹.

15

ამით სიტყუათა მიერ განმტკიცებულმან ლუკიანე და შემწყნარე-
ბელმან სწავლათა მოძღურისათა თქუა დავითს მიმართ: „პატიოსანო
მამაო, ვითარცა ვიბრძანებიეს, ეგრეთცა²⁰ ვყოთ²¹. ხოლო ღმერთმან,
რომლისა მიმართ ვსასობებთ, მან იზრუნოს ჩუენისა²² ცხოვრებისათვის“.
და ესრეთ დადგრომილთა მუნ და ყოველსავე²³ სასობასა²⁴ თვისსა ღმრთი-
სა მიმართ მიმდებელთა²⁵ სთნდა მოლუაწებისა შრომათა²⁶ სიმკნით²⁷
თავს-დებაჲ. ყოველსავე კრძალვასა²⁸ კორცთასა უგულუბელს-ყოფელ-
თა²⁹ და მიმომავლთა³⁰ პოვეს³¹ ჳუაბიცა³² რაჲმე მცირე, რომელსა ჳუეშე
ყვეს მკვდრობაჲ³³ მათი³⁴ შემწყუველობისათვის³⁵ სიცხისა მიერ³⁶ და ჳაერ-
თა მიერ შთამოტევებულისა წვემისათვის და თანად ყინელისა, რომელნი³⁵
იქმნების მათ ადგილთა შინა, რამეთუ წყალთა მიერ გარე-მოცულ არს

¹ კარმელსა K, კარმელის LO. ² შემშურებელი O. ³ და—NO. ⁴ სხუანიცა—O.
⁵ მამანიცა O. ⁶ ქმნილი BEFILMO. ⁷ საზრდელთა CK. ⁸ შემდგომთათვის O. ⁹ შემ-
დგომთათვის და ზვალისათა CD, შემდგომთათვის ზვალისათა K; ზვალისათა NO. ¹⁰ მო-
გუცეს CK; ~ მოგვეს ჩუენცა O. ¹¹ განმამტკიცებელი M, განსამტკიცებელი L.
¹² უძღურებას ILMN. ¹³ საზრდელი განმამტკიცებელი... ჩუენთას] უკმართა ამით
მონათა საზრდელსა უძღურებას ამით სხეულთა ჩუენთას O. ¹⁴ უკუე—LM. ¹⁵ გან-
მწინდი L. ¹⁶ ძღვევას CK. ¹⁷ სახიერებათა I. ¹⁸ მისთაებრ I; მისთა] თვისთა E. ¹⁹ მის-
ნი] შენნი CK. ²⁰ ეგრეთცა KL, ეგრეთცა და D. ²¹ დავითთა LNO. ²² ჩუენი F. ²³ ყო-
ველსა O. ²⁴ სასობასა] ნებასა L. ²⁵ დამდებელთა BEFIM. ²⁶ შრომათასა O. ²⁷ სი-
მკნით O. ²⁸ აღკრძალვასა O. ²⁹ -ყოფელი O. ³⁰ მიდმომავლთა CDLN, სრულიად
მომავლთა O. ³¹ პოვე D] იხილეს O. ³² ჳუაბი O. ³³ დამკვდრობაჲ, C, დამკვდრე-
ბაჲ K. ³⁴ რაჲმე მცირე... მკვდრობაჲ მათი] პირისპირ ჳევეს მას ჩრდილთა ყერძო და
იგი ყვეს სახლ მულაწებისა მათისა O. ³⁵ შემცველობისათვის K. ³⁶ მიერ] შინა D, მი-
ერ] შორის LNO.

ყოველი კერძო¹. ხოლო საზრდელი მოირეწიან ძირთაგან რომელთამე მდელითასა² და მწუანვილთაგან მუნ აღმოცენებულთა³, ვინაჲთგან ჟამი იყო არისაჲ⁴, ოდეს მზისა მიერ და მკურვალეებისა აღმოიზიდვიან მიწით დასაბამითგანვე ამას ჟამსა აღმორჩებად განწესებულნი ნერგნი და მწუანვილნი, რომელთაგან მიმღებელნი რაოდენ ცხოვლობასა მინიჭებად⁵ სხეულთა ნეშტად მოცალე იყვნინან⁶ ლოცვათა⁷ და მადლობათა⁸ შეწირვად ღმრთისა, რომელმან მოსცის საზრდელი პირუტყუთა და მართუეთა ყორნისათა, რომელნი ხადიან⁹ მას.

ამას შინა რაჲ იყენეს¹⁰, წარკდეს დღენი რაოდენნიმე¹¹, ზრქელ¹² იქმნეს¹³ მდელინი იგი და განკმეს უწინარეს აღმომაცენებელისა და აღმომზრდელისა¹⁴ მათისა მზისა მიერ¹⁵ აწ დაქმნარნი¹⁶ და შემწუარნი. რამეთუ ყოველი დამეტებაჲ¹⁷ ვითარ მბრძოლი რაჲმე, განმზრწნელი¹⁸ თავისა თვისისაჲ, იქმნების¹⁹, რომლისათვის²⁰ ნაკლულევან იქმნეს ამის უნდოესაგანცა საჭიროესა საკმრისა²¹ სხეულთაჲსა. ვინაჲთგან ჟამი ზამთრისაჲ მოწევნად იყო, რომელთა შინა ყინელსა მიმღენელი ჰაერი²² მიწისა ზედა არღა²³ მერმეცა უტევებს აღმოცენებად მწუანვილთა²⁴ და ნერგთა²⁵ ყორეოსა კერძოთათა²⁶ და ჩრდილოთ მიმართ წიად-სლვითა²⁷ მზისაჲთა²⁸. ვინაჲცა შეურვებულმან²⁹ ლუქიანე მწუანვილთა მოკლებისათვის მწუხარებით იწყო სიტყუად³⁰ ღირსისა დავითის მიმართ: „აწ უკუე, წმიდაო მამო, რაჲღა იყოს ნუგეშინის-საცემელი უძლურთა³¹ ამათ და საზრდელის მოქენეთა კორცთა ჩუენთასა³², რამეთუ განკმეს მდელინიცა ესე, რომელთაგან³³ კერძობით აგებულებაჲ³⁴ სხეულთა ჩუენთაჲ დაიცვებოდა და ნუგეშინის-ცემაჲ კნინოდენი მოგუენიჭებოდა მიწით აღმოცენებულთა ნერგთა მიერ? ხოლო აწ³⁵ ბუნებისა მიერ³⁶ და ჟამისა იძულებულნი³⁷ ზრქელ და უკმარ იქმნეს ჩუენთს“.

ესრეთ რაჲ მწუხარებით მეტყუელებდა ლუქიანე, შეურვებული

¹ კერძოჲ O. ² მდელითათა I. ³ აღმოცენებულთაგან C. ⁴ პარისა O, არის L. ⁵ მინიჭებენ CK. ⁶ იყენენ CEM. ⁷ ლოცვათა O. ⁸ მადლობითა O. ⁹ ხადან E. ¹⁰ იყენეს—CDKLN. ¹¹ რაოდენნიმე E. ¹² ზრქელ] განკმელ O. ¹³ იქმნეს IO. ¹⁴ აღმზრდელისა BEFIM, აღმომზრდელისა CKLN. ¹⁵ და განკმეს... მზისა მიერ] მზისა შემწველისა მიერ დამცელა სხეულთა მათისა O. ¹⁶ დამწუარნი O. ¹⁷ დამეტებებაჲ CK. ¹⁸ განმზრწნელ BCEI KLMNO. ¹⁹ იქმნებას—CDKLN. ²⁰ რომლისაგან I, რომლისათვისცა CKLN. ²¹ საკმრსა—CDKLN. ²² აერს O. ²³ არღა] და არცა I; არღარა LNO. ²⁴ მწუანვილთა M. ²⁵ + ვითარ დატევებითა CKLN. ²⁶ კერძოთა B, კერძოთათა I, კერძოთასა O. ²⁷ წარსლვითა I. ²⁸ და ჩრდილოთ მიმართ წიადსლვითა მზისაჲთა] სამხრამდო (სამხრადმი C) წარსლვსა მზისათა CK, და სამხრადამი (სამხრადმი LNO) წაღსლვითა მზისათა DLNO. ²⁹ შეურვებულებად DEFIM. ³⁰ სიტყუაჲ I. ³¹ უძლურებათა O. ³² ჩუენთა CKLN. ³³ რომელთაგან] რომლისა მიერ O. ³⁴ კერძობით აგებულებაჲ] უღურებაჲ O. ³⁵ აწ—CK; ხოლო აწ—L. ³⁶ ხოლო აწ ბუნებისა მიერ—MO. ³⁷ იძულებულა BDEFM.

ქუეყანით აღმოცენებულთა უნდოთა მხალთა¹ განჯობისათეს² და მის³ ძლით უღონო ქმნასა საზრდელთაგან გულის-მსიტყველი⁴, მიუგო მას ღირსმან და საკვრველმან მოძღუარმან: „ძმაო⁵ ლუკიანე, რაჲსა დაგიც⁷ სასოებაჲ მდებოთა⁸ მიმართ და მცენარეთა⁹ ქუეყანისათა? ანუ არა უწყია, ვითარმედ ყოველივე¹⁰ ნივთნი ქუეყანისანი¹¹ ცვალებადნი არიან¹² და წარმავალნი და ყოველი, ეამსა¹³ შორის აღორძინებულნი¹⁴ და მყოფად მოწვეულნი¹⁵, ეამისავე თანა განიხრწნების, ვითარ დაუდგრომელი და წარმდინარე და მხოლოდ¹⁶ სული, უკუდავად¹⁷ ქმნილი ღმრთისა მიერ, სამარადისოდ დაადგრების მიღებად ნაცვლის-გებათა¹⁸ აქათა შინა მოქმედებათაჲსა მის მიერ? ანუ არა ვასმიესა წმიდათა წერილთაგან, ვითარ სა-¹⁰ უფლოჲსა ემისა მიერ მეტყუელებდენ რაჲ, ვითარმედ «მოთმინებითა თქუენითა მოიპოვეთ¹⁹ სულნი თქუენნი?»*, რაჲსათეს უკუე ესრეთ მალაიდ²⁰ სულ-მოკლე იქმენ? ანუ არა უწყია, ვითარმედ უკუეთუ მოგსწყდეთ ქრისტეს მცნებათათეს სიყმილითა, გინა წყურილითა, ნაცვლად²¹ სიკუდილისა ამის კორციელისა ცხოველ ვიყვნეთ სულითა მის წინაშე²² უკუ-¹⁵ ნისამდე? რომლისათესცა²³ ნუ მწუხარე ხარ მრავლად ურეველი²⁴ განხრწნადთა ამით და უნდოთა ქამადთათეს და უფროჲსლა მწუხანვილთა ველისათა, რომელნი საზრდელად პირუტყუთა ცხოველთათეს მინიჭებულ არიან. ხოლო ჩუენ²⁵, ვითარ სიტყუვრნი²⁶ და სიტყუთა პატივ-ცემულნი²⁷, უმტკიცესითა და კაცთათეს შემსგავსებულითა²⁸ საზრდელითა გუზარდნეს²⁹ მზრდელმან ყოველთამან³⁰».

ამას იტყოდა და თანად³⁰ სიტყუსავე³¹ თანა (ეჰა განგებულებათა შენთა, ქრისტე!) მეყუსუულად სამნი ირემნი ნუკრთა თანა მათთა წარმოდგეს წინაშე მათსა და³², ვითარცა ცხოვარნი, დადგეს დაშშვდებულნი. მაშინ პრქუა წმიდამან დავით ლუკიანეს: „მიიღე, ძმაო, პინაკი და მო-²⁵ წუელენ ირემნი ესე ღმრთისა მიერ მოვლინებულნი, რომელმან უწყის³³

* ლუკა 21, 19.

¹ მხალთათეს O: უნდოთა მხალთა | მდებოთა ნათ L. ² განჯობისა O. ³ მის ამის CKLNO. ⁴ -მსიტყველი NO. ⁵ საკვრველ-მოძღუარმა M. ⁶ ძმაო | მამაო CDKLN. ⁷ დაგიც O. ⁸ მდებოთა CK | მხალთა L. ⁹ მცენარეთა CEK. ¹⁰ ყოველი O, ყოველივე E. ¹¹ ქუეყანისნი C. ¹² ~ არიან ცვალებადნი K. ¹³ ეამისა BCDEFIKLMNO. ¹⁴ აღორძინებულნი CK. ¹⁵ მოწვეული M, მოწვეულნი K. ¹⁶ და მხოლოდ | ხოლო O. ¹⁷ უკუდავ O. ¹⁸ ღმრთისა მიერ... ნაცვლის-გებათა | ვითარცა მოქმედი O. ¹⁹ მოიპოვნეთ N. ²⁰ მალაიდ M. ²¹ რაჲსათეს უკუე ესრეთ... ნაცვლად—M. ²² ~ მის წინაშე სულითა I. ²³ რომლისათესცა | ხოლო შენ L. ²⁴ ურეველი M. ²⁵ ჩუენ | შენ O. ²⁶ სიტყუვრი O. ²⁷ პატივცემული O. ²⁸ შემსგავსებულთა CDK, შემსგავსებულისა O. ²⁹ აღმწერებანი O. ³⁰ ამას იტყოდა და თანად | მაშინ ხოლო O. ³¹ სიტყუსავე I. ³² და—O. ³³ უწყის L.

პირუტყუთაცა ნადირთა მიერ ზრდა მონიშნა მისთა¹⁴. ხოლო იგი აღდგა განკვრეებული² უცხოთა ამის სახილავისა ზედა, რამეთუ ჰხედვიდა მონებრ წარმოდგომილად ნადირთა მსახურებისა მიმართ საჭიროასა მათისა და ბრძანებისაებრ მოძღურისა მოწუენა იგინი და ესრეთ დადგა³ წინაშე⁴ ბერისა აღსავსე პინაკი სძითა. ხოლო მან, საუფლოასა ჯუარისა⁵ გამომსახველმან⁶ მის ზედა, მეყუსეულად ახლად ყველად გარდააქცია⁷ იგი, არა მოქენმან⁸ რომელთამე ნიეთთაგან⁹, გინა თუ ეამთა¹⁰ და დღეთამან¹¹, რომელთა მიერ შეეძებნევის მას¹² ესევითარად ქმნა, რამეთუ¹³ უწყის¹⁴ ღმერთმან თვთ¹⁵ განმზადებულისა საზრდელისა მიერ ზრდა მისავთა¹⁶ მისთა¹⁶. მაშინ მოიღეს¹⁷ ყველისა¹⁸ მისგან და კურთხევითა¹⁹ ზედა და მბეჭდველთა ჰამეს კმა-საყოფელად, და აღდგომილნი იტყოდეს: ჰამონ დავრდომილთა და განძღენ და აქებდენ უფალსა, მომცემელსა ყოველთა კეთილთასა და ნუგეშინის-მცემელსა²⁰ ყოველთა მონიშნა და მადიდებელთა მისთასა. ამისა შემდგომად ჰრქუა ლუკიანე წმიდასა დავითს: „ჰათიოსანო მამაო, ჰეშმარითად²¹ საკვრველ არს ღმერთი²² წმიდათა შორის²³ მისთა წერილისაებრ და კურთხეულ არს სახელი წმიდა მისი, რომელმან ლოცვითა შენითა მტკიცე ყო და შეურყვეველ აწ გული ჩემი რომელთავე შემაწუხებელთა ნაკლულევანებათა²⁴ მიმართ და თანად²⁵ სული ჩემი და გონება ვითარ²⁶ ბნელისა რაგასგანმე²⁷ ჯორციელთა ზრუნვათადა-
²⁸სა გამოიყვანა²⁸ ნათლად²⁹ შენდა მონიჭებულთა³⁰ მადლთა³¹ მის³² მიერ, რომლისათვისცა ამიერთვან, უკუეთუ განილიენენ³³ ჯორცინი ჩემნი სიყმილითა³⁴ და მოაკლდეს სული ჩემი წყურვილითა, არაარა სადა ვზრუნვიდე, რომელსავე მოკუდავთა ამათ და დაუდგრომელთა ჯორცთათვის³⁵, ამოვასა ამისა და წარბავალისა საწუთოთათვის³⁶, არცა³⁷ ვდრტუნვიდე მე³⁸ საზრდელთათვის, ვითარცა ურჩი და ურწმუნოა ისრაელი, მომხსენებელი³⁹ ჯორცთა და სიავთა ეგვიპტურთა⁴⁰, არამედ⁴¹ სრულებით დაგემორჩილო შენ, ვითარ სხუად ისუ⁴¹, ახლასა წინამძღუარსა ჩემსა მოსეს, რომლისა⁴²

¹ მისთა|თვსთა L N. ² განკვრეებული K. ³ დაადგა C. ⁴ წინაშე—BFIM. ⁵ ჯუარსა O. ⁶ დამსახველმან K. ⁷ გარდააქცა BDE. ⁸ მოქენე O. ⁹ ნიეთთამან L. ¹⁰ ეამისა DEFILMNO. ¹¹ დღეთამან| დაყოვნებამან O. ¹² მას| მათ L. ¹³ მას ესევითარად ქმნა რამეთუ| მზადება მიძღებულთათვის, არამედ O. ¹⁴ იცა O. ¹⁵ თვთ—O. ¹⁶ თვსთა L. ¹⁷ მოიღეს CDKLN. ¹⁸ ყველისა DEFK. ¹⁹ კურთხევითა FI, კურთხევით O. ²⁰ კეთილთასა და ნუგეშინისმცემელსა—M. ²¹ + ღმერთთა O. ²² ღმერთთა—O. ²³ ~ შორის წმიდათა O. ²⁴ ნაკლულევანთა K. ²⁵ თანა I. ²⁶ ვითარცა O. ²⁷ რომლისაგანვე B, რომლისაგანვე EL, რომლისაგანვე M. ²⁸ გამოიყვანე CK. ²⁹ ნათლად—I. ³⁰ მონიჭებულთა DEFMO. ³¹ მადლთა O. ³² მის—O. ³³ განილიენენ BCDEFMN. ³⁴ განილიენენ ჯორცინი ჩემნი სიყუდილითა| მოვიდეს ჩემ ზედა ყოველი ჰიარი ვიდრე სიყუდილადის O. ³⁵ +და CKLNO. ³⁶ საწუთოთათვის O. ³⁷ არცა| და არცა O. ³⁸ მომქსენებელ CKN. ³⁹ ეგვიპტურთა K. ⁴⁰ +რათა D. ⁴¹ ისუ CDEFILMNO. ⁴² +მიერ CKNO.

მვემთხოვ, ვითარ ისუცა¹ შესლვად ქუეყანასა მას² აღთქუმისასა, ზეცი-
სა იერუსალიმსა³. და ამისთვის მოხარული ვსასოებ სულითა არა განჯუე-
ბად მადლთა შენთაგან⁴. ხოლო წმიდა და ეთ, მხიარულ ქმნილი ამათ⁵
სიტყუათა ზედა: „კეთილ—ეტყოდა—კეთილ⁶, ძმაო ლუკიანე, კურთხეულ
არს ღმერთი და მამა უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესი, რომელმან გა-
ნამტკიცა⁷ გული შენი და განანათლა⁸ სული და გონება შენი მისმიე-
რითა ნათლითა“.

ესრეთ უკუე დადგრომილ იყენეს ქუაბსა მას შინა მცირესა⁹ კე-
თილსა¹⁰ სრბასა და¹¹ საღმრთოსა მოსაგრენი, რამეთუ ლოცვანი სამარა-
დისონი აღივლინებოდეს მათნი ღმრთისა მიმართ მღვძარებითა და კრძა-
ლულებითა¹² სრულქმნილნი. და საზრდელ მათდა იყო ირემთამიერი
იგი საზრდელი, რამეთუ მოვიდიან იგინი მათდა მიმართ ნუკრთა თანა
მათთა ყოველთა დღეთა თვნიერ ოთხშაბათისა და პარასკევისა, რამეთუ
ამათ დღეთა შინა ყოვლითურთ უსაზრდელოდ დაადგრიან კელ-განბყრო-
ბით მღვდომარენი და გონებისა თუალითა წინაშე საყდართა ღმრთისათა¹³
წარდგომილნი.

4. ხოლო ქუემო კერძო ქუაბისა ამის¹⁴, რომელსა შინა მკვდრობ-
დეს¹⁵ წმიდანი ესე, იყო სხუადაცა ქუაბი, და მას შინა მკვდრ იყო ვეშა-
პი დიდი და საზარელი, რამეთუ აქუნდეს თუალნი დიდნი და მსგავსნი¹⁶
ბრწყინვალებისა ცეცხლისასა¹⁷ და¹⁸ რქაჲ დიდი მოაქუნდა თავსა ზედა¹⁹
მისსა და თმაჲ ფრიადი, მსგავსი ძაგრისაჲ საშუალ²⁰ ქედისა მისისა და
ყოვლითურთ საზარელ და განსაკვრეველ იყო მვეცი იგი²¹.

ხოლო დღესა ერთსა წარმოვლიდეს რაჲ დამთხუევით²² კარსა მას²³
ქუაბისასა ირემნი, რომელსა შინა მკვდრ იყო ბოროტი იგი მვეცი, მყის
მოეტევა²⁴ ირემთა²⁵ და მისტაცა²⁶ მათ ნუკრი ერთი და საქმელ თესა ყო²⁷
იგი. ხოლო ირემნი იგი მიივლტოდეს ქუაბაჲ ბერისა, შეშინებულნი და
მძრწოლარენი²⁸, რომელნიცა იხილნა²⁹ რაჲ ლუკიანე ესრეთ შეშფოთე-
ბულნი³⁰, თქუა ბერისა მიმართ: „მამაო წმიდაო, ირემნი ესე მსგავსად
ჩუეულებისა მოვიდეს³¹ სრულ ქმნად მსახურებისა მათისა, ხოლო არიან
იგინი³² აღშფოთებულ და მძრწოლარე³³ შიშითა, და ერთი ნუკრი³⁴ არ-
30

¹ ისუცა CDEFIKLMNO. ² მას—K. ³ იერუსალიმსა CKMNO. ⁴ ამათ—K.
⁵ ~ ეტყოდა კეთილ კეთილ K; კეთილ—NOI სიულთა L. ⁶ განამტკიცე M. ⁷ განა-
ნათლე M. ⁸ უკუე დადგრომილ... მას შინა მცირესა] ნუგეშისცა და განამტკიცე O.
⁹ + სასოებასა და O. ¹⁰ და] მას O. ¹¹ მღვძარებითა და კრძალულებითა—L. ¹² მას O.
¹³ მკვდრობდენ CK. ¹⁴ და მსგავსნი—K. ¹⁵ ბრწყინვალებასა ცეცხლისასა BCDEFIKL
MNO. ¹⁶ და—K. ¹⁷ საშუალ]ზე O. ¹⁸ და განსაკვრეველ იყო მვეცი იგი—O; იგი]ესე
LN. ¹⁹ დამთხუევითა O. ²⁰ მის CDKNO. ²¹ მოეტევა KO; მოეტევა C. ²² + მათ O.
²³ მოსტაცე CK. ²⁴ მძრწოლარენი—O. ²⁵ იხილა EO. ²⁶ შეშინებულნი O. ²⁷ + მოვი-
დეს I. ²⁸ იგი DEM. ²⁹ მძრწოლარე LO. ³⁰ ნუკრა M.

ღარა¹ არს მათ თანა“. ესე რაჲ ესმა სანატრელსა², აღიღო კუერთხი
 თვისი, რომელსა ზედა იყო ჭუარი ქრისტესი, და მიუდგა კუალსა, ვინა-იგი
 აღმოველო³ ირემთა⁴ და იქი და აქა იხედვიდა, რათა პოვოს⁵ მავნებელი
 ნადირთა⁶. და ვითარ ეძიებდა⁷, იხილა ბოროტი იგი, ვეშაპი, საზარელი
 ხილვითა და განსაკვრეველები⁸ სიდიდითა, რომელიცა ყოვლად არად შე-
 პრაცხა ღირსმან ამან, არამედ ზედა მიადგა მას⁹ უშიშითა გონებითა და
 მრისხანებითა¹⁰ ეტყოდა: „შე ბოროტო თავო, რად მავნებელ ექმენ ირემ-
 თა ჩემთა და შესქამე ნუკრი მათი? აწ გამოვედ მავიერ აღვილით და წარ-
 ვედ აღვილთა უდაბნოთა¹¹, რამეთუ ამიერითგან უდაბნოჲ ესე ქალაქ
 ღმრთისა¹² მოლუაწეთა იქმნეს“. და აღმპყრობელი კუერთხისა, რომელი
 მოაქუნდა¹³ კელთა შინა მისთა¹⁴, რისხვით აქადებდა მკვეცსა მას მეტყუე-
 ლი: „უკუეთუ არა სრულ ჰყო სიტყუაჲ ჩემი და არა¹⁵ წარხვდე ამიერ,
 ამით კუერთხითა და ჭუარითა ქრისტესითა განვხეთქო მუცელი შენი და
 საკმელად¹⁶ მატლთა შეგმზადო შენ და ვიძიო შენგან შური, რამეთუ
 შეაწუხენ შენ ირემნი, რომელნი მომცნა ღმერთმან ნუგეშინის-საცემე-
 ლად¹⁷ ჯორცთა ჩემთა უძღურებისა“¹⁸. ხოლო ეშაპი, რომელი მკვდრ
 იყო ვეშაპსა მას შორის¹⁹, კაცობრივითა²⁰ კმითა ზრახვიდა წმიდისა მი-
 მართ მეტყუელი: „ნუ მრისხავ, მონაო ღმრთისა ცხოველისაო, და უკუე-
 თუ გნებაეს წარსლვაჲ ჩემი²¹ ამით საზღვართაგან, აღმოვედ შენცა ჩემ²²
 თანა²³ ვიდრე თავადმდე²⁴ ამის²⁵ მთისა²⁶ და აღმითქუ მე, რათა არა მი-
 აქცივნე შენ თუალნი შენნი გარე ჩემგან, ვიდრემდის არა შთავიდე მდი-
 ნარესა²⁷, რომელ²⁸ არს სამხრით კერძო ამის მთისა, რამეთუ ვმოშიშებ²⁹
 წარწყმედისაგან³⁰, უკუეთუ გამოვიდე ამიერ³¹, ნუსადა დასაწუველ ვიქმ-
 ნე³² განმწარებისა შენისათვის“.

ხოლო დიდი დავით³³ აღუთქუმიდა ამისსა ესრეთ³⁴ ქმნასა, და მალიად
 გამოსლვასა უბრძანებდა. და მყის ბრძანებისაებრ წმიდისა³⁵ გამოვიდა
 ვეშაპი იგი საზარელი ბუღისაგან³⁶ თვისისა³⁷, და წინა უძღოდა³⁸ მას³⁹

¹ არღარაქ არა O. ² + დავითს L. ³ გარმოველო O. ⁴ ირემთაქ ქელი O. ⁵ იხ-
 ლოს O. ⁶ ~ ნადირთა მავნებელი CK; + მათ O. ⁷ და ვითარ ეძიებდა—O. ⁸ გაკერ-
 ვებული D. ⁹ + და O. ¹⁰ მრისხანებით CDEFKLMNO. ¹¹ ~ უდაბნოთა აღვილთა I,
 უდაბნოთაქ უდაბურთა CKLNO. ¹² ღმრთისა—O. ¹³ აქუნდა L. ¹⁴ თესთა O. ¹⁵ არა—
 CKLNO. ¹⁶ საკმელად FM. ¹⁷ ნუგეშინისსაცემელად E, ნუგეშინისსაცემელად M. ¹⁸ ჯორც-
 თა ჩემთა უძღურებისაქ უძღურებათა ჩუენთათვის O. ¹⁹ შორისქ შინა I. ²⁰ კაცობრი-
 ვისა O. ²¹ ჩემი—O. ²² ჩემქ ჩუენ BCEFIN. ²³ ჩემ თანავე O. ²⁴ ვიდრე თავადმდექ
 წვერადმდე O; თავადმდექ მთადმდე I. ²⁵ იმის LN. ²⁶ მათისა E. ²⁷ მდინარე M.
²⁸ რომელი CKLN. ²⁹ ვმოშიშობ I. ³⁰ წარწყმედისაგან M, წარწყმედისათვის O.
³¹ ამით N. ³² ვიქმენ C. ³³ დავითქ იგი L. ³⁴ ესრე CDFM. ³⁵ წმიდისა O. ³⁶ ბუღით
 ვეშაპი იგი საზარელი O. ³⁷ თვისისა—O. ³⁸ უვიღოდა O. ³⁹ + დავით Oქ + რომელი O.

მკეტა¹ ველურებასა² აღურ-მსხმელი³ ნეტარი დავით. ხოლო სლევსა მის⁴ ვეშაპისასა, რეცა თუ⁵ იძრვოდეს⁶ ლოდნი⁷ მის ადგილისანი და იატაკი, რომელსა ზედა⁸ წართრეოდა, საგონებელ იყო ძელთა სიმრავლისა წართრევაჲ⁹ მას¹⁰ ზედა. რომელი-ესე იხილა რაჲ ლუკიანე, ზარ-განჯილი და შემინებული დაეცა პირსა ზედა თვსსა და მდებარე იყო ვითარცა მკუ-⁵ დარი.

ხოლო ღირსი დავით ვითარცა აღვიდა თავსა მის მთისასა ვეშაპისა მის თანა, იწყო ვეშაპმან მან მოსწრაფებით¹¹ სლვად¹². და განვიდა ველად, რომელი მიიყვანებდა მდინარესა მას, სახელ-დებულსა¹³ მტყურად¹⁴. ესა, საკვრველებათა შენთა, ქრისტე, რომელმან უტყუნოცა მკეცი და¹⁰ ცხოველთა¹⁵ მსრველნი¹⁶ დაამორჩილენ მონათა შენთა და მიეც მათ ველ-მწიფებაჲ დათრგუნვად გუელთა და ღრიანკალთა და ყოველსა ძალსა მტერისასა, რამეთუ ვეშაპიცა ესე, მოშიშებით მსმენელი ბრძანებასა მონისა შენისა დავითისსა, შეძრწუნებული¹⁷ დაუტყვებდა¹⁸ საყოფელთა თვსთა და უცხოთა¹⁹ საზღვართა მიმართ მიივლტოდა. ესრეთ წარივლტოდა¹⁵ რაჲ²⁰ ვეშაპი იგი, მიხედვიდა მას ღირსი დავით, ვიდრეცა ვიდოდა.

ხოლო ანგელოზმან უფლისამან კმა-უყო უკუანა კერძო²¹ მისსა²² და ჰრქუა: „დავით, დავით!“ და ვითარცა მიიხილა გარე, კმისა მიმართ²³ მისდა მტყუელისა, მეყუსეულად²⁴ ცით შთამოტყვებული მეხი ეცა ვეშაპსა მას და აღანთო იგი, ვითარცა თივაჲ, და მეყსა შინა სრულებით²⁵ ²⁰ დაწუვა²⁶ იგი. ხოლო ადგილი²⁷, რომელსა ზედა აღიწბო ცეცხლისა მიერ ზეგარდამოჲსა, ვიდრე²⁸ აქამომდე იხილვების ნიშნა დამწურობისასა²⁹ მკონებელი, რამეთუ ყოვლითურთ არღარა აღმოეცნენების მწუანეილი მას³⁰ ადგილსა, რომელიცა-ესე³¹ იხილა რაჲ დიდმან³² დავით, კუალად ვეშაპისა მიმართ მიმხედველმან, მწუხარე იქმნა ფრიად და იტყოდა: „უფალო, ²⁵ უფალო, რაჲ-ესე ყავ, რამეთუ მოაკუდინე ვეშაპი, რომელი დიდითა სასოებითა მომენდო მე, ხოლო შენ ცეცხლისა მიერ უჩინო ჰყავ იგი?“³³

ხოლო ამას რაჲ³⁴ იტყოდა ნეტარი იგი მწუხარებით, ჰრქუა მას

¹ მკეტოცა CDEIKLMNO. ² ველურებისა L. ³ აღურ-ასხმიდა O. ⁴ + მას BCDEFKMO. ⁵ რეცა თუ—O. ⁶ იძრვებოდა D. იძრვებოდეს E, იძროდეს DK, იძროდის L. ⁷ ლოდნიცა O. ⁸ ზედა—O. ⁹ წართრევისა ILM, წართრევა K, წართრევად C, წართრევისა EF. ¹⁰ მის CKNLO. ¹¹ მოსწრაფით M. ¹² სლვა O. ¹³ სახელდებულად BEFIMO. ¹⁴ მტყურად CN. ¹⁵ ცხოველი NO. ¹⁶ მსრველი O. ¹⁷ შემინებული O. ¹⁸ დაუტყვებდა I. ¹⁹ უცხოთა] სხვა O. ²⁰ ესრეთ წარივლტოდა რაჲ] და შთავიდა ველად O. ²¹ კერძო—IL. ²² მისა IMO. ²³ მიმართ—K. ²⁴ მეყსეულად LJ—O. ²⁵ სრულებით I. ²⁶ დაიწუვა F, დაიწვა O, დაწვა CDKLM. ²⁷ + იგი FI. ²⁸ + ადგილი O. ²⁹ დამწურობისა O. ³⁰ მას] ზედა L. ³¹ -ესე]-რაჲ O. ³² დ-დმან—I. ³³ იგი—B. ³⁴ რაჲ—O.

ანგელოზმან უფლისამან: „რამას ესრეთ მწუხარე ხარ, მონათ ღმრთისაო, ანუ² არა უწყია, ვითარმედ³ უკუეთუმცა შთასრულ იყო წყალთა იმათ შინა, იმიერ ეგულვებოდა⁴ წარსლვაჲ⁵ ზღუად და მრავალთამცა ნავთა ვნებაჲ შეემთხუოდა⁶ მის მიერ და თანად კაცთა⁷, ვინაჲცა⁸ ნუ მწუხარე ხარ შენ წარწყმედისა მისისათჳს⁹, რამეთუ ესრეთ სთნდა ღმერთსა წარწყმედაჲ მისი¹⁰. ხოლო შენ წარვედ ქებად შენდა, რამეთუ მოწაფე შენი ლუკიანე დაცემული მღებარე არს პირსა ზედა თჳსსა შიშისათჳს ვეშაპისა¹¹, და აღადგინე იგი და განამტკიცე და ნუგეშინის-ეც¹² და ნაცვალად პირუტყუსა ამის¹³ და¹⁴ ბოროტისა მკეცისა პირმეტყუელთა და სულიერთა შეილთა იზრუნე“.

ამათ¹⁵ მსმენელი დავით მყის გარდამოვიდა მიერ მთით და პოვა ლუკიანე შიშისა მიერ დაცემული და¹⁶ მღებარე მიწასა ზედა, და უპყრა ჯელი მისი და აღადგინა იგი და პრქა¹⁷: „რამას შეშინებულ ხარ, მცირედ მორწმუნეო, ერთისა ჳისაგან¹⁸, რომელი წამსა შინა ერთსა¹⁹ ცეცხლისა მიერ განილია ზეგარდამოხსა²⁰? აჲ განმზნდი და ნუ გეშინინ, რამეთუ ძალი ქრისტესი შემწე ჩუენდა არს ყოველთავე შინა, და მან დაგუფარნეს ჩუენ²¹ ყოველთაგან²² საზარელებათა²³ მბრძოლთასა²⁴ რამეთუ მინდობილთა მისთა დავთრგუნოთ შეწევნითა მისითა²⁵ ლომი და ვეშაპი“. ამათ სიტყუათა მიერ ბერისათა²⁶ ნუგეშინის-ცემულ იქმნა ლუკიანე, განმღებელი მოშიშებისა, და კმადლობდა ღმერთსა, მოქმედსა დიდთა ნიშთა და საკვრეულებათასა, რომელმან მისცა და²⁷ მონასცა თჳსსა დავითს ესე ვითარი კელმწიფებდა მკეცთა მიმართ უბრძოლველთა²⁸.

5. ხოლო წარტდეს რაჲ მცირედნი²⁹ დღენი, მოიწიენეს მუნ კაცნი ვინმე³⁰ მონადირენი კერძოთაგან კახეთისათა, ვინაჲთგან ფრიადი ნადირი არს ამათ უდაბნოთა შინა, ირემი და გარეთხაჲ და სხუათა ნადირთა თვთოსახეთა³¹ სიმრავლე ურიცხჳ³², რომელნიცა³³ იმსტურობდეს³⁴ რაჲ³⁵ აქა და იქი, იხილნეს³⁶ ირემნი³⁷ იგი მსგავსად ჩუეულებისა შემეაღლად ნა-

1 მონათ ღმრთისაო] მამათ დავით O. 2 ანუ] მატლისა ერთისათჳს O. 3 ვითარმედ—O. 4 ამათ EFIM. 5 ეგულვებოდა CDEFKLMN. 6 წარსლვად O. 7 შემთხუოდა I, შემთხუოდა D, შემსთხუეოდა C, შემსთხუეოდა LM. 8 კაცთა BCDEFIKLMNO. 9 ვინა O. 10 მისთჳს BDFIM, მათისათჳს O. 11 მისა—BCDEFIKMNO. 12 ვეშაპსა N. 13 + მას CKLNO. 14 ამის] მის L. 15 და—LNO. 16 ამათი CKNO. 17 და—O. 18 + მას O. 19 ჳისაგან M. 20 ერთსა—O. 21 ცეცხლისა მიერ განილია ზეგარდამოხსა] დაწვა ზეგარდამოხსა ბრძანებასა მიერ O. 22 ჩუენ—O. 23 ყოველთა I. 24 საზარელებათა M. 25 მბრძოლთა F, მბრძოლისასა C, მბრძოლისათა K, მბრძოლისათა LO. 26 შეწევნითა მისითა—O. 27 ბერი O. 28 და—L. 29 უბრძოლველთა N. 30 მცირენი CKN. 31 ვინმე—BEFIM. 32 თვთოსახეთა—L, 33 სიმრავლე ურიცხჳ—O. 34 რომელი O. 35 სიმრავლე ურიცხჳ... იმსტურობდეს—N; იმსტურობდეს—O; ისტურობდეს M. 36 რაჲ—O. 37 მიხედვიდეს O. 38 ირემნი—O.

პრალსა მას კლდისასა, რომელსა შინა მკვდრობდა¹ წმიდაჲ² დავით შო-
წაფითურთ³. და მოსწაფებით შეუდგეს კუალსა ირემთასა, რამეთუ სასო-
ებლეს, ვითარმედ იწროებასა მას⁴ თანა კლდისასა მოაკუდინენ⁵ და კელთ-
ისხნენ⁶ იგინი. ხოლო ვითარცა მიიწივნეს იგინი ქუაბად ბერისა, იხილ-
ნეს ირემნი, რამეთუ მდგომარე იყვნეს ყოვლად სიმშვიდით, ვითარცა ცხო- 5
ვარნი, და ლუკიანე ჩუეულებსაებრ მწუელელი მათი, რომელიცა იხილეს
რაჲ მონადირეთა მათ, ზარ-განჯილნი მირბოდეს შევროლომად ფერკთა
ბერისათა და განცვფრებულნი ეტყოდეს: „შ წმიდაო ღმრთისაო, რაჲ
არს⁷ უცხო ესე საკვრელი, რომელსა ვხედავთ, ვითარ ირემნი ესე, ნა-
ღირნი ველისანი, ესრეთ სიმშვიდით მდგომარე არიან, ვითარცა ეხოთა 10
შინა სახლისათა აღზრდილნი კაცთა მიერ ცხოვარინი?“.

ხოლო მშვიდ⁸ იგი და აღუზუავებელი⁹ გონებითა მიუგებდა¹⁰: „და
რად განკვრებულ ხარო, ძმანო¹¹, დიდებულებათა ზედა ღმრთისათა¹²,
რომელი¹³, ვითარ ყოველთა დამბადებელი და მფრინველთათესცა მოურნე-
ობისა მოქმედი, გუზრდის ჩუენცა, უძლურთა ამათ, სახიერებითა¹⁴ თესი- 15
თა¹⁵ ნადირთა ამათ მიერ¹⁶, რამეთუ ყოველნივე¹⁷ მოველით მოცემად ჩუენ-
და საზრდელი¹⁸ ეამსა თესსა, ხოლო თქუენ, ძმანო ჩემო, სხვსა¹⁹ სანა-
ღიროსა²⁰ მიმართ წარვედით, რამეთუ ესენი უფალსა²¹ კელთა²² ჩუენთა
უძლურებისა ნუგეშინის-საცემელად²³ მოუნიჭებიანი“.

ხოლო იგინი, მერმეცა განცვფრებასა შინა დადგრომილნი, ერთბამად: 20
„დიდი არს,—იტყოდეს—ქეშმარიტად, დიდება ღმრთისა²⁴, რომლისათეს
შენ შრომათა და ლუაწლთა²⁵ მოთმინებაჲ²⁶ აღვირჩევიეს უდაბნოსა ამას
შინა ყოვლითურთ უღონოსა და უპოვარსა, არამედ ჩუენცა, ვითარ²⁷
ქრისტეს სამწყსოდ²⁸ მყოფნი, გვზიარენ სიწმიდისა შენისა, ღმერთ-შემო-
სილო მამაო, რათა²⁹ სრული³⁰ ღმრთის-მეცნიერებაჲ³¹ ვისწაოთ შენ მიერ, 25
რამეთუ ჩუენ³² ამიერთგან არღარა დაგიტეოთ შენ ერთ-გზის მპოვნელთა
სულიერისა საუნჯისათა³³, არამედ დავადგრეთ შენ თანა და³⁴, ვითარცა

¹ შეშავალად ნაპრალსა მას კლდისასა... მკვდრობდა] მოვიდეს ირემნი იგი მძლწო-
ლარნი უსწრობდა O. ² წმიდაჲ—L. ³ მოწაფითურთ L. ⁴ მას—KO. ⁵ მოაკუდინონ K,
მოაკუდინენ CL. ⁶ კელთ-ისხნან K, კელთ-ისხნენ N. ⁷ მონადირეთა მათ... რაჲ არს—K.
⁸ მშვიდი] წმიდაჲ O. ⁹ აღუზუავებელი M. ¹⁰ მიუგებდე C. ¹¹ ძმანო—O. ¹² + ძმანო O.
¹³ რომელი—O. ¹⁴ სახიერებათა O. ¹⁵ თესთაებრ O. ¹⁶ მიერ] მიმართ CK. ¹⁷ + მას
გან L. ¹⁸ მოცემად ჩუენდა საზრდელი—I, საზრდელთა O. ¹⁹ სხვსა NO. ²⁰ ნადირი-
სა K. ²¹ უფლისა M. ²² კელთა] გორცთა BCKLNO. ²³ ნუგეშისაცემელად M. ²⁴ ღმრთი-
სა] ღმერთისა I, უფლისა CDKLN. ²⁵ და ლუაწლთა—O. ²⁶ მოთმინება CDKNO.
²⁷ ვითარცა O. ²⁸ სამწყსოთა O, სამწყსოვასად LN. ²⁹ რომელი I. ³⁰ სრულიად O.
³¹ ღმრთის-მეცნიერებაჲ] ნებაჲ ღმრთისაჲ O. ³² ჩუენ—O. ³³ ერთ-გზის მპოვნელთა...
საუნჯისათა] ვითარცა მამა და მწყემსა O. ³⁴ და —O.

უფალსა¹ და მოძღუარსა სულთა ჩუენთასა, გმსახურებდეთ². ხოლო იგი ეტყოდა მათ: „ნუ, შეილნო და ძმანო³, ნუ იქმთ ამას, რამეთუ ადგილი ესე, ვითარ ჰხედავთ⁴, ფრიაღ⁵ ფიცხელ არს სამკვდრებელად კაცთა მიერ, არამედ უფროასლა უკუნ-იქეციით ადგილთავე და დაბათა თქუენთა და მუნ შინა ჰმსახურებდით უფალსა ბოროტთაგან განყენებულნი⁶, გლახაკთა⁷ და უღონოთა ნაკლულევანებისა⁸ აღმავსებელნი⁹, რამეთუ მოწყალებისა¹⁰ მოქმედი გლახაკთა ზედა¹¹ ღმერთსა ავასხებს“.

ამათ და ესევითართა სიტყუათა მიერ ძლით სადამე¹² არწმუნა ბერმან კაცთა მათ განშორებაჲ მისგან¹³. ხოლო იგინი, მომნადირებელნი სხუათა ნადირთანი, წარვიდეს სახიდ¹⁴ თვსა¹⁵ და ვანთქუეს ყოველსა მას დაბასა შინა¹⁶, რომელი იხილეს და ესმა წმიდისა დავითის მიერ, და ყოვლით კერძო აღძრულნი¹⁷ საღმრთოათა სურვილითა¹⁸ მორბიოდეს წმიდისა ამის მამისა მიმართ¹⁹ ხილვად და შემთხუეად მისდა²⁰. და უმრავლესნი მათგანი²¹ ევედრებოდეს მას²², რათა უტევენეს²³ დადგრომად მის თანა. ხოლო იგი მიუგებდა²⁴ მათ: „ძნელ არს და საჭირო ადგილი ესე, ძმანო, რამეთუ²⁵ ყოვლითურთ უნუგეშინისცემო²⁶ არს და არცა რაჲ საზრდელი მოირეწების²⁷ ვინავე ჭამადისა მოქენეთა კორცთათვს, და ვმოშიშებ²⁸, ნუსადა ვერ შეუძლოთ მოთმენაჲ იწროებასა ამას²⁹ უდაბნო-სასა“. ხოლო იგინი ნაცვალად ეტყოდეს: „მამაო წმიდაო, დაღაცათუ იქმნეს³⁰ სიკუდილი ჩუენი შენ თანა სიყმილისა მიერ, ვინა თუ³¹ წყურილისა, ყოვლადვე³² არად შევჰრაცხოთ იგი, რამეთუ ყოველივე³³ ჭირი და იწროებაჲ, მოწვეწული ჩუენ ზედა, სიყუარულისათვს ქრისტესისა³⁴ წადიერებით მოვითმინოთ წმიდათა³⁵ ლოცვათა შენთა³⁶ მინდობითა“. ხოლო ვინაჲთგან ვერ შემძლებელ იყო დარწმუნებასა მათსა ამით სიტყუათა მიერ³⁷, რამეთუ განჭურვებულ იყვნეს გულნი მათნი ქრისტეს უღელსა ტკბილსა აღებად მკართა ზედა და³⁸ შედგომად³⁹ მისსა, ეტყოდა მათ⁴⁰ კუალად⁴¹ სანატრელი იგი მამაჲ: „აჲ უკუე, ვინაჲთგან დასდევით სასო-

¹ უფალსა | ღმერთსა BEFLM. ² მათ—BEFLM. ³ ძმანო | მამანო M. ⁴ ზედაჲთ EFK. ⁵ ფრიაღ | ყოვლად CKLNO. ⁶ განყენებული BDEFIM. ⁷ გლახაკთა | და გლახაკთა BILM. ⁸ ნაკლულევანებისა FKIOLN, ნაკლულევანისა C. ⁹ აღმავსებელი K. ¹⁰ მოწყალებისა EFIN, მოწყურებისა CK. ¹¹ გლახაკთა ზედა—K. ¹² საღმე CFIKLMNO. ¹³ მათგან I. ¹⁴ სახელ BCEFIKMO. ¹⁵ თვსად IO. ¹⁶ შინა—K. ¹⁷ აღძრულთა O. ¹⁸ საღმრთოათა სურვილითა | ყოველნი სურვილი O. ¹⁹ წმიდისა ამის მამისა მიმართ | მისსა O. ²⁰ მისდა—O. ²¹ მათგანი I. ²² მათ O. ²³ დაუტევნეს CDKNO. ²⁴ იგინი მიუგებდეს BDEFIM. ²⁵ რამეთუ | და L. ²⁶ უნუგეშინისცემო O. ²⁷ მოერეწების D. ²⁸ ვმოშიშებ I. ²⁹ ამის CKO, იწროებას ამის N. ³⁰ იქმნეს K. ³¹ ვინა K. ³² ყოვლად I. ³³ ყოველი O. ³⁴ ქრისტესისა | ქუეყანისა O. ³⁵ წმიდათა—BEFIM. ³⁶ + ოხათა O. ³⁷ დარწმუნებასა... სიტყუათა მიერ | დარწმუნებად მუნ მყოფთა მათ სიტყუთა მრავლითა O. ³⁸ + ყოვლითურთ L. ³⁹ შედგმად O. ⁴⁰ მათ—CK. ⁴¹ ყოვლად M.

ებაჲ თქუენი ღმრთისა მიმართ მხოლოჲსა და მნებებელ ხართ ტვრთვად მცნებათა მისთა სოფლისა და მსოფლიოთა¹ ყოველთაგან ჯმნითა², რომლისა სრულ ყოფაჲ თავადმან უფალმან მოგეცინ თქუენ შეუბრკოლებულად. ხოლო აწ წარვედით და მოიხუენით რკინანი სათხარნი, რათა აღმოჰკუეთნეთ ლაკუანი, წვმისა შემწყნარებელნი, სასუმელად³ თქუენდა და თანად გამოიკუეთნეთ⁴ ქუაბნიცა საყოფელად⁵ თქუენდა, ყინელისა და წემათა სიმძაფრისაგან⁶ შემცველნი⁷ სხეულისანი⁸.

ხოლო იგინი ერჩიდეს ბრძანებასა მისსა. და წარსრულთა მოიხუენეს ბრძანებულნი მათთვის⁹ და აღმოკუეთნეს¹⁰ ლაკუანი შემწყნარებულად წყალთა, ქუაბნი¹¹ საყოფელად¹² მათდა, რომელთაცა შინა დაემკვდრნეს¹³ სიმრავლენი მამაკაცთანი, უდაბნოებითა¹⁴ ცხოვრებასა შემტკობელნი¹⁵, რამეთუ ღლითრ-ღლე შეეძინებოდა რიცხუსა მათსა სიმრავლე ფრიადი¹⁶. ესრეთ განჯდა¹⁷ რაჲ სიტყუაჲ ამის¹⁸ წმიდისათვის ყოველსა მას გარემო¹⁹ სოფლებსა²⁰, არა მხოლოდ²¹ მახლობელთა, არამედ შორს მყოფთაცა²² მიმართ²³, შემოკრებებოდეს²⁴ ყოვლით კერძო²⁵ სურვილით თანა-აღრიცხვად²⁶ არვესა²⁷ ქრისტეს სამწყსოთასა²⁸.

6. ხოლო მას ჟამსა შინა²⁹ ისწავა სანატრელმან დოდოს წმიდისა დავითისთვის, რომელი იყო ღირსი და სათნოებითა შემკობილი³⁰ მონაზონი, რომელსაცა³¹ ესმა რაჲ ამის წმიდისა საქმეთათვის და ვითარმედ მრავალნი სულისა ცხოვრებისათვის³² მოსწრაფენი შეკრებვიან მისა³³ მიმართ, აღიძრა ესეცა საღმრთოჲთა სურვილითა და მოსწრაფებით³⁴ მოვიდა მისა მიმართ³⁵ და მოკითხვასა³⁶ მიმთხუელნი³⁷ ურთიერთას³⁸, ერთბამად იყოფებოდეს³⁹ რაოდენთამე ღღეთა მოხარულნი სულითა ესრეთ აღორძინებისათვის ქრისტეს სამწყსოთასა⁴⁰.

ხოლო შემდგომად რაოდენისამე ჟამისა იხილა რაჲ ნეტარმან მამა-

¹ მსოფლიოსა O. ² + კეთილ წინაღობისა თქუენასა CKLNO. ³ ჯმნითა] ჯმნილთა O. ⁴ სასუმელად L. ⁵ გამოიკუთნენ CDKLN. ⁶ საყოფელად L. ⁷ სიმძაფრისაგან] საფარველთაგან CK, სიმძაფრისგან FM, სიმძაფრეთაგან L. ⁸ შემწყველნი C. ⁹ შემწყველნი F. ¹⁰ სხეულისაგან I. ¹¹ ბრძანებულნი მათთვის] რკინანი და თანად ყოველ სამსახურებელნი O. ¹² აღმოკუეთნეს O. ¹³ ქუაბნი] და ქუაბნი O. ¹⁴ ქუაბ N. ¹⁵ საყოფელად LO. ¹⁶ უდაბნოთასა L. ¹⁷ შემტკობნი O. ¹⁸ ფრიადი BDFIM. ¹⁹ განჯდა N. ²⁰ მისი NO. ²¹ გარემოს GI. ²² სოფელსა გარემოსთა O. ²³ მხოლოდ] ხოლო E. ²⁴ შემოკვლთა O. ²⁵ თანა-აღრიცხვით I, აღრიცხვად L. ²⁶ არვეთა F, პარვესა K. ²⁷ სამწყსოთასა O. ²⁸ თანა-O. ²⁹ შემკული F. ³⁰ რომელსა I. ³¹ ცხოვრებისათვის CKLNO. ³² მსა K. ³³ მოსწრაფებოთა BEIO, მოსწრაფებითა F. ³⁴ აღიძრა ესეცა... მისა მიმართ-L. ³⁵ და მოკითხვასა-I. ³⁶ მოვიდა მისა... მიმთხუელნი] და წადიდებოთ მსრულთა და მსლველთა O; მიმთხუელნი] დამთხუელნი F. ³⁷ ურთიერთას D. ³⁸ იყოფოდეს I. ³⁹ სამწყსოთასა O.

მან დავით სიმტკიცე და სიმახვლე საღმრთოთა შინა დოდოს³ გონებისა, თქუა¹ მისა² მიმართ: „მაშა დოდო³, ვინაჲთგან ღმერთსა⁴, რომელსა ჰნებაჲს ყოველთა კაცთა ცხოვრებაჲ და მეცნიერება⁵ ჭეშმარიტებისა⁶ მოსლუაჲ, ინება და ამითცა უდაბნოთა აღშენებაჲ ღმერთმან საცხოვრებელად სულსა⁷ მრავალთასა და წადიერ არიან ძმანიცა ესე, დამტვევბელნი სოფლისანი, შორს თვსთა და ნათესავთაგან, გარე-სჯად, უდაბნოსა ადგილთა⁸ შინა⁹, ჯორცთა¹⁰ მათთა ცხოვრებისათჳს და სასჯელთა მერმეთაგან¹¹ გამოქსნისა¹² სულთა მათთასა¹³, ნუცა ჩუენ უღებ ვიქმნებით უზრუნველობასა მაჩუენებელნი¹⁴ სარგებელისათჳს მათისა, არამედ აღვედრქასა¹⁵ იმას¹⁶ კლდისასა, რომელი აღმართებულ არს პირისპირ ჩუენსა და წარიყვანენ¹⁷ შენ თანა¹⁸ სხუანიცა¹⁹ ძმათაგანნი, რათა აღეშენოს მუნცა სამკვდრებელი და საყოფელი ძმათაჲ და ქალაქ დასამკვდრებელ ღმრთისა მონათა²⁰ იქმნეს უდაბნოჲ და უვალი ადგილი²¹ სადიდებელად უფლისა ჩუენისა იესუ²² ქრისტესა და საჭებელად ყოვლად წმიდისა და ღმრთის-მტკრთველისა ქალწულისა მარიაჲმისა“.

ხოლო ნეტარი დოდოს ერჩდა ბრძანებასა ბერისასა და აღვიდა თავსა პირველ თქუბულისა კლდისასა²³ მის თანა მიმყვანებელი სხუათაცა ძმათაჲ; და მოსწრაფებით ჯელ-ყო შენებად ადგილსა მას ქუაბთა²⁴ გამომკუეთელმან და ლაკუათა²⁵ სიმრავლისა აღმომჭრელმან²⁶, და მცირესა ჟამსა შინა²⁷ აღსავეს იქმნა სიმრავლისა მიერ მარტოდ მცხოვრებელთაჲსა ყოველი იგი უდაბნოჲ. რამეთუ ყოველი იგი გარემოჲსა²⁸ დაბნები²⁹, მსმენელი³⁰ საკრველებათა და მადლთა, რომელთა მიერ³¹ განმდიდრებულ და განშუენებულ იყო ნეტარი დავით, მოსწრაფებით მიიწოდეს³² მუნ და სამწყსოსა მისსა³³ ქუეშე³⁴ დაწესებასა³⁵ აღირჩევდეს და სახლადმი³⁶ ღმრთისა მივრდომასა ვიდრეღა-რაჲ ჟუალად³⁷ უკუნ-ქცევითა დამკვდრებად³⁸ საყოფელსა³⁹ ცოდვილთასა.

¹ თქუა | და თქუა CK. ² მისა K. ³ დოდოს K. ⁴ ღმერთმან CDKO. ⁵ მეცნიერებისად O. ⁶ ჭეშმარიტებისად CKNÖ. ⁷ სულთა KO. ⁸ უდაბნოსა ადგილსა L; ⁹ შინა | და L. ¹⁰ ჯორცთა | სულთა BEFIM. ¹¹ მერმეთა O. ¹² გამოქსნაჲ L. ¹³ მათთათჳს O. ¹⁴ მჩვენებელნი NO. ¹⁵ მათისა არამედ აღვედრქასა | სულთა მათთასა, არამედ განვედრწერასა O. ¹⁶ იმის LO | მათისასა L. ¹⁷ წარიყვანე CK. ¹⁸ შენ თანა—K. ¹⁹ სხუანი K. ²⁰ ~ მონათა ღმრთისათა O. ²¹ ადგილი—I. ²² იესუს O, იესო M. ²³ კლდისასა | მის კლდისასა I. ²⁴ ქუაბთა BEFIM. ²⁵ ლაკუათა BIK. ²⁶ აღმომტხრელმან CDKL, აღმომტხრელმან N, აღმომტხრელმან O. ²⁷ შინა—O. ²⁸ გარემოჲსა LN, გარემოსი CD. ²⁹ დაბნები | სოფლები F; ~ დაბნები გარემოსი K. ³⁰ მსმენელი O. ³¹ საკრველებათა და მადლთა... რომელთა მიერ | ცხოვრებისა მათისანი მოვიდოდეს წმიდისა დავითისა და ესრეთ O. ³² მიიწოდის CK. ³³ მისსა CDEFIKLM. ³⁴ ~ ქუეშე მისსა O, ქუეშე ქუე F. ³⁵ დაწესებულსა B. ³⁶ სახლადმი D, სახლადმი K. ³⁷ ჟუალად + მართლ O. ³⁸ დამკვდრებულად N. ³⁹ საყოფელთა K.

ხოლო წმიდა და ვით დღით-დღე განვიდოდის¹ ნაპრალთა² მიმართ
 კლდეთასა³ და მყუდროებით თესაგან აღმასრულებელი ლოცვათა მხოლოდ
 მხოლოსა ზრახვიდის⁴ გონიერად, რათა⁵ არა ებადოს⁶ ესეცა⁷ მას⁸ ზუა-
 რით მჩემებელსა კეთილთა⁹ საქმეთა მოქმედებისა [და]¹⁰ საანჯმნო¹¹ ქმნა¹²
 უღაბნოთა¹³ ზედა, რათამცა ჩუენებულ¹⁴ იყო იგი კაცთათვის მმარხველად¹⁵
 გინა მლოცველად¹⁶. არამედ საუნჯეთა შინა გულისათა მარტოებით მამისა
 მიმართ ზეცათასა ილოცვიდის¹⁶ სამარადისოდ¹⁷ განმზანელი¹⁸ პირისა¹⁹
 ცრემლთა მიერ²⁰, დამალტობელი იატაკისა ნაკადულთა მიმართ²¹ ოფლ-
 თა²² მისთავან²³ შთამომდინარეთა²⁴. ამას წესსა²⁵ აღასრულებდა სამარადი-
 სოდ ყოველსავე ზრუნვასა კორცთასა²⁶ დამეიწყებელი ნეტარი დავით.¹⁶

7. ხოლო დღესა ერთსა აღვიდოდა რაჲ ნეტარი თავსა მის მთისასა,
 სადა-იგი მკვდრ იყვნეს ძმანი, ჩუეულებსიანებრ დადგა იგი გელ-განაპრო-
 ბით ლოცვად ქუეშე²⁷ კერძო ძირსა რომლისაჲმე კლდისასა. და ვითარ-იგი
 ილოცვიდა²⁸, იხილა კაკაბი, ლტოლვილი ქორისაგან²⁹ და შევრდომილი
 ფერკთა მისთა და ქორიცა დაჯდომილი მახლობელად მისა³⁰, რამეთუ¹⁵
 ბარბაროზი ვინმე აღმოსრულ იყო ნადირობად ნადირთა მათ შინა, და
 მახლობელად³¹ წმიდისა მოწვეწულსა³² განეტევა ქორი კაკაბისა³³ მიმართ,
 რომელიცა წყალობის-მოყუარებმან ღმერთმან მეძიებელი პირუტყუთა
 ცხოველთაჲ თვთ სიტყუვრებითა პატევ-ცემული ცხოველი მომნადირებულ³⁴
 ყო³⁵ ამის კეთილისა სულთა მონადირისა მიერ და ბადეთა მიერ საღმრ-
 თოთა მოძღურებათასა³⁶ კელთ-გდებულ ყო³⁷ იგი, რამეთუ³⁸, ვითარცა
 ვთქუ, განმტვევებელი ქორისა მოსწრაფებით³⁹ მირბიოდა ცხენითა გამოღე-
 ბად ქორისაგან⁴⁰ სანადიროჲსა. ხოლო მახლობელად მისრულმან⁴¹, ვითარცა
 იხილა წმიდაჲ იგი ლოცვად მდგომარე⁴² და კაკაბი მდებარე ფერკთა თა-
 ნა ბერისათა და კუალად მახლობელად მისა⁴³ მდგომარე⁴⁴ ქორი, განკვრ-
 21

¹ განვიდოდეს N] + და O. ² ნაპრალებთა BLNO, ნაპრალებრთა CDEFIK.
³ კლდისათა I. ⁴ ზრახვიდეს FM. ⁵ რათა] რამეთუ CKLNO. ⁶ ებადოს—BI, ესწავა
 CKLNO]—DEM. ⁷ ესეცა—LNO. ⁸ ესეცა მას—CK. ⁹ კეთილსა D. ¹⁰ საქმეთა მოქმე-
 დებისა და—I. ¹¹ საანჯნო KM, საანჯნო D. ¹²+მოქმედებისა I, ქმნა] ქმნასა E.
¹³ უღაბნო BCDEFKLMN. ¹⁴ ჩუენებით BEFIM. ¹⁵ მლტოლველად M. ¹⁶ ლოცვი-
 დეს NO. ¹⁷ + და CK. ¹⁸ განმზანელი N. ¹⁹ პირთა O. ²⁰ + და L. ²¹ დამალტობელი
 იატაკისა ნაკადულთა მიმართ—K. ²² ოფლთა] თუალთა CDKLM, მიმართ ოფლთა]
 თუალთა მიერ O. ²³ მისთავან—O. ²⁴ შთამომდინარეთა CK, ვარდმომდინარეთა O. ²⁵ წეს-
 სა] ესევითარსა ლოცვასა O. ²⁶ კორცთასა—O. ²⁷ ქუე L. ²⁸ + და I. ²⁹ ქორისგან M.
³⁰ მისსა K. ³¹ და მახლობელად—K. ³² მოწვეწულსა I, მოწვეწულისა CEK, მოწვეწვილ-
 სა L. ³³ კაკაბისა O. ³⁴ მონადირებულ CKLNO. ³⁵ იყო M, + იგი NO. ³⁶ მოძღურ-
 ებათასა] მონადირებათასა L. ³⁷ ამის კეთილისა სულთა... კელთ-გდებულ ყო—NO.
³⁸ რამეთუ] და O. ³⁹ + რაჲ L. ⁴⁰ ქორისგან M] O. ⁴¹ მისრულმან] წმიდისა მხილ-
 ველმან კაკაბისა O. ⁴² მდგომარე] მდებარე NO. ⁴³ მისა] ბერისა I. ⁴⁴ მდგომარე]
 მდგომარე CKLNO.

ვებულ იქმნა ფრიად და განცუფრებული იტყოდა მისა მიმართ: „ეინ¹ ხარ შენ, მ² კაცო, და სადაჲთ მოწევნული ადგილთა ამათ შინა დამკვდრებულ ხარ?“.

ხოლო წმიდაჲ იგი ეტყოდა მას³ სომხურითა⁴ ენითა: „მე მონა ვარ უფლისა ჩუენისა იესუ⁵ ქრისტესი და ვევედრები მოწყალებათა მისთა მოტევებად ცოდვათა ჩემთა სიმრავლესა⁶ და რათა უშფოთველად ღირს მყოს წარსლვად⁷ წუთისა ამის საწუთოჲსა. ხოლო ბარბაროზი იგი⁸ კუალად ჰკითხვიდა მას: „და ვინა-ა⁹ აქა¹⁰ შინა¹¹ მზრდელი შენი და ნუგეშინის-მცემელი?“ ხოლო დიდი იგი ეტყოდა: „რომელსა-იგი მე¹² ვესავ და თაყუანის-ვსცემ, იგი არს მზრდელი და მოურნე ჩემი და თანად¹³ ყოველთა ქმნულთა¹⁴ და¹⁵ დაბადებულთა თვისთა, რაოდენნი ჭუეყანასა ზედა და ზღუათა და¹⁶ ჰაერთა შინა იყოფებიან¹⁷. ხოლო შენ, დამტევებელი ცხოველისა ამის მფრინველისა, რომელი მოივლტოდა ჩემ¹⁸ ცოდვილისა მომართ, სხუათა სანადიროთა¹⁹ მიმართ წარვედ, რამეთუ ესე დღეს ჩემდა მოლტოლვილ არს, რათა განერეს კელთაგან სიკუდილისათა. ხოლო ზუაფი იგი ბარბაროზი (და უფროჲსლა მერმეცა სულითა ბარბაროზი²⁰), ჰუნესა ზედა მკდომარე, სილალით²¹ იტყოდა წმიდისა მიმართ: „მ²² საწყალობელო ბერო, მე მოკუდინებაჲ შენი მეგულვების და შენ განრინებასა მეტყვა ამის მფრინველისასა სიკუდილისაგან? თანამდებ-იყო შენდა უწინარეს თავისა თვისისათვის ვედრება ჩემთვის, ვიდრეღა ამის მფრინველისათვის?“²³.

ხოლო მშვიდი იგი და აღუშფოთებელი²⁴ გონებითა მყუდროებით მიუტეგბდა: „არა გაქუს არცა ერთი კელმწიფებაჲ²⁵ მოკუდინებად ჩემდა, გინა თუ²⁶ განტევებად, და არა მხოლოდ²⁷ ჩემდა, არამედ²⁸ არცა²⁹ უნდოჲსა ამის მფრინველისა³⁰, რამეთუ ღმერთი³¹ ჩემი³² შემწე³³ ჩემდა არს³⁴ და მან დამიცვას მე უენებელი³⁵ ქადებათა შენთაგან“.

ამათმან მსმენელმან ბარბაროზმან იკადა³⁶ მახვლი მრისხანებით, რათა სცეს ჭედსა წმიდისასა. ხოლო ვითარცა აღიღო კელი თვისი სიმაღლედ, ეჲა წყალობათა შენთა მსჯავრსა, ქრისტე,³⁷ რამეთუ მეყსეულად

1 ვინაჲ CKLN. 2 ში O. 3 მას—BEFIM. 4 სომხურისა O. 5 იესუს O, იესო M. 6 სიმრავლასა O. 7 წარვლად KL. 8 იგი—K. 9 ვინა-ა] ვინ CLMN, ვინა არს O. 10 აქას I. 11 შინა—O. 12 მე—NO. 13 თანა D. 14 ~ ქმნულთა ყოველთა I, ქმნილთ O. 15 და—NO. 16 ზღუათა და] რადენი O. 17 იყოფიან L. 18 ჩემ—I. 19 ნადირობათა I. 20 და უფროჲსლა... ბარბაროზი—CKLMO. 21 სილალითა N. 22 ში O. 23 მფრინველისათვის L. 24 აღუშფოთებელი BCEFIKLN. 25 + გაქუს O. 26 გინა O. 27 მხოლო O. 28 არამედ—L, + და N. 29 არცაღა CKLNO. 30 მფრინველისა L, ~ მფრინველისა ამის უნდოსა O. 31 უფალი O. 32 ჩემი—O. 33 მწე B. 34 ~ შემწე არს ჩემდა I; არს—L. 35 უენებელთა O. 36 იკადა] იწუდა CKLN, ეწოდა D, იწოდა O. 37 ქრისტესა F.

ჰერთა¹ შინა განმარტებულად დაადგრა მარჯუენ² მისი და ყოვლითურთ მოუდრეველ იყო იგი³, ვითარცა შეშაჲ, რამეთუ ძუნად მართლისა ყოვლად უმსჯავროდ განმარტებულ იქმნა⁴, მაშინლა⁵ ძნიალ სადამე⁶ გულისჯმის⁷-მყოფელი ცთომილებისა⁸ თვისისაჲ, ზუავი იგი ბარბაროზი ყოვლითურთ სიმდაბლესა⁹ შემოსილ¹⁰ იყო მონებრიესა და ძრწოლისა მიერ შეპურობილი, გარდამოვარდა ცხენისაგან თვისისა და¹¹ შევერდომილი ფერჯთა ბერისათა¹² ცრემლით დაალტობდა მათ¹³ მკურვალითა¹⁴ სულთქმითა და გოდებით, მვედრებელი¹⁵ სულით¹⁶ გამო, რათა მიუტეოს¹⁷ მას¹⁸ ცთომილება¹⁹ მისი და²⁰ ლმობიერთა სულითა²¹ ტირილით იტყოდა²²: „მ²³ მონაო²⁴ ღმრთისა²⁵ სახიერისაო, სახიერ იქმენ ჩემ ზედა, საწყალობელისა ამის, და უქმებასა²⁶ თანა მარჯუენისა ჩემისასა განმკურნე²⁷ მრჩობლ კერძოვე სნეული სულით²⁸ და ჯორციით²⁹ და მომიტევე მე ცთომილებაჲ ესე, რომელი ვიმოქმედე³⁰ შენდა მიმართ³¹ უკუნურებით“.

ამათ სიტყუათა მიერ საწყალობელთა ბარბაროზისათა მოწყალე ქმნილი მოწყალისა ღმრთისა მოწაფე დავით ლმობიერ³² იქმნა სულითა და აღმპურობელი³³ კელთაჲ³⁴ ცალ მიმართ³⁵ ილოცვიდა ღმრთისა³⁶ მიმართ: „უფალო იესუ ქრისტე, ღმერთო ჩუენო, სახიერო და კაცთ-მოყუარეო, რომელმან³⁷ შეიწყალე³⁸ მვედრებელი³⁹ იგი შენი, რომელსა კელი განკმელ⁴⁰ ედგა, და კურნებაჲ მიანიკე მას, აწცა შენ, მეუფეო, განკურნე კელიცა საწყალობელისა ამის ბარბაროზისა, რომელმან სილაღით აღილო მარჯუენე თჳსი ჩემ ზედა, უღირსისა ამის⁴¹ მონისა შენისა, რათა გულისკმა-ყოს და გიცნას⁴² შენ, ღმერთი მხოლოჲ, მოქმედი საკვრველებათა⁴³ და ნიშთა⁴⁴, და აღიდებდეს სახელსა შენსა უკუნისამდე“.

ამის ლოცვისა სრულ-მყოფელმან მიყო კელი თჳსი და შეახო მარჯუენესა მის⁴⁵ ბარბაროზისასა, და მყის⁴⁶ შინა განიკურნა⁴⁷ იგი და მოეგო ვითარცა მეორე იგი⁴⁸ კელი. ზოლო ბარბაროზი იგი, მიმთხუეული კურნებისა⁴⁹, განკვრვებულ იქმნა ფრიად⁵⁰ დიდებულებათა⁵¹ ზედა ღმრთი-

1 ჰერთა C, აერთა N. 2 მარჯუენა I. 3 იგი—IL. 4 იქმნა] იყო I. 5 მაინ O. 6 სადმე CKL. 7 გულის-ხუმის-N. 8 წთომილებისა M. 9 სიმდაბლეს C. 10 შემოსულ K. შემოსილ C, შემოსელ NO. 11 და—NO. 12 ბერისასა L. 13 მათ] მას EFI. 14 მრავლითა O. 15 მვედრებელი O. 16 სულთქმით L. 17 მიუტეო F. 18 მას—L] მან M. 19 ცთომი O. 20 და—O. 21 სულით] ქმითა ევედრებოდა მას და O. 22 ეტოდა K. 23 ში O. 24 + ღირსო C. 25 ღმრთისა—M. 26 უქმობასა K. 27 განკურნე L, + და M. 28 სულითა O. 29 ჯორციითა O. 30 ვიქმედე LM. 31 მიერ O, 32 სლმობილ CKLNO. 33 აღმპურობელ C, განპურობილი O, დაპურობილი N. 34 კელითა O. 35 ~ ცალ მიმართ კელთა BEFIM. 36 უფლისა L. 37 რამეთუ BIM. 38 შეაწყარე O, 39 მვედრებელი E. 40 განკმელი L. 41 ამის—O. 42 გულისკმა-ყოს და გიცნას] აღვიაროს ჴენ O. 43 საკვრველებისა O. 44 და ნიშთა—LO. 45 მის—O. 46 მყისსა BEFIMO, მყისა L. 47 განკურნა EFIL. 48 ~ იგი მეორე O. 49 კურნებასა I. 50 ფრიად—IO. 51 დიდებულებასა L.

სათა¹ და მრავლად მადლობასა შესწირვიდა² მისა³ ესევეთართა-სასწულთა და ძალთა⁴ მხილველი⁵ მონისა მისისა დავეთის მიერ. ამისა შემდგომად კუალად⁶ იწყო ტირილით⁷ ვედრებაჲ⁸ წმიდისა მიმართ და იტყოდა: „მონაო ღმრთისა ცხოველისაო, არს სახლსა შინა ჩემსა⁹ ძე ჩემი, კოჭლი¹⁰ კელით და ფერკით¹⁰ და ყოვლითურთ ვერ შემძლებელი¹¹ ზე აღდგომად¹². აწ უკუე გვედრებე, რათა ვედრო შენ უფალსა შენსა მისთვის, რამეთუ მრწამს, ვითარმედ¹³ ისმენს¹⁴ შენსა, ვითარ¹⁵ სარწმუნოება მონისასა, და უკუეთუ¹⁶ განიკურნოს იგი, უმეტესად იდიდოს სახიერებაჲ მისი. და მიბრძანო თუ, მოვიყვანო ყრმაჲ იგი წინაშე სიწმიდისა თქუენისა¹⁷, რათა მიიღოს შენ მიერ კურთხევაჲ, და მე და ყოველმან ნათესავმან ჩემმან¹⁸, შეწყყნარებულთა¹⁹ ნათლის-ღებისათა, თაყუანის-ვსცეთ²⁰ უფალსა შენსა და ვაჭებდეთ და ვადიდებდეთ²¹ ყოვლად დიდებულსა სახელსა მისსა უკუენისამდე. და ვიყო მე მსახურ სიწმიდისა შენისა საკმართა მიერ ჩემთა“. ხოლო წმიდაჲ დავეთ, ვითარ ოდესმე ჩემი იესუ²² იაიროსის²³ მიმართ, ვგრეთვე ესე ბარბაროზისა²⁴ მიმართ იტყოდა: „წარვედ სახილ²⁵ შენდა და ვითარცა²⁶ გრწმენა, გეყოს შენ სიტყვსაებრ შენისა, რამეთუ ჰპოვო შენ ძე იგი შენი²⁷ განკურნებული და²⁸ ყოვლითურთ მრთელი და უნაკლულ²⁹ მესამესა ოდენ ეამსა ღღისასა“.

ხოლო იგი წარვიდა აღვსებული³⁰ ფრიაღითა სიხარულთა, მადიდებელი ღმრთისაჲ³¹ ესევეთართა სასწულთა საკვრველთა ხილვისათვს. და ვითარცა მიიწია სახილ³² თვსად³³, ჰ³⁴ უცხოჲ³⁵ საკვრველი და დიდებული³⁶, რამეთუ ძე იგი მისი, კოჭლი და უწინარეს სხუათა მიერ მიმოსაყვანებელი³⁷, სიხარულით და ხლდომით³⁸ მიეგებოდა მამასა თვსსა, რომელი-ესე იხილა³⁹ ბუბაქარ⁴⁰ (რამეთუ⁴¹ ესე იყო სახელი⁴² კაცისა მის⁴³) გარდამოსრული ცხენისაგან, მადლობასა შესწირვიდა უფალსა⁴⁴. ხოლო ვითარცა შევიდა სახლად, ჰკითხვიდა იგი მეუღლესა თვსსა და სახლევლთა

1 ღმრთისასა L. 2 + იგი O. 3 მისა | ღმრთისა L. 4 მადლთა O. 5 მიმთხუეული I. 6 კუალად—BEFI. 7 ტირილით | ცრემლით CKLNO. 8 ვედრებად I. 9 ~ ჩემსა შინა CDN. 10 ~ ფერკითა და კელითა O. 11 შემძლებელ არს L. 12 აღდგამად O. 13 ვითარმედ—CK. 14 ისმენს—C. 15 ვითარცა O. 16 და უკუეთუ | უკეთუ ხოლო O. 17 მოვიყვანო... სიწმიდისა თქუენისა | რაჲცა იგი ვყოთ O, თქუენსა | შენსა I. ~ სარწმუნოება თქუენისა წინაშე F. 18 + მიიღოს კურთხევა O. 19 შეწყყნარებულთა BEFIM, შეწყყნარებულთა CKLNO. 20 -ვცეთ FK, -ვსცემთ E. 21 ვადიდებდეთ—I. 22 ~ ჩემი იესუ ოდესმე K. 23 იაიროსი BCDFIKLMN. 24 ბარბაროზის I. 25 სახ-თ I. 26 ვითარ FI. 27 ~ ჩენ იგი N. 28 და—O. 29 უნაკლული | უნებელი L. 30 აღვსებული CL. 31 ღმრთისაჲ | აღვასრულით O. 32 სახედ BO. 33 თვსა K. 34 ჰი O. 35 + და უსაკვრველსა და O. 36 და დიდებული—O. 37 მიდმოსაყვანებელი CDLN. 38 ძე იგი... და ხლდომით | მანდობლი და უწინარეს სხუათასა O, ვლდომით LN, ხლტომით M. 39 + რაჲ CEFKLMN. 40 ბუბაქარ—O. 41 რაჲ O. 42 + ბუბაქარ O. 43 კაცისა მის—O. 44 ღმრთისა IL-ღმერთსა BCDEFKMN.

თესთა, თუ რომელსა ჟამსა განიკურნა¹ ძე იგი მისი. ხოლო იგინი ეტყო-
დეს, ვითარმედ²: დღეს, ჟამსა ოდენ მესამესა დღისსა³. ამათი მსმენელი
მამაა ყრმისაჲ ჰმადლობდა ღმერთსა და მონასა მისსა და ვითს, რომლისა
ლოცვითა და ვედრებითა მიემთხვა იგი ძისა თვისისა განკურნებასა⁴; და
ყოველივე, რაოდენი⁵ შეემთხვა და ესმა⁶ და იხილა ბერისაგან⁷, წარმო-
უთხრა სახლელულთა თესთა. და იქმნა სიხარული დიდი მას დღესა შინა
ყოველთა მიერ. და⁸ რომელთა⁹ ესმა უცხო ესე დიდებულნი¹⁰, ერთბამად
ადიდებდეს ღმერთსა, მოქმედსა საკურველებათსა.

ხოლო ვითარცა განთიადი¹¹ იქმნა, აღტვრთნა¹² საკედარნი¹³ ფრია-
დითა საკმრითა¹⁴ და პურითა და მხლითა და¹⁵ წარვიდა წმიდისა მის¹⁶
ბერისა მის¹⁶ თანა წარმყვანებელი განკურნებულისა მის¹⁷ შვილისა მი-
სისა¹⁸ ორთა სხუათა ძეთა თანა¹⁹ მისთა, და მიწვენილმან ადგილსა მას
პირველ ქსენებულსა, ვითარცა ვერ იხილა ბერი, შეწუხნა ფრიად და
უბრძანა მონათა თვისთა ძიებაჲ²⁰ მისი. ხოლო იგინი, მეძიებელნი ყოვე-
ლით კერძო და ვერ მპოვნელნი²¹, შთავიდოდეს²² ქუეშე²³ კერძო მის¹⁵
ადგილისა, სადა-იგი პოვეს სხუათა მათ თანა ძმათა შეკრებულთა; და
უკუ-მოქცეულთა²⁴ აუწყეს²⁵ უფალსა თვისსა. ხოლო იგი შთავიდა ბერისა
მიმართ და მოსწრაფებით შეუვრდა ფერკთა მისთა და ცრემლით იტყოდა
მისა²⁶ მიმართ: „ჰემმართად გპოვე²⁷ შენ, მკურნალნი²⁸ სულთა და კორ-
ცთაჲ, მონაო ღმრთისაო, რამეთუ ყრმაჲ იგი ჩემი, განკმელი კელით და²⁹
ფერკით²⁹, აჰა ესერა წინაშე შენსა მდგომარე არს ყოვლითურთ უვნე-
ბელი³⁰, რომლისათვისცა აწ აჰა წარმომიდგენიეს³¹ ესე ორთა თანა ძმათა
მისთა³², რათა კურთხევასა შენმიერსა მიემთხვენ³³.

ხოლო მან, განმმართველმან³⁴ მარჯუენისა კელისამან თავთა³⁵ მი-
მართ მათთა, თქუა: „ღმერთმან³⁶, რომელმან აკურთხა აბრაჰამ³⁷ ისაკის³⁵
თანა და იაკობის თანა³⁸, გაკურთხინეს თქვენ და შვილ ნათლისა და

¹ განიკურნა] ღმერთმან განკურნა O. ² ვითარმედ K] + და O. ³ დღისა D,
დღესასა O. ⁴ კურნებასა O. ⁵ + რაჲ K. ⁶ ესმოდა O. ⁷ ბერისგან N. ⁸ და—O.
⁹ + მიერ K. ¹⁰ დიდებულნი] მაღლი O. ¹¹ განთიად CK. ¹² აღტვრთნეს O. ¹³ + თესნი O.
¹⁴ საკმრითა CK. ¹⁵ ფრიადითა საკმრითა... მხლითა და] ყოვლითავე კეთილითა სახ-
რდელთა და სასმელთა O. ¹⁶ მის—I. ¹⁷ მის—O. ¹⁸ თვისისაჲ CKNO] + და CKLNO.
¹⁹ თანა—CDF IKLMNO. ²⁰ ძებნა B; ~ ძიებაჲ მონათა მისთა CK. ²¹ მპოვნელნი] მი-
წვენილნი O. ²² შთავიდეს CKLNO. ²³ შინა O. ²⁴ უკუმოქცეულთა CDEFKLMO.
²⁵ აუწყეს] რაჲ აუწყოს CK. ²⁶ მისსა I. ²⁷ გიცით O. ²⁸ მკურნალად O. ²⁹ ~ კელითა
და ფერკითა O. ³⁰ უვნებელი] შეუგინებელი, CK, მრთელი და უვნებელი O. ³¹ წარ-
მომიდგენიეს D. ³² რომლისათვისცა... ძმათა მისთა] აწ აჰა ყოვლითურთ სახლელულით
მიმართ O. ³³ მიემთხვენ CDKL. ³⁴ განმმართველმან M, განმმართველმან O. ³⁵ თვალ-
თა LN. ³⁶ ~ ღმერთმან თქუა CDFIKLMN. ³⁷ აბრაჰ D, ³⁸ იაკობის თანა] ი იაკობის-
მან CEFIKLMNO, იაკობისა O.

დღისა გამოჩინეს¹ წმიდისა ნათლის-ღებვისა მიერ“. ამისა² შემდგომად და-
სხდეს ივინი, ურთიერთას³ მომკითხველნი. ხოლო ბუბაქარ ჰრქუა მონა-
თა თვსთა, რათა მოიღონ ყოველივე იგი საჯმარი წინაშე⁴ ბერისა, რო-
მელი მოეღო მის თანა⁵. მაშინ უკუე წმიდამან დავით შემოკრიბნა ყოველ-
ნი ძმანი⁶ და განუსუენა მათ ბუბაქარის მიერ მოღებულისა საზრდელი-
საგან⁷. ხოლო ვითარცა⁸ აღდგეს სერობისაგან⁹, ეტყოდა მამად დავით ბუ-
ბაქარს, თუ რომლისა სათხოველისა მოქენე არს მისგან. ხოლო იგი ევედ-
რებოდა მას¹⁰ წმიდისა ნათლის-ღებვისათვის. მაშინ ჰრქუა წმიდამან დავით,
რათა აღიღოს¹¹ რაოდენიმე მათ საჯმართაგანი¹² და წარვიდეს¹³ მამისა¹⁴
10 დოდოსა¹⁵ და განუსუენოს¹⁶ მუნ¹⁷ მყოფთადაც ძმათა, რათა იკურთხოს
მათ მიერ. ხოლო იგი ერჩდა ბრძანებასა მისსა და წარვიდა ნეტარისა
დოდოსა¹⁸ მიმართ. და წმიდამან დავით თანა წარატანა¹⁹ მათ²⁰ მოწაფე
თვისი ლუკიანე და მიუმცნო მამასა დოდოს, რათა მისცეს²¹ მღდელი ერ-
თი თანა-წარსლვად ბუბაქარისა და ნათლის-ცემად მისა²² ყოველთა თა-
15 ნა²³ ნათესავთა მისთა.

ხოლო ღირსმან მან²⁴ მამამან დოდო²⁵ მხიარულებით შეიტკბო ბუ-
ბაქარ და ძენი მისნი და²⁶ მონანი მისნი²⁷ და აკურთხნა ივინი და ბრძა-
ნებისაებრ²⁸ მამისა დავითისა მისცა მათ²⁹ მღდელი ერთი, რომლისა³⁰
მიერ³¹ მიემთხვა ბუბაქარ და ყოველნი სახლეულნი მისნი ნათლის-ღება-
20 სა სახელისა მიმართ მამისა და³² ძისა და წმიდისა სულისა³³. ხოლო შე-
მდგომად ამისა³⁴ კუალად³⁵ მიიწია წინაშე წმიდისა მამისა დავითისა³⁶,
მიმყვანებელი მუშაკთა, და გამოუკუეთა³⁷ ქუბათა³⁸ მათ შინა ქუბაბი ვა-
ლესიად სალოცველად ძმათათვის³⁹, რომელიცა⁴⁰ უკუნადსკნელთა ეამთა
შინა⁴¹ განაგრცელა და აკურთხა⁴² წმიდამან⁴³ და ღმერთ-შემოსილმან
25 მამამან ილარიონ და⁴⁴ მნათობმან ელვარემან ჭართველთა ნათესავთამან⁴⁵,
რამეთუ განბრწყინდა მადლთა და⁴⁶ სასწაულთა სიმრავლითა ქუეყანასა⁴⁷
ბერძენთასა, სადა-იგი დასრულა ცხოვრება ქალაქსა შინა თესალონიკო-

¹ გამოჩინეს CFIKLMNO. ² ამისა I. ³ ურთიერთას—I. ⁴ წინაშე] წმიდისა M. ⁵ თანა] თვის L. ⁶ ყოველნი ძმანი—L, ~ ძმანი ყოველნი L. ⁷ საზრდელისგან MN. ⁸ ვითარცა] იგან O. ⁹ + მმადლობელნი ღმერთისანი O. ¹⁰ ვას—L. ¹¹ აღიღონ I. ¹² საჯმართაგან DEFI. ¹³ აღვიდეს O. ¹⁴ წმიდისა O. ¹⁵ დოდოსა IKO. ¹⁶ განუსუენოს] ნუფეშინის-სცეს O. ¹⁷ მუნ—D. ¹⁸ დოდოსა—CK. ¹⁹ წარატანა D. ²⁰ ვას O. ²¹ + ვას K. ²² მისა CDIK. ²³ თანა—D. ²⁴ მან—KLNO. ²⁵ დოდოსა LO. ²⁶ და—CK. ²⁷ მისნი—DEKLNO. ²⁸ ბრძანებისა D. ²⁹ მათ] მას CDKNO. ³⁰ რომლისადა BEI. ³¹ მიერ—BDI, მიერცა E, რომლისა მიერ] რომელსადა M. ³² და—O. ³³ ~ სულისა წმიდისა BDEFM. ³⁴ ამისა IK, ამის D. ³⁵ კუალად—O. ³⁶ დავითისა CEFIK, დავითისასა D. ³⁷ გამოუკუეთა O. ³⁸ ქუბათა CK, ქუბათა LNO. ³⁹ ძმათა მათთვის L. ⁴⁰ რომელი CK. ⁴¹ უკუნადსკნელთა ეამთა შინა—O. ⁴² აკურთხა] შეამკო O. ⁴³ ღირსმან O. ⁴⁴ და—CKLMNO. ⁴⁵ ნათესავისამან CKLNO. ⁴⁶ და—O. ⁴⁷ + შინა CKLNO.

სასა, ხოლო აღმოყვანებულ იქმნეს¹ კოსტანტინეპოლედ² ნაწილი მის-
ნი ფრიად პატიოსნად ბასილი მეფისა მიერ, მაკედონიად³ წოდებულისა,
და ეკლესიაჲ შეენიერი და ბრწყინვალე⁴ შეუშადა⁵ მას სახელსა ზედა
წმიდათა მოციქულთასა ზენა კერძო სოსთენისა, რომანად⁶ წოდებულსა⁷,
ადგილსა შინა, სადა-იგი დაისხნეს⁸ პატიოსანი⁹ ნაწილი მისნი ყოვლად 5
შუენიერებით. და მონასტერი შუენიერი შენ არს მუნ მონაზონთა¹⁰ მწყი-
ბრისა მიერ აღსავსე, რომელსა შინა ვიდრე აქამომდე საკრველებათა
ძალნი აღესრულებიან სანატრელისა ილარიონის მიერ. ამან ღმერთ-შემო-
სილმან მამამან¹¹ მერმეცა გარესჯას ყოფასა¹² მისსა¹³ სამხრით კერძო ეკ-
ლესიასა ამას¹⁴ შინა შექმნა¹⁵ ლარნაკი¹⁶ შუენიერი, რომელსა შინა აწ 10
მდებარე¹⁷ არიან პატიოსანი ნაწილი წმიდისა მამისა დავითისნი¹⁸, სა-
და¹⁹ ვარეკერძო²⁰, დამართებით წმიდისა საკურთხეველისა²¹, არს სამარხოჲ
წმიდისა ლუკიანესი, რომელი მრავლად შეეწვევის ყოველთა ქირვეულთა,
რომელნი სარწმუნოებით ევედრებიან²² მას.

8. ხოლო წარკდეს²³ რაჲ²⁴ ამას შინა ჟამნი რაოდენნიმე²⁵ და სი- 15
მრავლე ფრიადი შემოკრებოდა ძმათა, და²⁶ მოუწოდა ნეტარმან დავით
მოწაფესა თვისსა ლუკიანეს და პრქუა: „ძმად ლუკიანე, უკეთეთ სათნო
უნდეს²⁷ ღმერთსა, მეგულეების წარსლვად²⁸ წმიდად ქალაქად იერუსა-
ლიმად მოლოცვად წმიდათა მათ ადგილთა და თაყუანის-ცემად განმაც-
ხოველებელსა საფლავსა უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესსა²⁹. ხოლო³⁰ 20
ღმრთისა თანა³¹ წინა-უძლოდ³² ძმათა ამით და განამკნობდი³³ მათ³⁴,
რათა მტკიცედ დაადგერენ³⁵ სარბიელსა შინა კეთილსა მოლუაწებისასა,
ნუსადა ექმნას³⁶ მათ შებრკოლებად³⁷ ბოროტთ-დასაბამისა მაცთურისა ჩუე-
ნისა მტერისაგან, რომელი უმზირის³⁸ ბრკალსა ჩუენსა დღითი-დღე და
ჰნებავს შებრკოლებულთა დაკლებად ჩუენი სამეფოთა და საძლეველთა 25
გვრგუნთაგან³⁹. ამით სიტყუათა მსმენელი ლუკიანე მწუხარე იქმნა ფრიად

1 იქმნეს FIKO. 2 კოსტანტინოპოლედ BEF, კოსტანტინეპოლით. 3 კოსტან-
ტინეპოლეს O, კოსტანტინოპოლედ D, კოსტანტინოპოლედ K, კოსტანტინოპოლედ CN.
4 მაკედონად CL. 5 ბრწყინვალედ K. ~ ბრწყინვალე და შუენიერი L. 6 შეუშადა CD
KLN. 7 რომანად K, რომანად C. 8 წოდებულ D, წოდებულისა O. 9 დასხნეს O.
10 პატიოსანი L. 11 მონაზონთა D. 12 მამამან—O. 13 + შინა L. 14 + შინა, CDFKMN.
15 სამხრით კერძო ეკლესიასა ამას—DEFIM. 16 მერმეცა გარესჯას... შექმნა| ეკლესია-
სა შინა ამას სამხრით კერძო O. 17 ლარაკი CDO. 18 მდგომარე M. 19 დავითისა-
ნი O. 20 + იგი IM. 21 ვარეშე კერძო FI. 22 საკურთხეველისა CDLM. 23 ევედრე-
ბოდან NO. 24 წარკდა BDEFIM. 25 რაჲ—O. 26 რაოდენნიმე O. 27 და—CIKLNO.
28 უნეს O. 29 წარსლვად CKLN. 30 ქრისტესა I. 31 + შენ CKLNO. 32 თანა—O.
33 წინა-უძლოდ L. 34 განამკნობდი| განამტკიცებდი O. 35 მათ—K. 36 რათა მტკიცედ
დაადგერენ—O. 37 ექმნეს CKLN. 38 დამრკოლებად CK, ნუსადა ექმნას მათ შებრკო-
ლებად| განაკრძალბდი O. 39 უმზირინ K. 39 გვრგუნისაგან L.

და იტყოდა წმიდისა მიმართ: „არასადა დავითეო შენ, პატროსანო¹ მა-
მაო, ვიდრე დღემდე² სიკუდილსა ჩემსა³, არამედ მეცა წარმოვიდე
შენ თანა⁴, ვიდრეცა-იგი⁵ ხვდოდი“⁶.

მიუგო წმიდამან დავით და პრქუა: „რად იტყუ, ძმაო, საქმესა ღმრთი-
5 სა არა სათნოსა⁷, რამეთუ უკეთუ ეგე ჰყო და ორნივე წარვიდეთ, ცულ
იქმნეს⁸ შრომაჲ ჩუენი, რამეთუ ძმანი ესე, ჩემ⁹ მიერ შეკრებულნი¹⁰ დიდ-
ბისათჳს ღმრთისა, კჳლად განიბნიენენ¹¹ დაბათავე¹² და სოფელთა მიმართ
თჳსთა, ვითარ არა მჭონებელნი მმართველისანი, და ვითარცა¹³ სამწყ-
სონი ოკერნი მწყემსისაგან¹⁴, მიიტაცნეს და წარწყმიდნეს¹⁵ მგელმან მან
10 სულთა¹⁶ მომზირალმან. და რაჲ სადამე¹⁷ იქმნეს ესეოდენი შრომაჲ ჩუე-
ნი¹⁸, ანუ არა ჩუენგან¹⁹ იძიოს²⁰ ღმერთმან²¹ უგულუბელს-ყოფაჲ ესოდენ-
თა სულთაჲ? აწ უკუე დაადგერ, ძმაო, ხოლო მე წარვიდე და კერძობით
შენთჳს და ჩემთჳს და აქა დაშთომილთა ყოველთათჳს ვევედრო ღმერთ-
სა, და ნუ დამაყენებ²² მე საქმისა ამისგან, რამეთუ სურვიელ არს სული
15 ჩემი თაყუანის-ცემად წმიდათა ადგილთა, სადა ცათა მფლობელი ღმერ-
თი, ჩუენთჳს²³ კაც-ქმნილი, კაცთა თანა²⁴ იქცეოდა.

ამათ და ესევითართა სიტყუათა მიერ ძლით დაარწმუნა ღუქიანეს
დადგრომაჲ ძმათა თანა. ხოლო თჳთ წარვიდა²⁵ იერუსალიმად²⁶ რომელ-
თამე ძმათა თანა, შედგომილთა მისდა²⁷, და ვითარცა მიიწიენეს ადგილსა
20 მას, რომელსა ეწოდებოდა²⁸ ქედი მადლობისაჲ, სადაჲთ-იგი საჩინო იქმ-
ნების ქალაქი ღმრთისაჲ, წმიდაჲ იერუსალიმი, აღიპყრნეს²⁹ ყოველთა³⁰
ქელნი მათნი³¹ ზეცად მიმართ და მადლობაჲ შეწირეს ღმრთისა³². ხოლო
წმიდამან მამამან დავით იხილა რაჲ იერუსალიმი, დავარდა მიწასა ზედა
და ცრემლით³³ იტყოდა³⁴: „უფალო ღმერთო ჩუენო, იესუ ქრისტე³⁵, რო-
25 მელი მოხუედ ქუეყანად ცხოვრებისათჳს³⁶ კაცთა³⁷ ნათესავისა³⁸ და ჯერ-
იჩინე დამკვდრებაჲ³⁹ საშოსა შინა⁴⁰ ყოვლად უბიწოსა ქალწულისასა უმა-

¹ წმიდაო L. ² დღემდე CDFKLMNO. ³ ჩემისა| ჩუენისა L. ⁴ შენ თანა—K.
⁵ ვიდრეცა-იგი| ვიდრეცა K. ⁶ ხვიდრე K. ⁷ ~ არა სათნოსა ღმრთისასა O. ⁸ იქმ-
ნას EFIM, იქმნეს K, იქმნას D. ⁹ ჩემ| ჩუენ CKLMO. ¹⁰ შემოკრებილნი CK-
¹¹ განიბნიენენ NO. ¹² დაბათვე MN. ¹³ ვითარცა—O. ¹⁴ მწყემსთაგანი O, მწყემსის-
გან MN. ¹⁵ წარწყმიდეს F, წარწყმიდნეს D. ¹⁶ მან სულთა—O. ¹⁷ სადამე CL. რაჲ
სადამე| რომელი სადამე K, არასადა O. ¹⁸ ~ ჩუენი შრომაჲ L. ¹⁹ იქმნეს ესეოდენ¹⁸
შრომაჲ ჩუენი ანუ არა ჩუენგან| იპოვენ არა O. ²⁰ იძიოსა CLNO. ²¹ + ქელთაგან
ჩუენთა O. ²² მაყენებ ON. ²³ ჩუენი O. ²⁴ თანა—N| შორას O. ²⁵ წარემართა KLN-
²⁶ ი(წ)ლმდ DF. ²⁷ მისთა K. ²⁸ ეწოდების CKLNO. ²⁹ + ზეცად O. ³⁰ ყოველთა—O.
³¹ მათნი| თჳსნი O. ³² ღმერთსა EF. ³³ ცრემლითა O| + დაალტობდა იატაკსა და O.
³⁴ + მჭურვალთა გულითა და ღმობიერითა სულითა O. ³⁵ ~ იესუ ქრისტე ღმერთო
ჩუენო O. ³⁶ ცხოვრებად O. ³⁷ კაცთასა D. ³⁸ + მოხუედ O. ³⁹ დამკვდრებად N|—O.
⁴⁰ შინა—E.

მაკაცოდ, და ყოვლითურთ კაც იქმენ თვნიერ ცოდვისა, და ნებისთ
 თვისით თავს-ილევ საცხოვრებელთა¹ ჩუენთა ვნებათა² მითუაღვა ადგილ-
 თა ამათ შინა, აწ ჩემ³ მიერ ხილულთა⁴, და ჭუარი და სიკუდილი დი-
 თმინე, ვითარცა კაცმან, და საფლავსა დაიღევ მოკუდავთაებრ, ხოლო
 ღმრთეებისა ძლიერებითა⁵ აღდგომილმან ღმრთეებით შენ თანა აღადგი-
 ნე ადამ ყოვლით ნათესავითურთ⁶, და წმიდათა მოციქულთა შენთა მიერ
 მოკუეც ჩუენ სახარებაჲ, მომთხრობელი განგებულებათა⁷ შენთაჲ⁸ რა-
 დენნი⁹ უკუდავმან და უსხეულომან ღმერთმან და¹⁰ ზეცას წიაღთა მა-
 მულთაგან¹¹ განუშორებელმან ქუეყანასა ზედა სრულ ჰყვენ ჩუენისა ცხო-
 რებისათვს, რათა¹² გულისკმის-მყოფელსა ცთომილებსა¹³ ჩემისასა¹⁴ სი-
 ნანულისა მიერ აღმოუწოდო¹⁵ ცხოვრებად საუკუნოდ პირველსავე¹⁶ მას¹⁷
 ნეტარებასა¹⁸; კურთხეულ არს სახელი წმიდისა დიდებისა შენისაჲ¹⁹, რო-
 მელმან მეცა, უღირსი მონაჲ შენი, ღირს მყავ მოწვენად და ხილვად აღ-
 გილსა ამას, სადა დადგეს²⁰ წმიდანნი²¹ ფერკნი შენნი. ხოლო მე არღარა
 ვიკადრო წაღმართ²² სლვად²³ და დათრგუნვად ფერკითა ამით ჩემითა²⁴
 ცოდვილითა²⁵ იატაკსა, რომელსა ზედა ვლეს უბიწოთა და ღმერთ-კაცებ-
 რივთა²⁶ ფერკთა შემოქმედისა ჩემისათა, ვინაჲთგან კმა არს ჩემდა მადლი
 ესე, რამეთუ ღირს ვიქმენ მხოლოდ ხილვასა წმიდათა მათ ადგილთასა²⁷
 თუალითა ჩემითა უღირსითა²⁸. ამათი მეტყუელი დაალტობდა იატაკსა
 ცრემლთა მიერ მჭურვალეთა, მყოვარ ეამ მღებარე პირსა ზედა თვსსა. ²⁹
 ხოლო მიმყოვრებულადღა სადამე²⁸ ადგილსა²⁹ ეტყოდეს მას მო-
 ყუანნი მისნი, რათა ვიდოდის მათ თანა ჩუეულებსიანებრ იერუსალიმად
 მიმყვანებელსა მას³⁰ გზასა, არამედ ჰეშმარიტად მშვიდი³¹ იგი და წრფე-
 ლი დავით, ვითარ ძუელ ოდესმე მუნ შინა³² მყოფი³³ მეფე³⁴ და წინას-
 წარმეტყუელი³⁵, ეტყოდ³⁶ მისთანათა³⁷ მათ: „არა, ძმანო, არა, არღარა³⁸
 ვიკადრო მე ამით ადგილით წაღმართ³⁹ სლვად⁴⁰, რამეთუ ყოვლად უღირ-

¹ საცხოვრებელად K. ² ვნებად K, ~ ვნებათა ჩუენთა L. ³ ჩემ ჩუენ CK.
⁴ ხილვათა M. ⁵ ძლიერებისა I, ძლიერებით O. ⁶ ნათესავითურთ + მისით CKLNO.
⁷ განგებულება L. ⁸ განგებულებითა შენითა K. ⁹ რადენი KO. ¹⁰ და—NO. ¹¹ წიაღ-
 თაგან მამულთა BEFILM. ¹² რათა—NO. ¹³ ცთომილებსიან ამაღლებსიან O. ¹⁴ ჩუენი-
 სასა K. ¹⁵ აღმოწოდო CKL, აღმოწოდო D, აღმოუწოდა M | აღმოყვანებად O. ¹⁶ პირ-
 ველსავე N, პირველისა O. ¹⁷ მას | მიმართ CKLNO. ¹⁸ ნეტარებისა CKLNO. ¹⁹ შე-
 ნისაჲ—BDFIM, კურთხეულ არს დიდებისა შენისაჲ | დამკვდრებად აღამიანთა O. ²⁰ დად-
 გნეს I. ²¹ წმიდანნი—CKL. ²² წარმართ KNO, წამართ CD |—L. ²³ წარსლვად L. ²⁴ ჩემ
 K. ²⁵ ცოდვილისათა K. ²⁶ —კაცობრივთა IKL. ²⁷ ადგილთა L. ²⁸ სადამე CLNO, +მღე-
 ბარე E. ²⁹ ადგილსა | აღდგომილსა CKLNO. ³⁰ მას—CDKLN. ³¹ მშვიდი | დიდი O.
³² მუნ შინა—O. ³³ + და მშვიდი იგი L. ³⁴ + დავით O. ³⁵ და წინასწარმეტყუელი—O.
³⁶ იტყოდა D. ³⁷ მისთანათა | მისთა თანა EM. ³⁸ არა არღარა | აწ აღარა BIM. ³⁹ წა-
 მართ CDN, წარმართ K. ⁴⁰ მისთანათა მათ... წაღმართ სლვად | სიმშვიდით ვერ ძალ-
 მიც მიერ O.

სად ესჯი თავსა ჩემსა მხოლოდ მიახლებად¹ წმიდათა მათ² აღვიღთა, ხოლო თქვენ წარვედით და ჩემ ცოდვილისათვისცა³ ლოცვა-ყავთ ღმრთის შემწყნარებელსა საფლავსა ზედა⁴. ვითარცა⁵ აიძულებდეს ივინი ფრიად, უფროასლა⁶ ურჩ ექმნებოდა მათ ნეტარი დავით. და შემდგომად მრავლისა იძულებისა ცრემლით ამბორის-მყოფელთა მისთა დაუტევეს იგი და წარვიდეს.

ეჰა სიწრფოებასა და სიმარტივესა⁷ საღმრთოსა ამის მამაკაცისასა, რომელი⁸, ესოდენთა⁹ გზათა შრომასა¹⁰ თავს-მდებელი და წმიდათა¹¹ კელთა შინა მქონებელი სასურველისა¹² და საძიებელისა¹³, უღირსად სჯიდა თავსა თვისსა¹⁴ მხოლოდ დათრგუნვად¹⁵ ფერკითა თვისითა და მიახლებად ღმერთ-მყოფელსა¹⁶ მიმთხუეულთასა.

მ¹⁷ სარწმუნოებასა და სისრულესა გონებისასა¹⁸, რამეთუ სიტყვსა-ებრ საუფლოასა სარწმუნოებისა თვისისაებრ¹⁹ ექმნა ამას²⁰, ვინაჲთვან სიწრფოებისათეს²¹ სულისა²² უმეტესი სასყიდელი მიიღო, რამეთუ ღმერთი გონებისაებრ და გულის-ზრახვისა კაცთასა და არა საქმეთაებრ სჯის.

ესრეთ შემდგომად ფრიადისა ვერუებისა და ცრემლთა დათხევისა აღვიღსა მას ზედა ქუეყანად დაღრეკილმან აღიხუნა სამნი ქვანი და, ვითარ თვთ მის ქრისტეს საფლავისაგან გამოკუეითილნი, სარწმუნოებით²³ შთასხნა²⁴ ივინი ევლოგიად²⁵ მალაქსა შინა²⁶ თვისსა. ამისა²⁷ შემდგომად უკუმოქცეული²⁸ ვიღოდა გარესჯამდი²⁹ მოყვანებელსა³⁰ გზასა მოხარული.

ამას³¹ სიწრფოებასა და სარწმუნოებასა ზედა კაცისასა³² განკვრებულმან ღმერთმან³³ ინება საჩინო ქმნა ბრწყინვალისა³⁴ ამის და საჩინოასა³⁵ მონისა თვისისა, რომელმან გარდამატებულისა სიწრფოებისა მიერ არა იკადრა შთასლვა³⁶ იერუსალიმად, რამეთუ³⁷ მოუვლინა³⁸ მას ღამესა³⁹ შინა⁴⁰ ჩუენებით ანგელოზი⁴¹ პატრიაქსა იერუსალიმისასა ელიას ესრეთ⁴² მტყუელი: „მოიწია ვიდრე სამკვდრებელად⁴³ ჩემდა⁴⁴ იერუსალიმად სა-

¹ მიახლებად—K] მიხლობელად M. ² მათ CKL, ამათ O. ³ ცოდვილისათეს BFIMO, ცოდვილთათეს DE. ⁴ ზედა + და LNO. ⁵ ვითარ F. ⁶ უფროას O. ⁷ სიმარტივესა და სიწრფოებასა O. ⁸ რამეთუ BDEFIKLMNO. ⁹ ესოდენთა—DEF. ¹⁰ შრომათა BEFIM. ¹¹ წმიდათა] აწლა CKLNO. ¹² სურვილსა L. ¹³ საძიებელისა I. ¹⁴ თვისსა—O. ¹⁵ დათრგუნვიდა L. ¹⁶ მყოფელთა O. ¹⁷ ში LO. ¹⁸ კაცისასა O. ¹⁹ სარწმუნოებისა თვისისაებრ] სიმდაბლისათეს სიმაღლე O. ²⁰ მას O. ²¹ სარწმუნოებისათეს N. ²² ვინაჲთვან სიწრფოებისათეს სულისა] და O. ²³ სარწმუნოებითა O. ²⁴ შთასხნა LO. ²⁵ ევლოგიად] სარწმუნოებით L. ²⁶ შინა—L. ²⁷ ამისა I. ²⁸ უკომოქცეული EFIKLMO. ²⁹ გარესჯამდი CLMNO. ³⁰ გარესჯად მიმყვანებელსა I, მოყვანებულსა L. ³¹ ამის M. ³² კაცისასა—EFIM, კაცისა C. ³³ ღმერთმან—L. ³⁴ ბრწყინვალეებისა I. ³⁵ საჩინოასა C] + ამის K. ³⁶ შესლვა I. ³⁷ რამეთუ] ხოლო L. ³⁸ მოუვლინა EFIM, მოავლინა D. ³⁹ ღამესა] ღმერთმან ძილსა O. ⁴⁰ შინა—L. ⁴¹ ანგელოზი—O. ⁴² ესრეთ—EFIM. ⁴³ სამკვდრებელთა L] საზღვრადმდე O. ⁴⁴ ჩუენთა L.

კუთარი მონა¹ ჩემი დავით და სარწმუნოებითა მისითა² წარიღო³ მადლი იერუსალიმისა, ხოლო შენ წარავლინენ⁴ მალემსრბოლნი კაცნი, რათა ეწივნენ მას, რამეთუ მივალს იგი გზასა⁵ ქალაქისა ნაბოლისასა, შემოსილი დაბეჭკულითა სამოსლითა, და⁶ აქუს ძუელი მალაკი, რომელსა შინა⁷ სხენან⁸ სამნი ქვანი, ევლოჯიად მიღებულნი⁹ მის მიერ ადგილისაგან, ვინაჲ-იგი უკუნ-იქცა; და ამცენ შენ კაცთა მათ¹⁰, რათა მიიხუნენ მისგან ქვანი იგი და ერთი მხოლოდ მისცენ მას და ესრეთ პრქუან¹¹, ვითარმედ: ამას ვიბრძანებეს შენ უფალი, სარწმუნოებისა შენისათვის მიველო მადლი ქალაქისაგან ჩემისა, წმიდისა იერუსალიმისა, ხოლო მე¹² სათნო მიჩნდა, რათა ორი¹³ ნაწილი უკუნ-ვაქციო იერუსალიმადვე და არა სრულიად¹⁴ კუებულ იქმნეს მადლთაგან, ხოლო მესამედი იგი¹⁴ მომინიჭებებს შენ-თვის¹⁵ წარღებად უდაბნოსა შენსა. წარვედ უკუე¹⁶ მშვდობით და წმიდა-ყავ¹⁷ იგი მისლევითა შენითა და მუნ¹⁸ შინა დადებითა სხეულისა შენისაჲთა, რომლისა¹⁹ სარწმუნოებით²⁰ შემხებელთა²¹ მიიღონ კურნებაჲ სულ-თა და ჯორცთა მათთაჲ; ხოლო შენ წარიღე²² ქვაჲ ეგე ევლოჯიად უდაბ-ნოსა მას²³ შენსა საკსენებელად და მისათხოვებელად სარწმუნოებისა შენისა“.

ესე ყოველი ვითარცა²⁴ იხილა ჩუენებასა შინა ღამისასა²⁵ პატრიაქ-მან, დაეცა განკრევაჲ²⁶ დიდი და განკრთომილი²⁷ ძილისაგან აღდგა მოსწრაფებით და მყის მომწოდებელმან მალემსრბოლთამან²⁸ წარმოუთხ-რა მათ ყოველი, რომელი იხილა და ესმა ჩუენებასა შინა ანგელოზისა-გან. და მალეად წარავლინნა იგინი, რათა დევნა-უყონ²⁹ კაცსა მას ღმრთისასა³⁰. ხოლო იგინი, გამოსრულნი³¹ ქალაქისაგან და მოსწრაფებით მოქ-მედნი საგრძობისანი, ეწივნეს წმიდასა მამასა დავითს და იცნეს იგი მათ-ღა მოთხოვნილისა სახისაებრ პატრიაქისაგან³², და³³ ერთბამად ფიხარო-დენისაჲ მეტყუელთა და³⁴ მოწლედ³⁵ თაყუანის-მცემელთა ამბორს-უყვეს მას. თანად³⁶ მიმღებელთა მალაკისათა პოენეს³⁷ მას შინა სამნი იგი ქვა-ნი, და წარმოუთხრეს მას ყოველი, რომელი³⁸ ესმა³⁹ პატრიაქისაგან. და

1 მონა—O. 2 და სარწმუნოებითა მისითა | სარწმუნოებით O. 3 წარიღო D. 4 წარავლინენ D. 5 გზასა—O. 6 და | რამეთუ O. 7 შინა—DEFIM. 8 სხენენ D. 9 მიმღებელნი DEFM. 10 მათ | მიერ NO. 11 პრქუა D. პრქენ M. 12 მე—CK. 13 ორ C, ორნი D. 14 იგი—O. 15 შენდა I. 16 უკუნ I. 17 -ყავ CK. 18 და მუნ | მას O. 19 რომლისა—O. 20 სარწმუნოებითა I. 21 შემხებელთა D. 22 კურნებაჲ სულთა... შენ წარიღე | ბრალთა მათთაგან ქსნა მიიღე O. 23 ამას M. 24 ვითარცა რაჲ L. 25 ღამისასა—CDKLO. 26 განკრევაჲ | განცუ-ფრებაჲ DEFM. 27 განსაკრთომელი L | და L. 28 მალემსრბოლთამან—NO. 29 უყონ-ს M. 30 ღმრთისა M. 31 გამოსრულნი D, შემოსრულნი M. 32 სახისაებრ პატრიაქისაგან | სახისაგან პატრიაქისა მიერ L. 33 და—L. 34 და—NO. 35 მოწლედ M. 36 თანა O. 37 პოენეს FI, პოეს DEM. 38 რომელი—M. 39 + მათ BCDEFIKMNO.

მოუხუნეს მას ორნი იგი ქვანი¹, ხოლო² ერთი იგი მისცეს მას, ვითარცა ემცნო³ მათთვის⁴ პატრიაქსა ელიას.

ესე ყოველი რაჲ ესმა მამასა და ვითს კაცთა მათგან, მისა მიმართ მოვლინებულთა, განკვრეებულ იქმნა ფრიად სახიერებასა ზედა⁵ ღმრთისა⁶, და დავრდომილი კუალად პირსა ზედა თვისსა⁷ დაალტობდა მიწასა ცრემლთა მიერ ესრეთ მეტყუელი: „დიდებაჲ შენდა, ღმერთო ჩუენო, უშობელო მამაო, მიზეზო⁸ ყოველთა კეთილთაო! დიდებაჲ შენდა, ქრისტე, ღმერთო ჩუენო, მხოლოდ-შობილო, ძეო მხოლოდას⁹ მამისაო! დიდებაჲ შენდა, სულო წმიდაო, მამისაგან გამოსრულო და ძისა თანა დიდებულო, სამებაო წმიდაო, ერთარსებაო, ღმერთო ყოველთაო, რომელმან¹⁰ ღირს¹¹-იჩინე ჩემ ზედაცა¹², ცოდვილსა ამას¹³ და უღირსსა მონასა შენსა¹⁴, მოხედენ¹⁵ სახიერებისა შენისათვის და არა უგულვებელს-მყავ მვედრებელი¹⁶ შენი პოვნად შენმიერსა წყალობასა“.

ხოლო კაცნი იგი აიძულებდეს სანატრელსა და ვითს უკუნ-ქცევად¹⁷ და შესლვად იერუსალიმად, რამეთუ ესრეთ¹⁷ ემცნო მათთვის პატრიაქსა, რათა იგიცა¹⁸ შეემთხვოს სიწმიდესა მისსა. და ვითარ ვერ შეუძლეს დარწმუნებაჲ მისი¹⁹, ამბორს-უყვეს მას²⁰ და²¹ განუტევეს²². ხოლო თვთ უკუნ-იქცეს პატრიაქისა მიმართ ორთა²³ მათ ქვათა მიმღებელნი წმიდისაგან. და განითქუა სიტყუაჲ ესე იერუსალიმს²⁴ შინა და ყოველსა მას²⁵ გარემოსა²⁶ დაბნებსა, რომელი²⁷ ქმნა ღმერთმან საჩინო-ქმნისათვის მონისა თვისისა²⁸ და ვითისა²⁹.

9. ხოლო წმიდაჲ³⁰ და ვით შემდგომად რაოდენთამე დღეთა მოიწია უდაბნოდ თვისად. და ყოველნივე³¹ ძმანი სიხარულით და სურვიელად³² მიეგებვოდეს მსმენელნი მოსლვასა³³ სულიერისა მწყემსისასა და აღიდებდეს³⁴ ღმერთსა, რომელმან მოუვლინა მათ კუალად მოურნე და მღუწელი³⁴ მათი სულიერი. ხოლო არა მრავლისა³⁵ შემდგომად მოიწიენეს ძმანიცა იგი იერუსალიმით თაყუანის-მცემელნი წმიდათა ადგილთანი, რომელნი ერთბამად მამასა და ვითს თანა წარსრულ იყვნეს იერუსალიმად. და მიუთხრეს ყოველი იგი სიტყუაჲ, რომელი ესმა და იხილეს წმიდისა³⁶ და-

¹ და წარმოუხურეს მას... იგი ქვანი—L. ² ხოლო—O. ³ ებრძინა O. ⁴ მათთვის—O. ⁵ ზედა—CK. ⁶ ღმრთისა M. ⁷ თვისსა—O. ⁸ მიზეზო—O. ⁹ მხოლოდ CK. ¹⁰ რომელმანცა O. ¹¹ ღირსი ვერ O. ¹² ზედა L. ¹³ ცოდვილისა ამის O. ¹⁴ + რამეთუ E. ¹⁵ მოხედვაჲ CKLNO. მოხედენ D. ¹⁶ + ესე O. ¹⁷ ესრეთ—NO. ¹⁸ იგიცა—O. ¹⁹ და ვითარ ვერ შეუძლეს დარწმუნებაჲ მისი—L. ²⁰ და ვერასადა არწმუნეა მას და O. ²¹ იგი CDKLN, მას—F. ²² ამბორს-უყვეს მას და—BEFM. ²³ + იგი O. ²⁴ ორთა—NO. ²⁵ იქცეს DEF. ²⁶ მას—K. ²⁷ გარემოს BLM, გარემო O. ²⁸ რომელ BEM. ²⁹ + ნეტარისა L. ³⁰ და ვითისა BL. ³¹ მამა L. ³² ყოველნი O. ³³ სურვილით BEM. ³⁴ მოსლვასა—I. ³⁵ მღუწელი C, მოღუწე O. ³⁶ + ძამისა EL. ³⁷ წმიდის NJ—O.

ვითისთვის, და ვითარ-იგი¹ არა ინება მათ თანა შესლვაჲ² იერუსალიმად უღირსად მსჯელმან თავისა თვისისამან სლვად ფერვითა³ თვისითა⁴ წმიდათა მათ ადგილთა ზედა⁵, და თანად⁶ ქვათა მათთვის⁷, და ვითარ ორნი იგი⁸ მიეხუნეს მისგან⁹, ხოლო ერთი მონიჭებულ იქმნა მისა, რომელიცა-ესე ქვაჲ მდებარე არს უდაბნოსა ამას¹⁰ ვიდრე აქამომდე და სასწაულთა და კურნებათა აღასრულებს და სიმრთელესა სხეულისასა მიიღებენ სარწმუნოებით შემთხუეულნი მისნი. ამისნი მსმენელნი ყოველნი და უმეტესითა სურვილითა¹¹ აღძრულნი¹² ყოვლით კერძო¹³ შემოკრებებოდეს მისა, და დღითი-დღე ფრიადი სიმრავლე¹⁴ მოიწეოდა უდაბნოსა ამას შინა, რომლისა ძლით აღსავსე იქმნა¹⁵ კაცთა მიერ სათნოთა და ღირსთა ყოველი¹⁶ იგი ადგილი. რომელნიმე¹⁶ მათგანნი¹⁷ მარტოებით იყოფებოდეს¹⁸ ნაბრალთა შინა კლდისათა დამკვდრებულნი, ხოლო სხუანი კრებულსა თანა ძმათასა დაეწესებოდეს, და ყოვლით კერძო განდიდნებოდეს¹⁹ სადიდებელნი ღმრთისანი.

ხოლო დიდი²⁰ იგი მწყემსი და²¹ მამაჲ ჩუენი დავით, მოხარული¹⁵ ესრეთ²² აღორძინებასა ზედა სამწყსოთასა²³ დღითი-დღე, განვიდოდის მოხილვად ძმათა²⁴ განშორებულთა და მარტოებით მყოფთა მოლუაწეთა²⁵ და ყოველთავე ნუგეშინის-სცემნ²⁶ და განამკნობნ²⁷ და განაძლიერებნ²⁸ მათ კეთილისა²⁹ მიმართ³⁰ საგრობისა³¹, რომელი მიიყვანებს მათ³² ზეცათა³³ შუებისა და განსუენებისა მიმართ, და მოავსენებდა³⁴ განმზადე-²⁰ ბულთა კეთილთათვის³⁵, რომელნი³⁶ მიელიან³⁷ აქა შინა ძვრ-ხილულთა და მაჭირვებულთა³⁸ ხრწნადისა³⁹ ამის სხეულისათა.

ხოლო ოდესმე, დღესა ერთსა⁴⁰, მივიდა⁴¹ ერთისა ძმათაგანისა მიმართ, რომელი აღასრულებდა მოლუაწებასა თვისსა ქუეშე კერძო რომლისამე კლდისა, და მოიკითხა იგი და ჰრქუა: „ვითარ იყოფები⁴², ძმაო?“ ხოლო⁴³ ²⁵

¹ ვითარცა-იგი O. ² შთასლვაჲ GDEFIKLMNO. ³ ფერვითა L. ⁴ თვისთა L] და-
ლაქვაო O. ⁵ ზედა—O. ⁶ თანად—O. ⁷ ქვათა მათთვის] ქვათათვის O. ⁸ ~ იგი ორნი O.
⁹ მის O. ¹⁰ + შინა CDEFIKLMNO. ¹¹ სიხარულითა F, სიყუარულითა EM. ¹² აღ-
ძრულნი—O. ¹³ კერძოვე O. ¹⁴ ~ სიმრავლე ფრიადი M. ¹⁵ რომლისა ძლით აღსავსე
იქმნა] და განმრავლდებოდა ლეკრად ფრიადი K. ¹⁶ + იგი C. ¹⁷ მათგანნი—K. ¹⁸ იყო-
ფოდეს O. ¹⁹ განმდიდრდებოდეს O. ²⁰ ხოლო დიდი] კეთილი O. ²¹ და—O. ²² + ეს-
რეთ N. ²³ სამწყსოთასა] სამწყსოსათა O, ძმათასა L. ²⁴ ძმათა] სამწყსოთა L. ²⁵ დღი-
თი-დღე განვიდოდის... მოლუაწეთა] ერთად ცხორებულთა და მარტოებით მყოფთა მო-
ლუაწეთა O. ²⁶ ნუგეშინის-სცემნ. C. ნუგეშინის-სცემნ EK, ნუგეშინის-სცემენ M, ნუგეშინის-
სცემათა მისცემ O. ²⁷ განამკნობინ M, განამკნობინ O. ²⁸ განაძლიერებენ MO. ²⁹ კე-
თილსა O. ³⁰ მიერ O] აღსარებისა და O. ³¹ სარგებლისა C. სარგებელისა K ³² მათ—O.
³³ ზეცისათა O. ³⁴ მოიხსენებდით O. ³⁵ კეთილთა CK. ³⁶ რომელი O. ³⁷ მოელიან CK.
³⁸ ჰირვეულობითა O. ³⁹ ხრწნილისა O, განხრწნადისა L. ⁴⁰ ~ დღესა ერთსა ოდეს-
მე K. ⁴¹ მივიდა D] აღვიდა O. ⁴² იყოფი CK. ⁴³ ხოლო] და L.

მან მიუვო: „კეთილად ვარ, პატროსანო მამო, წმიდითა¹ შენითა² ლოც-
 ვითა³, გარნა წყალი ესე, რომელი⁴ შთამოსწუეთის⁵ კლდესა⁶ ამას, არს
 იგი ფრიალ მწარე, და რაკამს⁷ მოვიშთო წყურილითა და ესუა ამისგან⁸,
 ფრიალსა⁹ საღმობასა შემეჭმს¹⁰ მე¹¹ განმწარებითა¹² საგრძნობელთათა;
 5 და მხალნიცა¹³ ესე¹⁴, რომელ მისგან ირწყუებთან, იგინიცა¹⁵ ფრიალსა სი-
 მწარესა მქონებელ არიან მსგავსად ნავლისა, და მომეშოოს რაჲ¹⁶, ვჰა-
 მო მისგანი¹⁷, ფრიალ შემაწუხებს, გარნა ვეტყუ¹⁸ თავსა ჩემსა, ვითარმედ:
 ფრიალ უმწარეს არიან სატანჯველნი ჯოჯოხეთისანი, და უმჯობეს არს¹⁹
 შენდა, რათა²⁰ აჰა შინა²¹ მომთმენელი წუთ ერთსა²² სიმწარეთაჲ უმწა-
 10 რესთა²³ განველტო სასჯელთა ყოფადსა მას²⁴ შინა საუკუნესა“.

ესე რაჲ ესმა ბერისა მისგან წმიდასა დავითს, მხიარულ იქმნა
 ფრიალ კეთილისა გულის-სიტყუსა მისისათვის და შემწყალებელმან²⁴ მის-
 მან პრქუა²⁵ სიტკობებით: „ნუ მწუხარე ხარ, ძმაო, არამედ ვევედრნეთ
 უფალსა ჩუენსა იესუ²⁶ ქრისტესა, და²⁷ ვითარცა-იგი²⁸ მერანს²⁹ დაატკ-
 15 ბნა წყალნი მწარენი³⁰, ვგრეთვე მსგავსითა სახიერებითა დაატკბოს ესეცა და
 შეცვალოს³¹ სიმწარისაგან სიტკობებად³²“. და აღდგომილნი ვევედრნეს
 უფალსა ბრძანებისაებრ ბერისა. ამისა³³ შემდგომად³⁴ უბრძანა, რათა
 აღავსოს სარწყული წყლითა³⁵. ხოლო მან აღავსო და დადგა წინაშე
 მისსა. და წმიდამან დავით მიიღო კელითა თვისითა და აკურთხა³⁶
 20 იგი და ჯუარი გამოსახა მას³⁷ ზედა. ამისა³⁸ შემდგომად პრქუა ბერ-
 სა: „მიიღე ესე, ძმაო, და სუ ამისგან³⁹ შეუორგულეებლად“. ხოლო
 იგი, გემოჯს მხილველი მისგან, განკვრეველ იყო სიტკობებასა ზე-
 და მის წყლისასა და აღიდებდა ღმერთსა და მონასა მისსა ღირსსა⁴⁰ და-
 ვითს⁴¹, რომელიცა-ესე წყალი⁴² ვიდრე აჰამომდე⁴³ დადგრომილ არს⁴⁴, სი-
 25 ტკობებასა და გემოვნებასა ფრიალსა მქონებელი, ვიდრეღა არა რომე-
 ლი სხუაჲ წყალთაგანი⁴⁵ უტკბილეს არს ამისსა⁴⁶ და აღმოეცენების აღ-

* გამოსლ. 15, 22-25.

¹ წმიდათა O. ² ~ ლოცვითა შენითა KO. ³ რომელ LNO. ⁴ შთამოსწუეთის C, შთამოსწუეთის K, შთამოსწუეთის DEF. ⁵ კლდეს C. ⁶ + ესუა მისგან ნუუუუ BE FILM. ⁷ ესვამ მისგან O, წყურილითა და ესუა ამისგან რამეთუ EFILM. ⁸ ფრიალ-
 სა] და O. ⁹ შემეჭმ D. ¹⁰ მე—O. ¹¹ დამწარებითა O. ¹² მხალნიცა—O. ¹³ ესეცა O.
¹⁴ რომელ მისგან ირწყუებთან იგინიცა] მწეანილიცა O. ¹⁵ + და DEFILMNO. ¹⁶ მის-
 გან N. ¹⁷ + მე CKLNO. ¹⁸ + აჰა K, არიან O. ¹⁹ რათა—K. ²⁰ შინა—O. ²¹ წუთ
 ერთსა] წუთიერთა CKLN. ²² უმწარესთაგან L. ²³ მას BEFI. ²⁴ შემწყნარებელმან NO.
²⁵ + მას CKLNO. ²⁶ იესუს O. ²⁷ და—OM. ²⁸ -იგი—K. ²⁹ მერანს K. ³⁰ შეიცვა-
 ლოს CK. ³¹ სიტკობებად—O. ³² ამის C. ³³ ამისა შემდგომად+რომელი O. ³⁴ წყლითა]
 პირისპირ წლისა მისგან O. ³⁵ + ძმამან O; ~ და აკურთხა კელითა თვისითა CK.
³⁶ მის O. ³⁷ ამის C. ³⁸ ამისგანი CKLNO. მისგან M. ³⁹ ღირსსა—LM. ⁴⁰ ~ დავითს
 ღირსსა O. ⁴¹ ~ წყალი ესე CK. ⁴² ვიდრე აჰამომდე—O. ⁴³ არს] ყო O. ⁴⁴ ~ წყალ-
 თაგანი სხუაჲ O, წყალი L. ⁴⁵ მისსა CK.

გილსა მას ნიახურიცა¹, რომელი ამისვე ბერისა მიერ დათესილ² იქმნა, და³ რომელნი მიიწვივნენ⁴ ამას⁵ ადგილსა, მიიღებენ წყლისა ამისგან⁶ და თანად მხლისა⁷ ევლოვიად, რამეთუ ზამთრის და ზაფხულის მოუკლებელად იპოების ადგილსა მას ბერისასა ნიახური⁸ იგი.

10. ამას შინა რაჲ წარკდეს⁹ ჟამნი რაოდენნიმე და სავსე იყო ნავი⁵ კეთილითა ტვრთითა¹⁰, სიმდიდრესა დაულევნელსა მომღებელი¹¹ შინაგან თვისსა, და ჯერ-იყო შინაგან ნავთ-საყუდლისა¹², შორს¹³ მსოფლიოთა ღელ-ვათაგან, დაზამთრებაჲ მისი და უფროასლა ზეცისა სავანეთა მიმართ აღ-წევნაჲ, ესე იგი არს განჯსნაჲ სხეულთა მიწიერთაგან სულისა, არცაღა¹⁴ ამას უმეცარ იქმნა ღმერთ-შემოსილი ესე და ზეცისათა ღირსი სანატრე-¹⁰ლი დაეით, რამეთუ ეუწყა მას ღმრთისა მიერ¹⁵ განსლვაჲ თჳსი კორცთა-გან. მოუწოდა¹⁶ ყოველთავე მის მიერ შეკრებულთა¹⁷ ძმათა უდაბნოსა მას შინა და მამობრივ სწავლიდა¹⁸ მათ ესევეითართა მამცნებელი¹⁹: „ძმანო ჩემნო და შვილნო სულიერნო, ეჰა ესერა მე, თანამდებსა ბუნებისასა მი-მცემელი, განვალ კორცთაგან და²⁰ მიწად²¹ ბრძანებული²² მი¹ცევაღ²³ შე-¹⁵მოქმედისა მიმართ²⁴ კაცთა²⁵ განწესებულსა სრულ ვკყოფ²⁶ მსგავსად ყო-ველთასა, ხოლო თქუნ, შვილნო ჩემნო, ნუ შესძრწუნდებით²⁷ და ნუცა აღშფოთნებით²⁸, არამედ უფროასლა განმტკიცდით²⁹ და განძლიერდით და ცანთ ამოუბაჲ ესე საწუთოასა ამის დაუდგომელისა, რამეთუ ყო-ველნივე წარმავალ ვართ წერილისაებრ³⁰ და არა რომელი სოულისა ამის²⁰ მღვომად³¹ შერაცხილთაგანი³² დაადგრების; ხოლო სული, ვითარ³³ უკუ-დავებისა მიმღებელი ღმრთისაგან, საუკუნოდ დაადგრების, და გუეგულ-ეების მიღებაჲ კეთილთა გინა თუ³⁴ ბოროტთაჲ, რომელიცა³⁵ რაჲვე ვიმო-ქმედეთ³⁶ ცხოვრებასა ამას შინა. ამისთვისცა დაუცხრომელად დღე და ღამე ევედრებოდეთ³⁷ ღმერთსა³⁸, რათა მოგცეს³⁹ ძალი წინაღმდგომთა²⁵ და⁴⁰ უხილავთა მტერთა მიმართ, რომელნი მოსწრაფე არიან შებრკოლე-

¹ ნიახურიცა—M. ² დათესულ CKLN. ³ და—K. ⁴ მიიწვიან K. ⁵ მას M, ამს-ვე O. ⁶ მისგან O. ⁷ + მისგან O. ⁸ ნახური M. ⁹ წარკდენ CK. ~ წარკდეს რაჲ O. ¹⁰ ტვრთითა EM, სავსე იყო ნავი კეთილი ტვრთითა] ვითარცა ნავი აღსასე ყოველითა კეთილითა O. ¹¹ მომღებელი] მომღებელი იყო O. ¹² -საყუდელისა CEFIKMNO. ¹³ შო-რის K. ¹⁴ არცა BCDEFIKLMO. ¹⁵ ღმრთისა მიერ—I. ¹⁶ და მოუწოდა CKLNO. ¹⁷ შემოკრებულთა CK. ¹⁸ მამობრივ სწავლიდა] მამობრივი სწავლა და K. ¹⁹ მამცნო-ბელი DFMO. ²⁰ და—BFI. ²¹ + მი¹ცეულო და L. ²² მბრძანებული K. ²³ მი¹ცევაღ—L. ²⁴ მიერ CDKLNO. ²⁵ + ზედა CKLN, კაცთა] ყოველთა ზედა O. ²⁶ ყოფ K. ²⁷ შე-ძრწუნდებით M] მომედგრდებით O. ²⁸ აღშფოთნებით CDEFK, დაჯნდებით O. ²⁹ გან-მტკიცდებით K. ³⁰ + და რა რაჲ O, და არა N. ³¹ დკჳოდ K, მღვო] დ CGNO. ³² შე-მრაცხველად K. ³³ ვითარ—M] ვიდრე K. ³⁴ გინა CKLO. ³⁵ რომელნიცა LN. ³⁶ ვი-მოქმედეთ CLN ³⁷ ევედრებოდეთ O. ³⁸ უფალსა D. ³⁹ მოგცეს IO. ⁴⁰ და—K.

ბად ჩუენდა ღმრთისა მიმართთა¹ სლვათაგან, მცირედ ჟამ დაითმინეთ² კნინი³ ესე სატივიარნი და საუკუნოდ იხარებდით⁴ ტკბილთა მათ შინა განსასუენებელთა⁵ კეთილთა ნაცვალის⁶-მომცემელისა ღმრთისა მიერ⁷, რომელი მისცემს სასყიდელსა⁸ მოთმინეთა და ღირსთა თვსთა, რამეთუ
5 წერილ არს, ვითარმედ «მოთმინებთა თქუენითა მოიპოვენთ⁹ სულნი თქუენნია»¹⁰.

ამათ¹⁰ და ესევითართა¹¹ სწავლათა მიერ განმკრძალვებელი¹² ყოველთა ძმათაჲ და მღდელ-მემსხუერპლეობითა¹³ მსახურებასა სრულ ქმნად მბრძანებელი¹⁴ ეზიარა უხრწნელთა და უკუდავთა¹⁵ ჭრისტეს საიდუმლოთა — წმიდასა ჯორცსა და პატიოსანსა სისხლსა უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესსა. ამისა¹⁶ შემდგომად აღმპყრობელმან¹⁷ კელთამან¹⁸ ღმრთისა მიმართ¹⁹ და მადლობისა შემწირველმან²⁰ კელთა სამეუფოთა შეჰვედრა²¹ წმიდაჲ სული თვისი და დაუტევა²² მრავალ-მოღუაწე იგი გუამი მისი, მრავალთა შრომათა მიერ განკაფული, მიცემად მიწაჲ მიწასა, რომლისაცა²³
15 გარე-მოდგომილნი კრებულნი ძმათანი ტიროდეს საღმობიერად დაკლებისათჳს მწყემსისა მის კეთილისაგან და იტყებდეს²⁴ თავთა²⁵ თვსთა, ვითარ ოკრად²⁶ დაშთომილნი ესევითარისა მასწავლელისა და მკურნალისაგან²⁷, რომელი შემძლებელ იყო კურნებასა ორკერძოსა მინიჰებად მათდა, და ურთიერთას წინასწრობით შეემთხუეოდეს ყოველნი პატიოსანსა
20 მას სხეულსა მიღებად რომელსამე²⁸ მადლსა გამომკრთოლუარესა²⁹ მისგან.

ხოლო იყო ვინმე³⁰ მათ შორის³¹ ძმაჲ, რომელი დაკლებულ იყო ხილვად³² ნათელსა თუალითა³³ სიყრმით თვისითგან³⁴, და მიეახლა რაჲ წმიდასა მას გუამსა, მ³⁵ საკვრველი დიდებული! რამეთუ, შემთხუევასავე თანა მიემთხვა განათლებასა თუალისასა, რომლისაცა³⁶ მხილველნი აღი-
25 დებდეს საკვრველთა დიდთა³⁷ მოქმედსა ღმერთსა³⁸, რომელმან შემდგომად სიკუდილისაცა აღიდა მსახური თვისი ესევითართა მადლთა ღირს

* ლუკა 21, 19.

¹ მიმართ K. ² დაითმინეთ DEFKN. ³ კნინი C. ⁴ იხარებდეთ CNO. ⁵ განსუენებათა IM, განსუენებელთა DE. ⁶ ნაცვალის-CKMO, ნაცვალის DEF. ⁷ ღმრთისა მიერ ღმრთისა თანა O, ღმრთისაგან L. ⁸ + მწრაფლ O. ⁹ მოიპოვენ C. ¹⁰ ამით O. ¹¹ ესევითართათა O. ¹² განმაკრძალვებელი CDEFIKNO, განმაკრძალვებელი M. ¹³ მემსხუერპლეობისა NO. ¹⁴ ბრძანებელი BDFM. ¹⁵ ~ უკუდავსა და უხრწნელთა D, უკუდავთა და უხრწნელთა LNO. ¹⁶ ამისა FO. ¹⁷ ამპყრობელმან F. ¹⁸ კელთა M. ¹⁹ ღმრთისა მიმართ—M. ²⁰ და მადლობისა შემწირველმან—M. ²¹ შეჰვედრე C. ²² დაუტევე C. ²³ რომლისათჳსცა B. ²⁴ ეტლებდეს CDEFKMNO. ²⁵ თუალთა M. ²⁶ ვითარ ოკრად ობლად O. ²⁷ მასწავლელისაგან და მკურნალისა L. ²⁸ რომელსავე CKLNO. ²⁹ გამომკრთოლუარესა CDEK, გამომკრთოლუარესა LNO. ³⁰ ვინმე—O. ³¹ შინა CK. ³² ხილვად—CK. ³³ ~ თუალითა ნათელსა ხილვად O, ნათელსა თუალითა ნათლისა ნათელთასა M, თუალითასა BFIK. ³⁴ მისითგან O. ³⁵ მი LO. ³⁶ რომლისა O. ³⁷ დიდთა—O. ³⁸ + დიდებულსა O.

ქმნაო, ხოლო პატიოსანი სხელი¹ მისი² სურვილით წარმგრაგნელთა დადევს სამარხოთა მათ³ შინა⁴ ზემო ვსენებულთა⁵, რომლისაგან ვიდრე აქამომდე⁶ აღმოდის⁷ სული სულნელებისა და კურნებისა⁸ მადლი⁹ ურიცხვ, და ყოველთა, რომელთა სარწმუნოებით¹⁰ მიიღონ¹¹ მტუერი სამარხოთა მისგან¹², ექმნების მათ საკურნებელ სულისა¹³ და ვორცთა, რამეთუ ესე ვითართა მადლთა და ნიჭთა მიერ აღიდა ღმერთმან მადიდებელი თვისი.

ესევითართა საკრველებათა¹⁴ და ძალთა ნიშნებსა მიემთხვე, ვ¹⁵ კაცო ზეცისაო და ანგელოზო ქუეყანისაო, ესევითართა მადლთა მიერ განმსდიდრდი ნაცვალად მრავალთა მათ ოფლთა და შრომათა, რომელნი ღმრთისათვის დათმინენ¹⁶, რამეთუ ვორცნი განსცენ საწუთოსა ამას შინა¹⁹ იწროებათა მიმართ¹⁷ და ჭირთა და ამიერთა¹⁸ ამათ ხრწანლათა¹⁹ და²⁰ წარმავალთა²¹ მიცემითა, საუკუნოა იგი²² და უხრწნელი ნეტარება მოიყიდე და აწ იშუებ ზეცისა საეანეთა შინა წინაშე თუალთ-შეუღდამისა²³ ნათლისა დაშკვდრებული²⁴, ვინაჲ მოგუხედევდ²⁵ ჩუენ, შვილთა შენთა, რომელნი მერმეცა ღელავათა შინა²⁶ ამის სოფლისა²⁷ სამ-მოქცევითა²⁸ ვი-
ლელვებით; და იოხე²⁹ ჩუენთვის ღმრთისა³⁰ მიმართ სატყვიართა ამათ და ქუე-დამზიდველთა³¹ ვორცთა³² ზესთა³³ ქმნად³⁴, რათა განრომილნი³⁵ ოხათა შენთა მიერ მრავალ-ღონეთა და³⁶ მანქანებათა³⁷ და³⁸ საბრკეთა-
გან ბელიარისათა³⁹ ქებასა აღვაღვენდეთ ერთისა ღმრთისა მიმართ, სა-
მებისა ერთარსებისა, რამეთუ⁴⁰ მამასა⁴¹ კშუენის⁴² დიდებაჲ, პატივი²⁰
და თაყუანის-ცემაჲ დაუსაბამოჲსა თანა⁴³ ძისა და⁴⁴ ყოვლად წმიდისა სულისა აწ⁴⁵ და⁴⁶ მარადის⁴⁷ და საუკუნეთა, დაუსრულებელთა⁴⁸ საუკუნეთასა⁴⁹, ამინ.

¹ სხელისა D. ² მისისა D. პატიოსნისა სხელისა მისისა BCEFIKLMNO.

³ სამარხოთა მას CKL. ⁴ მათ შინა] შინა მას K. ⁵ დადევს სამარხოთა მათ შინა ზემო ვსენებულთა—MO, ზემო ვსენებულთა CDKE. ⁶ აქამომდის K. ⁷ ამოდის D. ⁸ კურნებათა KLN. ⁹ მადლი—CK. ¹⁰ ყოველთა რომელთა სარწმუნოებით] რომელნი O. ¹¹ მიიღებენ O. ¹² მისისაგან KLNO. ¹³ სულთა L. ¹⁴ + მიერ L. ¹⁵ ში LO. ¹⁶ დათმინენ N. ¹⁷ მიერ BEFMO. ¹⁸ ამიერთა N. ¹⁹ განხრწანლათა L. ²⁰ და—CK. ²¹ წამავალთა C. ²² იგი—O. ²³ შეუღდამისა N. ²⁴ დამკვდრებული—L. ²⁵ მოგუხედევდი O. ²⁶ წინაშე თუალთ-შეუღდამისა... ღელავათა შინა—M. ²⁷ სოფლისათა O. ²⁸ სამმოქცევითასა O. ²⁹ იოხე M. იოხენ L. ³⁰ ყოველთა O. ³¹ + ამათ CK. ³² ვორცთა] საცდურთა O. ³³ ზესთა O. ³⁴ მყვენ O. ³⁵ რათა განრომილნი] რომელნი O. ³⁶ და—EFM. ³⁷ მანქანათა LNO. ³⁸ და—CDKNO. ³⁹ ბელიარისთა CKLMN, ბელიარისთა DEF, ბელიარისთა + კსნილნი O. ⁴⁰ რომლისა მიერ BEFIM, რომელსა L. ⁴¹ მამასა—L. ⁴² შუენის CDEFLNO. ⁴³ თანა—K; ~ თანადაუსაბამოჲსა O. ⁴⁴ და—N. ⁴⁵ აწ—K. ⁴⁶ და—BF. ⁴⁷ მარადის—K. ⁴⁸ დაუსრულებელთა—I. ⁴⁹ საუკუნეთა დაუსრულებელთა საუკუნეთასა] უყუნითი უყუნისამდე O; საუკუნეთასა] საუკუნე F.

შემოსლვამან³ ამან ჟამთამან ჩუენ ზედა კეთილი ნაცვალი პირველ-
თა⁴ მათ შემოიღო და აწ ჩუენ მიერ შესხმადი ესე აღმოგვეცენა⁵ ილარიონ,
რომელი-ესე მსგავსად პირველთა მათ მამათა განბრწყინდა⁶ სათნოებითა
და მოღვაწეობითა და მათითა მით ტრფიალებითა. ქრისტეს სიყუარუ-
ლისათა აღევზნა სული მისი, ვინაცა ყოველივე შეურაცხ-ჰყო⁷, რაათა
იგი მხოლო შეიძინოს⁸, რომლითაცა მისწ[ვ]ითა⁹ მათთა მათ სათნოებათა
და სულისა მის მიერ მათისა აღესებულ იქმნა, ვითარცა ბრძნებს ვჰმა¹⁰
იგი სამეუფო და იტყვს: „რომელსა უყუარდე მე, სიტყუანი ჩემნი დაი-
მარხნეს და მამამანცა ჩემმან შეიყუაროს იგი და მივიღეთ¹¹ და სავანე¹²
მის თანა ვყოთ“¹³.

აწ უკუე რომელი ღირს იქმნეს მიმოხუევეად¹⁴ სანატრელსა მას აღ-
თქუმასა¹⁵ და თავი თვისი სავანედ მისსა მოჰმზადოს მოქალაქობისა მიერ
წმიდისა და მტკიცისა, ესევეითარი იგი სამართლად ნამდვლვე¹⁶ ღირს არს
ყოვლისა პატივისა და მრავლისა შესხმისა და უზეშთაეს არს¹⁷ კაცობ-
რივთა ქებათა და უმეტეს ძალისა ჩუენისა სიტყუათა.

გარნა ვინაფთვან¹⁸ ძალისაებრ გულს-მოღვინება¹⁹ საჰებელ არს და
შესაწყყნარებელ²⁰ ღმრთისა²¹, ვიწყო აწ და მრავლისაგან²² მცირედი მი-
ვიტხრათ, რაათა ზოგს-რაამე²³ სურვილი²⁴ მისი აღმოვიცსოთ და სულნი
სათნოების-მოყუარენი ბაძვად აღვადგინეთ.

იყო უკუე ჭეშმარიტი კაცი²⁵ ესე ღმრთისა²⁶ ნათესავით ჭართვე-
ლი, ქრისტე-ნისა მის და მართლმორწმუნისა²⁷ ქუეყანისა, რომელი-იგი,
მოვიდა რაა²⁸ მეცნიერებასა ჭეშმარიტებისასა, ჟამთა მათ ღიდისა კოს-
ტანტინესთა²⁹, რომლისა მეფობა³⁰ ღმრთისა³¹ მიერ იყო, რომელმან
იქნა ჭეშმარიტი მეუფე³², ზეცათა³³ ღმერთი მიერითვან³⁴ და ვიდრე აქა-
მომდე, არარაჲ ყოვლად შეერია ღუარძლი³⁵ წვალებისა და არცა თვნიერ³⁶

¹ ცხოვრება G. ² ახლისა DEG. ³ შემოსლვამან H. ⁴ პირველ H. ⁵ აღმოგვი-
ცენა H. ⁶ განბრწყინდა G. ⁷ შეურაცხყო ABCEH. ⁸ შეიძინოს E. ⁹ მისწვითა H.
¹⁰ ვჰმა FGH. ¹¹ მივიღეთ AC, მოვიღეთ BDEFGH. ¹² ~ მის თანა სავ ნე DEFGH.
¹³ ეყოთ CFH. ¹⁴ მიმოხუევეად EH. ¹⁵ აღთქმასა FH. ¹⁶ ნამდვლვე C, ნავდვლვე H.
¹⁷ არს—B. ¹⁸ ვინაფთვან BCEGH, ვინაფთვან F. ¹⁹ გულს-მოღვინება GH. ²⁰ + არს C.
²¹ ღმრთისა BFGH. ²² მრავლისგან G. ²³ რამე CG. ²⁴ სურვილი C. ²⁵ ~ ღმრთისა²⁶
კაცი E. ²⁶ ღმრთისა BFGH. ²⁷ მრავალ-მორწმუნისა G. ²⁸ რა FGH. ²⁹ კოსტანტინე-
თა C. ³⁰ მეფობა FGH. ³¹ ღმრთისა ABCDE. ³² მეუფე FGH. ³³ ~ ღმერთი ზეცათა E.
³⁴ მიერითვან F. ³⁵ ღუარძლი ABCDFGH. ³⁶ თვინიერ AE, თვინიერ H.

რაჲ¹ შეიწყნარა თესლი უკეთურებისაჲ, არამედ მოძღვრებისაებრ² წმიდა-
 თა³ მოციქულთა⁴ და ღმერთშემოსილთა მამათაჲსა უპყრიეს მართალი სარ-
 წმუნოებაჲ⁵ და აღიარებს სამებასა წმიდასა⁶ ერთარსებით და სამგვამოვ-
 ნებით⁷, მამასა ძით და სულით წმიდითურთ⁸ თაყუანისცემულსა⁹, და
 რამეთუ ფრიად ბრწყინვალედ და შეუნიერად¹⁰ ჰქადაგებს¹¹ შეურევნელობა-
 5 სა მას სამთა გუამთასა და განუყოფელობასა მას ერთისა ბუნებისასა,
 სამებასა აღიდებს ერთარსებით და ერთარსებასა სამებით, ერთარსება-
 ს¹² სამ-ბრწყინვალეებით და სამებასა ერთუფლებით, ერთსა არსებასა,
 ერთსა ძალსა, ერთსა მეუფებასა¹³.

ეგრეთვე კუალად ღმრთივ¹⁴-შუენიერად¹⁵ აღიარებს გამოუთქმელსა¹⁶
 მას საიდუმლოსა მხოლოდ-შობილისა ძისა¹⁶ ღმრთისასა¹⁷, ჩუენთვის და
 ჩუენისა ცხორებისათვის¹⁸ განკაცებასა უთესლოდ წმიდისაგან ღმრთის-
 მშობელისა და მარადის ჰალწულისა მარიამისგან და [220] ვითარ¹⁹ მშობე-
 ლი თვისი უხრწნელად²⁰ დაიცვა.

ერთ გუამად²¹ იცნობს ჭრისტესა ორითა ბუნებითა სრულითა და¹⁵
 აღიარებს ორთა ბუნებათა ჭრისტესთა, ორთა ნებათა და ორთა საქმეთა,
 ურთიერთას²² გუამითა²³ შეერთებულთა, ხოლო ბუნებითა²⁴ განყოფილ-
 თა²⁵, და იცნობს მას ვნებულად ჯორცითა, ვინაჲთგან²⁶ მოემშობა და მო-
 ეწყურა და დაშურა²⁷, და ჯუარცმაჲ²⁸ და სიკუდილი²⁹ ნებსით³⁰ თავს-იდ-
 ვა, ხოლო უვნებულად ღმრთეებითა³¹ და უკუდავად³². და რამეთუ ხრწნი-
 20 ლებაჲცა იგი ჯორცთა³³ მისთაჲ უხრწნელება³⁴ გარდაცვალა³⁵ და ზეცად³⁶
 აღიყვანა³⁷ და მარჯუენით მამისა დასუა³⁸, რომლითა მოვიდეს კუალად
 განკითხვად³⁹ ცხოველთა და მკუდართა⁴⁰.

ამის უკუე ესევითარისაგან ნათესავისა ღმრთის-მოყვარისა⁴¹ და
 ჰეშმარიტად ძირისა კეთილისა კეთილიცა ნამდვლვე⁴² აღმოსცენდა ნაყო-
 25 ფი, რომელი სულნელება⁴³ ფშოდა ღმრთის-მსახურებისასა და იქმნა

1 რა G. 2 მოძღვრებისაებრ GH. 3 წმიდათა H. 4 მოციქულთასა C. 5 სარწმუნ-
 ეობა FGH. 6 წმიდასა—C, ~ წმიდასა სამებასა E, წმიდასა H. 7 სამგვამოვნებით H.
 სამგვამოვნებით D. 8 წმიდითურთ H. 9 თაყუანისცემულსა AB, თაყუანისცემულსა
 FGH, თაყუანისცემუსა B. 10 შეუნიერად H. 11 ჰქადაგებს F. 12 ერთარსებასა სამ-ბრწყინ-
 ვალეებით—BDEFGH. 13 მეუფებასა B. 14 ღვთივ H. 15 შეუნიერად H. 16 უფლისა H.
 17 ღმრთისა GH. 18 ცხოვრებისათვის ABFGH. 19 ვითარცა C. 20 უცნელად C. 21 ერთ
 გუამად CH, ერთბამად F. 22 ურთიერთ არს F. 23 გუამითა ბუნებითა DEFG, გუამი-
 თა C. 24 ბუნებითა გუამითა D, გუამითა EG. 25 ხოლო ბუნებითა განყოფილთა—F.
 26 ვინაჲგან F. 27 დაშურა FH. 28 ჯვარცმა AFH, 29 სიკუდილი H. 30 ნებსით CH.
 31 ღმრთეებითა G, ღვთაებითა H. 32 უკუდავად GH. 33 ჯორცითა მისითა AC. 34 უხ-
 რწნელად E. 35 გარდაიცვალა DG, გარდაცვალა FH. 36 ზეცას E. 37 აღიყვანა C.
 38 დასუა FH. 39 განკითხვად A. 40 მკუდართა H. 41 მოყვარისა FGH. 42 ნამდვილ-
 ვად H. 43 სურნელება BH, სუნნელება CDE, სუნნელება F.

14. აგიოგრაფიული ძეგლები, III.

ყოვლითურთ ყუაილ¹ სათნობათა საკვრველი² ესე ილარიონ. ხოლო იყო ნეტარი იგი სამთავროსაგან კახეთისა, შშობელთაგან დიდებულთა და წარჩინებულთა და სიმდიდრითა³ გარდარეულთა. ხოლო მამა⁴ მისი მკედართმფლობელი იყო და ახოვან⁵ ბრძოლათა⁶ შინა. ხოლო უფროსლა იყო⁷ განშუენებულ⁸ მოქალაქობითა კეთილითა და უბრალოთა ცხოვრებითა⁹. ვერეთვე კუალად დედა¹⁰ მისი მოსწრაფე იყო შეწყენარებად უცხოთა¹¹ და მოლუაწებად გლახაკთა და მჭურვალე ლოცვასა და ვედრებასა მარადის ღმრთისა¹² მიმართ.

ამათ უკუე ღმრთის-მოყუარეთა¹³ კაცთაგან იშვა რტოა¹⁴ ესე ღმრთის-
 10 მსახურებისაჲ და მსგავსად სამოელისა¹⁵ პირველ შშობასავე შეწირული ღმრთისაჲ¹⁶. ხოლო ილარიონ უწოდეს მას სახელი¹⁷ შემსგავსებულებითა საქმეთათა, რომელი მხიარულებად ითარგმანების¹⁸ ელენთა¹⁹ ენასა. და საბანელსა მას შინა წმიდისა²⁰ ნათლის-ღებისა²¹ წმიდა²² ყვეს²³, რომლისა მიერ მოივლინა მადლი სულისა წმიდისა²⁴ მდიდრად მის ზედა, რამე-
 15 თუ პოვა²⁵ სული ყრმისაჲ მის ღირსი²⁶ შეწყენარებად ბრწყინვალეებასა მას²⁷ თვისსა²⁸. ხოლო იქმნა რაჲ²⁹ იგი ექუსის³⁰ წლის³¹, მიეცა სწავლად საღმრთოთა³² წერილთა მღუღელსა³³ ვისმე, მოხუცებულსა ფრიად და სათნოებითა შემკულსა³⁴. ხოლო ყრმამან მან სიმახვლითა³⁵ გონებისაჲთა და სიმდიდრითა სათნოებისაჲთა მცირედსა ეამსა დაისწავა ყოველივე ძ[ვ]უელი³⁶
 20 და ახალი წერილი, ვიდრემდის დაუკრდა ყოველთა, რომელნი ხედვდეს³⁷ და რომელთა ესმოდა სიბრძნე იგი და სიმკვრცბლე³⁸ ყრმისა მის და კუალად შემკულებაჲ³⁹ იგი და დაწყენარებულებაჲ⁴⁰ წესისა⁴¹ მისისაჲ და ყოვლისავე მიმართ სათნოებისა წარმართებაჲ⁴².

ზედაჲს⁴³ ზედა მივალნ უკუე ბერისა მამა⁴⁴ ყრმისა მის⁴⁵ მოხილ-
 25 ვად ძისა თვისისა⁴⁶, ვინათგან⁴⁷ არა შორს იყო სავანისაგან⁴⁸ მათისა, ვინაჲცა⁴⁹ იწყო თავსა შორის თვისსა⁵⁰ განზრახვად⁵¹ ზრახვასა⁵² კეთილსა და

1 ყუაილ CEFH. 2 საკვირველი H. 3 სიმდიდრითა AD; 4 მამა EFGH. 5 ახოვანი E. 6 ბრძოლასა E. 7 + იგი DEFGH. 8 განშუენებულ FH. 9 ცხოვრებითა ABC FGH. 10 უცხოთა D. 11 ღმრთისა ACDE. 12 ღმრთის-მოყუარეთა GH. 13 რტოა F. 14 სამოელისა EFH. 15 ღმრთისა FGH. 16 სახელ H. 17 ითარგმანების C. 18 ელენთა F. 19 წმიდისა H. 20 ნათლისღებისა C. 21 წმიდა ABCDEG, წმიდა H. 22 ყვეს AC. 23 ყუეს F, ყვეს H. 24 წმიდისა H. 25 პოვა FH. 26 ღირს E. 27 მის G. 28 თვისსა ღმრთისისა F. 29 რა FGH. 30 ექუსის F, ექუსისა H. 31 წლისა H. 32 საღმრთოთა FH. 33 საღმრთოთა G. 34 მღუღელსა GH, მღუღელსა BC. 35 შემკობილსა F. 36 სიმახვლითა H. 37 ძველი CFH. 38 ზედვდეს ABCE, ჰხედ იდეს DFG. 39 სიმკვირცბლე H. 40 შემკულება FGH. 41 დაწყენარებულება FGH. 42 წესისა—C. 43 წარმართება FGH. 44 ზედსა H. 45 მამა CDEFGH. 46 მის—F. 47 თვისისა H. 48 ვინათგან BDEGH, ვინაღან F. 49 სავანისგან C. 48 ვინაჲცა BCDEFGH. 49 თვისა E, თვისისა H. 50 განზრახვად ABC. 51 ზრახვასა AC.

საქართველო
საქართველო

ჯეროვანსა¹, რაჲთა ადგილსა მას მონასტერი აღაშენოს და შევილი² თვისი³ ძღუნად⁴ მომნიკებელისა⁵ ღმრთისა შეწიროს⁶, ვითარცა პირველ შობისა-
ვე აღთქმულ⁷ იყო. განზრახვას⁸ ამას სათნოსა მეყსეულად⁹ შეუდგა საქმე
ქებული და მსწრაფლ აღაშენა ეკლესია¹⁰ და სენაკები და შეკრიბნა მო-
ნაზონნი რიცხვით¹¹ ათექუსმეტნი¹², და წინამძღურად¹³ განუჩინა მათ
პირველ კსენებული¹⁴ იგი მღვდელი¹⁵, რომელი-იგი პირველითგან¹⁶ სახი-
თა მით¹⁷ მოლუაწეთაჲთა მოსილ იყო და შეპრთო¹⁸ ძე თვისი¹⁹ რიცხუსა²⁰
მას მოლუაწეთასა და შეპმოსა²¹ მას სახე მონაზონებისაჲ, ხოლო ყრმაჲ²²
იგი ნეტარი სიხარულითა დიდითა მოუვდა სახესა მას, ვითარცა-იგი
ოდესმე ისაკ²³ აბრაჰამს²⁴ მამათ-მთავარსა, რომელი-იგი მორჩილ ექმნა²⁵ 10
სიკუდილსა²⁶ კელთადა²⁷ მამისა თვისისათა²⁸.

აღასრულეს უკუე დღესასწაული დიდი მამა-ღედათა ყრმისათა და
ქმნეს²⁹ სიხარული არამცირედი დღესა მას და სიმრავლე საკმართაჲ და
სიმძიმე³⁰ საფასეთაჲ მოქენეთა განუყვეს და ესრეთ საგენი ნუგეშინის-ცე-
მითა წარვიდეს³¹ სახედ³² თვისად. 15

ხოლო მიერიტვან³³ უმეტესითა სურვილითა³⁴ შევილისა³⁵ თვისისაჲთა³⁶
აღგზნენს³⁷ შობებლნი ყრმისანი, ვინაჲცა³⁸ არა დასცხრებოდეს სამარა-
დისოდ მისლვად³⁹ მონასტრად, რამეთუ სავანედ მათდა წარყვანებად მი-
სა⁴⁰ ვერ შემძლებელ⁴¹ იყვნეს⁴², ვინაჲთგან⁴³ არა ერჩდა მათ. ხოლო სა-
ცხარსა⁴⁴ მას მონაზონთასა ყოველსავე დაუკლებულად მისცემდეს და ევედ- 20
რებოდეს მას, რაჲთა არა უტეონ⁴⁵ ყრმასა მას ფიცხლად მოლუაწებად.

გარნა საღმრთოსა⁴⁶ ილარიონს⁴⁷ ყოვლითურთ ქრისტესა სუროდა
და მიმთხვევად⁴⁸ მისსა⁴⁹ მოსწრაფე იყო და მისთა მათ ბრძანებათა იწურთი-
და⁵⁰ მარადის, ვითარმედ: „რომელსა უყუარდეს მამაჲ⁵¹ ა[221] უღედაჲ უფ-
როს⁵² ჩემსა, იგი არა არს ჩემდა ღირს“. ამის მიზეზისათჳს უმძიმნ ზედაჲს- 25
ზედა მისლვაჲ⁵⁴ იგი შობებლთაჲ⁵⁵, ნუუკუე დამაზრწვეელ ექმნენ⁵⁶ მას

¹ საქეროვანსაჲ AE, ჯეროვანსა BDF, საქეროვანსა C. ² შევილი ABC. ³ თვისი H.
⁴ ძღუნად FGH. ⁵ მომნიკებლისა C. ⁶ შესწიროს FH. ⁷ აღთქმულ DF. ⁸ განზრახუ-
სა AC. ⁹ მეყსეულად FH. ¹⁰ ეკლესიაჲ CFGH. ¹¹ რიცხვით FH. ¹² ათექუსმეტნი FH.
¹³ წინამძღურად BGH. ¹⁴ კსენებული H. ¹⁵ მღვდელი GH. ¹⁶ პირველითგან F. ¹⁷ მის AE.
¹⁸ მით E. ¹⁹ შერთო EH. ²⁰ თვისი H. ²¹ რიცხვსა FGH. ²² ყრმა CH. ²³ ისაკ ACDEFG,
²⁴ აბრაჰამს H. ²⁵ იქმნა ABCDEGH. ²⁶ სიკუდილსა H. ²⁷ კელთაჲთა C.
²⁸ მისისათა H. ²⁹ ქმნეს F. ³⁰ სიმძიმედ FH. ³¹ წარვიდეს AC.
³² სახედ FGH. ³³ მიერიტვან F. ³⁴ სურვილითა AC. ³⁵ შევილი ACE. ³⁶ თვისისათა H.
³⁷ აღგზნენს DEFGH. ³⁸ ვინაჲცა ABCDEGH. ³⁹ მისლვად FH. ⁴⁰ მისსა CF. ⁴¹ შეძ-
ლებელ B. ⁴² იყვნეს ABC. ⁴³ ვინაჲთგან F. ⁴⁴ საცხარსა FG. ⁴⁵ უტეონ H. ⁴⁶ საღმრთო-
სა FH, საღმრთოსა G. ⁴⁷ ილარიონ E. ⁴⁸ მიმთხვევად H. ⁴⁹ მისსა DGH, მისდა E.
⁵⁰ იწურთიდა H. ⁵¹ მამა BCDEFGH. ⁵² უფროს ABCDEF. ⁵³ ზედაჲს FH. ⁵⁴ მისუ-
ლად A, მისლა FH. ⁵⁵ შობებლთა C. ⁵⁶ ექმნენ C.

გზას მას¹ ღმრთის-მსახურებისასა, რომლისათვისცა, იქმნა რაჲ² იგი ათე-
ქუსმეტის³ წლის⁴, განეშორა მიერ და მოლუაწეთა მათ თანა მამათა
მიიწია, რომელნი მკვდრ⁵ იყვნეს⁶ უდაბნოსა გარესჯისასა, ხოლო⁷ ადგილი
იგი უდაბნო და ყოვლითურთ განშორებული⁸ სოფლისაგან⁹, ფიცხელი
ფრიად და უნუგეშინისცემო, სადა-იგი არცა თუ¹⁰ ყოვლად სენაკებსა¹¹
5 აშენებენ¹² მუნ მყოფნი იგი მოლუაწენი, არამედ ქუაბთა¹³ შინა და ნაპ-
რალთა¹⁴ კლდეთასა¹⁵ მკვდრ¹⁶ არიან¹⁷. არა თუ ოდენ გემოთაგან და სა-
შუებელთა¹⁸ სოფლისათა განუშორებიან თავნი თვისნი¹⁹, არამედ თვით²⁰
საკვიროსა მისგანცა კორცთა საკმრისა²¹, რომელ არს პური და წყალი,
10 ფრიად ნაკლულევან არიან²² და უნუგეშინისცემო.

ამათ თანა უკუე მიიწია წმიდაჲ²³ ილარიონ და ქუაბი²⁴ რაჲმე²⁵
პოვა მკირე, რომელსა შინა დაემკვდრა, ვითარცა ოქრომჭმნილთა შინა
ტაძართა, და სამარადისოდ ზრახვითა²⁶ ღმრთისაჲთა²⁷ რბილთა²⁸ უცონელად
სარბიელსა მას მოლუაწებისასა და შეპკრებდა²⁹ მრავალ-სასყიდლისა მას³⁰
15 სიმდიდრესა სათნოებისასა.

ვინაჲცა პოვნა³¹ ქუაბსა³² მას შინა მახლობელსა თვისსა³³ კაცნი მო-
ლუაწენი, ჯუარცუმულნი³⁴ სიკუდილისაგან³⁵ და საჭმეთა მისთა, რომელთა-
ცა ახოვნად კორცნი სულსა დაუმორჩილნეს, ამათ ჰბაძვიდა³⁶ დიდი³⁷
იგი და წარკლამად მათდა მოსწრაფე იყო, რამეთუ აღევზნა სული მისი
20 შურიტა საღმრთოჲთა³⁸ და, ძალითი ძალად³⁹ რაჲ⁴⁰ აღვიდოდა, დაუსრუ-
ლებულ ექმნა⁴¹ აღსლვაჲ⁴² იგი კეთილისაჲ⁴³, რომლისათვისცა⁴⁴ შემდგომად
მკირედთა⁴⁵ ეამთა ყოველთაჲე წარჰკდა⁴⁶ უზესთაჲს⁴⁷ კაცთასა მოლუაწე-
ბითა, ლოცვითა⁴⁸ სამარადისოჲთა, მღვდარებითა⁴⁹ მიმღვითა, მალლითა
მით ხედვითა⁵⁰ გონებისაჲთა და დაწყნარებითა⁵¹ და წადიერად⁵² ფსალმუ-
25 ნებითა, მარადის აღმომდინარითა მით წყაროჲთა ცრემლთაჲთა, ზედგო-
მითა⁵³ ღამე ყოველ მიუღრეკელად. ამას ყოველსა ზედა მდაბალ იყო სუ-

1 გზას მას—E. 2 რა FGH. 3 ათექსმეტის F. 4 წლისა H. 5 მკვდრ AH.
6 იყვნეს ABCDG. 7 + ამის AC. 8 + იოს BDH. + იყო G. 9 სოფლისაგან G. 10 არა
თუ BDEFGH. 11 სენაკსა C. 12 აშენებნ ABCDEFG. 13 ქუაბთა B, ქუაბთა H. 14 ნაპყრ-
ალთა DG. 15 კლდისათა E. 16 მკვდრ H. 17 არნ F. 18 საშუებელთა F. 19 თვისნი H.
20 თვით H. 21 საკმრისა C, სახმრისა F. 22 არნ BDFG. 23 წმიდა F, წმიდა H. 24 ქუ-
აბი BH. 25 რაჲ G, რაჲ D, ~ ჰპოვა რაჲმე მკირე FH. 26 ზრახვითა CF, ზრახვითა A.
27 ღმრთისათა BEFGH. 28 ჰრბილთა F. 29 შეიკრებდა F. 30 მის FG. 31 ჰპოვნა FH,
იპოვნა AC. 32 ქუაბსა B. 33 თვისსა H. 34 ჰვარცუმულნი FH. 35 სიკუდილისაგან H.
36 ჰბაძვიდა ABF, ბაძვიდა C, ჰბაძვიდა D. 37 დიდაჲ B. 38 საღმრთოთა EH, საღ-
მთოთა F, საღთოთა G. 39 ძალიდ C. 40 რა FGH. 41 იქმნა BDEFGH. 42 აღსლვა H.
43 კეთილისა BCDEFGH. 44 რომლისათვის H, რომლისათვის F. 45 მკირედთა A. 46 წა-
რკდა BCEFGH. 47 უზესთაჲს F. 48 ლოცვითა A. 49 მღვდარებითა H. 50 ხედვითა AC.
51 დაწყნარებით CDEG. 52 წესიერად AC. 53 ზედგომითა A.

ლითა, მშვიდ¹ გულითა და წრფელ გონებითა და სახიერ² სახითა³, მხნელ გულის[ვ]კმის-ყოფითა და მკურვალე⁵ აღსრულებად ყოველთავე მცნებათა ღმრთისათა⁶. ხოლო უმეტესადლა მოწყულულ იყო სიყუარულითა ღმრთისათა⁷ და ტკბილითა მით ისრითა განწონილ იქმნა სული მისი და შეკრულ განუქსნელითა⁸ მით საკრველითა⁹ ტრფიალებისათა¹⁰ ღმრთისათა¹¹, რომლისათვისცა აღსრულებოდა მის ზედა მაცხოვრისა იგი ბრძანება¹², ვითარმედ: „შეიყუარო უფალი, ღმერთი შენი, ყოვლითა გულითა შენითა და ყოვლითა სულითა შენითა და ყოვლითა გონებითა შენითა“. და ესე ზომისაებრ არა იქმნების, არამედ ყოვლითურთ მოკრძალებითა¹³ ძალთა მათ სულისათა და რაჲთა არაარაჲს მიმართ ყოვლადვე წარმავლთაგანი-10 სა იყოს მიდრეკილ, არამედ, რაჲთა შემსჭვალულ¹⁴ იყოს შიშა ოდენ და სურვილსა¹⁵ დამბადებელისასა. ამით შინა უკუე გონიერთა სულისა მოქმედებათა ღმრთის-მოყუარე ესე კაცი კეთილად განშუენდებოდა. და თუ ვითარ ანუ ოდეს და სადა და რაოდენ¹⁶ ჯერ-არს ურთიერთას¹⁷ შეზავებდ ჭუენიერებისა მათისა და ყოველთავე მათ ნასხამთა¹⁸ და შენადგამ-15 თა¹⁹, საკრველსა²⁰ აღასრულებდა შეწყობასა, ხოლო მოსწრაფება²¹ მისი ერთი²² იყო, რაჲთა ყოველივე ცხოვრება²³ მისი იყოს ნებისაებრ ღმრთისა და არა წინააღმდეგომ მცნებათა მისთა²⁴.

ხოლო საზრდელი მისი²⁵ არნ²⁶ პური²⁷ და ოსპნი, დამბალი²⁸ წყლითა, და ველური მხალი, რაოდენი²⁹ რაჲ³⁰ იპოვებოდა³¹ კმელსა მას უდაბ-20 ნოსა და უმიწოსა. და ესევეითარ რაოდენ³²-იგი ბუნება³³ ეძიებდა, არამედ რაოდენ³⁴-იგი³⁵ კმა³⁶ იყო დამჭირვად შეუღლებისა³⁷ მის კორცთაჲსა სულსა³⁸ თანა, ესრეთ უკუე ნაკლულევენ იყო კორცთა საკმართა³⁹ და უნუგეშინისცემო, გარნა სულითა არა ესრეთ, არამედ წინაუგემო, რამეთუ ზრდინ მას მარადის უზუებით და ჰფუფუნებ⁴⁰ დღე და ღამე. და იწურ-25 თინ⁴¹ შჯულსა⁴² უფლისასა მიმდემად ოდესმე⁴³ და სამღდელოთა⁴⁴ მათ

1 მშვიდ H. 2 სრიერ B. 3 სიტყვითა DG. 4 მახვილ H. 5 მკურვალე B. 6 ღმრთისათა] უფლისათა FGH. 7 ღმრთისათა] უფლისათა FGH. 8 განუქსნელითა H. 9 საკრველითა H. 10 ტრფიალებითა ABCDFH, ტრფიალობითა G. 11 ღმრთისათა B; უფლისათა FGH. 12 ბრძანება FGH. 13 მოკრძალებითა AC. 14 შემსჭვალულ BCEFH, შემჭვალულ DG. 15 სურვლსა AC. 16 რაოდენ ABCDE. 17 ურთიერთარს FH. 18 ნასხამთა ABCD. 19 შენადგამთა DG. 20 საკრველთა E, საკვირველსა H. 21 მოსწრაფება FGH. 22 ერთი H. 23 ცხოვრება FGH. 24 ამისთა AC. 25 მისნი DG. 26 არიან DEG. 27 პურნი BDEFGH. 28 დამბალნი F. 29 რაოდენ F, რაოდენი ABCDE. 30 რა GH. 31 იპოვებოდა CDEFGH. 32 რაოდენ ABCDE. 33 ბუნება FGH. 34 რაოდენ ABCDE. 35 იგი—F. 36 კმა B. 37 შეუღლებისა G. 38 სულსა F. 39 საკმართა BDEFGH. 40 ფუფუნებ DEFG. 41 იწურთინ FH. 42 სჯულსა CE FH. 43 ოდესმე AC. 44 სამღდელოთა... საღმრთოთა—BDE, ~ საღმთოთა მათ წერილთა სამღდელოთა FH, სამღდელოთა DFG.

მიერ¹ წერილთა² საღმრთოთა³ ირწყვებინ⁴ ყოვლადვე, რომლისათვისცა გამოჩნდა⁵ ხე დანერგულ⁶ თანა-წარსადინელსა მას საღმრთოთა⁷ წერილთასა, რომელმან გამოსცა ნაყოფი კეთილი ნამდვლვე⁸ ჟამსა თვისსა⁹, სულნელი¹⁰ ფრიად და მრავალ-სახე.

5 ამით შინა უკუე და ესევეითართა [222] განათლდებოდა, ვითარცა ვარსკვლავი¹¹ რაჲმე მადლოსა, ყოვლად ბრწყინვალე, რომელი შუენიერთა მათ ელვათა სიტკბოებისათა განუტევებდა¹², ვინაჲცა განცხადნა იგი და არა დაფარულ იქმნა, დაღათუ¹³ იგი დაფარვად მოსწრაფე იყო. რამეთუ განითქუა¹⁴ ჰამბავი¹⁵ მისი¹⁶ ყოველსა¹⁷ მას ქუეყანასა და სანახებთა¹⁸ მისთა¹⁹. და იწყეს მიერთვან²⁰ მისლვად²¹ მისსა შორიელთა და მახლობელთა და თვით²² უღაბნოსა მისცა მოღუაწეთა, და აღივსებოდეს სარგებელითა მდიდრად აღმომდინარისა მისგან წყაროსა მოძღურებათასა. მრავალნი უკუე მოვიდოდეს შორთაგან²³ ქუეყანათა, ვითარცა ვთქუ²⁴, და ვითარცა სულნელეზასა²⁵ ზედა მიპრონთასა²⁶ შეკრებოდეს

10 და²⁷ მის თანა²⁸ ყოფად ევედრებოდეს, რაჲთა მის მიერ განისწავლნენ და სულითა განიწუართნენ²⁹ საცხოვრებელად³⁰.

გარნა ნეტარსა მას ვინაჲთგან³¹ უყუარდა მყუდროჲ იგი და უღელვოჲ³² დაყულებაჲ³³, დაადგრა³⁴ მარტოებით ყოველთა მათ ათისა წლისა ჟამთა მცირესა მას შინა ქუაბსა³⁵ და არცა ერთი ვინ უტევა ყოვლადვე

20 ყოფად მის თანა³⁶, ვინაჲთგან³⁷ უკუე სათნოებისა მოყუარეთა ვიეთმე განამრავლეს ვედრებაჲ³⁸ მისა³⁹ მიმართ და აძულებდეს უნებლიეთ მორჩილებად მისა⁴⁰, დაჰმორჩილა⁴¹ ნეტარი იგი არა ნებსით⁴², არამედ მცნებისა მისთვის, რომელ⁴³ იტყვს⁴⁴, ვითარმედ: „ნუ ეძიებთ თავისასა⁴⁵, ხოლო არამედ მოყუისისასა⁴⁶“, ვინაჲცა მიერთვან⁴⁷ შეიწყნარნა⁴⁸ თვსთა

25 მიერ მოსრულნი, რომელთა რიცხვ⁴⁹ აღვილოდა⁵⁰ ვიდრე ათერთმეტადმდე და ასწავებდა მათ ზეცისასა მას⁵¹ და ანგელოზებრისა⁵² მოქალაქობასა და

1 მიერ—G. 2 წერილთაჲ ACE. 3 საღმრთოთა ABCDF, სამლოთოთა F. 4 ირწყვებინ ABCDEFG. 5 გამოჩნდა D, გამოჩნდა FH. 6 დანერგული E. 7 სამლოთოთა FH. 8 ნამდვლვე C, ნამდვილვე H. 9 თვისსა CDEH. 10 სულნელი C, სუნელი FH. 11 ვარსკვლავი H. 12 განუტევებდა E. 13 დაღათუ C. 14 განითქვა H. 15 ამბავი H. 16 მის A. 17 ყოველსა მას—DEFGH. 18 სანახებთა E, სანახებთა G. 19 მისსა E. 20 მიერთვან F. 21 მისლვად FH. 22 თვით H. 23 შორითგან CG. 24 ვთქუ FH. 25 სულნელეზასა FH. 26 მიპრონთასა EH. 27 და მის თანა ყოფად ევედრებოდეს—DG. 28 მისთანა F. 29 განიწუართნენ ABCFH, განიწუართნეს B. 30 საცხოვრებელად ABDEFGH. 31 ვინაჲთგან BCDEGH, ვინაჲგან F. 32 უღელვა DG. 33 დაყულება FGH. 34 დაადგრაჲ A. 35 ქუაბსა BH. 36 მისთანა F. 37 ვინაჲთგან CDEGH, ვინაჲგან F. 38 ევედრება FGH. 39 მისსა F. 40 მისსა AB CDFGH. 41 დამორჩილა CE, დაუმორჩილა FH. 42 ნებსით C. 43 რომელი FH. 44 იტყვის H. 45 თავისისასა C. 46 მოყუისისასა E, მოყუისისასა FGH. 47 მიერთვან F. 48 შეიწყნარა E. 49 რიცხვი FH. 50 აღვილოდა AB. 51 მათ C. 52 ანგელოზებრისა ACH.

გზასა მას უძღუებოდა, მიმყვანებელსა¹ ღმრთისსა², რამეთუ მრავალისა³ მისგან გამოცდილებისა და უღარეს ბუნებათა მოღუაწეებისა ისწავა განკითხვა⁴ სულთაჲ მალალი. და უკუეთუ რამე მოიწიის⁵ ვისმე ზედა წყლულებაჲ⁶ სულისაჲ⁷ წინაღმდგომისაგან⁸, ვითარცა მრავალ-გზის შეემთხუევის⁹ მალე-მსრბოლთა, მკურნალ არნ¹⁰ მათდა, კელოვან და გამოცდილ. ⁵

მოვიდოდეს ძმანი იგი მარადღე¹¹ და გამოუცხადებდეს გულის-სიტყუათა თვისთა, ზოლო მშვიდი¹² იგი¹³ და ტკბილი მამა¹⁴ თუთიულსა¹⁵ მათგანსა¹⁶ მისცემნ [V] წამალსა მას¹⁷ საკურნებელსა, რომელი-იგი გამოცდილებისაგან და გულისკმის-ყოფისა და მრავლისა მისგან განკითხვისა¹⁸ დაეუნჯა თავსა შორის¹⁹ თვისსა, ეგრეთვე კულად ჰმოდღურიდა²⁰ მათ და ¹⁰ ასწავებდა, რაჲთა²¹ მოიგონ სარწმუნოებაჲ²² და სიმდაბლე და განკუეთაჲ²³ ნებისა²⁴ თვისისაჲ, კსენებაჲ²⁵ სიკედლილისაჲ²⁶ სამარადისოჲ და შიში მოუთმენელთა მათ სატანჯველთაჲ²⁷, რომელსა²⁸ ცოდვილნი²⁹ საწყალობელად გლახ³⁰ თავთა თვისთა განუშადებენ და რაჲთა³¹ სუროდის³² სასუფეველისათვის და გამოუთქმელთა მათ კეთილთა, რომელნი³³ მართალთა ¹⁵ თვის განჰმზადა³⁴ ღმერთმან³⁵, ამას ზედა ამცნებდა მარადის, რაჲთა³⁶ არა განუსუენებდენ³⁷ თავთა თვისთა, არამედ რაჲთა³⁸ შრომითა და მოღუაწეებითა დაიმონებდენ კორცთა თვისთა და რაჲთა იქმოდინ კელთ-საქმარსა, რომლისა მიერ განილიოს სიმკურვალისა კერძი და ადვილ იქმნეს სიტყუსა³⁹ ღმრთისა შესვლად⁴⁰ გულთა შინა მათთა და გონებათა. ²⁰

ესრეთ უკუე სწავლითა მით მამისაჲთა ძმანი იგი განათლდებოდეს⁴¹ და ბაძვად⁴² მოძღურისა⁴³ მის სახიერისა⁴⁴ მოსწრაფე იყვენს⁴⁵ და ვითარცა კეთილნი მკედარნი, გულსმოღვინოდ შედგომილნი მკედართ-მპყრობნი, დაუსრულად უხილავთა; მათ განეწყუებოდეს⁴⁶, რამეთუ შეიჭურნეს ახოვნად საჭურველითა მით მონაზონებისაჲთა, რომელ არს სიმდაბლე, გან- ²⁵ კითხვა⁴⁷, მორჩილება⁴⁸, კსენებაჲ⁴⁹ სიკედლილისაჲ⁵⁰, სიმრავლე ცრემლთაჲ,

¹ მიმყვანებელსა ACG. ² ღმრთისა H. ³ მრავლისა BFGH. ⁴ განკითხვა AC. ⁵ ~ მოიწიის რამე D, მოიწიის რამე G, მოიწიის ADF, მოიწივის FG. ⁶ წყლულება FGH. ⁷ სულისა BDEFGH. ⁸ წინაღმდგომისაგან A. ⁹ შეემთხუევის H. ¹⁰ არიან C. ¹¹ მარადღე G. ¹² მშვიდი FGH. ¹³ იგი—F. ¹⁴ მამა CDEFGH. ¹⁵ თითოეულსა BCD, თუთიულსა FG, თუთიულსა H. ¹⁶ მადგანსა F. ¹⁷ მას—BDEFGH. ¹⁸ განკითხვისა BD EF. ¹⁹ თს E. ²⁰ მოძღურიდა C, მოძღვირდა FH, ჰმოდღარი და G. ²¹ რაჲთა—B. ²² სარწმუნოება FGH. ²³ განკუეთა H. ²⁴ ნებისა D. ²⁵ კსენება FG, ხსენება H. ²⁶ სიკედლილისა H. ²⁷ სატანჯველთა AEG, ტანჯვათა E. ²⁸ რომელნი E. ²⁹ ცოდვილნი CG. ³⁰ გლახაჲ DGH. ³¹ რაჲთა FG. ³² სუროდისთა F. ³³ რომელი ABCDFGH. ³⁴ განმზადა CF, განმზადნა E. ³⁵ ღმერთმან—E. ³⁶ რაჲთა FG. ³⁷ განუსუენებდენ FH. ³⁸ რაჲთა FG. ³⁹ სიტყვა FH. ⁴⁰ ~ შესვლად FH. ⁴¹ განათლდებოდენ ABCDGH, განათლებდენ F. ⁴² ბაძვად AD. ⁴³ მოძღურისა FGH. ⁴⁴ სწრაჲსა E. ⁴⁵ იყვენს ABC. ⁴⁶ განეწყუებოდეს B, განეწყუებოდეს DGH, განეწყუებოდეს ACE. ⁴⁷ განკითხვა AC. ⁴⁸ მორჩილება GH. ⁴⁹ კსენება FG, ხსენება H. ⁵⁰ სიკედლილისა ACDEFG, სიკედლისა H.

ლოცვა¹ წარუტყუენელი², სიყუარული ღმრთისა³ მიმართ და მოყუ-
სისა⁴ და სხუა⁵ ესევეთარი მწყობრი იგი სათნოებათაჲ, რომელნი ფრთო-
ვან ჰყოფენ⁶ სულსა.

ვინაჲთავან⁷ სახელი წმიდისა მის⁸ განითქვა⁹ ყოველსა მას ქუეყანა-
სა, ეპისკოპოსი¹⁰ ვინმე მახლობელთაგან სამთავროთა, კაცი წმიდაჲ¹¹ და
წინაწარმხედველობისა¹² მადლსა ღირსქმნილი, მოვიდა მისა¹³, რამეთუ
ესმოდა ყოველთაგან სათნოებაჲ¹⁴ კაცისა მის და გულსაცე იქმნა ღმრთი-
სა მიერ, ვითარმედ უმეტეს თქმულთასა არს ჰეშმარიტებაჲ¹⁵, და იხილა
რაჲ¹⁶ ესე, სურვილით¹⁷ და მოწლედ მოიკითხა¹⁸ იგი სიყუარულითა
საღმრთოთა¹⁹ და აღივსო იგი მრავლითა სარგებელითა კეთილისა
მისგან და სულიერისა უბნობისა და ჰრქუა²⁰ მას: „ვჰმადლობ²¹
ღმერთსა, შეილო²² ილარიონ, რამეთუ²³ ისმინა²⁴ ვჰა²⁵ ვედრებისა [223]
ჩემისაჲ და არა დამაგლო ცოდვილი²⁶ ესე პატრონისისა²⁷ ხილვისა²⁸ შენი-
სა, არამედ გვედრები შენ²⁹, ღმრთისა³⁰ მიერ³¹ მოცემულითა ჩემდა³²

კელმწიფებითა გამცნებ, რაჲთა ერთი სათხოველი ჩემი აღასრულო და
კელთაგან სიმდაბლისა ჩემისათა შეიწყნარო კურთხევაჲ³³ მღვდელობისა³⁴.
ხოლო რომელი-იგი ყოვლადვე ევლტოდა სენსა მას ურჩებისასა,
დაემორჩილა³⁵ აქაცა ბრძანებასა მას³⁶ მღუდელთ³⁷-მოძღურისასა³⁸, და-
ლაკათუ ფრიად მძიმე უჩნდა შესლვად³⁹ უღელსა მას მღვდელობისასა⁴⁰
და იწიწვოდა⁴¹. აღჰმართა⁴² უკუე საკურთხეველი მღვდელთ-მოძღუარმან⁴³
ქუაბსა⁴⁴ მას შინა და განწმიდა⁴⁵ იგი და აკურთხა საღმრთოჲ⁴⁶ ილარიონ
დიაკონად⁴⁷, და ხვალისა⁴⁸ დღე სრულ-ყო⁴⁹ იგი ხუცად, და იხილა⁵⁰ ეპის-
კოპოსმან⁵¹ ჟამსა კელთ-დასხმისა⁵² მისისასა⁵³ მადლი სულისა წმიდისაჲ,
გარდამოსრული მის ზედა და⁵⁴ დადგრომილი თავსა ზედა⁵⁵ წმიდისასა⁵⁶.

1 ლოცვა DFH, ლოცვა G. 2 წარუტყუენელი AD, წარუტყუენელი ABC, წარ-
უტყუენელი EFH. 3 ღმრთისაჲ ACDE, 4 მოყუისა CFH. 5 სხუა FGH. 6 ჰყოფენ AC,
ყოფენ E. 7 ვინადგან F, ვინათგან GH. 8 მის—B. 9 განითქვა FH. 10 ეპისკოპოსი CDE,
ეფისკოპოსი H, ეპისკოპოსი G. 11 წმიდა F, წმიდა H. 12 წინაწარმხედველობისა FGH.
13 მისა F. 14 სათნოება FGH. 15 ჰეშმარიტება FGH. 16 რა FGH. 17 სურვილით C-
სურვილით მოიკითხა და მოწლედ E. 18 მოიკითხა G. 19 საღმრთოთა EG, სამლოთო-
თა FH. 20 ჰრქუა H. 21 ვჰმადლობ CDEFGH. 22 შელო ABC. 23 რამეთუ რაჲთა ABD
EH, რაჲთა G. 24 ისმინო BCDEGH. 25 ვჰა CFGH. 26 ცოდვილი A. 27 ~ პატრონისისა
პირისა შენისა ხილვისა F. 28 ხილვისა A. 29 შენდა AC. 30 ღმრთისაჲ ABCDE. 31 მიერ-
ითა FH. 32 ჩემდა—BDEFGH. 33 კურთხევა BEGH. 34 მღვდელობისა G, მღვდ-
ლობისა H. 35 დაემორჩილა A. 36 მას მის G. 37 მღვდელთ GH, მღუდელ F.
38 მოძღურისასა მთავრისასა FG, მოძღვრისასა H. 39 შესლვად FH. 40 მღვდლობისა-
სა BDE. მღვდელობისასა F, მღვდელობისასა GH. 41 იწიწვოდა FH. 42 აღმართა
BCEFGH. 43 მღვდელთ-მოძღუარმან მღვდელთ-მთავარმან F. 44 ქუაბსა BH. 45 განს-
წმიდა F, განსწმიდა H. 46 საღმრთო G, სამლოთო FH. 47 დიაკონად B. 48 ხვალისა A.
49 სრულ-ყო FH. 50 იხილა A. 51 ეპისკოპოსმან CDE, ეპისკოპოსმან G, ეფისკოპო-
სმან H. 52 კელ-დასხმისა AC, კელ-დასხმისა DGH. 53 მისისა G. 54 და—BE. 55 ზე-
და C. 56 წმიდისასა H.

და ესე არა თუ მარტოდ ოდენ¹ ეპისკოპოსმან² იხილა, არამედ ძმათაც, რომელნი ამით ესევეითართა³ ხილვათა⁴ ღირს⁵ იქმნეს⁶ ხილვად, განცხადებულად იხილეს თუალითა⁷ მით სულისაჲთა⁸, და იხილეს რაჲ⁹ საკვრველებაჲ¹⁰ ხილულითაცა¹¹ თუალითა¹², აღიდებდეს ღმერთსა.

კულად-იქცა მღვდელთ-მოძღვარი¹³ იგი სამწყსოდვე¹⁴ თვსად და 5 მიუთხრა ყოველსა ერსა წარმატებაჲ¹⁵ იგი კაცისა ღმრთისაჲ¹⁶. ხოლო სანატრელმან ილარიონ, მიიღო რაჲ¹⁷ პატივი მღვდლობისაჲ¹⁸, მიზეზად უმეტესთა ლუაწლთა¹⁹ შეკმზადა²⁰ იგი და წარემატებოდა უმეტეს და უმეტეს²¹ სათნოებითა²², ვიდრეა რომელნი ხედვიდეს²³, აღიდებდეს ღმერთსა სიტყვისაებრ²⁴ სახარებისა, რომელი იტყვის²⁵, ვითარმედ: „ესრეთ ბრწყინვედინ²⁶ ნათელი თქუენი²⁷ წინაშე კაცთა, რაჲთა²⁸ იხილნენ²⁹ საქმენი თქუენნი კეთილნი და აღიდებდენ მამასა თქუენსა ზეცათსა“.

ესმოდა რაჲ³⁰ ესე შორიელთა და მახლობელთა, მოვიდოდეს მისსა³¹ და საკვრველებისა³² მის ზედა ჰყოფდეს ხილვასა მისსა. მრავალნი უკუე ვედრებოდეს მას ყოფად მის თანა უდაბნოსა მას შინა და სუროდა³³ 15 მათ ამისთვის, ვიდრე პალატთა შინა სამეფოთა³⁴ წინაშე მეფისა შუებად.

ხედვიდა³⁵ რაჲ³⁶ თავსა თვსსა პატივცემულად ჰეშმარიტი იგი კაცი ღმრთისაჲ³⁷, და რამეთუ სარბიელი იგი დაყ[ვ]ულებისა და მარტოებისა³⁸ დაეხრწევის, გამოარჩია³⁹ ძმაჲ ერთი, რომელი სხუათა⁴⁰ მათ ჰმატდა⁴¹ სიტყვთ⁴² და საქმით და განგებაჲ⁴³ მონასტრისაჲ არწმუნა მას. ხოლო იგი 20 თავადი ერთისა თანა მოწაფისა⁴⁴ გამოვიდა მიერ თაყუანის-ცემისათჳს⁴⁵ წმიდათა ადგილთასა და გზასა მის⁴⁶, იერუსალიმად⁴⁷ მიმყვანებელსა⁴⁸, გულს-მოდგინედ შეუდგა და ილოცვიდა⁴⁹ წარმართებად სრბასა მას კეთილსა და იტყოდა: „მიძლოდე მე, უფალო, გზათა შენთა და ვიდოდე⁵⁰ მე ჰეშმარიტებითა⁵¹ შენითა⁵²“.

1 ოდენ—BDEFGH. 2 ეპისკოპოსმან CE, ეფისკოპოსმან AH, ებისკოპოსმან DG. 3 ესევეითართა AC. 4 ხილვათა—E. 5 ~ ხილვად ღირს იქმნეს E. 6 იქმნეს ABCDFH. 7 თუალითა GH. 8 სულისათა AC. 9 რა FGH. 10 საკვრველება FG, საკვირველება H. 11 ხილულითაცა E. 12 თუალითა—E, თვალითა GH. 13 მღვდელთ-მოძღვარი GH, მღვდელთ-მთავარი F. 14 სამწყსოდ E. 15 წარმატება B, წარმატება DFGH. 16 ღმრთისა BFGH. 17 რა FGH. 18 მღვდლობისა F, მღვდლობისა GH. 19 ლუაწლთა FGH. 20 შეკმზადა CEFH. 21 + და უმეტეს C. 22 სათნოებათა H. 23 ხედვდეს BDE, ჰხედვიდეს F. 24 სიტყვისაებრ F. 25 იტყვის F. 26 ბრწყინვიდინ G. 27 თქუენი F. 28 რათა FG. 29 იხილნენ H. 30 რა FGH. 31 მისა H. 32 საკვირველებისა H. 33 და სუროდა მათ—C, სსუროდა F. 34 სამეფოთა FG. 35 ხედვდა ABC, ჰხედვიდა F. 36 რა FGH. 37 ღმრთისა BFGH. 38 და მარტოებისა—E, მარტოებისა BDFGH. 39 გამოარჩია CE. 40 სხვათა FGH. 41 ჰმატდა FH. 42 სიტყვით FH. 43 განგება FGH. 44 + თანა C. 45 თაყუანის-ცემისათჳს FGH. 46 მას—DG. 47 იერუსალიმად FH. 48 მიმყვანებელსა A. 49 ილოცვდა A. 50 ვიდოდი BDEGH. 51 ჰეშმარიტებით A. 52 შენითა D.

- და ვითარცა მიიწია საღმრთოა¹ იგი მღვდელი² ასურასტანად, სლვასა³ მას შინა მოუყდეს მას⁴ არაბნი, რომელნი ავაზაკობად გამოსრულ იყვნეს⁵, იჯადეს⁶ მახვლები⁷ მათი და აღიხუნეს⁸ კელნი მათნი უკეთურნი და დათხევად სისხლისა⁹ უბრალოასა სურვიელ¹⁰ იყვნეს¹¹. არამედ მარჯუენე¹² იგი საღმრთოა¹³ მსწრაფლ გარდამოვდა¹⁴ კსნისათჳს¹⁵ მონისა თჳსისა, რამეთუ ზე რაჲ¹⁶ აღიპყრნეს¹⁷ კელნი თჳსნი ბილწთა მათ, რათამცა¹⁸ სცეს¹⁹ მახვლითა²⁰ ღირსსა²¹ მას ყოვლისა პატივისასა, მეყსეულად²² დაადგრეს²³ კელნი მათნი განკმელად და მარჯუენენი მათნი დაშთეს ჰაერთა შინა.
- 10 ხოლო კაცი იგი ღმრთისაჲ²⁴ მოწაფითურთ ვიღოდა სრბასა თჳსსა უვნებელი და განიცდიდა წინაშე თუალთა²⁵ მისთა მისაგებულსა მას ცოდვილთასა²⁶, ხოლო მკლველნი²⁷ იგი, მგლოვარენი განსაცდელისა მისთჳს მოწვეწულისა²⁸ მათ ზედა, მიუღგეს²⁹ მას, ევედრებოდეს მას³⁰ ტირილით და შეუვრდებოდეს განკსნად კრულებისა მის მათისა და მოღებად
- 15 ლხინებისა ტანჯვისა³¹ მისგან და გულსავსე³² ჰყოფდეს მას და ფიცით აღუთჳმბიდეს, რათა³³ არაოდეს მიეახლნენ³⁴ მონაზონსა ყოვლადვე. და წარვლეს³⁵ ამას შინა ხუთი ოდენ³⁶ სტადიონი და³⁷ ზე აქუნდეს³⁸ კელნი მათნი წუდილითა³⁹ მახვლითა⁴⁰, შეეწყალნეს იგინი მამასა მას წყალობისასა, მიიქცა მათდა და სასწაული ჯუარისაჲ⁴¹ გამოსახა განკმელთა მათ
- 20 მარჯუენეთა მათთა ზედა, და მეყსეულად⁴² განიკსნეს⁴³ საკრველთაგან⁴⁴ და ბუნებისათვე⁴⁵ წესსა კუალად-ევგნეს, რომლისათჳსცა ჰმადლობდეს⁴⁶ მას. და სრბით მიისწრაფდეს⁴⁷ სავანედ თჳსად და მოართუეს⁴⁸ პური და ფინიკი, და შიშმან შეიპყრნა იგინი უ[224]ცხოსა მას ზედა სასწაულსა და მრავალთა სხუათა⁴⁹ მიუთხრობდეს ამას და კაცად ღმრთისად⁵⁰ უწოდ-
- 25 დეს⁵¹ მას⁵². ხოლო ერთი არაბთა მათგანი წარჰყვა⁵³ თანა⁵⁴, ვიდრე მთადმღე თაბორისა და უჩუენებნ მათ გზასა და ყოველსავე რას⁵⁵ ჰმსახურებდა⁵⁶.

¹ სამლოი FH, სალოი G. ² მღვდელი F, მღველი GH. ³ სლვასა H. ⁴ მას—BDFGH. ⁵ იყვნეს AB. ⁶ იჯადე C, იხადეს F. ⁷ მახვლი BEG, მახვილი FH. ⁸ აღიხუნეს H. ⁹ სისხლსა E. ¹⁰ სურვიელ A. ¹¹ იყვნეს ABC. ¹² მარჯუენე G, მარჯვენე H. ¹³ სამლოი FH, საღმრთო G. ¹⁴ გარდამოვდა H. ¹⁵ კსნისათჳს H. ¹⁶ რა FG. ¹⁷ აღიპყრეს E. ¹⁸ რათამცა FGH. ¹⁹ სცეს F. ²⁰ მახვლითა CDEFH. ²¹ ჰირსსა G. ²² მეყსეულად FGH. ²³ დაადგრეს FH. ²⁴ ღმრთისა BFGH. ²⁵ თუალთა GH. ²⁶ ცოდვილთასა A. ²⁷ მკლველი F, მკლველი H. ²⁸ მოწვეწულისა FG. ²⁹ მიუღგეს მისღვედეს F. ³⁰ მას ტირილით—F. ³¹ ტანჯვას AC. ³² გულსავსე C. ³³ რათა FG. ³⁴ მიახლნენ CG. ³⁵ წარვლეს A. ³⁶ ოდენი F. ³⁷ და—BDEFG. ³⁸ აქუნდეს H. ³⁹ წუდილითა H. ⁴⁰ მახვილითა H. ⁴¹ ჯუარისა BFG, ჯვარისა H. ⁴² მეყსეულად FH. ⁴³ მეყსეულად G. ⁴⁴ განიკსნეს DEG, განიხსნეს FH. ⁴⁵ საკრველთაგან H. ⁴⁶ ბუნებისათვე DG. ⁴⁷ მადლობდეს CFH. ⁴⁸ მიისწრაფოდეს ABD. ⁴⁹ მოართუეს BDEFG. ⁵⁰ სხუათა FGH. ⁵¹ ღმრთისად ABCE. ⁵² უწოდდეს ზადოდეს C. ⁵³ მასჳე E. ⁵⁴ წარყვა CH. ⁵⁵ თანა—EFGH. ⁵⁶ რაჲს ABCDEF. ⁵⁶ მსახურებდა EFH.

არამედ კეთილმან¹ ილარიონ მთაჲ იგი თაბორისა და სხუანთ იგი წმიდანი² ადგილნი მოილოცნა და მიერ მოვიდა წმიდალ³ ქალაქად იერუსალმად⁴, და მოკვლნა⁵ და მოილოცნა⁶ ყოველნივე იგი თაყუანის-საცემელნი ადგილნი და წმიდასა⁷ მას წმიდათასა⁸ თაყუანის-სცა⁹. მერმე განვიდა¹⁰ ლავრასა წმიდისა¹¹ საბაჲსსა¹² და მცირედნი რამე¹³ დღენი¹⁴ დაყვნა¹⁵ უკუანასკნელნი¹⁶ და¹⁷ ძმაჲ იგი, რომელი თანა ჰყვა¹⁸, დაუტევა მუნ მამასა¹⁹ თანა და თვთ უდაბნოთა მათ შთავიდა იორდანისათა და ქუაბსა²⁰ მას მიემთხვა²¹, სადა-იგი ელია თეზბიტელი პირველ და უკუანასკნელ მკვდრ²² იყო იოანე, წინამორბედი და ნათლისმცემელი ქრისტესი. შევიდა მას შინა და მხიარულ იქმნა სულითა და წამა²³ და თქუა²⁴,¹⁹ ვითარმედ წამის-ყოფითა ზეგარდამოათა მიემთხვა²⁵ იგი ქუაბსა²⁶ მას, რომელსაცა შინა დაემკვდრა²⁷. და ყოვლისა ქუეყნიერისა ზრუნვისაგან²⁸ წმიდა²⁹ ჰყო სული თვისი და განეშორა ყოვლისაგანვე³¹ კაცთა თანა-ქცევისა და ყოვლითურთ შემსჭულა³² თავი თვისი მერმეთა მათ კეთილთა, და მხოლოჲ³³ მხოლოსა³⁴ შეეყო ღმერთსა ლოცვისა³⁵ მიერ და მალღისა მის¹⁵ გონებისა ხედვისა³⁶, რამეთუ დაფარულ იქმნა იგი ქუაბსა³⁷ მას შინა. და რაჲთურთით³⁸ არავინ არნ³⁹ ყოვლადვე მიმავალ მისსა⁴⁰ და არცა ყოვლადვე მიართუამნ⁴¹ საზრდელსა რას⁴², ანუ თუ ეზიარებინ მას საჭმარსა⁴³ კორცთასა, არამედ თივათა მიერ იზრდებინ უდაბნოასათა, და ესეცა ფრიად ნაკლულევანად⁴⁴ აქუნდა⁴⁵, გარნა ვინაჲთვან⁴⁶ საწერტელითა⁴⁷ მით მოწყულულ იყო ქრისტეს სიყუარულისაჲთა⁴⁸, ადვილად⁴⁹ მოითმენდა ჭირთა მათ და შრომათა უდაბნოასათა ქუმეტეს სხუათა გემოვნებასა⁵⁰.

ესევეითარი უკუე ლუაწლი მოილუაწა ქუაბსა⁵¹ მას შინა, უცხოჲ რამე⁵² და საკვრველი⁵³ და უაღრეს ბუნებისაგან⁵⁴ კაცთაჲსა, ჟამთა ათმუღმეტისა⁵⁵ წლისათა.

25

1 + მან BCDEFGH. 2 წმინდანი H. 3 წმინდად H. 4 იმწმად C, იერუსალიმად FGH. 5 მოკვლნა CEFH. 6 თაყუანისცემელნი B, თაყუანისსაცემელნი FGH. 7 წმინდასა H. 8 წმინდათასა H. 9 თაყუანისცა CDE, თაყუანისცა GH. 10 განვდა ABC. 11 წმინდისა H. 12 საბასა E, საბასსა FGH. 13 რამე GH. 14 დღენი—ABC. 15 დაუენა ABCDG, დაჰყვნა FH. 16 უკუანასკნელ BDEFGH. 17 და—E. 18 ჰყვა AC. 19 მამისა G. 20 ქუაბსა BH, ქუასა E. 21 მიემთხვია H. 22 მკვიდრ H. 23 მსწამა F, სწამა H. 24 მსთქუა F, სთქუა H. 25 მიემთხვია GH. 26 ქუაბსა H. 27 დაემკვიდრა H. 28 ზრუნვათაგან B. 29 წმიდაჲ ABCE. 30 ყო ABCDE. 31 ყრისგანვე C. 32 შემსჭულაჲ C, შემსჭულა DE, შემსჭულა GH. 33 მხოლო ABDEGH. 34 მხოლოჲსა D, მხოლოსა—F. 35 ლოცვა A. 36 ხედვისა AC. 37 ქუაბსა BH. 38 რათურთით CG, რაჲთურთ F. 39 არიან AC. 40 მისა E. 41 მიართუამნ CDEGH. 42 რასამე F, რასა ABCDE. 43 სახმარისა F. 44 ნაკლულევანად E. 45 აქუნდა H. 46 ვინაჲთვან EGH, ვინაღვან F. 47 საწერტელითა D. 48 სიყუარულითა G. 49 ადვილად AC. 50 გემოვნებათასა F. 51 ქუაბსა BH. 52 რამე G. 53 საკვირველი H. 54 ბუნებისა EF. 55 ათმუღმეტისა BDEG, ათჩვიდმეტისა H.

შემდგომად ამისა¹ იხილა ჩუენებით² [v] ძილსა შინა³ კაცი ვინმე ბრწყინვალე და საშინელი, რომელი უბრძანებდა⁴ და ეტყოდა, ვითარმედ: „მწრაფლ აღდგე⁵, ილარიონ, და წარვედ ქუეყანად⁶ შობისა შენისა, რამეთუ სათნო ეყო ღმერთსა დიდად მშობელი შენი და ილოცა⁷ ლოცვა⁸ ესრეთ, რაათა⁹ არა⁹ განვიღეს¹⁰ გორცთაგან და სოფლისა¹¹, ვიდრე არა გიხილოს შენ, ძე თჳსი. აწ უკუე კართა ზედა მოახლებულ არს აღსასრული მისი. ამისთჳს გიბრძანებს შენ, რომელმან იგი ყჳს¹² ნება¹³ მოშიშთა მისთაჲ უფალმან, რაათა¹⁴ წარხვდე¹⁵ მისა¹⁶ და განწესებული მის ზედა აღსასრულო და პატივით დაჰკრძალო¹⁷ მერმე კუალად იწყო მოქალაქობად, ვითარცა უფალმან და მეუფემან ყოველთამან გიბრძანოს.“

განიღჳდა რაჲ¹⁸ მძინარებისაგან, განიზრახვიდა ჩუენებისა მისთჳს, რამეთუ უყუარდა მას¹⁹ დადგრომაჲ ქუაბსა²⁰ მას შინა, ვიდრე უკუანასკნელად²¹ აღმოფშვნიდმდე²², რამეთუ სიფიცხლე ადგილისაჲ²³ და კაცთაგან მიუვალობაჲ²⁴ საცხოვრებელად²⁵ თჳსად²⁶ შეერაცხა. გარნა დალაკათუ ესე²⁷ მას ესრეთ აქუნდა²⁸, რამედ განგებულება²⁹ ღმრთისა³⁰ სხუებრ³¹ განაგებდა, რამეთუ მომავალსა მას ღამესა ხედვიდა³² თავსა თჳსსა აღსრულად³³ მთად ზეთისხილთა და იხილა წმიდაჲ³⁴ დედოფალი ღმრთისმშობელი, მჯღომარე დიდებითა³⁵ გამოუთქმელითა³⁶ და ათნი ვინმე კაცი, ბრწყინვალედ მოსილნი, მღვდომარე იყვნეს³⁷ წინაშე მისსა, და უბრძანა მოწოდებად³⁸ ილარიონისსა³⁹ და იგივე ბრძანება⁴⁰ უბრძანა მას, ვითარმედ: „სწრაფით აღსრულე, რომელი წარსრულსა მას ღამესა გებრძანა⁴¹ ჩუენებით⁴² ანგელოზისა მიერ“. მოეგო რაჲ⁴³ თავსა თჳსსა ილარიონ, თქუა⁴⁴ ესრეთ⁴⁵, ვითარმედ: „იყავნ ნება⁴⁶ უფლისაჲ⁴⁷ აღდგა⁴⁸ უკუე მიერ და თავი თჳსი ღამე ყოველ ლოცვად მისცა და ევედრებოდა ღმერთსა ცრემლითა მკურვალითა, რაათა⁴⁹ მიუდრეკელად დაიცვას იგი გზისა მისგან, რომელი მიიყვანებს ცხოვრებად⁵⁰.

1 ამისა ABCDFG. 2 ჩუენებით FGH. 3 შინა—C. 4 უბრძანებდა A. 5 აღსდგე BFH. 6 ქუეყანად ქალაქად BDEFGH. 7 ლოცვაჲ BCE. 8 რაათა FG. 9 არა ადრე H. 10 განვიღეს AC. 11 სოფლისაჲ DG. 12 ყვის BDEG, ჰყვის FH. 13 ნება FGH. 14 რაათა FG. 15 წარხვდე ADFGH, წარვედ C. 16 მისსა F. 17 დაკრძალო CDG. 18 რა FGH. 19 მას—BDEFGH. 20 ქუაბსა H. 21 უკანასკნელად H. 22 აღმოფშვნიდმდე CD. 23 + ამის F. 24 მიუვალობა G, მიუვალობა H. 25 საცხოვრებელად ABDEFH. 26 თჳსსა E. 27 ესე—E. 28 აქუნდა H. 29 განგებულება FGH. 30 ღმრთისა GH. 31 სხუებრ C, სხუებრ E, სხუებრ FH. 32 ხედვიდა AC, ხედვიდა F. 33 აღსასრულად G. 34 წმიდა FG, წმიდა H. 35 დიდებითა A. 36 გამოუთქმელითა B. 37 იყვნეს BC. 38 მოწოდება E. 39 ილარიონისა F, ილარიონისი E. 40 ბრძანება FGH. 41 ებრძანა E. 42 ჩუენებით—E. 43 რა FGH. 44 მსთქუა F, სთქუა H. 45 ესრეთ C. 46 ნება FGH. 47 უფლისა BFGH. 48 აღსდგა FH. 49 რაათა FG. 50 ცხოვრებად FGH.

გამოვიდა განთიად მიერ ქუაბით¹ და აღვიდა² წმინდა³ ქალაქად და თაყუანის-სცა⁴ წმინდას⁵ მას საფლავსა და ემთხვა⁶ თხემისა ადგილსა, სადა-იგი ჩუენთს⁷ და ჩუენისა⁸ ცხორებისათს⁹ უენებელმან მან იენო ჳორციტა. და ესე ყოველნი¹⁰ რაჲ მოვლნა¹¹ და შილოცნა, (იყო სრბად გზასა მას ბრძანებულსა¹² მისსა¹³ და შემდგომად არამცირედთა[225] დღე-თა მიიწია მამულსა თვსსა¹⁴ და პოვა¹⁵, რამეთუ¹⁶ მამა¹⁷ და ძმა მისი აღსრულებულ იყენეს¹⁸, ხოლო დედა მისი ჳერეთ ცოცხალ¹⁹ იყო ერთი-სა თანა დისა მისისა, რომელთა იხილეს რაჲ²⁰ სასურველი იგი მითი, აღ-სებულ იქმნეს²¹ ცრემლითა და გამოუთქმელითა სიხარულითა და მოწ-ლით²² სურვილითა ამბორს-უყვეს²³ ჳელთა და ფერჳთა მისთა.

პრჳქუა²⁴ მას დედამან მისმან: „შვილო²⁵ საყუარელო, შვილო²⁶ სა-სურველო, ვინაჲთგან²⁷ არა უგულებელს-ყენა²⁸ უფალმან ცრემლნი ჩემ-ნი, არამედ ღირს მყო სიცოცხლესა ჩემსა ხილვად პატოისნისა სახისა შენისა, ამიერითგან²⁹ უტუე, ვითარცა სათნო არს შენდა, ვერცა³⁰ განაგე ჩუენთს³¹, რამეთუ საჳმარი³² და სიმდიდრე ჩუენი³³ ღმერთსა³⁴ მიუჳყარ³⁵ და ჩუენ სახე მოლუაწითაჲ შეგუმოსე³⁶ და დაყუდება³⁷ და სინანული ცოდ-ვითა³⁸ ჩუენთაჲ გუასწივე³⁹, რაჲთა⁴⁰ ჩუენცა ვცხონდეთ⁴¹ შენ მიერ, ვი-თარცა სხუანი მრავალნი შესწირენ ღმრთისა⁴².

აღშენებულ იქმნა სულითა⁴³ ღირსი იგი თქმულთა ამთ ჳედა და სახლი იგი ქალწულთა⁴⁴ მონასტრად შეცვალა⁴⁵ და შემზადა⁴⁶ და დედა⁴⁷ და⁴⁸ და⁴⁹ თვისი მას⁵⁰ შინა აღკვეცნა⁵¹ და (შეჳმოსნა⁵² სახე⁵³ მონაზონე-ბისა⁵⁴ და დაადგრა მცირედთა⁵⁵ დღეთა მათ თანა და დედაჲ, თვისი წინა-შე ღმრთისა⁵⁶, ღირსივე ღმრთისა⁵⁷, წარგზავნა, რომელმანცა⁵⁸ მჳჯლო-ბით⁵⁹ დაიძინა. ხოლო საღმრთომან⁶⁰ ილარიონ ღირსად შემურნა⁶¹ ჳორ-ცინი ღირსისა მის დედაკაცისანი და მიწისაგან მოცემულნი⁶² იგი მიწასვე⁶³ მიუძღუანა⁶⁴, ხოლო სული მისი სასუფეველსა⁶⁵ ცათასა⁶⁶ შეეწყნარა⁶⁷.

1 ქუაბით BDH, ქუაბითა A. 2 აღვიდა AC. 3 წმინდად H. 4 თაყუანისსცა ACD, თაყუანისცა FGH. 5 წმინდას H. 6 ემთხვია AH. 7 ჩუენთის H. 8 ჩუენისა FH. 9 ცხო-რებისათს FGH. 10 ~ რაჲ ყოველნი D, რა ყოველნი G, რა FH. 11 მოჳკლნა DG. 12 ბრძანებასა C. 13 მის BDEFGH, მისდა C. 14 თვისსა AH. 15 პოვა FH. 16 რა-მეთუ რა H. 17 მამა DEFGH. 18 იყენეს ABC. 19 ცოცხალი DG. 20 რა FGH. 21 იქმ-ნეს BFH. 22 მოწლითა BDEFGH. 23 უყვეს C. 24 პრჳქუა H. 25 შვილო ABCEG. 26 შვილო ABCE. 27 ვინაჲთგან BCDE, ვინაჲგან F. 28 ჳვენა FH. 29 ამიერიგან F. 30 ვერცა ABDFGH. 31 ჩუენთს E. 32 საჳმარი F. 33 ჩუენ C. 34 ღმრთისა G. 35 შე-გუმოსე F, შეგუმოსე H. 36 დაყუდება FGH. 37 ცოდვითა G. 38 გუასწივე FH. 39 რაჲთა FG. 40 ვცხონდეთ H. 41 სულითა A. 42 ქალწულთაჲ—C. 43 შეცვალა FGH. 44 შე-ჳმზადა A. 45 და—E. 46 და H. 47 მათ C. 48 აღკვეცნა H. 49 შემოსნა CEH, შემო-სა F. 50 სახე—AC. 51 მონაზონებისა BCDEFG, მონაზონობისა G. 52 მცირეთა B, მცირედთაჲ AB. 53 ღმრთისაჲ BCDE. 54 ღმრთისა GH. 55 რომელიცა AC. 56 მჳვილო-ბით GH. 57 საღმრთომან G, სამღმრთომან H. 58 შემურნა G. 59 [მოცემულნი] მოხმულნი AC. 60 მიწასვე H. 61 მიუძღუანა BE, მიუძღუანა CFH. 62 სასუფეველსა ABD. 63 ცა-თასა A. 64 შეიწყნარა CD.

ამისა შემდგომად დაჲ თჳსი ღირსთა ქალწულთა მიუთუალა და სმ-
მდიდრე ყოველი გლახაკთა განუყო, ხოლო თჳთ მიიღო რამე¹ დაშთო-
მილთაგანი საკმართაჲ და კუალად უდაბნოდ გარეშეისა² მივიდა³, სადა-
იგი დაეტევნეს ძმანი პირველ, ხოლო წმიდისა⁴ მამისა დავითის სამარ-
5 ტლოსა შინა ეკლესიალ⁵ შექმნა⁶ და შეწირა⁷ საკმარი⁸, რაოდენი⁹ იბოვა
მის შორის, რომლისათჳსცა მოვიდოდეს მისსა¹⁰ დღითი¹¹-დღე სიმრავლე
ერისაჲ, რამეთუ უწოდდეს წყარონი იგი მადლთა მისთანი სულთა¹² მათ
სათნოების-მოყუარეთა, ვითარცა ირემთა სულიერთა სურინ¹³ მათ წყალ-
თა მათ სულისათა. სხუათა კუალად საფასეთა სიმრავლესა არამცირედ-
10 სა [V] მიიღებდეს¹⁴ და დასდებდეს ფერტა¹⁵ თანა წმიდისათა¹⁶.

არამედ უკეთური იგი მტერი ჭეშმარიტებისაჲ და მბრძოლი¹⁷ წმი-
დათაჲ¹⁸ ვერ თავს-იღებდა ხილვად კეთილთა¹⁹ მათ²⁰ საქმეთა²¹, ილარიონ-
ნის მიერ აღსრულებულთა, რომლისათჳსცა აღუდგინა მას განსაცდელი²²
დაზრწევად. საქმესა მას, საყუარელსა²³ ღმრთისასა²⁴, აზნობდა იგი, რამე-
15 თუ მოუტდა ღედის ძმასა წმიდისასა და აზრახა²⁵ ბრძოლაჲ²⁶ მართლისა
მის, დაღაცათუ მასვე ზედა შეიმუსრნეს ღონენი მისნი, ვითარცა-ესე რაჲ
სიტყუამან²⁷ გამოაჩინოს, რამეთუ ერჩდა კაცი იგი ზრახვასა²⁸ მას²⁹ მტე-
რისასა³⁰, ვითარცა ძლიერი რეცა და შემძლებელი. და აჲ ესერა³¹ აღი-
ხუნა³² მკვდარნი და მივიდა მონასტრად, წმიდისა³³ მიერ³⁴ შენებულსა,
20 რაჲთამცა³⁵ დაწუა³⁶ იგი და იავარ-ყო³⁷, და იტყოდა, ვითარმედ: „ჩემდა
უფროსდა ჯერ-არს დაპყრობად ყოველი სმდიდრე ღისა ჩემისაჲ“.

ხოლო ძმათა მათ აუწყეს ესე ყოველი სანატრელსა მას მამასა,
რამეთუ³⁸ თქმისა³⁹ მისთჳს შეძრწუნებულ⁴⁰ იყვნეს⁴¹. ჰრქუა⁴² მათ მონა-
მან ღმრთისამან⁴³ ილარიონ: „შეუშფოთებულად⁴⁴ იყვენით⁴⁵, ძმანო, და
25 შეუძრწუნებელ და კაცად-კაციდი თქუენი შეუღდგინ საქმესა თჳსსა განწე-
სებულსა, რამეთუ, უკუეთუ⁴⁶ გარეშე ქრისტეს ნებისა არს ჩუენ⁴⁷ მიერ

¹ რაჲ D, რა G. ² გარეშეისა BCDEFGH. ³ მივიდა F. ⁴ წმიდისა H. ⁵ ეკ-
კლესიალ FGH. ⁶ განაგო BDEFGH. ⁷ შესწირა FH. ⁸ საკმარი F. ⁹ რაოდენი ABDE-
¹⁰ მისა H. ¹¹ ~ სიმრავლე ერისა დღითი დღე BDFGH, სიმრავლე ერისა დღე და ღ-
მე E. ¹² საღმრთოათა AC. ¹³ სსურინ F. ¹⁴ მიიღებდეს G. ¹⁵ კორტთა B. ¹⁶ წმიდისა-
თა H. ¹⁷ მბრძოლი მოძულე E. ¹⁸ წმიდათა H. ¹⁹ კეთილსა E. ²⁰ მას E. ²¹ საქმე-
სა E. ²² განმცდელი DEFG. ²³ საყუარელსა G. ²⁴ ღმრთისა A, ღმრთისაჲსა C. ²⁵ და
დაზრახა E, და დაზრახა BDFG. ²⁶ ბრძოლა BDEFGH. ²⁷ სიტყუამან C, სიტყუამან
FH. ²⁸ ზრახვისა BCDEF. ²⁹ მას—F. ³⁰ მტერისაჲ C. ³¹ ესერაჲ AE. ³² აღიხუნა H.
³³ წმიდისა H. ³⁴ მიერ მის D. ³⁵ რაჲთა E, რაჲთამცა FH. ³⁶ დაწუა FH. ³⁷ ჰყო FH.
³⁸ რამეთუ რომელი DG. ³⁹ თქმისა ACDEFGH. ⁴⁰ შეძრწუნებულ A. ⁴¹ იყვნეს BC.
⁴² ჰრქუა H. ⁴³ ღმრთისამან H. ⁴⁴ შეუშფოთებულად AE. ⁴⁵ იყვენით B, იყვენით G.
⁴⁶ უკუეთუ CDFH. ⁴⁷ ჩემ H.

ქმნილი კეთილ, დაიწუნ¹ და დაირღვენ² ბოროტად აღშენებულნი იგი, უკუეთუ³ კულა⁴ ნებითა⁵ ღმრთისაჲთა⁶ ქმნულ⁷ არს აღშენებაჲ⁸ მის ტაძრისა წმიდისაჲ⁹, უტოთ, იგი თავადილა¹⁰ ჰბრძოლის¹¹ ჩუენთჳს¹² და ჩუენ ვდუმნეთ¹³.

ესრეთ უკუე მწუხარებაჲ¹⁴ ძმათა მათ დააწყნარა და წარგზავნა¹⁵ სენაკად თჳსად. ხოლო იგი ლოცვასა მას და ხედვასა მიუღრეკელსა შეუდგა. ესე რაჲ¹⁶ ესრეთ იქმნა, ეწია მძლავრსა მას დედის ძმასა სასჯელი ღმრთისაჲ¹⁷ და მეყსეულად¹⁸ სულმან არაწმიდამან¹⁹ შეიბყრა უსამართლოჲ იგი და აჭირვებდა²⁰ მას და გუემდა²¹ უწყალობით²² წარსაწყმედელად²³ ჳორკთა, რაჲთა²⁴ სული ცხოვნდეს²⁵ სიტყჳსაგებრ წმიდისა²⁶ მოციქულისა. ¹⁰

წარ-რაჲ-ვდა²⁷ ღამე იგი და ცისკარი მოიწია, მოეგო თავსა თჳსსა მცირედ²⁸ საწყალობელი იგი და ცნა²⁹ მიზეზი გულისა თჳსისაჲ, შეინანა კანდიერებაჲ³⁰ იგი მისი³¹ და მოუჭდა³² წმიდასა³³ მას და გორვიდა³⁴ ფერკთა თანა³⁵ მისთა³⁶ [226] და ვევედრებოდა დაქსნად³⁷ ბოროტისა მისგან. ხოლო კაცი იგი ღმრთისაჲ³⁸ მორკა მოწყალებად და სასწაული ჳუარისაჲ³⁹ გამოსახა ასოთა⁴⁰ მათ ზედა ვნებულისათა და მსწრაფლ მლტოლვარედ⁴¹ გამოაჩინა მის შორის დამკვდრებული⁴² იგი ეშმაკი და კაცი იგი მრთელ ყო⁴³ ყოველითურთ და უგნებელ. არღარა⁴⁴ თავს-იდგა კაცმან მან მიქცევაჲ⁴⁵ სოფლად და არცაღა სოფლისა⁴⁶ საქმედ, არამედ მეყსეულად⁴⁷ მონაზონ იქმნა და ყოველივე სიმდიდრე თჳსი შესწირა⁴⁸ მონასტერსა, და მიერითგან⁴⁹ ცხოვნ- ²⁰დებოდა⁵⁰ იგი მრავლითა მორჩილებითა და სიმდაბლითა, და მრავლითა მოღუაწებითა დაასრულნა გრძელნი ჳამნი ცხოვრებისა⁵¹ მისისანი. ხოლო წმიდაჲ⁵² იგი ადგილი, წმიდისა მის აღშენებული, წარემატებოდა კეთილად, რამეთუ აღესრულებოდა მუნ მოქალაქობაჲ⁵³ ანგელოზებრი⁵⁴ და ქუეყანასა ზედა იხილვებოდა საქმე ზეცისაჲ. ხოლო სენნი და საღმობანი სულისა ²⁵

¹ დაიწუნ CH, დაიწუნ E. ² დაირღვენ F, დაირღვენ H. ³ უკუეთუ BFH. ⁴ კულა AC, კულა H. ⁵ ნებითა A. ⁶ ღმრთისათა BFGH. ⁷ ქმნილი H. ⁸ აღშენება FGH. ⁹ წმიდისა H. ¹⁰ თავადლა G. ¹¹ ბრძოლის BDEGH. ¹² ჩუენთვის H. ¹³ ვდუმნეთ F. ¹⁴ მწუხარება FGH. ¹⁵ წარგზავნა BFH. ¹⁶ ესერა BDFGH. ¹⁷ ღმრთის BH, ღმრთისა FG. ¹⁸ მეყსეულად FH, მეყსეულად G. ¹⁹ არაწმიდამან GH. ²⁰ იჭირვებდა G. ²¹ გუემდა ABE, გუემდა C, გუემდა FH, გუემდა F. ²² უწყალობით G. ²³ წარსაწყმედელად BH. ²⁴ რათა FG. ²⁵ ცხოვნდეს ACEH, ვცხოვნდეს F. ²⁶ წმიდისა—E, წმიდისა H. ²⁷ წარკთა B, წახდა H, წარარკთა CDEFG. ²⁸ მცირედ—E. ²⁹ ვცნა F, სცნა H. ³⁰ კანდიერება FGH. ³¹ მისი—E. ³² მოუჭდა H. ³³ წმიდასა H. ³⁴ გორვიდა H. ³⁵ თანა—E. ³⁶ მისთა B. ³⁷ დაქსნად FH. ³⁸ ღმრთისა BFGH. ³⁹ ჳუარისა BDFG, ჳუარისა H. ⁴⁰ ასოთა—DG. ⁴¹ მლტოლვარედ C. ⁴² დამკვდრებულ E, დამკვდრებული H. ⁴³ ყო ABCDEFG. ⁴⁴ არღარა A. ⁴⁵ მიქცევა ACDEFGH. ⁴⁶ სოფლისა E. ⁴⁷ მეყსეულად FGH. ⁴⁸ შესწირა ABCDEG. ⁴⁹ მიერითგანვე C, მიერიღგან F. ⁵⁰ ცხოვნდებოდა CFH. ⁵¹ ცხოვრებისა GH. ⁵² წმიდა FG, წმიდა H. ⁵³ მოქალაქობა FGH. ⁵⁴ ანგელოზებრივი B, ანგელოზებრი F.

და¹ კორცთან ილითი-დღე იღვენებოდეს, გარნა სიმრავლე იგი მისსა წესსა მას² დაყუდებისასა უცალო-ჰყოფდეს, რამეთუ იყო იგი პირსა შინა ყოველთასა, და ვითარცა მნათობი რამე³ დიდი, ყოველსა მას მნათობდა⁴ სანახებსა და ყოველთა მიიზიდვიდა⁵ თავისა თანა თვისისა, ვითარცა სახედ⁶ ჭეა⁶ იგი მალნინტისა⁷ რკინასა. ყოველთავე ამით ზედა კეთილთა მიმძღავრებითა უცხოთ-მოყუარება⁸ იგი მისი მხიარულებით და კაცთ-მოყუარებით⁹ უფროსლა ყოველთავე ამით¹⁰ ჰმოდღურინ¹¹ და ასწავებნ და, რათა¹² მოკლედ ვთქუა¹³, იყო იგი თულ¹⁴ ბრმათა¹⁵, ფერკ კოჭლთა, სახლ უსახლოთა¹⁶, მკურნალ სნეულთა¹⁷, მზრდელ, მსახურ და ნუგეშინის-მცემელ¹⁸, ყოველად ყოველთა ეჭმნებოდა¹⁹ გარდამეტებულითა²⁰ მით კაცთ-მოყუარებითა²¹, რომლისათვისცა საქმეთა მისთა ზედა ყოველნივე დიდების-მეტყუელებად ღმრთისად²² აღიძრვოდეს²³.

ვინათგან²⁴ უკუე მათ კერძოთა ეპისკოპოსი²⁵ უფლისა მიმართ მიიცვალა, იქმნა წამება²⁶ და გამორჩევა ყოვლისა ერისაგან და თვით თავდა²⁷ მათ მპყობელთაგან, რათა²⁷ საყდარი იგი საეპისკოპოსოა²⁸ დაიპყრას დიდმან ილარიონ და იქმნას²⁹ იგი მწყემს და მღვდელთ-მოდღუარ³⁰ მათდა, ვინათგან³¹ ღირს იყო იგი ნაწილსა მას უზეშთაგისა³².

მიიწია რა³³ ესე სასმენელთა მის[ვ]ითა³⁴, რომელსა-იგი უმეტეს ყოვლისა უყურდა დაყუდებით და სულგრძელებით ცხოვრება³⁵ და მოყუსად³⁶ მისა³⁷ და თანა-მოასაკედ ესე მოეგო, შეწუნხა³⁸ ფრიად და გულისგმა³⁹-ყო⁴⁰, ვითარმედ სხუებრ⁴¹ შეუძლებელ არს ველ-ყოფისა მის მათისა⁴² დაცხრომა, იხილე თუ რა⁴³ ჰყო⁴⁴, რამეთუ ძმა ერთი გამოარჩია⁴⁵, კაცი პატიოსანი და ყოვლითა სათნოებითა გამოცდილი და წინამძღუარად⁴⁶ მონასტრისა განაჩინა. რეცა თუ⁴⁷ ეგულვებოდა⁴⁸ მას⁴⁹ წარ-

1 და—G. 2 მას—F. 3 რამე EG. 4 მნათობდა H, ნათობდა F. 5 მიიზიდვდა A.

6 ჭეა ABDEF, ჭეა C, ჭეა G. 7 მალნინტისა A. 8 უცხოთმოყუარება E, უცხოთმოყუარება FGH. 9 + და BDEF, და H. 10 ამას ACDEF. 11 ჰმოდღურინ BG, მოძღურინ EF, მოძღურინ H. 12 რათა FG. 13 ვსთქუა F, ვსთქუა H. 14 თულ GH. 15 ბრმათა G. 16 უსახლოთა B. 17 სლთა D, სულთა G. 18 ნუგეშინის-მცემელად E, ნუგეშინის-მცემელად-პარამედ BDF, პარამედ GH. 19 + ყოველ BDEFGH. 20 გარდამატებულითა F. 21 კაცთა მოყუარებითა G. 22 ღმრთისა F. 23 აღიძრვოდეს CFH. 24 ვინათგან BCDEGH, ვინათგან F. 25 ეპისკოპოზი BCDE, ეპისკოპოზი G, ეფისკოპოსი H. 26 წამება DFGH. 27 რათა FG. 28 საეფისკოპოსო A, საეფისკოპოზო DG. 29 იქმნეს BDEFGH. 30 მღვდელთ-მოდღუარ] მღვდელთ-მთავარ D, მღვდელ-მთავარ F, მღვდელთ-მთავარ G, მღვდელთ-მოდღუარ H. 31 ვინათგან ABEG, ვინათგან F. 32 უზეშთაგისა F. 33 რა GH. 34 მისთა E. 35 ცხოვრება FGH. 36 მოყუსად F, მოყუსად GH. 37 მისსა C. 38 შეწუნხა ABCDE. 39 გულისგმა ABCDE. 40 ჰყო FGH. 41 სხუებრ GH. 42 მათისა A. 43 რა GH. 44 ყო A BCDE. 45 გამოარჩია C. 46 წინამძღუარად GH. 47 რეცათუ F. 48 ეგულვებოდა F. 49 მას—FH.

საქართველო
საქართველო

სლვაჲ¹ საყდარსა მას სამღვდელთმოდღუროსა², მიეჭცა მას და ეტყოდა:
„აჲ ესერა³ მწყემსად და წინამძღურად⁴ ძმათა ამათ განვაჩინებ⁵ შენ
წამისყოფითა ღმრთისაჲთა⁶.

ეკრძალე უკუე თავსა შენსა და სამწყსოსა ამას, რამეთუ უეჭუე-
ლად თანა-გაც⁷ სიტყვს⁸ მიცემაჲ. იხილე, ძმაო, და ნუ შეურაცხ-ჰყოფ⁹
ერთსაცა მცნებასა, მოცემულსა ჩემსა, ნუცა უგულუბელს-ჰყოფ¹⁰ უღებე-
ბით¹¹ ცხორებასა¹² ძმათასა და უფროჲსლა რომელნი დამძიმებულ იყვნენ
არაწმინდათა¹³ მიერ გულის-სიტყუათა, ნუცა წესსა მათ კანონთასა შე-
სცვალებ.

ნუ ოდეს დაუჭშავ¹⁴ კარსა მონასტრისასა უცხოთა და უღონოთა, ¹⁰
არამედ სართულიცა ესე ზოგად იყავნ თქუენდა და უცხოთა. სწორად
თქუენდა და გლახაკთა იყავნ ყოველივე ზიარ, ყოველივე თქუენდა და
მოქნენთავანთა¹⁵, რამეთუ ესრეთ თუ იქმოდით¹⁶, მრავალ-წილად მოის-
თულოთ¹⁷ ზეგარდამო სარეწავი თქუენი, ხოლო თქუენ საკრველითა¹⁸
მით სიყუარულისა და ერთობისაჲთა ურთიერთას¹⁹ შემტკიცებულ იყვე- ¹⁵
ნით²⁰, რამეთუ იგი არს სრულებაჲ²¹ ყოველთა სათნოებათაჲ, რამეთუ
თვნიერ მისსა წარმართებაჲ სათნოებათაჲ შეუძლებელ არს ჯერისაებრ,
ვინაჲთავან²² ყოველი სათნოებაჲ²³ სიყუარულისა მიერ და სიმდაბლისა გა-
ნემტკიცების და იცნობების, ვითარცა თქუა²⁴ მათგანმან²⁵ ვინმე და თა-
ვანსა ღმერთსა სიყუარულ ეწოდების, და რომელსა აქუნდეს²⁶ სიყუარუ- ²⁰
ლი, ღმერთი მის თანა დამკვდრებულ²⁷ არს და იგი ღმრთისა თანა, ვითარ-
ცა იტყვს²⁸ იოანე ღმრთისმეტყუელი²⁹, რამეთუ „სიყუარულისა მიერ,
რომელი აქუნდა³⁰ ჩუენდა მომართ დამბადებულსა, დამდაბლა თავი თჳსი
ნებსით³¹ და მოვიდა ჩუენდა“. ჯერ-არს უკუე ჩუენდა მოგებად სიყუარულ-
სა და სიმდაბლესა ყოველითა მოსწ[227]რაფებითა და შეწყყნარებად მი- ²⁵
სა³² და შეტკობად³³, რაჲთა³⁴ აღვმალლდეთ³⁵ ღმრთისა მიერ და დავა-
დგრეთ მარადის დაუტყემელად. ამიერითავან³⁶, ძმანო, მშუდობამან³⁷ ღმრთი-
სამან, რომელი ზეშთა³⁸ არს ყოველთა ვონებათა, შეზღუდენ³⁹ გულნი

1 წარსლა FH. 2 სამღვდელთმოდღუროსა ACDEF, სამღვდელთმოდღუროსა G, სამღვდელთმოდღუროსა H, სამღვდელთმთავროსა F. 3 ესერა—F. 4 წინამძღურად GH. 5 განაჩინებ ACE, განაჩინებ DG. 6 ღმრთისათა GH, ღმრთისა თა BF. 7 გამს F, გატს H. 8 სიტყვის F. 9 —ყოფ CG. 10 ყოფ C. 11 უღებებით—F. 12 ცხორებასა FH. 13 არაწმინდათა GH. 14 დაუჭშავს DG, დაუჭშავ H. 15 მოქნენთავან C. 16 იქმოდეთ F. 17 მოისთლოთ ABCFH, მოისთლოთ DG. 18 საკრველითა H. 19 ურთერთას ABC, ურთერთთარს FGH. 20 იყვენთ E. 21 სრულება FGH. 22 ვინაჲთავან ABCDEG, ვინაღვან F. 23 სათნოება FGH. 24 თქუა F, თქვა H. 25 მადგანმან F. 26 აქუნდეს H. 27 დამკვიდრებულ H. 28 იტყვის FH. 29 ლეთის-მეტყუელი H. 30 აქუნდა H. 31 ნეფსით B. 32 მისსა CFH. 33 + მისსა C, + მისა DG. 34 რაითა FG. 35 ავმალლდეთ FGH. 36 ამიერიდგან F. 37 მშუდობამან H. 38 ზესთა CH, ზესთაჲ E. 39 შეზღუდენინ F.

თქუენნი და ყოველნი ღონენი მზაკუარისანი¹ შორს ყვენინ² სულთა
თქუენთა და შემკრიბენ ჩუენ ყოველნი თვისა ზეცისა სასუფეველსა³.

ესე მცნებანი რაჲ⁴ წარმოუთხრნა მამასახლისსა და ძმათა მით, და
იღვნა მუჯლნი და ილოცვიდა⁵ მშვიდობისათჳს⁶ მათისა და ცხორებისათჳს⁷
სულთა მათთაჲსა ევედრებოდა ღმერთსა, და აღღგა⁸ მიერ და შეიტკბნა
ყოველნი მამებრივითა⁹ მით მოწყალებითა და ორნი ძმათა მათგანნი
თანა წარიყვნანა. და გამოვიდა ჭუეყანისაგან თვისისა და ნათესავისაგან
თვისისა, ვითარცა ოდესმე მამათ-მთავარი¹⁰ აბრაჰამ¹¹, მრავლითა მოსწრა-
ფებითა განეშორა მიერ, რაჲთა¹² არა¹³ საცნაურ იქმნეს სიელტოლაჲ¹⁴
10 მისი და გზასა მას შეუდგა კოსტანტინეპოლელ¹⁵ მიმყვანებელსა და შემ-
დგომად არა-მცირედთა¹⁶ ღღეთა ღედოფალსა მას ქალაქთასა მიიწია სა-
მეუფოსა და მუნ შინა მყოფნი იგი¹⁷ წმიდანი¹⁸ ეკლესიანი¹⁹ მოილოცნა,
და მცირედნი რაჲ²⁰ ღღენი დაყვნა²¹ მუნ ამისთჳს. რამეთუ²² გამოვიდა²³
მიერ და მთასა მას ულუნბოხსასა²⁴ მიიწია და პოვა²⁵ მუნ მცირე²⁶ რაჲმე²⁷
15 ეგუტერი²⁸, რომელი სამით მილიონით შორს იყო²⁹ ლავრისა ერთვისა, დი-
ლისაგან და ერმრავლისა, და შევიდა მას შინა მოწაფითურთ თვისით. იყო
უკუე აღსრულებულ შუდეული³⁰ ყუელიერისაჲ, ხოლო³¹ მწუხრი შაბათისა³²
მოვიდა ძმაჲ ვინმე ლავრით აღნთებად კანდლისა ეგუტერსა მას შინა
და პოვნა³³ ივინი, რამეთუ ილოცვიდეს³⁴ და არარაჲ³⁵ აქუნდა³⁶ მათ
20 ყოვლადვე საზრდელად თჳსა. წარვიდა³⁷ ძმაჲ იგი და მოართუა³⁸ მათ³⁹
მცირედი⁴⁰ პაქსიმადი⁴¹ და ცერცჳ⁴², დამბალი წყლითა⁴³.

კულად უკუე მომავალსა მას შაბათსა, რაჲმს-იგი ქსენებაჲ⁴⁴ აღე-
სრულების თეოდორესი, კეთილად მძლისა მის მოწამისაჲ, მოვიდა იგივე
ძმაჲ და პოვა⁴⁵ პაქსიმადი იგი დაუკლებულად რიცხვსაებრ⁴⁶ თვისისა, რა-
25 მე.უ მარტოდ დამბლითა მით ცერცჳთა⁴⁷ წარსრული იგი|V| კვრიაკე ვარ-
დაველოთ⁴⁸. ხოლო შუდეულსა⁴⁹ მას ყოვლად უქმელად დადგრომილ

1 მზაკუარისანი BDEGH. 2 ყუნინ A, ყუენინ FH. 3 რა FGH. 4 ლოცვა AF.
5 დამშვიდებისათჳს G, მშვიდობისათჳს H. 6 ცხორებისათჳს FGH. 7 აღღგა F. 8 მამობრივითა E. 9 მათგანნი CDE, მაღგანნი F. 10 მამათმთავარი მამათმძღვარი B.
11 აბრაჰამ H. 12 რაჲთა FG. 13 არაჲ D. 14 სილტოლა B, სიელტოლა DEGH., სიელტოლაჲ F. 15 კოსტანტინეპოლელ AC. 16 არა-მცირედთა მრავალითა E. 17 იგი—F.
18 წმიდანი H. 19 ეკლესიანი FGH. 20 რა FG. 21 დაყვნა FH, დაყუნა ABCDE.
22 ამისთჳს რამეთუ—F. 23 + და მერმე F. 24 ულუმბოხსასა BEFH, ულინბოხსასა AD, ულომბოხსასა G. 25 პოვა FH. 26 მცირედი F. 27 რამე G. 28 ეგუტერი F. 29 იყო იგი E.
30 შეიდეული H. 31 ხოლო რამეთუ DG. 32 შაბათსა AD, შაბათსა BFH. 33 პოვნა FH.
34 ილოცვდეს BCDEF. 35 არარა G. 36 აქუნდა H. 37 წარვიდა C. 38 მოართუა BE FGH. 39 მას E. 40 მცირედ AC. 41 პაქსიმადი BDEG. 42 ცერცვი GH. 43 წყლითა BDEFGH. 44 ქსენება FG, ხსენება H. 45 პოვა FH. 46 რიცხვისაებრ FM. 47 ცერცჳთათა H. 48 ვარდაველო ABCDEGH. 49 შეიდეულსა H.

იყვნეს¹, რამეთუ ესე² წეს-არს საქმედ და სხუათაცა მოლუაწებად. ჰკითხვიდა³ მათ ძმა იგი, თუ რაა⁴ უკმს, რაათა⁵ მოართუას⁶ მათ, ხოლო მათ პური იგი⁷ შესაწირავისა ითხოვეს⁸ და ზედაშე და სხუად არარაა⁹. არა უღებ-იქმნა ძმა იგი, არამედ გან-რა-თენა¹⁰, ბრძანებული იგი აღასრულა, ხოლო წმიდამან¹¹ ილარიონ უსისხლოდ იგი¹² მსხუერპლი შეწირა¹³ და ეზიარა თვით¹⁴ თავადი იგი საიდუმლოსა¹⁵ მას და მის თანა¹⁶ მყოფთა¹⁷ მათ მისცა საზრდელი იგი უკუდავი¹⁸ ზეცისა, ცხოველს-მყოფელი.

სთნდა უკუე ძმასა მას ლავრელსა სათნობა¹⁹ იგი²⁰ კაცთა მათ ღმრთისათა, წარვიდა²¹ მონასტრად და მიუთხრა მათთჳს²² მამასახლისსა. ხოლო მას ესმა რაა²³, აღივსო მსწრაფლ გულის-წყრომიტა და რისხვითა²⁴, ვითარმედ: „ყოვლად ვითარ იკადრეს მღღელობად²⁵ ეგუტერსა²⁶ მას შინა კაცთა უცხოთა და უმეცართა ელენთა²⁷ ენასა?“. მეყსეულად²⁸ უბრძანა იკონომოსსა, რაათა²⁹ მრავლითა მოსწრაფებითა განასხნეს იგინი ეკლესიით³⁰ უპატიოდ და შეურაცხებით და რისხვით³¹ შორს ყვნეს³² იგინი ლავრისა მისგან.

წარვიდა³³ იკონომოსი³⁴ სხუათა თანა მონაზონთა გამოსხმად საყუარელთა მათ ქრისტესთა. ჰრქვა³⁵ მათ წმიდამან³⁶ ილარიონ მდაბლითა კმითა, რამეთუ იცოდა მცირედ ბერძული, ვითარმედ: „შემინდვეთ³⁷ ჩუენ, მამო, ამას ოდენ ღამესა დადგრომად აქა და განთენებასა თანა. ჩუენცა ამიერ განვიდეთ³⁸ და წარმიძლუეს ჩუენ ღმერთი, ვიდრეცა ენე-ბოს“. შეეწყალა იკონომოსსა უცხოება მათი და არლა³⁹ აიძულნა გამოსხმად ადგილისა მისგან მიმწუხრი, არამედ მოიმტკიცნა იგინი, რაათა⁴⁰ ხვალისა⁴¹ დღე წარვიდენ⁴² მიერ⁴³.

ხოლო ღამესა⁴⁴ მას იხილა მამასახლისმან ჩუენება ესე ვითარი ძილსა შინა, რამეთუ დაადგრეს⁴⁵ ორნი ვინმე საშინელნი და მიითრევედეს მას უნებლიეთ და შეიყვანეს ტაძარსა რასამე⁴⁶, დიდსა და დიდებულსა, სადა-იგი დიდებით მჯდომარე იყო წმიდა⁴⁷ დედოფალი ღმრთისმშობელი,

1 იყვნეს B. 2 ესრეთ F. 3 ჰკითხვდა BCFG, კითხვიდა H. 4 რა GH. 5 რათა F. 6 მოართუას BFH. 7 იგი—E. 8 ითხოეს A. 9 რა GH. 10 განრათუნა C. 11 წმიდამან H. 12 იგი—E. 13 შესწირა FH. 14 თვით—E. 15 საიდუმლოსა D. 16 მისთანა F. 17 მყოფთა] მოწაფეთა BDEFGH. 18 უკუდავი H. 19 სათნობა FGH. 20 იგი—E. 21 წარვიდა ACD. 22 მათ თვით C. 23 რა GH. 24 რისხვითა ABCDG. 25 მღღელობად F, მღღელობად GH. 26 ეგუტერსა F. 27 ელენთა F. 28 მეყსეულად FGH. 29 რათა FG. 30 ეკლესიით FGH. 31 რისხვით ABCDG, და რისხვით—H. 32 ყვნეს AC, ჰყვნეს FH. 33 წარვიდა C. 34 იკონომოსი ABCEF. 35 ჰრქვა H. 36 წმიდამან H. 37 შემინდვეთ AC, შემინდვეთ DF, შემინდვეთ E. 38 განვიდეთ AC. 39 არლარა DG. 40 რათა FG. 41 ხვალისა F. 42 წარვიდენ BCDEF. 43 ამიერ BDEFGH. 44 ~ მას ღამესა E. 45 დაადგრეს E, დაადგრენ FH. 46 რასამე F, რაესამე ABCDE. 47 წმიდა FG, წმინდა H.

და მიიყვანეს¹ რაჲ² წინაშე მისსა, ჰრქვა³ მას⁴ რისხვით⁵ რაჲსათჳს⁶,
საწყალობელო, დიდი იგი მოლუპუე ილარიონ და მისთანანი⁷ იგი უბა-
ტოდ განასხენ, ანუ ვითარ დაივიწყე ესრეთ ურცხვნობი[228]თ⁸ მცნე-
ბაჲ⁹ იგი¹⁰ ძისა და უფლისა¹¹ ჩემისაჲ, ვითარ ჰნატრის¹² უცხოთ-მოყუა-
რესა და ვაებასა მისცემს უწყალოთა¹³ და გულ-ფიცხელთა¹⁴, და ვითარ-
მედ თავადისა¹⁵ მის აღიწევის ამათ¹⁶ ზედა ქმნილი იგი, ამას¹⁷ მარადის
ლაღლებს, გარნა რაჲსა¹⁸ მიჰკლი¹⁹ ამათ²⁰ წყლტულ მეტყუელებასა და
ჰგონებ²¹, ვითარმედ ელენთა ოდენ ენაჲ²² მარტოდ შეწყნარებულ არს?
ვითარ არა უწყი, ვითარმედ ყოველთაგან ნათესავთა, რომელიცა არს
მოშიში უფლისაჲ²³ და მოქმედი მცნებათა მისთაჲ, სათნო მისა²⁴ არს იგი?
არა ხელავა²⁵ რაოდენნი²⁶ ნათესავისაგან მათისა სათნო ეყენეს²⁷ ღმერთსა?
ვითარ საწყალობელად²⁸ უცხო²⁹ ჰყავ თაფი შენი ლოცვისაგან³⁰ მეგობრი-
სა ჩემისა და კურთხევისა³¹ მისისა? რამეთუ, რომელი ამათ არა შეიწყ-
ნარებს, იგი მტერი³² არს ჩემი⁴.

განიღძა³³ რაჲ³⁴ გამასახლისმან, ყოვლითურთ იყო შეძრწუნებულ,
ვინაცა³⁵ აღღვა³⁶ მეყსეულად³⁷ მრავლითა მოსწრაფებითა და სადგურად
წმიდისა³⁸ მიიწია და შეუვრდა³⁹ ფერკთა მისთა ცრემლითა მკურვალითა⁴⁰
და ითხოვდა შენდობასა პირველისა მისთჳს კადნიერებისა და უწყალოე-
ბისა, და უგუნურისა⁴¹ მისგან გონებისა ჰსნასა⁴², ევედრებოდა მიერთ-
ვან⁴³ დადგრომად ეგუტერსა⁴⁴ მას შინა, რაათა⁴⁵ არა მოიწიოს მის ზედა
რისხვაჲ⁴⁶ ღმრთისაჲ⁴⁷ და ყოველად წმიდისა ღმრთისმშობლისაჲ⁴⁸.

აღადგინა იგი კაცმან მან⁴⁹ ღმრთისამან და მისცა მას შენდობაჲ⁵⁰
და წარსრულისა მისისათჳს ბრალისა უბრძანა უზრუნველობაჲ⁵¹ და აღუ-
თქვა⁵² დადგრომად⁵³ მუნ ვედრებისათჳს⁵⁴ მისისა⁵⁵. ჰლოცვიდა⁵⁶ კუალად
მამასახლისის, რაათა⁵⁷ მოართუნ⁵⁸ პური მონასტრით და საგებელ-სარე-
ცილი და ყოველივე საკმარი ვორცთაჲ. ჰრქვა მას დიდმან ილარიონ, ვი-

1 მიიყენეს C. 2 რა GH. 3 ჰრქვა H. 4 მათ DG. 5 რისხვით ABCD. 6 რაჲსათჳს H. 7 მისთანნი H. 8 ურცხვნობით GH. 9 მცნება FGH. 10 იგი—E. 11 უფლისა] ღმრთისა BFGH. 12 ნატრის FH. 13 უწყალოსა E. 14 გულ-ფიცხელსა E. 15 თავადის DG. 16 მათ B. 17 ამათ E. 18 რასა G. 19 მიკლი H. 20 მათ B, მათ ამათ E. 21 გონებ C. 22 ენა CDEGH. 23 უფლისა BFGH. 24 მისსა F. 25 ჰხელავა F. 26 რაოდენნი B, რაოდენნი ACDE. 27 ეყენეს ABC. 28 საწყალობელ E. 29 უცხო—E. 30 ლოცვისაგან A. 31 კურთხევისაგან BDFGH. 32 მტერ E, ~ მტერი ჩემი არს F. 33 განიღძობა H. 34 რა FGH. 35 ვინაცა ABCDE. 36 აღსდვა F. 37 მევესეულად FH. 38 წმიდისა H. 39 შევრდა ABCDG. 40 მკურვალითა H. 41 უგუნურისა C. 42 სსნასა H. 43 მიერთვან F. 44 ეგუტერსა F. 45 რათა FG. 46 რისხვა DEFGH, რისხუა C, რისხუა A. 47 ღმრთისა BFGH. 48 ღმრთისმშობლისა DFGH. 49 მან—C. 50 შენდობა FGH. 51 უზრუნველობა GH. 52 აღუთქვა H. 53 ~ მუნ დადგრომად DG. 54 ვედრებისა DG. 55 მისისათჳს DG. 56 ლოცვიდა H. 57 რათა FG. 58 მოართუნ BEFH.

თარმედ: „სურას ზრუნავ ამისთვის, თუნიერ¹ კვრიაკესა² ოდენ პური იგი შესაწირავისა და ზედაჲ მოღებად-ეც, რომელი-ესე კმა-გუეყოს³ ჩუენ გამოზრდად სულისა და ჯორცთა.

ესე რაჲ⁴ ესრეთ წარგზავნნა⁵ მშუდობით⁶ აღშენებულნი ნეტარისა-გან სიტყუათა მისთათ⁷, თავადმან კუალად ლოცვად⁸ მისცა თავი თუნი⁹ და ზედვად ზედვათა მათ მალალთა და უზეშთავსთა მათ გონებისათა.

მიერიოთვან⁹ უკუე ყოველთა კვრიაკეთა¹⁰ მოართუმიდა¹¹ სეფესა და¹² ზ[ν]ედაშესა დისწული მამასახლისისაჲ, რომელი ყრმა¹³ იყო პასაკითა, ხოლო იყო მარჯუნე კერძო¹⁴ მისი განკმელი¹⁵ შობითვან¹⁶, კელნი და მკარნი მისნი ეზიარებოდეს ვნებასა მას, თუაღნიცა¹⁷, და ვგრეთვე ყურ¹⁸ თაცა¹⁹ მიაქუნდა¹⁹ ვნებისა მისგან. და დღესა ერთსა, მივიღოდა რაჲ²⁰ კაცისა მის ღმრთისა, წარსცა²¹ ქვასა ფერკი იგი განკმელი²² მისი და ეტკივნა მას დიდად და საწყალობელად²³ დაეცა და ესრეთ მტირალი მივიდა ეგუტერად²⁴ წმიდისა²⁵.

ჰკითხვიდა²⁶ მას მამა²⁷ იგი წყალობისაჲ²⁸ მიზეზსა ცრემლთასა, ხო-¹⁵ლო ყრმაჲ იგი უჩუენებდა წყლულებასა მას. და მოილო ზეთი კანდლისა-გან და სცხო ტკივნეულთა მათ ასოთა მისთა და გამოსახა მას²⁹ ზედა სასწაული ჯუარისაჲ, და მეყსეულად³⁰ ჰაბუკი იგი მრთელად³¹ ყოვლითურთ გამოაჩინა და ყოველნივე³² ასონი³³ მრთელად³⁴ და სრულად იხილვებო-²⁰ბოდეს, ვიდრე³⁵ არცალათუ ბრძული³⁶ რაჲ³⁷ დაშთა მის თანა³⁸ ყოვლად-²⁵ვე პირველისა მის წყლულებისა. და ამცნო მას, რაათა³⁹ არავის უთხრას⁴⁰ მის ზედა ქმნილი⁴¹ იგი საკვრელებაჲ⁴², და განუტევა მშუდობით⁴³.

იხილა რაჲ⁴⁴ მამასახლისმან ანაზღათი⁴⁵ იგი შეცვალებაჲ⁴⁶ დისწუ-ლისა თუისსაჲ, გამოჰკითხვიდა⁴⁷ ძალსა მას უსასყიდლოდ კურნებისასა, ხოლო მან არა დაფარა⁴⁸, არამედ აუწყა მკურნალი თუნი და სახე გან-²⁵კურნებისა თუისსაჲ ყოველთა ზედა განაცხადა. ხოლო მონაზონთა მათ ლავრისათა, იხილეს რაჲ⁴⁹ ესე, განკვრდეს⁵⁰, და ვითარცა პირველთა მათ

¹ თუნიერ C. ² კვრიაკესა AH. ³ კმა-გუეყოს CFH. ⁴ ესერა FGH. ⁵ წარგზავ-
ნა CEH. ⁶ მშუდობით H. ⁷ თესთათა F. ⁸ ლოცვა DG. ⁹ მიერიდგან F. ¹⁰ კვრია-
კესა H. ¹¹ მოართმიდა BFG, მოართუმედა E. ¹² და—BDEG. ¹³ ყრმა F. ¹⁴ კერძო
ABCFH. ¹⁵ განკმელ F. ¹⁶ შობიდან F. ¹⁷ თუაღნიცა GH. ¹⁸ ყურნიცა E. ¹⁹ მიაქუნდა
GH. ²⁰ რა EGH. ²¹ წარცა C. ²² განკმელი C. ²³ საწყალობელად G. ²⁴ ეგუტერად
BDEFGH. ²⁵ წმიდისაჲ C, წმიდისა H. ²⁶ ჰკითხვიდა ACFG. ²⁷ მამა BCDEFGH.
²⁸ მწყობისა E. ²⁹ მის C. ³⁰ მეყსეულად FH. ³¹ ~ ყოვლითურთ მრთელად F.
³² ყოველნი F. ³³ + მისნი F. ³⁴ მრთელად F, მართლად G, მრთილად H. ³⁵ ვიდრედა G.
³⁶ ბრძული H. ³⁷ რა G, რაჲჲ FH. ³⁸ მისთანა F. ³⁹ რათა FG. ⁴⁰ უთხრეს C.
⁴¹ ქმნილი ABC. ⁴² საკვრელება FG, საკვირველება H. ⁴³ მშუდობით H. ⁴⁴ რა FGH.
⁴⁵ ანაზღათი AC, ანაზღათ G. ⁴⁶ შეცვალება FGH. ⁴⁷ გამოჰკითხვიდა CDF. ⁴⁸ დაჰფარა
BFH, დაფარა—C. ⁴⁹ რა FGH ⁵⁰ განკვირდეს H.

წმიდათა¹ მამათაგანსა, პატივ-სცემდეს² საღმრთოსა³ ილარიონს. არა თუ
 ოდენ ლავრელნი, არამედ ყოველნივე მოღუაწენი ულუნბოასანი⁴ მოვიდო-
 დეს მისსა⁵ დაუცხრომელად, ვინაჲთაგან⁶ ესმოდა საკრველი⁷ იგი მოქა-
 ლაქობაჲ⁸ მისი, რამეთუ ძნელ არს დაფარვად⁹ ქალაქი, მთასა ზედა აღმც-
 ნებული¹⁰, ვითარცა არცა დაიფარა, დაღაცათუ იგი მოსწრაფე იყო¹¹,
 არამედ უწყესდა თავისა თვისსათჳს სულთა მათ კეთილის-მოყუარეთა. რომ-
 ლისათჳსცა მივიდეს¹² მისსა სამნი ძმანი ქართველნი, ხოლო განშორებად
 მისგან და კულად-ქცევაჲ ყოვლადვე არა თავს-იდევს, არამედ შეიყუა-
 რეს¹³ დადგრომაჲ მის თანა¹⁴, ხოლო ერთი მათგანი კეთილად მეცნი[229]-
 10 ერ იყო ენასა ელენთასა¹⁵, ვინაჲცა სარგებელისათჳს სულისა მომავალთა¹⁶
 მისსა უცხადეს აღრე ასწავებდა სიტყუასა ჳემმარტებისასა წმიდაჲ¹⁷ იგი
 მამაჲ¹⁸.

ვინაჲცა¹⁹ მოსწრაფე იყო მართალი იგი სული მისი განფხურად²⁰
 ყოველსავე ძირსა ვნებათასა, და ასწავებნ ყოველთავე მომავალთა მისდა
 15 ცხოვრებასა²¹ მას ანგელოზებრივსა²² და მოღუაწებით მოქალაქობასა და
 განუმარტებნ მათ განცხადებულად მზაკუარებასა²³ და მანქანებასა სულ-
 თა მათ ბოროტთასა, და თუ რაოდენ მტერობაჲ²⁴ აქჳს²⁵ მათ ყოველთა მი-
 მართ²⁶ ჳრისტეანეთა, უფროასლა რომელნი განშორებულ არიან სოფლი-
 საგან.

მიიწია სახელი სათნოებათა²⁷ მისთაჲ ვიდრე თავადად სამეუფოდმდე²⁸.
 და მოვიდოდეს მისსა²⁹ მრავალნი, რომელნი-იგი³⁰, მოვიდოდიან რაჲ³¹,
 აღიესნიან³² სარგებელითა³³ და აღიდებდეს ღმერთსა, რამეთუ ზედვიდეს³⁴
 კაცსა³⁵ ღმრთისასა³⁶ ჳეყანასა ზედა. მრავალნი მოართუმიდეს³⁷ მას სა-
 ფასეთა მრავალთა, გარნა არარაჲ³⁸ ყოვლადვე მიიღის მათგან, არამედ
 25 ჳრქჳს³⁹ მათ⁴⁰ სიმდაბლით და სიწრფოებით⁴¹, ვითარმედ: „წმიდაჲ⁴² ღე-
 დოფალი ღმრთისმშობელი მეოხ არს ჩუენთჳს წინაშე ძისა მისისა და
 ღმრთისა ჩუენისა და აღმაცესებს ჩუენ კეთილითა, და სხუაჲ არარაჲ⁴³ საჳ-

1 წმიდათა H. 2 პატივ-სცემდეს F. 3 საღმრთოსა A, საღმრთოასა BCDE, საღ-
 მოთოსა FG. 4 ულუმბოსანი BEFH, ულუმბისანი DG, ულუმბოსანი A. 5 მისა BH-
 6 ვინადგან F. 7 საკვირველი H. 8 მოქალაქობა FGH. 9 ~ ქალაქი დაფარვად BDEFGH.
 10 აშენებული AF, აღშენებული BCDEH. 11 იყო—C. 12 მოვიდეს BDEGH. 13+ და DG-
 14 მისთანა F. 15 ელენთა F, ~ ელენთა ენასა FH. 16 მომავალსა E. 17 წმიდა FGH-
 18 მამა BCDEFGH. 19 ვინაცა GH. 20 განფხურად C, განფხურად FH. 21 ცხოვრებაჲ-
 22 სა AF, ცხოვრებასა GH. 22 ანგელოზებრისა DG, ანგელოზებრივსა F. 23 მზაკუარებაჲ-
 24 სა BDE, მზაკუარებასა GH. 24 მტრობაჲ ADE, მტერობა CGH. მტრობა F. 25 აქჳს-
 26 FGH. 26 მათ F. 27 ~ მისთა სათნოებათა E. 28 სამეუფოდმდე H. 29 მისა E. 30 იგი—F.
 31 რა FGH. 32 აღიესებოდნიან E. 33 სარგებლ E. 34 ზედვიდეს AC, ჳხედვიდეს F.
 35 + მას E. 36 ღმრთისასა A. 37 მოართუმიდეს ABCFH. 38 არარა G. 39 ჳრქჳს AFH-
 40 მას C. 41 სიწრფოებით AEF. 42 წმიდა FG, წმიდა H. 43 არარა G

მარ არს ჩუენდა. ეგე ყოველი, ძმანო¹, გლახათა განუყოთ², რაათა³ გა-
ქუნდეს⁴ საუნჯე ცათა შინა⁵, ვითარმედ ესევითარსა ჰმოძღურინ⁶ მისრულ-
თა⁷ მათ მისა⁸, ვინაჲცა მრავალნი აღადგინნა ბაძვად⁹ უზეშთათესისა¹⁰ მის
მოღუაწებისა და უპოვარებისა¹¹ სრულისა¹², რომელთა დაუტევინ ყო-
ველივე და მონაზონ იქმნიან და აღიღებდიან¹³ ღმერთსა.

არაოდეს დასცხრებოდა ნეტარი იგი კელთ-საქმარისაგან¹⁴ თუნეირ
ქამსა ლოცვისასა, არამედ თხზავნ იგი ოდეს¹⁵ სქემასა¹⁶ და ოდესმე ფი-
ნიკის ფურცელსა, რომელ-იგი ესწავა იერუსალიმს¹⁷ და ზოგად თავისა
თვისსა და რომელნი იყვნეს¹⁸ მოქენე, მათ¹⁹ მიერ, ვითარცა²⁰ წინ სა-
ლუაწსა²¹ არა ოდენ არავის დაუღებდეს²² და სხვსა²³ კელთა ხედვიდეს,²⁴ 10
არამედ რაათა²⁵ მოიმადლოსცა ღმერთი და უფროსლა იგი ექნეს²⁶ კე-
ლის-ამპყრობელ²⁷ უღონოთა და ჭირვეულთა.

მრავალნი უკუე მოვიდოდეს მისსა²⁸, რომელნიმე სარგებელისათს^[V]
სულისა²⁹ და რომელნიმე კურნებისათს³⁰ ჯორკთაჲსა. ხოლო იგი, ხედვი-
და³¹ რაჲ³² თავსა თვსსა, რამეთუ არა უტევებენ³³ დაყულებად, არამედ 15
მოვლენ და აშფოთებენ³⁴ და რომელნიმე აღიღებდეს ღმერთსა³⁵, შეეში-
ნა, წუუკუე ბრალსა შთავარდეს უღირსებით³⁶ ქებისათს, რამეთუ იგი
ნამდვლვე³⁷ ღირს³⁸ იყო ყოველისა პატივისა. და განიზრახა, რაათა³⁹ მის-
ცეს თავი თვისი კუალად უცხოებად⁴⁰. და ვითარცა მოეახლა ამალღება⁴¹
ცხოველს-მყოფელისა ძელისაჲ⁴², ჰრქუა⁴³ ძმათა მათ⁴⁴, რომელნი მყოფ 20
იყვნეს მის თანა, ვითარმედ: „სურვიელ⁴⁵ ვარ მე სასწაულსა ამას ყოველად
დიდებულსა შესღვად⁴⁶ ქალაქად სამეფუოდ და ხილვად პატიოსნისა ჭუა-
რისა⁴⁷, რომელსა ზედა მეუფემან⁴⁸ ჩუენთს კელნი განიპყრნა და მე გან-
შორებული მიმიზიდა მისსა⁴⁹. ხოლო თქუენ დასხედით სენაქსა ამას შინა,
შეზღუდვილნი მადლითა ქრისტესითა⁵⁰, და ცხენებასა⁵¹ ჩემსა ჰყოვდით⁵² 25
ლოცვათა თქუენთა“.

1 ძმანო—BDFGH. 2 განუყოთ F. 3 რათა FG. 4 გაქუნდესთ F, გაქუნდეს GH.

5 მოძღურინ CEF, მოძღურინ G. მოძღურინ H. 6 მის რლთა G, 7 მისათა F. 8 ბა-
ძვად A. 9 უზესთათესისა F. 10 უპოვარებისა H. 11 სრულისაჲ A. 12 აღიღებდენ FH.

13 საქმარისაგან BFH, საქმისაგან G. 14 ოდენ FH. 15 საქმესა AH, სქმესა C, სქმესა
BDE. 16 იქმნისა BCDE, იერუსალიმს FH. 17 იყვნეს AB. 18 მათა BE, მათთა C,
მათა A. 19 ვითარცა ABEFH. 20 წინა ღმრისა C, წინა სალუაწსა FH. 21 დაუღებდის BEFH,
დაყულებდის DG. 22 სხვისა FH. 23 ხედვიდის BDEFGH, ხედვდეს C. 24 რათა F.

25 იქნეს H. 26 ხელის-ამპყრობელ GH. 27 მისა F. 28 სულისასა DG. 29 კურნებისა F.

30 ხედვდა AC, ჰხედვიდა F. 31 რა FGH. 32 უტევებენ BCH. 33 აშფოთებენ DE. 34 ღმე-
რთსა F. 35 უღირსებით—E. 36 ნამდვილვე H. 37 ~ ღირს იყო ნამდვლვე E. 38 რათა FG.

39 უცხოებაჲსა E. 40 ამალღება FGH. 41 ძელისაჲ ქუარისა E. 42 ჰრქუა H. 43 მათ—D.

44 სურველ AC. 45 შესღვად H. 46 ქუარისა H. 47 მეუფემან BDE. 48 მისა DEG.
49 ქრისტესით ABC. 50 სენებათა H. 51 ყოვდით C.

ესე ჰრქუა¹ ძმათა მათ და მოიკითხნა ივინი, და გამოვიდა მიერ და კოსტანტინებოლედ მიიწია, რამეთუ დაეყო ხუთი წელი მთასა ულუნბოძასასა², და თაყუანი-სცა³ რაჲ⁴ ძელსა ცხოველს-მყოფელსა, იწყო სრბად გზასა მას, დედაქალაქად ჰრომედ⁵ მიმყვანებელსა.

5 და ვითარცა თესალონიკედ მივიდა, შეწყნარებულ იქმნა გლახაკისა ვისმე მიერ, რომლისადა⁶ რწმუნებულ⁷ იყო დაცვად ვენაჲი. ხოლო იყო იგი კოკლ⁸ ორთავე ფერკითა. ჰრქუა⁹ მას წმიდამან¹⁰ ილარიონ: „აღდეგ¹¹, ძმაო, და მომართუ¹² მე ერთი ტევანი ყურძენი ვენაკისაგან“. მიუგო უძლურმან მან და ჰრქუა¹³ მას¹⁴: „შევედ, მამაო, და მიილე, რაოდენიცა¹⁵ ტევანი¹⁶ გნებაეს, რამეთუ მე, ვითარ მხედავ, მაჭირვებს მე საღმობაჲ¹⁷ სასტიკი, რომელმან განაგმნა¹⁸ ფერკნი ჩემნი ათცამეტსა¹⁹ ამას წელიწადსა და სლვისა²⁰ მიმართ ყოვლად უჭმრად²¹ გამომაჩინა, რომლისათესცა უფალმან ამის ვენაკისამან შემიწყალა განსაცდელისა ამისთვის და შემიწყნარა და მომცემს²² საჭიროსა ამას საგმარსა²³ საღმობიერთა ამთ გორც-
15 თასა, და აწ ვზი აქა და ვიცავ²⁴ ნაყოფსა ამას მფრინველთაგან²⁵ დღე ყოველ, ვიდრემდის²⁶ მოვიდეს უფალი იგი ვენაკისაჲ და აღმიღოს ამიერ“.

ხოლო კაცმამ მან ღმრთისამან მაღლითა [230] მით მოციქულთაჲთა ჰრქუა²⁷ კაცსა მას, ვითარცა-იგი მათ²⁸ მჯღომარესა მას კართა თანა შეუენიერთა²⁹ ტაძრისათა, ვითარმედ: „სახელითა იესუ³⁰ ქრისტესითა აღდეგ³¹ და შევედ ვენაკად³² და მსწრაფლ მოილო ჩემდა ყურძენი“. ესე თქუა³³ და სასწაული ჯუარისაჲ³⁴ გამოსახა კაცსა მას ზედა. ეჭა, წყალობათა შენთა ქრისტე, რამეთუ სიტყუაჲ და საქმე ერთბაჲად³⁵ აღესრულნეს: და მრავალ-ჯამისა იგი მღებარე წამსა შინა განკურნებულად³⁶ ქმნა³⁷. და კაცი იგი³⁸ მეყსეულად³⁹ და მსწრაფლ შერბიოდა ვენაკად შიშით და სი-
25 ხარულით და მოილო⁴⁰ ყურძენი კეთილი. ხოლო პირველ მოსვლადმდე⁴¹ კაცისა⁴² მის განეშორა წმიდაჲ⁴³ იგი აღგილისა მისგან, და ვითარცა მოვიდა იგი და ვერ პოვა⁴⁴, რომელსა ეძიებდა, შევიდა მსწრაფლ⁴⁵ ქალაქად, აქუნდა-ლა⁴⁶ კელთა ტევანი და უსასყიდლოდ მკურნალსა მას მკურვალედ⁴⁷.

1 ჰრქუა H. 2 ულუმბოძასა BDEFGH, ულიუმბოძასა A. 3 თაყუანი-სცა BFGH. 4 რა FGH. 5 რომედ EFH. 6 რომლისა BCDEGH. 7 რწმუნებულ F. 8 კოკლი B. 9 ჰრქუა H. 10 წმიდამან H. 11 აღდეგ FH. 12 მომართუ H. 13 ჰრქუა H. 14 მას—BDE-FH. 15 რაოდენიცა BCD. 16 ტევანი—DFGH. 17 საღმობა FGH. 18 განაგმნა G. 19 ათცამეტისა AC, ათსამეტსა F. 20 სლვისა C, სელისა H. 21 უჭმრად H. 22 + მე BDEFGH. 23 სახმარსა F. 24 ვცავ C, დავიცავ G. 25 ფრინველთაგან C. 26 ვიდრემდე BDEFGH, ვიდრემდის A. 27 ჰრქუა H. 28 მათ—C. 29 შეენიერთა H. 30 იესო E. 31 აღდეგ F. 32 ვენახად H. 33 სიტყუა F, თქუა G, სიტყუა H. 34 ჯუარისა BFG, ჯუარისა H. 35 ერთობად G. 36 განკურნებულ EFH. 37 იქმნა EFG. 38 იგი—F. 39 მე-ყსეულად G, მეყსეულად FH. 40 მოილო A. 41 მოსვლადმდე FH. 42 კაცსა G. 43 წმი-და FGH. 44 პოვა FH. 45 მსწრაფლ—C. 46 აქუნდა H. 47 კურვალედ C.

ეძიებდა. იხილეს რაჲ¹ მოქალაქეთა, რომელი-იგი პირველ მცირედისა მდებარე იყო, ესრეთ მტკიცედ და კეთილად მავალი, საკრველებამან² შეიპყრნა ივინი და ჰკითხვიდეს³ მას მიზეზსა ანაზღათ⁴ შეცვალებისა მისისასა. ხოლო მან მიუთხრა ყოველივე სახე და წესი მეურნალისა მის თვისისა⁵, და ხლდომით ვიდოდა კაცი იგი ყოველსა⁶ შინა⁷ ქალაქსა და⁵ ეძიებდა მას. გარნა ნეტარი იგი ევლტოდა კაცობრივსა დიდებასა, ვინაჲცა⁸ მსწრაფლ გამოვიდა ქალაქით და ჟამად სრბად⁹ გზასა¹⁰ მას წინამდებარესა. მიიწია რაჲ¹¹ პრომეელთა¹² დიდად ქალაქად და მრავლითა სურვილითა¹³ შეემთხვა¹⁴ ლარნაკსა¹⁵ თავთა მათ მოციქულთასა პეტრესსა¹⁶ და პავლესსა¹⁷ და დაყვნა¹⁸ მუნ ორის¹⁹ წლისა ჟამნი, და კუალად-იქცა მიერ¹⁰ კოსტანტინეპოლედ²⁰. ხოლო, მოვიდა რაჲ²¹ კუალად²² თესლონიკედ, დახუდა²³ დამთხუვეით²⁴ და დაჯდა²⁵ ბჭეთა თანა კაცისა ვისმე დიდებულისა და სიმდიდრითა ბრწყინვალისათა²⁶, რომელსა აქუნდა²⁷ პირველი პატივი მთავრობისაჲ ქალაქსა მას შინა, და ესუა²⁸ მას ძე, მოწყლული ეშმაკისაგან²⁹, და მარჯუნე კერძო³⁰ ნახევარი იგი ვორცთა მისთაჲ სრულიად გან-¹⁵ მკმარ³¹ იყო და ყოვლად³² უკმარ ქმნილ, რომელი მკვევალმან ვინმე ერთმან გ[V]ამოილო სახლით³³ მას ჟამსა და³⁴ დადვა³⁵ იგი ადგილსა³⁶ მას მახლობელად, რომელსა ხოლო³⁷ იგი³⁸ მჯდომარე³⁹ იყო. რომელმან იხილა რაჲ⁴⁰ ყრმაჲ იგი, მოცული⁴¹ ესევითართა მათგან⁴² განსაცდელთა და მსგავსი მკუდრისა, შეეწყალა სულსა მას წყალობის-მოყუარესა და პრჭუა მკვევალსა²⁰ მას: „მომართუ⁴³ მე წყალი სასუმელად⁴⁴ მოხუცებისათჳს⁴⁵“. ხოლო იგი არა უღებ-იქმნა, არამედ ყრმაჲ იგი დადვა⁴⁶ მზესა ქუეშე, რაჲთა⁴⁷ ტყუებოდის⁴⁸, ხოლო იგი წარვიდა სახედ მოღებად წყლისა. და ვიდრე მოსვალდმდე⁴⁹ მისა⁵⁰, ილოცა წმიდამან⁵¹ ყრნისა მისთჳს და გამოსახა მას ზედა სასწაული ჭუარისაჲ, და არა მოქნენ იქმნა ნეტარი იგი სიგრძესა ჟამთსა, ²⁵

¹ რა FGH. ² საკვირველებამან H. ³ კითხვიდეს ABCDF. ⁴ ანაზღათ ABEF. ⁵ თვისისა AH. ⁶ ყოველსა—E. ⁷ ~ ქალაქსა შინა E. ⁸ ვინაცა DEFGH. ⁹ სრბასა F. ¹⁰ გზასა—F. ¹¹ რა FGH. ¹² პრომეელთა A, რომელითა CEFH. ¹³ სურვლითა ABC. ¹⁴ შეემთხვია AH. ¹⁵ ლარაკანსა AC. ¹⁶ პეტრესა CG. ¹⁷ პავლესა C. ¹⁸ დაყვნა H. ¹⁹ ორისა BCDEFGH. ²⁰ კოსტანტინეპოლედ BDEF. ²¹ რა GH. ²² რაჲ კუალად—F. ²³ დახუდა H. ²⁴ დამთხუვეით ABCDEF. ²⁵ დასჯდა FH. ²⁶ ბრწყინვალეებისათა F. ²⁷ აქუნდა H. ²⁸ ესუა BCEFH. ²⁹ ეშმაკთაგან E. ³⁰ კერძო ABCDEGH. ³¹ განკმარ ABEG, გამკმარ FH. ³² ყოვლად კუალად B. ³³ სახლით G. ³⁴ და—BEG. ³⁵ დასდვა FH. ³⁶ ადგილსა მას—E, ~ მახლობელად ადგილსა მას FH. ³⁷ ~ იგი ხოლო G. ³⁸ + ხოლო D, მხოლო F. ³⁹ მჯდომე G. ⁴⁰ რა FGH. ⁴¹ მოცული F. ⁴² მადგან F. ⁴³ მომართვი H. ⁴⁴ სასუმელად FH. ⁴⁵ მოხუცებულისათჳს G. ⁴⁶ დასვა E, დასდვა FH. ⁴⁷ რათა FG. ⁴⁸ ტყუებოდეს F. ⁴⁹ მოსვალდმდე H. ⁵⁰ მისსა DFG. ⁵¹ + მან, F, წმიდამან H.

არცა ლოცვისა გრძელად მიმყოვრებასა¹, არამედ მასვე ეამსა მრთელად ყოვლითურთ და² უგნებელად გამოაჩინა და ჰრქუა მას: „აღდეგ⁴, ყრმაო, მსწრაფლ და მივედ დედისა შენისა, რამეთუ გიწვეს შენ“. ხოლო ყრმაჲ იგი წარვიდა მხიარული და განკრებული⁵, რომელსა არცა თუ ბრძლი რაჲ⁶ ეტრთა პირველისა უძღურებისაჲ, და შე-რამ-ვიდა ბჭეთა სახლისათა, მეყსეულად⁷ წმიდაჲ⁸ იგი სრბით განეშორა ადგილისა მისგან. ხოლო მკვე-ვალსა მას, ვითარცა აქუნდა წყალი კელთა, შეემთხვა ავლინსა შინა ყრმაჲ იგი, რამეთუ სრბით⁹ მოვიდოდა, რომლისათვისცა შეიპყრა იგი ზარ-მან და განკრებებაჲ¹⁰ მოიცვა იგი, გარნა ყოველსავე ზედა გამოჰკითხა და ისწავა მიზეზი განკურნებისაჲ, და გამოვიდა წმიდისა¹¹ მის მიცემად წყლისა და, ვითარცა არა პოვა¹², შებრუნდა მსწრაფლ დედოფლისა თვისისა და მიჰგუარა ძე მისი¹³ განკურნებული¹⁴ და მიუთხრა სახე საკრ-ველისა მის განკურნებისაჲ.

ხოლო მან მეყსეულად¹⁵ აუწყა ქმარსა თვისსა, და მას ვითარცა ესმა, ჰკითხვიდა სახესა და სამოსელსა წმიდისასა და, ისწავა რაჲ¹⁶, აღ-დეგა¹⁷ მკუთრ და გამოვიდა¹⁸ ძიებად მისსა, და წარგზავნა¹⁹ მონანი თვისნი მსწრაფლ და უბრძანა დაკრძალვად²⁰ ყოველთავე ბჭეთა ქალაქი-სათა, რაჲთა ვერ განივლტოდის²¹, და პოვეს²² დიდი იგი მნათობი ბჭესა მას აღმოსავლისასა²³ ზემოსა, რომელსა „მოციქულთა“ ეკოლების და შე-უერდეს²⁴ ფერკთა მისთა და ჰრქუეს, ვითარმედ: „გიწვეს შენ, პატიოსან-ნო მ[231]ამო, მთავარი ჩუენი და გვედრების, რაჲთა არა უნაწილო იქმნეს წმიდისაგან ლოცვისა და კურთხევისა შენისა“.

იძულებულ იქმნა რაჲ²⁵ კაცთა მათგან, კულად-იქცა რაჲ²⁶ საღმრ-თოჲსა განგებულებისა²⁷ უფლისათვის²⁸, და ისწავა რაჲ²⁹ მთავარმან მოსლ-ვაჲ³⁰ წმიდისაჲ, მიეგება³¹ მას მეუღლითურთ და შეილით, და შეუერდეს³² ფერკთა მისთა და ითხოვდეს კურთხევისა³³, ხოლო მან ულოცა მათ, აკურთხნა ივინი და აღადგინნა და დაჯდა³⁴ მათ თანა და ეზრახა მათ³⁵ ზრახვათა მათ³⁶ სულიერთა, ცხოვრებად³⁷ მიმყვანებელთა, და განკურნნა³⁸

¹ მიმყოვრებაჲსა ABDF. ² და—F. ³ მას—F. ⁴ აღდეგ FH. ⁵ განკურნებული F. განკვირებული H. ⁶ რა GH, რამე F. ⁷ მეყსეულად B, მეყსეულად FGH. ⁸ წმინ-და H. ⁹ სრბით რამეთუ DG. ¹⁰ განკვირებაჲსა H. ¹¹ წმიდისა CH. ¹² პოვა FH. ¹³ თვისი F. ¹⁴ განკურნებული H. ¹⁵ მეყსეულად G, მეყსეულად FH. ¹⁶ რა GH. ¹⁷ აღდეგა FH. ¹⁸ და გამოვიდა... მსწრაფლ—E. ¹⁹ წარგზავნა FH. ²⁰ დაკრძალვა E. ²¹ განველტოდეს F. ²² პოვეს AC, პოვეს FH. ²³ აღმოსავლისასა C. ²⁴ შეუერდა H. ²⁵ რა GH, რაჲ—F. ²⁶ რაჲ] რამეთუ AC, რა FGH. ²⁷ განგებულებისათვის CF. ²⁸ უფ-ლისათვის—F. ²⁹ რა FGH. ³⁰ მოსელა FG. ³¹ მიეგება ABC, მოეგება E. ³² შეუ-ერდეს C. ³³ კურნებასა FH. ³⁴ დაჯდა FH. ³⁵ მათ—F. ³⁶ მათ—C. ³⁷ ცხოვრებად FGH. ³⁸ განკურნა CE, განკურნა F.

სულნი მშობელთანი უფროჲს¹, ვიდრეღა შვილისა მის მათისა სენნი ჳორციელნი², რომლისათჳსცა დაცვეს³ პირთა⁴ ზეღა თჳსთა და ევედრებოდეს⁵ წმინდასა⁶ მას სულსა წმიდისასა⁷ მოვლად ქალაქისა მათისა, და სადაცა პოოს⁸ ადგილი სათნოჲ მისი, დამკვდრებად იგი, რაჲთა აქუნდეს მათ მარადის მკურნალად წყლულებათა სულისა⁹ და ჳორცთა მათთასა. მრავალსა მას უყუე ვედრებასა მთავრისასა და მეუღლისა მისისასა¹⁰ და სხჳსა მის ერისასა მოდრკა მორჩილებად მამაჲ იგი მორჩილებისაჲ და მოვლო¹¹ ქალაქი იგი, და პოვა¹² რაჲ¹³ ეგუტერი¹⁴ მცირე, და დაღა¹⁵ მას ადგილსა უშფოთველად, სადა-იგი პირველ მისსა¹⁶ მკვდრ¹⁷ იყო მონაზონი, და იყო იგი აღსრულებულ, მუნ დამკვდრებად¹⁸ მიერ სათნო იყო, ვინაჲცა ამცნო მთავარსა და პრქუა¹⁹ მას, რაჲთა უტეონ²⁰ იგი დაყუღებად და უშფოთველად ყოფად და ვითარმედ²¹: „ნურარას²² ყოვლადვე მოღებად სცემ²³ თჳნიერ პურისა ჳმელისა და დამბლისა²⁴ ცერკჳსა“. და ესრეთ დაემკვდრა ეგუტერსა²⁵ მას შინა.

გარნა ვითარ-მე მივითხრნე მე²⁶ მუნ აღსრულებულნი იგი სათნოე-ბანი წმიდისანი²⁷, სიფიცხე იგი მოღუაწებისა მისისაჲ, ვიდრემდის განკვრდეს²⁸ ყოველნი, რომელნი ზედვიდეს და რომელთა ესმოდა? ვიდრეღა მრავალნი თესალონიკელნი, ზედვიდეს²⁹ რაჲ³⁰ მაღალსა მას მოქალაქობასა მისსა³¹ და ესმოდეს სიტყუანი მაღლისა მისისანი, მოიძულეს სოფელი ესე და ყოველი, რაჲ³² არს სოფლისა ამის. და ყოველივე³³ ქალაქი ზედვიდეს³⁴ მას ვითარცა მამასა და მრავალთა მათგანთა შეიტკბეს ცხორებაჲ³⁵ მონაზონებისაჲ და ჳელთა მათ მიერ წმიდათა³⁶ შეიმოსდეს სახესა მას ანგელოზთასა.

იყო ვინმე დიაკონი კეთილად [V] მძღლისა და წმიდისა დიმიტრის ეკლესიისაჲ³⁷, რომელსა მოეგო ცხორებაჲ³⁸ უბიწოჲ და კეთილი და მეცნიერებაჲ აქუნდა წმიდისაჲ³⁹ სათნოებათა მისთათჳს. ესე განვიდა ოდესმე მონილვად აჯარაკთა თჳსთა, რომელნი შორს იყვნეს ქალაქისაგან, და ვითარცა მოიქცა მიერ, დაესხა მას ანაზღელულად⁴⁰ ლაშქარი სკვთთაჲ და

¹ უფრო ABCDF. ² ჳორცილნი E. ³ დასცვეს F, დასცვეს B, დასცივეს H, ~ პირთა ზეღა თჳსთა დაცვეს E. ⁴ პირსა D. ⁵ ევედრებოდის C. ⁶ წმინდასა H. ⁷ წმინდისასა H. ⁸ ჳპოოს E. ⁹ წყლულებასა F, წყლულებისა H, წყლულებათა წყალობასა G. ¹⁰ მისისა ABCDEFG. ¹¹ მოკვლო DG. ¹² ჳპოვა FH. ¹³ რა FGH. ¹⁴ ეგუტერი F. ¹⁵ დასღა FH. ¹⁶ მისა H. ¹⁷ დამკვდრებულ BDEFGH. ¹⁸ დამკვიდრებად H. ¹⁹ და პრქუა—F. ²⁰ უტეონ H. ²¹ ვითარმედ—E. ²² ნურარაჲს AB, ნურაჲრაჲს DE. ²³ სცემ F, სცემ H. ²⁴ დამბლისა H. ²⁵ ეგუტერსა F. ²⁶ მე—F. ²⁷ წმინდისანი H. ²⁸ განკვრდეს F. ²⁹ ჳხედვიდეს F. ³⁰ რა FGH. ³¹ მისასა AD. ³² რა GH. ³³ ყოველი FH. ³⁴ ჳხედვიდეს F. ³⁵ ცხორება FG. ³⁶ წმინდათა H. ³⁷ ეკლესიისა H, ეკლესიისა A. ³⁸ ცხორება FGH. ³⁹ წმინდისა H. ⁴⁰ ანაზღელად A, ანაზღელად BCDE.

ტყუე ყვეს¹ იგი და საკრველთა² მისცეს ფიცხელთა და ავლინებდეს მას უწყალოდ და წარყვანებად ქუეყანად თვსად აიძულებდეს. ესრეთ ორთა მათ ღლეთა ბოროტად აშფოთებდეს მას, რამეთუ არა თუ ქუევით³ ოდენ ავლინებდეს⁴ მას, არამედ ტვრთიცა აკვიდიან⁵. ხოლო ღამე მოიწიის⁶ რაჲ⁷,
 5 სიმძიმისაგან ტვრთისა შეიწყნარის სიმძიმემან საკრველთამან⁸, რაჲთა არა ეცეს⁹ მას ყოვლადვე განსუნებაჲ.

ხოლო ღამესა მას მესამესა მოვიდა დიაკონი იგი ვსენებად წმიდისა¹⁰ ილარიონისსა¹¹ და სიწმიდეთა¹² მათ მისთა და ილოცა¹³ უფლისა მიმართ და თქუა¹⁴: „უფალო იესუ¹⁵ ქრისტე, ლოცვითა მონისა შენისა
 10 ილარიონისითა¹⁶ განმარინე¹⁷ მოწვევულისა ამის ჩემ ზედა განსაცდელისაგან“, და ესე რაჲ ილოცა, დაძიმდა ძილითა და აჰა იხილა წმიდაჲ¹⁸ იგი, რომელი სახელით უწესდა მას და ეტყოდა: „აღდეგ¹⁹ მსწრაფლ და მოვედ ჩემდა, რამეთუ არარაჲ²⁰ არს ყოვლადვე მავნებელ²¹ შენდა, გინა წინააღმდეგომ²².

15 განიღძა ტყუე სიტყუასა ამის ზედა დიაკონმან მან²³ და იხილა²⁴, რამეთუ საკრველნი²⁵ დაცვენებულ²⁶ იყვნეს კელთაგან და ფერკთა მისთა და არაწმიდანი²⁷ იგი წარმართნი შებყრობილ იყვნეს ძილითა. და აღდეგ²⁸ მიერ და განვლო შორის მკედართა მათ სკვთელთა და არცა ერთმან ვინ ცნა²⁹ მათგანმან³⁰, ვინაჲცა დაუყენებულად იწყო სრბასა³¹ თვსსა შიშით³²
 20 და სიხარულით³³.

ხოლო მო-რაჲ-ვიდა სახედ თვსად³⁴, მიუთხრობნ ყოველთა მათ მის ზედა ქმნილთა საკრველებათა და ცხადად ქადაგებდა³⁵ კანდიერებასა წმიდისასა³⁶ ღმრთისა მიმართ. და რომელთა ესმოდა ესე, აღიღებდეს ღმერთსა, რომელი აღიღებს მადიდებელთა მისთა.

25 ესე არს ცხორებაჲ³⁷ კაცისა მის ღმრთისაჲ და ესე არს მოღუაწეებაჲ მოქალაქობისა მისისაჲ, რომელი აღასრულა ნეტარმან მან³⁸ ქუეყანასა ზედა.

[232] ხოლო შემდგომად სამისა წლისა თესალონიკეს მკვდრობისა, ეგულვებოდა³⁹ რაჲ⁴⁰ მიცვალებეჲ მშვდობით ღმრთისა⁴¹ მიმართ, ცნა⁴²

¹ ჰვეს FH, ყვეს AB. ² საკრველთა F, საკერვლთა H. ³ ქუევით E, ქვევით H. ⁴ ავლინებდა DG. ⁵ აკვიდიან FH. ⁶ მოიწია E. ⁷ რა FGH. ⁸ საკრველთამან FH. ⁹ ეცის E. ¹⁰ წმინდისა H. ¹¹ ილარიონისა F. ¹² სიწმიდეთა H. ¹³ ილოცვიდა E, ილოცა—A. ¹⁴ სთქუა F, სთქვა H. ¹⁵ იესო FH. ¹⁶ ილარიონისათა DFGH. ¹⁷ + შე F. ¹⁸ წმიდა FGH. ¹⁹ აღდეგ FH. ²⁰ რა G. ²¹ მავნებელ F. ²² წინააღმდეგომი A, წინააღმდეგომად F. ²³ მან—E. ²⁴ იხილნა DG. ²⁵ საკრველნი F. ²⁶ დაცვენებულ E, დაცვინებულ H. ²⁷ არაწმინდანი H. ²⁸ აღდეგა F. ²⁹ სცნა F, სცნა H. ³⁰ მადგანმან F. ³¹ სრბად C, სრბად H. ³² შიშითა H. ³³ სიხარულითა H. ³⁴ თვსსა E. ³⁵ ქადაგებდა F. ³⁶ წმინდისასა H. ³⁷ ცხორება FGH. ³⁸ მან—DEFGH. ³⁹ ეგულვებოდა G. ⁴⁰ რა FGH. ⁴¹ უფლისაჲ F. ⁴² სცნა FH.

უწინარეს ორმოცთა¹ დღეთა აღსასრული თვისი, მოუწოდა მთავარსა მას და ჰრქუა მას: „მოგეცინ² შენ, შვილო, უფალმან სასყიდელი უცხოთ-მოყუარებისაჲ, რამეთუ არა უღირს იჩინე შეწყნარებაჲ ჩემი, ცოდვილისა ამის და უნდოჲსა და ყოვლითავე³ პატივითა პატივ-ცემამ⁴ და ნუგეშინის-ცემამ. მიგიღებინებ⁵ შენ ნაცვლად⁶ წარმავალისა წარუვალი⁷,⁸ და ნაცვლად მცირედისა—დიდი, და ნაცვლად⁷ განხრწნადთა ამით კეთილთა და განქარვებადთა—საუკუნენი იგი⁹ კეთილნი, უხრწნელნი და განუქარვებელნი. აწ უკუე, შვილო, ვინაჲთგან⁹ ყამი აღსასრულისა¹⁰ ჩემისაჲ მოახლებულ არს, დაგიტევებ შენ ანდერძად ლოცვასა და კურთხევასა და გამცნებ¹¹, რაჲთა ყოველთავე ზედა უცხოთა ჰყო ესე, ხოლო უფ-¹⁰როსლა მონაზონთა. და იყავნ კარი შენი განლებულ ყოველთათვისვე მვედრებელთა და უღონოთა, რაჲთა ჰპოო¹² შენცა განლებულად¹³ კარი იგი სამოთხისაჲ¹⁴ შემწყნარებლად¹⁵ შენდა. რამეთუ გესმის წერილისა, თუ რასა იტყვს, ვითარმედ: „სასჯელი სამართალი¹⁶ საჯეთ, განარინეთ გლახაკი¹⁷, დაწუნებული, მდაბალი და დავერდომილი განამართლეთ“. თანა-¹⁵გაც¹⁸ უკუე შენცა ამითი დამარხვამ. ეგრეთვე კჳლად გეტყვ შენ, ჟ მთავარო, მოიძულე ჭრთამი, რომელი დააბნელებს თუალთა სულისათა, მოიძულე უკეთური გულის-თქუამა, რომლისათვის¹⁹ აღგზებულ²⁰ არს ცეცხლი იგი საუკუნოჲ, ნუ მოიტაცებ ნაწილსა სხვისასა, კმა გეყავნ²¹ საკმარი თვისი, რამეთუ²² ნამეტნავი იგი უკეთურისაგან არს. რომელნი არიან შეე-²⁰რდომილ კირსა და შეწყუდეულ²³ საპყრობილეთა²⁴, ნუ გცონის მოხილვად მათდა და მიცემად საზრდელი მათდა²⁵. და იჯმენ სრულებით შესაძინელისაგან ვახშისა, რამეთუ უსჯულო არს საქმც ესე და წარწყმედელ²⁶ სულისა. უფროჲსლა უხუეებით მისცემი²⁷ გლახაკთა უბრალოდ და სიმართლით შეკრებულსა²⁸ მას საკმარსა, რაჲთა მოვიდეს კურ-²⁵თხევამ, ღმრთისაჲ სახლსა შენსა ზედა აქა, და მერმესა²⁹ მას საშინელსა მოსლევასა³⁰ ქრისტესსა ღირს იქმნე მარჯუენით მდგომარეთა მათ თანა[v] და კმამ იგი გესმეს³¹ კურთხევისაჲ და მშუდობამან ღმრთისამან, რომელი ჰმატს³² ყოველთა გონებათა, დაგიფარენ შენ, შვილო“. ესე ჰრქუა³³ და განუტევა მთავარი³⁴ იგი, მგლოვარე და დამძიმებული სულითა.

30

¹ ორმოცთა C. ² მას—F. ³ ყოველითვე G. ⁴ პატივის-ცემა FH. ⁵ ნაცვლად C.

⁶ წარუალი H. ⁷ ნაცვლად C. ⁸ იგი—F. ⁹ ვინაღან F. ¹⁰ აღსრულებისა E. ¹¹ განმცნებ B. ¹² პოო C, ჰპოო F. ¹³ განლებულად—F, განლებად GH. ¹⁴ + და ACD. ¹⁵ შეწყნარებლად E. ¹⁶ სიმართლით G. ¹⁷ + და DEFGH. ¹⁸ გამს F, გაც H. ¹⁹ რომლისაგან E. ²⁰ აღგზნებულა AC. ²¹ გეყავ F. ²² რამეთუ ხოლო E. ²³ შეწყუდეულ H. ²⁴ საპყრობილესა EF. ²⁵ მათდა—F. ²⁶ წარწყმედელ H. ²⁷ მისცემდა AC. ²⁸ შეკრებილსა F. ²⁹ ~ მერმე საშინელსა მას AC. ³⁰ მოსლევას FH. ³¹ გესმას EF. ³² ჰმატს CEFH. ³³ ჰსთქუა F, სთქვა H. ³⁴ მთავარი C.

- ხოლო იგი თავადი შევიდა მცირესა მას სენაკსა და ღმრთისა მიმართ ლოცვასა და ხედვასა მას, ვონებისასა აღსრულებდა. ხოლო¹ პირველისა მის დღისა აღსრულებისა მისისა², რომელი იყო შაბათი, მოუწოდა მათ, რომელთა კელთა მათ მიერ წმიდათა³ შეემოსა სახე მონაზონებისა და აღრაცხილ იყვნეს მწყობრსა თანა მოლუაწეთასა, და ასწავა მათ მრავალი ცხოვრებისათჳს⁴ სულისა და ჰმოდღურიდა⁵ მათ ბრძოლისათჳს⁶ ვნებათაჲსა და თუ ვითარ ჯერ-არს მათი წინააღდგომა⁷ და დაცვა⁸ სულისა და ვიდრე აღორძინებადმდე ვნებისა და ძირთა თანა დაბმად გულსა შინა ჩუეულებისა მიერ ჯერ-არს აღმოფხურად⁹ და განთხევად¹⁰ გარე ნერგთა მათ უკეთურებისათა¹¹, უფროჲსლა თესლთა მათ ქალღეველებრთა, რაჲთა მიემთხვოს ნეტარებასა მას წინაწარმეტყუელისასა¹², რამეთუ ჰნატრის¹³ იგი მათ, რომელთაცა ჩჩვლნი იგი ბაბილოვნისანი შეახეთქნეს კლდესა, რომელ არიან ვნებანი, ჩჩვლ იყვნეს¹⁴ რაჲ¹⁵ და ადვილად¹⁶ აღმოსაფხურელ.
- 15 კუალად უკუე ჰმოდღურიდა¹⁷ მათ წმიდაჲ იგი თჳსებისა მისთჳს სათნოებათაჲსა და განაგრძო სიტყუაჲ ამის პირისათჳს და თუ რაოდენი შეწყობილებაჲ¹⁸ აქუს მათ და ურთიერთას¹⁹ ზიარებაჲ²⁰ და ვითარ²¹ ერთი²² ერთისა²³ დამოკიდებულ არიან და შემტყიკებულ, ვითარცა ჯაქვ რაჲმე ოქროსაჲ, რომელთა დასაბამად აქუს, ვითარცა საფუძველი, სიმდაბლე, ხოლო ამალღების სიმადლითა²⁴ მით საკრველითა და სრულიქმნების სიყუარულსა ზედა, რომლისა თჳნიერ შეუძლებელ არს წარმართებად ერთისაცა²⁵ საქმისა²⁶ კეთილისა²⁷, რამეთუ სიმდაბლემან იცის აღყვანებაჲ სიმადლედ სათნოებათაჲ, რომელნი მიივლტოდიან მისსა, ხოლო სიყუარულმან დაუცემლად ბურობაჲ ამალღებისა მის და²⁸ დადგრომად²⁹ კეთილსა შინა.

ვინაჲთჳნ³⁰ უკუე ჯეროვანი ჟამი წარკდა³¹ სიტყუათა ამათ შინა მადლისათა, უბრძანა ერთსა ძმათაჲნსა, რომელსა აქუნდა პატივი მღღელობისაჲ³², რაჲთა შეწირ[233]ოს³³ მსხუერბლი იგი უსისხლოჲ. მოილო და

¹ ხოლო პირველისა მის დღისა აღსრულებისა— DG. ² მისისასა BEFH. ³ წმიდათა—E, წმიდათა H. ⁴ ცხოვრებისათჳს FGH. ⁵ დაჰმოდღურიდა AD, დაჰმოდღურიდა G, და მოძღვრიდა CFH. ⁶ ბრძოლისათჳს H. ⁷ წინააღდგომა C. ⁸ დაცვა E. ⁹ აღმოფხურად C, აღმოფხვრად H. ¹⁰ განთხევა ABCDG. ¹¹ უკეთურობისათა G. ¹² წინასწარმეტყველებისასა BD, წინასწარმეტყველებისასა FG. ¹³ ნატრის CFH. ¹⁴ იყუნენ ABCD. ¹⁵ რა FGH. ¹⁶ ადვილ E. ¹⁷ მოძღვრიდა FH, ჰმოდღურიდა G. ¹⁸ შეწყუბებულება H. ¹⁹ ურთიერთარს H. ²⁰ ზიარებად EG. ²¹ ვითარცა DG. ²² ერთი—BF. ²³ ერთსა B. ²⁴ სიმდაბლითა H. ²⁵ ერთსაცა C. ²⁶ საქმესა AC. ²⁷ კეთილსა AC. ²⁸ და—DG. ²⁹ დადგომად F. ³⁰ ვინაჲგან F. ³¹ წარკდა DFG, წარხდა H. ³² მღღელობისა CGH. ³³ შესწიროს FH.

რამ¹ ეზიარა უხრწნელთა მათ ქრისტეს საიდუმლოთა, მოიკითხნა ძმანი იგი და უბრძანა² თითოეულსა³ წარსვლად⁴ სენაკად მათა.

მკირედ უკუე დასნეულდა და შემდგომად სამისა დღისა მშუდობით უფლისა⁵ მიმართ დაიძინა და სანატრელსა მას აღვიდა მერმელა⁶ ნეტარებასა მოხუცებული და აღსავსე დღითა კეთილითა რიცხუსა მას ათ-⁵ ცხრამეტსა ნოენბრისა⁷ თვისასა⁸, მეფობასა ბერძენთა ზედა ბასილისასა⁹, რომელსა მაკედონიათ აქუნდა სახელის-დებაჲ, რომელი ღმრთის-მსახურებით განაგებდა საყდარსა მას სამეფუფოსა¹⁰.

ხოლო აღსრულებაჲ იგი წმიდისა¹¹ მსწრაფლ განითქუა ყოველსა შორის¹² ქალაქსა, ვინაჲცა შემოკრბეს მისსა¹³ სიმრავლე ფრიადი მღვდელ-¹⁰ თა¹⁴ და მონაზონთაჲ, ერისკაცთა და მკვდართაჲ, და არა ხოლო თუ ესე, არამედ თუ მღვდელთ-მოძღუარცა¹⁵ ქალაქისაჲ მღვდელთა¹⁶ თანა თვისთა და მთავრისა¹⁷, და მივიდა გუამსა მას¹⁸ ზედა წმიდასა¹⁹ წმიდისასა²⁰, რაჲთა განკესებული იგი აღასრულონ მას ზედა. და შემსვავსებულითა გალობითა დაჰკრძალნეს²¹ ჴორცი იგი მოლუაწისანი. მრავალნი უკუე¹⁵ სნეულნი და ეშმაკეულნი განიკურნნეს²² ეამსა მას²³, რამეთუ ჴმობდეს²⁴ ეშმაკნი იგი სახელსა წმიდისასა²⁵ და განვიდოდეს მიერ²⁶ ღალღებით და ვაებით, ვინაჲცა დაუკვრდა ყოველთა დიდებულებაჲ იგი²⁷ საქმისაჲ მის და სიმრავლე სასწაულთაჲ, რომლისათვისცა აქებდეს და აღიდებდეს ღმერთსა. 20

ხოლო საღმრთონი²⁸ იგი ნაწილნი წმიდისა ილარიონისნი საღმრთოდ²⁹ შემურნეს და პატიოსნად დაჰკრძალნეს³⁰ ლარნაკსა შინა ქვისასა და დადგეს³¹ მასევე ეგუტერსა შინა საყოფელსა მისსა სადიდებელად და საქებელად ჴრისტეს ღმრთისა ჩუენისა.

მრავალნი კურნებანი ქვნა³² უფალმან სამარხოთა მისსა ზედა³³ შემ-²⁵ დგომად აღსრულებისა მისისა, ვითარცა ივინი ჴმათა მიერ თვისთა ჴმამალად ქადაგებენ³⁴, და თუთ³⁵ ქალაქი იგი დიდი თესალონიკე³⁶ ბრწყინვალედ მიუთხრობს მას შინა აღსრულებულთა მათ³⁷ საკვრველებათა წმი-

1 რა და FH. 2 უბრძანა F. 3 თითოეულსა B, თითოეულსა F. 4 წარსვლად FH. 5 უფლისაჲ მიმართ მშუდობით დაიძინა FGH. 6 მერმელა C, მერმელთა FGH. 7 ნოენბრისა CF, ნოენბერსა H. 8 თთვისსა G, თვისსა H. 9 ბასილისსა H, ვასილისსა F. 10 სამეფოსა ACEFG. 11 წმიდისა H. 12 შინა BDEFGH. 13 ~ მისსა შემოკრბეს DG. 14 მღვდელთა GH. 15 მღვდელთმთავარცა F, მღვდელთმოძღუარცა GH. 16 მღვდელთა GH; 17 მთავარისა G. 18 მას—F. 19 წმიდასა—F, წმიდა G. 20 წმიდისასა H, 21 დაკრძალნეს EFH. 22 განიკურნნეს BCEF. 23 ~ მას ეამსა E. 24 ჴმობდეს F. 25 წმიდისასა H. 26 მიერ—F, მიერ) რამ BDE, რა GH. 27 იგი—F. 28 საღმრთონი FH. 29 საღმრთოდ FH. 30 დაკრძალნეს CEFG. 31 დასდგეს FH. 32 ქვნა H. 33 ზედა—G. 34 ჴქადაგებენ F. 35 თუთ ACDEF. 36 ~ თესალონიკე დიდი DG. 37 ამათ DG.

დისათა, რომელთაგანი¹ ერთი არს² ძე მთავრისაჲ³ მის⁴, რომელმან შეიწყინარა იგი, რომელი-იგი შემდგომად ორმოციისა დღისა⁵ აღსრულ[ვ]ლენებისა მის წმიდისა⁶ წყლით მანკიერ იქმნა და ბოროტად საღმობიერ, და ესოდენ⁷ განძნდა⁸ სენი იგი, ვიდრემდის განიწირა ყოვლისაგანვე მკურნალთა გელოვნებისა⁹, ხოლო მამამან მისმან უბრძანა ტურთით¹⁰ წარღებაჲ¹¹ მისი სამარხოსა მას¹² წმიდისასა¹³, რომელსა შინა მღებარე იყო გუამი¹⁴ საღმერთოჲსა¹⁵ ილარიონისი¹⁶, რაჲთა¹⁷ მიაწვინონ¹⁸ იგი მუნ. წარვიდა მის თანა მამაცა¹⁹ მისი და ვევედრა მღღელ²⁰. შეუენიერსა²¹ მას მამასა წყალობისასა მრავლითა ცრემლითა და კუალად-იქცა მიმწუხრი სახელ თჳსად²².

ხოლო ღამესა მას იხილა ჭაბუკმან მან, ვითარმედ დაადგრა მას კაცი იგი ღმრთისაჲ²³ წმიდაჲ²⁴ ილარიონ და ეტყოდა ესრეთ: „პროკოპიე²⁵,—რამეთუ ესრეთ ეწოდებოდა მას—უკუეთუ²⁶ არა გულსაგვე მყო მე, რაჲთა²⁷ არა წარსაწყემდეღლად²⁸ სულისა შენისა ჰმოქალაქობდე²⁹, ვერ მიემთხვო³⁰ კურნებასა³¹. და იგი აღუთქუმიდა³², ვითარმედ ყოვლად არღარა აჩუენოს პირველი იგი უწესობებაჲ³³ და აღთქუმასა³⁴ ამას ფიცით დაამტკიცებდა, ხოლო წმიდამან³⁵ შთაყო³⁶ გელი მუცელსა მისსა და სასწაული ჭუარისაჲ³⁷ სამ-გზის გამოსახა მას ზედა და პრქუა³⁸ მას: „აჲ ესერა ცოცხალ³⁹ იქმენ და ნუღარა⁴⁰ სცოდავ⁴¹, რაჲთა⁴² არა უძვრესი⁴³ შეგემთხვოს⁴⁴ სიტყვსაებრ⁴⁵ უფლისა⁴⁶“, და ესე რაჲ⁴⁷ თქუა⁴⁸, წარვიდა⁴⁹ მისგან. მ საკვრველიდა⁵⁰ ესე დიდებულებებაჲ⁵¹, რომელსა-იგი მცირედლა აქუნდა⁵² სასოებაჲ⁵³ სიცოცხლისაჲ და კნინლა არათ⁵⁴ დაკლებულ იყო მკუდართადა⁵⁵ და რომელი⁵⁶-იგი უკუანასკნელად⁵⁷ აღმოფშენვად⁵⁸ მიანდა, ესე სიტყვსა⁵⁹ თანა წმიდისაჲსა⁶⁰ მყის განიკურნა, რომელ არცა თუ⁶¹ კუალი იპოვებოდა⁶² მის თანა წყლულებისაჲ და რომელი-იგი გუშინ ვითარ-

¹ რომელთაგან E. ² არის AC. ³ მთავრისაჲ D. ⁴ მის—F. ⁵ დღისა—E. ⁶ წმინდისა H. ⁷ ესოდენ ABCDEFGH. ⁸ განძნდა H. ⁹ გელოვნობისა C. ¹⁰ ტურთით AEF, თვრთით D, ტურთით G, ტვირთით H. ¹¹ წარღება BFG. ¹² მის G. ¹³ წმინდისასა H. ¹⁴ გუამი CFH. ¹⁵ საღმრთოსა FH, საღმრთოსა G. ¹⁶ ილარიონისა E. ¹⁷ რაჲთა E. ¹⁸ მიაწვინონ BDF. ¹⁹ მამაცა BCDEFGH. ²⁰ მღღელ F, მღღელ GH. ²¹ შეუენიერსა ABCDEF, შეუენიერსა H. ²² თვისად H. ²³ ღმრთისა BFGH. ²⁴ წმიდა FG, წმინდა H. ²⁵ პროკოპე CG. ²⁶ უკუეთუ GH. ²⁷ რაჲთა EFG. ²⁸ წარსაწყემდეღლად BH. ²⁹ მოქალაქობდე FH. ³⁰ მიემთხვოთ GH. ³¹ აღუთქმიდა ACEFH. ³² უწესობა FGH. ³³ აღთქმასა BCH. ³⁴ წმინდამან H. ³⁵ შთაყო F. ³⁶ ჭუარისა BDFG, ჭუარისა H. ³⁷ პრქვა H. ³⁸ ცხოველ C. ³⁹ ნურღარა BH. ⁴⁰ სცოდავ F. ⁴¹ რაჲთა FG. ⁴² უძვრესი H. ⁴³ შეგემთხვოს H. ⁴⁴ სიტყვისაებრ H. ⁴⁵ უფლისა BFGH. ⁴⁶ ესერა B. ⁴⁷ მსთქუა F, თქვა G, სთქვა H. ⁴⁸ წარვიდა AC. ⁴⁹ საკვრველიდა H. ⁵⁰ დიდებულება FGH. ⁵¹ აქუნდა H. ⁵² სასოება FGH. ⁵³ არად C. ⁵⁴ მკუდართადა GH. ⁵⁵ რაჲ B. ⁵⁶ უკუანასკნელ F, უკუანასკნელად H. ⁵⁷ აღმოფშენვად AH, აღმოფშენად C, აღმოფშენვად F. ⁵⁸ სიტყვისა H. ⁵⁹ წმიდისა BCDEFGH. ⁶⁰ არცადათუ F. ⁶¹ იპოვებოდა B.

ცა მკუდარი¹ ტვრთვით² მოიღეს, ესე ღღეს მზიარული და უენებელი თვისითა³ ფერჯითა სრბით წარვიდა⁴ შმობელთა თვისთა⁵ თანა. განკვრდეს⁶ უკუე ყოველნი⁷, რომელთა⁸ იხილეს და რომელთა ესმა, სასწაულსა მას⁹ ზედა საკვრველსა¹⁰ და აღიდებდეს ღმერთსა, რომელი იქმს დიდებულთა საკვრველთა¹¹, მაღალთა და მიუწოდომელთა¹², რომელთაჲ არა არს რიცხ¹³ და არა ესე ოდენ¹⁴ იქმნა სამარხოსა მას¹⁵ წმიდისასა¹⁶, არამედ სხუათაცა მრავალთა ადგილთა სახელის-ღებითა წმიდისაჲთა, რამეთუ ძმათა მათ, რომელნი მყოფ იყვნეს¹⁷ [234]მის თანა, მისცეს საბლარდნელი ერთი ფლასისაჲ¹⁸, რომლითა შეიმოსნ¹⁹ ნეტარი იგი გუამსა²⁰ მას წმიდასა²¹, ღდაკაცსა²² ვისმე გლახაკსა და მთხოველსა. ხოლო მან მიიღო იგი და დამარხა²³ თავისა თვისსა²⁴ თანა²⁵, დასდებნ მას მრავალთა ზედა სნეულთა და უძლურთა და²⁶ მეყსეულად²⁷ განკურნებნ²⁸, ვიდრეღა გლახაკი იგი და მთხოველი და ყოველთა მოქენე ღიდად განმდიდრდა მაღლითა და კურთხევიითა წმიდისაჲთა²⁹ და განიძარცუა³⁰ პირველი სიგლახაკე და უნაკლულოდ ცხონდებოდა³¹ ყოველთა ღღეთა ცხორებისა³² მისისათა, უფროსღა სხუათა გლახაკთა და უღონოთა ჯელსა აღუპყრობნ წყალობისასა.

ამათ³³ უკუე ესევითართა სასწაულთა აღავსნეს³⁴ სასმენელნი ყოველთანი³⁵ განმრავლებასა თანა ღღეთასა, ვიდრემდის მიიწია სასმენელთა ქრისტეს-მოყუარისა ბასილი³⁶ მეფისათა, რამეთუ ანთუბატმან³⁷ და მთავარ-ეპისკოპოსმან³⁸ ყოველივე მიუწერეს მეფესა და თუ ვითარი მნათობი გამოაჩინა ღმერთმან ღღეთა მისთა, განცხადებულად აუწყეს, რომელი, ესმა რაჲ³⁹ მეფესა, დაუკვრდა⁴⁰ ფრიად და აღიდებდა ღმერთსა. ხოლო ღღესა ერთსა ყო⁴¹ მეფემან სერი ღიდი და შემოხადა⁴² ყოველთავე მამასახლისთა მონასტრისათა და ყოველთავე არქიმანდრიტთა მთისათა და განუშხადა მათ ტაბლაჲ⁴³ ბრწყინვალე და იხარებდა მათ თანა⁴⁴ და გამოეძიებდა, ვითარცა არს წესი მეფეთაჲ. ხოლო ტრაპეზსა მას ზედა მიუთხრა მეფემან თესალონიკით მოწერილისა⁴⁵ მისთეს⁴⁶ საქმისა, დახუ-

1 მკუდარი GH. 2 ტვრთვით AF, ტვირთვით H, ტვრთით E. 3 თვისითა H. 4 წარკვდა AC. 5 თვისთა H. 6 განკვირდეს H. 7 ყოველთა D. 8 რომელნი DG. 9 მას F. 10 საკვირველსა H. 11 საკვირველთა H. 12 მიუწოდომელთა H. 13 რიცხვი FGH. 14 ესოდენ FH. 15 მის G. 16 წმინდასასა H. 17 იყვნეს ABCDG. 18 ფლასისა—B. 19 შემოსონ C, ზემოსონ ABD. 20 გუამსა CFH. 21 წმინდისა H. 22 ღდაკაცისა A. 23 დამარხა CDEFGH. 24 თვისისა H. 25 + და E. 26 და—E. 27 მეყსეულად FH, მეყსეულად G. 28 განკურნებენ AE, განკურნებნ CDG. 29 წმიდითა AC, წმინდისათა H. 30 განიძარცვა B. 31 ცხონდებოდა BDG. 32 ცხორებისა AEFHG. 33 ამათ] აწ F. 34 აღივსნეს ACD. 35 ყოველნი H. 36 ვასილი F. 37 + მან H. 38 მთავარეპისკოპოსმან A, მთავარეპისკოპოზმან BDEG. 39 რა EFGH. 40 დაუკვირდა H. 41 ჰყო FH. 42 შემოხადა F. 43 ტაბლა AC. 44 მათა C. 45 მოწერილი E. 46 მისთვის H.

242

და¹ უკუე განგებითა ღმრთისაჲთა² ულუმბოჲსა³ იგი ლავრისა⁴ არქიმან-
დრიტი⁵, რომლისა-იგი დისწული განკურნა⁶ ოდესმე წმიდამან⁷ ილარიონ.
და კანდიერ იქმნა და აღდგა⁸ და ყოველივე წულილად⁹ მიუთხრა მეფესა
და თუ რომელი მოლუაწებაჲ¹⁰ მოქალაქობისა აქუნდა¹¹ პირველითგანვე¹²,
5 ზედა-მიწვევით აუწყა.

ჰკითხვიდა¹³ მეფე, უკუეთუ¹⁴ დაშთომილ არს ვინმე¹⁵ მოწაფეთაგან
მისთა და ისწავა, ვითარმედ არიან ჯერეთ სამნი ოდენ მოწაფეთაგან მის-
თა მოხუცებულნი, პატიოსანი და მისთა მათ¹⁶ სათნობათა ზედა-მიწვე-
ვით მეცნიერნი, რომელთათჳს¹⁷ მხიარულ იქმნა მეფე და ბრძანა სწრა-
10 ფით მოყუანებაჲ¹⁸ მათი ულუმბოჲთ¹⁹. ხოლო მოიწინეს²⁰ რაჲ²¹ კაცნი
იგი პატიო[ვ]ისანი, შეიწყნარნა მეფემან, ვითარცა ანგელოზნი²² ღმრთი-
სანი²³ და მტკეთა მათ მათთა პატივ-სცემდა²⁴ ღიდად²⁵ და აღეშენებოდა
ფრიად მოქალაქობასა მათსა ზედა და ფრიად სარგებელ ეყოფოდა სათ-
ნობათა მათთაგან და ჰლოცვიდა²⁶ მათ აღშენებად მონასტერსა²⁷ ქალაქ-
15 სა²⁸ შინა სამეფოთა²⁹ მათ³⁰, რაჲთა³¹ აქუნდენ³² იგინი მახლობელად პა-
ლატისა. ხოლო მათ ჰრქუეს³³ მეფესა, ვითარმედ: „შეუძლებელ არს ესე
შორის ქალაქისა მკვდრ³⁴ ყოფად და უცხოთა მონასტერსა დაპყრობად,
არამედ უკუეთუ³⁵ გნებავს, მეფე, მახლობელად სადა ქალაქისა სამეფო-
ფოჲსა³⁶, ადგილსა უდაბნოსა და უვალსა³⁷, გამოგვსახე³⁸ მცირე საყოფელი,
20 რაჲთა³⁹ მუნ დავემკვდრნეთ⁴⁰ და თვთმპყრობელობასა⁴¹ თქუენსა ულოცვი-
ლეთ⁴²“. მასვე⁴³ უკუე ეამსა პროტოსპათარი⁴⁴ ვინმე თანა წარიყვანა და
უბრძანა მოვლად და ძებნად ადგილისა, სადაცა ენებოს. ხოლო იგინი
გამოვიდეს და ძიება ყვეს⁴⁵ და მიემთხვენეს⁴⁶ ღელესა რასმე⁴⁷, რომელსა
ერქუა⁴⁸ პრომანა⁴⁹, ზემო კერძო ადგილსა⁵⁰, რომელსა სოსთენ⁵¹ ეწოდე-
25 ბის, და პოეს⁵² მუნ წყარო კეთილი და მოიქცეს და მიუთხრეს⁵³ მეფესა,

¹ დახვდა CH, დახვდა F. ² ღმრთისათა BCFGH. ³ ულუმბოთაცა AC, ულომ-
ბოსაცა G. ⁴ ლავრისა—BDEFGH. ⁵ არქიმანდრიტი F. ⁶ განკურნა FH. ⁷ წმიდა-
მან H. ⁸ აღდგა FH. ⁹ წერილად ABCDE, წერილად GH. ¹⁰ მოქალაქობაჲ მოლუა-
წებისა ABCDGH, მოქალაქობაჲ და მოლუაწებაჲ E. ¹¹ აქუნდა GH. ¹² პირველი-
განვე F. ¹³ ჰკითხვდა ACG. ¹⁴ უკუეთუ FGH. ¹⁵ ვინა ABDEGH. ¹⁶ მათ—G. ¹⁷ რომ-
ელთათჳს H. ¹⁸ მოყუანება FGH] მოწოდება E. ¹⁹ ულუმბოთი E. ²⁰ მოიწინეს AB-
CDFGH. ²¹ რა FGH. ²² ანგელოზნი FH. ²³ ღმრთისანი F. ²⁴ პატივსცემდა DG, პა-
ტივსცემდა F. ²⁵ მღიღრად E. ²⁶ ჰლოცვდა A, ლოცვიდა CH. ²⁷ მონასტერსა—E,
²⁸ + მას F. ²⁹ სამეფოსა F, სამეფოთა H. ³⁰ მათ—F. ³¹ რაჲთა G. ³² აქუნდენ H.
³³ ჰრქუეს FGH. ³⁴ მკვიდრ H. ³⁵ უკუეთუ FGH. ³⁶ ს³⁶მფოსა D, სამეფოსა FH. ³⁷ უა-
ლსა H. ³⁸ გამოგვისახე H. ³⁹ რაჲთა FG. ⁴⁰ დავემკვდრნეთ B, დავემკვიდრნეთ H. ⁴¹ თვით-
მპყრობელობასა H. ⁴² ულოცვლეთ AB. ⁴³ მას C. ⁴⁴ პროტოსპათარი FH. ⁴⁵ ყვეს FH.
⁴⁶ მიემთხვენეს BF, მიემთხვეს E, მიემთხვივნეს H. ⁴⁷ რაჲსა E, რასმე F. ⁴⁸ ერქუა AFH.
⁴⁹ რომანა CEH, პრომანი G. ⁵⁰ ადილსა A. ⁵¹ სოსთენი B. ⁵² პოეს BDEG, პო-
ვეს FH. ⁵³ უთხრეს E.

და აჰა ესერა მსწრავლ თუთ¹ ქრისტეს-მოყუარე იგი მეფე განვიდა² ადგილსა მას და მეყსეულად³ გამოსახა ეკლესია⁴ სახელსა ზედა წმიდათა⁵ მოციქულთასა, რამეთუ თუსითა⁶ ტელითა დაღვა⁷ მეფემან ქვა⁸ იგი საფუძველისაჲ⁹ და აღასრულა საქმე იგი შენებისაჲ შუღ¹⁰ თუტ¹¹.

ხოლო იგი ანთუპატი¹², თესლონიკეს მყოფი, გარდაღვიწილ იყო⁵ ჯელმწიფობისაგან¹³ თუსისა¹⁴ და სამეუფოს¹⁵ შემოსრულ იყო. მოუწოდა მას მეფემან და კულად-ავო¹⁶ იგი პირველსავე მას წესსა და წარგზავნა თესლონიკედ და ამცნო მას, რაჲთა¹⁷ დიდითა სწრაფითა წარმოღებად სცეს¹⁸ ნაწილი წმიდისა¹⁹ ილარიონისნი. შთავიდა მთავარი იგი და გამოუცხადა ბრძანებაჲ²⁰ მეფისაჲ²¹ თესლონიკელთა და ყოველნივე აღა-¹⁰ დგინა²² ტყებად და ტირილად, ვითარმედ: „საუნჯისაგან²³ დიდისა და-კლებულ ვიქმნებით“, ჳმამალად ღალადებდეს, ვიდრეა წინააღმდგომსა-ცა განიზრახვიდეს²⁴ ერი იგი, ხოლო ანთუპატი²⁵ იგი ჰლოცვიდა²⁶ მათ მრავალსა და დაწყნარებად შფოთისა მისგან ევედრებოდა და ეტყოდა²⁷, ვითარმედ შეუ[235]ძლებელ არს წინააღმდგომად²⁸ ბრძანებასა მეფეთასა²⁹ ¹⁵ და ძლით უძლო დამშვდებად³⁰ მათდა. და შემზადა³¹ ლარნაკი მცირე და გამოიყვანა³² ღამით ნაწილი წმიდისა ილარიონისნი და დაკრძალნა მცირესა მას შინა ლარნაკსა, შუენიერთა³³ რაჲთმე³⁴ და ჰამოთა³⁵ სულნელებითა³⁶ აღესებულნი წარმოსცნა წინაშე მეფისა. შეიწყნარა³⁷ უკუე მე-ფემან ნაწილი იგი ნეტარისანი მრავლითა პატივითა და გულს-მოდგინებე-²⁰ ბითა სულისაჲთა და ღამესა მას დაიყენა სასუნებელსა შინა თუსსა³⁸. ხოლო შუალამესა ოდენ განელჳა³⁹ მეფესა და იყნოსა სულნელებაჲ⁴⁰ რაჲმე⁴¹ უცხოჲ, რომლისათჳს დამტკიცებით იტყოდა, ვითარმედ არაოდეს აღსრულ არს საყნოსელთა მისთა ესევეთარი სულნელებაჲ⁴², და დაკვრებული ეძიებდა, თუ რაჲ-მე⁴³ არს ესე და ჰკითხვიდა წინაშე-მდგომელთა მათ, ²⁵ უკუეთუ⁴⁴ არს რაჲ⁴⁵ ესევეთარი პალატსა შინა? და ვითარცა ვერარაჲ⁴⁶

1 თუთ H. 2 განვიდა A. 3 მეყსეულად FH, მეყსეულად G. 4 ეკლესია FGH. 5 წმიდათა H. 6 თუსითა H. 7 დაღვა FH. 8 ქვა FG, ქვა CDEH. 9 საფუძველსა A, საფუძელისა F. 10 შვიდ EH. 11 თვე BCDEFH, თთვე G. 12 ანთუპატი H. 13 ჯელმწიფობისაგან G. 14 თუსისა H. 15 სამეფოს EH. 16 ეგო DG, აგი E. 17 რათა FG. 18 სცეს ACE, სცეს F. 19 წმიდისა H. 20 ბრძანება FGH. 21 მეფისა BCDEFH. 22 აღადგინა G. 23 საუნჯისა E. 24 განიზრახვიდეს AC. 25 ანთუპატი H. 26 ჰლოცვიდა H. 27 იტყოდა E. 28 წინააღმდგომად DG. 29 მეფისასა E. 30 დამშვიდებად FH. 31 შემზადა BDG. 32 გამოიყვანა AF, გამოიყვანა C, გამოიყვანა F. 33 შუენიერთა H. 34 რაჲთმე BDFGH. 35 ამოთა H. 36 სულნელებითა FH. 37 შეიწყნარა EH. 38 თუსისა H. 39 განელჳა ACFH. 40 სულნელება CG, სულნელება FH. 41 რაჲმე G. 42 სულნელება C, სულნელება FH, სულნელება G. 43 რაჲმე CG, რაჲმე H. 44 უკუეთუ EFGH. 45 რაჲმე F, რა G. 46 ვერარა GH.

პოვეს¹ სხუაჲ, გულსკმა-ყო² მეფემან, ვითარმედ პატიოსნათა მთავარ³ ნაწილთა⁴ წმიდისათა გამოძვალ არს საკრველი იგი სულნელებაჲ⁵. ხოლო არა ოდენ მეფემან, არამედ ყოველთავე მყოფთა ქალაქისათა იყნოსეს უცხოჲსა მისგან სულნელებისა⁶ და აღიდებდეს ღმერთსა და ჰნატრიდეს⁷ საყუარელსა მას ღმრთისასა ნეტარსა მამასა⁸ ილარიონს.

ინება მეფემან პალატსა შინა სამეფოსა⁹ დასხმად საღმრთოთა¹⁰ მათ ნაწილთა წმიდისათა, არამედ დაადგრა ჩუენებით მართალი იგი და მადლობა¹¹ მისცა მას და ჰრქუა¹², ვითარმედ: „შეწყნარებულ არს გულს-მოდგინებაჲ¹³ შენი და ჩუენდა მომართ პატივი შენი შეწირულ წინაშე¹⁴ უფლისა. ხოლო პალატსა შინა სამეფოსა¹⁴ რომელ განიზრახე¹⁵ ყოფაჲ¹⁶ ჩემი, არა სათნო არს ეგე, არამედ ახალშენსა მას შენ მიერ მონასტერსა ბრძანე წარყვანებაჲ¹⁷ ჩემი“.

და განთიად ოდენ ცისკარს შესხდეს¹⁸ მეფე და პატრიარქი¹⁹ ნათა სამეფოთა²⁰ მთავართა თანა და თავთა ქალაქისათა და აღიხუნეს²¹ ნაწილი იგი კაცისა ღმრთისანი სანთლებითა²² და საკმეველებითა²³ და ფსალმუნებითა²⁴ და გალობითა შევიდეს ტაძარსა მას მთავრისა²⁵ მის უკორცოთაჲსა მიქაელისსა²⁶, რომელი²⁷ შენ არს ადგილსა სოსთენისასა. გამოვიდეს მიერ უმეტესითა გალობითა და ბრწყინვალეობითა^[V] შემოსილნი და აღვიდეს²⁸ ღელესა მას ჰრომანისასა²⁹. და აღასრულა მეფემან ღლე³⁰ სასწაული დიდებული და ყო³⁰ ღამის-თვეჲა მრავლითა ქებითა და გალობითა სულნელთა³¹ თანა და საკმეველთა მრავალ-სასყიდლისათა და სრულყო³² სატფურებაჲ³³ ეკლესიისაჲ³⁴ პატივის-მოყუარებით³⁵ და განწმიდა³⁶ საკურთხეველი კელითა პატრიარქისაჲთა³⁷ და მისცა მეფემან ნაწილი რამეჲ³⁸ ნაწილთაგან წმიდათა³⁹ მოციქულთაჲსა და⁴⁰ დასხმად ქუეშე⁴¹ საკურთხეველსა უბრძანა⁴². თუესა ნოემბერსა თ. შემდგომად განწმედისა⁴³ მის ეკლესიისა⁴⁴ მოილო⁴⁵ მეფემან პატიოსანი იგი ღარნაკი, სადა-იგი მდებარე იყვნეს⁴⁶ სამღვდლონი⁴⁷ იგი ნაწილნი ნეტარისა ილარიონ-

¹ პოვეს FH. ² გულსკმაჰყო FH. ³ მადგან F. ⁴ ნაწილთა C. ⁵ სულნელება CG, სუნნელება FH. ⁶ სურნელებისა E, სუნნელებისა FH. ⁷ ნატრიდეს FH. ⁸ მამასა—DE FGH. ⁹ სამეფოსა FH. ¹⁰ საღმრთოთა G, საღმრთოთა FH. ¹¹ მადლობდა C. ¹² ჰრქუა H. ¹³ გულს ამოღინება C, გულსმოდგინება FGH. ¹⁴ სამეფოსა FH. ¹⁵ განიზრახეს DGH. ¹⁶ ყოფა E. ¹⁷ წარყვანება FGH. ¹⁸ შესხდენ F. ¹⁹ პატრიარქი F, პატრიარქი H. ²⁰ სამეფოთა FH. ²¹ აღიხუნეს FH. ²² სუნნელებითა FH, სულნელებითა G. ²³ საკმეველებითა F. ²⁴ ფსალმუნითა G. ²⁵ მთავრისასა C. ²⁶ მიქაელისა E, მიხაილისა F, მიხაილისა H. ²⁷ რომელი BE. ²⁸ აღვიდეს A. ²⁹ ჰრომანისასა EFH, ჰრომანისასა A. ³⁰ ყო FH. ³¹ სუნნელთა FH. ³² ყო FH. ³³ სატფურება FH, სიტფურება G. ³⁴ ეკლესიისა FGH. ³⁵ პატივისმოყუარებით³⁵ ღმრთისმოყუარებით E. ³⁶ განწმიდა F, განწმინდა H. ³⁷ პატრიარქისათა F, პატრიარქისათა H. ³⁸ რამე G. ³⁹ წმიდათა H. ⁴⁰ და—E. ⁴¹ ქუეშე H. ⁴² უბრძანა—H. ⁴³ განწმედისა H. ⁴⁴ ეკლესიისა FGH. ⁴⁵ მოილო BDEFGH. ⁴⁶ იყვნეს ABCD. ⁴⁷ სამღვდლონი F, სამღვდლონი GH.

ნისნი, ლამპრებითა მრავლითა და ფსალმუნებითა ფრიადითა ღმრთის-
 მახურებით¹ დასხნა და² სარწმუნოებით, რამეთუ თუთ³ გელთა⁴ მათ
 სამეფოთა⁵ არწმუნა ტურთვა⁶ მისი და ორთა მათ ძეთა მისთა⁷,
 ლეონს და ალექსანდრეს, უბრძანა პყრობა მისი ამიერ და იმიერ
 და ესრეთ მრავლითა პატივითა დაპყრობა⁸ იგი და განაწესა სამთა⁹
 კანდელთა დაკიდება⁹ მას ზედა, რაათა¹⁰ სამარადისოდ ენთებოდენ.
 ვერცა¹¹ ექუსთა¹² კანდელთა ბრძანა¹³ დაკიდება¹⁴ წინაშე საკურთხე-
 ველსა¹⁵ და მათ ყოველთათჳს ამცნო, რაათა¹⁶ დაუცხვებლად¹⁷ ენთებო-
 დიან¹⁸, რომლისათჳსცა¹⁹ ყოველსა თუესა²⁰ განუწესა, რაათა²¹ მიეცემო-
 დის²² პალატით ათორმეტი დრაკანი²³ სასანთლედ და ორი პური შესა-
 წირავისა თითოეულსა²⁴ დღესა, რაათა²¹ წმიდა²⁵ იგი მსხუერპლი²⁶ სა-
 მარადისოდ აღესრულებოდის²⁷ შენდობისათჳს ცოდვათა მისთასა.

ხოლო მონაზონთა მათ²⁸ მონასტრისათა განუწესა²⁹ ორი ლიტრაა
 ოჭროა საჩოგედ, რაათა³⁰ მიეცემოდის³¹ იგი თუთ³² დღესა მას³³ სატფუ-
 რებისა³⁴ ეკლესიისასა³⁵, ხოლო გარემოს მონასტრისა ტყენი³⁶ და სამეფ-
 ფოსა³⁷ ქალაქსა შინა მეტოქნი³⁸ გამოსაზრდელად მათდა უბოძნა³⁹. ვერც-
 ა კუალად ბარძიმ-ფეშხუმნი პატიოსანნი, შემსგავსებულნი⁴⁰ მეფობისა
 მისისანი, თვისთა⁴¹ კელითა დადგნა⁴² ზედა საკურთხეველსა. ესრეთ რაა⁴³
 უაუე⁴⁴ აღასრულეს ბრწყინვალედ ენკენია და განახლება⁴⁵ ეკლესიისა⁴⁶
 და დასხმა პატიოსანთა მათ ნაწილთა წმიდისა⁴⁷ ილარიონისთა, [236] მე-
 ფემან და ორთა ძეთა მისთა პატრიარქისა⁴⁸ თანა⁴⁹ კუალად-იქცეს⁵⁰ პალა-
 ტადვე. ხოლო ღმერთი იგი, რომელი მდიდარ არს წყალობითა, მიერთ-
 გან⁵¹ და ვიდრე დღესამოდვე უხუებით და უშურველად აღმოუცენებს
 წყაროსა კურნებათასა და მდინარესა ნიშთა და სასწაულთასა ყოველთა-
 ვე, რომელნი სარწმუნოებით მოუტლდებიან წმიდასა⁵² მას სამარბოსა ძულა-
 თა⁵³ მისთასა.

¹ ღმრთისმსახურებითა BDEFGH. ² და—BDEFGH. ³ თუთ H. ⁴ ~მათ გელ-
 თა სამეფოთა FH. ⁵ სამეფოთა G. ⁶ თორთავა C. ტვირთვა H. ⁷ მისთა—BDEFGH.
⁸ დაკრძალა CDEGH. ⁹ დაკიდება C, დაკიდება FGH. ¹⁰ რათა FG. ¹¹ ვერცეუე C.
¹² ექუსთა F. ¹³ ბრძანა FH. ¹⁴ ბრძანება D, ბრძანება G. ¹⁵ დაკიდება BFGH. ¹⁶ სა-
 კურთხეველისა C. ¹⁷ რათა BFG. ¹⁸ დაუცხვებლად BDEFGH. ¹⁹ ენთებოდენ F, ენთე-
 ბოდენ H. ²⁰ რომლისათჳსცა ABCDE, რომლისათჳსცა H. ²¹ თუესა EFH, თუესა G.
²² რათა FG. ²³ მიეცემოდის F. ²⁴ დრაკანი C. ²⁵ თუთუელსა BD, თუთოეულსა H.
²⁶ თუთოეულსა FG. ²⁷ წმიდა FGH. ²⁸ მსხუერპლი GH. ²⁹ აღესრულებოდის F. ³⁰ მის E.
³¹ განუწესა—BDEFGH. ³² რათა FG. ³³ მიეცემოდის ABCF] + მათ F. ³⁴ თუთ H.
³⁵ მას—DEG. ³⁶ სატფურებისა C, სატფურებისა F. ³⁷ ეკლესიისასა FGH. ³⁸ ტყე-
 ნი G. ³⁹ სამეფოსა GH. ⁴⁰ მეტოქნი DG, მეტოქენი F. ⁴¹ უბრძანა F. ⁴² შემსგავსე-
 ბულნი B. ⁴³ თვისთა B, თვისითა H. ⁴⁴ დადვა DG. ⁴⁵ რა FGH. ⁴⁶ უაუე H. ⁴⁷ გან-
 ხლება FGH. ⁴⁸ ეკლესიისა FGH. ⁴⁹ წმიდასა—E. ⁵⁰ პატრიარქისათა E. ⁵¹ თანა—E.
⁵² იქცენ F. ⁵³ მიერთდენ F. ⁵⁴ წმიდასა H. ⁵⁵ ძულთა BCFGH.

ეფთვიოს¹ უკუე ვინმე, დაყუდებულმან და სათნოებით დიდად გან-
 თქმულმან, მიწერა² მეფისა ესრეთ: „გახაროდენ შენ³, მ მეფე, რამეთუ
 ჰპოვე აწ დიდი⁴ მადლი, ვითარცა მე, უღირსსა ამას, საღმრთოთსა⁵ მიერ
 გამოცხადებისა გულ-სავსებით მეუწყა, რამეთუ ვიხილე მე ჩუენებასა
 5 შინა ღამისასა საკმილი საშინელი, დიდი და საშინელად აღტყინებული,
 ადგილსა რასმე⁶ ბნელსა და წყუდიადსა⁷, რომელი სასტიკად მგზებარეთ-
 ბითა თვსითა⁸ აღტყევებდა და აღმალღებოდა⁹ ზე ჰაერთა შინა აღსა
 მძაფრსა საკმილისასა¹⁰, ხოლო ცეცხლისა მისგან¹¹ გამოვიდოდა ოხრა¹²
 და ჯმა ბოროტი კნინდა და განღებდმდე ქუეყანისა, რომლისაგან შე-
 10 ძრწუნებულ ვიქმენ მე ფრიად და ვთქუ¹³: „ვამე, ვამე, ვისდა-მე გლახ¹⁴
 უბადრუკისადა განმზადებულ არს ესე? და აჰა ესერა, მოვიდა ჩემდა ჰა-
 ბუკი ვინმე¹⁵ შეუნიერი¹⁶, მოსილი სამოსლითა სპეტაკითა და ხილვითა¹⁷
 საშინელი, და მრქუა¹⁸, ვითარმედ: „ბასილი¹⁹ მეფემან აღაგზნა ვეე ცოდ-
 ვათა მიერ თვსთა“. ხოლო მე, ესე რაა²⁰ მესმა, იწყულა საღმობიერად
 15 სული ჩემი და მჭურვალეთა მიერ ცრემლთა აღვსებული²¹ ვტიროდე²²
 მწარედ, და მრქუა²³ მე: „ნუ მწუხარე ხარ, რამეთუ ჰოვა²⁴ მადლი მეფე-
 მან, დიდი შემწე და მეოხი სულისაჲ, რომელმან დაშრიტოს ალი ეგე²⁵,
 მჭურვალე. ესე არს ილარიონ ქართველი, რომელი უწინარეს მცირედისა
 დღეთა აღმოიყვანა²⁶ თესალონიკით და საყდართა ზედა წმიდათა²⁷ მო-
 20 ციქულთასა, ახლად აღშენებულსა მის მიერ მონასტერსა, აღიყვანა²⁸. მცი-
 რედ უკუე სულგრძელ იქმენ და იხილო, თუ ვითარ დაშრიტეს საკმილი²⁹
 ეგე³⁰ და ალი მისი დავსებულ იქმნეს. და აჰა ესერა მასვე ჟამსა მოვიდა
 ვინმე მოხუცებული, მოსილი სამოსლითა სამღვდლოთა³¹, და კვლთა მის-
 თა აქუნდა³² ჰურქელი რამე³³ დიდი, აღსავსე წყლ[ვ]ითა, რომელი-იგი
 25 დაასხა ზედა საკმილსა³⁴ მას და მეყსეულად³⁵ დაშრტა ცეცხლი იგი და
 ალი საკმილისა მის მძაფრისაჲ დაავსო³⁶ მრავლითა კანდიერებითა. ხოლო
 ადგოლსა მას ცეცხლისასა დაშთეს მცირედნი რამე ნაკურცხალნი³⁷. კუა-
 ლად მრქუა³⁸ მე, რომელი-იგი იტყოდა ჩემ თანა: „იხილეა, თუ ვითარ
 დაშრტელ იქმნა საკმილი³⁹ იგი საშინელი და განსაკრთომელი⁴⁰ ველრე-

¹ ეფთვიოს FH. ² მისწერა FH. ³ შენ—E. ⁴ ~ დიდი აწ DG. ⁵ საღმრთოსა AG
 სამლოთსა FH. ⁶ რასამე BF] რომელსამე H. ⁷ წყუდიადსა H. ⁸ თვისითა H. ⁹ ამა-
 ლღებოდა BDEFGH. ¹⁰ სახმილისასა E. ¹¹ მისისაგან DG. ¹² ოხრა F. ¹³ ესთქუ EH.
¹⁴ გლახაჲ DEG. ¹⁵ ვინმე—BDEFH. ¹⁶ შეუნიერი CH. ¹⁷ ხილვთა A, ხილვა H.
¹⁸ მრქუა ACDGH] + მე BDEFGH. ¹⁹ ვასილი F. ²⁰ ესერა BG, ~ რაა ესე მესმა F.
²¹ აღვსებული—E. ²² ვტიროდე F, ვტიროდე H. ²³ მრქუა H. ²⁴ ჰოვა FH. ²⁵ იგი F.
²⁶ აღმოიყვანა AC. ²⁷ წმიდათა H. ²⁸ აღიყვანა AC. ²⁹ სახმილი F. ³⁰ იგი F.
³¹ სამღვდლოთა F, სამღვდლოთა G. ³² აქუნდა H. ³³ რამე G. ³⁴ სახმილსა F.
³⁵ მეყსეულად FH. მეყსეულად G. ³⁶ და ალავსო H. ³⁷ ნაკურცხალნი H. ³⁸ მრქუა
 ACDGH. ³⁹ სახმილი F. ⁴⁰ გ'ნსკ'რომ'ლი E.

ბითა და მეოხებითა ილარიონ კაცისა¹ ღმრთისაჲთა². ამიერიტვან³ უკუე
 ბასილის⁴ ზედა არს გინა თუ სრულიად დაშრეტად⁵ დაშთომილთა მათ
 ნაკუერცხალთა⁶, ანუ არა კუალად აღდგინებად მას⁷ საკმილისასა⁸.

აწ უკუე⁹, ქრისტეს-მოყუარეო მეფეო, იხარებდ და მზიარულ იყავ
 მადლოთათს ღმრთისათა¹⁰, ქმნილთა¹¹ შენ ზედა, და ლოცვითა¹² კაცისა მის
 ღმრთისაჲთა, ქველის-მოქმედებად¹³ ისწრაფე, მეფე, ისწრაფე სრულიად
 დაესებად და განქარვებად დაშთომილთა მათ მცირეთა¹⁴ ნაკუერცხალთა¹⁵.

ხოლო ამათი დაშრეტად იქმნეს კეთილის-ყოფითა მოქენეთაჲთა და
 შენდობითა ჩუენ¹⁶ თანა¹⁷ მონათაჲთა, სიწმიდითა¹⁸ კორცთაჲთა და ცრემ-
 ლით ვედრებითა ღმრთისაჲთა¹⁹ და სხუთა²⁰ მით სათნოებათა მწყობრითა²¹
 და შესძინენ უფალმან ქუეყანის-მპყრობელობასა თქუენსა მიღებად კე-
 თილთა მათ ზედა“.

მიიღო რაჲ²² მეფემან ებისტოლე²³ ესე, აღესებულ იქმნა სიხარუ-
 ლითა ფრიადითა²⁴ და მრავლითა ვედრებითა, და იწყო ზედაჲს-ზედა²⁵
 მისლვად²⁶ მონასტრად წმიდისა ილარიონისა²⁷ და მრავლითა²⁸ მოლუ-
 წებითა და სურვილითა²⁹ ამბორს³⁰-უყოფნ ლარნაკსა მას წმიდათა³¹ ნა-
 წილთა მისთასა, და მეოხად და შუამდგომელად ღმრთისა მიმართ მისთს
 და შეილთა მისთათს წმიდასა³² მას სახელ-სდებდა.

და აღაშენა სენაკი სამონაზონ³³ მონასტერსა მას წმიდასა³⁴ და
 დადგა³⁵ მას შინა ტახტი და საგებელი და დადგა³⁶ მონასტერსა მას შინა³⁷
 წმიდაჲ³⁸ სახარებაჲ³⁹ და წიგნი⁴⁰ სამოციქულოჲ. მიერიტვან⁴¹ უკუე აღვი-
 დის⁴² რაჲ⁴³, მუნ დაყვის⁴⁴ მან⁴⁵ ორი გინა სამი დღე. ესრეთ მკურვალე
 იყო და მოსურნე ქრისტეს-მოყუარე იგი მეფე ღმრთისა მიმართ სარწმუ-
 ნოებისა და წმიდათა⁴⁶ სიყუარულსა⁴⁷.

ხოლო ესე არს ცხოვრება⁴⁸ მამისა ჩუენისა წმიდისა⁴⁹ ილარიონისი. ²⁵
 ესე არს მოქალაქობა⁴⁸ კაცისა მის საყუარელისაჲ და სიმკნე ანოვნებისა
 მისისაჲ და მ[237]ოლუაწებაჲ, რომელი აჩუენა მან ქუეყანასა ზედა, რო-

1 + მის F. 2 ღმრთისათა BFG. 3 ამიერიტვან F. 4 ვასილის F. 5 დაშრეტეს BD
 EGH, დაშრეტეს F. 6 ნაკუერცხალთა H. 7 მის G. 8 სახმილსა F. 9 +ჰოჲ B.
 10 ღმრთისათს B. 11 ქმნილთა... ღმრთისაჲთა—BDEFGH. 12 ლოცვითა C. 13 ქვე-
 ლის-მოქმედებად ACE. 14 მცირეთა—EF. 15 ნაკუერცხალთა H. 16 ჩვენთა F. 17 თა-
 ნა—F. 18 სიწმიდითა H. 19 ღმრთისათა A. 20 სხუთ DG, სხუთა FGH. 21 რა FGH.
 22 ებისტოლე BF. 23 ფრიადითა] დიდითა E. 24 ზედაჲს-ზედა FGH. 25 მისლვა E, მი-
 სლვად FH. 26 ილარიონისსა BDEFGH. 27 მრავლითა G. 28 სურვილითა A. 29 ამბორს C.
 30 წმინდათა H. 31 წმინდასა H. 32 სამონაზონო FH, სამონოზონო B. 33 წმინდასა H.
 34 დასდგა FH. 35 დასდგა FH. 36 წმიდა FGH. 37 სახარება FGH. 38 წიგნი BDEF.
 39 მიერიტვან F. 40 აღვიდის A. 41 რა FGH. 42 დაყვის FH. 43 მან—E, მან] მუნ G.
 44 წმინდათა H. 45 სიყუარულინა E] სურვილისა F. 46 ცხოვრება FGH. 47 წმიდისა—
 G; წმინდისა H. 48 მოქალაქობა DFGH.

მელი ქებითაცა შესმისაჲთა პატივემულ იქმნა ბრძანებითა ბასილი¹ მეფისაჲთა ბასილის² მიერ მონაზონისა³, რომელი დიდად⁴ განთქმულ იყო და ბრწყინვალე სიბრძნითა. არამედ იძლევის ყოველივე სიტყუაჲ შესმისაჲ სათნოებისათჳს⁵ წმიდათაჲსა⁶, რამეთუ ქებაჲ⁷ მათი არს თავადისა⁸ ღმრთისა მიერ, რომელსა შუენის⁹ ყოველივე⁹ დიდებაჲ¹⁰, პატივი და თაყუანის-ცემაჲ¹¹ აწ და მარადის და საუკუნეთა¹² მათ დაუსრულებელთა უკუნითი უკუნისამდე, ამინ.

[327] წამებაჲ* და ღუაწლი წმიდათა და დიდებულთა მოწამეთა ღვით და კოსტანტინესი. რომელნი იწამენს ჭმეჲნასა ჩრდილოეთისასა, სანახებსა არგუმენტისასა, საბრძანებელსა ჭართველთასა შემდგომად მიცვალებებისა დიდისა მის¹³ და მალლისა მეფისა¹⁴ ვახტანგ ბორგასალისსა,¹⁵ რომელგან მეფობად ყოვლისა ჭმეჲანისაჲ საფლავად შთაიტანა¹⁶, უღმერთოდსა მის მკლავრისა სპარსთა მეფისა მუჩგან აბულ-ქასნი¹⁷ მისგან, რომელსა¹⁷ ეწოდა ნართაულად¹⁸ ყრუ, რომელი იყო¹⁹ დისწული მუჰამად²⁰ ცუდ სახელისა²¹ მოციქულისა²².

მეფობასა ბერძენთა ზედა ღმრთისმსახურისა²³ ჰერაკლესსა²⁴, ოდესგი განაგებდა საბრძანებელსა თჳსსა²⁵ კუერთხითა მეფობისა თჳსისაჲთა, განილაშქრა სპარსთა მეფემან ზუასრო ქლაქსა მას ზედა²⁶ ღმრთიე დაც-
20 ვულსა წმიდასა²⁷ იერუსალემსა, რომელსა შინა²⁸ იქმნა ქსნაჲ ყოვლისა

ბელწერების წესხა: A: Q—762; B: A—170; CA:— 518; D: A—136; E: H—2077; F: H—2121; G: A—1136; H: ქუთ. 34; I: H—1672; K: A—170; L: ლენინგრ. H—22; Q: ქუთ. 4.

* წამებაჲ] თსა ოკლომბერსა ლა წამებაჲ IF: თსა ოკლომბერსა ლა წამებაჲ BCG. თსა ოქტმბერსა ლა წამებაჲ G.

¹ ვასილი F. ² ვასილის F. ³ მონაზონისა B. ⁴ დიდად—E. ⁵ სათნოებათათვის BDH, სათნოებათათჳს EFG. ⁶ წმიდათასა H. ⁷ ქება DFGH. ⁸ შუენის F, შუენის H. ⁹ ყოველი F. ¹⁰ დიდება FGH. ¹¹ + მამისა და ძისა და წმიდისა სულისა C. ¹² საუკუნეთა მათ დაუსრულებელთა—BCDGH. ¹³ მის—DEFIK. ¹⁴ ~ დიდისა და მალლისა მეფისა მიცვალებისა DEKL. ¹⁵ გორგასლისასა BEFI. ¹⁶ საფლავად შთაიტანა] განაგო BDEFI, + მწო გჯნს CI. ¹⁷ რომელსა-იგი L. ¹⁸ ეწოდა ნართაულად] სახელნართაულად ერქვა L. ¹⁹ რომელი იყო—L. ²⁰ მუჰამად L. ²¹ ცუდ სახელისა] ყრ სპარსელისა L, + მწო გჯნს L. ²² საბრძანებელსა... ცუდ სახელისა მოციქულისა—HQ; სანახებსა... მოციქულისა—G; რომელგან მეფობაჲ... მოციქულისა—K; უღმრთოთა... მოციქულისა—BDEFI | + მწო გჯნს A. ²³ ღმრთისმსახურებისა H. ²⁴ ჰერაკლესსა C; ჰერაკლისსა K. ჰირაკლისსა G; ერაკლისასა H. ²⁵ მისსა G. ²⁶ ზეა—HQ. ²⁷ წმიდასა—I. ²⁸ შინა—I.

სოფლისა¹, მიშუებითა ღმრთისაჲთა² გამოიღო და ტყუე ყო და მოსრა³ ერთი ურიცხვ მამათა და დედათაჲ⁴, [V] მღღელთა და დიაკონთა და ქლ-
წულთაჲ, ვითარცა წერილ არს წიგნსა მას იერუსალემისა წარტყუენვისა-
სა, რაჲთა აღესრულოს სიტყუაჲ იგი მაცხოვარისაჲ, ვითარმედ: „არა
დაშეთს ქვაჲ ქვისა ზედა, ვიდრემდის ყოველივე⁵ არა⁶დ აირღუეს“.

რამეთუ მრავალ-გზის წარიტყუენა იერუსალემი ბაბილოვნელთა
და პრომთავან⁶ და აწ სპარსთავან და წარიყვანეს ძელი ცხორებისაჲ, რო-
მელსა ზედა ქრისტემან ჩუენთჳს ვნებაჲ⁷ თავს-იღვა, და ზაქარია დიდი
მამად-მთავარი⁸ და მიიქცეს სპარსეთადვე. ხოლო იქმნებოდეს სასწაულ-
ნი ურიცხუნი ძელისა მისგან ცხორებისა, ვიდრემდის⁹ ითქუმოდა¹⁰ სპარს-
თა შორის, ვითარმედ: „ღმერთი ქრისტიანეთაჲ მოსრულ არს“.

ხოლო უძნდა ესე ღმრთის-მსახურსა მეფესა ბერძენთასა პერაკლეს¹¹
და ბრძანებითა ღმრთისაჲთა¹² განილაშქრა სპარსთა ზედა და შევიდა
ქუეყანასა კომანთასა¹³, რომელ არიან ყივჩაყნი, და მისცა ასული თჳსი
ცოლად მეფესა ყივჩაყთასა და წარიყვანა¹⁴ ყოველი[328]თა ძალითა¹⁵ მი-
სითა ძალად თჳსად¹⁶ და შევიდა სპარსეთსა¹⁷, და მოკლა ხუასრო სპარსთა
მეფე¹⁸ და ტყუე ყო და აღაღრა ქუეყანაჲ სპარსეთისაჲ. და წარმოიყვა-
ნა¹⁹ ძელი ცხორებისაჲ და ზაქარია მამად-მთავარი და ძლევა-შემოსილი
შემოიქცა იერუსალემს. და ნაწილი ძელისა²¹ ცხორებისაჲ²² ზოგი²³ იერუ-
სალიმს დაუსუენა და ზოგი კოსტანტინებოლეს²⁴ გაგზავნა²⁵ და²⁶ ზაქარია
მამად-მთავარი საყდარსავე თჳსსა²⁷ დასუა.

ხოლო მო-რაჲ-ქცულ იყო მეფე სპარსეთით ეგვბტეს, მუჰამედ²⁸
წინა-მიეგება მეფესა პერაკლეს და უძღუნა²⁹ ძღუენი დიდი, რამეთუ
იყო მდიდარ ფრიად და მთავრობდა არაბთა ზედა და ითხოვდა მეფისა-
გან ადგილთა საყოფელთა და სასაძოვრეთა³⁰ სამწყსოთა მისთასა. ხოლო
მეფემან მისცა ველნი და მთანი ქუეყანასა სინისისა, რომელ არს მახლო-
ბელ³¹ არაბეთსა³². და შემოიქცა მეფე ქალაქად³³ თჳსად და იყო ქუეყა-

1 + ხოლო GHQ. 2 ლითთა E. 3 + და EGHQ. 4 ყოველი DK]—G; ვინს
ყოველივე—I. 5 ~ არა ყოველი BEF. 6 ბაბილოვნელთავან და პრომთა GHQ; პრომ-
თა I. 7 ~ ვნებაჲ ჩუენთჳს F. 8 მამად-მთავარი BCDEFGHIKQLQ] + ტყუელ BEFI.
9 ვითარმედ EGHQ. 10 ითქმოდეს BEFI. 11 ~ პერაკლეს ღმრთის მსახურსა მეფესა
ბერძენთასა BDEFIKL. 12 ღმრთითა E. 13 კომანთასა GHQ. 14 + იგი GHQ. 15 ერი-
თა HQ]—G. 16 წარიყვანა... თჳსად] ფრიადითა ერთთა შემწედ თჳსად BEFI. 17 სპარ-
სეთსა GHQ. 18 ~ მეფე სპარსთა E. 19 წარმოიყვანა H. 20 მამად-BCDEIL. 21 ძე-
ლი BEFI. 22 და ზაქარია... ცხორებისაჲ—GHQ. 23 ზოგი] დაღვა BDEFGIKL. 24 კოს-
ტანტინებოლის BCGHQ] + და GHQ. 25 წარმოგზავნა BEFI; გამოგზავნა DHKQ.
26 და—GHQ. 27 + ზედა K. 28 მოჰმედ DI; მოწმედ E. 29 მიუძღუნა HQ. 30 საძო-
ვართა GHQ. 31 მახლობელ—GHQ. 32 არაბეთს GHQ. 33 ქალაქადვე GHQ.

ნაჲ საბერძნეთისაჲ |V| მშულობასა შინა და ჰმორჩილობდეს¹ მას ყოველნი ნათესავნი.

ხოლო რაჲჲმს მოკულდა² პერაკლე მეფე, მისსა შემდგომად დადგეს მეფენი და პატრიაქნი, მწვალებელნი და³ უღირსნი და ხატთა მბრძოლნი, ვითარცა იტყვს მაქსიმე⁴: „დამდაბლდეს მეფენი ბერძენთანი და განძლიერდეს სპარსნი და არაბნი მიშუებითა ღმრთისაჲთა“⁵. და განძლიერდა მუჰმედ და მთავრობდა სპარსთა და არაბთა ზედა და განითვსა⁶ ქუეყანაჲ ეგვიპტისა და პალესტინისაჲ, რაჲჲმს-იგი⁶ იოანე მოწყალემან სივლტოლაჲ ირჩია⁷ და მივიდა მამულად თვსად კვარედ და მუნ მიიცივალა.

ხოლო შემდგომად სიკუდილისა მუჰმედ⁸ უსჯულოესა დაუტრევე მთავრობაჲ თვისი თვსსავე მსგავსსა⁹ უკეთურებითა მურვან ყრუსა¹⁰, დისწულსა თვსსა¹¹. ხოლო მან უღმრთომან, რაჲჲმს აღილო მთავრობაჲ სპარსთა და არაბთაჲ, აღძრა ყოველივე თესლ-ტომი წარმართთაჲ მიშუებითა ღმრთისაჲთა სამხილებელად ცოდვათა ჩუენთა და განილაშქრა¹² ქრისტიანეთა ზედა ერსა ამას რჩეუ [329] ლსა და საზეპუროსა და ალაოკრა და მოსრა და ტყუე ყო¹³ ქუეყანაჲ საბერძნეთისაჲ და სასომხეთისაჲ¹⁴ ზღუადმდე¹⁵ და მერმე მოეფინა, ვითარცა ღრუბელი ბნელისაჲ, სიმრავლითა, ვითარცა მკალი და მუმლი, არეთა ჩრდილოესათა¹⁶ და დაფარა¹⁷ პირი ქუეყანისაჲ. რამეთუ მოვიდა სამცხეს და დაიბანაკა არეთა უძრკისათა¹⁸. რამეთუ¹⁹ იყო ქალაქი იგი სახელოვან ძველ ნაქმართა მისთათვს და ესე აქამომდე²⁰.

ხოლო²¹ აწ არს ეჲმი მოკვენებისაჲ წმიდათა და ღუაწლით შემოსილთა მოწამეთა ქრისტესთა დავითისი და კოსტანტინესი, რომელთათვს არს სიტყუაჲ ესე ჩუენი²².

ხოლო თქუენ, სამწყსონო ქრისტესნო და მოსურნენო აღსრულებად წმიდასა ამას²³ დღესასწაულსა²⁴ წმიდათა მოწამეთასა, წადიერად მოსრულნო²⁵, გულს-მოდგინედ მიუპყრენით გონებანი და სასმენელნი თქუენნი, რაჲთა არა ცარიელნი, არამედ სათნოებათა ტვრთითა აღტკრთულნი წარხვდეთ²⁶ სახიდ²⁷ თქუენდა. ხოლო ვითარცა ვთქუე, განისმა

¹ მორჩილებდეს HKQ, ჰმორჩილებდეს CDI. ² მოკლეს GHQ, ³ და—BEFIK. ⁴ + და GHQ. ⁵ განითვსა| განიყო BEFI, განითქუა DKL. ⁶ რაჲჲმს H!Q. ⁷ აღირჩია BDEFIKL. ⁸ მუჰამედ K, მოჰმედ I. ⁹ + სიმბოროტითა და BDEFIK. ¹⁰ ყრუსა L. ¹¹ მისსა G. ¹² გამოილაშქრა HQ. ¹³ და ტყუე ყო—HQ. ¹⁴ სასომხეთისაჲ BEFI; სასომხეთისაჲ CL; სასომხეთისაჲ DG. ¹⁵ ზღუადმდე BCDE. ¹⁶ ჩრდილოეთისათა I. ¹⁷ დაჰფარა I. ¹⁸ ოძრკისათა BDEFIKLQ; ოძრკისათა H. ¹⁹ რქ ხოლო GHQ + მან შინ DGKLHQ. ²⁰ აქამომდის BDEFIKL; და ესე აქამომდე—GHQ. ²¹ ხოლო—GHQ. ²² რომელთათვს... ჩუენი—E. ²³ წმიდასა ამას—I. ²⁴ დღესასწაულთა E. ²⁵ მოსრულნი BDEIK. ²⁶ ხვდოდეთ I. ²⁷ სახედ BDEFKL.

პანბაგი¹ ამას ქუეყანასა² მოსლვისათჳს წარმართთაჲსა და შეშინე[ს]ებულ³ და შეძრწუნებულ³ იქმნეს გულნი კაცთანი.

არამელ ვითარცა გვსწავიეს ესე ძუელთა უწყებათაგან, იყვნეს წმიდანი⁴ ესე მოწამენი დავით და კოსტანტინე ქართველნი სანახებისაგან არგუეთისა დიდნი და დიდებულნი ტომებით⁵ და მთავარნი ამის⁶ ქუეყანისანი და თჳს ეყვოდეს⁷ ურთიერთას და იყვნეს განათლებულ ემბაზითა⁸ ქადაგებულისა⁹ ანდრია და სიმონ კანანელისაჲთა, რამეთუ მათ უქადაგეს¹⁰ ქრისტე ქართველთა შორის პირველად¹¹ ნინოჲს მოსლვისა.

ხოლო იყვნეს წმიდანი ესე ქალწულ კორცითა¹² და მეციერი ძუელისა¹² და ახლისა სჯულისა, ქეშმარიტნი მორწმუნენი და გამოცდილნი¹⁰ და ახოვანნი წყობათა შინა და ბრძოლათა, რამეთუ იყო დავით უხუცე¹³ დლითა, ჰაეროან¹⁴ და სპეტაკ კორცითა, მოწაბლე თმითა, შუენიერ გუამითა და წმირ წუერითა, ხოლო კოსტანტი¹⁵ შუენიერ გუამითა და მოწაბლე თმითა და წუერ გამო, და ორნივე საესე სულითა წმიდითა.

[338]* ხოლო ვითარცა ესმა წმიდათა¹⁶ ამათ¹⁷ მოსლვაჲ წარმართთა¹⁵ თაჲ ქუეყანასა ამას¹⁸ სამცხით¹⁹, შეიმოსეს ძალი ღმრთისაჲ ვითარცა ჯაჭუ-ჭური და შეკრიბეს²⁰ ლაშქარი ამის ქუეყანისაჲ და ხადოდეს სახელსა ღმრთისასა²¹ და განაძლიერებდეს ერსა მორწმუნეთასა ლოცვითა და ლამის-თევითა.

ხოლო აღიძრნეს რაჲ წარმართნი სამცხით და წარმოემართნეს ქუეყანად არგუეთად²² და წინა-მბრძოლნი²³ და რჩეულნი წარმოვიდეს²⁴, მაშინ წმიდანი ესე იყვნეს შეკრებულ²⁵ და ფრთხილ²⁶ და გალობდეს გალობასა დავითისსა, რომელ თქუა, რაჲამს-იგი ეწყვებოდა გოლიათს. ხოლო იხილნეს²⁷ რაჲ წარმართთა წმიდანი ესე²⁸, აღიზახნეს²⁹ ვითარცა მტეცთა და მოემართნეს³⁰.

ხოლო წმიდამან დავით სახელი ქრისტესი ფარად მიუპყრა და განაძლიერა გუნდი თჳსი და უშიშ ყენა ივინი³¹, აღიზახნა³² ვითარცა ლომ-

* ეს ფურცელი წიგნიშ შედგომით ბოლო ფურცლადაა აკინძული.

¹ პანბაგი B; ამაგი H | + ესე GHQ. ² ~ ქუეყანასა ამას BEFI. ³ და შეძრწუნებულ—BDFIK. ⁴ ~ ესე წმიდანი GHQ. ⁵ ტომებითა BDEFHKLQ. ⁶ ამის — BDEFIKL. ⁷ თჳს ეყვოდეს | და ძმანი GHQ. ⁸ ~ ემბაზითა განათლებულ BEFI. ⁹ ქადაგებულთა GHQ. ¹⁰ ქადაგეს BEFI. ¹¹ პირველ BDEFGHIKLQ. ¹² ძუელთა GHQ. ¹³ უხუცესი EFGHIQ. ¹⁴ ჰაეროან BEGHLQ. ¹⁵ კოსტანტინე BCDEFGIKLQ. ¹⁶ ხოლო... წმიდათა—H. ¹⁷ მათ BDEFK—I. ¹⁸ ქუეყანასა ამას—BDEIK. ¹⁹ + კერძო BDEFIKL. ²⁰ შეკრიბეს L; შეკრიბეს H. ²¹ ღმრთისა EF. ²² არგუეთისად I. ²³ წინამსრბოლნი AC. ²⁴ წამოვიდეს Q. ²⁵ + და რჩეულ DKL. ²⁶ ფრთხილ GHQ. ²⁷ იხილეს B. ²⁸ + და HQ. ²⁹ აღიზახნეს GHIQ | + კმა BEFI. ³⁰ მოემართეს GH | მოეტევენ BEFI. ³¹ + და GHQ. ³² აღიზახნა GHQ.

მან და აოტნეს და განაბნინეს იგინი და ურიცხვ¹ მოსრეს² და აღუდგინეს ძლევაჲ დიდი³ ქრისტიანეთა.

მაშინ მეოტნი უკუნ-იქცეს და უთხრეს⁴ მურვან ყრუსა, რაჲ-იგი⁵ მოწევნულ იყო [V] მათ ზედა, ვითარმედ⁶: „წინა-მბრძოლნი და ლაშქარნი⁷ რჩეულნი შენნი⁸ მოსრენეს⁹ შეშის მსახურთა“.

ხოლო მან პირსა თვსსა იკრნა კელნი თვსნი და თქუა, ვითარმედ: „და¹⁰ ვინ არს მკადრე, რომელმცა¹¹ წინა-აღუდგა დიდსა მოციქულსა მუჰამადსა¹², დედის ძმასა ჩემსა“.

ესე თქუა და შეუზახა ყოველსავე სიმრავლესა წარმართთასა და
 10 წარმოემართნეს, ვითარცა ქვშაჲ სიმრავლითა, და მოვიდეს ქუეყანად არგუეთისა და შეიცვეს ტყე და ველი და¹³ მათნი და ბორცუნი და შეეწყუდინეს¹⁴ გელსა წარმართთასა ერნი ქრისტიანეთანი, რამეთუ რომელნიმე ტყეთა დაიმაღნეს და რომელნიმე მოსრენეს¹⁵. ხოლო წმიდანი დავით და კოსტანტინე და სხუანი ვიეთნიმე შემდგომნი მათნი შეპყრობილ იქმნნეს.

15 მაშინ ვითარცა ეუწყა¹⁶ ბილწსა ყრუსა¹⁷ შეპყრობაჲ წმიდათაჲ მათ, აღიტყუელნა კელნი და დიდად აღიდა დედის ძმაჲ თვისი მუჰამედ და სჯული მისი¹⁸ გამარჯუებისა მისთვის¹⁹.

ხოლო²⁰ ვითარცა დაიბანაკეს²¹, დაჯდა საყდართა ზედა და უბრძანა მოყვანებაჲ წმიდისა²² დავითისი და წმიდისა²³ კოსტანტინესი. და [330]
 20 წარიდგინეს²⁴ კელით შეკრულნი წინაშე²⁵ უსჯულოჲსა მის. ხოლო იგინი ვითარცა იხილნა²⁶ წინაშე მდგომარენი, ფრიაღ განიცინა²⁷ მურვან ყრუმან და პრქუა²⁸: „ვინანი ხართ თქვენ²⁹, ქვათა და ძელთა³⁰ მსახურნი³¹, რომელთა იკადრეთ წინა-განწყობაჲ ჩემი³² ანუ არა იცითა³³, ვითარმედ³⁴ დიდისა მოციქულისა მუჰამედის დისწული ვარ, რომლისა სჯულსა ჰმონებს³⁵ ყოველი არაბეთი³⁶ და სპარსეთი და დამიმორჩილებია³⁷ ყოველი ქუეყანაჲ დასავლეთითაგან³⁸ ვიდრე აღმოსავლეთამდე³⁹“.

¹ ურიცხუნი BEFL. ² მოსრენეს EIL. ³ დიდი—BDEFK. ⁴ მეთხარეს BDEFI.

⁵ რომელი-იგი E. ⁶ ეწლ ად Q. ⁷ ~ ლაშქარნი და C. ⁸ შენნი ყოველნი BDEFI.

⁹ მოსრეს H. ¹⁰ და—BEFGHI. ¹¹ რომელიმცა BEFGHIQ. ¹² მუჰამადს EF. მუჰამედს DK, მუჰამედს GHQ, მუჰამადს L, მოჰამადს B. ¹³ და—EFI. ¹⁴ შეეწყუდინეს BDEFIL, შეეწყუდინეს G. ¹⁵ მოსრეს HQ. ¹⁶ ეუწყა ესმა HQ. ¹⁷ ~ ყრუსა და ბილწსა GHQ, ყრუსა D]—IL. ¹⁸ თვისი GHQ. ¹⁹ მისისათვის BDEFIKL. ²⁰ ხ' და C. ²¹ დაიბანაკა GHQ. ²² წმიდათა BDEFIK. ²³ და წმიდისა—EFIK. ²⁴ წარიდგინეს BDEFHKL, წარიდგინეს Q. ²⁵ წ—BDEFI. ²⁶ ~ ერა იხილნა იგინი BEFGHQ. ²⁷ განიცინა BDEFGHQ. ²⁸ თქვა HQ. ²⁹ თქნ—H. ³⁰ ძელთა შეშისა და ბილწსა BDEFIK. ³¹ მსახურნი BDEFIK. ³² წინაგანწყობაჲ ჩემი ბრძოლად ჩემდა BDEFIKL] + და BDEFIKL. ³³ იცით BDEFIKL. ³⁴ ვითარმედ რამეთუ DFEIK. ³⁵ ჰმონებს] ჰმსახურებს GHQ. ³⁶ არაბეთი G. ³⁷ დამიმორჩილებიან I. ³⁸ დასავლეთითაგან CGHLQ, დასავლეთითაგან D. დასავლეთითაგან K] + ეწ დასავლეთამდის D, დასავლეთამდის L. ³⁹ დასავლეთითაგან ეწ აღმოსავლეთამდე აღმოსავლეთითაგან ვიდრე დასავლეთამდე BEFI, აღმოსავლეთამდე D, აღმოსავლეთამდე GHQ.] დასავლეთამდის L. ვიდრე აღმოსავლეთამდე—K.

მიუგეს და პრეტეს წმიდათა მათ¹, ვითარმედ: „სიცილი და ქაღი-
ლო² შენი ცუდ და ამო არს ჩუენ ზედა, რამეთუ წუთ ეამ არს დიდე-
ბაჲ შენი და აღრე განქარდების. რამეთუ არა ღირსებისა შენისათჳს იქმნა
ძლევაჲ შენი ჩუენ ზედა, არამედ ცოდვათა ჩუენთათჳს, რომელ გარდავ-
ჰველით მცნებასა ღმრთისასა³. იქმნა ფლობაჲ თქუენი ჩუენ ზედა, რაათა 5
გუწუართნეს ღმერთმან ველითა თქუენ⁴ უსჯულოთა და უღმრთოთათა⁵.
ხოლო დედის ძმისა შენისა მუჰმედისი⁶, რომლისა მიერ იქაღი, ცუდ არს⁷
მისსა⁸ მიმართ⁹ სიქადული თქუენი¹⁰, რამეთუ ვითარცა უწყებულ არს
ჩუენდა, მაცთურ და წარმწყმედელ¹¹ იყო ნათესა[ვის]ისა თქუენისა“.

ხოლო ვითარცა ესმა ესე¹² მძლავრსა მას წმიდათა მათგან, ვანრის-
ხნა ფრიად და უბრძანა წინაშე-მდგომელთა მტარვალთა¹³ ცემაჲ პირთა
მათთაჲ, და გუემაჲ არგნებითა. ხოლო მათ¹⁴ ყვეს ბრძანებაჲ მძლავრი-
საჲ¹⁵ და სცეს პირთა მათთა¹⁶, ვიდრელა დაშურეს და ქუეყანად დააკუ-
ეთნეს¹⁷ წმიდანი იგი. ხოლო ივინი¹⁸ ძლიერად მოითმენდეს და ჰმადლობ-
დეს¹⁹ ღმერთსა²⁰ და შემწედ თჳსად²¹ ხადოდეს²². 13

მაშინ პრეტუა მათ მძლავრმან რისხვით და გულისწყრომით, ვითარ-
მედ: „მ²³ ესე ვითარხო, პირველად²⁴ მოსრენით წინა-მბრძოლნი და რჩე-
ულნი²⁵ ლაშქარნი ჩემნი²⁶ და აწ²⁷ ურცხვნიოდ ავინებთ²⁸ დიდებულსა და
სახელგანთქმულსა მოციქულსა მუჰმადს, დედის ძმასა ჩემსა, რომელსა
აღიდეგს ყოველი არაბეთი და სპარსეთი“.

ესე თქუა და მერმე ლიქნით ჰმოგუნიდა²⁹ მათ და პრეტუა წმიდასა
დავითს, ვითარმედ: „მასმიეს შენთჳს სპაჲპეტთა³⁰ ჩემთაგან, ვითარმედ
კაცი ხარ გონიერი და წყობათა შინა გამოციდილი და თავი ამის ქუეყა-
ნისაჲ. აწ ისმინე ჩემი, კეთილ-გამზრახისა³¹ შენისაჲ³², და დაუტევე [331]
ცუდი და ამოაჲ³³ სიტყუაჲ სიციოფისა თქუენისაჲ და დაემორჩილენით 25
სჯულსა რჩეულისა³⁴ მუჰმად მოციქულისა³⁵, დედისა ძმისა ჩემისა³⁶, და
გყვენე თქუენ მთავარ და დიდებულ ყოველსა სპარსეთსა და არაბეთსა

1 ~ წთა მთ პრეტეს I. 2 სიქადული BDEFIK. 3 ღთისა E] + და მით GHQ.
4 თქუენითა BDEFIKL. 5 და უღმრთოთათა—CDEFIK. 6 მუჰმედისი GHQ; მუჰამედისი K. 7 + და ამო BDEFIKL. 8 მის GHQ. 9 მიმართი GHQ. 10 თქუენი] შენი BD EFIKL, ~ სიქადული შენი მისსა [მისა E] მიმართ BDEFIKL. 11 წარმწყმედელ B.
12 ესე—EFI. 13 მტარვალთა] მათ GHQ. 14 + ეა GHQ. 15 მძლავრისაჲ] მეფისა I.
16 პირთა მათთა—BDEFHIKLQ. 17 დააკუეთეს DEI. 18 ხ ივინი—DEFIK. 19 მად-
ლობდეს BDE. 20 ჰმადლობდეს ღა—HQ. 21 თჳსსა I. 22 ხადოდეს] + თა EF, ღა BDKGHQ. 23 მ—I. 24 პირველად] რად BDEFIKL. 25 აღრჩეულნი DK. 26 ~ ჩემნი
ლაშქარნი GHQ. 27 აწ—BDEFGHIKLQ. 28 ავინებდით BDEFIKL. 29 ჰმოგუნიდა A,
მოჰგუნიდა HQ; მოგუნიდა K. 30 სპასპეტთა BDEFGHQ. 31-განზრახისა BDKL, გან-
ზრახვისა GHQ, განზრახვისა*EI. 32 შენისაჲ] ჩემისა HQ. 33 ამავო B. 34 რჩეულისა—
BDEFIKL. 35 მოციქულისა—BDEFKL. 36 ჩემისა C.

ზედა. რამეთუ გყო შენ სპასალარ და წინამძღუარ ყოველსავე¹ ზედა
ლაშქარსა ჩემსა. ხოლო ყრმასა მგას, თუსსა² შენსა, მივსცე პატივი³, რათა
სამარადისოდ დგეს წინაშე⁴ საყდართა ჩემთა პალატსა შინა ჩემსა და
იშუებდეს სხუათა თანა⁵ დიდებულთა პალატისა ჩემისათა“.

- 5 და ვითარცა ესე ჰრქუა მძლავრმან⁶ წმიდათა მიმართ, წმიდამან
დავით გამოისახა სახე ჯუარისაჲ პირსა თუსსა და თქუა: „ნუ იყოფინ ესე
ჩუენდა⁷ მიუკუნისამდე, მძლავრო ბოროტო, რათამცა დაუტევით ნა-
თელი და შეუდევით ბნელსა, რამეთუ ღმერთმან ჩუენმან მოგვწოდნა ჩუენ
ნათელსა მისსა, რაჲამს ძე თუსი, სიტყუაჲ და თანასწორი მისი, მოავლინა
10 ქუეყანად და კაც იქმნა ჩუენთს და ყოველივე განგებულებაჲ თავს-იდ-
ვა: ჯუარცმაჲ, დაფლვაჲ და აღდგომაჲ. და კუალად ამძლდა მამისა და
ივივე მოსლვად არს[V] განსჯად ცხოველთა და მკუდართა. ხოლო წარავ-
ლინნა მოწაფენი თუსნი⁸ ყოველსა ქუეყანასა ქადაგებად სახელისა მისისა
და⁹ მოქცევად კერპთა მონებისაგან. ხოლო¹⁰ მოიწინეს¹¹ ორნი თავთა
15 მოწაფეთა მისთაგანნი¹² ქუეყანასა ჩუენსა და უქადაგეს მოსლვაჲ ქრის-
ტესი ქუეყანად და მოაქციენს¹³ კერპთა მონებისაგან. და ჩუენ მათ მიერ
განსწავლულ და განათლებულ ვართ და არა ვპმონებთ სხუასა სჯულსა,
ცუდსა და მობოვნებულსა, არამედ მზა ვართ¹⁴ სახელისათჳს ქრისტესისა
ყოველსავე გუემასა და ტანჯვასა, ცეცხლსა, წყალსა¹⁵, მახლსა და სიკუ-
20 დილსა. ესე არს სარწმუნობეჲ ჩუენი, ჭეშმარიტი ქრისტიანობეჲ, ისმი-
ნეთ ყოველმან გუნდმან სპარსთა და არაბთამან“.

- ჰრქუა მას მძლავრმან, ვითარმედ: „კეთილის¹⁶ სწავლისა და გან-
ზრახვისათჳს ბოროტი და უგუნური მოგვკეა¹⁷ პასუხი? რამეთუ ქრისტე-
სთჳს¹⁸ წერილ არს კურანსა¹⁹ ჩუენსა, რომელ არს ისე, რამეთუ წინახს-
25 წარმეტყუელი იყო და კაცი მართალი ძე მარიამისი, და იტყოდა თავსა
თუსსა ძედ ღმრთისად, [332] ამისთჳს²⁰ მოკლეს ჰურიათა ძელითა, ხოლო
რომელ დიდისა მუჰამადისთჳს²¹ იკადრებთ გმობასა, უგუნურებით იტყუთ
ამას, რამეთუ სპარსნი და არაბნი მან მოაქციენ²² ცეცხლისა მსახურები-
საგან და ღმერთსა²³ შეაწყნარნა, რამეთუ ერთ არს ღმერთი“²⁴.

- 30 მიუგო წმიდამან დავით და ჰრქუა მას: ²⁵ „წიგნი თქუენი, რომელ
არს კურანი²⁶, არა სარწმუნოდ გიპყრიეს თქუენ, რამეთუ წერილ არს

¹ ყოველსა BDEFIK. ² თუსსა] ძმასა GHQ. ³ ~ პატივი მივსცე E. ⁴ + ჩემსა და BDEFIKL, ჩემსა GHQ. ⁵ თა—BDEFIKL. ⁶ მძლავრმან—GHQ. ⁷ ჩუენ ზა BDE FIKL; ჩემდა HQ. ⁸ მისნი GHQ. ⁹ და—DEFGHIKLQ. ¹⁰ ხ—H. ¹¹ მოიწინეს BDEFIKL] მოავლინეს GHQ. ¹² მისთაგანი K. ¹³ მოაქციენს BDEFIKL] მოაქციეს GHQ. ¹⁴ ვართ—H. ¹⁵ წყალსა] და GHQ + და BDEFKL. ¹⁶ + საჭმისა და BDE FIKL. ¹⁷ მომივე GQ; მომივე H. ¹⁸ ქსი GHQ. ¹⁹ კურანსა BDEFI. ²⁰ ამისთჳსა GHQ. ²¹ მუჰამადისთჳს BDEFLQ. ²² მოაქციენა BDEFGHLQ. ²³ ღა] ოა L. ²⁴ + მა- შინ GHQ, ²⁵ მათ AC. ²⁶ ყურანი BEFGHKQ.

კურანსა¹ თქუნსა თქუნთვს, ვითარმედ: რაჟამს სცეთ, ჭრისტეს სანა-
რებასა ისეს წიგნსა, რომელ მისცა თვსთა მოწაფეთა², მის წიგნისაგან
ისწავეთ ესე. ალი მუჰამადის გულითადმან მოწაფემან დაგიწერა თქუნ,
არამედ თქუნ³ უგულსკმონი ხართ და არა იცთ წიგნისაჲ და არცა
ძალი ღმრთისაჲ. რამეთუ მუჰამად დაღაცათუ ცეცხლის მსახურებისაგან⁵
მოგაქცინა⁴, არამედ ღმერთსა ვერ შეგამეცნიერნა⁵ მსგავსად ნავდანთქმუ-
ლისა მის, რომელ დაღაცათუ გულსა ზღვასა არა დაინთქას⁶, არამედ
ზღვს პირსა მიწვენილი⁷ დაინთქას⁸, არად სარგებელ არს, ვინაჲთგან გმე-
ლად ვერ მიიწია. ეგრეთვე თქუნ, ვინაჲთგან ჭრისტე, ძე ღმრთისაჲ, რო-
მელსა წინაჲსწარმეტყუელნი პირველითგან⁹ იტყოდეს მოსლვა|v|სა მისსა¹⁰
და მამად-მთავარნი ჭადაგებდეს, იგი ვერ იცნა მუჰამად და არცა თქუნ
შეგამეცნიერნა¹⁰, წარსწყმდით და ცთომილებასა შინა ხართ დიდსა¹¹ უგუ-
ლისკმოებითა თქუნითა“.

პრქუა მას მძლავრმან: „და ვინ ვასწავა შენ წიგნთაგან¹² ჩუნთა,
არალირსო ცხობებისაო?“ პრქუა მას წმიდამან დავით: „წიგნი თქუნ-
ნი¹³ არად სავმარ არიან ჩემდა¹⁴, არამედ ესე ვთქუ სამხილებელად
თქუნდა“.

მერმე¹⁵ მიიქცა მძლავრი იგი წმიდისა კოსტანტინეს მიმართ და
თქუა,¹⁶ ვითარმედ: „შენ¹⁷, ყრმაო, რასა იტყვ¹⁸ თავისა შენისათვს, მორჩილ¹⁹
ხარა ბრძანებასა²⁰ ჩუნსა²¹ ანუ არა?“ ხოლო წმიდამან აღმოუტევა კმაჲ²⁰
დამამკობელი მისი და პრქუა მას, ვითარმედ: „ნუ იყოფინ ჩემდა მორ-
ჩილება ბრძანებისა შენისა, არამედ ვითარცა წამა და აღიარა უფალმან
ჩემმან²² დავით,²³ მეცა ვწამებ და აღვიარებ, რამეთუ ერთსა სჯულსა და
ერთსა სარწმუნოებასა ზედა განსწავლულ ვართ და მრწამს მამაჲ²⁴, ძე და
სული წმიდაჲ და მისთვს მოვკულები“.

მაშინ განრისხნა²⁵ უსჯულოჲ იგი²⁶ მათ ზედა²⁷ და მოუწოდა მტარ-
ვალთა [333] ვიეთმე²⁸ უწყალოთა და უკეთურთა და მისცნა წმიდანი იგი
ტელთა მათთა და ამცნო²⁹, რაჲთა ათ დღემდე³⁰ არა იხილონ გემოჲ არ-
ცა პურისაჲ³¹, არცა წყლისაჲ და ყოველთა დღეთა სტანჯვიდენ მრავალ-

¹ კურანსა HQ. ² მოწაფეთა] მოციქულთა GHQ. ³ ალ თქუნ—K. ⁴ მოაქციე-
ნა BDEFKL. ⁵ შეგამეცნიერა DK; შეგამეცნიერათ BEFI. ⁶ დაინთქას GHQ. ⁷ მიწვე-
ნილი DFGKLG. ⁸ დაინთქას EFI. ⁹ პირველითგანვე F] წინაითგანვე BDEGIKLG;
წინათვე H; ~ იტყოდეს წყეტყუნი წინათგანვე (წინათვე H) GHQ. ¹⁰ შეგამეცნიერა
BEFI. ¹¹ დიდითა GHQ. ¹² წიგნთა GHQ. ¹³ თქუნნი—BDEFK. ¹⁴ ჩუნდა GHQ. ¹⁵ მერ-
მეცა BFI. ¹⁶ პრქა BFK. ¹⁷ + ხარ C. ¹⁸ იტყვს C. ¹⁹ მორჩილი GHQ. ²⁰ ბრძანე-
ბისა GHIQ. ²¹ ჩემისა GHQ; ჩემსა E. ²² ჩუნდა BDEK. ²³ და BDEFIK. ²⁴ + და
BDEFK. ²⁵ განრისხა G] + მძლავრი იგი BDEFIKL. ²⁶ იგი—BDEFIKL. ²⁷ ზე]
თანა I. ²⁸ ვიეთმე] ყოვლადვე BDEFK; ყლ L. ²⁹ და უკეთურთა... ამცნო] უბრძანა
BEIL. ³⁰ და უკეთურთა... დღემდე—DK; ათ დღემდე—BEIL, დღემდე HQ. ³¹ + და HLQ.

ფერიტა ტანჯვითა¹ უსუენებელად, რაჟთა ჭირითა მით და ტანჯვითა უნებლიეთ აღიარონ სჯული მუჰმადისი². ხოლო წმიდათა მათ ლოცვითა და მარხვითა³ ღმრთისა მიმართ თავს-ისხნეს ჭირნი იგი⁴, სიყმილი⁵ და წყურბლი და გუემანი⁷ და ტანჯვანი და ჯუენდანი და ბასრობანი სიყუა-
5 რულისათჳს ჭრისტეს ღმრთისა⁴⁸.

ხოლო ვითარცა გარდაჯდეს⁹ ათნი იგი¹⁰ ღლენი, მოუწოდა უღმრთო მან მურვან ყრუმან მოგუთა და მისანთა სპარსეთისათა და წარავლინა წმიდათა მოწამეთა მიმართ, რაჟთა¹¹ ლიქნით ჰმოგუნიდენ წმიდათა მათ მოქცევისათჳს სჯულსა მათსა¹². ხოლო ვითარცა წარვიდეს და იხილნეს¹³ წმიდანი
10 იგი, განლუულნი და დამქნარნი¹⁴ ჯორცთა მათთაგან¹⁵ ტანჯვათა მათგან¹⁶, რომელ თავს-ესხნეს¹⁷ მტარვალთა მათგან¹⁸, განრისხნეს განზრახვით¹⁹ მტარვალთა მათთჳს²⁰, ვითარმედ: „მ²¹ [V] ესე ვითარნო, რად გიკადრებია, ანუ²² რად ესრეთ²³ შეურაცხ-ვიყოფიან კაცი ესე დიდებულნი და ქველნი ბრძოლათა²⁴ შინა, ანუ არა უწყითა, რამეთუ²⁵ ღაღადისსა²⁶ სპარს-
15 თასა ღიდსა ამირა²⁷ მუმლსა მურვანს²⁸ ფრად სწადიან ამათი შეუბაჲ და ფუფუნებაჲ?“.

მერმე მიეჭეს²⁹ წმიდათა³⁰ და ჰრქუეს³¹ მათ ლიქნით, ვითარმედ: „ყოვლისა³² სპარსეთისა და არაბეთისა ღაღადისსა მურვანს მოუვლენი-
ვართ³³ თქუენ თანა³⁴, ვითარმედ³⁵ ვიცი გონებაჲ თქუენი, რამეთუ დრო-
20 ებასა ამას შინა განგზრახავს უმჯობესი თქუენთჳს. აწ მომივთ³⁶ სიტყუაჲ ჯეროანი და ნუ ცუდად ვაქუს³⁷ სასოებაჲ კაცისა მიმართ და სჯულისა და მოკლულისა და ნუ³⁸ წარსწყმედთ³⁹ სიჭაბუკესა თქუენსა უჟამოდ⁴⁰ მწართა და ძვრ-ძვრითა სიკუდილითა⁴¹, არამედ⁴² აღირჩიეთ უმჯობესი და შეიწყალენით თავნი თქუენნი და მოიქეცით სჯულსა მუჰ-
25 მად რჩეულისა მოციქულისასა, რაჟთა იშუებდეთ ჩუენ თანა⁴³, რამეთუ მეცა⁴⁴ მეწყალის⁴⁵ სიჭაბუკე თქუენი და სიმკნე და განგზრახებ⁴⁶ უმჯო-

¹ სატანჯველთა BDEFGHIKLQ. ² მუჰმადისი EFGHLQ. ³ მარხვითა] ვედრებითა BDEFGHKLQ. ⁴ და GHQ. ⁵ სიყმილი G] სიკუდილი H. ⁶ და—BDEFGHIKQ. ⁷ გუემაჲ BDEFK. ⁸ და ტანჯვანი და... ჭრისტეს ღმრთისა—BDEFK. ⁹ გამოქდეს GHQ. ¹⁰ იგი—BEFI. ¹¹ რა—DK. ¹² სჯულისა მათისა DEFI. ¹³ იხილეს F. ¹⁴ დამქნარნი DEFK. ¹⁵ მათგან GQ. ¹⁶ ტანჯვათა მათგან—BDEFIK. ¹⁷ -ისხნეს BEF. ¹⁸ მათთჳს EF. ¹⁹ განზრახვითა KJ—BI. ²⁰ განრისხნეს... მათთჳს—EF. ²¹ მ—GHQ. ²² და GHQ. ²³ ესრეთ—BDEFIK. ²⁴ ბრძოლასა I. ²⁵ რ—GHQ. ²⁶ ღაღადისსა DK] მთავარსა BEFI. ²⁷ ამირ CG. ²⁸ მურვანს—BE, ~ მურვანსა მუმლსა DK. ²⁹ მიეჭეს BEFI. ³⁰ + მათ BDEFGHIKQ. ³¹ ჰრქუა BEFI. ³² + სოფლისა BDEFIKL. ³³ მოუვლენებართ BI. ³⁴ წუ BDEFIKL. ³⁵ ვითარ L. ³⁶ + უმჯობესი BDEFIKL. ³⁷ ვაქუსთ BDEFIK. ³⁸ ნუცა BDEFGIKLQ. ³⁹ + უჟამოდ BDEFGHKGQ, უკმოდ I. ⁴⁰ უჟამოდ—BDEFGHIKLQ. ⁴¹ სიკუდილითა] ტანჯვითა GHQ. ⁴² ალ] და შემდგომად სიკუდილითა და სჯალ GHQ. ⁴³ + და DEFIK. ⁴⁴ ჩწყა GHQ. ⁴⁵ გუეწყალის GHQ. ⁴⁶ ვანგზრახებ BDEFKL, ვანგზრახებთ GQ.

ბესსა¹. ამას ვიბრძანებს დიდი [334] ამირა² მუმილი სპარსეთისა და არა-
ბეთისაჲ. ხოლო ჩუენ, მ³ კაბუჯნო მუენიერნო და ახოანნო⁴, ამას გეტ-
ყვთ, რაჲთა დაემორჩილნეთ⁵ ბრძანებასა დიდისა და მაღლისა მთავრი-
სასა. რამეთუ აჰა ესერა მოუცემიან⁶ დროშანი და შესამოსელნი მთავ-
რობისა თქუენისანი⁷. და უჩუენებდეს წმიდათა მათ ნიჭთა დიდთა და სა-
ბოძვართა სამეფოთა⁸ და ჰლიქნიდეს⁹ წმიდათა⁹ მათ ლიქნითა მრავალ-
ფერითა¹⁰.

მაშინ მიხედეს¹¹ წმიდათა მათ¹² მათლა მიმართ და პრქუეს მათ:
„ვინაჲთგან უგუნურნი ხართ და უგუნურებისა მეტყუელნი და მოცი-
ქულნი ყრუჲსა და მზაკვარისანი¹³, ამისთვის არა გავავარძლებთ¹⁴ სიტ-
ყუასა ჩუენსა თქუენდა მიმართ¹⁵, არამედ ამას ხოლო¹⁶ ვიტყვთ, ვითარ-
მედ ვითარცა-იგი პირველ აღვიარეთ სარწმუნოებაჲ ჩუენი ქეშმარიტი¹⁷
და ვწამეთ, მას¹⁸ ზედა მტკიცე¹⁹ და უქცეველ²⁰ ვართ და ვერარამან²¹
ჭირმან და არცა დიდებამან ამის საწუთოჲსამან²² ვერ განმამორნეს ჩუენ
სიყუარულსა და სარწმუნოებასა იესუ²³ ქრისტესსა, არამედ მზა ვართ¹⁵
სახელისა მისისათჳს შიმშილსა და წყურილსა, ცეცხლსა და მახლსა და
წყალსა და ამის ყოვლისა²⁴ შემდგომად²⁵ სიკუდილსა [V] სასუფეველისათჳს
ცათაჲსა. და რამეთუ ნიჭი და დიდებაჲ, თქუენ²⁶ მიერ მონიჭებული, სა-
ძულელ²⁷ და საძაველ არიან²⁸ წინაშე თუალთა²⁹ ჩუენთა, ხოლო სასოე-
ბაჲ ჩუენი და დიდებაჲ ქრისტე არს და სიკუდილი სახელისა მისისათჳს²⁹
საწადელ. წარვედით და უთხართ ესე ყოველი მომავლინებელსა თქუენსა,
მაცთურსა და მზაკვარსა“.

ხოლო მათ ვითარცა ესმა ესე წმიდათა მათგან, წარვიდეს სირცხ-
ლელნი და უთხრეს ესე ყოველი ყრუსა³⁰ მურვანს და პრქუეს ესეცა³¹,
ვითარმედ: „არა გუაქუს სასოებაჲ კაცთა მათგან³², რამეთუ არა ეშინიან³³
არცა ტანჯვათაგან, არცა სიკუდილისაგან, არამედ³³ მტკიცე არიან სარწ-
მუნოებასა მათსა ზედა“³⁴.

ხოლო ვითარცა ესმა ესე უსჯულოსა მას მძლავრსა, წარიკეთა მათ-

¹ + თქნსა GHQ. ² ამირ GHQ. ³ მ—HQ. ⁴ ახოანნო BDEFGHQ. ⁵ დაემო-
რჩილნით C. ⁶ + დროებანი და მოცემაჲ Q; დროებაჲ და მოუცემა H. ⁷ სამეფოთა A.
სამეფოთა BDIKLQ. ⁸ ლიქნიდეს BDEGIKQ. ⁹ წა—GHQ. ¹⁰ + ღონისძიებე-
თა BDEFIK; ღონისძიებით L. ¹¹ მიხედნეს GHQ. ¹² მათ—DEI. ¹³ მზაკვარისა GHQ
+ მუქმედისანი GHQ. ¹⁴ განავარძნობთ GHQ; განავარძობთ BEFI; განავარძნებთ DK.
¹⁵ ვართ ABC; მომართ DEFGHIKLQ. ¹⁶ ად ამს ხ¹ ვარს ამას GHQ. ¹⁷ ქტ¹ GHQ.
¹⁸ და ვწამეთ მას] ამათ ყ¹თა GHQ. ¹⁹ მტკიცელ L. ²⁰ უქცეველ] უძრავ GHQ. ²¹ ვერა-
მან BEFK. ²² საწუთოჲსამან L. ²³ იესუს D. ²⁴ ყოვლისაგან BDEFIK, ²⁵ შ¹დ—
BDEFI. ²⁶ შ¹ნ I. ²⁷ საძულელ DEFIK. ²⁸ არს GHQ. ²⁹ წ¹ე თლ¹თა] წერილთა C.
³⁰ ყრუესა KL. ³¹ ესეცა—BEFI. ³² კაცთაგან მათ C. ³³ ად ე¹დ E. ³⁴ ~ ზედა მათ-
სა GHQ.

გან¹ სასობეა და გულის-წყრომითა დიდითა განაჩინა წმიდათა მათთჳს სიკუდილი საზე ესევეითარი: რამეთუ განაჩინა მტარვალნი უკეთურნი და² უწყალონი³, რაჲთა⁴ პირველად ტანჯნენ გუემითა უწყალოთა, ზეკიდები-
 5 მათთა დაჰკრნენ⁵ ლოდნი მძიმენი და ესრეთ შთაყარნენ იგინი [335] მდინარესა მას ფასონსა⁷, რომელ არს ენითა ჭართულითა⁸ რიონი.

ესე განაჩინა მძლავრმან⁹ წმიდათა მათთჳს და თვთ¹⁰ აღიძრა და დაიბანაკა ქალაქსა ჯიხანქუჯისასა, ქუეყანასა მეგრელთასა¹¹, სანახებსა
 10 იყო ბანაკი მათი ცხენისწყლითგან ვიდრე აფხაზეთამდე¹², და გამოიხუნა¹⁴ ციხენი და ქალაქნი და ალაოვრნა¹⁵ და უვალ და უკაცურ ყო¹⁶ ქუეყანაჲ მეგრელთა და აფხაზეთაჲ.

ხოლო ეწია მუნ რისხვაჲ ღმრთისაჲ ერსა და ბანაკსა და ეტლებსა¹⁷ მისსა ზედა¹⁸. რამეთუ აბაშთა ნათესავი იყო დაბანაკებულ¹⁹ მდინარესა
 15 მას ზედა, რომელსა აწ ჰრქვან²⁰ აბაშაჲ, ხოლო ჰუნები და ეტლები²¹ მდინარის კიდესა²², რომელსა აწ²³ ჰქვან ცხენისწყალი. და იქმნეს სასწა-
 ულნი²⁴ ზეგარდამო—ქუხილნი და ელვანი²⁵, სეტყუაჲ²⁶ და წჳმანი, მძაფრ-
 20 ნარემან [V] აბაშისამან³⁰ საზღვარი თჳსი და მოექცა ნათესავსა ზედა აბაშ-
 თასა³¹ და წარღუნა³² ყოველი ნათესავი³³ აბაშთაჲ, და მიერიოთგან დაი-
 დვა სახელი მდინარისაჲ მის აბაშაჲ³⁴.

ხოლო მდინარე ცხენისწყლისაჲ მოექცა ეტლებსა და ჰუნებსა მათ-
 25 სა ზედა და წარღუნა³⁵ ყოველი, ვიდრე³⁶ აღვიდა რიცხჳ მათი ოთხ ბევ-
 რადმდე³⁷ და დაიდვა³⁸ მდინარესა³⁹ მას⁴⁰ ცხენისწყალი.

და⁴¹ ვითარცა იხილა ესე ყოველი⁴² მურვან ყრუმან მოწევენილი⁴³ მის ზედა, ფრიად აბრალო თავსა თჳსსა და განმზრახთა მისთა იწროსა⁴⁴

¹ მათგან—GHQ. ² უკეთურნი და—GHQ. ³ + და უსჯულონი GHQ. ⁴ რ'ა] რ'ლ GHQ. ⁵ დაკიდებთა GHQ. ⁶ დააკრნენ BDIK; დააკრენ E] დაჰკიდნენ GHQ; მოაბა C. ⁷ ფასონსა GHQ. ⁸ ჭართულითათა GHQ. ⁹ + მან GQ. ¹⁰ თ'ს DKL. ¹¹ სა-
 მეგრელთასა BDEFK. ¹² მუხა—DEFK.] ქუორი B. ¹³ აფხაზეთამდე E. ¹⁴ გამოიხუ-
 ნეს GHQ. ¹⁵ ალაოვრა GHQ. ¹⁶ ყენა GHQ. ¹⁷ და ეტლებსა—GHQ. ¹⁸ + და GHQ.
¹⁹ დაბანაკებული BDEFK. ²⁰ ჰქვან Q. ²¹ ~ ეტლები და ჰუნები GHQ. ²² კიდისაჲ
 GHQ. ²³ აწ—BEF. ²⁴ სასწაული DK. ²⁵ ~ ელვანი და BDEFKL. ²⁶ სეტყუანი BD
 EFK. ²⁷ მძაფრნი DEGHKQ. ²⁸ ქ'წნე] რ'ა იგი GHQ. ²⁹ კმელი] კმელ იყო GHQ.
³⁰ აბაშისამან DGHKQ. ³¹ ~ აბაშთასა ზ'ა C. ³² წარღუნა DGHFQ; წარღუნა E.
³³ ნათესავნი L. ³⁴ ~ აბაშაჲ მდინარისაჲ მის C. ³⁵ წარღუნა DK. ³⁶ -ვე BEFK]
 და GQ. ³⁷ ბევრადმის GHQ. ³⁸ დაიდვა] ეწოდა BEFI. ³⁹ მდინარისა GHQ]—BEF.
⁴⁰ მის GHQ + სახელი GHQ. ⁴¹ და—GH. ⁴² ყოველი—GHQ. ⁴³ მოწევენილი EK.
⁴⁴ + მას GHQ.

და¹ მონარსა ამას² ქუეყანასა მოსლვისათჳს და აღიძრა და დაიბანაკა პიტოტას³, ზღჳს პირსა⁴ ქალაქსა, რომელსა პრქჳან ცხუმი.

ხოლო იყვნეს მაშინ შვილინი⁵ დიდისა მეფისა ვახტანგ გორგასალისანი⁶ არჩილ და⁷ დარჩილ ციხესა მას⁸, რომელსა პრქჳან ანაკოფიაჲ, რამეთუ შელტოლვილ იყვნეს იგინი⁹ შიშისა მისთჳს¹⁰ სპარსთაჲსა. ხოლო¹¹ გამოვიდეს ერთა მცირითა ბრძოლად წარმართთა და¹² იძლინეს¹³ მათგან, რამეთუ მოკლეს ძმაჲ უხუცესი არჩილ, ხოლო დარჩილ შვიდა ციხესავე ანაკოფიაჲს [336]. ხოლო აღიძრა მიერცა უღმრთოჲ მურვან ყრუჲ¹⁴ და ჩაიარა ზღჳს პირი და გამოიხუნა ციხენი და ქალაქნი ზღჳს პირისანი და ოკერ და უვალ ყო ყოველი ქუეყანაჲ ზღჳს პირისაჲ, ვიდრემდის მიიწია ქალაქსა¹⁵ მას ღმრთივ დაცეულსა¹⁶, რომელ არს კოსტანტინეპოლჲ¹⁶, და დაიბანაკა ქალაქსა¹⁷, რომელსა ხალკიდონ პრქჳან¹⁸. რამეთუ არს მუნ¹⁹ ზღუაჲ იწროლ²⁰ წარმდინარე²¹ და არა აქუს ტანი სიფართისაჲ²².

ამისთჳს²³ განიზრახა უგუნურმან და უგონებომან ყრუმან²⁴, რაჲთა ქვითა²⁵ აღმოავსოს²⁶ ზღუაჲ და სავალ ყოს, რაჲთა ფრცევ განიყვანოს¹⁵ ვრი თჳსი ზღუასა ზედა²⁷ და ესრეთ გამოიღოს ქალაქი კოსტანტინოპოლჲ²⁸, არამედ ღმერთმან საკვრველებათამან²⁹ ცუდ ყო განზრახვაჲ მისი, ვითარცა აქიტოფელისი³⁰, და მყის ეწია³¹ რისხვაჲ ღმრთისაჲ, რამეთუ დაწვა მწუხრი მრთელი და განთიად იბოვა მკუდარი, მოძაგებულა³² და დავიწყებული ყოველთა მიერ, და ვითარცა იხილეს ესე სპათა³³ მისთა, განიბნინეს³⁴ და³⁵ ლტოლვილნი წარვიდეს ქუეყანად თჳსად.

ხოლო ჩუენ პირველსავე³⁶ სიტყუასა მოვიდეთ და ვიტყოდით³⁷ წმიდათა მათთჳს, რომელთა [V]თჳს იყო სიტყუაჲ ჩუენი. რამეთუ³⁸ ვითარცა ვთქუთ, მიიყვანნეს წმიდანი იგი ადგილსა მას, რომელსა განეჩინა მძლავრსა, მდინარესა³⁹ ტბასა მას ზედა⁴⁰, რომელსაცა შენ⁴¹ არს ტაძა-²⁵

1 და—L. 2 ამას—GHQ. 3 პიტოტას—GHQ. 4 ზღვის პირას BDEFKL. 5 შვილინი მაშინ E. 6 გორგასალისანი BDIK. 7 და—AC. 8 მას—EL. 9 იგინი—BDEFGHKQ. 10 შიშისა მისთჳს შიშისათჳს GHQ. შიშისათჳს მის C. 11 ხ—] და GHQ. 12 + ყნი GHQ. 13 იძლინეს BDEFIK. 14 ~ მურვან ყრუჲ უღმრთოჲ CGHQ. 15 დაცეულსა BD EFGIK. 16 კოსტანტინეპოლჲ DL; კოსტანტინოპოლი BEFI. 17 ქალაქსა—BDEFIK. 18 პრქჳან ეწოდების GHQ. 19 მუნ—BEFI. 20 იწროჲ GH. 21 წარმდინარედ C. 22 სიფართისა BEFI. 23 ამისთჳს BDEFL. 24 ყრუმან L]—E. 25 ქვითა ქვითა HGQ. 26 აღმოავსოს BDEFGHIKQ. 27 ზედა მას I. 28 კოსტანტინეპოლი BEFI; კოსტანტინეპოლჲ DL; კოსტანტინოპოლი EQ. 29 საკვრველებათამან მოწყალეებათამან BDEFIKL. 30 აქიტოფელისი EGHQ; აქიტოფელისი BF. 31 ეწია მიიწია მუნ GHQ. 32 მოძაგებულ D. 33 სპათა G. 34 განიბნინეს L. 35 და—GHQ. 36 პლ—სა GHQ. 37 ვიტყოდით BCDEFK. 38 რ—BDEFIK. 39 მდინარესა—BEF. 40 ზედა შინა BDEFIKL. 41 შენ ზედა BDEFKL.

რი წმიდათა კოზმან და დამიანესი. სიტყუსა მისებრ მძლავრისა განიშნ-
 შულნეს¹ იგინი² და დაჰიდნეს თავდაღმართ და გუემნეს გუემითა უწ-
 ყალოათა, არგნებითა მძიმებითა³. მერმე ჩამოჰსნეს⁴, შეუკრნეს ჳელნი
 და ფერჳნი მათნი და ლოდები მძიმები⁵ დაჰკრეს⁶ ჳედთა მათთა. ხოლო
 5 წმიდათა მათ ითხოეს⁷ დროა⁸ და აღიხილნეს თუალნი მათნი⁹ ჳეცად მი-
 მართ, რამეთუ ვერ ეძლო ცად ახილვად, არცალა მოდრეკად მუჳლთა¹⁰
 სიმძიმისა¹¹ მისგან¹² ლოდთაჲსა, არამედ გულითა მჳურვალითა ჳმა-ყვეს¹³
 ღმრთისა მიმართ და თჳუეს, ვითარმედ: „მ უფალო ღმერთო¹⁴ იესუ ჳრის-
 ტე, ძეო და სიტყუთა ღმრთისა¹⁵ მამისაო, ვითარცა ისმინენ თხოვანი
 10 ჩუენნი და ლირს-გუყვენ წამებასა სახელისა შენისათჳს წმიდისა, აწცა¹⁶
 შეისმინენ ვედრებანი და თხოვანი ჩუენ მონათა შენთანი და ვითარცა
 დავიძარბენით¹⁷ ჳორცნი ჩუენნი უბრწუნელ და შეუგინებელ სახელისათჳს
 შენისა¹⁸ წმიდისა, [337] ვგრეთვე¹⁹ შემდგომად წამებისა ჩუენისა დაჰძარ-
 ბენ გუამნი ჩუენნი განუბრწუნელად და დაურღუეველად. და რომელთა²⁰
 15 ხაღონ სახელითა ჩუენითა²¹ სახელსა შენსა წმიდასა²², მსწრაფლ ეწიენ
 წყალობაჲ შენი და მიეც შენდობაჲ ბრალთაჲ²³ და ყვენ ასონი ჳორც-
 თა²⁴ ჩუენთანი²⁵ მჳურნალ ყოველთა სენთა და უძღურებათა²⁶ დიდებად
 ყოველად საგალობელისა²⁷ სახელისა შენისა“.

ამისსა შემდგომად დაიბეჳდნეს გუამნი მათნი ბეჳდითა ცხოველს-
 20 მყოფელისა ჳუარისაჲთა და თჳუეს: „უფალო ღმერთო იესუ ჳრისტე,
 ჳელთა შენთა შევჳვედრებთ სულთა ჩუენთა, ამინ!“²⁸.

მაშინ მოვიდა ჳმაჲ ჳეცით, აღმასრულებელი თხოვათა მათთაჲ, სას-
 მენელად ყოველთა, და შთაყარნეს მტარვალთა მათ წმიდანი იგი ტბასა
 მას და თჳთ ივლტოდეს შეშინებულნი²⁹ ჳმისა მისგან წმიდათა მათთჳს
 25 მოწამეთა, რომელი ისმოდა ჳეცით.

ხოლო იჳმნა მას ღამესა სასწაული საშინელი და სასმენელად საზა-
 რელი. რამეთუ შთამოდგეს³⁰ ჳეცით სამნი სუეტნი ნათლისანი ტბასა მას

¹ განაშნულეს G + წმიდანი BDEFIKL. ² იგი BDEFIKL. ³ + და GHQ. ⁴ ჩა-
 მოკნეს EIK; ჩამოჰსნეს QG + და BDEFGHKQ. ⁵ ლონი მძიმენი GHQ. ⁶ დაჰკ-
 რეს] დაჰიდნეს GHQ; მოაბეს BEFI. ⁷ ითხოვეს BDEFHKQ. ⁸ დროებაჲ GHQ-
⁹ + წ-თა მ-თ DKL. ¹⁰ + მათთა GHQ. ¹¹ სიმძიმისაგან BDEFIK. ¹² მისგან—BDEFIK.
¹³ დაღად-ყვეს GHQ. ¹⁴ ლ-ო—GHKQ. ¹⁵ ღ-თისაო G. ¹⁶ წმიდისა აწცა—BDEFIK;
 აწ GHLQ. ¹⁷ დავიძარბენით HQ. ¹⁸ სახელისა შენისათჳს BDEFGHIKQL. ¹⁹ ესრეთვე
 DKL. ²⁰ რ-ა G. ²¹ ჩუენითა] შ-ითა BDEFL + წმიდითა BDEFL. ²² ჩუენითა... შენ-
 სა [წმიდასა] შენითა წმიდითა ყოველთა სახელისა შენსა I; შენსა წმიდასა] ჩ-ნსა BEK;
 წმიდასა] სახელსა ჩ-ნსა DK; + სახელთა ჩ-თა L; + და GHQ. ²³ ~ ბრალთა შენდობა
 GQ. ²⁴ —BDEFGHIKQL. ²⁵ ჩუენნი BDEFGHIKQL. ²⁶ უძღურებაჲ G. ²⁷ საგალობ-
 ლისა[დიდებულისა I. ²⁸ ამინ—HQ. ²⁹ შეძრწუნებულნი GHQ. ³⁰ შთამოვიდეს GHQ;
 შთამოდგეს BDEFIKL.

ზედა ფრიად ბრწყინვალენი. რამეთუ ღამესა მას უკუნსა განთლდეს ველნი და ტყენი¹ ბრწყინვალეობისა მისგან, რომელნი გამოჰკრთებოდეს სუეტთა მათგან [V] ნათლისათა² და განივსნნეს საკრველნი ჳელთა და ფერკთაგან წმიდათაჲსა და მოეძარცუნეს ლოდნი იგი ქედთა მათთაგან³ და იტვრთნა ბეჭთა თვსთა ზედა უსულომან მან⁴ ტბამან, ვითარცა სუ-
ლიერმან, გუამნი იგი წმიდათა⁵ მოწამეთანი⁶ და ბრწყინვიდეს წყალთა მათ შინა, ვითარცა მთიებნი განთიადისანი.

მაშინ განგებითა ღმრთისაჲთა ორნი ვინმე წმიდათა მოწამეთა მონათაგანნი⁷, რომელნი შეჰყარობილ იქმნნეს⁸ წარმართთაგან წმიდათავე მათ თანა, რომელნიცა თანა-დახუდეს ყოველსავე ტანჯვასა და სიტყვს-
გებასა წმიდათასა⁹ მძლავრისა¹⁰ მიმართ, ესენი განრომილ იყვნეს წარსლვასა ზედა¹¹ წარმართთასა და დამალულ ტყეთა¹². ხოლო იყვნეს შემოსილ სამოსლითა აგარიანთაჲთა. ვითარცა იხილნეს¹³ სასწაულნი იგი საკრველნი—სუეტნი ცეცხლისანი და ბრწყინვალეობა იგი ნათლისაჲ¹⁴ ტბასა მას ზედა, განჰკრთეს¹⁵ და კადნიერ¹⁶ იქმნნეს და მივიდეს წყალთა 15 მათ ზედა და იხილნეს წმიდანი იგი გუამნი მოწამეთანი ბეჭთა ზედა¹⁷ წყალთასა, რომელნი ნათობდეს ვითარცა მზის-თუალნი. მაშინ იცნნეს¹⁸ იგინი და სიხარულისა და წუხილისაგან განკრთომილნი¹⁹ ხედვიდეს წმიდათა მათ.

მაშინ ორნი ვინმე სხუანი* [47] კუალად²⁰ გამოვიდეს ტყით დამალულნი, რომელნი განრომილ იყვნეს აგარიანთაგან ერისაგანვე²¹ წმიდათაჲსა. და ვითარცა იხილეს მათცა ნათელი იგი, გამოვიდეს²² იგინიცა ნათელსა მას, რომელნი გამოჰკრთებოდეს სუეტთა მათგან²³ ნათლისათა.

ხოლო ვითარცა იხილნეს მოყუასნი მათნი სამოსლითა აგარიანთაჲთა, განჰკრთეს, რამეთუ ვერ იცნეს, ჰგონებდეს, ვითარმედ წარმართთა, 25 განნი არიან, და²⁴ ივლტოდეს.

ხოლო მათ ვმა-ყვეს²⁵, რამეთუ იცნნეს²⁶ იგინი, და ჰრქუეს მათ ვითარმედ: „ნუ შეშინდებით. რამეთუ არა ვართ მტერნი, არამედ ძმანი თქუენნი. აწ მოვედით და იხილენით უფალნი ჩუენნი დავით და კოსტან-

* აქ წაუდება A და C ხელნაწერების ტექსტი. იგება L-ის მიხედვით. C-ში შენიშვნაა: „ამის მტერ დედაში აღარ ეწერა. ძუძლი წიგნი დაკარგულ იყო. ვინც იბოოს სხე² დედ², მან შეათაოს“.

¹ ~ ტყენი და ველნი GHQ. ² ნათლისათა] ცეცხლისათა BDEFIKL. ³ ქედთაგან მათთა GHQ. ⁴ მან—GHQ. ⁵ წმიდათანი BDEFKL. ⁶ მოწამეთანი—BDEFKL. ⁷ მონათაგანი] ერთაგანი GHQ. ⁸ იქმნეს I] იყვნეს GHQ. ⁹ წათასა—AC. ¹⁰ მძლავრთა HQ. ¹¹ ზედა—HQ. ¹² ტყეთა—BDEFIKL. ¹³ იხილეს C. ¹⁴ ნათლისა—E. ¹⁵ განკრთეს K. ¹⁶ კადნიერ] მკუდარ I. ¹⁷ განჰკრთეს... ბეჭთა ზედა—GHQ. ¹⁸ იცნეს E. ¹⁹ განკრთომილნი] განკრვებულნი GHQ. ²⁰ კ—GHQ. ²¹ ერისაგან GHQ. ²² მივიდეს GHQ. ²³ მათთაგან K. ²⁴ და—GHQ. ²⁵ უყვეს GHQ. ²⁶ იცნეს EK.

ტინე, რამეთუ¹ იწამნეს ქრისტესთვის², და ჩუენგან გუწყოს ყოველივე³. ხოლო მათ განიშორეს შიში და მოვიდეს⁴ და მათცა⁵ იცნნეს იგინი და მოიკეთხნეს ურთიერთას და აღუწყეს მათ⁶ ყოველივე, რააცა იქმნა წმიდათა მათთვის ტბასა მას შინა⁶.

5 [48] ხოლო განიზრახეს⁷ წმიდათა მათთვის გუამთა მათთასა⁸, ვითარმედ რაჲ ჯერ-არს ყოფად. არამედ ეჰა ძლიერებაჲ კაცთმოყუარისა ღმრთისაჲ, რამეთუ ესმა კმაჲ სუეტით გამო ცეცხლისაჲთ, ვითარმედ: „იქუენით⁹ გუამნი წმიდათა მაგათ¹⁰ მოწამეთანი და წარყვანენით ტყით კერძო აღმოსავალით¹¹ და, სადა-იგი¹² გონდეს¹³, მუნ დაკრძალენით წმიდანი ეგე
10 გუამნი მოწამეთანი, რამეთუ მუნ არს ბრძანებაჲ უფლისაჲ, რაათა გებასა თანა არსთასა იყენენ¹⁴ მუნ გებულცა¹⁵ გუამნი წმიდათა მოწამეთანი¹⁶. ხოლო ვითარცა იყო კმაჲ ესე მათდა მიმართ¹⁶, მაშინ იყვნეს გუამნი წმიდათანი¹⁷ შუაგულსა ზედა¹⁸ ტბისასა, ვითარცა აღტკრთულნი, არამედ მყის იბოვნეს კიდესა¹⁹ თანა ტბისასა²⁰ ზერთვისსა ზედა მდებარენი.

15 მაშინ განკრდეს კაცნი იგი და აღიდებდეს ღმერთსა, და მიეახლნეს შიშით და ძრწოლით და აღიზუნეს წმიდანი²¹ გუამნი მათნი²² და წარმოემართნეს, და ვითარცა განთენდა²³, იბოვნეს ნებითა ღმრთისაჲთა თავსა ზედა გლდისასა, ადგილსა მას²⁴, რომელსა ჰქვან წყალწითელ²⁵. რამეთუ იყო ადგილი იგი ციხე-ქალაქ და ერმრავალ, ხოლო²⁶ ყრუვსა
25 მურვანსა²⁷ გამოეღო²⁸, აეოჯრა და დაეწუა²⁹, და იყო უკაცურ და დარღუეულ ეკლესიაჲ, ხოლო ქუეშე კერძო³⁰ ეკლესიისა აკლდამა³¹ იყო შენ და უენებელ³² და არავინ იყო³³ მკუდართაგანი მუნ შინა მდებარე. და მას შინა დაჰკრძალნეს გუამნი წმიდათა მოწამეთანი.

ხოლო იყო³⁴ უჩინო და დაფარულ ვიდრე დღეთამდე დიდისა
20 ჯელმწიფისა ბაგრატიანამდე³⁵. და³⁶ აღიძრა სულისა მიერ წმიდისა და აღაშენა ადგილი³⁷ იგი მონასტრად³⁸ უდაბნოებისა³⁹ და მკუდროებისათვის⁴⁰ მის ადგილისა. და აღაშენა⁴¹ საწამებელი წმიდათა მათთვის მოწა-

1 რნი GHQ. 2 ქეს G. 3 მივიდეს HQ. 4 მათცა] მიერ DEFIKL. 5 მათ—GHQ. 6 ტბასა... შინა—GHQ. 7 განიზრახვიდეს GHQ + ურთიერთას GHQ. 8 ~ გუამთა მათთვის წმიდათასა GHQ. 9 აღიქუენით BEF. 10 მაგათ—GHQ. 11 ~ აღმოსავალით კერძო GHQ. 12 სადაცა-იგი G; სადაცა HQ. 13 გონდესთ D] გაგითენდეს HQ. 14 იყენეთ BE. 15 + ხ იყენეს BEFI. 16 ~ მათდა მიმართ კმაჲ ესე GHQ. 17 ხოლო ვითარცა იყო... გუამნი წმიდათანი—BDEGK. 18 ზეა—GHQ. 19 კიდეთა K. 20 ტბისათა K. 21 წნი—GHQ. 22 მთნი] წთა მოწამეთანი GHQ. 23 განთენა BEFI. 24 მას—GHQ. 25 წყალ წითელა HQ. 26 რამეთუ BEF. 27 მურვანს EGHKQ. 28 + და BDEFIK. 29 მოეწუა GHQ. 30 კერძო—GHQ. 31 აკლდამა GHLQ. 32 შენ და უენებელ—GHQ. 33 იყო—GHQ. 34 იყენეს GHQ. 35 + ბაგრატიანისა GQ. 36 და] ხ იგი GQ. 37 ადგილი] ს. ხლი HQ; ტაძარი G. 38 + და FGHL. 39 + მისთვის GHQ. 40 მკუდროებისა GHQ. 41 აღუშენა BDL.

მეთა, ტაძარი შუენიერი, და ცხადად საანჯმნო ყენა¹ გუამნი წმიდათა მოწამეთანი და დასუენნა მის მიერ აღშენებულსა მას ტაძარსა შინა კუბოჲთა შუენიერთა, და² არიან მას შინა მდებარე გუამნი წმიდათა მოწამეთანი დავით და კოსტანტინესნი³, განუხრწნელნი და უვნებელნი და ყოვლად გებულნი, ვითარცა-ესე თუთ მათ ითხოვეს⁴ ღმრთისაგან. და⁵ ჰკურნებენ ყოველთა ვნებულთა⁵, რომელნი სარწმუნოებით მოვლენან ტაძრად მათდა, რამეთუ მიიღებენ⁶ კურნებასა სულთა და კორცთა მათთასა.

ხოლო იწამნეს წმიდანი ესე⁶ მოწამენი დავით და კოსტანტინე დასაბამითგანთა⁷ წელთა ექუს⁸ ათას ორას ორმოცდაცხრასა⁹, ხოლო ქრისტეს ჯუარცუმითგან შუდას ოცდაათსა, მეფობასა ბერძენთა ზედა¹⁰ ლეონ¹¹ ისავროჲსა¹², ხატთა მბრძოლისასა, ხოლო ქართველთა ზედა ვახტანგ გორგასლისა¹³ შვილთასა¹⁴, ხოლო ჩუენ ზედა¹⁵ მეუფებასა უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესსა, რომლისაჲ არს სუფევაჲ¹⁶ და¹⁷ დიდებაჲ თანა მამით ცხოველს-მყოფელით¹⁸ სულით წმიდითურთ აწ და მარადის და უკუნის¹⁵ თი უკუნისამდე, ამინ!

* წყდება G ნუსხის ტექსტი.

¹ + იგინი BDIK. ² + აწ G. ³ კოსტანტინესი GHIKQ. ⁴ ითხოეს GHQ. ⁵ + და არამღებულთა GQ. ⁶ ესე—HQ. ⁷ დასაბამითგან I. ⁸ ექუსი BEFHKQ. ⁹ ორმოცდაცხრასა BEFI. ¹⁰ ზა—HQ. ¹¹ ლეონ DK. ¹² ისავროს Q. ¹³ გორგასლის I. ¹⁴ შვილისა HQ; შვილისათა I. ¹⁵ ჩნ ზა] ჩნსა HQ. ¹⁶ + და მეუფებაჲ BEFI. ¹⁷ სუფევაჲ და—HQ] + და სიმტკიცე HQ. ¹⁸ + და BEFI; მამით ცხოველს-მყოფელით] დაუსაბამოჲთ მამით ძით HQ.

ქართული
ბიბლიოთეკა

დასაბრუნო

[21v] ცხორებად და მოქალაქობად წმიდისა და ღმერთზე-
მოსილისა მამისა ჩუენისა ზიოდსნი*

მამო, გუაკურთხენ!

1. ბრწყინვალე არს დღენდელი ესე დღე და ყოვლად ცისკროვან და ვითარ მადლსა რომელსამე საღმრთოსა მომფენელ შემოკრებულთა ზედა 5
მორწმუნეთა კსენებასა ყოვლად ღირსისა და სანატრელისა შიოხსსა, რომელსა ზეციერნი მამებელნი შეუენიან შემკობად, ვითარ ზეციერთა დიდებათა და პატივთა ღირს-ქმნილსა, რამეთუ ნაცვალად ღუაწლთა და იწროებათა, რომელნი მრავალ-სატკივარსა ამას საწუთოსა შინა სიმკნით დაითმინნა განსრულმან ჯორცთაგან, წარუვალი სუფევვა დაიმკვდრა უნიგ- 10
თოთა მათ უბრწუნელთა საყოფელთა შინა. ხოლო თუ ვინაჲ და სადაჲთ შთამომავალ არს და ვითარ ქუეყანასა ქართლისასა მოიწია, მიუთხრა ყოველთა მოსურნეთა და მოყუარეთა წმიდათასა.

აწლა ვრცელად განფენილ იყენეს რაჲ სიტყუანი სახარებისანი და განთესულ იყენეს ყოველთა მიმართ ჭადაგებანი წმიდათა მამათანი, შეი- 15
მკვებოდა ცის ქუეშე¹ ესეცა მოძღურებისა მიერ მღდელთ-მოძღუართა და მამათასა, რომელთა სიტყუანი სახარებისანი და სწავლანი ქუეყანის მაცხოვრებელთა მოციქულთანი მტკიცედ ეპყრნეს საუნჯეთა შინა სული-სა მათისათა, და ამას თესლსა სწავლასა საღმრთოსა შემეცნებულ ექმნა უბირველესთა ქალაქთა ანტიოქია და დიდთა [22] და უხუებით მიფენი- 20
თა² მახლობელთა და გარემოს-მოქმედებათა³ ზედა მოძღურებაჲ ქრისტეს ჭადაგთა და თუალით-მხილველთა მოციქულთა.

2. ამის ანტიოქიისა მახლობელთა დაბათაგანი რომელიმე აღმომაცენებელ ექმნა კეთილსა ამას ნაყოფსა და ასწილად ნაყოფიერ ქმნილსა სანატრელსა შიოს, რომელიცა, შობილი ჯორციელთა მშობელთმიერქ 25
კეთილად აღიზარდა საღმრთოთა მოურნეობათაგან, რომელი მადლით მამაჲ არს ყოველთაჲ და მზრდელი და ნუგეშინის-მცემელი ობოლთაჲ.

* ზელნაწერის ნუსხა: L—ლენინგრ. H—22.

¹ ქუეშე („უშ“-ს ნაცვალად ვამოცემაში ყველგან დავიკავით „უშ“). ² მიმკვნითთა. ³ -მოქმედებათა.

ხოლო არავისგან მოვუეცა ჩუენ ვინაობა მამულობითი მშობელთა ამისთა და სახელის-დება მათი და თანად დაბისა, რომელსა შინა მკვლრ იყვნეს, გარნა მახლობელად ანტიოქიასა მყოფისა რომლისამე დაბისაგან აქუნდა შთამომავლობა ნათესაობითი მშობელთა ამის ღირსისა მამაკაცისათა, რომელიცა აღიზარდა მოსწრაფებით.

მერმეცა ჰასაკსა სიყრმისასა შინა მყოფი, ვინაჲთგან ჰასაკოვან იქმნა მკვოვანსა გონებასა მჭონებელი, სიკაბუქესაცა შინა მიყვანებულ იქმნა საღმრთოჲსა იოანეს მიმართ გინა თუ სხუათა მათ იძულებული ანუ თუ თუთ წოდებით საღმრთოჲსა სურვილისა მიერ აღძრული და მსახურებად
 10 წილხულომილი, ვინაჲთგან ყოველივე კეთილი ზეგარდამო მოენიჭების კეთილის-მყოფთა მამისაგან ნათელთაჲსა, რომლისა ტრფიალება დანერგულ იყო გულსა შინა სანატრელისა ამის მამისასა.

ესევეითარისა რაჲ მწყემსისა თუალთაჲსა ქუეშ[ე] დაწესებულ იქმნა ღირსი შიო, განისწავლებოდა მის მიერ წურთითა, საღმრთოთა წერილ-
 15 თაჲთა განაზიხებულნი, და კეთილად აღიზარდებოდა სიტყუათა მიერ და მოძღურებათა სულიერისა მამისათა მორწყული, რამეთუ დანერგულ იყო კეთილი ესე ხე თანა-წარსადინელსა წყალთასა და გამოიღებდა ნაყოფსა სათნოებათასა, შემწყნარებელი თესლსა ღმრთის-მეცნიერებისასა, ვითარ კეთილი მიწაჲ, რამეთუ არა შეიშთებოდა იგი ეკლის მსგავსთა მიერ
 20 ზრუნვათა სოფლისათა, არამედ ყოველთაგან მჯმნელმან და ნაგვეად შემრაცხველმან ქუეყნიერთა დიდებათა და შუებათამან ძღუნად შეწირა ქრისტესა თავი თჳსი აღპარსვისა მიერ თმათაჲსა და მონაზონებრივისა მოწესეთა სახისა, რომელიცა მიერ დასაბამითგანვე იგავად და სახედ წინა დაუდებდა თავსა თჳსსა ლუაწლთა მიმართ მონაზონებათა ყოველთავე
 25 მარტობითისა სახისა შემტკობელთა და აჩუენებდა მათ, თუ ვითარ უღირს ყოველთა მორჩილებასა თანა მოძღურისასა სრულ-მყოფელი სწავლათა მისთა და მოქმედებათა, რომელთა დამარხეთა მძლე ექმნების კაცი და ჯორციელთა ვნებათა და სივერაგეთა განაწყობს ლუაწლთა უღრესთა, ვინაჲცა ღირსი ესე [V] საღმრთოჲთა სიყუარულითა გამოიძარ-
 30 ტებოდა დღითი-დღე წყობისა მიმართ წინააღმდეგობთა მტერთაჲსა, რამეთუ ჩაფხუტად სიმართლისა აქუნდა სარწმუნოებაჲ შეუთორგულებელი ღმრთისა მიმართ და ჯაჭუად—დადებდა სასოებისაჲ უფლისა მიმართ, ხოლო მახვლად დამჭრელად ძალსა მტერთასა—სიყუარული უზაკველი ღმრთისა მიმართ. და მამისა სულიერისა ესევეითართა სათნოებათა მიერ
 35 შემკობილ იყო სანატრელი ესე მამაჲ, ვიდრელა-იგი იყო აღმომაცენებელსა მას მისსა ქუეყანასა შინა ასურეთისასა.

3. ხოლო ვინაჲთგან დაუტევა წმიდამან იოანე ქუეყანაჲ ასურეთისაჲ და წინაძღომითა საღმრთოჲსა სულისაჲთა მოიწია ქუეყანასა ქართ

ლისასა, მის თანა წარმოვიდა ღირსიცა ესე შიო, არაღამტევებელი მო-
ღურისა თვისისა რომელთამე თანა მოწაფეთა, ვითარ და სხუათაცა
შინა ცხად გვყოფიეს ნეშტათჳს. რამეთუ ამათ დაღაცათუ აღმზრდელ-
ნი და ჳორციელნი მშობელნი მათნი და თანად მამული ქუეყანა დაუ-
ტევეს, გარნა არა და სულიერიცა მამა და მწყემსი პირმეტყუელთა 5
ცხოვართა, არამედ მოსწრაფებით შეუდგეს მას, ვინაცა-იგი უძღონდა
მათ აღვილთა მიმართ სულიერისა განსუენებისათა და გამოიზარდებოდეს
სწავლათა მათთაგან სამარადისოდ.

ესე უკუე სანატრელი იოანე ვინათგან მოიწია ქუეყანასა ქართ-
ლისასა, ინება მყუღროებით დამკვდრება თჳსაგან. ხოლო მოწაფენი მის- 10
ნი წარავლინნა ყოვლით კერძო მოქცევად გულსა მამათასა შვილთა მი-
მართ, ანუ უფროასლა შვილთა შეცთომილთა და უძღვბად წარმგებელთა
მამულისა მონაგებისათა კუალად სახიერისა და ტკბილისა ყოველთა მა-
მისა მიმართ მოქცევად და ქადაგებად ყოველთა მიმართ სახარებასა უფ-
ლისასა და მოახლებასა ცათა სასუფეველისასა. 15

ესრეთ უკუე მიმხუმელნი ფრთეთა სულიერთანი ვიღოდეს უბიწოდ
გზასა უფლისა სჯულთასა არამიმღებელნი ორსა სამოსელსა გზასა ზედა,
არცა ვაშკარანსა ურჩებისასა შთადებად მას შინა რომელსავე მკონარე-
ბასა, არამედ ვითარ მტუერსა ფერკთაგან, განიყრიდეს ყოველსავე ორგუ-
ლებასა და უღებებასა აღსრულებად უფლისა მცნებათა. და მიიწია თჳთოე- 20
ული მათგანი, ვინათგან მიუძღუა მათ სული წმიდაჲ.

4. ხოლო ნეტარი ესე მამა ჩუენი შიო წინაძლომითა საღმრთოასა
მადლისაათა მივიდა აღვილსა, რომელსა აწ მღჳმე ეწოდების, დასავალით
კერძო დედაქალაქსა მცხეთისასა, მარჯუენით მდინარესა, მტკურად წო-
დებულსა. და პოვა მუნ ჳევი, ფრიად ღრმაჲ, უნუგეშინისცემოჲ ყოველ- 25
თავე მიმართ საკმართა ჳორციელთა, რამეთუ უღაბნო იყო აღვილი იგი
და ურწყულ და ნაკულევეან [23] ნუგეშინის-მცემელთა სხეულისათა,
ვინათგან ფიცხელ არს აღვილი ესე ზაფხულის მკურვალეებისათჳს და
შემწყუველობისა მზისა, რამეთუ განკურვებულნი გარეშემცველნი იმიერ
და ამიერ მყოფნი კლდენი ყოვლითურთ ცეცხლ იქმნებიან და ვითარ 30
სახედ ცეცხლისა შესწუვენ და შეაშთობენ ყოველთა მის შორის დამთ-
ხუეულთა. ხოლო ჳამთრის მრავლად უმქინვარეს იქმნების ქართა მიერ
და ნიაეთა სრულიად შეყინებული, რამეთუ მაშინ წყლისა ამისგან გან-
ტევებულნი ნოტიანი და მისმიერთავე ქართაგან სიგრილესა უზომოსა მი-
მთუალველნი ყოვლად ყინელ იქმნებიან, და ნუფხვისა მიერ დამწყუველნი 35
რომელთავე მიმთხუეულთა მათთჳს სხეულთანი ვითარ სახედ ნერგთა, ქუე-
ყანით აღმოცენებულთა, განჳკმობნ ფრიადისა ყინელისა მიერ.

აქა შინა პოა ყოვლად სანატრელმან ამან მამამან ქუაბი, კლდისა-
 გან გამოკუთილი თხსავან, და სთნდა დამკვდრებაჲ მას შინა მყუდროე-
 ბისათჳს და უშფოთველობისა მის ადგილისა რომელთავე ამბოხთავან.
 და ესრეთ მინდობითა სასოებისა ღმრთისაჲთა სურვილით და წადიერე-
 5 ბით შეიტებო მკვდრობაჲ ქუაბსა მას შინა, რამეთუ უგულებელს-ყო თა-
 ვისა თჳსისა ზრუნვაჲ რომელთავე მსოფლიოთა და ჯორციელთა შუება-
 თათჳს. და მისცა იგი იწროებათა და ქირთა, რომელთა მიერ მონად და
 მსახურად სულისა მორჩილებად დადგინებაჲ ჯორცთაჲ შეუძლოს. ხოლო
 სასოებაჲ თჳსი ყოველი აქუნდა ღმრთისა მიმართ და მის მიერ მოელოდა
 10 შეწევნასა და განძლიერებასა თჳსსა ყოველთა მიმართ საფრცეთა და სი-
 ვერაგეთა მტერისათა.

ესევეთარსა მოქალაქობასა აღმრჩეველი შეტკობად სანატრელი მა-
 მამა შიონილოცვიდა ღმრთისა მიმართ და იტყოდა: „მ იესუ, სახიერო
 და კაცთ-მოყუარეო, რომელი მოხუედ ქუეყანად კაცთ-მოყუარებისათჳს
 15 კაცთა ნათესავისა და იშვე წმიდისაგან ქალწულისა და ღმრთის-მშობე-
 ლისა, რათა აცხოვნენ შეცთომილნი ეშმაკისაგან და გამოიკსნენ მოსაენი
 და ღმრთად ჯორცშესხმულად აღმსაარებელნი შენნი მანქანებათაგან მის-
 თა. შენ, მეუფეო¹ უფალო, მომეც მე, უღირსსა ამას მონასა შენსა, მოთ-
 მინებით დადგრომაჲ ადგილსა ამას შინა, რათა სათნოდ შენდა აღვას-
 20 რულნე ნეშტნი ესე დღენი ცხოვრებისა ჩემისანი და ღირს მყავ მეცა სხუა-
 თა თანავე, შენ მიერ შეწყალებულთა, ხილვად საუკუნეთა მათ კეთილთა
 მეოხებითა ყოვლად უზრუნელითა დედოფლისა ჩუენისა, უბიწოხსა დედი-
 სსა შენისაჲთა და დიდებულთა წმიდათა მოციქულთაჲთა² და ყოველთა
 წმიდათა საუკუნითგან სათნო-ყოფილთა შენთაჲთა და წმიდისა მამისა
 25 ჩუენისა იოანესითა“.

[V] ამათი მეტყუელი ცრემლითა დაალტობდა ქუეყანასა განგრძო-
 ბილად ლოცვისა აღმასრულებელი და მუკლთ-მოდრეკილი მადლობასა
 შემწირველი უფლისა მიმართ მრავალთა დღეთა შინა. ხოლო ამას შინა
 ვითარცა წარკდეს დღენი რაოდენნიმე, დაშრომილ იყო ნეტარი შიონ
 30 ლოცვასა და მარხვასა შინა შეუოროგულებელსა, იხილა ღმერთმან გულს-
 მოდგინებაჲ მისი და მოთმინებაჲ და ვითარ არა ჰრიდებდა ჯორცთა თჳს-
 თა ესევეთარსა იწროებასა და ულონოებასა შინა დასჯად ნაკლულევანე-
 ბისა მიერ ყოველთავე საჭიროთაჲსა, ვინაჲცა მანვე სახიერმან და კაცთ-
 მოყუარემან ღმერთმან არა უგულებელს-ყო მონაჲ თჳსი, არამედ, რო-

¹ მფ¹სო. ² მოციქულთათა.

მელმან ელია ყორნისა მიერ უდაბნოს გამოზარდა*, მან აქა დამსახურ-
 ცა თვისი შიო, შურსა საღმრთოსა შემშურებელი, ზარდა საზრდელისა
 მოვლინებითა, რამეთუ ტრედისა მიერ დღითი-დღე მოუვლენდის მას სა-
 ჭიროსა ნუგეშინის-საცემელსა კორცთასა და ამას თანა წყალიცა კმა-სა-
 ყოფელი მონიჭა მას განკმელისა კლდისაგან მარჯუენით ქუბისა კერძო, 5
 რომელსა შინა იყოფებოდა ნეტარი. ესევეთარი რაჲ ღმრთისა მიერ მო-
 ურნეობაჲ, მის ზედა ქმნული, იხილა წმიდამან მან, მადლობასა და ქება-
 სა შესწირვიდა მისა, მეტყუელი: „მ უფალო დიდებისაო და ღმერთო
 ყოვლისა ნუგეშინის-ცემისაო, იყავნ სახელი შენი კურთხეულ უკუნისა-
 მდე და დიდ არს წყალობაჲ შენი ჩუენ ყოველთა ზედა, ვინაჲთგან კაც- 10
 თაცა და საცხოვართა აცხოენებ შენ, უფალო, სიმრავლისაგებრ წყალობა-
 თა შენთასა, რომელმან ჯერ-იჩინე ჩემიცა, უღირსისა ამის და უნდოჲსა,
 ზრუნვაჲ, ვინაჲცა ყოვლისათსვე ვჰმადლობ სახიერებათა შენთა, რომე-
 ლი არა დამიტყუებ მე, ცოდვილსა ამას და უკმარსა მონასა შენსა“.

ესრეთ ზეგარდამოჲსა მოურნეობისა მიმთხუე[უ]ლო ოსაგან იხა- 15
 რებდა სულითა და აღიდებდა მეუფესა ყოველთასა და მფლობელსა, რო-
 მელმან წყალობით მოხედვა ყო მის ზედა. და მიერთგან დასძინა მღვდა-
 რებაჲ და ლოცვაჲ სხუათა თანა მოღუაწებთა, რამეთუ აგრძნობდა იგი
 უხილავად წყობასა მისა მიმართ ბოროტთა ეშმაკთასა, ვინაჲცა განძლიე-
 რებულ იქმნა საღმრთოჲსა ძალისაგან და მოეცა მას ძალი სულისა წმი- 20
 დისა მიერ დათრგუნვად თავსა მზაკუეარისა გუელისასა და ზესთა
 ქმნად ისართა და მანქანებათა მისთა. და წარიოტნა იგინი დღე ყოველ
 ფსალმუნებითა და ზედგომითა, ლოცვითა ღმრთისა მიმართ, რამეთუ
 პირსა შინა თვისსა მოაქუნდა სიტყუაჲ წინასწარმეტყუელისა დავითისი
 სამარადისოდ: «უფალი ნათელ ჩემდა და მაცხოვარ ჩემდა, ვისსა მეშინო- 25
 დის? უფალი შესავედრებელ ცხოვრებისა ჩემისა, ვისგან შევეძრწუნდე...
 აღ-თუ-დგეს ჩემ ზედა ბრძოლაჲ, ამისთვისცა მე შენ გესავ»**. და კუალად:
 «მომადგეს და მომიცვეს მე და სახელითა უფლისაჲთა ვერეოდე მათ,
 [24] საფრტე შეიმუსრა და ჩუენ განვერენით ამათ»***. და ესევეთართა
 ლოცვითა ზედ-დამკმობელი ბოროტთა ეშმაკთა ძალისაჲ განიოტებდა მათ 30
 ნიშითა საუფლოჲსა ჯუარისაჲთა, მარტოებით მყოფი და მხოლოჲ ღმრთი-
 სა მიმართ ვალობათა და ქებათა აღმავლენელი მყუდროებით თვისაგან.

5. ხოლო ამას შინა წარკდეს რაჲ მრავალნი ეჰმნი, ინება ზეგარ-
 დამომან განგებულეებამან გამოჩინებაჲ ბრწყინვალისა ამის სანთლისაჲ,
 ვინაჲთგან არცა შესაძლებელ იყო ქალაქისაჲ მთასა ზედა სათნოებათასა 35
 დაფუძნებულისაჲ ესრეთ უმეცრებასა შინა დაფარვაჲ****. ამისთვისცა სა-

* III მეფეთა 17,2—7. ** ფსალმ. 26, 1—3. *** ფსალმ. 117, 11. **** მათ. 5, 14.

სანთლესა¹ ზედა მაღალსა დადგმულ იქმნა მნათობი ესე ნათელი, რათა პნათობდეს იგი ყოველთა*. და განათლდებოდნან მოძღურებათა მისთაგან სულნი მორწმუნეთანი. ამისთჳსცა მრავალ ეამ დაფარული ესე საუნჯე გამოაცხადა ღმერთმან სახითა ესევეითარითა. რამეთუ მას ეამსა შინა იყო ვინმე მამაკაცი, საჩინოჲ, მთავარი ციხედიდისაჲ, სახელით ევაგრე, შვილი ღმრთის-მსახურთა და მორწმუნეთა შშობელთაჲ, და სიყრმიით თჳსითგან ღმრთის-მსახურებასა და საღმრთოთა წერილთა წურთასა შინა აღზრდილი. ესე პირველ თქმული ევაგრე ოდესმე დღესა ერთსა განვიდა შვილთა და მონათა თჳსთა თანა² ნადირობად იმიერ მტკურისა³, სადა-
 10 იგი იყოფებოდა ნეტარი შიო. და ვითარცა მიიწივნეს იგინი ამას ადგილსა, მიმოდინებინვნეს ყოველნი მარჯულ და მარცხლ ძიებად ნადირისა. ხოლო ევაგრე მხოლო მდგომარე იყო ერთსა ადგილსა და იქი და აქა ხედვიდა, რათა იხილოს რომელიმე მის მიერ ძიებულთა ნადირთაგანი. და განგებითა საღმრთოჲთა იხილა ტრედი იგი პირველ ქსენებული, რა-
 15 მეთუ მიაქუნდა საზრდელი წმიდისა შიოხს მიმართ მსგავსად ჩუეულები-სა⁴. ხოლო ევაგრე მიხედვიდა ტრედსა მას სიმახვლით, სადა-იგი შევიდა, და იხილა ადგილი იგი და დაისწავა. ამისა შემდგომად ნადირისა კმა-სა-ყოფელისა მომნადირებელი წარვიდა სახიდ თჳსა⁵ მზიარული.

ხოლო ზვალისა დღე კჳლად განვიდეს ნადირობად, ვითარ და უწი-
 20 ნარესსაცა დღესა. და ვითარცა მიმოვიდოდეს სხუანი ყოველნი ძიებად ნადირისა, კჳლად ევაგრე მდგომარე იყო მახლობელად ქუაბისა მის, სადა-იგი იყოფებოდა ღირსი შიო. და აჰა ესერა ხედვიდა ტრედსა მას, რომელი ეხილვა უწინარესსა დღესა მიმღებელად საზრდელსა პირითა თჳსითა ბერისა მიმართ. ესე რაჲ იხილა ევაგრე, განცუფრებულ იყო გან-
 25 საკრვებელსა ამას სახილავსა ზედა, ვინაჲცა შეუდგა კჳლსა ტრედისასა, რათა ცნას ზედ[ა]მიწვევით ესე, რომლისა მიზეზისათჳს მრავალ-გზის ეხილვა მის მიერ ტრედი⁶, მიმღებელი საზრდელისა მის ადგილისა მიმართ. ხოლო ვითარცა მიიწია, იხილა მან წმიდა იგი მჯდომარე ქუაბსა მას შინა და ლოცვი[ვ]სა აღმავლენელი ღმრთისა მიმართ. და ევაგრე უკჳმ-
 30 განკრვებული უცხოსა ამას სახილავსა ზედა, ზარ-განკდილი, მოშიშებით იტყოდა მისა მიმართ, რამეთუ გულსკმა-ყო ღმრთისა ძლით დაყუდებჲ მისი ქუაბსა მას შინა: „ვინ ხარ და სადაჲთ, მ კაცო ღმრთისაო?“ ხოლო ბერი ეტყოდა მას: „მე კაცი ვარ უცხოჲ და ქრისტეს-მოსავი, ხოლო ვიყოფები ქუაბსა ამას შინა მცირესა განშორებული მსოფლიოთა ამბობ-

* მათ. 5, 15.

¹ სასანლესა. ² მონათა თჳსთა თანა] მომავალთ. ³ მტკურისა] და მიერ. ⁴ ჩუე-ლებისა. ⁵ თჳსსა. ⁶ ტრედი.

თავაგან, რათა მყუდრობით აღვასრულნე დღენი ცხოვრება ჩემისანი და ესრეთ უშფოთველად თანამდებსა მადლობასა და დიდების-მეტყუელებასა სრულყოფილი ყოველთა მეუფისა და უფლისა მიმართ სათნო-ვეყო ქრისტესა, ღმერთსა ჩუენსა. ხოლო ევაგრე, მსმენელი ამათი ნეტარისა და ღირსისა შოთაგან, მხიარულ იქმნა ფრიად სულითა და იტყოდა მისა მი- 5 მართ: „ცხოველ არს უფალი და ცხოველ არს სული შენი, არასადა დავიტეო შენ ამიერითგან და არცაღა წარვიდე სახიდ ჩემდა“. ხოლო ბერი ეტყოდა მას: „ვერ ძალ-გიც, შვილო, მოთმენაჲ სიცხესა და უღონოებასა ამის ადგილისასა, რამეთუ ვითარ გამოაჩინებს სახე შენი, მრავლითა ფუფუნებითა აღზრდილსა გხედავ შენ, ვინაჲცა წარვედ სახედ შენდა სამა- 10 რადისოდ შიშსა ღმრთისასა მქონებელი გონებასა შინა შენსა, რათა დავიცივს შენ ყოველთაგან მავნებელთა სულისათა“.

და ევაგრე კჳალად მიუგებდა ბერსა: „დაღაცათუ აწვე იყოს სიკუდილი ჩემი შენ თანა, არცა ესრეთ დავიტეო შენ, ღმერთ-შემოსილო მამო, არამედ აქა დავადგრე შენ წინაშე და შენ თანა ძვრხილულობაჲ და 15 იწროებაჲ ყოველივე აღვირჩიო, ვიდრეღა უკუნ-ქცევაჲ კჳალად მსოფლიოთა მიმართ შუებათა და განსუენებათა, რომელნი მრავალთა შფოთთა მიერ აღსაესე არიან“.

ხოლო ვითარცა იხილა წმიდამან შიო სიმტკიცე გონებისა მისისაჲ, თქუა ევაგრეს მიმართ: „აწ უკუე, ვინაჲთგან ესრეთ შეგიყუარებიეს უღაბ- 20 ნოჲ და ღმრთისათჳს იწროებით ცხოვრებაჲ, მერჩიდი მე, ყოველივე რაჲცა გრქუა შენ“. და ევაგრე მიუგო: „ყოველი რომელი მიბრძანოს სიწმიდემან შენმან, მხიარულებით ვყო და შევიწყნარო იგი სიტყუაებრ შენისა“. ხოლო ბერმან მისცა მას კუერთხი თჳსი, რომელი აქუნდის კელთა მისთა და პრქუა: „წარვედ, შვილო, და წარიდე ესე და მი-რაჲ-ხედ 25 მტკუარსა ზედა, შთაყვ ეგე წყალსა შინა და შეწეენითა უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესითა გზა-გცემს შენ მდინარე იგი და წილ-ჰკდე¹ გმელად, და მისრულმან სახიდ თჳსად, განაგე ყოველივე საცხოვრებელი შენი, ვითარცა ღმერთსა სთნდეს, და კჳალად უკ-მოიქეც ჩემდავე. ხოლო მოიწიო რაჲ მდინარესა ზედა, მსგავსად პირველისა კჳალად შთაყვ კუერ- 30 თხი ესე ჩემი მას შინა და, უკუეთუ გზა-გცეს, მოვე[ლ] ჩემდა მომართ მოსწრაფებით, რამეთუ ნებაჲ არს ღმრთისაჲ, ხოლო უკუეთუ არა განიპოს და არცა ერჩდეს ამას კუერთხსა არა გზა-მყოფელი შორის მისსა, უკუნ-იქეც სახიდ თჳსად, ვინაჲთგან მტკიცედ უწყოდე, არა [25] სთნავს ღმერთსა კელ-ყოფაჲ ეგე შენი“.

მაშინ ევაგრეს დაღაცათუ მძლე უჩნდა სიტყუაჲ იგი წმიდისაჲ ყოველითურთ დატევებისათჳს და განშორებისა რაოდენადცა² ღირსისაგან, 35

¹ წილჰკდე. ² რაომენადცა.

არამედ ვგრეთცა მორჩილ ექმნა ბრძანებასა მისსა ფიცთა დასარწმუნებელთა მიმღებელი მისგან, რათა არა ივლტოდის მიერ ადგილით, რამეთუ იტყოდა გონებასა შინა თვისსა ევაგრე: „ნუსადა ჩემ ძლით დაუტეოს ადგილი ესე, რომელსა შეურაცხ-უქმნიან ყოველნი შფოთნი ქუეყანისანი და აჟა შინა მარტოებით და იწროებით აღურჩევიეს ცხოვრება შორს კაცთაგან და ყოველთავე ამბოხთა სოფლისათა“. ამისთვისცა ფიცით მიიღო სიმტკიცე ბერისაგან, რათა დაადგრეს მას ადგილსა ვიდრე უკუნ-ქევეამდე მისა. ხოლო წმიდამან აღთქმით დაარწმუნა არასადა წარსლვამ, ვიდრე მიწვენადმდე მისდა. და ესრეთ კურთხისა თანა კურთხევასა ბერისასა მიმღებელი ევაგრე წარვიდა აღსრულებად ბრძანებულისა. და ვითარ მიიწია მდინარესა ზედა, შთაყო კურთხი იგი მას შინა, ვითარცა მცნებულ იყო მისთვის ბერისაგან და, შ საკრველი, მეყსეულად მდინარე ესე დიდი, რომელსა ყოველნი მეცნიერ ხართ, განიბო საშუალ შეკიდებულნი განკმელისა კურთხისაგან და გზა-სცა ევაგრეს დაულტოლველითა ფერჯითა სლვად მას შინა.

ხოლო ვითარცა მივიდა სახილ მისა, განაგო ყოველივე საცხოვრებელი თვისი, ვითარცა ემცნო მისთვის ბერსა და «გიხაროდენსა» დამტევებელი ნათესავთა და სოფლისა, მოსწრაფე იყო ვითარ სხუად ვინმე ლოთ სეგორს, მონისა ღმრთისა, მიწვენად მიმართ არღარა მიმხედველი გონებითა და თუალითა სოფლადმი, რამეთუ მოშიშებდა, ნუსადა მართლუკუნ მხედველი არა წარმართებულ იქმნეს სასუფეველისა მიმართ ცათაჲსა, ვითარ ძეგლ მარილისად შეყინებული მიწიერთა და სოდომებრთა ცნობავნებულებათათს*, ვინაჲცა მალიად მქონებელ იყო მალიად სლვასა კიდედმი მდინარისა კელთა შინა მქონებელი კურთხისა ბერისაჲსა. და მსგავსად პირველისა შთაყო წყალსა მას შინა კურთხი იგი ღირსისა² შიოსი და კუალად გზა-სცა წყალმან მან, ფრიად დიდმან და საზარელმან.

ესე სასწაული მრავლად შეესწორების მოსეს კურთხისა მიერ ქმნილსა სასწაულსა, რამეთუ დადაცათუ მუნ ღმერთი იყო მბრძანებელი და წინასწარმეტყუელთა უპირატესი ღმრთის-მხილველი მოსე³ ბრძანებული მსახური საღმრთოთა დიდებისაჲ, არამედ აჟა მადლით განღმრთობილი სულისა წმიდისა მიერ, მსახური და მონაჲ ღმრთისაჲ, შიო იყო მბრძანებელი ახლისა ამის მოსესი, რომელმან კურთხისა ცემითა განიყვანა ისრაელი, გონებაჲ თვისი, ყოველთავე ქუეყნიერთა ზრუნვათაგან ხედვად ღმრთისა მიმართ. ხოლო გარდამქცევლნი, შემაწუხებელნი სულისანი, ბოროტნი გულის-სიტყუანი დაანთქნა [V] სიღრმეთა შინა დავიწყებისათა და ყოველიურთ დაფარნა ივინი სამმოქცევთა შინა მდინარებრთა ცრემლთა ნაკადულისასა.

* შესკმ. 19, 22—26.

¹ ღირსისა.

ესევეთარი კანდიერება მოელო ღმრთისაგან საკუთარსა მონასა მისსა სანატრელსა შიოს, რამეთუ განკმეღისაცა ჟუერთხისა მიერ მხოლოდ ბრძანებით სხუათა მიერ აღვრ-ასხმიდა ბუნებასა წყალთასა და შორის მათსა გზასა გარეშე ჩუეულებისა კმელსა დასდებდა, რამეთუ ესევეთართა სასწაულთა მიერ უწყის ღმერთმან შემკობაჲ მსახურისა 5 თვისისაჲ, ვინაჲცა ვისწრაფოთ ჩუენ სიწმიდისა მიერ და კრძალულებისა სათნო-ყოფაჲ ღმრთისაჲ, რათა მოვიღოთ მადლი საუკუნეთა კეთილთა მიმთხუევისაჲ.

ხოლო ჩუენ პირველსავე სიტყუასა აღვიდეთ.

ესრეთ საღმრთოჲსა სურვილისა მიერ აღძრული ევაგრე ღირსა, 10 ვითარცა მოიწია წინაშე ბერისა, ყოველსავე ბრძანებასა მისსა სრულმყოფელი, თქუა წმიდისა მიმართ: „წმიდაო მამაო, ვითარცა მიბრძანე, ყოველივე ეგრეცა ვყავ, და აწ ესერა მოსრულ ვარ წინაშე სიწმიდისა შენისა კუალად მორჩილებით სრულ ქმნად, რომელიცა რაჲვე მიბრძანო“.

16

ხოლო წმიდამან შიო მიუგო მას: „კეთილ მორჩილებისა შენისა, შეილო, და უფალმან ღმერთმან განგაძლიერენ და მოგეცინ შენ ძალი მოწიენადთავე¹ შემთხუევათა შენდა და განზრახვათა და ქირთა მტერისათა მოწიენულთა; ამიერიდგან განეკრძალე ყოვლით კერძო და მღვდარე იყავ, რამეთუ მრავალ-მანქანა არს ბოროტი ეშმაკი და ის- 20 წრაფის შებრკოლებასა ჩუენსა გზათაგან საღმრთოთა, ნუსადა შენცა დაგირწყუას მახე და შთასთესნეს კეთილსა იფქლსა შინა გონებისა შენისასა ბოროტნი ღუარძლნი კუალად სოფლადმი უკუნ-ქცივისანი“.

6. ესევეთართა და მსგავსთა ამისთა სიტყუათა მიერ განამტკიცა 25 ევაგრე ღირსმან შიო და ასწავა მას, ვითარ ჯერ-არს წინა-განწყობაჲ ღონეთა მიმართ და ძმაცუვათა მბრძოლისა ჩუენისა ეშმაკისათა. ამისსა შემდგომად წარგდეს რაჲ მცირედნი ღღენი, ჰრქუა წმიდამან შიო ევაგრეს მიმართ: „შეილო ევაგრე, უწყოდე, ვითარმედ ამიერითგან განმრავლებად არიან ძმანი აღვილსა ამას შინა, რამეთუ უდაბნოჲ ესე, 30 უნაყოფოჲ და ბერწი, სათნოთა ღმრთისა შეილთაგან მრავლად შევილიერ იქმნეს აქა შემოკრებულთა მოლუაწეთაგან, ვინაჲცა გვღირს ჩუენ აღმართებაჲ ეკლესიისაჲ, სადაცა-იგი სთნდეს უფალსა და ჯერიჩინოს. ხოლო ევაგრე მიუგო მას: „ვითარცა ჰბრძანო, წმიდაო მამაო, ეგრეცა ვყოთ, რამეთუ შენ სწავლაჲ, ხოლო ჩუენ მორჩილებაჲ თანა- 35 გუაჲ“.

¹ მოწიენადთავე.

მაშინ აღვიდეს ქედსა მას ზედა, რომლისა ძირსა მჯდომარე იყო ქუაბსა შინა ნეტარი შიო, მოლუაწებრივსა ცხოვრებასა მქონებელი, და მომდრეკელთა თავისათა ილოცეს მუნ ერთბამად გულათა მხურვალითა და ევედრებოდეს უფალსა, რათა უჩუენოს მათ ადგილ[ი], რომელსა ზედა აღ[26]ჰმართონ ტაძარი დიდებისა მისისაჲ ქების-მეტყუელე-
 5 ბათა და გალობათა შეწირვად დიდებულისა სახელისა მისისა. და შემდგომად მყოვარ ჟამ ლოცვისა მიიღო ცეცხლი საკვრველთ-მოქმედმან შიო და იპყრა იგი მარცხენესა ნებსა თვსსა ზედა და დაასხა მას ზედა საკუმეველი, ხოლო მარჯუენითა კელითა გამოსახა მას ზედა საუფ-
 10 ლოჲ ჭუარი და ესრეთ აკუმევედა. ხოლო კუამლი იგი საკუმეველისაჲ აღვიდა ჰაერსა შინა, ვითარცა სუეტი. ამისა შემდგომად მოდრკა დასავალით კერძო ქედისა მის ვითარ კამარაჲ და შთადგა კეცხა მას შინა ვითარცა სუეტი, და მათ იხილეს რაჲ ვიდრე გარდამოვიდეს ქედისა მისგან, და მიიწიენეს ადგილსა მას, სადაცა-იგი უჩუენა მათ უფალმან
 15 საკუმეველისა მიერ. და კუალად მადლობაჲ შეწირეს ღმრთისა.

ამისა შემდგომად მიიღო სათხარი წმიდამან შიო და აღმოჰკუეთა ადგილი იგი, სადა შთადგა საკუმეველი და აღაშენეს ეკლესიაჲ მუნ მცირე, ყოვლად შუენიერი, სადიდებელად ყოვლად წმიდისა სამებისა, რომელსაცა შინა დღითი-დღე აღესრულებოდეს მათ მიერ დიდების-
 20 მეტყუელეზანი ღმრთისანი.

ევაგრეს შეჰმოსა სახე მონაზონებისაჲ და სჯულ-უღვა მას ყოველივე წესი მონაზონთა კრებულისაჲ, და ვითარ უღირს მათ ყოველთავე კორციელთაგან განყენებაჲ და მხოლოდ ღმრთისათჳს შესაკუთრებაჲ.

7. ამიერ ვანიტქუა ანბავი მისი ყოველსა მას გარემო დაბნებს[ა] და ყოვლით კერძო შემოკრებებოდა მისსა სიმრავლე ურიცხვ¹ და მონაზონებრივსა სახესა შეიტკობდეს და აღირჩევდეს წმიდისა მის მამისა თანა ყოფასა უდაბნოსა მას შინა, ვიდრეღა მცირესა ჟამსა შინა აღსავსე იქმნა უდაბნოჲ იგი მონათა მიერ და მოლუაწეთა ღმრთი-
 30 სათა.

ხოლო ვინაჲთგან საჭმარ იყენეს მიერითგან მათთჳს საკედარნი მეტჯრთენი მოღებად საზრდელსა და წყალსა, ამისთჳსცა მოიგნეს კარაულნი, რომელნი ჰმსახურებდეს მათ ტჯრთვად და აღმოღებად სოფლებთაგან საჭიროსა საზრდელსა სხეულისა მათისასა. ამიერ ყოვლით
 35 კერძო მსმენელნი წმიდისა შიოასთჳს, თჳ ვითარ უდაბნოჲ იგი ქალაქ უქმნიეს მოლუაწეთა მიერ და მსახურთა ღმრთისათა, მოსწრაფებით

¹ ურიცხვი.

მორბიოდეს მისსა და უდაბნოსა მას შინა დადგრომასა აღირჩევდეს წადიერებით დამონაზონებისა სახითა განშუენდებოდეს.

ხოლო ადგილი იგი იყო სერტყოვან და კლდოვან, რომლისათვის-ცა მკეცნი ფრიალნი დაბუღებულ იყვნეს ადგილსა მას შინა და გან-რამ-ვიდიან კარაულნი საძოვარსა, მოეტევიან მათ მკეცნი იგი და განბძარნიან კარაულნი და საქმელ თუსსა ყვნიან იგინი. ვინაჲცა მრავ-ლად მავნებელ ექმნებოდეს ძმათა მათ მკეცნი იგი და ფრიადსა მწუ-ხარებასა შეამთხუევდეს წარწყმედისათვის კარაულთაჲსა. ხოლო წმი-დაჲ მაჲჲ ჩუენი შიო ევედრა უფალსა, რათა სახილველ მისსა ყვნეს მკეცნი იგი. და შეისმინა ღმერთმან ვედრებისა მონისა მისისაჲ. [V] 10 მეყსეულად ყოველნი მის ადგილისა მკეცნი მოვიდეს წინაშე ბერისა-ხოლო ნეტარმან შიო იხილნა რაჲ იგინი, მდგომარენი წინაშე მისსა, მადლობაჲ შეწირა ღმრთისა, რომელმან არცა აქა შინა უგულუბელს-ყო ვედრებაჲ მისი, არამედ მონებრივ წარმოდგომაჲ მის წინაშე აიძუ-ლა მკეცთა, ვინაჲცა რისხვით ეტყოდა მათ: „¹ ბოროტნი თაენო! 15 რად მავნებელ ექმნენით კარაულთა ძმათა ჩემთასა? აწ ესერა-გეტყვ თქუენ სახელითა უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესითა, რომელი არს მეუფჲ და დამბადებელი სიტყუერთა და უსიტყუთა ცხოველთაჲ, წარ-ვედით შორს ამათ ადგილთაგან და ნულარა ოდეს იკადრებთ ვნებასა აქა შინა მყოფთა ცხოველთასა-ხოლო ერთი თქუენგანი მხოლოდ ოდენ 20 დადევინ აქა სადიდებელად ღმრთისა, რათა აძოებდეს კარაულთა ძმა-თა ჩემთასა“. და მყის სიტყუასავე თანა ბერისასა განიბნივნეს ყო-ველნივე იგი მკეცნი და უჩინო იქმნნეს მათ ადგილთაგან, გარნა ერთი მხოლოდ მგელი დადგა ვითარ მონაჲ წინაშე ბერისა მრწინებით. და ბრჭუა მას წმიდამან შიო: „სახელითა უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტე-25 სითა შენ გეტყვ, მკეცო, ამიერიტგან, ვითარცა მწყემსი კეთილი, ამო-ებდი კარაულთა ჩემთა, რათა ესევითარითა მსახურებითა უკმო-უზლო მწუხარებასა ძმათა ჩემთასა, რომლითა შეაწუხენ იგინი. ხო-ლო საზრდელი შენი იყოს, ვინაჲ და ჩუენცა ვიზრდებით, და ცისკრად წარმყვანებელი კარაულთაჲ საძოვარსა კუალად ჟამსა მწუხრისასა 30 მოიყვანებდი მათ, ვინაჲთგან მწყემსად და მცველად მათდა შენ გან-მიჩინებიხარ“.

ხოლო მგელი იგი ერჩდა ბრძანებასა ბერისასა და ვითარ მონაჲ ჰმწყსიდა კარაულთა მათ მცნებისაებრ, მისდა, მიცემულისა. და ვი-ნაჲთგან წარტდეს ამას შინა ჟამნი რაოდენნიმე, კარაული ძმათაგანისა 35

¹ თაენო.

ერთისაჲ, სახელით კონონისი, შებრკოლებული გარდაიჭრა კლდესა და მოკუდა. ხოლო მგელმან უწინარეს ეამისა მიიყვანა კარაულნი მონასტრად. და ვითარცა მიითულა თითოეულმან კარაული თვისი, არასადა ხედვიდა კონონ მისსა მას კარაულსა, რომლისათვისცა განბძარვასა

5 ჰგონებდა მგლისა მიერ და მისრული ბერისა მიმართ ეტყოდა მას: „რახსა ესე ჰყავ, ♀ წმიდაო მამაო, ვითარ მგელი მწყემსად კარაულთა განაჩინე? ანუ ვინ სადა იხილა ბოროტი ესე მკეცი მაძოვნებელად პირუტყუთა, რამეთუ კარაული ჩემი ამას შეუტამიეს“.

ხოლო მგლისა მის ჩუეულებჲა ესევეთარი იყო. მოიყვანნის კარა-

10 ულნი იგი და მივიდის წინაშე ბერისა და წმიდამან მან დაუნეცვს პური და უბრძანის მას ჰამაჲ. ხოლო იგი განძღის რაჲ, დაწვის მახლობელად მისა.

და ვითარ კონონ განმწარებული მგელისათვის იტყოდა ბერისა მიმართ ესევეთართა სიტყუათა, მოეკიდა მგელი კალთასა კონონისსა და

15 მიზიდვიდა მას. [27] ხოლო ბერმან ჰრქუა მას: „წარვედ მგლისა ამის თანა და იხილო, თუ რაჲ შეემთხვა ვირსა შენსა“. და წარვიდა კონონ, ვინაჲცა-იგი მიზიდვიდა მას მგელი. და ვითარცა მივიდეს თავსა კლდისასა, სადა-იგი გარდაგორვებულ იყო კარაული, უჩუენებდა მას ტოტითა თვისითა, ვითარცა კაცი, და წკმულით თავსა თვისსა განიმართ-

20 ლებდა ხოლო. ვითარცა შთავიდა კონონ, იხილა, რამეთუ მომკუდარ იყო კარაული იგი მისი. და მოსრული შენდობასა ითხოვდა ბერისაგან, მეტყუელი: „უბრალო არს, წმიდაო მამაო, მწყემსი ესე კარაულთა ჩუენთაჲ, რამეთუ კლდესა შთავრდომილ არს და მომკუდარ არს კარაული იგი ჩემი“.

ხოლო წმიდამან შიო თქუა მგელისა მიმართ: „ამიერთგან წარვედ ნადირთავე თანა ველისათა და იყოფოდე მათ თანა. ხოლო ძმათა თვთ დაიდგინენ მწყემსნი კარაულთანი, ვითარნი მათ სინდენ, რათა არღარა მამბრალობდენ მე სიჰავესა მწყემსისასა“. და მყის ბრძანებასავე

30 თანა ღირსისა შიოხსა წარვიდა მგელი იგი მსგავსთა მისთა ნადირთა თანა.

ესევეთართა ნიშებთა და სასწაულთა მიერ შემკობილ იყო სანატრელი ესე მამაკაცი, რამეთუ უსიტყუთაცა ცხოველთა მონებრივ მსახურებასა აიძულებდა. ვინაჲცა ნუ დაგკვრდების ჩუენ, ♀ ძმანო, ესევეთართა საკვრველთა საქმეთა აღსრულებჲა მონათა მიერ ღმრთი-

35 სათა, ნუცა ურწმუნო ვიქმნებით დიდებულებთა ზედა ღმრთისათა, რამეთუ თვთ იგი იტყვს სახარებასა შინა, ვითარმედ: „უკუეთუ გაქუნდეს სარწმუნოება, ვითარცა მარცუალი მდოგვსაჲ, და ჰრქუათ მთასა

ამას: აღიფხუერ ამიერ და შთავარდი ზღუად, იყოს ეგრე*¹. და რამეთუ
 წმიდაჲცა ესე და სარწმუნოჲ მონაჲ ღმრთისაჲ სარწმუნოებათა მტკი-
 ცითა და შეუორგულეებელითა შეჭურვილ იყო და ამიერ მიეღო კელ-
 მწიფებაჲ ქმნად ძალთა და საკვრველებათა სიმრავლესა და რამეთუ
 მგელსაცა უფროჲსლა მბრძოლსა ესევეითართა ცხოველთასა, მწყსაჲ და 5
 ზედამხედველობაჲ მათი არწმუნა, რომელიცა-ესე სასწაული სამარხო-
 სა შინა ამის ღირსისა მამისა, მის მიერ აღშენებულსა, ესრეთ დახატუ-
 ლი დადგრომილ არს ვიდრე დღენდელად დღედმდე გამომაჩინებულად
 დიდებულებათა ამის სანატრელისა მამისათა, რომელთა იქმოდა შე-
 წევნითა სულისა წმიდისაჲთა!²

8. ხოლო ჩუენ აქა მოწვევულთა გუნებაჲს მოკსენებაჲ საკვრველი-
 სა ისესთჲს, რომელი იყო ერთი მოწაფეთაგანი წმიდისა და ღმერთ-
 შემოსილისა მამისა იოანესთაჲ³. წარივლინეს რაჲ ღირსისა იოანეს
 მიერ ყოვლით კერძო მოწაფენი მისნი ქადაგებად სახარებასა სასუ-
 ფეველისასა, ვითარ მოწაფეთა შინა ცხად გვქმნიეს, წარვიდა სანატ- 15
 რელიცა ისე, ვინაჲცა-იგი მიუძღუა მას უფალი და მუნ რა[ჲ] იყო, ჰმო-
 ძღურადა წმიდა იოანე შემთხუეულთა მისთა, [V] რამეთუ მორწმუნე-
 თა სარწმუნოებასა ზედა განამტკიცებდა და სუეტ სიმტკიცისა ექმნე-
 ბოდა მათ ყოველსავე⁴ ლოდსა შებრკოლებისასა და მზაკუვარებასა
 მტერისასა შორს განმჭდელი მათგან. ხოლო მერმეცა ურწმუნოთა და 20
 ეშმაკათათჲს შედგომილთა, უკუეთუ სადავე იპოვნინან, მარწმუნეებელითა
 სიტყვთა და მშვდითა ზრახვითა არწმუნებნ მათ დატევებასა საცთუ-
 რისასა და ღმრთის-მეცნიერებისა შეტკობბასა წმიდისა ნათლის-ღები-
 სა მიერ.

ესე უკუე სანატრელი ისე იხილა რაჲ ესევეითართა მადლთა მიერ 25
 შემკობილად მის ჟამისა კათალიკოსმან, იძულებათ კელნი დაასხნა მას
 ეპისკოპოსად საყდარსა ზედა წილკნისასა, დაღაცათუ არა ენება მას
 კელ-ყოფაჲ ამის საქმისაჲ, რამეთუ მძიმედ შეერაცხა წინამდგომობაჲ
 ესოდენთა სულთაჲ და ყოვლითურთ უღირსად სჯიდა თავსა თჲსსა,
 ვინაჲცა შევრდომით ევედრებოდა ნეტარი ესე კათალიკოსსა, რათა 30
 განუტეოს იგი და არა აიძულოს საქმესა უვადრესსა ძალისა მისისასა
 შეკადრებაჲ გარნა ვერ უძლო დარწმუნებაჲ მისი, რამეთუ ხედვიდა
 თუალითა გონებისა[ჲ]თა ღირსი მამად-მთავარი მოფენასა მადლსა
 სულისა წმიდისა მიერ საკვრველისა ისეს თანა. ამისთჲს პატივსა
 მღღელთ-მთავრობისასა აღიყუანა⁴ იგი და წარავლინა საყდარსა წილ- 35

* მათე 21,21

1 წმიდისათა. 2 ასეა. 3 კელსავე. 4 აღიყუნა.

კნისასა, რომელსა შინა მდგომარე არს ხატი ყოვლად უბიწოასა ღმრთისა დედისაჲ, რამეთუ მეგრვე ესევეთარი ღირსი მღღელთ-მთავარი შეენოდა წილ-ხუდომად საყდარსა ღმრთისა მტკრთველისა ქალწულისასა მწყსად ჯეროვნად ძისა და ღმრთისა მისისა სისხლთაგან

5 მოგებულთა სამწყსოთა.

ხოლო ვითარცა დადგინებულ იქმნა წმიდაჲ ესე ეპისკოპოსად, კულად დასძინა პირველსა მოსწარაფებასა უმეტესი შრომაჲ, რამეთუ იწყო სწავლად და მწყსად სამწყსოთა თვსთა გულს-მოდგინებით და არა კმა იყო მახლობელთა მხოლოდ განმტკიცებაჲ სარწმუნოებასა ზე-

10 და მართალსა, არამედ აღიძრა შურითა საღმრთოჲთა და ფრთეთა სულიერთა ამხუმელი წარვიდა დამკვდრებულთა მიმართ ჩრდილოასა კერძოთაჲთ, რომელნიმე მერმეცა მოქცეულ იყვნეს ქრისტეანეთა მართლისა სარწმუნოებისა მიმართ და კერპთ-მსახურებისა საცთური-

თა შეპყრობილნი ბრმად მქონებელ იყვნეს თუალთა სულისათა.

15 აქა შინა მიწვევულმან ღირსმან ამან მამამან იწყო სწავლად მათ-და სიმშვიდით და სიტკბოებით მზრახველმან მათდა მიმართ, რამეთუ წარმოუთხრობდა მათ კაცთა მომართ გარდამო[ს]ლვასა ღმრთისასა ზეციით, რათა გამოიქსნნეს ეშმაკთა და კერპთა მონებისაგან და ამაოე-

ბასა მას და საცთურსა ღმერთთა მათ მტყუართა მათთასა განუცხა-

20 დებდა [28] და ევედრებოდა მათ, რათა დაუტეონ საცთური! იგი ბოროტი და შეუღდიან უფალსა ჩუენსა იესუ ქრისტესა. ესრეთ ყოვლითა ღონისძიებითა და კეთილითა სწავლითა მოაქცივნა იგინი სარწმუნოებად სასწაულთა მრავალთა აღსრულებითა, რამეთუ სწეულთა განჰკურნებდა და ეშმაკთა განასხმიდა სახელის-ღებითა ქრისტესითა, ვი-

25 ნაჲცა მრავალნი სულნი შეეძინნეს სარწმუნოებასა ქრისტეანეთასა მოძღურებითა ამის ღირსისა მამაკაცისაჲთა და მრავალნი ტაძარნი კერპთანი დაარღვენა და ბომონნი დაამკუნა, ხოლო ეკლესიანი აღაშენნა და ყოველთა ნათელ-სცა და სარწმუნოებასა ზედა განამტკიცნა.

ამიერ დამადგინებელი მუნ მღღელთა და დიაკონთაჲ კულად საყდრაღვე თვსა უკ-მოიქცა ძღვევასა აღმადგინებელი ბოროტთა ეშმაკთა ზედა მოძღურებითა და სწავლითა საღმრთოჲთა.

9. ხოლო მას ჟამსა შინა ინება ნიშებშემოსილმან წმიდამან მამა-

მან ჩუენმან იოანე მოხილვაჲ მოწაფეთა თვსთაჲ, რათა ცნას, თუ რომელსა საზომსა მიწვევულ არიან და თანად, რათა გამოაცხადნეს საქ-

35 მენი მათნი კეთილნი სადიდებულად სამებისა ერთარსებისა ღმრთისა ჩუენისა. ვინაჲცა წარვიდა ადგილით თვსით და მიიწია პირველ ჭსენ-

¹ საცთურ.

ბულსა ამას საყდარსა ღმრთისა დედისასა, სადა-იგი მიუწოდა ღირსსა შიოსცა, რათა მივიდეს იგიცა წინაშე ყოვლად უბიწოასა ღმრთის-მშობელისა. და ვითარცა შეკრბეს მუნ ერთბამად, მოიკითხეს ურთიერთას სიყუარულითა საღმრთოთათა. ამისსა შემდგომად დასხლეს წმიდანი იგი და სანატრელნი ბერნი. ხოლო წმიდამან იოანე მოითხოა ღ ღუნოჲ გარეშე ჩუეულებისა. და ვითარცა მოართუა მას ელია დიაკონმან ჰიქითა, მიიღო იგი წმიდამან იოანე კელთა შინა თუსთა და პატროსნისა ჭუარისა გამომსახველმან მას ზედა მარჯუენისა კელისა მწუერვალთა თითთა მიერ განუტევა იგი ჰაერთა შინა, და მდგომარე იყო ჰიქიჲ იგი ჰაერთა შინა შთამოკიდებული მართლიად მყოარ ჟამ. 10 და შემდგომად მრავლისა ჟამისა ჰრქუა იოანე მოწაფეთა თუსთა: „შთამოიღეთ ჰიქიჲ ეგე, აღსავესე ღუნითა, და აკურთხეთ, და რამეთუ ებისკოპოსისაცა! მიერ ჭერ-არს კურთხევაჲ“. ხოლო მათ ყოვლითურთ არაჲ იკადრეს, რამეთუ განკვრეებასა შეეპყრნეს იგინი დიდებულსა ამას და უცხოსა სახილავსა ზედა, ვითარ თვნიერ რომლისამე მტკრთ- 15 ველისა ჰაერთა შინა მდგომარედ იხილევბოდა ჰიქიჲ იგი, აღსავესე ღუნითა.

მაშინ საკვრველთ-მოქმედმან იოანე მიყო კელი თუსი და მიიღო ჰიქიჲ იგი და კუალად ჭუარი გამოსახა მას ზედა, რომლისაგან სამთავე მიიღეს ერთბამად და სხუათა მრავალთა, რომელნი მუნ დაემ- 20 თხვენეს. მაშინ ჰრქუა ღირსმან იოანე ნეტარსა შიოს: „ჭერ-არს, მამაო, მადლისა მიცემაჲ ღმრთისაჲ, რომელმან ყო ჩუენ შორის საკვრველი ესე“. ხოლო წმიდაჲ შიო მორჩილ ექმნა სიტყუასა ბერისასა და აღდგომილმან მიიღო ნაკუერცხალი ნებსა თუსსა ზედა და დაასხა მას ზედა საკუმეველი, რომლისაგან აღვიდოდა სული სულნელები- 25 საჲ ჰაერთა და უკუმევედა შიო ყოველთა მუნ მყოფთა. და მხილვე[ვ]ლნი ესევითართა სასწაულთანი აღიდებდეს¹ ღმერთსა, მოქმედსა ესევითართა საკვრველებათა და რომელმან მოსცა ესევითარი მადლი მოშიშთა მისთა. ხოლო ნეტარი იოანე იტყოდა მუნ მდგომარეთა მიმართ და განცუფრებითა შეპყრობილთა სასწაულისა ამისთუს: „რამსა გან- 30 კვრებულ ხართ, ჰ ძმანო? ანუ არა უწყითა, ვითარმედ ცეცხლიცა ჰრიდებს შეკდიმებული მოსავთაგან უფლისათა? და რამეთუ ესევე ცეცხლი იყო ბაბილონს შინა აღგზებული სამთა ყრმათათუს, რომელმანცა შეიკდიმა უბიწოთა მათ ჳორცთა მათთაგან, რაჟამს-იგი ქალდეველთა შესთხვიენეს საჭუმელსა მას შინა ცეცხლისა, შვდ-წილ აღგზე- 35 ბულისასა. ხოლო ანგელოზისა გარდამოსლვითა უვნებელად დაიკვე-

¹ ეპისკოსისაცა. ² გადიდებდეს.

ბოდეს, ვიდრეა არცა თმაა თავისა მათისაა შეიწუა ყოვლითურთ და გარემოას-მდგომარენი იგი, არა რომლისა ბოროტისა მოქმედთა დაწუვად მოსწრაფენი, თვთ შეიწუებოდეს აღისა მიერ, მათ ზედა მოფენილისა, ვინაჲთგან არა რომელი საქმე შეუძლებელ არს ღმრთისა მიერ და მისი არს აწ ქმნილიცა ესე სასწაული, რამეთუ უწყის ღმერთმან დიდებაჲ მადიდებელთა თვსთაჲ, რომლისათვსცა ნუ განკვრებულ ხარ ღმრთისა მიერ ქმნილსა ამას საკვრველებასა ზედა სადიდებელად მონისა თვისისა“.

ამისა შემდგომად მიხედნა წმიდამან იოანე ღირსსა ისეს და პრქუა: 10 „მამაო და მწყემსო კეთილო სიტყვურთა ცხოვართაო, გუნებაკს, რათა კურთხევაჲ მივიღოთ შენგანცა, რომელი გუაქუნდეს საგსენებელად შენდა“. ხოლო იგი, ვინაჲთგან მორჩილებასა განსწავლულ იყო და აღსავსე სულითა წმიდითა, ყოვლად არა ურჩ ექმნა ღირსსა იოანეს, არამედ მყის სიტყუასავე თანა აღდგა და აღიპყრნა ჯელნი თვისნი ზე- 15 ცად მიმართ და მყოარ ჟამ ვედრებოდა ღმერთსა მღუმრიად. ამისსა შემდგომად ქუეყანად დავრდომილი ცრემლითა დაალტობდა იატაკსა. და მერმე პრქუა ბერსა: „ლოცვა-ყავ ჩემთვის, წმიდაო მამაო, და მცირედ შემომიდეგ მე. და მიჰმართა წმიდამან ისე მდინარედ მიმართ, რომელსა ეწოდების ქსანი, ღირსთა მათ მამათა თანა.

და ვითარცა მიიწიენეს წყალსა მას ზედა ყოვლად ქებულნი ესე და საკვრველთ-მოქმედნი, კულად იწყო წმიდამან ისე ლოცვად. და მოუწოდა შეწევნად მისა სახიერსა უფალსა და ყოვლად უბიწოსა ქალწულსა ღმრთის-მშობელსა ესევითართა ვედრებათა მეტყუელი ცრემლით: „მოვედინ მადლი შენი, **ჰ** წმიდაო და ღმრთივ-მიმადლებუ- 25 ლო დედოფალო, რათა წყალი ესე დამემორჩილოს და შემომიდგეს მე, ვინაჲცა-იგი ვიდოდი“. და ვითარ მიმყოფრებულად ილოცა, განჰმარტა მდინარისა მიმართ კუერთხი იგი, რომელი აქუნდა ჯელთა თვსთა და თქუა: „სახელითა უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესითა შენ გეტყვ მდინარესა ამას, წოდებისაგებ შენისა კსინვით ვიდრემე კსი- 30 ნევედი, გარნა კუერთხსა ჩემსა შემოუდეგ“.

[29] ხოლო წყალი იგი, **ჰ** საკვრველებათა შენთა, ქრისტე, უჩუე-ველსა გზასა და უფალსა მისგან პირველად ვიდოდა, შედგომილი ღმერთშემოსილთა მათ წმიდათა მამათაჲ, რამეთუ ქუეყანაჲ იგი, მყარი უწინარეს და ეკლოვანი, განიებოდა და დაღრმდებოდა თვნიერ 35 რომლისავე აღმომთხრელისა. და ვითარცა კუერთხი იგი მიეთრია ღირსსა ისეს, უკანა მისსა მივიდოდა წყალი იგი მდინარე, მსმენელი ბრძანებასა წმიდისასა. და ესრეთ მიყვანებულ იქმნა მახლობელად ტაძარსა ღმრთისა დედისასა წილკანს, რომელიცა ვიდრე აქამომდე

დის სადიდებელად ღმრთისა ჩუენისა და ცხად-ყოფელად ღმრთისა მიმართსა კადნიერებასა წმიდისა ისესა.

ესე სასწაული საკვრველი იხილეს ყოველთავე მკვდრთა მცხეთისათა და მახლობელთა დაბათა და განკვრევებითა შეპყრობილნი აღიღებდეს ღმერთსა, მოქმედსა დიდთა საკვრველებათასა, რომელმან მისცა ესევეთარი ძალი მონასა თვსსა სანატრელსა ისეს.

10. ესევეთართა სასწაულთა და ნიშებთა მიერ შემკობილ იყვნეს წმიდანი ესე მამანი და ესევეთარი კადნიერებაა მოელო ამათ ღმრთისაგან, რომელთა ყოველივე მსოფლიოა და ზუავი კადნიერებაა დაუტევეს მისთვის. ესრეთ იხარებდეს საღმრთოთა სიყუარულითა ერთბა-¹⁰ მად მყოფნი და კუალად თვსაგან დადგრომილნი მოთმინებით შეიტკბობდეს მოღუაწებრივისა ცხორებასა, რამეთუ უწოდეს ამათ სიტყუად მგალობელისაა:

«რამ-მე კეთილ, ანუ რამა შეუენიერ, არამედ დამკვდრებაა ძმათა ერთად?»*. და კუალად: «ვიქმენი მე, ვითარცა სირი მხოლოა სართულ-¹⁵ სა ზედა»**. ესრეთ ორკერძოვე სათნოებათა სიმრავლითა ბრწყინვალე იყვნეს ერთბამად და თვსაგანცა მყოფნი.

ხოლო წარსლვასა მას წმიდისა იოანესსა ადგილად თვსად, სადა იგი იყოფებოდა ქუაბსა შინა, თანა-წარჰყვეს მოწაფენიცა მისნი და დაადგრეს მის თანა ვითარ სამსა ოდენ დღესა და იხარებდეს სიხარუ-²⁰ ლითა სულიერითა ღირსისა ამის მამისა თანა.

ხოლო ვითარცა ენება ამათ კუალად უკ-მოქცევაა საყოფელთა მიმართ თვსთა თითოეულსა, ევედრებოდა ნეტარი შიო წმიდასა იოანეს, რათა უბრძანოს მას დაყულებით ცხორებაა. ხოლო მან მიუგო: «ღმერთმან მიგმადლენ შენ სათნოველი შენი, შვილო, და მოგეცინ²⁵ მოთმინებაა შეუბრკოლებელი, რათა ნაცვალად აქა შინა ცხორებისა, მერმესა მას საუკუნესა ჰპოო განსუენებაა წარუვალი და ფართოებით. იშუებდე მხიარული მართალთა ყოველთა თანა, არამედ წარვედ და მოაჰსენე პირველად პატრიაქსა წმიდასა, მამად-მთავარსა ჩუენსა, და უკუეთუ გიბრძანოს მანცა წინა-აღრჩევისა შენისაებრ ცხორებაა,³⁰ უწყოდე, რამეთუ ნება ღმრთისაა არს, ხოლო თვნიერ კათალიკოსის კითხვისა, ნუ კელ-ჰყოფ საქმესა მაგას, რამეთუ მისი გვღირს მორჩილებაა, ვითარ საყოველთაოასა მწყემსისა. და რომელიცა გვწამოს მან, იგი მივილოთ, [V] რამეთუ პავლეცა, მოძღუარი იგი ყოველთაა, ესრეთ გუამცნებს, ვითარმედ: «დაემორჩილენით წინამძღუართა თქუენთა³⁵ და ერჩილით მათ, რამეთუ იგიინი იღვძებენ სულთა თქუენთათვს»***.

* ფსალმ. 132,1 ** ფსალმ. 101,7. *** ებრ. 13,17.

ამათ ყოველთა თანა ასწავებდა მას წმიდაჲ იოანე, რათა განაყენოს გონებაჲ თჳსი ყოველთაჲვე ჳორციელთა და ქუეყნიერთა ზრუნვათაგან და, ვითარცა მკუღარმან, სამარესა შინა დადებულმან, ესრეთ შეურაცხ-ყვენს მიწიერნი ესე და ხილულნი ყოველნი. ვინაჲთგან ესე

5 არს წესი და კანონი დაყუდებულთაჲ.

ესევეითარნი რაჲ მცნებანი და სწავლანი მიიხუნა ნეტარმან შიო, წმიდისა იოანესგან შევრდომილმან, ტირილით ამბორს-უყო ფერტთა მისთა და მოიკითხნა ყოველნი მუნ დამთხუეულნი უკანაჲსკნელითა მოკითხვითა, რამეთუ არღრა ეგულებოდა მოკითხვაჲ მათი ამისა

10 შემდგომად მკმნელმან მათგან: „ლოცვა-ყავთ ჩემთვის — ჳრქუა — რათა მოთმინებრით და სიმგნით დადგრომილმან დაყუდებასა შინა მიწამოს, თუ წმიდამანცა მამათ-მთავარმან, შეუბრკოლებლად აღდასრულნე ნეშტნი დღენი ცხორებისა ჩემისანი“. ესრეთ მიმღებელი მათგან ლოცვისა და კურთხევისაჲ წარვიდა კათოლიკე ეკლესიაჲ და

15 თაყუანის-მცემელი წმიდისა და ყოვლად ჰატიოსნისა სუეტისაჲ¹ ცრემლით და სულ-თქუმიტ ევედრებოდა ღმერთსა, რათა ღირს ყოს იგი დაყუდებით სათნოდ მისსა გარდაჯდად ნეშტსა ჟამსა ჳორციტა შინა ცხორებისა მისისასა.

ამისა შემდგომად შევიდა წინაშე მამათ-მთავრისა, ხოლო მან სი-

20 ხარულიტ შეიწყნარა იგი. და ვითარცა მოიკითხნეს ურთიერთარს, წარმოუთხრა მას შიო ყოველივე წადიერებაჲ თჳსი, თუ ვითარ წადიერ არს დაყუდებითსა ცხორებასა შეტკობად და ვითარცა ღირსისა იოანეს მიერ წარმოვიღინა მისა მიმართ კითხვად და ესრეთ ბრძანებრითა მისითა შეკადრებად ღუაწლსა წამებისასა.

25 ხოლო წმიდამან მამათ-მთავარმან სულთ-ითქუნა სიღრმით გულისაჲთ და ცრემლოოდა ესრეთ შეურაცხ-ქმნასა თავისა თჳსისასა მსმენელი ნეტარისა შიოხსგან სიყუარულისათჳს ქრისტესა ვიდრედა და მღვმესაცა შინა უკუნსა დამკვდრებად. ხოლო მღვმე ესე არს ფრიადსა სიღრმესა მქონებელი და ყოვლად [ბნელი], რომელსა შინა ეგუ-

30 ლებოდა მრავალ მოღუაწესა ამას მამაკაცსა შთასლვაჲ და მას შინა დაყუდებაჲ, ვინაჲცა ცრემლიტ მიმხედველმან შიოხს მიმართ ნეტარმან მამათ-მთავარმან: „ვილოდე — თქუა — მამაო, ვილოდე კეთილსა მას და იწროსა გზასა, ცხორებად საუკუნოდ მიმყვანებელსა, რომელსა ზედა მცირედნი ვლენან*, ვითარ მძლავრებულნი ჳრქელთა ამათ და წინა-

35 აღმდგომთა სხეულთაგან და ყავნ ღმერთმან მღვმე იგი კიბუ, აღმყვ-

* მათე 7,14.

¹ სუეტისა.

ნებელ შენდა ზეცისა სუფევათა და ნეტარებათა მიმართ, ხოლო ბნელი იგი მუნ შინაა — მიმყვანებელ ნათლისა მიმართ დაულამებელისა; და ჟამიერი ესე [30] ჰირი გეყავნ შენ მომატყუებელ საუკუნოასა განსუენებისა და წარუვალისა სიხარულისა, რომელსა მიმთხუევად არიან ყოველნი, სათნოდ უფლისა აღმასრულებელნი ცხოვრებისა მათი- 5 სანი“.

ამათი მსმენელი შიო მხიარულ იქმნა სულითა და ევედრა ლოცვის-ყოფად მისთვის, რათა მოსცეს უფალმან მოთმინება შენამდებარისა ღუაწლისა მიმართ. და ესრეთ კურთხევისა მიმღებელი მამამთავრისაგან წარვიდა უდაბნოდ თვსად. 10

ხოლო ვითარცა მიიწია ღირსი ესე უდაბნოდ, მოიკითხნა ყოველნივე ძმანი სიყუარულითა საღმრთოთა და ულოცა მათ უმჯობესი სულთა მათთაჲ. ამისა შემდგომად ყოვლად სიმშვიდით ზრახვიდა მათლა მიმართ, ესევეითართა სიტყუათა მეტყუელი: „ძმანო და მამანო და შეიღნო სულიერნო, მცნებისაებრ ბერთა ჩემთაასა და წმიდისა მათ- 15 მათ-მთავრისა დაყუდებითსა ცხოვრებასა შევიწყნარებ, ხოლო თქუენ განეკრძალენით, საყუარელნო, საფრკეთა მრავალ-ღონისა მტერისათა და უმეტეს ყოველთასა მოიგეთ სიმდაბლე და მორჩილება და სიმშვიდე საღმრთოჲ, რომელი უჩინო¹ მყოფს რისხვასა, და სიყუარული, რომლისა მიერ მოიგებების ღმერთი, სიყუარულად წოდებული; ამას 20 თანა შეიტკბეთ წმიდა მყოფელი იგი სულთა² მარხვაჲ, რომელი წარითებს ბილწებასა; და ლოცვასა შინა თქუენსა ღმერთისა მიმართ მოიგეთ სიწმიდე გონებისაჲ და აღუძრველობაჲ ბოროტთა გულის-სიტყუათა მიმართ, რომლითა განქარდების ყოველი ძალი ეშმაკისაჲ; ხოლო ტირილი თქუენდა იყავნ სამარადისოჲ, რომელი მოატყუებს 25 სიხარულსა საუკუნესა და რამეთუ უფალი იტყვს: «ნეტარ იყვენნ მგლოვარენი გულითა»³ მოიპოეთ სიგლახაკე, რათა სასუფეველი ცათაჲ დაიმკვდროთ⁴; მოიძულენით ზრუნვანი და შფოთნი სოფლისანი, რათა არა შეიცოთუნნეთ მათ მიერ, წერილთა იწურთადით საღმრთოთა, რომელნი განაფრთხობენ გონებასა და ნუ მიყვანებთ გონება- 30 სა თქუენსა ბოროტთა გულის-სიტყუათა; იქმნენით წმიდა ჰორციითა და ვითარცა იტყვს წინასწარმეტყუელი: «განიბანენით, განიწმიდენით და მოისპეთ ყოველი გულარძნილებაჲ სულთაგან თქუენთა»⁵, რამეთუ უკუეთუ დაიცვენით სხეულნი თქუენნი სიწმიდით, ვითარ განბრწყინებულნი სულითა, მხიარულნი შეხვდეთ ჰორწილსა მას უფლი- 35

* მათე 5,4. ** მათე 5,3. *** მათე 25,27.

¹ უჩინო, ² სულთაჲ.

სასა ლამპრითა ბრწყინვალითა მიგებებად სიძისა მის უკუდავისა; მღვდარე იყვენით გონებითა სამარადისოდ მომლოდენი უცნაურისა მის ღლისა და ქამისანი, რამეთუ არა უწყით, ოდეს მოვიდეს და ნუსადა გპოვნეს თქვენ უღბად წარმგებლნი მამულისა სიმდიდრისანი¹ და თანად დამპარხველნი ტალანტისანი, რომლისათჳს საფასედ დადებისა მცნებაა მოგვლებიეს*. და უკუეთუ ვინმე უღებ-ყუნეს მცნებანი ღმრთისა და უფლისა თჳსისანი, მოვიდეს ქამსა, რომელსა არა მოელოდეს და ორად განკუეთოს იგი და ნაწი[ვ]ლი მისი დადვას ორგულთა თანა, რამეთუ უმწარესითა მახვლისაგან სიკუდილითა განჰფხურას სულა უნანელთა და უღებთაჲ კორცთაგან, და წარავლინოს იგი ბნელსა მას გარესკნელსა, სადა-იგი, † მე უბადრუკსა, იყოს ტირილი და ღრქენაჲ კბილთაჲ**. კსენებაჲ სიკუდილისაჲ და საზარელისა მის ღლისაჲ მარადის წინაშე თუალთა გონებისა თქუენისათა გაქუნდინ, და ნუ გეშინინ სიკუდილისაგან, არამედ უფროჲსა გეშინოდენ სასჯელისა მისგან საუკუნოჲსა. მოითმინენით წუთიერნი ესე და მციორედ ქამისა ტკივილნი, რამეთუ თჳნიერ ჰქირისა შეუძლებელ არს პოვნაჲ საუკუნოჲსა ცხორებისაჲ, ვითარცა იტყჳს პავლე მოციქული, ვივითარმედ: «მოთმინებითა თქუენითა მოიპოვნეთ სულნი თქუენნი»*** და «მრავლითა ჰქირითა გკლირს შესლვაჲ სასუფეველსა ცათსა»****.

20 „უწყოდეთ, ძმანო ჩემო, მტკიცედ, ვითარმედ ყოველი ესე აქა შინაჲ წარმავალ არს და დაუღვრომელ, ხოლო საუკუნოჲ იგი წარუვალ და სამარადისო. და მიელის თითოეულსა ჩუენგანსა საუკუნესა მას შინა რომელსამე განსუენებაჲ, ხოლო სხუათა — სატანჯველი საქმეთაებრ მათთა, რომელნიცა ქმნნეს სოფელსა ამას შინა მითხართ-ლა, † საყუარელნო, უკუეთუ ვინმე კაცი დღეს ყოველთა განსუენებათა და შეუებათა შინა იყოს და წარაგოს ყოველი მონაგები მისი და არღარაჲ დაუშთეს მას ხვალისად და მიერითგან სიყმილითა და სხუთა ყოველითა-ვე ძვრ-ხილულობითა განიკაფებოდის, ნუ სარგებელ ეყოსა მას ერთისა იგი ღლისა განსუენებაჲ შემდგომთა დღეთა მიმართ?! ესრეთ უკუე

30 უწყოდეთ და საწუთოჲცა ჩუენი ესე ცხორებაჲ, რამეთუ უკუეთუ აქა მშუებელნი არა ვზრუნვიდეთ გულვებადისა მისთჳს და არა დავიუნჯოთ საუკუნეთა მათ შინა საუნჯეთა, მიმტაცებელთა მამონაჲსა მისგან სიცრუვისა, სიყმილითა მოვსწყდეთ და არად სარგებელ გუეყუნენ ჩუენ კორციელნი შუებანი, არამედ უფროჲსა ვიტანჯნეთ, ვითარ

35 უძლებად და ნაყროვნებით ცხორებულნი“.

* მათე 25,27. ** მათე 25,29. *** ლუკა 21,19. **** საქმე 14,22.

1 სიმდრისანი.

11. ამათ და ესევეითართა სწავლათა მიერ განამტკიცნა შიო ყოველნივე იგი მონაზონნი. ამისა შემდგომად ჰრქუა მათ: „გამოირჩიეთ ერთი თქუენ ძმათაგანი, რომელი ილუწიდეს ცხორებისა თქუენისათვის, რამეთუ მე ამიერთგან მეგულების შთასლვაჲ მღვმესა შინა, რომელი შევმზადე საყოფელად და საფლავად ჩემდა.“ 5.

მაშინ ყოველნივე იგი ძმანი ტიროდეს მწარედ. ხოლო წმიდაჲ შიო ნუგეშინის-სცემდა მათ და ეტყოდა: „ნუ მწუხარე ხართ, ძმანო, არამედ უფროჲსლა ლოცვასა ჰყოფდით, რათა განმამღიეროს მე უფალმან წინამდებარისა ამის სარბიელისა მიმართ და განვლო მყუდროებით ზღუაჲ ესე ამის სოფლისაჲ და მივიწიო ნავთ-საყუდელსა მას უღელვოსა, ხოლო თქუენ იზრუნეთ მღუწელი თქუენი, რომელიცა გთნავს ყოველთა.“ 10

[81] ხოლო მათ გამოირჩიეს წმიდაჲ ევაგრე, რათა ჰმწყსიდეს და წინაუძღოდის მათ და ორკერძოსავე სულთა და ჯორცთა მათთა მოურნეობასა აჩუენებდეს მოსწრაფებით, ვინაჲცა ჯელნი დაასხნეს. მას ერთ-ბამად ყოველთა ესრეთ მეტყუელთა: „ესე წინამძღუარ ჩუენდა იყავნ ცხორებასა ამას შინა, პატიოსანო მამაო!“ 15

ხოლო წმიდაჲ ევაგრე, ვინაჲთგან მშვიდი იყო და მდაბალი გულითა, არა თავს-იდებდა მთავრად და წინამძღუარად ძმათა ზედა დადგინებასა და უძღურებასა გონებისასა წინა-დაუდებდა ესრეთ მეტყუელი: „ვერ შემძლებელ ვარ ჯერისაებრ სრულ ქმნად მსახურებასა ძმათასა, ვინაჲცა ნუ მაიძულებთ მე ჯელ-ყოფად საქმესა ამას უზეშთაესსა ძალისა ჩემისასა, რამეთუ კაცი უმეცარი ვარ და უძღური ტვრთვად ესოდენტა მონაზონთა ჯეროვანსა მოურნეობასა.“ 20

ხოლო ნეტარმან შიო მიუგო მას: „უკუეთუ მორჩილ გუექმნე, ფრიადი სასყიდელი მიიღო ღმრთისაგან და ნეტარებაჲ მორჩილთაჲ დიდებასა მას შინა უხილავსა, ხოლო უკუეთუ ურჩებაჲ შეიმოსო, ურჩებისა პატიჲსა ზღვეულ იქმნე მიცემად. ინებე უკუე შენცა მსახურებაჲ ძმათაჲ, რომელი მოატყუებს დიდებასა, ვითარცა იტყვს უფალი ჩუენი იესუ ქრისტე: «რომელსა უნდეს თქუენ შორის დიდ ყოფაჲ, იყოს იგი ყოველთა მონა და მსახურ»*. და აწ ჯერ-არს შენდა, რათა დიდების მომატყუებელი სიმდაბლე მიიღო.“ 25

მაშინლა ძნად სამე დაირწმუნა ევაგრე სიტყუაჲ ბერისაჲ და თაყუანის-მცემელმან მისმან: „პატიოსანო მამაო, — თქუა — რომელიცა-რაჲვე მიბრძანო, მორჩილებით მივითუალო და ვინებო აღსრულებდაჲ მისი, წმიდათა ლოცვათა შენთა მინდობითა.“ და მიერთგან 35

* მარკ. 10.44.

მოსწრაფებით და ყოვლითურთ კეთილად მსახურებასა ჰყოფდა მშათა-
სა ევაგრე და სიმარჯვთ უძლოდა მათ და განაყრძალებდა ყოველთავე
მიმართ სივერაგეთა დამანქანებათა ეშმაკისათა, ვინაჲცა კეთილად
სათნო-ეყო უფალსა ჯეროვნად მართებითა და წინა-ძლომითა პირმეტ-
5 ყუელთა სამწყსოთაჲთა.

ხოლო წმიდაჲ და სანატრელი შიო შთაჲდა მღვმესა მას ბნელსა
შინა ჭუე სიღრმეთა მიწისათა, რათა სიმპალესა კორცთასა მიცემითა
აღმოაჩეჯლოს კუვილი წმიდაჲ და რამეთუ იფქლიცა, ესრეთვე მიწად
10 შთათრეული და სიმპალესა მიმთხუეული, გამოიღებს ნაყოფსა კე-
თილსა არა შეშთობილი ეკალთაგან, არამედ ღრმად შთამტევებელი
ძირთაჲ, ვინაჲ და წმიდაჲცა ესე, მიმცემელი მიწად თავისა თვისისა, და
აღიხილვიდა ზენა მათა მიმართ თულთა გონებითა და მოელოდა
შეწევნასა ცუართა საკურნებელთა სულისათა, რომლითაცა განზოხ-
ნეს იგი ღმრთისა ზედმოხი[ვ]ლვისა წვმათა მიერ მორწყული.

12. ხოლო ვინაჲთგან შთაჲდა მღვმესა მას შინა, ვითარ შეუძლოს
კაცობრივმან ენამან ჯეროვნად წარმოთქუმაჲ სიმკნეთა და მოთინება-
თა ნეტარისა მამისათა, ანუ რომელნი ლუაწლნი პირველად და რო-
მელნი უკუანაჲსკნელად დააწესნეს, რამეთუ მარხვაჲ იყო მისა სამა-
რადისოჲ და ლოცვაჲ მუჭლთ-ღრეკისა თანა დაუყენებელი; დაერდო-
20 მილი მიწად დაალტობდის იატაკსა ცრემლთა მიერ, რომელნი შთამო-
დიოდეს თულთაგან მისთა, ვითარ წყარონი, დაუწყუედელნი ცრემლ-
თა ჩემთასა: „ნუ დაიდუმებ, — მეტყუელებდის — რამეთუ მსხემ ვარ
მე შენ წინაშე და მომიტევე, რათა განვისუენო პირველ წარსლვისა ჩე-
მისა“. ხოლო აღდგომილსა ზე ეპყრნიან თულნი გონებისანი გრძნო-

ბადთა კელთა თანა მვედრებელსა: „წარემართე[ნ], — იტყოდის —
ლოცვაჲ ჩემი, ვითარცა საკუმეველი, შენ წინაშე, ხოლო აღპყრობანა
კელთა ჩემთანი, ვითარცა მსხუერპლი სამწუხროჲ“. და კუალად მცი-
რედ განსუენებაჲ რაჲ მისცის სხეულსა, თვსაგან მღუმრიალ¹ იტყო-
დის: „დავიდეგ მე ნეფსით მღვმესა ამას ჭუესკნელსა ბნელსა შინა, ვი-
30 ნაჲ, მოწყალე, ნუ გარე მიიქცევ პირსა შენსა ჩემგან, ნუსადა ვემს-
გავსო შთამავალთა მღვმედ ჯოჯოხეთსა, არამედ აღმოიყვანე საპყრო-
ბილისაგან ბოროტისასა სული ჩემი აღსაარებად სახელისა შენისა, რა-
მეთუ მე თმენით დაგიტმო შენ, ვიდრემდის მომხედნე და ისმინე ლოც-
ვისა ჩემისა და აღმოიყვანო მე მღვმისაგან გლახაკობისა კორცთაჲსა
და თიქისაგან უყისა ბრალთაჲსა. ამისა შემდგომად საზრდელისა მიმ-
45 ლებელი, რომელი მიეცემოდა მას ზენა კერძო შთატევებული ერთისა

¹ მღუმრიალ.

ბერისა მიერ და ესეცა მცირედ რაოდენ დაცვად შემტკიცებასა სხეულისასა აღდგომილი, კუალად ჩუეულებისაებრთა მქონებელ იყვის, მეტყუელი: „არა ვსცე ძილი თუალთა ჩემთა და ჰრული წამთა და განსუენებაჲ ჯორცთა, ვიდრემდის ვპოო აღგილი უფლისაჲ და საყოფელი ღმრთისა იაკობისი“.

ამათ და ესევეთართა ქების-მეტყუელებათა და ვედრებათა შემწირველი მარადის უფლისა მიმართ დადგრომილ იყო ლაკუასა მას შინა ყოვლითურთ წყუდიადსა, რამეთუ სასოებდა ნათელსა მას დაუსრულებელსა და საუკუნესა მიმთხუევად მცირისა ამის და წუთ ქამიერისა ბნელისა მოთმენითა და ესევეთართა ღმობიერითა სულითა მეტყუელებდის: „შენ განანათლე სანთელი ჩემი, უფალო, და განაბრწყინვე ბნელი სულისა ჩემისაჲ, ღმერთო, რამეთუ ბნელი ესე, ხილული შენგან, არა დაბნელდეს, ნათელო თუალთ-შეუდგამო; ხოლო დამე ვითარცა დღე განათლდეს, ვინაჲ ნუ უგულებელს-მყოფ მე ნეფსით ყოველთა ამათ მომთმენელსა სიყუარულისათჳს შენისა“.

ესრეთ ქამთა მრავალთა მოთმინე იყო რაჲ მღვმესა მას შინა მღუწელი დუაწლსა მოღუაწეთასა, განიკაფა ყოვლითურთ [32] სხეული მისი შრომათა მიერ და ჭირთა, რამეთუ შეიღება იგი ფერსა სიშავისასა, მიმღებელი ნოტიობისა და ძნელსულობისა გესლითა სხუად ვინაჲმე და უცხოდ ფერად შეცვალებული და სრულიად განლუული და დამკნარი ჯორცითა, ტყავისა მიერ და ძუალთა დაიცვიდა ხატებასა, ვინაჲ არა სათქუმელ იყო ამისსა, ვითარმედ: „ჯორცნი ჩემნი იცვალნეს ზეცისა! მიერ, არამედ უფრომსლა შესატყვის განჯმობაჲ ძუალისაჲ ვითარცა კეცისაჲ, ფრიადისა მარხვის ამიერ და აქუმაჲ ენისაჲ სსასა მრავლისა ლოცვისა და ფსალმუნებისა² მიერ“.

ხოლო მადლითა და ლოცვითა ამის წმიდისაჲთა აღორძნდა უდაბნოჲ იგი და აღსავსე იქმნა მონაზონთა მიერ სათნოებითა შემკობილთა და ვიდრე აქამომდე მერმეცა უმეტეს აღორძნდების შეწევნითა ქრისტესითა ამიერ, ვინაჲთგან სრბაჲ აღასრულა და სარწმუნოებაჲ დაიმარხა განწმედითა სულისა და ჯორცთაჲთა, რამეთუ განებანა თავი თჳსი ნაკადულითა ცრემლთაჲთა სამარადისოდ, სიკუდილისა ქსენებად მოვიდა და მერმეცა ჯორცთა შინა მყოფი განჯსნილ იყო მათგან სრულიად დამვიწყებელი ბუნებასა კაცობრივსა და ჯორცთაგან და ნაწევართა³ შეერთებასა, რამეთუ ზე აქუნდეს თუალნი გონებისანი გონიერად წინაშე საყდართა სამეუფოთა მდგომარესა სულიერად.

¹ ზეთისა. ² ფსალმონებისა. ³ ნაკევართა.

ხოლო სთნდა მეუფესა აღწოდებაჲ მრავლად დამაშურალისა მის
 მამაკაცისაჲ განსუენებათა მიმართ და სუფევათა უოხჳნოთა, ვინაჲ
 აუწყა მას განსლვაჲ ჳორცთაგან და დაცხრომაჲ ესოდენთა ტკივილთა
 და ღუაწლთაგან, რომელთა მიერ მძლე ექმნა მბრძოლსა ყოველთასა
 5 ბოროტსა სატანას, რომლისათვისცა ეგულებოდა საძლეველთა მიღებაჲ
 ღუაწლის-დამდებელისა ღმრთისაგან. ხოლო ვინაჲთგან ცნა სულისა
 წმიდისა მიერ დატევებაჲ სხეულთაჲ, ითხოა მღდელ-მემსხუერპლეთა-
 გან ზიარებაჲ უკუდავთა ჳრისტეს საიდუმლოთაჲ, და მიმღებელმან პა-
 ტიოსნისა ჳორცისა და სისხლისამან, ზეცად აღიპყრნა ჳელნი თვისნი
 10 და: „ჳელთა შენთა, — მეტყუელმან — ჳ მეუფეო!, შევჳედრებ სულ-
 სა ჩემსა, შენ მიერ მომღებელი მისი“.

ესრეთ აღმოუტევა სანატრელი სული მისი მასვე მღვმესა შინა
 მამცნებელმან დატევებად სხეულსა მისსა, რათა რომელი საყოფელ
 და სამკვდრებელ მისსა იყო სიცოცხლესა შინა მისსა ესე და შემ-
 15 დგომად სიკუდილისაცა საფლავ და სამარზო სხეულთა მისთა იქმნეს.
 ვინაჲ წადიერებით და სურვილით წარგრაგნილი ძმათა მიერ დაბე-
 კულითა მით, რომლითა მოსილ იყო, დაიდვა ყოვლად მკნე იგი გუამი
 მისი მასვე მღვმესა შინა, რამეთუ ემცნო მათთვის წმიდასა და სანა-
 ტრელსა შიოს, რომელი აქუს აწ „მღვმედ“ წოდებულსა მონასტერსა
 20 მფარველად და ზღუდელ თვისად, და უფროსად ყოველსა ნათესავსა
 ჳართველთასა² [V] უპყრიეს იგი მკველად და მაოტებულად ყოველთა
 წინააღმდგომთა, ხილულთა და უხილავთა. და რომელნი მიიწივნენ
 სარწმუნოებით თაყუანის-ცემად საფლავსა და საყოფელსა მისსა ეპო-
 ების მათ შემწე ძლიერი ჳირთა შინა და მკსნელი ურვათა და განსა-
 25 ცდელთაგან.

ესევეთარი მოქალაქობაჲ აჩუენა საწუთოსა ამას შინა სამ-გზის სა-
 ნატრელმან ამან მამამან და ესოდენი ღუაწლნი თავს-ისხნა ჳორცითა
 უძღურითა. სიყმილი და წყურილი შეურაცხ-ყო, ცეცხლსა იწროება-
 თასა არა ჳრიდა, უდაბნოჲსა უღონოებაჲ არად შეჳრაცხა, ისარ
 30 ჩვლთა იქმნნეს მტერისა მიერ მოწევენულნი მის ზედა წყობანი, რომელ-
 თა მიერ მრავლად ირწყვებოდა მზისა ხილულისა ზედვაჲ. უღირსად
 დასაჯა თავსა თვისსა, რათა გონიერი იგი მზე სიმართლისაჲ იხილოს.
 ამისთვისცა ცხოველი მკუდრად იხილვებოდა მღვმესა შინა, მიწასა
 ცოცხლივ შთასრული, რათა პირნი ღომთა გონიერთანი დაუყვენეს, ვი-
 35 თარ დანიელ, ხილულთა და გრძნობადთა ნათელთა თეატრონ ანგე-
 ღლოზთა და კაცთა წყობასა შინა წინააღმდგომთა მტერთასა, განაკვრენა

¹ მფ-შო. ² ჳართველთასა.

უსხეულონი ძალნი, ვითარ კორცითა განხრწნადითა და უძლურითა უკორცოთა ძალთა მძლავრნა და სირცხველულნი უკუნ-^{აქცივნა} გვრგვნთა ძლევისათა მომღებელმან, გარნა აწ მდგომარე არს წინაშე საყდრისა ღმრთისა¹ და ევედრების სამარადისოდ მოტევებასა ცოდ-^{ვათასა} მთხოველი ჩუენთჳს სამებასა ერთღმრთეებასა, რომელსა შუე-^{ნის} ყოველი დიდებაჲ აწ და ყოველთა საუკუნეთა დაუსრულებელთა უკუნითი უკუნისამდე, ამინ.

[1] ცხოვრება² ჴმიდისა³ ღმერთჴამოცილისა მამისა ჩუენისა
დავით გარეჯელისა მიუღაზნოვის

გუაკურთხენ მამაო!⁴

19

ვინაჲთგან ყოვლისა დასაწყისი და დასაბამი და ყოვლისა მყოფი-
სა არსისა და უარსოჲსა, ხილულისა [და] არა ხილულისა მიზეზი და
შემოქმედი ღმერთი არს, მივსცეთ მას დიდება⁴, პატივი და თაყუანის-
ცემა⁵ მამასა, ძესა და სულსა წმიდასა. ეჰა, გამოუთქმელსა მას და გა-
ნუზომელსა სახიერებასა და მოწყალებასა ღმრთისასა ჩუენ კაცთა-¹⁵
თჳს ბუნებით მოკვდავთა და მიწისაგანთა შეურაცხთა მონათა [მის-
თა]⁶, მის მიერგე კელთა ამღებელმან მიწით შეზელილისა კაცისა,
რომელსა მტერმან სამოთხე მიჰპარა, რათამცა აღიყვანა პირველსავე
პატივსა.

მხოლოდ-შობილი ძე და სიტყუა⁶ ღმრთისა⁷ გარდამოავლინა, ვი-²⁰
თარცა ცისკარი განთიადისა, დაბნელებულისა და დაქვრივებულისა,
ეგრეთვე ექსორია ქმნილისა ამის ბუნებისა ჩვენისა, აღმოაბრწყინვა
მზე იგი სიმართლისა ქვეყნასა⁸ ზედა წმიდისა ქალწულისა მარიამის-
გან, კორცითა ღმერთი და კაცი სრული, თანასწორი მამისა [v] და სუ-
ლისა წმიდისა⁹, უფალი და მეუფჴ, ღმერთი ჩვენი, საჯსარი ჩვენი იე-²⁵
სუ¹⁰ ქრისტე, რომელმან ყოველივე შობითგან განგებულება¹¹ თჳსი
ვიდრე ამალღებამდე სიმდაბლითა და გლახაკობით ადასრულა, უძლუ-
რებანი ჩვენნი იტვირთნა და ყოველი სნეულუბანი განკურნა.

ამისითა სიყუარულითა¹² და ტრფილებითა და სასოებითა აღივსო
მწყობრი მარტვლთა და მწყობრი და კრებული მამათა, რომელთა ნაგე-³⁰
ვად შერაცხეს ყოველივე წარმავალი ამის სოფლისა, წარმდინარე და
დაუდგრომელი, დაუტევეს მშობელნი და თჳსნი ნათესავნი, მამულნი,

* ცენტრალური სახელმწიფო საისტორიო არქივის ხელნაწერ წიგნთა ფ. 1446, № 252.

** ეს ადგილი ტექსტში ამოღებულია.

ნუსხაშია: ¹ მღ'თისა. ² ცხ'რბა. ³ წი'სა. ⁴ ღბ'ა. ⁵ თყანის-ცემა. ⁶ სიტ'ყა.
⁷ ღ'ა. ⁸ ქვეყ'ანასა. ⁹ წი'სა. ¹⁰ ი'ვ. ¹¹ გ'ნგებლ'ბა. ¹² სიყ'არლთა.

- აგარაკნი [და] ყოველივე ჩვეულება სოფლისა. რომელნიმე სტადიონსა შინა წინაშე მეფეთა და მძლავრთა მიერ აღესრულნეს, რომელთანი სისხლნი შეუმოსიეს ეკლესიასა ქრისტეს[ს]სა, ვითარცა პორფირი და ბისონი, რომელთა სულნი სუფევენ წინაშე ღმრთისა¹ და ნაწილნი მათნი პატივ-იციემიან ქვეყანასა² ზედა.
- და სხვათა³ სივლტოლითა და მეუღაბნოებისა ცხოვრებითა განაშვენეს სული თჳსი და მათითა ოფლითა და ცრემლთა დინებითა განსურნელე[შ]ბულ არს წმიდა⁴ ეკლესია ქრისტესი, რომელთანი სულნი აწ ანგელოზთა თანა მწყობრობენ.
- რომელთაგანი ერთი არს, რომელი წინამდებარესა ამას სიტყუასა⁵ ჩვენსა უნდოსა ეგულების წარმოთქმა. დავით სანატრელისა გარესჯელისა, პირველ ასურელისა შუამდინარელისა, რომელთაგან აღმოგვიბრწყინდეს ვარსკვლავნი ბრწყინვალენი, ახალნი ათორმეტნი მამანი და მოციქულნი ქრისტესნი, განმანათლებელნი ქართლისანი, რომელთა სახელები ესე არს: იოვანე ზედაძნელი, შიო მღვიმელი, დავით გარესჯელი, ისე წილკნელი, თათა მამებელი, პიროს ბრეთელი, მიქელ ულუმბელი, ამბა ალავერდელი, ისიდორე სამთავნელი, აბიბოს ნეკრესელი, [ზენონ]⁶ იყალთოელი, სტეფანე ხირსელი.
- ესენი უწყებითა სულისა წმიდისაჲთა⁷ და ნებითა ღმრთისაჲთა⁸ წარმოემართნეს ასურეთითა შუამდინარით, რომელთა თავი და მოძღუარი იყო იოვანე, რომელნი [V] ცხოვრებდეს ერთად შეკრებილნი ზოგად, ვითარცა ერთსულნი, მოლუაწებითა ბუნებათა უღარესითა ანგელოზებრივითა მონასტერსა ასურეთს, რომლისაჲმე მთისა უღაბნოს. წარმოემართნეს და მოიწინეს ქართლად, დედაქალაქად მცხეთად, წმიდასა კათოლიკე სამოციქულოსა ეკლესიასა, სადა-იგი არს კვართი უფლისა⁹ და სვეტი ცხოველი, რომელსა ზედა მჯდომარე არს პატრიარქი. რამეთუ მაშინ იყო ეელაიოს, ღირსი და თანა-შესწორებული ანგელოზთა. მხილველთა ურთიერთას განიხარეს სიხარულითა სულიერითა. შემდგომად მცირედისა ეამისა, ვითარცა დაყუდების¹⁰ მოყუარენი იყვნეს და ევლტოდეს მსოფლიოსა შფოთსა, განიწაწილეს ადგილნი¹¹ სადაყუდებულონი მათთა შინა და ქვაბთა და კვრელთა ქუეყანისათა¹² და რაოდენთაჲმე ზედა მწყემსობა¹³ სოფელთა და ეკლესიათა.
- არამედ დიდი და მდიდარი სათნოებითა, სრულიად მომკითხველი და უკანადასკნელითა ანბორის-მყოფელმან(!) იჯმნა ყოველისავე მსოფ-

ნუსხაწია: 1 ღ^ა. 2 ქყა^ანასა. 3 სხ^ათა. 4 წ^ა. 5 სიტ^აყასა. 6 ზენონ^აქარსენ. 7 წის^აჲთა. 8 ღა^ასთა. 9 ო^ა. 10 დაყოდების. 11 ადგილნი. 12 ქყა^ანისათა. 13 მწყემსობა.

ლიოას ზრუნვისაგან, შეიტკბო უღაბნოს-მოყუარება [და] უღაბნოსა უგზოსა, ურწყულსა და ყოვლითურთ [3] უნუგეშინისცემოსა ინება¹ დამკვიდრება² მოწაფისა თანა თვისისა, რომელსა ერქვა ღირსი ძმა ლუკიანე, მის თანა წარიტანა სათნოებათა მისთა კუალსა³ შედგომილი. მიიწია კახეთსა, სამთავროთა უღაბნოთა გარესჯისათა მრავალმთასა. ⁵ რამეთუ არს ადგილი იგი ყოვლითურთ უნუგეშინისცემო და აღმოსავლით მხედველ, შემწველ ვორიფონთაგან მზისათა. ფრიად მამვრალთა გზისა სლვისაგან, შემთობილთა წყურვილისაგან, პოვეს მთასა ქვეშე კლდისასა, ქვესა მას ვეშაპისასა, რომლისა უკანადასკნელ მეგულეების მითხობად, პოვეს ნაპრალი თავით თვისით დამტევენელნი წვიმისანი და ¹⁰ ზედა სიციხისა და ჰაერისა მიერ შთამოტევებულისა მკსინვარებისა და ზამთრისანი და დაისადგურეს მუნ ღმრთისა⁴ მიერ სასოებითა კაც[თა]⁵ [მათ]⁶ მკნედ მოღვაწე[თა]⁷.

ვითარცა ელია ვინმე ახალი ქვესა ქორათ[ი]სასა, შემშურვებელი შურსა უფლისა⁸ საბაოთისასა, და ვითარცა იოვანე ნათლისმცემელი, ¹⁵ გამოზრდილი ზეცით ცვარითა⁹ ზეგარდამოხსა მადლისა მიერ და თანად ნუ[v]გეშინის-ცემისა მადლისა ეგრეთვე და წყალიცა მწარე ერთად შეკრებილი წვიმისა და ცვარისა მიერ სვეს მცირედ მმადლობელთა ღმრთისათა. ეგრეთვე და მდელთაგანცა მის ადგილისათა იკმიეს, რომლითა მრავალ ჟამ იზარდებოდეს ხოლო მის მდელსაგან. მოღუა- ²⁰ წებითა ღამის ლოცვათა შინა ოდესმე დაუტევის მზე ზურგით კერძო დასავალთა და არა მიდრკის ზედგომისაგან და ლოცვისა და მსგავსად ნილოსისა გარდმომდინარეთა ცრემლთა ვედრებასა შინა ღმრთისასა ყოფად ნებისა მისისა და მიმთხვევად აღთქმულთ[ა] მათ კეთილთა საუკუნოსა ცხოვრებისა და ყოვლისა სოფლისა მშვიდობისათჳს ²⁵ და განძლიერებისა ქრისტეს სჯულისა და *მცნებისა. ვიდრემდის აღმოგდის კუალად მზე პირის-პირ მისსა აღმოსავლით და ესრეთ შემდგომად მცირედ განისვენის.

ხოლო ოდეს მოიწია ჟამი ზამთრისა, განკმეს და მოაკლდეს მდელონი იგი, რომლითა იზარდებოდეს. მაშინ სულმოკლე ქმნილი ლუ- ³⁰ კიანე, მოწაფე მისი, ეტყოდა: „მამაო, განკმეს მდელონიცა, რომლითაცა დაიცვებოდეს [4] სხეულნი ჩვენნი და სადაღა-მე იყოს ნუგეშინის-ცემა მოკვდავთა ამათ ჳორცთა ჩვენთა? და არცაღა უფალსა უბრძანებდის, წმიდაო მამაო, უზეშთაესსა ძლისასა შრომა ჳორცთა, რათა არა

* ამის შემდეგ გადაშლილია იმავე მელნით: „ხოლო ოდეს მოიწია ორ ზამთრი“... ნუსხაშია: ¹ ინება. ² დამკვიდრება. ³ კლსა. ⁴ ლა. ⁵ კაცმან. ⁶ მათმან.

? მოღწემუნ. ⁸ ოა. ⁹ ცვრეთა.

- სრულიად¹ მოუძღვრდეთ შეუძლებელნი მოთმინებად² იწროებასა და უპოვარებასა ამის უღაბნო მასასა. არამედ სხუთა³ ადგილთა დავადგრეთ, სადაცა დაიცვებოდის არსება⁴ კორცთა ჩუენთა და მუნცა მიითულოს ღმერთმან სინანული ჩუენი.
- 5 ხოლო აღუზვავებელმან მან და მშვიდმან მამამან მიუგო მოწაფესა თჳსსა: „ძმავო ლუკიანე, გასმიეს წმიდათა წერილთა მიერ, ოდეს ელია ყორნის მიერ გამოზარდა ღმერთმან და იერემია და დანიელ ჭურღმულსა მივლინებითა საზრდელისათა. რამეთუ იცის ღმერთმან ზრდა მოშიშთა მონათა მისთა და გუზარდნეს ჩუენცა, ცოდვილნი ესე
- 10 მონანი, მინდობილნი წყალობისა მისასანი, რომელი ზრდის ყოველთა, და მართვეთაცა ყორნისათა, რომელნი ხადიან მას, რომელმან მოსცის საზრდელი ყოველსა კორციელსა. ხოლო აღაღებს მარჯუენესა⁵ და განაძღებს სიტკბოებითა ყოველთა. ისმინე წმიდათა წერილთა [V] თქმული მახარებელისაჲ წმიდისა სახარებისა ბრძანება⁶: „ნუ ზრუნავთ სულისა თქუენისათჳს, რა ვჳამოთ, ანუ რა⁷ ესვათ, ნუცა კორცთა თქუენთათვის, რა შევიმოსოთ, რამეთუ იცის მამამან თქუენმან ზეცათამან, რა⁸ გიგმს თქუენ, რამეთუ ამას ყოველსა წარმავალნი ეძიებენ. კუალად მიხედენით მფრინველთა ცისათა, რამეთუ არა სთქესვენ⁹, არცა მკიან და მამა თქუენი ზეცათა ზრდის მათ“.
- 20 ესევეითარი რა¹⁰ სწავლათა ეტყოდა ღმერთ-შემოსილი წმიდა¹¹ მამა დავით, ეჰა განგებულებასა შენსა, ღმერთო! მეყსეულად წარმოდგეს სამნი ირემნი ნუკრთა თანა თჳსთა, სავსენი სძითა — და რამეთუ მრავალცა არს ადგილსა მას ნადირნი სხუანიცა¹²: ირემნი და გარეთხა — ხოლო უბრძანა წმიდამან დავით: „ძმავო ლუკიანე, მოილე პინაკი და
- 25 მოწველენ ირემნი ესე, რომელნი¹³ ღმერთმან მოგვმადლნა ნუგეშინისა ცემელად უღირსთა მონათა მისთა.
- ხოლო ნადირნი იგი დგეს მყუდროებითა, ვითარცა შინაურნი, წინაშე წმიდისა მის. ხოლო ღირსმან მან ძმამან ლუკიანე მიიღო პინაკი და მოწველნა ფურნი იგი ირემნი და მოართო წმიდასა მას. ხოლო მან,
- 30 გამომსახველმან ჭუარისამან, ახალ ყ[ნ]ველად გარდაქცია იგი. აღდგეს და დავარდეს პირთა ზედა თჳსთა [და] მადლობდეს ღმერთსა. ლოცვისა წარმთქმელთა შემდგომად მოიღეს და ჳამეს. ხოლო მიერ ღლითგან, თჳნიერ ოთხშაბათ¹⁴-პარასკევისა, ვითარცა ცხოვარნი მწყემსისაგან, წარმოდგიან წინაშე წმიდისა მის მამისა და მოიღის პინაკი და

ნუსხაშია: 1 ს-ღ+ს-ღ. 2 მოთმინებად. 3 ს-ჯთა. 4 არსება. 5 მ-რჯუნესა. 6 ბრძანება. 7 რა. 8 რა. 9 სთვენ. 10 რა. 11 წ-ღ. 12 სხანიცა. 13 რ-ი. 14 ოთხშაბათ.

მოწუელნის ღირსმან ძმამან ლუკიანე. და ესრეთ განძლიერდეს მადლითა ღმრთისაჲთა¹.

დღესა ერთსა მოვიდეს ჩვეულებისაებრ და დადგეს წინაშე წმიდისა დავითისა, მძლწოლარენი და შეშინებულნი, და ნუკრი ერთი არღარა იყო მათ თანა. თქუა ლუკიანეს მიმართ: „ძმაო ლუკიანე, ხედა² ვა ირემთა ამათ, რამეთუ მძლწოლარენი მოვიდეს და ნუკრიცა ერთი არა არს [მათ] თანა?“ ხოლო ლუკიანე მოწველნა და წმიდამან დავით აღიღო კვერთხი თვისი. და თავსა მის კვერთხისასა აქვნდეს ჯუარი. წარემართა კვალსა მას, ვინაცა მოსრულ იყვნეს ირემნი იგი. ძირსა მის კლდისასა არს ჳევი ღრმა, ვითარცა ქვაბი რამე³ კლდისა დანახეთქი, ¹⁰ კლდეთა იხედვიდა წმიდა⁴ იქი და აქა, რათამცა იხილნა მავნებელნი [v] ირემთანი და ვინა იგი ნუკრისა მიმტაცებელი. შთახედნა დანახეთქისა და ნაპრალსა კლდისასა და იხილა ვეშაპი დიდი, რომლისა თუალნი იყვნეს საზარელ და ვრცელ და ქედსა მისსა ვითარცა ძაგარი რამე ხენეში და შუბლსა მისსა მოაქვნდა რქა დიდი. ხოლო კუდი მისი იყო⁵ ¹⁵ ვითარცა ძელი რამე სიზრქითა და სიგრძითა.

ხოლო ცნა რა⁶ წმიდამან მან, ვითარმედ იგი არს მავნებელი ირემთა და ნუკრიცა საკმელ თვისა უქმნიეს, ზედა-მიტევებითა უშიშითა ჳმითა იქადოდა და ეტყოდა წმიდა⁷ დავით: „² ბოროტთა თაო! შენ მისტაცუა ნუკრი ირემთა ჩემთა, რომელი ღმერთმან მოგვეცა მონათა მისთა ²⁰ საზრდელად? აწვე გამოვედ და წარვედ სხუათა⁸ ადგილთა, რამეთუ ესე ადგილი მონათა ღმრთისათა⁹ სამკვიდრებელ იქმნას. და უკეთუ არა მერჩედ, განვაპო მუცელი შენი ჯუარითა ამით კვერთხითურთ და გყო საკმელ მატლთა“. ხოლო იგი ეტყოდა კაცობრივითა ჳმითა — ეშმაკი იტყოდა პირით მისით: „წმიდაო ღმრთისაო¹⁰, თავს-მდებ მექმენ მე და ²⁵ მომხედვედი, ვიდრეცა დავიფარო, მსწრაფლ [6] გამოვიდე და წარვიდე“. ხოლო წმიდა¹¹ იგი აღუთქმიდა. და მეყსა შინა გამოვიდა და წარვიდა სამზრით კერძო, წვეკრსა მის მთისასა, სადა აწ არს ლავრა დიდი გამოკუეთილი, და შთავიდოდა დაღმართ ქვაბისა მის, სა[და]¹² იყო ლუკიანე. იხილა რა¹³ მხეცი ესე საზარელი, და რამეთუ ძრვასა მისსა იძროდეს ლოდნიცა მის ადგილისანი, დაეცა პირსა ზედა თვისსა შეშინებული და იდვა ვითარცა უსულო.

ხოლო წმიდა¹⁴ იგი აღყვა ვიდრე წვეკრთამდე მის მთისა და მიხედვიდა. და ვეშაპი იგი მოსწრაფედ ვიდოდა მდინარედ კერძო მტკვრად.

ნუსხაჲთა: 1 ღმ-თა. 2 მ.თქმის. 3 რამე 4 წ-ა. 5 იყო იყვნეს. 6 რა. 7 წ-ა.

8 სხ-დათა. 9 ღმ-თა. 10 ღ-მო. 11 წ-ა. 12 სა. 13 რა. 14 წ-ა.

საქართველოს
საგარეო ურთიერთობების
სამსახური

ხოლო ანგელოზმან კმა-უყო¹ წმიდასა: „დავით, დავით“ და წმი-
დამან მიხედნა. და გარდმოვარდა ზეცით შთამოტყევებული ცეცხლი და
მეყსეულად აღწბა² ვეშაბი იგი ცეცხლმან, რომლისა დამწუფელობისა
მისისა სასწაული აქამომდე იხილვების, რამეთუ არა აღმოეცენების
6 მუნ მწვანეილი ადგილსა მას. შეწუხნა წმიდა³ იგი, რამეთუ თავს-მდებ
ექმნა. მაშინ ანგელოზმან უთხრა: „მამაო დავით, რასა ზრუნავ მკეცი-
სა მისთვს? არა უწყია, რამეთუ, ოდეს შთავიდოდა მდინარესა მას,
მიერთოდა ზღუად⁴ და მრ[v]ავალთა ნავთა მავნებელ ექმნებოდა და
სულთა მრავალთა დაანთქმიდა? არამედ შენ მიიქეც ადგილსა შენსა,
10 რამეთუ ძმა შენი და მოწაფე⁵ ლუკიანე ქვე-მდებარე არს პირსა ზედა
[თვსსა]. მივედ და აღადგინე და ნუგეშინის-ეც მას, რათა არა სულ-
ნოკლე იქმნას. რომელი-იგი ღმერთმან ცეცხლითა დაწვა მკეცისათვს⁶,
ნუ გაქუს ზრუნვა“. შთავიდა წმიდა⁷ დავით მოწაფისა მიმართ და იხი-
ლა ქვე-მდებარე შიშისაგან მკეცისა მის, რომელი ეხილვა, წართრეო-
15 და რა⁸ იგი, რამეთუ აჩნდეს დიდად ადგილნი, სადა-იგი წარსულ იყო.
ხოლო ღირსმან წმიდამან დავით ჰრქუა ლუკიანეს: „აღდეგ, ძმაო,
რასა შეშინდი ჭიისა ერთისაგან? რომელი ღმერთმან ზეცით ცეცხლი-
თა დაწვა, რათა იქმნეს ადგილნი ესე სულთა მრავალთა საცხოვრე-
ბელ“. და აღადგინა და განამტკიცა იგი. და იყოფოდეს მშვიდობით
20 ლოცვითა, მარხვითა და ცრემლთა დინებითა ღმრთისა⁹ მიმართ რაო-
დენ ეამ.

ხოლო ეამსა ერთსა და დღესა მოვიდოდეს ირემნი ჩვეულებისა-
ებრ და მგზავრ იხილეს მონადირეთა ვიფთმე, კახეთისა საქ[7]მთავრო-
ბით წარმოსრულთა. და ვითარცა იხილეს, შეუდგეს მათ. ხოლო ირემ-
25 ნი იგი დადგეს წინაშე ბერისა მყუდროებით და მიიხვნა ლუკიანე
პინაკი და წველდა მათ. ხოლო მონადირეთა მიისწრაფეს: გონებდეს,
ვინაჲთგან ადგილი იგი გაუალი იყო[ო]¹⁰, თვნიერ მისსა, რომელი თანა
შევიდეს, ვითარმედ ვერლარა განერებთან კელთაგან მათთა. დევნა უყ-
ვეს მსწრაფლ, მივიდეს და იხილეს ირემნი იგი მდგომარენი მყუდროდ.
30 ვითარცა შინაურნი, და ლუკიანე¹¹ მწველელი მათი და წმიდა¹² დავით
მჯდომარე შორის მათსა, განკვირდეს განკვირვებითა დიდითა და გარ-
დაცდეს ჰუნეთაგან მათთა, დავარდეს და თაყუანი-სცეს¹³ წმიდასა და-
ვითს და ეტყოდეს თუ: „ვინა და სადათ მოსრულ ხარ ანგელოზი კაცთა
შორის, ანუ ვინა და საქ[დათ]¹⁴ არს საზრდელი შენი, მამაო, ესევეითარსა¹⁵

ნუსხაშია: 1 კს-უყო. 2 აღწბა. 3 წ-ა. 4 ზღ-ად. 5 მწაფე. 6 მკეცისათ-ს.
7 წ-ა. 8 რა. 9 ღ-ა. 10 იყ. 11 ლუკიანი. 12 წ-ა. 13 თავად-ნისცეს. 14 სა. 15 ესევერსა.

ამას უპოვარსა უდაბნოთა, ანუ სასწაული ესე, რამეთუ გარეულნი ესე მკეცინი, ვითარცა ცხოვარნი, გამსახურებენ შენ, მაუწყე ჩუენ, წმიდაო ღმრთისაო“.

ხოლო ღირსმან და აღუზვაებელმან მან წმიდამან დავით ჰრქუა: [v] „ძმანო ჩემო და შვილნო, მე კაცი ვარ ცოდვილი და ცოდვათა 5 ჩემთათჳს გამოსრულ ვარ და ვმონებ ადგილსა ამას იწროსა, რომელმან-იგი ჩვენთჳს განკაცება¹ ჯერ-იჩინა და ჩუენ მოგვიყინდა წყევისა მისგან სჯულისა პატიოსნითა, ვნებითა მისითა ღმერთმან და მაცხოვარმან ჩუენმან ქრისტემან და ღმერთსა ვეძიებ, რომელნი-ესე, უღირსნი მონანი მისნი, თანა-მდებ ვართ მონებად მისა. ხოლო რომელ- 10 თა ხედავთ ირემთა ამათ, ღმერთმან ნუგეშინის-საცემელად მოგვივლინა უძღურთა ამათ გორცთა ჩუენთა საზრდელად და, ვითარცა-ესე ხედავთ, ესრეთ მოვლენ მარადის, თჳნიერ ოთხშაბათისა და პარასკევისა. არამედ მომნადირებელნი ნადირთანი, ძმანო, წარვედით სხუთა² მიმართ ნადირთა, რამეთუ ღმერთსა ჩუენდა უნიჭებიან ესენი“. ხოლო 15 კაცი იგი ფრიად მოიწყულნეს სიტყუასა³ მას ბერისასა [და] ეტყოდეს მას: „უკეთუ იყოს სიკუდილი ჩუენი შენ თანა, ანუ თუ ჳირი და იწროება⁴, არღარა სადა განგეშორნეთ შენ, მამაო, და გვედრებით, რათა მყვენე ჩუენცა მონად ქრისტესა აღებითა ჳუარისა სახედ მო[8]ნაზონთა მონებად ქრისტესა. დამტევებელნი ამის საწუთოსნი არღა უკუნ- 20 ვიქცეთ, წმიდაო მამაო, არამედ მორჩილ ვიქმნეთ ბრძანებასა შენსა. უკეთუმცა იყოს შიმშილითა, ანუ თუ წყურვილითა, ანუ შიშლოებითა განლვეა ჩუენი, არღა დაგიტეოთ შენ, წმიდაო ღმრთისაო“⁵.

ხოლო მშვიდმან და მყუღრომან დავით ჰრქუა მათ: „შვილნო და ძმანო ჩემო, ვხედავ, რამეთუ შვებითა და ფუფუნებითა და პატივითა 25 ამის სოფლისათა აღზრდილთა გეხართ თქუენ და რამეთუ სახეცა თქუენი გამოგაჩინებს თქუენ, ნუუკუე⁶ ვერ შეუძლოთ უდაბნოებითისა ცხოვრებისა სრულ-ყოფად. ვითარცა-ესე ხედვენ თუალნი თქუენნი, რამეთუ იწრო და საჭირველ არს ყოვლითურთ, უნუგეშისცემო მზისა შემწუფელობისაგან ეამსა ზაფხულისასა და ურწყულცა არს, 30 ყოვლითურთ ნაკლულევან საზრდელთაგან, უსაევანოცა ზეცით შთამოტევებულისა წჳმისა და ჰაერისა მკსინვარებისა და ზამთრისა მყინვარებისა შემწყნარებელად.

არამედ მიიქეცით სახიდ თქვენდა, ნუ ავნებთ მოყვასთა თქუენთა და კმა გეყავნ როჳიკი თქუენი. იჯმენით [v] ყოვლისავე უსამართლო- 35

ნუსხაშია: 1 გწყება. 2 სწათა. 3 სიტყმასა. 4 იწროება. 5 ღაო. 6 უკმ.

ებისა და ხვეჭისაგან გლახაკთასა და მიეცით მოწყალება¹, როდენსა შემძლებელ იყვნეთ, დაიმარხეთ ჭეშმარიტი და უბიწო სარწმუნოება² წმიდისა კათოლიკე ეკლესიისა და მიიღეთ ღირსებით და სიწმიდით საიდუმლო ქრისტესი კორცი და პატიოსანი სისხლი მისი, რომელი დასთხია სოფლისა საქსრად, და იყუარებოდეთ სიწმიდითა და შიშითა ღმრთისაჲთა³ ურთიერთას და არა შორს ხართ სასუფეველსა ღმრთისასა, რომელი განუმზადა ღმერთმან მოყუარეთა⁴ მისთა“.

ხოლო იგი[ნი]⁵ დაცვი[ვეს]⁶ პირთა თვისთა ზედა ფრიადითა ცრემლითა აღვსებულნი [და] ეტყოდეს წმიდასა დავითს: „მამაო წმიდაო, არასა სიმძიმესა ბრძანებ, რამეთუ სიტყუანი⁷ ეგე უსაქიროეს არიან ჩუენდა ვიდრე აქასა ამასა ლუაწლისა და შრომასა, რამეთუ ფრიად სურვიელ ვართ აღებად⁸ უღლისა ქრისტესისა და შედგომად კვალთა სიწმიდისა შენისათა. და საქიროებასა, რომელსა ბრძანებ, სიხარულ არიან ჩუენ მონათა ამათ შენთათვის. იგი ჭირი არა საქირო გვიჩნს, რომელი მოგვატყვებს უკუდავსა და დაუსრულებელსა ცხოვრებასა⁹. არამედ, უკეთუ აწვე განგვლიოს სიკუდილმან, არასადა უკუნ-ვიქცეთ დამტყვებელნი ცოლთა და შვილთა და ყოვლისა აგარაკისა და საუნჯისა ჩუენისანი, რამეთუ ყოველი ნაგვეად შეგვირაცხიეს სიყუარული-სათვს¹⁰ [9] ქრისტესა და უღლისა მისისა, რომელთაცა¹¹-ეგე სიწმი-
 20 დეცა შენი შედგომილი არს, მამაო წმიდაო, და სურვილით განმზადებულ ვართ მონებად შენდა, და რათა ღირს მყვენე ჩუენ მიღევნებად¹² კვალსა შენისა ღმრთისა მსახურებისასა“.

შემდგომად ამისა ძნიად სადამე დაარწმუნა კაცთა მათ და წარვიდეს თვისთა სოფლებთა. მხილველთა ამის მამისათა განთქვეს ყოველსა სოფელსა ღმრთის-მსახურება წმიდისა¹³ მის. მაშინ ყოვლით კერძო შემოკრებოდეს უდაბნოსა მას ხილვად წმიდისა¹⁴ დავითისა ამიერნი და იმიერნი, ქუეყანისანი¹⁵ ქართლისანი, კახეთისანი და იმერნი და ევედრებოდეს წმიდასა მას, რათა მამობრივითა შეწევნითა წინა უძლოდეს მათ გზასა ღმრთისასა. მომთმენელნი აღუთქმიდეს იწროებასა მის
 30 უდაბნოხასასა შემტკობელნი უდაბნოებითისა ცხოვრებისა.

ხოლო ღირსი დავით მათცა ე[გ]რეთვე¹⁶ უთქმიდა, ვითარცა კაცთა მათ, და ვერასა დაარწმუნებდა. მაშინ უბრძანა მათ ღირსმან დავით: „ვინაჲთგან ეგვეითარითა სარწმუნოებითა აღუთქვამთ ღმერთსა სათ-

ნუსხაშია: 1 მწლებ. 2 სრწმუნოებ. 3 ღმთა. 4 მყარეთა. 5 იგი. 6 დაცვიეს. 7 სიტყმანი. 8 აღებად. 9 ცხბრძასა. 10 სიყმარლისათს. 11 რომლითაცა. 12 მიღვენებად. 13 წისმ. 14 წისმ. 15 ქენმსანი. 16 ერეთვე.

ნო ყოფასა უდაბნოებითისა ცხოვრებისასა, წარვედით და მოიხვეწით რკინანი და სათხრელნი¹ და გამოკვეთეთ² წინით თავისა თვისისა სენაკნი და პალატნი სამყოფნი, ეგრეთვე ეკლესიანი, ვითარცა წეს არს ზოგად ცხოვრებულთა და ერთსულთა ძმათა“.

წარსულთა მოიხვენეს ყოველნი რკინანი და სათხრელნი კლდეთა-³ 5
ნი, გამოკვეთეს ყოველთა სადგურნი და სენაკნი, პალატნი, მცირენი
ეკლესიანი, სამსხუერპლონი⁴ და ლაკეანი, წვიმისა შემწყურებელნი,
დაადგრეს თვს-თვს მოღუაწებასა და მარხვასა და ლოცვასა, შემტკობ-
ნი უდაბნოებითსა ცხოვრებისა ცრემლითა და მღვიძარებითა სამარა-
დისოთა, რომელნი ფრთოვან ჰყოფდეს სულსა მათსა სიყვარულსა⁵ შინა⁶ 10
ღმრთისასა სწავლითა და მოძღვრებითა წმიდისა და ღირსისა დავითი-
სითა, რომლისა კვალსა შედგომილ იყვნეს, იყოფოდეს რომელნიმე ზო-
გად, რომელნიმე თვსაგან მარტოდ მყოფთა ცხოვრებითა. და ესრეთ
აღივსო უდაბნო იგი უალი, რამეთუ ქალაქ იქმნა მოღვაწეთა მიერ
ქრისტესთა ანგელოზებრივითა ცხოვრებითა, რამეთუ მთანი იგი იმ-⁷ 15
ღერდეს, ვითარცა ცხოვარნი, და ბორცენი მის ადგილისანი, ვითარცა
კრავნი ცხოვართანი, რამეთუ კელი ღმრთისა⁸ იყო მათ ზედა მაკურ-
თხვეულად.

მაშინ ეუწყა ღირსსა და ყოვლითურთ სათნოსა დოდოს, რომელი
იყო მონაზონი რჩეული [10] და სათნო ღმრთისა⁹, ესმა რა¹⁰ ესე, რო-²⁰
მელი იყო კახეთისა სამთავროფთა, განიხარა სიხარულითა ფრიადითა,
წარმოვიდა და მოიწია წმიდისა დავითისა. მხილველთა ურთიერთას
განიხარეს სულიერითა და ჯეროვანითა სიხარულითა და იუბნეს ურ-
თიერთას. ხოლო დაადგრა მის თანა სამარადისოდ [და] იყოფოდეს ზო-
გად ჟამ რაოდენმე ძმებრივითა სიყუარულითა⁷ მოცილებდ.²⁵

დღესა ერთსა ჰრქუა წმიდამან დავით დოდოს: „ძმაო სულიერო
დოდოს, ვინაფთვან ღმერთმან ინება⁸ აღორძინება⁹ ამის უდაბნოფსა
და ძმანიცა ესე მოსწრაფე არიან გულს-მოდგინებით აღსრულებად მო-
ნებასა შინა ქრისტესსა მეუდაბნოებითისა ცხოვრებისა, დამტყვებელნი
სოფლისანი, ადგედ რქასა იმას, რომელი დამართებით ჩუენსა არს“. ³⁰
რომელსა ეწოდა ვიდრე დღეინდელად დღემდი „დოდორქა“, რომელი
ახლავს „წმიდასა დავითს“ პირისპირ ფარსაჲ ერთ. და ჰრქუა ღირსსა
დოდოს: „ვინაფთვან ღმრთისა¹⁰ მიერ რწმუნებულ არს მოურნეობა
პირმეტყველთა ამით ცხოვართა, აღუშენე მუნ ეკლესია ყოველად უხრ-

ნუსხაშია: 1 სათხრელნი. 2 სამსხუერპლონი. 3 სიყვარლსა. 4 ღ. 5 ღ. 6

7 რ. 8 სიყვარლითა. 9 ინება. 10 აღორძინება. 10 ღ.

- წნელისა ღმრთისმშობელისა და შესაკრებელი ძმათა ნუგეშინის-
 ცემელად, რათა ჯერო[ვა]ნსა¹ დღესა ეზიარებო[ვ]დენ ყოვლად გან-
 მაცხოვრებელსა ჯორცსა და სისხლსა ქრისტეს ღმრთისა² ჩუენისასა
 განსანათლებლად სულთა და მისატევებლად ცოდვათა და შეიწი-
 5 როდისცა მსხუერპლი³ და მომავალნი ძმანიცა ნუგეშინის-იცემებოდენ⁴
 და რამეთუ მღღელობისა წესი აქვნდა ღირსსა დოდოს, ვინაფთ-
 გან თვთ მოუცულ იყო წმიდა⁵ დავით და შექცეულ მიუდრეკელად
 დამტევებელ სოფლისა დაყუდებისა შრომისა, ამისთვის არწმუნა მოურ-
 ნეობა⁶ სულთა, რათა ყოველივე საჭიროდ საჭმარი საიდუმლო და
 10 კორცთაცა საჭმარი მიეცემოდესთ მოქენთა.
 მორჩილ ექმნა კმასა მოძღვრისა მის სულიერისასა და ჰრქუა წაი-
 დასა დავითს: „მამო, ვყო ყოველივე ბრძანებისაებრ შენისა, რამეთუ,
 ვითარცა მუშაკისა კეთილისა კელთა უღელი, მიმიცემიეს ქელი ჩემი
 დადებად⁷ უღლისა ტკბილთა მათ მცნებათა შენთა“.
 15 განვიდა ღირსი დოდოს რქასა მას, რომელი ამართულ არს პირის-
 პირ, შექმნა მუნ ტაძარი ვრცელი ყოვლად წმიდისა, უფროჲსად კურ-
 თხელისა, ყოველთა უმეტესისა ზეცისა და ქუეყანისა⁸, განაწესა მუნ
 საიდუმლოთა ქრისტესთა აღსრულება⁹, გამოჰკვეთნა პალატნი, სენაკნი
 და შესაკრებელნი და ყოველივე [11] საჭირონი ადგილნი და განსა-
 20 სვენებელნი, ხოლო თვთ ზემოსა მას კლდესა, კაცთაგან შეუალსა, ითხა-
 რა მსგავსი საფლავისა, ყოვლად შემაიწრებელი სხეულისა, ფრიად
 იწრო, ხოლო დამტევნელი წმიდისა⁹ სადაყუდებულს. და მუნ დაადგრა
 ყოველთა დღეთა ცხოვრებისა მისისათა, ღამე ყოველ კელ-განპყრობით
 მლოცველი უსართულოსა მას სენაკსა მოღვაწეებისა მისისასა, მხედვე-
 25 ლი ცად მიმართ და განიცდიდა¹⁰ შეუნიერებასა¹⁰ ცისასა და ბრწყინვა-
 ლებასა ვარსკვლავთასა, მჭურვალთა ცრემლითა ფრთოან ყოფდა გო-
 ნებასა თვისსა სიყუარულად შემოქმედისა მათსა მიმართ, რაოდენ გან-
 ვაგრო სიტყუა¹¹ ჩემი წმიდისა მის მოღვაწეებისა მიმართ შესხმად, რა-
 მეთუ კაცი ესე სათნო და ჰეშმარითი, საარწმუნო მონა ღმრთისა¹² დოდოს
 30 ღირსი თანა-წარკდა პირველთაცა მათ მამათა მოღუაწებითა. და მუნვე
 არს ეკლესია მშვენიერი და საფლავიცა ღირსისა მის, რომელი შემ-
 დგომად მიცვალებისა მისისა პატივად წმიდისა¹³ აღუშენეს და დასხნეს
 ნაწილნი მისნი, რომელი კურნებისა წყაროსა აღმოუცენებს სურვი-
 ლით მედრებელთა მისთა.

ნუსხაშია: 1 ჯერონსა. 2 ღ-ა. 3 მსხუერპლი. 4 წ-ა. 5 მოურნეობა. 6 დადებად-
 7 ქეანისა. 8 აღსრულება. 9 წი-სა. 10 შეწინებრება. 11 სიტ-ყა. 12 ღ-ა. 13 წი-სა.

[v] კაცმან ამან წმიდამან¹ აღასრულა ცხოვრება² თვისი მუნ ვიდრე
 იბერემდე სანატრელთა მით ცხოვრებითა, ანგელოზთა სიხარულსა
 და ცხოვრებასა, სუფევასა ზეცისასა მიიცვალა ჭირისაგან განსვენე-
 ბად, ძილი მართალთა დაიძინა და აღმოეცენებინა საფლავით მისით
 სურნელე.³ ვითარცა სტავრაქისა ნარდისა ნელსაცხებლისა სარწმუ-
 ნოებით მკედრებელითა.

მიერიოვან აღივსო უდაბნონი⁴ გარესჯისანი, ვიდრემდის ვერლა-
 რა იტევდეს მთანი და კლდენი მის ადგილისანი. რომელნიმე მარტოდ-
 მყოფობასა შეიტკობდეს, რომელნიმე—დაყუდებასა, სხუანი⁵—მორ-
 ილებასა, სხუანი⁶—ზოგად ცხოვრებასა, რომელნიმე—მუშაკობასა და
 ბუ⁷ სხვა მიმართ მოღვაწებასა მიიცვალებოდა და ესრეთ შეიკრებ-
 დეს ყოვლით კერძო ყვავილსა მოღუაწებისასა მოძღურებითა წმიდი-
 სა⁸ ღმერთშენოსილისა მამისა ჩუენისა დავითისითა, რომლისა მიერ
 შემოკრბა⁹ მწკობრი ესე ანგელოზთა კაცთა შორის უდაბნოსა ამას.
 რამეთუ შეიყვარა ქრისტე და დამწყსო ცხოვარნი მისნი და მიიღო
 ასეული და ათასეული ტალანტი ღმრთისა⁹ მადლისა საცხოვრებელად
 სულთა მრავალთა.

[12] ხოლო დღესა ერთსა, ვითარცა ჩუეულება¹⁰ აქუნდა მოხილვად
 ძმათა და მოძღვრებად და განმტკიცებად¹¹ ძმათა და უფროასად წმი-
 დისა დოდოსა, აღვიდის ურთიერთს განმამტკიცებელნი მადლობასა
 შინა ღმრთისასა. შემდგომად მოკითხვისა ძმათასა. განვიდა მარტოდ
 კლდისა რომლისამე ძირსა [და] ფარულად ილოცვიდა თვსაგან მყუდ-
 როებით. ხოლო კახეთისა კერძოთაგან მონადირენი ვინმე მთავართა-
 განი ბარბაროზი, უფროასდა სულითა ბარბაროზი, სახელით ბუბაქარ,
 ქორითა ნადირობდა მაშინ მახლობელად წმიდისა¹² მის, სადაცა ილოც-
 ვიდა, განეტევა ქორი კაკაბისდა და შეშინებული მივარდა ფერკთა ბე-
 რისათა და ქორი მჯდომარე თვსაგან. მიისწრაფა ბარბაროზმან მან სა-
 ნადიროსა თვისსა და იხილა წმიდა იგი სახითა მონაზონთათა შემო-
 სილი. და უცხოდ აღუჩნდა სახეცა და ადგილთაცა მათ უალთა მკვიდ-
 რობა მისი და მიეტევა ცხენითა წმიდასა მას და ეტყოდა ბარბარო-
 ზებრივითა რისხვითა: „კაცო, ვინ და რა, სადაჲთ ხარ შენ და რა არს
 ინიზეზი მკვიდრობისა შენისა აქა?“ [iv] ხოლო წმიდამან დავით ჰრქუა
 მას: „მე მონა ვარ ღმრთისა¹³ ჩემისა და ცოდვათა ჩემთა სინა-
 ნულად გამოსრულ ვარ უდაბნოთა ამათ. რომელმან შექმნა ცანი და
 ყოველნი სამკაულნი მისნი, ქუეყანა¹⁴ და ზღვანი, [მას] ვმონებ მსასობე-“

ნუსხაშია: ¹ წმ. შნ. ² ცხრ. შნ. ³ სურნელემა. ⁴ უდაბნონი. ⁵ სხუანი. ⁶ სხ. ა.
⁷ წის. ა. ⁸ შემოკრბა. ⁹ ღ. ა. ¹⁰ ჩუეულება. ¹¹ განმტკიცებად. ¹² წ. ა. ¹³ ღ. ა.
¹⁴ ქუეყანა.

ლი წყალობათა მისთა“. ესე და სხუანი¹ სიტყუანი² იგმინა სომხურითა ენითა წმიდამან დავით და ეტყოდა კუალადცა: „მფრინველი ესე, რომელი მოივლტოდა ჩემდა განრომილი, დაუტევეთ, რამეთუ უფალსა მოუმაღლებიეს ჩემდა, არამედ სხვისა მიმართ წარვედით“.

5 ხოლო ბარბაროზი იგი ეტყოდა წმიდასა დავითს: „მე მოკვდინება³ შენი მინებს და მფრინველისათჳს უნდოსა მევედრებია? უმჯობეს იყო შენდა, რათა თავისა შენისათჳს მევედრებოდი“.

ხოლო წმიდამან დავით მდაბლითა სიტყვითა ჰრქუა მას: „არცა ერთი რა კელმწიფება გაქვს შენ ჩემ ზედა ძალითა ღმრთისა ჩემისადა-
10 თა. არა ხოლო თუ ჩემდა, არამედ არცალა თუ უნდოსა ამას მფრინველსა ზედა“.

მაშინ იკადა მახვლი, რათამცა უხეტქნა ქედსა წმიდისასა და, ვი-
15 ცარცა აღიღო მახვილი, ეჰა განგებულებასა შენსა, ღმერთო, [18] რა მეთუ მარჯვენე მისი, ვითარცა განკმელი, კელნი შეექმნეს მიუღრეკე-
ლაღ. მაშინ ცნა* კაცმან მან, რამეთუ კაცი ღმრთისა⁴ არს. ცნა რა⁵ რის-
ხვა ღმრთისა, დადგრომილი მის ზედა, გარდავარდა ბუბაქარ ჰუნისაგან
20 თჳსისა, დააგდო თავი თჳსი ფერკთა თანა ბერისათა და ევედრებოდა ცრემლით: „წმინდაო ღმრთისა[ო] და მონაო სარწმუნოო მისო, განკურნე კელი ესე ჩემი და, უკეთუ განკურნებულ ვიქმნე, აღვიარო ღმერთი შენი, რომელსა ესაუ, და, რაცა მიბრძანოს სიწმიდემან შენმან, იგი-
25 ცა ვყო“. ხოლო წმიდამან დავით ალაპყრნა კელნი თჳსნი ცად და თქვა: „უფალო იესუ, ღმერთო ჩუენო, რომელმან კელნი განკმელნი აგენ კაც-
სა მას, რომელსა ჯელნი განკმელ ედგა, ეგრეთვე მოაგენ კელნი ამის ბარბაროზისანი⁶, რათა იცნას სახელი შენი და გმონებდეს“.

30 მეყსეულად ლოცვასა თანა წმიდისასა განიკურნეს კელნი მისნი და სიხარულისა ცრემლნი სდიოდეს თუალთა მისთა. მაშინ ჰრქუა წმიდასა მას: „მამაო, მისხენ სახლსა ჩემსა ცოლი და ორნი ძენი, არამედ [V] არს-ცა ძე იგი ჩემი უხუცესი ორთავე ფერკითა კოჭლი და ქუე-მდებარე⁷. მოვიყვანო წინაშე სიწმიდისა⁸ შენისა, რათა განიკურნოს იგიცა ლოცვითა შენითა და მოვილოთ ნათელი ემბაზისა და ნათელს-ვიდოთ მე და ყოველთავე სახლეულთა ჩემთა სახელითა ღმრთისა⁹ შენისადათა, ვითარცა წეს არს ქრისტეანეთა, და ვიქმნეთ ჩუენ

* ამის შემდეგ გადაშლილია „წმინდამან მამან“.

ნუსხაშია: ¹ სხუანი. ² სიტყუანი. ³ მოკვდინება. ⁴ ღმ. ⁵ რა. ⁶ ბარბაროზისნი.

⁷ ქუე-მდებარე. ⁸ სიწმინდა. ⁹ ღმ.

ქრისტეანე სახელითა მამისა და ძისა და სულისა წმიდისაჲთა. სახლისა მხილველმან მოვაქციო შენადვე შემწირველი მადლობისა შენდა, წმიდაო ღმრთისაო“.

და განუტევა მთავარი იგი და უბრძანა: „შვილი იგი შენი კოჭლო და მანცა მიიღოს კურნება“¹; მისლვასა შენსა მოგეგებოდის შენ იგი ⁵ განკურნებული, ვინაჲთგან აღუთქუ ღმერთსა მისა მიმართ მოქცევა სარწმუნოებისა მიმართ ქრისტესისა“.

მივიდა რა ბუბაქარ სახლსა შინა თვსსა, შორითვე მოეგებოდა*
 ძე იგი მისი კოჭლი მდებარე მსგავსად ბრძანებისაებრ ბერისა. განუ-
 კვირდა მთავარსა მას [14] და იკითხვიდა, ვითარმედ: „რომელსა ჟამ-
 სა უმოლხინეს იქმნა ესრეთ“? ხოლო მათ მიუგეს და რქუეს² განკურ-
 ნება³ მისი, რომელსა ჟამსა უბრძანა წმიდამან დავით. შევიდა სახლსა
 შინა თვსსა და მიუთხრა ყოველივე იგი ხილული. შემდგომად მცირე-
 დისა ჟამისა აღკაზნნა საკედარნი თვსნი ყოველითა ხოსტავითა და საკ-
 მარითა ფრიადითა და უბრძანა მონათა თვსთა ყოველივე მზა ყოფად ¹⁵
 და წარემართა ყოველითურთ სახლეულითა ცოლისა თანა და შვილითა
 წმიდისა⁴ დავითისა სურვილითა და სარწმუნოებითა მოქცევად და მო-
 ლებად⁵ ნათლის-ღებისა და შეძინებად სჯულსა ქრისტიანეთასა. მივიდა
 ესრეთ ძღვნისა მომღები წმიდისადა. თაყუანი-სცეს მმადლობელთა და
 ძე იგი მათი დააგდეს ფერკთა თანა ბერისათა და ეტყოდეს: „ღმერთ- ²⁰
 შემოსილო მამაო, დღეს შენ მიერ განკურნებული ძე ესე ჩუენი მო-
 მიყვანია წინაშე სიწმიდისა⁶ შენისა და ჩუენცა კათაკმაველნი ესე გა-
 რეგან ღმრთისა⁷ დამაგენ ღმერთსა ნათლის-ღებისა მიერ და შეიწირე⁸
 მცირეცა ესე ძღვენი ჩუენი“ — ცრემლითა მკურვალითა ეტყოდეს
 წმიდასა მას. ხოლო მან ღმერთშემოსილმან უბრძანა მათ ტკბილითა სი- ²⁵
 ტყვიითა სწავლანი მრავალნი და უმეტეს განამტკიცნა სარწმუნოებასა
 ზედა ქრისტესსა [V] და პრქუა ლუკიანეს: „წარვედ და წინა წარუ-
 ძედ, ძმაო, რქასა იმას ღირსისა დოდოსა და ესრეთ მიუშენენ: შეწევნი-
 თა ღმრთისაჲთა უმეტეს წარმართა უდაბნონი ესე და არა დაივიწყა
 სიგლახაკე მონათა მისთა და მოგვცა ცხოვარნი ბოროტისა მგლისა ³⁰
 მწყემსისა მოჰმადისა ცხოვარად აღბეჭდულად ქრისტესსა და მოქე-
 ნეცა არიან ნათლის-ღებისა მოღებად, ხოლო შენცა, ვითარცა მოხა-
 რულმან კეთილსა ზედა, შეიწყნარენ ესენი და უჩინე მღდელი და

* ამის შემდეგ გადახაზულია: „წა იგი“.

ნუსხაშია: 1 კრნება. 2 რქუეს. 3 გ-ნკურნება. 4 წი-სა. 5 მოღებად. 6 სი-
 წისა. 7 წ-ა. 8 შეიწირენ.

ყოველი სამსახურებელნი და ნათელ-ეც სახლეულითურთ თვისით. და ნიჭიცა ამისი მითვალე ნუგეშინის-საცემელად ძმათა“. მცირედი რამე დაიყენა და ყოველივე წარსცა წმიდისა დოდოსა. წარსულთა და მხილველთა ნათელს-ილეს მოხარულითა სულითა ბუბაქარ და ყოველთა სახლეულთა მისთა. და კუალად განასხნა წმიდისა¹ დავითისა, თაყვანი-სცეს² წმიდასა მას და აღუთქვეს, ვითარმედ: „ვიდრეღა ცხოვრებასა ამას შინა ვიყვენეთ, მამაო, გამსახურებდეთ ნაყოფთაგან ჩუენთა“. და მიერთვან მოართვან წლითი-წლად სამყოფი ყოველისა ნაყოფისაგან კმა საყოფელი.

ხოლო მიერ დღითვან უმეტეს განკლა ჯამა³ ღირსისა ამის მამისაჲ [15] ყოველსა ქუეყანასა⁴ ქართლისასა და შემოკრებბოდეს სიმრავლე დიდძალი, ვიდრეღა ვერღარა იტევდეს უდაბნონი ესე. პირველ მკეცთა სადგურნი აღივსო ღირსთა და სათნოთა კაცთა მიერ ანგელოზებრივითა მოქალაქობითა. და რამეთუ უმრავლესი მათი უკანასკნელ⁵ წამებისა მიერ სრულ იქმნეს და [ო]რკეცად⁶ მრჩობლ გვრგვონსან იქმნეს მოღვაწეებისა⁷ სარბიელითა და სისხლთა დათხევითა. რამეთუ აღსავეს არიან უდაბნოთა ამათ ნაპრალნი ნაწილთა მათ სანატრელთანნი, რომელი მიერ მოხარულად რამე და ვითარცა მგალობელად კმა⁸-ტკბილად სახილველად აღუჩნდების სარწმუნოებით მხილველთა უდაბნოთა ამათ ნაპრალნი. წარემართნეს ლავრანი და აღუშენნეს ყოველნი⁹ წესნი მონასტერთანნი, ვიდრე-ღა ემსგავსებოდა ზეცისა იერუსალიმისა¹⁰ ზატიკობასა ფსალმუნთა და საგალობელთა მიერ და დაუცხრომელისა ლოცვისა მიერ. და ესრეთ უდაბნონი ქალაქ იქმნეს ღირსთა მიერ.

ხოლო წმიდა¹¹ იგი დავით იხარებდა სულითა, რომელ ესრეთ აღორძინდა უდაბნო იგი, პირველ მკეცთა სადგური პირმეტყუელთა¹² მიერ ცხოვართა აღივსო.

დღესა ერთსა მოუწოდა წმიდამან [v] დავით მოწაფესა¹³ თვისსა ლუკიანესა და პრქუა: „ძმარ ლუკიანე, ვინაჲთვან ინება¹⁴ ღმერთმან უდაბნოჲსა და უპოვარისა ამის ადგილისა აღვსება მონათა მისთა მიერ სარწმუნოთა და ადგილი ესე მკეცთა სადგური¹⁵ სულისა წმიდისა¹⁶ კაცთა სათნოთა და ანგელოზებრივისა ცხოვრებისა შემტკობობთა და ქრისტეს უღლისა ტკბილად მიმღებელთა¹⁷ მიერ, მოურნე და თანამდგომელ ექმენ ძმათა ამათ, რათა არა უკუნ-იქცენ ვერ დამთმენელ-

ნუსხაშია: 1 წის¹. 2 თყან²ისცეს. 3 კ³. 4 ქყან⁴სასა. 5 უკანასკნელ. 6 რკეცად. 7 მოღებისა. 8 კ⁸. 9 ყ⁹. 10 ილიმისა. 11 წ¹¹. 12 პრმწყ¹²ლთა. 13 მფა¹³ფესა 14 ინება. 15 სადგური+სადგური. 16 წი¹⁶სა. 17 მიმღებელთა.

ნი იწროებისა¹ ამის უდაბნოვასა და კვეთებასა მზაკვარისა და კაცთა მოძულისა ეშმაკისასა, რამეთუ მნებავს მე წარსლვად იერუსალიმად² და თაყუანის-ცემად, სადა-იგი დადგნეს განმაცხოველებელნი ფერკნი უფლისანი³. და სურვიელ ვარ საქმისა ამის აღსრულებად⁴ და შენ წინამძღომ და მოუტრნე ექმენ ძმათა⁵ ამათ, რამეთუ დიდიცა იგი მო-
 ლუაწე ძმა ჩუენი დოდოს თანაშემწე⁶ გეყოს ჩემ წილ.

ხოლო ესმა რა⁷ ესე ღირსსა ძმასა ლუკიანეს, [16] შეწუხნა ფრიად და მძიმედ აღუჩნდა ესევეთარისა ტკბილისა და ღირსად ცხოვრებულისა მამისა განშორება⁸ და ცრემლთა მიერ მკურვალეთა ევედრებოდა არა დატეობად⁹, არამედ თანა-მსახურებად მისსა: „მე ვითარ, მამაო, უღირსი ესე და მდაბალი მონა შენი, შენ წილ უძლოდე ესეოდენსა ამას სიმრავლესა? რამეთუ ყოველთა შენდამი ესვენ თუალნი და შენდამი იხარებენ, ვინცა კვალსა სიწმინდისა შენისასა შედგომილ არიან“. ხოლო წმიდა¹⁰ იგი დაარწმუნებდა ესრეთ ყოფად და ერჩდა ბრძანებასა მოძღვრისასა.

მომკითხველი ყოველთა ძმათა აღვადა წმიდისა¹¹ დოდოსა და მშვიდობამან და ჭეშმარიტებამან¹² ანბორს-უყვეს ურთიერთას და ეგრეთვე ყოველთა ძმათა გარემოთა.

და წარემართა იერუსალიმად¹³ ვიეთმე ძმათა თანა და მიიწია იერუსალიმად, სადა-იგი ქედი მადლობისა ეწოდების, სადეთ-იგი იხილ-
 ვების წმიდა¹⁴ და განმაცხოველებელი საფლავისა ადგილი და ქალაქი იერუსალიმი¹⁵ [v] რამეთუ მუნით საჩინო იქმნების. დავარდა პირსა ზედა თვსსა და მოედინეს მდინარენი ცრემლთანი, ვითარცა ცვარნი წვიმისანი, და ილოცვიდა და იტყოდა: „გმადლობ შენ, უფალო ჩუენო იესუ ქრისტე, რომელმან ღირს მყავ მე, მდაბალი და უნდო¹⁶ მონა შენი, ხილვად და თაყუანის-ცემად¹⁶ წმიდათა ამათ ადგილთა, სიწმიდისა¹⁷ დაბადებისა შენისათა, სადა-იგი კორციელად დალაჭვიდეს უტრწნელნი და ღმერთ-მყოფელნი ფერკნი შენნი ცხოვრებისათს სოფლისა, რამეთუ კმა არს ესე ჩემ მიერ ცოდვილისა, რომელ ვიხილე თვალითა ჩემ ცოდვილისაჲთა იერუსალიმი¹⁸ და ადგილნი, სადა კაცობრივ¹⁹ იარებოდეს ფერკნი შენნი, ვითარმცა ფერკითა ჩემითა, ცოდვილითა და თიჯისაგანითა, დავლაჭენ“.

ეპა, სიწრფოებასა და სიმარტივესა კაცისა ამის ღირსისა! ვითარ ესეოდენითა შორითა და შრომითა და ოფლითა მოსრული არა ღირს

ნუსხაჲთა: 1 იწროებ-სა. 2 ი-სლიმად. 3 ოა-ნი. 4 აღსრულებად. 5 ძმა. 6 თ-ა მწე. 7 რ-ა. 8 განშორება. 9 დატეობა. 10 წ-ა. 11 წი-სა. 12 კტბამ-ნ. 13 ი-სლიმად. 14 წ-ა. 15 ი-სლიმი. 16 თყ-ანისცემად. 17 სი-წისა. 18 ი-სლიმი.

ჰყოფდა თავსა თვისსა ფერკითა დალაქვად ადგილთა მათ. არამედ აღ-
დგომილმან აღიღო სამ[17]ნი ქვანი სარწმუნოებითა, ვითარმცა თვთ
საფლავისაგან აღეღო და შთაისხნა იგინი გურძაკთა შინა სიხარულითა
და სასოებითა მრავლითა და ეტყოდა ძმათა. თანა-მოგზაურთა თვისთა:
5 „წარვედით და ანბორს-უყოფდით საფლავსა უფლისასა და მომიკსე-
ნეთ მეცა, უღირსი ესე, ანბორის-ყოფასა თქუენსა, რამეთუ ამიერი-
თგან არღა ღირს ვყოფ თავსა ჩემსა დატკებნად ადგილთა სიწმიდისათა¹,
ვითარ-იგი უბრძანადა ვიეთმე განჯდა ფერკთა არა ტკებნად ადგილთა
სიწმიდისათა, არამედ მე მივიქცე უდაბნოდ ჩემდა და მივიართუნე ევ-
10 ლოგიად სამნი ესე ქვანი, ვითარცა თვთ საფლავისაგან აღებულნი,
ძმათა ჩემთა, რამეთუ კმა არს ესე ჩემდა². ხოლო ძმანი იგი აიძულებ-
დეს მას: „წმიდაო მამაო, რა² არს ეგე, რომელსა იტყვი? ესეოდნთა
სიშორით დააშვრენ ჳორცნი შენნი და აწ არა მხილველი წმიდასა სა-
ფლავსა უფლისასა უკუნ-იქცეა?“, ხოლო ღირსი დავით არა ერჩდა
15 სიტყუათა³ მათთა, არამედ ანბორის-ყოფელთა დაუტევეს დავით
სლვად [v] გზათა თვისთა, ხოლო იგინი შთავიდეს და თაყუანი-სცეს⁴
წმიდასა მას საფლავსა უფლისასა.

ხოლო დამესა მას დაადგრა ანგელოზი უფლისა⁵ წმიდასა პატ-
რია[რ]ქსა მაკარის და ჰრქუა:

20 „აღდეგ მსწრაფლ და იძიენ კაცნი მალედ-მწევენელნი და მოიძიე
კაცი ღმრთისა⁶, რომელსა ეწოდების დავით ღირსი, რამეთუ დაბებუ-
ლითა მოსილ არს უნდოდ და გუ[ა]დრაკი ჳკიდავს ბეჭთა მისთა და
წვერნი მისნი შთავლენან ვიდრე სარტყელადმდე და კვერთხი ქელთა
მისთა და კამლნი უნდონი ფერკთა, და მან წარიღო სრულიად მადლი
25 ქალაქისა წმიდისა⁷ იერუსალიმისა⁸. არამედ აწიენ კაცნი და მოუღენ
ორნი ქვანი და ერთი დაუტევე მისდავე, რათა არა სრულიად კუებული⁹
იქმნეს მადლთაგან და იყოს ორწილი მადლი ქალაქსა ამას და მესამედი
მადლი იერუსალიმისა⁸ უდაბნოსა მისსა, სადა-იგი წარმართებულ არს,
და უკეთუ ისმინოს, იხილვეცა და იკითხეთ ურთიერთას“.

30 მხილველმან ჩვენებისამან წმიდამან პატრიარქმან, ვითარცა გან-
თენა, მოუწოდა ორთა მალე[18]მსრბოლთა და ჰრქუა მათ: „კაცი ვინ-
მე, სათნო ღმრთისა¹⁰, მოსრულ არს წმიდასა ამას ქალაქსა და სარწმუ-
ნოებითა თვისითა მიუღია მადლი იერუსალიმისა¹¹, არამედ, რამეთუ მე-
უწყა მე ჩვენებით ყოველივე კაცისა მის, კაცი ესე არს მკვრცხლ¹² მი-
35 მავალი, დაბებულისა მოსილ და წვერნი მისნი შთავლენან სარტყლად-

ნუსხაშია: 1 სიწმისათა. 2 რა. 3 სიტყუათა. 4 თყანისცეს. 5 ო.ა. 6 ღ.ა. 7 წ.ა.
8 იმ.ლიმისა. 9 კუებულ. 10 ღ.ა. 11 იმ.ლიმისა. 12 მკვრცხლი.

მდის, კვერთხი კელთა მისთა და გამლნი უნდონი ფერკთა, არამედ თქვენ, ძმანო, ნუ დაბრკოლდებით უნდოდ მოსილებისათჳს, რამეთუ შინაგანი კაცისა მის ბრწყინვალე არს მადლითა სულისა წმიდისადათა¹ და სათნო ღმრთისა². ანბორის-ყოფით მოიკითხეთ, ოდეს ეწივნეთ კაცსა მას ღირსსა და გუ[რ]ძაკთა შინა მისთა იხილეთ სამნი ქვანი მცირენი. ⁵ ორნი იგი წარმოულეთ, ხოლო ერთი იგი დაუტევეთ მას და, უკეთუ ჯერ-იჩინოს, მოუმცენით მას, რათა ვიხილოთ ღირსება³ მისი და ესრეთ არქუთ წმიდასა მას. ვითარმედ: „წარმოგვავლინა ჩუენ შენდა პატრიარქმან იერუსალიმისამან⁴ და ესრეთ მოგვიმცნო, ვითარმედ: სარწმუნოებითა შენითა მიგველო სრულიად მადლი [v] იერუსალიმი- ¹⁰ სა⁵ ნებით წმიდისა⁶ ქალაქისა ჩემისა, რამეთუ ესრეთ ჩვე[ნებით] მრქვა მე უფალმან: ორნი ეგე ქვანი, რომელ აღგიხმან, ორნი წარმოავლინე ჩემდა, ხოლო ერთი ეგე წარიღე მონასტრად შენდა, რათა იყო[ს]⁸ მესამედი წილი იერუსალიმისა უდაბნოსა შენსა და მლოცველთა უდაბნოსა შენისათა მიიღონ მადლი შენი“.

ხოლო წარვიდეს კაცი იგი კვალსა მის წმიდისასა, სადათ-იგი არს ქედი მადლობისა. ვლეს რაოდენიმე და ეწინეს და, ვითარცა ამცნო წმიდამან პატრიარქმან, ყვეს ეგრეთ და ამცნეს: მოულეს ორნი იგი ქვანი და ერთი დაუტევეს და წარვიდეს, ხოლო შესლვა იერუსალიმად⁹ ვერ დაარწმუნეს წმიდასა მას. ხოლო ოდეს განეშორნეს კაცი ²⁰ იგი, დაეარდა წმიდა¹⁰ და ვით პირსა ზედა თჳსსა, დაალტობდა იატაკსა მას, სადა-იგი ილოცვიდა, და იტყოდა: „³ უფალო იესუ ქრისტე, ღმერთო ჩუენო, რომელმან ყოვლად უხრწნელნი და ყოვლისა სოფლისა მაცხოვარნი მკლავნი შენნი განიბყრნენ [და] უსჯულოთაგან დაისაჯე მსაჯული ეგე ცხოველთა და მკვდართა და მარჯვენითისა მის ავაზაკისა ²⁵ კელსა¹¹, შეიწ[19]ყნარე ეგრეთ ფასის-საცავესა მას ყოვლისა სოფლისა საცხოვრებელსა გორციელად ქუეყანასა¹² ზედა ქვევისა შენისასა. ორნი წვლილნი ქვრივისანი აქენ ეგრეთვე, ³ მეუფეო¹³, გლახაკისა ამის და უნდოდა მონისა შენისა სურვილი და წადიერება ხილვად წმიდისა¹⁴ ამის აღგილისა შენისა ჩემ ცოდვილისა მიერ შეიწირე, ვითარმედ საანჯ- ³⁰ მნოცა ჰყავ წმიდათაგან სახელი მდაბლისა და გლახაკისა მონისა შენისა. მამ[ლობა]¹⁵ და დიდება¹⁶ აღურიცხველსა წყალობასა შენისა სახიერებისასა“. და ვითარცა აღასრულა ლოცვა მჭურვალთა ცრემლითა, აღდგა და ვიდოდა გზასა მას, მიმყვანებელსა უდაბნოსა გარეჯისა-

ნუსხაშია: ¹ წის-თა. ² ღ-ა. ³ ღ-რსება. ⁴ იმლიმისამ-ნ. ⁵ იმლი-მისა. ⁶ წი-სა. ⁷ ჩვე. ⁸ იყო. ⁹ იმ-ლიმად. ¹⁰ წ-ა. ¹¹ კ-ა. ¹² ქყანასა. ¹³ ზე-წო. ¹⁴ წი-სა. ¹⁵ მალობა. ¹⁶ ღბ-ა.

სა, ვითარცა მპოვნელი საუნჯისა დიდძალისა, ევლოგიად მიმდებულე ქვისა მის, რომელი იყო მონასტერსა მისსა ეამ რაოდენიმე და ვითარებათაგან მღვლვარისა ამის სოფლისათა უჩინო იქმნა.

ხოლო ჩუენ პირველსავე სიტყუასა¹ ვიტყოდით: დიდისა შრომითა მოიწია ღირსი ესე და მკნე და ბუნებათა² უაღრესისა სათ[ვ]ნობისა კელმყოფელი მამაკაცი, ღირსი და ყოვლად სანატრელი დავით, მამა და მოურნე უდაბნოასა თვისისა გარესჯად სანელდებულსა.

ცნეს ყოველთა ძმათა უდაბნოასათა, აღივსნეს სიხარულითა, და რამეთუ სდიოდეს ცრემლნი სიხარულისანი ღირს-ყოფისათვს კვლად ხილვისა ტკბილისა მამისა და მოძღურისა თვისისათა. და მოვიდოდეს თვთეული ხილვად და თაყვანის-ცემად³ წმიდისა⁴ მის, სადა-იგი პირველ მკვიდრ იყო ქვაბსა მოღუაწებისა მისისათა ძმისა მის ღირსისა ლუკიანესა, რომელმან უფროას განიხარა ხილვასა მოძღვრისა და მამისა თვისისათა და იყოფოდეს ერთობით, ვითარ-იგი პირველ შუქდობით.

დღესა უკუე⁵ ერთსა მოცალესა ინება⁶ მოხილვა ყოველთა მათ თითოეულისა ადგილისა მდგომთა ძმათა მოხილვად და თანა-წარიტანა ღირსი ძმა ლუკიანე. და ვითარ მოიხილნა ყოველნი, ყოველი სწავლა სულიერი და ღმერთმყოფელი აუწყა და განამტკიცნა [20] ყოვლით კერძოვე და სუვეს წყურთიელთა წყარო წყლისა მის ცხოველისა, რომელი დიოდა ვითარცა პირისაგან მის ღირსისა და ვითარცა აღვსებულცა იყო სულითა წმიდითა სიყრმიტვანვე ღირსი ესე ქებისა წმიდა⁷ დავით.

ხოლო შემდგომად მოხილვისა მათისა აღვიდა ქვემოსა მას უდაბნოსა და იყო ვინმე ძმათაგანი ერთი დაყუდებით⁸ თვისაგან. არს მუნ ქვაბი და სხვა მცირე წინაშე მისსა ქვაბი, და აღმოდის მუნ მცირე წყალი და მწვანვილნიცა აღმოეცენებიან გარემო მისსა. რამეთუ მას ეამსა წყალნი ესე ფრიად მწარე იყო და ძმა ესე პირველ კსენებული მუნ მკვდრ იყო, რომელსა სმიდა რაჲ, ფრიად წყენილ იყო მისვან. მივიდა წმიდა დავით ძმისა მის და მოეგება⁹ ძმა იგი დიდითა კრძალულებითა და სიხარულითა. და ვითარ განისვენეს მცირედ, პრქუა წმიდამან დავით: „ძმაო სულიერო, ვითარ ზი შენ აქა დაყუდებით, ანუ სადაჲთ არს საზრდელი შენი? და რამეთუ აქა არცა ლაკვანი არიან წყლისა შემწყნარებელნი, ვინაჲ სვამ შენ აქა?“ [v] ხოლო ძმამან მან დააგდო

ნუხაშია: 1 სიტყუასა. 2 ბუნებათა. 3 თაყვანისცემად. 4 წმიდა. 5 უკუე. 6 ინება. 7 წმიდა. 8 დაყუდებით. 9 მოგება.

თავი თვისი წინაშე ფერკთა თანა ბერისათა და მოახსენა ყოველივე თვისი განცდა, ხილული და უხილავი: „მამაო წმიდაო, წყალნი ესე, რომელ აღმოდის, არს ფრიად და მოუთმენელად მარილიან და მწარე და, ოდეს ესუა, დამწარდებიან საცნობელნი ჩემნი და სხეულნიცა, არამედ ვიქსენებ მეუფისა ჩუენისა ჭუარსა ზედა ნაღვლისა და აღრე-
 ულისა ძმრისა¹ გემოს ხილვასა და ესრეთ ნუგეშის-ვეცემ თავსა ჩემსა, რამეთუ ვერ ღირს არიან ვნებანი მონისანი შესწორებულ ყოფად უფლისა² და ღმრთისა³ მისისა“.

მაშინ უბრძანა მცირითა ჭურჭლითა მოღებად⁴ წყალი იგი. და მოართო რა⁵, აღდგომილმან განიბყრნა ჯეღნი აღმოსავლით და თქუა: 10
 „უფალო იესუ ქრისტე, ძეო ღმრთისა ცხოველისაო, რომელმან კანასა გალილიასასა წყალნი ღვინოდ შესცვალე და მერარს დაუტკებენ წყალნი ერსა შენსა და მანანა უწვე მეურუსალიმსა⁶, შენვე, უფალო, ახალსა ამას იერუსალიმსა⁷, რომელი გამოსრულ არიან ეგვპტით, რომელ არს შფოთნი სიზმრებრ⁸ წარმავალ[21]ისა ამის სოფლისანი და 15
 მოლტოლვილ შენდა⁹, ვითარცა ცხოვარნი მწყემსისა მომქსენებელნი, არღარა ხახუსა და ნიორსა ეგვპტურსა, რომელ არს ჩვეულება¹⁰ სოფლისა, არამედ შენ მხოლოსდა შემსჭვალულ არიან და შენდამი ესვენ თუალნი ამათნი და მოხარულ არიან იწროებასა და ღვაწლსა ამის უდაბნოჲსასა სიყვარულისა შენისათვს, შენ, უფალო, მოიხილე ზეცით 20
 და დაუტკებენ წყალი ესე ძმასა ამას და ყოველთა, რომელთა მიიღონ და სვან სარწმუნოებით, მიეც კურნება¹¹ ჯორცთა და განათლება¹² სულთა“.

შეისმინა უფალმან ლოცვა მისი, რომელმან ყვის ნება¹³ ნების-მყოფელთა მისთა, დაატკებო წყალი იგი, რამეთუ გამოსახცა ჯვარი და 25
 სვა მისგან და შთაასხა ნეშტი, სადა-იგი აღმოელო ძმასა მას. და მიერ დღითგან არს აღმომდინარე დაუშრეტელად ტკბილად სასმელი მამერალთაგან და მკურნალი დღეინდელად დღედმდე და ნიახურნი აღმო-ეცენებიან წლითი-წლად აღვილსა მას სასწაულად წმიდისა¹⁴ მის.

ხოლო აღვიდა შემდგომად ამისა [V] თვისსავე საყოფელსა და 30
 იყოფოდა მოხარული სულითა ეამ რაოდენმე და, ვითარცა ნავი რა აღსავსე მრავალთა კეთილთაგან. მიწვენული ნავთ-საყუდელთა, ჯერიყო განღებად და ვითარცა ვენაჯი შე-ოდენ-მწიფებულნი¹⁶—მოსთვლებად¹⁷ უფლისა თვისისაგან და მუშაკი კეთილი — სასყიდლისა მიღებად¹⁸.

ნუსხასა: 1 ძრმისა. 2 ო-მ. 3 ღ-მ. 4 მოღებად. 5 რა. 6 იმ-ლსა. 7 იმ-ლსა.

8 სიზრმებრ. 9 შნდა. 10 ჩვეულება. 11 კურნება. 12 განათლება. 13 ნება. 14 წი-მ.

15 რა. 16 შემ-ოდენ-წიფებული. 17 მოსთვლებად. 18 მოღებად.

პრქვა ძმასა მას ლუკიანეს: „ძმაო, მეძინების ძილი იგი, რომელი დაიძინეს მამათა ჩუენთა, რომელი თანა-წარუალ არს ყოველთა ადამის მონათესავეთა“. დასნეულდა მცირედ და, ვითარცა ესმათ ღირსად ცხოვრებულისა ამის მამისა, რამეთუ სნეულ არს, შემოკრბეს ყოველით-კერძონი ძმანი და, იხილნა რა¹ იგინი, პრქუა მათ: „ძმანო და შვილნო ჩემნო, მეგულუბის ვალისა მის და ბეგრისა მიღებად² მამათა ჩუენთა და წარვალ ამიერ უფლისა³ ჩემისა, არამედ თქუენ დაიძარხეთ მცნებანი ქრისტესნი და იყვარებოდით ურთიერთას სიყუარულითა⁴ უზაკველითა და იტვრთეთ სიმძიმე ერთი-ერთისა და ესრეთ აღასრულებთ სჯული ქრისტესი“. და სხუანი⁵ [22] უტკბილესნი სიტყუანი⁶ და სწავლანი დაუსახნა ძმათა მათ. და უბრძანა დღესა ერთსა მსხუერპლისა⁷ შეწირვა და ეზიარა წმიდათა და ცხოველს-ყოფელსა კორცსა და სისხლსა ქრისტესსა, და ძილი იგი მართალთა დაიძინა სანატრელმან, მან და ანგელოზთა სიხარულსა და წმიდათა ყოფასა თანა-შე[ერ]თო⁸, სადა-იგი უკვდავებითა და ნათლითა საცესა სავანესა შინა განისვენებს ზეშთა ცათა მეუფისა თანა, რომლისა ნათელი მიუძწუხრო არს და ცხოვრება⁹ გამოუთქმელ, რომელი თუალმან არა იხილა, გულსა კაცისასა არა მოუჭდა, რა-იგი განუშადა ღმერთმან მოყუარეთა¹⁰ მისთა, რომლისა არს დიდება¹¹.

ხოლო ესეცა სასწაული არა დავიდუმით წმიდისა¹², ყოვლად სანატრელისა მამათა მამისა: ძმა ვინმე მოუჭდა ორისავე თუალითა დაკლებული ნათლისაგან. შე-რა-ეზო გვაშა მას წმიდისასა, მეყსეულად აღეხილნეს. რომელ-ესე იხილეს რა¹³ ძმათა მათ, განკვირდეს საკვრველებითა დიდითა და მადლობდეს ღმერთსა [V] და აღიდებდეს მადიდებელსა წმიდათა მისთასა, რომელმან ქმნა ესევეითარი საკვრველი სადიდებელად მის მამისა.

ხოლო მიიღეს წმიდანი ნაწილნი გვაშისა მისისანი ქვემოსა მას მცირესა ეკლესიასა, სადა-იგი არს მცირე სენაკი მოლუაწებისა მისისა, რომელი შემდგომად წმიდამან ილარიონ განავრცელა და შეამკო ეკლესია იგი, რომლისა¹⁴ საფლავსა აღმოეცენება¹⁵ სულნელება¹⁶ მიუთხრობელი და კურნება¹⁷ სულთა და კორცთა სარწმუნოებით მვედრებელთათვის.

ხოლო ვინაძოგან მოძღვრისა ქსენება¹⁸ აღვასრულეთ, ჯეროვან არს და ღირს, რათა ერთგულიცა სარწმუნო მონა და ძმა და მოწაფე მისი

ნუსხაშია: 1 რა. 2 მიღებად. 3 რა. 4 სიყუარულითა. 5 სხანი. 6 სიტყუანი. 7 მსხუერპლისა. 8 შერთო. 9 ცხრბა. 10 მყარეთა. 11 დბა. 12 წიხა. 13 რა. 14 რიხა. 15 აღმოეცენება. 16 სურნელება. 17 კურნება. 18 ქსენება.

მოვიცნენოთ, ვინა-იგი მან აღსასრულთამდე ცხოვრებისა თვისისა მის თანა აღასრულა, და კმა ვიყოთ ქებად¹ და ნატრებად² ესეცა ღვაწლი ნეტარეულისა მის, რომელმან მანცა შემდგომად მოძღურისა აღსასრული ცხოვრებისა მიიღო და შეეძინა წმიდათა მამათა და მოღუაწეთა თანა ჰეშმარიტად ღირსად [დ]ა სანატრელად*, რომლისა საფლავი არს⁵ დამართებით კარსა სამეუფოსა საფლავისავე თანა წმიდისა დავითისსა საკურნებელად სარწმუნოებით მლოცველთა, რამეთუ ღმერთსა შუენის დიდება³, რომლისავე ღმერთსა შუენის⁴ დიდება, პატივი და თაყვანის-ცემა⁵ აწ [დ]ა⁶ მას საუკუნესა⁷ უკუნითა უკუნისამდე, ამინ.

10

წმიდაო, ღმერთშემოსილო დავით გარეჯელო, შენი ცხოვრების მეტაფრასი შექმნა და სურვი[ე]ლიცა ვივაც ცხოვრებისა შენისა სმენად მრავალჯერ აღმომეკითხა, ვითარმედ შეპირითცა ვიცოდი, არამედ არა ხოლო თუ წიგნი, არამედ მრავალ წელ ვიყოფებოდი უდაბნოსა და თვთ საფლავსა შენსა მონასტერსა; ზოგიცა მუ[ნ]⁸ დამკვდრებულთა მშათა-მამათაცან მესმა¹⁵ და ადგილიცა თვალთ ვიხილე, ამისთვის, ვითარცა ჰირველი ცხოვრება⁹, ჰეშმარიტებით აღვწერე ცხოვრება შენი, მთლად და უნაკლულად. ვისცა ენებოს, ისმინოს და, ვისაც არ მოაშენდენ, უზრუნველმცა არს.

ათას შეიდას ოცდაჩვიდმეტს წელსა ქრისტეს აქეთ იქმნა ფრიადი და საშინე[ლი]¹⁰ წვა, რომ სრულიად მოსპო¹¹ სამეუფო¹² ქალაქი, დაიწუა, რომელიმე¹³ მცირედი უბნები დარჩა. არაოდეს არ ნახულა ეგვიპთარი, არცაღა ანდროპად: აღურიცხველი საქონელი, სრულიად მონასტერნი და ეოველნი კვლესიანი. მაშინ დამეწო ეოველი საცხოვრებელი ჩემი.

მე, ფრიად ცოდვილმან მთავარ-ეფისკოპოსმან რომანოზ ... ლოცვათა შინა თქუენთა ვსენებასა ჩემსა ნუ დაივიწყებთ მიმთხვეულნი ამის წიგნისასა. 25

* ამის მომდევნო ტექსტი ვიდრე „რომლისავე ღმერთსა შუენის“-მდე მიწერილი ტექსტის ბოლოს და ასეთი შენიშვნა და ნიშანი მ აქვს: „ეს სიტყვა, მწერალო, ზემო ჩაურთე“.

ნუსხაშია: 1 ქებად. 2 ნატრებად. 3 ღმბ. 4 შუენის. 5 თაყვანის-ცემა. 6 აწმ. 7 სენესა. 8 მუ. 9 ცხრბდ. 10 საშინე. 11 მოსყო. 12 სამეუფო. 13 რმე.

ზინაარსი

წინასიტყვაობა	5
ტექსტები	7
ცხოვრება და მოქალაქობა და ღუაწლი წმიდისა და ღირსისა დედისა ჩუენისა ნინოასი	7
ცხოვრება და მოქალაქობა ღირსისა და მოციქულთა სწორისა ნეტა- რისა ნინოასი	52
ცხოვრება წმიდისა მამისა ჩუენისა იოანე ზედაძნელისა	~~82~~
ცხოვრება საკვრველებანი წმიდისა და ნეტარისა შიოძსნი	107
ცხოვრება და მოქალაქობა წმიდისა და ღმერთშემოსილისა მამისა ჩუენისა დავით გარესჯელისა	170
ცხოვრება და მოქალაქობა წმიდისა მამისა ჩუენისა ილარიონ ახლისა	208
წამება და ღუაწლი წმიდათა და დიდებულთა მოწამებთა დავით და კოსტანტინესი	248
დანართი	265
ცხოვრება და მოქალაქობა წმიდისა და ღმერთშემოსილისა მამისა ჩუენისა შიოძსნი	267
ცხოვრება წმიდისა და ღმერთშემოსილისა მამისა ჩუენისა დავით გა- რესჯელისა მეუღაბნოესი	291

დაიბეჭდა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის
სარედაქციო-საგამომცემლო საბჭოს დადგენილებით

*

რედაქტორი ც. ქუციკიძე
გამომცემლობის რედაქტორი ც. ჯიშველიშვილი
ტექნორედაქტორი ნ. ბოკერია
კორექტორი ა. დონაძე

გადგეცა წარმოებას 8.7.1969; ხელმოწერილია დასაბეჭდად 24.2.71;
ქალაქის ზომა 60×90¹/₁₆; ნაბეჭდი თაბახი 19.75; სააღრიცხვო-საგამომცემლო
თაბახი 18; ტირაჟი 1000; შეკვეთა № 1936;
ფასი 1 მან. 94 კაპ.

გამომცემლობა „მეცნიერება“, თბილისი, 60, კუტუზოვის ქ. 15
Издательство «Мецниереба», Тбилиси, 60, ул. Кутузова, 15

საქართველოს სსრ მეცნ. აკად. სტამბა, თბილისი 60, კუტუზოვის ქ. № 15
Типография Академии наук ГССР, Тбилиси, 60, ул. Кутузова, 15

ПАМЯТНИКИ ДРЕВНЕГРУЗИНСКОЙ
АГИОГРАФИЧЕСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ, III

